

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

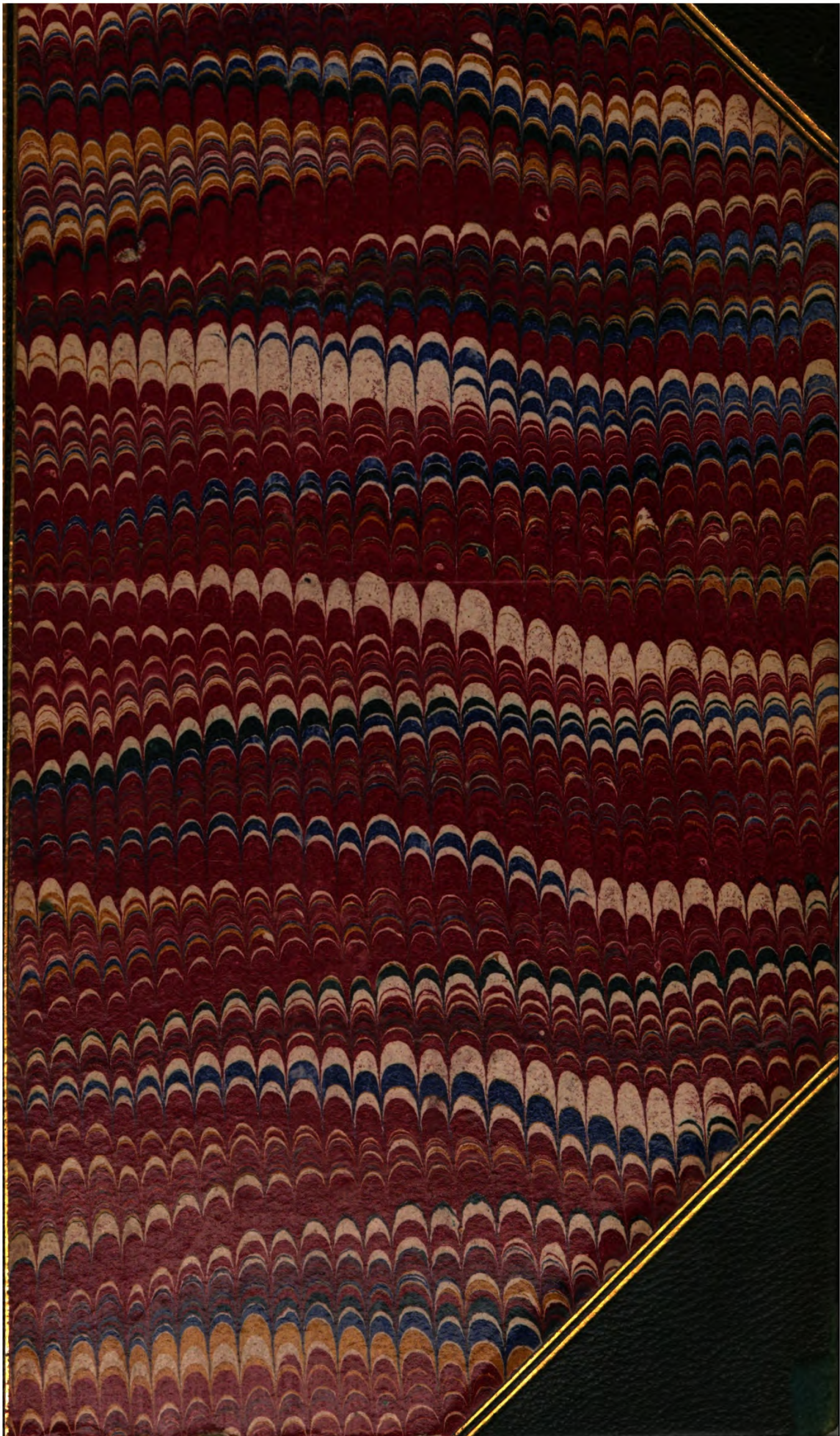
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

55.g.22

NS 12 ADDS. f 13

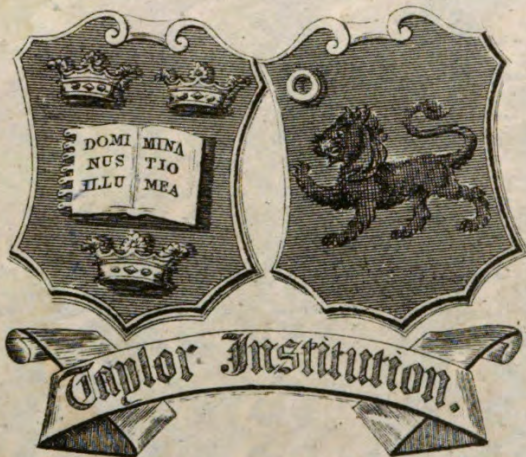

Coplor Institution.

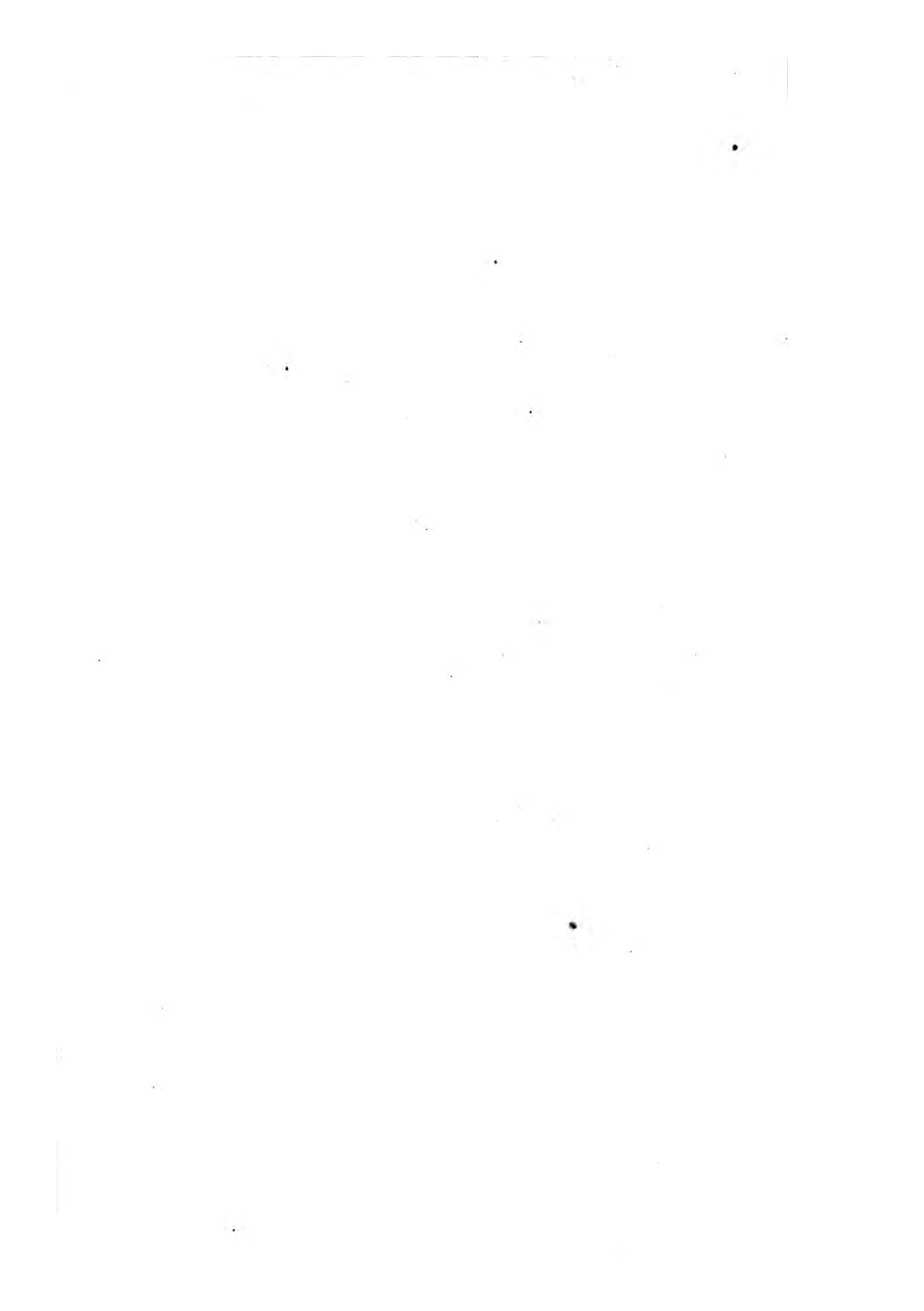

55.9.22

NS 12 ADDS. f 13

Johannes Ewalds
ſæmtlige Skrifter.

Udgivne

ved Underſtøttelse af

Samfundet for den danske Litteraturs Fremme.

Tredie Deel.

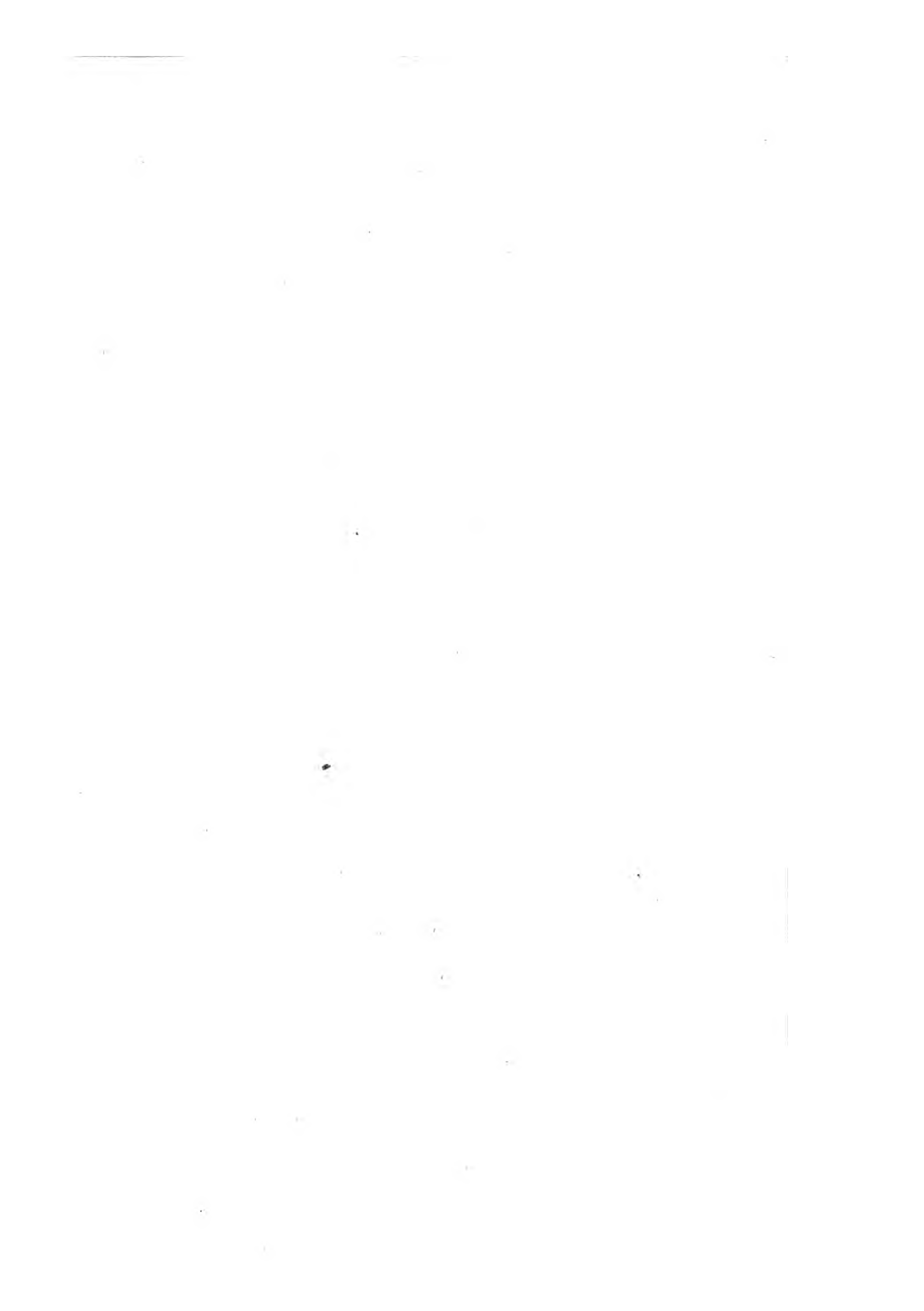
Kjøbenhavn.

E. L. Thaarups Forlag.

Græbes Bogtrykkeri.

1851.

A handwritten signature or scribble in dark ink, located below the printed text.

Indhold.

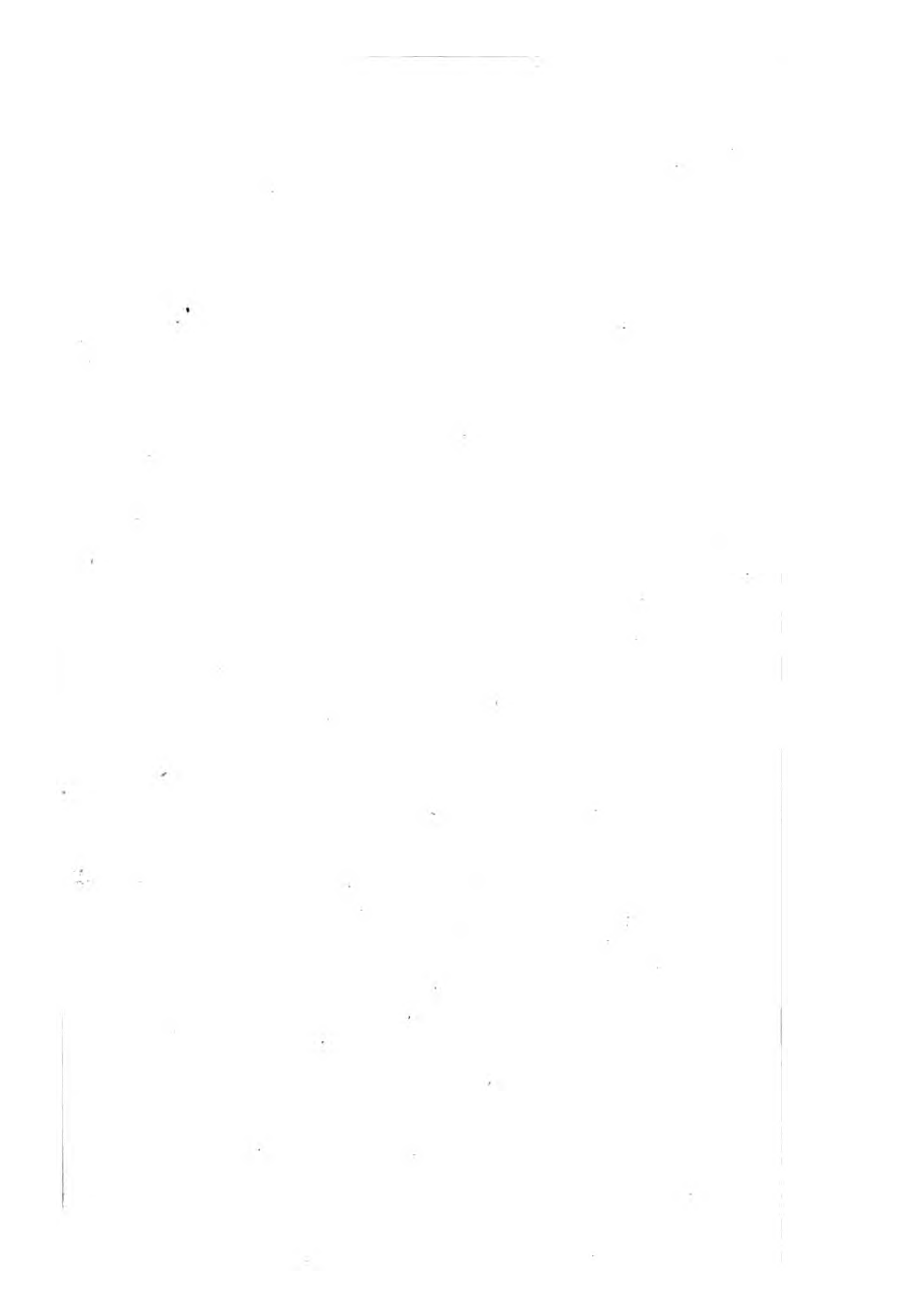

Adam og Eva eller Den usykelige Prøve, et dramatisk Stykke.....S.	1.
Rolf Krage, et Sørgeespil.....	- 143.

Anmærkninger.

Adam og Eva

eller

Den ulykkelige Prøve.

Et dramatisk Stykke

i fem Handlinger med Mellemfange.

Scrapsen einer ei Algodheds Grændser der,
Hvor før et Jutet var, og nu en Adam er.

Magtet nærværende Stykke ikke er eller kunde være bestemt til Skuepladsen, saa har jeg dog derved ikke troet mig berettiget til at overtræde nogen af Dramets væsentlige Regler. Imidlertid vil mine opmærksomme Læsere finde, at meget bliver talt og selv foretaget heri, som lidet eller intet beforder Hovedhandlingens Fremgang, uden Tvivl en alt for betydelig Feil mod Konsten, til at jeg skulde haabe den overseet, eller at min Agt for Publicum skulde tillade mig at lade den staae der uden al Undskyldning. Den grunder sig ikke paa Uvidenhed; men for at sige mine Læsere, hvorledes den er kommet der, og hvorfor jeg ikke har stræbt at rette den, er jeg nødt til at giøre dem noget nærmere bekiendte med Stykkets Historie. Selskabet for de skionne Videnskaber havde udsat en Præmie for den beste Dde over en af de guddommelige Egenskaber. Begierlig efter at vinde den, saae jeg mig om i dette bundløse Svælg, og mit Hierte valgte Guds Algodhed. Det traf sig saa, at min daværende Contubernal Hr. Benzon just var falden paa samme Gienstand. Da jeg fik dette at vide, havde jeg allerede giennem, tænkt min Materie alt for noie til at kunne vælge en anden-

og dog vilde jeg ugierne komme i Collision med min Ven, frygtende maaskee ligesaa meget for at overvinde en Mand, den jeg agtede og elskede, som for at blive overvundet af ham. Hovedtrækkene i min Plan, de nemlig, hvorved jeg tænker at Allgødhed har gjort sig fiendeligst for os, var Skabelsen, saavel af Mennesker som af Dyr, Egtestandens Lyksaligheder, og Forjættningens Hemmelighed. Alt dette kunde best samles enten som Handling eller som Episode ved en Forestilling af Adams Fald, og denne Forestilling blev i mine Tanker meer levende, naar jeg lod de interesserte Personer selv optræde, og saaledes bragte deres daværende Stilling og enhver af deres Følelser saa nær som mueligt til Læserens Dine. Saaledes blev det min Plan at skrive et Drama, hvilket jeg egentlig burde have benævnet af Guds Allgødhed, om jeg havde turdet vove saadan en Titel. Heraf Adams Underviisning til Eva i den anden Handling om Dyrenes Lyksaligheder; heraf Irmels omstandelige Fortællinger; heraf saa mange andre vel vidtløftige Dialoger og Monologer, som gierne kunde have været udeladte, dersom det blot havde været min Hensigt at skildre den ulykkelige Prøve. Mærkningen, hvorfor jeg ikke siden har forandret dette, har været den samme Betænkning, som jeg har gjort mig derover, for min Titels eller selv for hele Kunstens Skyld at udflette Tanker, der maaskee kunde tiene til Guddommens Forherligelse. — Større Undskyldning behøver mit Abdiel Abbadonna. Han bidrager intet fiendeligt hverken til den ene eller til den anden Hensigt. Han er der, uden selv at vide hvorfor. Og dog,

den arme Diævel, jeg har aldrig kunnet overtale mig til, igien at støde ham ud af mit Paradiis, da jeg eengang havde bragt ham derind. Klopstock, den store Klopstock, havde lært mig at ynke — tør jeg sige at elske? — denne Ulyksalige. Det Haab, jeg har, at Guds Algodhed maaskee engang vil yttre sin utmodstaelige Virkning endog paa disse nu Forkastede, gjorde mig det til en hemmelig Fornoielse at vise mine Tilskuere et Glimt af en ond Aand, som tænkte nogenledes taaleligen, og hvis Hovedforbrydelse var Mismod. Den Forsængelighed at pryde mit Stykke med en Tanke, laant af Tydsklands største Digtere, var noget andet maaskee ligesaa forførende. Jeg veed meget vel, at min Følelse af Abdiels Overflodighed i mit Stykke har hindret mig i fuldkommen at opnaae disse Diemeed, hvortil jeg dog allene sigtede; og dog er jeg endnu for om over de faa Glimt af mit Ideal, som jeg troer at have viist, til at kunne udlette dem. Overalt kan man sige, at dersom denne faldne Engel intet Gavn gjer, saa gjer han heller ingen Skade. Og saa lad ham staae, den arme Abdiel, i det Haab, at mine billige Læsere vil tilgive mig en Egenfind, hvormed jeg, sandt at sige, ingen kan have fornærmet meer end mig selv. — Endnu har jeg een Ting at undskyld. Fine Kiendere have bebreidet mig, at jeg i min Classification af de onde Aander er veget baade fra Milton og fra Klopstock, som begge have gjort Satan til den øverste Faldne, da jeg tvertimod har gjort Baal dertil. Og det er vist, at jeg, for at give min Opfindelse den mueligste Sandsynlighed og al den Ansæelse af Historie, som

den kunde modtage, kunde have fulgt saa store, saa bekiendte, og saa almindeligen elskte Formænds Fodspor. Men Sagen er, at jeg, Navnets større Beqvæmhed uberegnet, aldrig har kunnet eller villet forestille mig eller skildre en Konge, ikke selv i Helvede, der kunde nedlade sig til saa nedrige, saa feige Besdragerier; og jeg troer deri at have baade Aabenbaringens og Naturens Medhold. — Og nu veed jeg intet videre at lægge til, end at ønske mine Læsere den Virkning af mit Arbeide, som var mit Hovedsiemærke, den at de knælende, med smeltede Hjærter og taareblendte Dine, i helligt Sansfund med mig, med Adam og Eva, med de salige Aander, henrykte vil udraabe: Ewig, ewig gode Gud!

Gjentofte, den 2den Julii 1779.

Handlende Personer.

Adam.

Eva.

Af de gode Aander:

Eloah, den øverste blant Englene.

Michael, den øverste Stridsengel.

Raphael, Retfærdigheds besynderlige Sendebud.

Gabriel, Algodheds Sendebud.

Uriel, Solens Engel.

Jermiel, Fredens Engel og Adams Ven.

Ithuriel, Mandindens Skylsengel.

Jephon, Paradisets Engel.

Obaddon, Dødens Engel.

Chor af gode Aander.

Af de onde Aander:

Baal, den øverste blant de onde Aander.

Moloch, Ildens Aand.

Satan.

Abdiel Abbadona.

Chor af onde Aander.

Første Handling.

Denne første Handling begynder i Dagbrækningen. En majestætist Læushed hersker over Jorden. Mørke og truende Skyer synes ligesom at ville forhindre Solen i at staae op. Skuepladsen forestiller den Deel af Eden, som ventelig har været en af de smukkeste. I dens Midte staaer det prægtige og dødelige Træ. Det synes at være stilt fra de andre for at kunne udbrede sin særdeles yndige Lugt desto friere, og for ikke at blande sine farlige Skygger med andre. Bag ved opstøter en ujevn Række af nogle langt bortliggende Klipper sig over en Skov af de smukkeste Frugttræer. Ved en Eide flyder Chiddeskel, ved hvis Bred Naturen har dannet en behagelig Grotte. I denne synes Jeriel at sidde i dybe Tanker, indtil han efter nogen Læushed gaaer frem paa Skuepladsen, og aabner Handlingen saaledes:

Saa stærk er Venstabs Magt! Betsignede blant Dage,
Du som min glade Aand tør ønske sig tilbage!
Her — var det ikke her, at jeg den første Gang
Hørte min Adams Røst og Lyden af hans Sang?
Bort, bag ved Klipperne og til de mørke Huler
Skal Tvivlens Skygge flye for Glæder, som den stuler;
Thi Herrens Vældige skal leires om min Ven,
Og Almagt raabte: Fred! Hvo tør vel bryde den?

Jeriel har neppe sagt dette sidste, ferend Zephon, som er Paradisets Engel, kommer med en usædvanlig Hastighed og en betydende Mine ind paa Skuepladsen. Fredens Aand, som det ærmeste Venstabs, en Tildragelse som Uriel, Solens Engel, har fortalt ham den forrige Aften, og nogle klagelige Raab som han selv troer at have hørt den sidste Nat, har gjort opmærksom ved de mindste Hændelser, bliver urolig over at see denne Aand paa en Tid da han ikke ventede det, og siger:

Men Zephon! hvi saa snart, min Ven?

Zephon.

Gud vaager over

De Salige.

Irmiel.

Men du — see, hele Jorden sover,
 Og Klippens høie Top er neppe hvid endnu —
 Men du, hvad har du seet, og hvad befrygter du?

Zephon.

Jeg stod i Livets Træ; men mit aarvaagne Die
 Bar stivt mod Hvelvingen og hestet til det Høie.
 Naar Nattens Lys blev blegt og Skyen gik forbi,
 Da søgte jeg en Mand, jeg veed ei hvem, deri.
 Som naar Udrydderen, den mørke R kæmpe, skjuler
 Sin Garm i Mulm, og gaaer taus over Bredens Guler —
 Afgrunden søler ham, endskjønt han skjuler sig;
 Selv Himlen seer hans Skræk — saa forekom det mig.
 Men al Naturen taug, og Havets muntre Vinde
 Stod stille, Bækken selv var varsom i at rinde.
 See, sagde jeg, det skeer, at de maae slumre trygt,
 De to Lykkelige. Men . . .

Irmiel.

At fortæl din Frygt!

Zephon.

Tit syntes mig, at Skræk sneg sig blant tause Skygger
 I Lunden, hvor din Ven paa Palmehytten bygger.
 Tit syntes Maanen mig at sagtues i sin Gang,
 Og næsten troede jeg, at Natten var for lang.
 Da foer en Storm forbi, og see, den stolte Eder,
 Hvorunder, som du veedst, din Aldam helst tilbeder,
 Sank for den stærke Storm. Da blev det taus igen,

Dg strax gav Dagens Lys et Skin paa Himmelen.
 Jeg bad min Bøn endnu. Da Himlens Hvelving rorted,
 Dg Røst, som Magtens Røst, paa Herrens Klippe hortest.
 Da foer jeg til din Ben, men fandt, at begge to
 Sov i hinandens Arm i en lykkelig Noe.
 Dog jaae jeg Skygger gaae forbi Mandindens Die;
 Hun legte med en Drøm, som syntes at fornøie,
 Dg kiøent strakte hun de hvide Arme ud,
 Som for at hente Fryd og at omfavne Gud.
 Men Bulderet tog til, og i en heftig Torden
 Gik en af Magterne mod Østen over Jorden ...
 Hør!

Der høres et stærkt Tordenslag, og man seer en brændende Støtte, som nedlader sig paa det Bierg, der ligger bagest paa Skuepladsen, hvilket er det samme, som paa andre Steder i Stykket kaldes Herrens Bierg.

Irmiel.

Thronens Vægtene, Doms, Almagts Sendebud!
 Dag, mørk af Hændelser, hvor vil du falde ud?
 Rædsomme Majestæt, som hviler over Eden!
 Med Frygt staaer Solen op, og — hvad skal skee herved?
 De Stærke nærme sig, den Vise stirrer ned,
 Maaſkee han veed de Ting, hvorom jeg intet veed.
 Men seer jeg ei et Lys bag Tvivlens skumle Skygger?
 Rædsomme Muelighed, hvorpaa min Gissning bygger!
 Men Natten skiule dig!

Zephon.

Dit omme Venſkab gier,
 At du kun frygter det, som undersøges her.

Irmiel.

Hvor Diet ikke naaer og Gissning ene leder,
 Forvilder den sig tit imellem Mueligheder;

Dg fattes Overvægt, da følger Slutningen
 Med Længsel eller Frygt, hvorhen de trække den.
 Dg hvem opdager det, som skuldes af den Høie?
 Men, Gud! hvi svæver steds det værste for mit Die?

Zephon.

Din Ven er Almagts Ven, Fortvivlelsen i Baand.

Irmiel.

Nei, Zephon, sliq en Frygt bedrover ei min Aand.
 Jeg veed det bittere Had. Den hele Himmel hørte
 De Skrig fra Fængslerne, da han ved Chaos rørte.
 Den gamle Kæmpe krøb af Harm oplivet frem,
 Dg Mørkets Aander skreg, at Himlen hørte dem.
 Mordsværdet blinkte alt, den dødelige Lue
 Gik ud fra Thronerne, Dom syntes alt at true
 Tyrannens frække Hær. Da Stemmen raabte: Fred!
 Dg de Fordømte sank i Ulyksalighed.
 Jeg veed, Fortvivlede, som fattes og misunde
 Al Glæde, svage Sværm! du vilde, om du kunde,
 Du vilde dræbe dem. Men Fiendskab uden Magt
 Bestrides med et Smil og dæmpes med Foragt.
 Trods, frække Almagt, brøl og ras i dine Rækker!
 Nei, men en anden Ting, som intet Baand indfranker,
 Hvor Almagt frelser ei . . .

Zephon.

Dg hvilken?

Irmiel.

Troer du vel:

Jeg frygter Fienden ei som Mandens egen Siæl?
 God, men ei fast endnu, det Onde kan han gjøre.

Zephon.

Men viis . . .

Irmiel.

Alt Wiisdom selv kan lade sig forføre!
Blev Moloch ei forført?

Zephon.

Dg hvo forfører her?

Irmiel.

Her svimler just min Aand i mørke Gidsninger.
Snart frygter jeg den Drift, som i hans eget Hjerte
Steds længtes efter meer, og fik hvad den begierde.
Han kender ei det Maal, hvortil hans Svner naae,
Dg veed kun hvad det er at ønske og at faae.
Men ei hans Dnske selv, trods Wiisdom, tør fortryde
Alt see sit sidste Trin, og lade sig forbyde?
Dg dog er dette vist; thi hele Himlen veed,
Alt Herren vel er god, men fordrer Lydighed.

Zephon.

I Strid med Dnskerne maae Syn og Wiisdom vinde.

Irmiel.

De maae; men Aanders Syn har ladet sig forblinde.
Dg hvor først Dnsket var, der fandt Forstanden let,
Om ei at billige, dog at undskyldte det.
Men om hans Wiisdom vandt, blev dog en Strid tilbage:
Alt har han ikke hængt sit Hjerte til sin Mage?
Hum vælger lige frit, hvem siger, lige vel?

Zephon.

Saa reen som Dagens Lys er hendes muntre Siæl.

Irmiel.

Ja, denne Munterhed, Uskyldighedens Skygge,
Hvor yndig! men en Grund, hvorpaa man mindst kan bygge!
Inderbildningskraften selv har flere Tristelser:
Forstanden sees kun Ting, den gjør sig Villeder;

Hvor heftig er dens Ild! den kielue Taare triller
 Ved mindste Følelser; det muntre Die spiller,
 Og Sielen viser sig i hvert et Ledemod,
 Saa snart hun synger om, hvorledes Gud var god.
 Men, mørke Gisninger, som falde steds tilbage!
 Om denne muntre Siel først lader sig bedrage,
 Da frygt dig, Adam, flye! da er den Fare nær,
 Hvor paa hvert Dieblif et rædsomt Forbud er!

Zephon.

See, Cedrens Skygge flyer, den stolte Løve flygter.
 Han kommer! Hvilken Magt, som selv Naturen frygter!

Irmiel.

Til hen til Herrens Bierg! til Lunden iil og see,
 Om Sønnen har forladt de to Forenede!
 Beed med dem! iil og beed!

Zephon gaaer, og Irmiel bliver endnu ved:

Guds Rædsel er paa Jorden.

Den store Raphael — mørk er han, skjult i Torden,
 Forved ham lyner Skrak. Men standser han ei her?
 Det Træ, hvis stolte Pragt mig steds et Rædsel er —
 Min Gud! — Min Ven! min Frygt!

Imedens Irmiel siger dette sidste, kommer Raphael, en af de Syv, under stærke Tordenslag til den midterste Deel af Skuepladsen. Irmiel gaaer noget tilsides af Verbodighed for denne mægtige Mand. Raphael synes nogle Dieblif at staae henrykt i dybe Betragtninger. Efter nogen Taushed optøfter han sin høire Haand for at velsigne Jorden, og siger:

Den Herre, Herre være

Med Jorden! Alting skee til Elschadaih's Ore!

Det tordner, og Raphael tier igjen nogle Dieblif. Endelig siger han ligesom vaagnende af en Drem:

Men seer jeg ei det Træ, som Ordet taler om?
 Her staaer Naturens Skrak og Herrens Helligdom.

Rædsomme Træe, din Frugt, dit Syn forkynder Fare!
 Men at du først i Dag saa noie tages vare!
 Du vogtes ved min Arm. Det er, som hvert et Dyr
 Alt af en medskabt Frygt for disse Skygger flyer.
 Men Herrens Billeder — dem maa det kunne skade,
 De kiender ei dets Kraft; dem skal jeg ei tillade . . .
 Alviisdoms Raad er skjult, men Almagts Bud stod fast,
 Om Himlens Hvelving sank og Firmamentet brast.
 Jeg svimler. Store Dag, men mørk for Anders Die!
 Hvor usædvanlig stærk var Stemmen fra det Høie,
 Hvor mørk blev Thronen ei, da den sig høre lod,
 Og Lyset sluktes der, hvor Stribens Engel stod!
 „Stig ned til Edens Skov, staae ved de store Skygger,
 Hvorunder ingen Fugl sin trygge Rede bygger!
 De være Jordens Skræk!“

Irmiel i det han gaaer nærmere.

Hvorledes? troer jeg vel . . .

Raphael.

Hist seer jeg Fredens Land, den glade Irmiel.

Irmiel.

Forunderlige Land, du Skræk for Morkets Kæmper,
 Som med en vældig Arm Tyrannens Frækhed dæmper!
 Din Røst er Dommens Røst; en Solefreds forgaer,
 Naar du til Hevn bereed for Herrens Throne staaer.

Raphael.

Min Magt er Herrens. Tæll

Irmiel.

See, Bægterne paa Jorden

Fornam Lyd af din Gang og Røsten af din Torden;
 Da saae jeg undrende den Stærke komme ned.
 Naturen bæver for dit Ausigt. Har du Fred?

Raphael.

Dg! Hvo tør bryde den?

Irmiel.

Af!

Raphael.

Du, hvis Dine tindre

Af evig Godheds Lov! Sut?

Irmiel.

Som jeg ei kan hindre!

Min Adam . . . om min Ben . . . Af! ubekiendte Af,

Som voldsom trænger ind blant salig Fryd og Tak!

Raphael.

Du ham var Herrens Ord: hvem vover vel at røre
Den, som behager mig?

Irmiel.

Da Stemmen lod sig høre,

Dg Cherubs høie Chor igien istemte Fred,

Saae jeg i Landen glad en evig Rolighed.

Men . . .

Raphael.

Er den Evidhed ei muelig? Herren skienkte

Din Ben en trofast Muur: en Siæl, som rigtig tænkte;

Skiont Balgets Frihed gior, at det vilkaarligt er.

Men prøvet . . .

Irmiel.

Hvilket Bud? er Provens Time nær?

Naar?

Raphael.

Blid da, Fredens Land! i Dag kan intet Die

Beskue Thronens Glands, saa rødsom er den Høiel

De største Lander troer, og alle giette nu,

Men Du, englen selv veed ikke meer end du.
 En Aand vil have hert en Lyd af Strid herveden,
 Som roste Thronen selv, og Riampers Raab i Eden.
 En har bemærket Blod paa Jorden; en har hørt
 Et Raab fra Dybene, at Viisdom var forført.

Irmiel.

Dg har Irmiel fornummet Lyd af Spæde
 Mod Vesten? Stemmer, som ved Solens Nedgang græde?
 Dg ynkelige Raab, Ulykfers Sendebud,
 Som dristig stiger op at nærme sig til Gud?
 Jeg selv, jeg vandrede ved Floden: Jorden hvulste
 I usædvanlig Røe; for Morgenrøden smilte,
 Da hørte jeg et Skrig af Ulyksalige,
 Som stred med Skræk og Straf, hist bag ved Biergene.
 Guds Rædsel hviler over Klippen, Stormen tuder
 Bag Eden, Jorden bæver under sine Guder.

Raphael.

Men selv de Vise seer af slige Billeder,
 At noget forestaaer, og ikke hvad det er.
 Forgieves forskes her; thi hvilken Skabning følger
 Med Viisdoms skjulte Spor, og seer hvad Herren dolger?
 Her er det store Svælg: vi see kun Mulighed,
 Gud fatter Tingene selv; vi giette, Herren veed.

Irmiel.

Men stemme Skygger flye, flye langt fra Mandens Bolig!

Raphael.

I Almagts trygge Skied er den Udvalgte rolig;
 Dg har du seet endnu, at Frygten naaede dem?

Irmiel.

Nei, Skræk og Skygge flyer, hvor Adam træder frem.
 Han kiender ingen Frygt; thi Ordets Glæde hviler

Paa den Ufkyldige. Den hele Skabning smiler
 Mod Herrens Billeder, som intet andet veed
 End Gud, hans Godheds Lov og der' Lykkeligbed.

Raphael.

Hør da! mon Støvet ei blev dannet af den Høie?
 Et ubeslælet Beer fandt Raade for hans Die,
 Nu blev det Godheds Lov, Guds Ære, Herrens Ben:
 Mon Godhed vil da selv nedbryde det igien?
 Den Stund de lydige for Herrens Nafn vandre,
 Staaer denne Slutning fast, som intet kan forandre.
 Dg saae du Livets Træ? snart bryder Frugten frem.

Irmiel.

Men om . . .

Raphael.

Jeg veed din Frygt — da hvile det paa dem!
 Gud gav dem Siælens Lys, at de maae see den Orden,
 Som fordrer Lydighed af Himmelen og Jorden;
 Dg om de bryde den, og negte hvad de see,
 Da brænde Hevnens Ild paa de Gienstridige!
 Men du, som ellers steds i Glædens kielne Tone
 Sang Herrens Godheds Lov ved Foden af hans Throne,
 Hvor blevst du Adams Ben? Velsignede, fortæl,
 Hvi Urims glade Chor nu savner Irmiel?

Irmiel.

Da Nygtet hørtes om den nyelig skabte Klode,
 Da hastede min Land at kiende den Algode.
 Du veedst, at naar du sang Retfærdighed og Dom,
 Var Godhed al min Lyst, og det, jeg talte om.
 Fuld af det søde Haab at see ham og at lære
 Af unge Cherubim nye Sange til hans Ære,
 Forlod jeg Urims Lund. Men naar udmaale vi

Det store Godheds Hav, som Verdner bruser i?
 Snart hørte jeg en Sang af Hvirvler, Sang af Strømme,
 Hvor de stolte Lys med prægtig Orden svømme;
 Harmonisk susede de Godheds Lovsang ud,
 Og valedes og faldt for at ophøje Gud.
 Gud! raabte jeg, hvor god! og syntes at fornemme,
 At hele Skabningen besvarede min Stemme.
 Min høie Røst blev svag, min Fryd, min Aand blev træt;
 Da — men, o strenge Aand, tør jeg bekiende det? —
 Jeg saae medlidende mod Vredens mørke Guler,
 Hvor Straf og Dudskaab sig for Guds Algodhed skjuler.
 Al! raabte jeg, og J har seet hans Godheds Magt!
 Og J har seet — men, Gud, J saae det med Foragt!
 Al Merke! hvilken Dom, som Synet neppe taaler!
 Hvor grum, hvor tyk en Nat, som skjuler Godheds Straaler!
 Saa raabte jeg, og gik i min uvisse Gang
 Mod dette Merke, som oplivede min Sang.
 Naturens Røst forsvandt; da hørte jeg et Bulder
 Af Vredens Decean, som over Dybet rulder,
 Et Bragen som af Ild. Jeg saae bag Nattens Flor
 Et Glimt af hæslig Ild, som op af Dybet foer.
 Saa hørte jeg et Brøl af rasende Fordømte,
 Som bandede den Gud, hvis Gern de selv udtømte;
 Saa Skrig. Men jeg fornam, at Trusler, Skræk og Skrig
 Tog til i Helvede, saasnart det følte mig.
 Jil, hørte jeg en Røst, høi som Eloahs Torden,
 Jil, Fredens kielne Aand! iil, brølte den, til Jorden!
 Forkynd den Fryd og Fred! men, Svage, kom ihu,
 At Fredsforstyrteren er ikke død endnu!

Raphael.

Guds Ild forstyrre ham! Var det ei Lysets Kæmpe,

Som hed Gloah Trods? Men Hevneren skal dæmpe
Hans Hovmod! Dommens Dag — da bande han sit Liv!

Irmiel.

Jeg taug, skient Morkets Land blev ved at søge Liv.
Han spottede min Magt. Bryd, raabte han, de Sænker,
Hvorned din Gud af Frygt min stærke Arm indskrænker!
Forsøg det, om du kan!

Raphael.

Ha, den Forbandede!

Irmiel.

Da vil jeg, blev han ved, nedrive Thronerne!
Saa hørte jeg en Mand, som talte til den Høie
Om Ret og Billighed: kan Kielen Medhyt boie
Den strenge Dommere? kan Viisdom, raabte han,
Belønne den som god, der mueligt synde kan?

Raphael.

Den Frække veed, at Gud kun Provede bekræfter.
Rædsomme Dieblif, som Dudskaab længes efter,
Du nærmer dig! I Dag,

Dette følgende siger han i en Art af Henrykkelse.

i Dag forkyndes Bud,

Som prøver Mennesket, om det adlyder Gud.
Men, nedrige Rebel, Gud er allene værdig
Til Dom! men, Afgrund, her, at Almagt er retfærdig!
Hør det, forvovne Sværm, og hyl! og du, Tyran,
Som revst dem ned med dig, fæld Taarer, om du kan!
Langt hørte seer jeg alt en rædsom Time komme,
Da Himlen hæver selv for Hevnens strenge Domme.
Jeg hører grumme Braal fra et usynligt Sted —
Ehi Helvede blev skilt af Guds Retfærdighed.
Et Jldhav tændtes! — Skrak! — og hist en evig Jammer!

Dg hist Fortvivlelsen i Millioner Flammer!
 Hvor mange Tusinde? hvem? Men de flyve bort!
 Gud, til at see din Dom er selv mit Syn for kort!

Efter at have taugt nogle Dieblig, siger han til den af Forundring lige-
 ledes tauste Jeriel:

Men du?

Jeriel.

Han bandede min Ven; men Dybet rortes
 Ved Buldret af de Skrig, som i hans Hule hortes.
 Jeg horte dem endnu, da jeg til Jorden kom.
 Her fandt jeg bedre Ting, og det, jeg søgte om.
 O Evigheder, som af dine Kilder rinde,
 Bundløse Gudheds Svælg! hvor er din Grund at finde?
 Monader raabe her Allgødheds Lovsang ud,
 Og Berdner i et Stov ophøie Himlens Gud.
 Smaa Ting, som neppe sees, og dog til Glæde skabte,
 Opholdte hvert et Trin; Cherubens Die tabte
 Sig blant lykfsaligt Stov. Hvor er den Skaber god,
 Som danner sig et Mid at giøre vel imod!
 Saa sang min glade Mand i skyggesfulde Dale
 Og over Klipperne. Da jeg fornam en Tale
 Liig de Udvalgtes Sprog, en Røst fra denne Skov,
 Som talte Herrens Ting og sang hans Gudheds Lov.
 Henrykt, som Eliel, naar han sin Sang istemmer
 Om Herrens Gierninger, sig selv tilsidst forglemmer,
 Og, da han føler Gud, kan neppe raabe: see!
 Og ikkun peger taus mod Solekredsene —
 Saa henrykt var den Sang, som jeg fra Skoven horte.
 Naturen horte den, thi Cedrene blev rørte,
 I Skoven hortes Gud, og bag den tykke Skov
 Gav mørke Klipper Lyd af den Allgødes Lov.

Det var min Adams Røst. Jeg fandt ham under Skygger,
 Hvor hine Cedrer Skiul for Solens Straaler bygger;
 Der stod den Salige. Som Ordet viser sig
 For Herrens Hellige, saa forekom han mig.
 Ei fremmed, ei med Frygt gik han mig strax i Møde
 Med yndig Majestæt. Han tog af Jordens Grøde
 Det Beste, som han saae, og bød mig af sin Haand,
 Uvidende endnu, at Jrmiel var Mand.
 Da nævnede jeg Gud, og strax . . . Men Busken røstes,
 Det var Mandindens Gang og hendes Røst, som høstes.

Raphael.

Hun kommer.

Jrmiel.

Jeg vil gaae at spørge Himmelen,
 Hvad Fare, hvad jeg har at frygte for min Ven.
 Men du?

Raphael.

Jeg veed min Lov.

Jrmiel.

Gud, giv min Glæde Kræfter!

Jrmiel vil lgaae, men da han seer Eva, som kommer ind fra den anden Side af Skuepladsen, vender han sig om og udstrækker sine kærelige Arme snart mod hende, snart mod Himmelen. Et ømt og foruroliget Venkab tindrer i hans Øine, og han udtrykker de ivrigste Forbønner, som han offerer til Algodhed, med sine Gebærder. Mandinden gaaer langsom med nedslagne Øine og sammenfoldne Hænder, og seer intet af det Omkringsstaaende. Hun synes at være i de dybeste Tanker. Endelig udbryder hun saaledes:

Mig længes inderlig; men veed jeg selv, hvorefter?
 Gud!

Raphael.

Han velsigne dig!

Eva.

Jeg — Godhed — Gud — min Siæl!
 Hvor evig god var han, som skabte mig saa vel!

Raphaël.

Hun føler Glæden.

Eva.

Gud, hvad savner da mit Hjerte?
 En hellig Længsel, af, og alt for søde Smerte,
 Som kryber i mit Bryst!

I det hun løfter Vinene noget op.

Men den Almægtige
 Maa boe paa dette Sted. Hvi bære Cedrene?

Raphaël.

Og jeg vil skjule mig; det spæde Die taaler
 Et Glimt af Godheds Gud, men ei hans Rødsfæls Straaler.

Raphaël stuler sig i et temmelig mat Skin, som siden bestandig bliver seer omkring Kundskabets Træe. Irmel efterlader, i det han svinger sig op over Haven, en himmelsk Glands, som længe sætter Eva i en sød Henrykkelse. Efterat hun har betragtet dens sidste Straaler, seer hun sig rundt omkring og raaber:

O Glands! o Salighed! — og jeg begiere meer!
 O Ting, som Hjertet veed og Diet ikke seer!
 Ufattelige Lyst, som strømmer fra det Høie!
 Men Bierget synker bort, og Solen flyer mit Die,
 Og Siælen tænker ei, og Hjertet stilles ad
 Og daaner henrykt i et sødt, jeg veed ei hvad.
 Gud har opfyldt mit Bryst, Gud! Knæler, Myriader,
 Og agter paa min Sang om Evigheders Fader!
 Men sig, henrykte Siæl, til andre Verdner sig,
 At Gud er al din Fryd, og at han boer i dig!
 Hvor sød en Tanke! Himmel! Glædestaare rinde:
 Gud, Gud har skabt mig, mig! og skabt mig til Mandinde!

O saligt! Ewig, evig vil jeg tale om
 Det Gode som jeg har, og ham hvorfra det kom.
 Hvert flygtigt Diekast opdager, Tanker finde,
 Og Glæde voxer op, hvor Skyggerne forsvinde.
 Et bundløst Svælg af Got begynder stedse der,
 Hvor Siælen svimler alt og troer at Bunden er.
 Siig, sagte Bestenvind, som med Narcis'sen leger,
 Og susende igjen adskiller tætte Eger,
 Og deler Skyggerne, og vifter Lilier om:
 Hvem kaldte dig herhid, da du fra Besten kom?
 Og du, som risler ned fra moesbegroede Klipper,
 Og skummende af Hast op over Stenen slipper,
 Saa standser ved en Rod, og krummer dig, og vred
 For Hinder i din Drift med Trusler rasler ned —
 Og du, min muntre Fugl, som under tætte Skygger
 Snart klukker, floiter, slaaer, og snart din Nede bygger,
 Saa trilrende igjen ophoier Gud og mig —
 Hvem uden Godhed selv har kunnet skabe dig?
 Min Skygge, hvem er du? og hvem er den, du følger?
 Og J, min Skionheds Speil, Ghiddekels klare Bølger,
 Hvor yndig stræber J at vise Diet meer,
 End det i Dal og Skov og al Naturen seer!

J det hun bliver Kundskabets Træe vaer.

Men dette Træe, hvor smukt, hvor stort! hvad maa det hede?
 J disse Skygger skal min Mand i Dag tilbede;
 Hans Ceder er ei meer. Her, min udvalgte Ven,
 Her vil jeg bringe dig din Middags-Føde hen!

Ved disse sidste Ord nærmer Mandinden sig nogle Trin til Træet for at
 betragte det noiere. Men paa Raphaels Befaling gaaer strax en mørk
 Skye over Træet, og en stærk Pladsregn nodet hende til i en Hast at
 vende om for at søge sin Tilflugt i den Grotte, hvori Zmiel saaes i
 Begyndelsen af Handlingen. Men da Regnen holder op i samme Die-

blik, bliver hun staaende udenfor, med Vinene vendte mod Chiddeklet.
Efterat hun nogen Tid har betragtet denne Flod, peger hun hen mod
det Sted, hvor den synes at tabe sig imellem Buskene, og siger:

Hist, hvor den krumme Flod imellem Rojer skummer,
Der vaagnede jeg først op af en evig Slummer.
Der er det, at jeg først mig selv opdaget har,
Dg, om jeg før var til, først folte, at jeg var.
Hvor undredes jeg da! jeg spurgte Træer og Stene,
Naar og hvorfra jeg kom, og om jeg var allene,
Dg om de mig ei før paa andre Steder saae,
Dg hvem der bragte mig til Stedet, hvor jeg laae?
Jeg, raabte jeg, jeg er — Er! men hvor skal jeg lære:
Hvad er dog vel en Jeg, hvad er det vel at være?
En Tanke? Nei, jeg seer! Men hvad frembragte mig?
Gav du mig vel, o Flod, et Liv, som fattes dig?
Nei! Gav J, tauske Træer, det Mæle, som J tabte?
Nei! Har jeg skabt mig selv? Hvor stod jeg da jeg skabte?
Hvor var jeg før jeg blev? Nei! — Da, du gode Du,
Som gav mig Liv og Lys, da kom jeg dig ihu,
Da bad jeg første Gang! Mit nylig skabte Hierte
Fandt nye Bevægelser; det folte, det begierte,
Det brændte, og det slog. Uvist, til hvem det bad,
Dg uvist selv hvorom, bad det, jeg veed ei hvad.
Snart saae jeg henrykt om til Flodens klare Bolger,
Hvor, naar jeg gaaer derved, mit Billede mig følger.
Jeg fandt, at jeg var smuk, og Hiertet svulmede
Af Glæde over mig op til min Skabere.
Snart saae jeg henrykt om, og fandt, at jeg var ene.
Men Gud! og du min Lyst! fra hine tætte Grene
Gik Saligheder ud. D søde andet Bliv!
Jeg saae en anden Jeg, og fandt et dobbelt Liv.

Ah Elkov, Følelse som kvæler alle Tanker!
 Og du, mit kielne Suk, som i mit Hjerte banker,
 Og stedse vorende opløster Siæl og Bryst,
 Og sænker Sands og Vid i, af i lutter Lyst!
 Tie! Gud er al min Sang, Gud, alt det Godes Skaber!
 Og du, bundløse Svælg, hvori min Siæl sig taber!
 Da mørknes Solene, naar Siælen sank i dig,
 Og følte Skaberens, og at den var ham liig!

Eva, som har talt denne sidste Linie ud med en større Heflighed, synes nogen Tid at forundre sig over den næsten usædvanlige Oientyd, som [det] omtalte Bierg og den omkring liggende Skov give af det sidste Ord, og siger endelig:

Viig! svarte Cedrene. — Men Gud! hvi flaaer mit Hjerte
 Nu mere stærkt end før? Min Mand...

Hun gaaer hastig bort, og Raphael lader sig strax igien see. Hans Mine er mørk og eftertænkende. Det er ikke uden efter nogen Tausshed at han udbryder i følgende Ord:

Min Mand begierte

At kiende Viisdoms Bei. Høit steg jeg, for at see,
 Hvor hele Riæden slap, som samler Tingene.
 Da saae jeg Ting ved Ting, og i en fremmed Orden
 Gang Dvertrædelsen imellem Gud og Jorden.
 Men Enden saae jeg ei; thi Lysset sluktes ud,
 De sidste Sole sank, og Verdner sank i Gud.
 Hvor var jeg? Manden bæver, Millioner Himle
 Flyer under Thronen... Gud, her maa din Stærke swimle!
 Hold op, min Mand, hold op at forske mere der,
 Hvor alt det første Trin en bundløs Afgrund er!
 Men denne Salige — thi her tør Manden giette —
 Mon hun har seet sin Gud og ham som skabte dette?
 Forstaaer hun Almagts Lov, og kiender hun den Dom,
 Som styrter Verdner i det Dyb, hvoraf de kom?

Ah, slutter Manden ret? Det kielne Die tindrer
 Af sikker Salighed, som ingen Frygt forhindrer.
 Smil, Godheds Billede! syng henrykt: Gud er god!
 Men midt i Glæden frygt at giøre ham imod!
 At elske ham som god, og lyde som retsærdig,
 Gior Siælen allerførst sin hele Skaber værdig.
 Tak voxer af sig selv, hvor Godhed strommer ned;
 Men Takken føder Pligt, Pligt fordrer Lydighed.
 Uskyldig! — men hvor let opfyldes ei de Pligter,
 Som oien synlig kun til egen Nytte sigter!
 Og flere veed hun ei; men Aand og Slutning seer,
 At Herren visjelig engang vil fordre fleer.
 Da er det allerførst, at Villien adlyder,
 Naar Grunden til dens Valg er den, at Herren byder;
 Thi fandt Forstanden got, naar Haab og Længsel bød,
 Da var det ikke ham, dem var det, vi adlød.
 Hans uindskrænkte Magt at give og at tage
 Kan fordre Lydighed i Ting, som mindst behage.
 Da prøves Skabningen; men den Forstødte døer,
 Som lyder naar han vil, og ikke naar han bør.
 Og, Gud, jeg seer en Lov... men bittert... Blodet rinder
 Fra Bierget... Taarer triller af de blege Kinder.
 En Røst fra Dalene: lyd, Eva, lyd din Gud!
 Nu gielder det, i Dag, at holde Proven ud!
 Lyd! — Men en rædsom Nat! bag mørke Evigheder
 Udtordnes Verdners Dom, den Mægtige tilbeder,
 Men Herlighedens Stråaler slukkes, Thronen flyer,
 Og Magten skjuler sig bag Eviighedens Skyer! —
 Ret! skielv af hellig Frygt, min Aand, og lær at kiende,
 At Gud er ene Gud, og ene uden Ende!
 Staae paa dit sidste Trin, see Verdner under dig!

Hvor stor er jeg! men han — er ubegribelig!
Med majestætisk Smil seer Egheders Fader
De største Hvirvler an som vrinlende Monader;
Ophei dig da, min Land, og vær et større Gran!
Men hvo var evig, evig, evig stor som han?

Ende paa den første Handling.

Mellemfang.

Skuepladsen forestiller det ovenomtalte Hærtens Bierg. Dets høie Toppere bedækkede med lyse og prægtige Skyer, imellem hvilke man Tid efter anden sees nogle af de salige Aander, som stirre ned imod Eden. Ved Foden af Bierget sidde to Cheruber, hver under sit Træe, saaledes at de vende Ansigterne imod hinanden. De synes, i det de stemme deres gyldene Harper, ligesom at udfordre hinanden til en Beddesang. Den ene begynder og synger saaledes:

Naar ved et Vink af Almagts Die
 Utalte Verdner vælte fra det Høie;
 Og naar igien ved et almægtigt Bud
 Den Himmel styrtes, som var næst ved Gud;
 Naar Thronen bæver under Ewigheders Fader,
 Og skjuler den umaalte Ewighed:
 Da knæler, knæler, Myriader!
 Da skjul dig, Cherub, for hans Herlighed!

Den Anden.

Men naar et Suk af Mid igiennemtrænger Himle,
 Hvor Seraph selv maa knæle, skjelve, svimle;
 Naar den, som knuser Verdner ved et Bud,
 Omflaaber Støvet til en anden Gud;
 Og da naar Almagt elsker Kiød og Blod:
 Da stiger Godheds Lovsang op af Jorden,
 Og Baal breler selv mod Hevnens Torden.
 Ja Gud, den strenge Gud, er evig god!

Den Første.

Da naar jeg brændende den Evige tilbeder,
 Omhylles jeg i Hast med skabte Evigheder;
 Snart synke Himlene, snart hæver Dybet sig,
 Og Berdner koble op, hvori jeg taber mig.

Den Anden.

Men, evig gode Gud, den Grund hvorfor du skaber,
 Den er det store Svælg, hvori min Aand sig taber!
 Da Myriader alt udraabte: Gud er god!
 Bestælte han et Leer, at giøre vel imod.

Den Første.

Et Gldbjerg tændtes hist, jeg saae den Hoie!
 Almægtige, hvo var saa stor som du?

Den Anden.

Her krob en Dorn, og et almægtigt Die
 Kom, thi jeg saae det, denne Dorn ihu!

Den Første.

Almagt!

Den Anden.

Godhed!

Den Første.

Herre!

Den Anden.

Fader!

Den Første.

Hvo var stor

Den Anden.

Og god

Begge.

Som du?

Den Første.

Svarer, svarer, Myriader!

Chor af de salige Aander,
som sees oven paa Bierget.

Verdners Herre, Stovets Fader,
Hvo var stor og god som du?

Ende paa Mellemfangen.

Anden Handling.

Skuepladsen er uforandret ligesom den var i den første. Raphael, som endnu besøger Kunstnernes Træe, og Irmiel, som er kommet tilbage fra de høiere Egne, aabne denne Handling.

Irmiel.

Jeg hørte Herrens Røst, da saae mit skarpe Øie
 Algodhed kæmpende med Rædsler i det Høie.

J Dag er Dommens Dag.

Raphael.

Du, Adams omme Ven,

Saae dens Nødvendighed.

Irmiel.

Ja.

Raphael.

Og at frygte den?

Irmiel.

Et Bud, et Dieblif — o Tanke! — uueligt fælde
 Den Salige, min Ven! Om Adam skal det gielde!
 Nu skielve Klipperne, og see det bange Dyr,
 Som løber hid og did, og veed ei hvad det flyer!
 Af Havet stiger Skræk, i Vesten seer jeg Torden,
 Som venter Almagts Bink at sonderknuise Jorden,
 Bag Bierget ulmer Skræk . . . af Adam, af min Ven!

Raphael.

Men nylig skabt! En Lov! Men han vil bryde den?

Jrmiel.

Ret! nylig skabt — en Trost! thi kunde han forglemme
 Sin Skabers Røst saa snart, og trodse Magtens Stemme?
 Hvor evig god er Gud i al sin Majestæt,
 Som viser hvad ham bør, før han vil fordre det;
 Som med Belgierninger først kiøbte Mandens Hierte;
 Som skabte selv hans Ven, og alt hvad han begierte!
 Dg da hans hele Siæl endnu var fuld af Gud —
 Nei, nei, han bryder ei det allerførste Bud!
 Men om hans høie Siæl, først hærdet ved at byde,
 Uventet horte Bud, og maatte selv adlyde,
 Da mueligt, da maaskee — men hvilken Muelighed,
 Som, al som er endnu, som aldrig fattes Sted!
 Den rædselsfulde Dag!

Raphael.

Dg om din Adam vilde
 Af egenfindig Lyst, af Overmod forspilde
 Det som ei roves ham, og om han med Foragt
 Forkastede sin Gud, og trodsede hans Magt?

Jrmiel.

Al om . . . det kan han ei, nei!

Raphael.

Dg hvorledes falde?

Jrmiel.

Han kunde . . .

Raphael.

Wilde du ham da din Adam kalde?
 Den som forterner Gud, kan nogen elske den?

Jrmiel.

Ei elske ham som god, men — ynke ham som Ven.
 Dg om et hastigt Bud med eet tilbage tager

Det som han elsker høit, en Ting som meest behager:
 Hvor farlig er den Strid imellem Lyst og Pligt —
 Maaskee hans største Lyst!

Raphael.

Dit Venfkab frygter slikt.

Har Irmiel forglemmt, at Godhed selv befaler?

Irmiel.

Dog fandt de Vise Skræk i Aandens mørke Taler.
 Selv Dommens store Aand, som talte Mørkets Sag,
 Og alle Magterne skialv ved det Ord i Dag!
 Med Brede svarte han: „Jeg vil, jeg skal forbyde;
 At Satan selv maa see om de min Røst adlyde!“
 Og neppe var det sagt, før Raab og hule Skrig
 Steeg op fra Fængslerne, og Kampen rørte sig.
 Da bad jeg, Urim bad, og alle Stærke bade
 Mod Mørket: „Vrens Gud! den Dnde som vi hade,
 Men han skal trodse os og din Velsignede?“
 Men Herrens Rædsel var paa alle Magterne.
 Algodheds Dmsorg selv er Farens visse Skygge;
 Hvor rædsom er den Ting, som Gud vil forebygge,
 Hvor Allmagt hjælper ei!

Raphael.

Hans egen Kraft . . .

Irmiel.

Men hør,

Hvad Ildens grumme Aand fortalte Mørket for!
 Min Frygt, en Anelse som gjorde mig urolig,
 Hvad du vil kalde det, drev mig til Bredens Volig.
 En rædsom Taushed var i Dybet, og jeg saac
 Afgrundens Tienere i Kredts om Moloch staac.
 Høit brølte Ildens Aand, som Stormen var hans Tale.

„Jld,“ skreg han, „Røg af Blod fra skyggesfulde Dale!“
 Og Helvede gav Agt. Man troer, at han kan see
 De Ting, som forestaaer, igieuenem Flammerne.
 Han soer ved Hevnens Hav og ved de grimme Luer,
 Da ellers Frækhed selv for disse Navne gruer:
 Alt Fængslet aabnedes, og at en mægtig Mand
 Soer ned fra Himmelen at løse Morkets Baand,
 Og at den nye Planet, som Mennesket beboede,
 Blev mørk, at Skræk og Dod i Gladens Skygger groede!
 Kamp med den Hellige — men Morkets Kæmper vandt!
 Saa horte jeg han skreg. Da Jld og Skrig forsvandt,
 Men Raab, som Raab til Krig, soer over alle Guler,
 Hvori Hevngierrighed sig ellers frygtsom skjuler.
 Den bitter Klage taug for Buldret af de Raab,
 Hvormed Fortvivlelsen udbredede sit Haab.
 Hvad om Forføreren . . .

Raphael.

Guds Stemme skal han here!
 For Viisdom er det Synd, at lade sig forføre.
 Og hvilken Mand kan see om den adlyder Gud,
 Som seer og hører kun Belgierning, Magt og Bud?
 Gav Guds Retfærdighed ei Valget stærke Skranke?
 Algodhed synlig Magt og ordentlige Tanker?
 Men flere gav han ei; og overtrædes de,
 Faldt den forsættelig fra, som faldt ved Fristelse.
 Hvor mange Tusinde faldt for den strenge Brede,
 Som ei forledte selv, men lod sig kun forlede!
 Mon Herren knuser dem, og elsker Mennesker,
 Fordi de mueligt blot ei veed hvad Ondskab er?
 Alt den Ustyldige, som gjør hvad Gud befalte,
 Foragtede hans Bud, ifald en anden talte,

Er mueligt. Straffet Synd beholdt en evig Ret,
Som tvinger Dommeren endog at prøve det.

Irmiel.

Men den Forbandede . . .

Raphael.

Hvem uden den Fortabte
Vil friste Herrens Ven, og myrde den, han skabte?
Du Herre, Herre, mærk hans Ondskab og min Ven,
Dg giv hans Villie den fulde Giernings Lon!

Irmiel.

Dg du, Allgødheds Gud, fornem hvad jeg begierte:
Læg dobbelt Bliidsoms Kraft i Dag i Mandens Hierte!
Dplys ham, at han seer, at du er ene Gud,
Som hersker over alt og foreskriver Bud!
Dg naar min Røst er høi i Strid med Morkets Sønnen,
Da skal du høre den og mærke mine Bønner,
Dg holde Adam fast med en usynlig Magt,
Dg fra din Throne selv skal Frelse blive bragt! —
En fremmed Følelse!

Der høres Torden langt borte.

Raphael.

Jeg hører alt, han kommer;
Jeg hører høie Trin af en almægtig Dommer.
See, Solen flyer hans Gang, og Himlen skiuiler sig!
O Gud, saa gif du før, da Mander flyede dig!

Manden lader sig see imellem Træerne.

Irmiel.

Men seer du ei min Ven, som ud af Skoven iler?

Raphael.

Din Gud velsigne dig!

Irmel.

Ufkyldige, du smiler!

Alt vidste du . . . i Dag . . . Alt Herre, Herre, hør:

Byd ham at leve steds!

Raphael.

Dg handle som han bør!

Raphael forvinder. Fredens Engel gaaer bag nogle Træer for at høre Mandens Tanker. Adam, som alt er kommet nærmere frem paa Skuepladsen, udtrykker efter nogen Tausshed sine Tanker paa følgende Maade:

En salig Glæde! Gud, jeg folte disse Tanker!
 Dg skient hiin mørke Hoi, skient Biergene var Skranter
 For Videnskab om alt, saa føder det, jeg seer,
 En Hob, og hvilken Hob! af Gidsninger til meer.
 Sæt Synet selv til Maal, lad første Skygge være
 En Grændse for min Magt og Grændse for min Vre:
 D nok, o meer end nok! jeg er — jeg har — jeg veed.
 Men flye, min Siæl, et Svælg af bundløs Muclighed!
 Da først et halvmørkt Rodt fra hine grønne Hoie
 Afbrød en evig Nat og aabnede mit Die,
 Da skintede jeg Mig. Stolt saae jeg rundt omkring,
 Nat af mig selv, og glad ved Skyggerne af Ting.
 Da, Bæk og Flod og Skov, ubidende om eder
 Portsaak min glade Siæl i spæde Mucligheder,
 Dg drucken af mit Haab saae jeg kun Haab og Mig,
 Dg troede, at jeg var fuldkommen lykkelig.
 Mit Liv var Drom endnu. Men strax en Jld frembrøder,
 Som majestattiff sig op over Hoien skyder:
 Da vorte Verdner op; min Siæl blev dobbelt klar,
 Da Tanker viiste, at, og Solen, hvor jeg var.
 Da var en ujevn Rad af glimrendhvvide Stene,
 Dg Skovens mørke Grønt mit Dies Lyst allene.

D Gudhed! raabte jeg, og Gudhed! svarede
 En Røst fra høie Træer og Røst fra Klipperne.
 Hvor henrykt saae jeg ham, som, førend jeg begierte,
 Gav Hjertet denne Lyst, og gav mig selv et Hjerte!
 Jeg fælte, men jeg taug, til Gudhed gav det Mod
 At raabe: Gud, min Gud, min Skabere var god!
 Jeg bad om Evighed, for evig at betragte
 Dal, Klippe og mig selv. Men Gud! og du som bragte
 Mig til den søde Egn, hvor Solen bliver ved
 At vise hvert et Trin en nye Lyksalighed!

En usædvanlig Klarhed sees over Biergene i Østen, og den udbreder sig
 meer og meer over Eden. Manden synes en Tid lang at forundre sig
 herover. Endelig siger han:

Men denne Dag, hvor stor, endnu den allerførste!
 Meer taus end Herrens Dag, meer herlig end den første!
 Alting fremviser sig, alting vil være seet,
 Og Dagens Lys stod op med større Majestæt.
 Meer heftig end i Gaar slaaer Lærken høie Triller,
 At jeg maa høre den, og mærke hvad den spiller.
 Naturen kryster sig, og viser al sin Pragt,
 Og selv dens mindste Deel vil raabe først: betragt!
 Saa voxer Jordens Glands.

Rogle Stemmer, som raabe tre Gange Hellig, og som blive afbrudte
 ved stærke Jordenslag, lade sig høre over Herrens Bierg. Adam bli-
 ver mere opmærksom og siger:

Men hører jeg de Stemmer,
 Dem som forkynde Gud? Den Røst, som jeg fornemmer . . .
 Mandinden sagde før, at usædvanlig Lyd . . .
 Men i Naturens Lov er al Forandring Dyd.

Alting bliver stille igien, men Solen synes at ville stule sig bag mørke
 og truende Skyer. Adam raaber efter nogen Tausshed:

Kun du, o mørke Skye, som svækker Lysets Straaler,
 Flye! Ligner det ei den som ingen Skygge taaler?

Og trattedes den Lyst at stirre paa dets Gang,
 Om Bækken's Rislen tang, og Lærken ikke sang?
 Om ei den lille Urte som faa fortryllend' lugter,
 Om hine høie Træer, og om de søde Frugter
 Ei var? om Hjertet ei fandt søde Følelser,
 Og Siælen ei var stolt ved Tanken, at den er?
 Men, Gud! jeg er, jeg veed! og Glæden, som jeg finder,
 Er ingen flygtig Vind, som blæser og forsvinder,
 Og rolig seer min Siæl, at Skygger slettes ud;
 Thi Diet saae mig selv, og Hjertet folte Gud.
 I Intets tause Nat, og førend jeg begjerte,
 Før Hjertet kiendte Gud, og før jeg havde Hjerte,
 Mon da mit Intet bad, at komme sig ihu?
 Hvem overtalte dig, Algodhed, uden du,
 Gud, da jeg ikke var? Men Svælg af mørke Dage!
 Min Siæl omfavner Sig, og tør ei see tilbage.
 Da kiendte ingen mig; hvem ønskede mit Liv,
 Hvem agtede mit Stov, før Godhed sagde: bliv?
 Da blev det, og til mig — til mig, som seer og kiender,
 Og som af Kiærlighed til den Algode brænder,
 Og som er viis og glad, og som har Gud til Ven.
 O Gud! din Godheds Magt, hvo kan begribe den?
 Lad større Skabninger med et ublendet Die
 Beskue Thronens Jld og stirre paa den Høie;
 Men Seraph øiner ei Algodheds Grændser der,
 Hvor før et Intet var, og nu en Adam er.

Eva

synger bag paa Skuepladsen.

Her ved den rislende Bæk, her under Skyggerne,
 Her vil jeg prise den Evige.

Adam.

Mandinden lover Herren. Vinde, vister sagte!

Eva.

Her i det klare Speil, her vil jeg glad betragte
Guds Ære, Mandens Fryd, Naturens Under, Mig!

Adam.

Men jeg vil prise den, min Fryd, som skabte dig!
Jeg trattede med Gud: skal jeg da ene være,
Min Skabere, din Priis og Tolk af din Ære?
Dg om de prise dig, blev jeg urolig ved,
Hvem kiender mig, min Siæl og min Lyksalighed?
Hvor yndig parres dog de kielne Turtelduer!
Saa talte jeg, og fandt, at ubekiendte Luer
Dptændtes i min Siæl, og mit bespændte Bryst
Blev varmt af uvis Drift og af urolig Lyst.
Men du, jeg veed ei hvad, som rørtes i mit Hierte,
Dg Trivl, som blandede Suk, Vængsel, kielen Smerte
Blant søde Følelser, som Haab og Tillid fandt:
J lignede den Vind, som blæste og forsvandt.
Min tankefulde Aand blev uformærkt fornøiet
Bed Skygger, som floi bort, og strax opmuntres Diet
Bed en lyksalig Røst...

Eva,

som kommer med en urolig Hastighed ind paa Skuepladsen.

Min Adam, kom at see,

Hvor hurtig alle Dyr flyer under Skyggerne!
Fra Klippen skinner Ild, som Diet neppe taaler;
Dog brænder den ei heed som Himmellysets Straaler.
Jeg sang Mandindens Sang, da jeg med eet fornam
Et Veir, som reiste sig fra Osten...

Tre stærke Tordenslag forkynde Guds besynderlige Nærværelse, og strax

derpaa lader Eloah, den store Engel som taler i hans Navn, sig see i Skyerne, i en Skikkelse, som kommer overeens med hans majestætiske Embede.

Adam.

Det er ham.

Her Buldret af hans Gang! hvor rædsom er hans Torden!
Gud!

Eloah i Skyerne.

Adam!

Adam.

Det er ham, og Herren er paa Jorden!

Eva.

Han er forfærdelig, saa naadig som han er.

Adam.

Jil, beed i Skyggerne! men jeg vil blive her.

Eva gaaer, og Adam bliver ved allene:

Rædsomme Herlighed, at tale med den Høie!

Eloah,

i det han nedlader sig paa Jorden.

Men den Retsfærdige fandt Naade for hans Dø.

Adam forundret.

Hvad taler denne Mand, og hvad betyder det?

Hvad er Retsfærdighed, og hvad at handle ret?

Eloah.

Hvad noisomt uden Knur i sine Skranker bliver,

Dg følger Reglerne, som Almagt foreskriver.

Adam.

Men hvilken Lov? hvad Maal?

Eloah.

Retsfærdig uden Bud.

Dg salig uden Maal er ingen, uden Gud.

Mærk, at Uvidenhed og mægtig Drift indskrænker

Siallose Dyr! men du, hvis Siæl fornuftig tænker . . .

Adam.

Jeg bærer!

Eloah.

Adam, mærk den Herre Herres Ord!

Det tordner første Gang. Adam falder paa Knæ, og Eloah tier nogle
 Øieblik.

Jeg skienkte dig dit Liv, en Siæl, og denne Jord;

Jeg skabte selv din Ben og Dnsket i dit Hjerte,

Og jeg opfyldte alt, og meer end du begierde.

Den Stund du kiender det, og kommer mig ihu,

Skal ingen være stor og dyrebar som du.

Fremdeles siger han: min Stemme bygte Jorden;

Mon jeg ei knuser den med Rosten af min Torden?

Jeg talte i min Harm, og Sole sluktes ud.

See, Himle flye min Røst! jeg, Herren, jeg er Gud!

Det tordner anden Gang, og der høres en Stemme, som raaber: Hel-
 lig, hellig, hellig er Herren vor Gud, og han er
 allene værdig at tage Magten og Æren og Herredom-
 met i Himmelen og paa Jorden!

Eloah,

efter at have taugt noget.

Leer var du i min Haand, o Mand, som Himlen ærer,

Som frem for Tusinde mit Bøjsens Afstryk bærer!

Blant Støvet laae du skjult, da jeg fremkaldte dig:

Mon det er alt for stort, om du adlyder mig?

Saa her da Herrens Bud: Jeg skienkte eder Livet,

Og af min milde Haand er alting eder givet;

Kun denne er min Pagt: at røre hvad J vil,

Allene Kundskabs Træe skal høre Herren till!

Den Dag, du seer mit Træe og af dets Frugt begierer,

Da frygt min grumme Harm, frygt Ilden som fortærer!

Og om du smagte den, da brød du Herrens Bud,

Da døer du Døden. Mærk! Jeg, Herren, jeg er Gud!

Det tordner tredie Gang, og en Stemme raaber: Hellig, hellig, hellig er Gud, og hans Domme ere retfærdige; hvorpaa en anden Røst svarer: Vee dem, som overtræde hans Befalinger! Under disse Raab, som blive afbrudte med bestandig Lynild og Torden, svinger Eloah sig i Beiret, og paa hans Vink følger Raphael. De efterlade dem en giennemtrængende Glands, og blive forst usynlige paa Toppen af Herrens Bierg. Adam, som betragter alt dette med en hellig Forundring og en dyb Taushed, rejser sig forst op efterat alting er forbi, og udbryder saaledes:

Lov skee den Evige! Magt, Herlighed og Ære
 Er Herrens. Han er Gud, og adlydt bør han være.
 Er Jorden ikke hans? og om han tog min Siæl,
 Hvo tør bebreide ham: det gier du ikke vel?
 Ei smage denne Frugt! har jeg havt Lyst at smage?
 Hvor got, at Almagt ei vil fordre meer tilbage!
 Hvor naadig var han ei, at han det selv forbød,
 Som mueligt, uden ham, alt havde vær't vor Død!
 Forstrækkelige Frugt! at døe . . . her skialv mit Hierte.
 Ifald jeg havde spiist, og om jeg nu begierte,
 Da blev mit Die mørkt, og dette, som jeg seer,
 Blev mørkt, og Siælen sov, og Hiertet slog ei meer.
 Min Gud! tør Skabningen oplade sine Læber?
 Er dette Træs Natur saa dannet, at det dræber?
 Og hvorfor er det skabt? Men det tilhører Gud,
 Hvi sperger da min Siæl om Marsag til hans Bud?
 Men var det ei din Røst, elskværdige Mandinde?
 Du er, og — af min Siæl, lad Glædestaarer rinde! —
 Hvor got! thi var du det som Skaberen forbød,
 Hvor tungt var da mit Valg imellem Liv og Død!
 Kom, kom! din høie Siæl skal lære at adlyde!
 Her Budet og din Straf! Men Gud, hvorledes byde?
 Mit omme Hierte slaaer, nu frygter Munden sig
 Forst ved det Ord, at døe: af, er hun dødelig?

Du som min Siæl har kjær, hvi stirrer du saa noie?
Hvi gaaer du tankesuld? og Mørkhed i dit Die?

Eva.

Jeg følte Herrens Magt, og min henrykte Aand
Har seet, at Verdner faldt ved Vinket af hans Haand.
Jeg bad i Skyggerne, da usædvanlig Torden
Bortrev mig, som det lod, langt bort og bag ved Jorden.
Der saae jeg slemme Ting: Ild var hvor Luften er,
Og Ilden vrinslede med grimme Skabninger.
Og alle græd, men ei som dine Taarer rinde
Naar du omfavner din lyksalige Mandinde,
Ei som vort kielne Suf opløster os til Gud:
Ihi Graaden hvinede, og Sufket brøltes ud.
De bad til Skaberen, men, Gud! de bad om Brede,
Og spottede hans Gunst, og alt hvorom vi bede.
Da saae jeg grumme Slag, og Skrak, og andet meer,
Hvoraf vort Die her endnu slet intet seer.
Det græsfelige Syn — Angst mørknede mit Die!
Da jeg fornam en Røst, som raabte fra det Høie:
„Her seer du Bredens Sted! Mandinde, kom ihu,
At alle disse var lyksalige som du!“
Da vaagnede min Aand. Gud! skabte Godhed Pine?
Men leve Skabninger, som ei kan kaldes dine?
Hvi dannede du dem? At vor Lyksalighed
Maaskee kan flyttes bort og hen til Bredens Sted!

Adam.

Den kan; men Gud er god.

Eva.

Hvorned kan vi fortiene
Hans Godhed meer end de? hvi elkes vi allene?

Adam.

Utalte Tusinde udraabe: Gud er god!
Den mindste Ting er skabt, at giores vel imod.
Men hør en Lov . . .

Eva.

O Mand, hvor yndig er din Stemme!
Tael, at jeg maa . . . Men, Gud, nei aldrig kan jeg glemme,
Algodhed er saa streng! Kom, Adam, kom og siig
Et Ord, et lifligt Ord, som kan fornøie mig!
Fortæl mig Godheds Lov!

Adam.

Hvert Dieklif kan vise
Den samme Godheds Spor i Ting, som taase prise
Vor Skabere. Du seer af tusind ædle Spor,
At vor Belgiorere var ei allene vor.
Selv det Umælende, som vel paa Gaven skionner
Men ei paa Giveren, som ønsker uden Bonner
Dg mættes uden Tak, selv dem kom Gud ihu,
Thi er det mindste Mid ei mæt og glad som du?

Eva.

Men hvad Lyksalighed? kan de begribe, finde?
Ah, flaaer dit Hjerte saa? lad Glædestaarer rinde,
Smil, kiefke Love! tael, og hæv dig op til mig,
Dg siig, at du som jeg er Gud og Manden liig!
Nei!

Adam.

Men en mættet Drift, og steds opfyldte Sandser,
Dg den Uvidenhed, hvorved alt Dnske standser,
Gior dem lyksalige i rolig Nøisomhed;
De ønske, seer og faae det Beste, som de veed.
Det glad ved stille Noe, hiint stolt af Mod og Kræfter

Veed intet større Got, ei meer at langes efter.
 Hvem saae vel dig med Frygt, og hvem adlod mit Bud,
 Om Orm og Elephant var Signelser af Gud?
 Deel ud med lige Maal, giv Middel Ormens Ving,

Lad Ornen, Seraph liig, sig op til Thronen svinge!
 Da faldt det Fortrin bort, som nu Seraphen har,
 Men Middel blev ei da meer noisomt end det var.
 Nei, Rok og Noisomhed, den Skabnings fælles Glæde,
 Gav Herren til et Skiel, som ingen overtræde!
 Alviis var Godheds Lov. Bemærk det stolte Dyr,
 Som hist i høie Spring igiennem Busken flyer!
 Han reiser Takkene, og naar han vender Diet,
 Er han i Farten selv ved Byrdens Vægt fornøiet.
 Nu stiltes han igjen af en uventet Elv,
 Og holdt, imens han drak, et Die med sig selv.
 Glad ved en mættet Drift, stolt af det Mod, han føler,
 Fornøiet med sig selv, seer han sig om og brøler.
 Han troer ei, at en Fugl sang mere sødt end han,
 Og ønsker ei at see hvad Ornen sine kan.
 Har Hunden bedre Lugt og Loven større Kræfter,
 Da kender han det ei, og langes ei derefter.
 Muldvarpen, gnavende i Jordens sorte Skiod,
 Troer ei, som Fuglen troer, at Ormens Saft er sød;
 Den noies med sit Muld. Hiin, som i Floden leger,
 Misunder Fuglen ei de skyggesfulde Egger.
 Og Ormen selv, som seer kun sligt et Stov og Sig,
 Seer Støvet an for smukt og sig ser lykkelig.

Eva.

Mæt, rolig, noisom, glad, og hvad er meer tilbage?
 Men Frygt! — det stærke Dyr er farligt for det svage.

Adam.

Dg her var Godhed viis; thi hvilket Dyr er skabt,
 Som reent er værgeløst, som steds maa give tabt?
 Hvor stærk er Løven ei! men see, den lille Flue
 Løer trodsø Dyrets Mod. Forgivees vil den true,
 Den spæde Fiende leer, og mærk, hvor uforsagt
 Den sværmer, stikker, slaaer, og skiemter med dens Magt!
 Min Løve, skul din Harm, og taal, at den dig gnaver,
 Som drucken af Triumpf af al sin Fare raver!
 Ja gode Skabere! hvor stor, hvor viis, hvor god,
 Er Verdens Orden ei! Du veite Kraft med Mod,
 Du deelte Magt og List, du grovst det Gul, som bringer
 Et Mid i Sikkerhed, og du gavst Fluen Binger,
 Du lygte Sneglens Huus. O ædle Ligevægt
 I Verden og i Støv, i mig og Myrens Slægt!
 Tilkeed, o Jord, den Gud, som veite da han skabte,
 Dg bod, at ei Natur sig i Naturen tabte!
 Som under Ordens Lov uddeelte nok til hver,
 Alt ingen ønsker meer end det, han har og er!

Eva.

Dg jeg vil prise ham, som i sin vise Orden
 Har sat Stor over Stor, og os til størst paa Jorden!
 Hver lykkelig er jeg!

Adam.

Hvor got, at Fuglen med
 Kan quiddre, flukke, slaae om sin Lyksalighed!
 Hvor lifligt falder den, og stiger høit, og falder
 I søde Triller bort! Ah yndige, du kalder
 Henrykt din Skaber god, og søger, ved at slaae,
 Alt tvinge Skoven til at sige ligesaa!
 Foreen dig da, min Røst, med al Naturens Stemme!

Lad Skov og Bierg og Skye min høie Lyd fornemme!
 Cherubens glade Chor skal mærke paa min Sang,
 Naar Godheds Lov fra mig mod andre Verdner klang!
 Da sende Himlen selv et naadigt Svar tilbage!

En Torden rulder langsom fra Herrens Bierg over Haven. Imidlertid falde Adam og Eva paa Knæe, saaledes at de omfavne hinanden. Den reneeste og saligste Glæde tindrer i deres Sine. Naar det er forbi, staae de op, og Adam rækker sin høire Haand op imod Himmelen, og siger med en stor Hestighed:

Men om . . . ja Jehova! om stolt, uskionsom Klage,
 Om — men Ummelighed! — om jeg forglemte dig,
 Og ene aldrig mæt var utaknemmelig:
 Da døe jeg Døden! Skræk! men meer: lyd, at jeg taber
 Din Godhed, at jeg døer, og hades af min Skaber!
 Da visne Græs og Skov, da slukkes Lyset ud,
 Da kuldre Tordner ned fra Hønnen og fra Gud!
 Da skal jeg døende, da skal mit brystne Die
 See Skræk og Had i Gud, og Rædsler i den Høie.
 Skræk for de mindste Ting, for Stov! for Dørmens Lænd!

Eva fikten.

Og jeg skal smertefuld erindre mig min Mand!

Det tordner atter, men stærkere end før, hvorpaa Adam vender sig mod Mandinden, og siger til hende med en Mine, som fordrer hendes Samtykke:

Vær, Nøisomhed, en Lov som ingen overtræde!

Eva,

i det hun giver Adam Haanden.

Ja Adam!

Adam,

i det han rækker Hænderne op imod Himmelen.

Ja min Gud!

Det tordner tredie Gang, og mange glade Stemmer lade sig høre.

Eva

efter nogen Tausshed.

O Felelser!

Adam.

O Glæde!

Eva.

Men Adam, kiender du de smukke Skabninger,
Som glæde sig med os, og vedst du hvem det er?
Af hvor jeg elsker dem!

Adam.

Troer du, at dette Die
Kan see Guds Almagts Maal, og oversee den Høie?
Han skabte Tusinde, fuldkomne meer end vi,
Som har en anden Egn at love Herren i.
Hvem saae de salige, de stærke Myriader?
Hvem talte vel din Hær, o Evigheders Fader?
Af denne Jord, en Plet . . .

Eva affides.

Jeg er ei stor som før.

Adam, som hører det.

Hvad tabte du?

Eva.

En Drom.

Adam.

Da er du som du bor.

Men om det er en Ting, en Eiendom, du taber . . . .

Eva.

Hvorledes?

Adam.

Den er tabt.

Eva.

Hvem tog den da?

Adam.

Din Skaber.

Eva.

Dg hvilken? af min Siæl, oplys mig, om det er . . .
Jeg svimler i et Svælg af stemme Gisninger!
Åh, om det var min Mand!

Adam.

Dg om?

Eva.

Nei, Gudheds Kilde

Vil ei bedrøve mig, min Gud!

Adam.

Dg om han vilde?

Eva.

Da var han Skabere. Men Adam . . .

Adam.

Nei, vor Gud

Er streng i Dom og Straf, men naadig i sit Bud.
Seer du det høie Træ, hvis underlige Frugter . . .

Eva.

Som seer saa deiligt ud, det som saa yndigt lugter?

Adam.

Det!

Eva.

Jeg besaae det før, først før. Naar er det skabt,
Dg hvad . . .

Adam.

Kun dette Træ, kun dette har du tabt.
Kundskab paa Got og Ont, den Frugt af disse Grene . . .

Eva noget nedslaget.

Er en Fuldkommenhed, som — fattedes allene.

Adam heftig.

Men skielv! det er den Frugt, som Herren dig forbød.
Åt røre den er Gift, at smage den er Død.

Eva.

Dod! Og just dette Træ?

Adam.

Den Skabere, som serger
 For Solekredsens Gang, fornærmed, naar man spørger
 Om Marsag til hans Bud. Nok, at han vil det ei!
 Og hvem tør sige Ja, naar Herren siger Nei?

Eva.

Min Siæl opheier sig, af Glædestaarer flyder!
 Min Sang skal prise ham, som intet meer forbyder.
 Dig, min Lyksalighed, dig vil jeg synge om!
 Men Synet selv skal flye for Herrens Helligdom!

De gaae begge Haand i Haand op imod Irmie's Grotte, men de vende sig strax om, som om de havde forglemt noget, og Mandinden begynder at synge:

Tid kan blotte Flodens Grunde,
 Havets Svælg kan øses ud;
 Men ei Evigheder kunde
 Tomme dig, algode Gud!
 Stierner taltes, men dit Alt,
 Godhed, bliver aldrig talt!

Adam.

Solen hjælper spæde Bøder
 Med en Faders Omhu frem.

Eva.

Jorden, Blomsters omme Moder,
 Deler Liv og Kraft med dem.

Begge.

Men Guds Godhed og hans Ord
 Skabte Blomster, Sol og Jord.

Adam.

Da mit Intet blev, og tænkte,
 Var jeg henrykt ved mit Bliv;
 Men den Gud, som Livet skienkte,
 Gav mig og et saligt Liv.

Begge.

Til vort Intet har han lagt
 Blisdom, Hellighed og Magt.

Eva.

Naar mit længsfulde Døie
 Lindrer af en hellig Brand,
 Vil jeg knæle for den Høie,
 Som forbandt mig med min Mand.

Begge.

Gud, hvor sødt har ei din Haand
 Knyttet os i evigt Baand!

Adam.

Urandsfagelige Skaber!

Eva.

D bundløse Godheds Hav!

Begge.

Sjal og Sands og Vid sig taber
 I det Gode, som han gav.

Eva.

God i Gaver!

Adam.

God i Bnd!

Begge.

Evig, evig gode Gud!

Ende paa den anden Sandling.

Mellemfang.

Skuepladsen forestiller det samme som i den første Mellemfang, med den Forskiel at i Steden for de to salige Aander sees nu Irmiel allene ved Foden af Bierget. Han sidder i dybe Tanker, indtil Choret af de salige Aander oven paa Bierget, som igientage de sidste Ord af Mandens og Mandindens Sang, giver ham sin sædvanlige Munterhed.

Chor.

Ewig, ewig gode Gud!

Irmiel.

Godhed, hvor min Aand maa svimle,

Ewig Godhed — hører, Himle! —

Godhed vil jeg synge om.

Uriel, oplys din Skaber,

At min Aand maa fatte Gud!

Men hvor Støvet blev ham værdigt,

Mægtigt, helligt og retfærdigt,

Dg sin Skabers Helligdom:

Er det Svælg, hvor jeg mig taber,

Dg hvor Solen slukkes ud.

Uriel, Solens Engel, kommer. Hans Hastighed og hans urolige Mine give tilkiende, at han bringer en vigtig Tidende. Irmiel og alle de øvrige Engle forsamle sig omkring ham, da han fortæller det følgende:

En giftig Damp staaer op af Baals Bolig,

Dg op af Dampen stige grumme Flammer.

Jeg hørte Skrig af rasende Fordømte,

Dg Skrig og Flamme voxer op mod Jorden.

En mægtig Mand stod ved Afgrundens Porte,
 Og rerte ved de tunge Lanker.
 Jeg saae ham selv, den Grumme, Bredens Kiæmpe,
 Ild dryppede som Taarer af hans Die,
 Men Jorden selv gav Gienlyd af hans Raab.
 Og Bægterne,
 Og Abdiel, og den strenge Obaddon,
 Og Sether, som frembærer Hevnens Skaaler,
 Har vendt dem mod det Høie.
 Har Himlen Frygt? har Helvede vel Haab?

Irmiel.

See, var det ei den store Morkets Time,
 Som Manden saae i mange svage Syner?
 Op, op, I Salige! op, op at bede,
 I stærke Mander, I som staae for Thronen,
 Og Cherubs Chor, som bærer gyldne Harper,
 Og Morkets Skraek, I brændende Serapher,
 Og I som bringe Verdner Allmagts Bud!
 Vi vil for Mandens Frelse sukke,
 Og raabe til den evig Gode,
 At han fordobler nu sin Kiæmpes Kræfter,
 Og lægger dobbelt Wiisdom i hans Hierte,
 At han maa holde fast ved Gud!

Uriel.

Ja dig, hellige Gud! dig, du Allmægtige!
 Dig, som dannede Solene!

Irmiel.

Dg dig, kundløse Godheds Kilde!

Uriel.

Dg dig, som styrkede Kiæmperne,
 Satan og Moloch og Lysets mægtige Son!

Jrmiel.

Dig, Herre, paakalde vi!

Chor.

Herre, hør vor Bøn!

En mørk Skye, som under denne Sang er steget op i Vesten, udbreder sig
meer og meer, indtil den ved de sidste Ord skygger for den største Deel
af Herrens Bierg og gjør

Ende paa Mellemfangen.

Tredie Handling.

Den mørke Skye, som er seet imod Slutningen af Mellemfagen, har nedladt sig midt paa Skuepladsen, som i det øvrige er uforandret ligesom den var i de to forrige. Baal, Moloch, Satan og Abdiel tillige med en Sværm af andre mindre vigtige Rebeller gaar efter Orden ud af Skyen, som strax forsvinder. De synes alle at forundre sig over Lyset og den Herlighed, som hersker i Eden. Baal allene, som det bitterste Had og en indgroet Fortvivlelse har gjort ligegyldig imod al Glæde, søger at afvende de øvrige fra deres Betragtninger ved følgende Anmærkning:

Fornam I hine Raab fra Bierget? Kæmper sukke!
 Ha, Himlens Vældige! — nei, Slaver veed at bukke,
 Dg Bon er Svages Lov; den Stærke fordrer kræf,
 Dg frygter Gaver meer end al Tyrannens Stræk.

Abdiel Abbadona.

Stræk!

Baal.

Men jeg frygtes dog; dybt i Afgrundens Fængsel
 Veed Himlen hvad jeg vil, og agter paa min Længsel.
 Dg Fængsel? hvilken Evang? det Slag, hvorved jeg faldt?
 Faldt? og hvorned? jeg staaer, og byder overalt!

Satan.

Nei, Herre, veedst du ei, hvad Hævneren sig kalder?
 Priis Godheds Egenkab! den Arm, hvorved du falder,
 Dpløfter dig igien. Medlidenhed . . .

Abdiel.

Nei, Harm!

Moloch.

Nei, Skiebneens Magt!

Baal.

Nei, Frygt!

Abdiel.

Ik, glemte du hans Arm?

Baal.

Ha Slave!

Abdiel.

Ha Tyran, faae hvad du længtes efter!

Faae det, og styrk ham! viis engang de stolte Kræfter!

Men glem ei Stridens Dag!

Baal.

O grumme Dag! o Skam!

Abdiel.

At flye, at skjule dig, og dog at trodse ham!

Satan.

Den fromme Abdiel, skabt til uskyldig Glæde,

Grindrer ret. Betænk, hvor billig bør vi græde!

Knæl, Manders Tyrste, knæl! Endnu i Dag maaskee . . .

Abdiel.

Spot, Grumme!

Satan.

Græd, og faae din Synds Forladelse!

Abdiel.

Nei, evig, evig Skræk! Sol, som mit skabte Die

Først faae, og du o Glands, som hersker i det Høie,

Forbandet . . .

Satan,

som falder ham i Ordet.

Men din Frygt! — hvi skialv du ikke nu?

Hvis er den stolte Glands, og hvem forbander du?

Abdiel.

Mig selv, min Synd, mit Fald, mit Liv, og dig, Forræder!

Satan.

Endnu et Dieblif, et Ord, og Helten græder!

Abdiel.

Alf at — alf at min Graad maa lædſke Høvnens Gud,

Dg flette Høvede, og mig, og Verden ud!

Han gaar bort i Fortvivlelse.

Baal.

Han flyer, den svage Mand! — hvor liden Drift til Vre!

Han synker under Sig, og kiedes ved at være.

Den er først ædel, stolt, som selv i Lidelser

Steds uforanderlig erindrer hvad han er.

I Mørkets ægte Børn! først du, hvis skarpe Die

Seer det Tilkommende, det Dybe og det Høie,

Min Førstefødde, hor! og Stotte for min Magt,

Hvis List er Himlens Skræk, o vise Mand, giv Algt!

Men du, hvis ædle Mod fortiente bedre Skiebne,

Stridbare Guders Slægt, dig skal min Harm bevæbne,

Dg naar I see vor Spot, og mærke paa vor Skam,

Da tændes Flammer op, som kan fortære ham!

Hør det, du tausse Nat! I, Skrækkens mørke Dale,

Fornemmer hvad jeg soer, og agter paa min Tale!

Om jeg, jeg Herren, ei nedstyrter Støvet's Gud,

Da flette Høvnens Ild mit Navn for evig ud!

Som om det ei var nok, ha, Slaven findes værdig!

Gloah har mit Navn! hvor skionsom, hvor retfærdig!

Fordi han knælende vil raabe: han er god!

Krøb denne Træl derop, hvor Dødsens Engel stod!

Men er han ei en Mand? skiont Slave, har han Kræfter;

Saae han hvad Frihed var, da længtes han derefter;

Dog er han ei af Stov. Men, Spot! en Drm, et Gran,
Et Stov er meer end jeg; saa bittert spotter han!

Moloch.

Da Stjernehimlen brast (jeg blues ved at nævne
Bort Banheld), Himlen sank — Fald, som jeg vist skal hevne! —
Da laae jeg følesløs. Død, som af Torden rørt,
Fornam jeg intet, før din høie Røst blev hørt.
Med Rædsel vaagnende fornam jeg, at du brølte
Høit over Klippens Ryg. Jeg veed ei hvad jeg sølte.
Tilgiv min Svaghed: Skræk! jeg skialv, dengang jeg saae
Det alt for skumle Sted og Mørket, hvor jeg laae.
Men denne Skræk forsvandt. Et ædelmodigt Hierte
Opførtes, Slaven kun begraver sig i Smerte.
Du saae den Bitterhed, hvormed jeg kom ihu,
At jeg var ei saa stor og ei saa piint som du.
Da, Herre, ved din Arm opstod et mægtigt Rige
I Mørket, skrækfomt, stort, blant Throner uden Lige.
Jeg saae det, og mit Haab oplivedes igien.
Men grumme Dag, o Spot! kan Moloch bære den?
Du veedst den Røst af Lys, hvorledes jeg beskuer
De Ting, som forestaaer, i disse mørke Luer.
Den Dag besaae jeg dem i prægtig Dfferdragt,
Og Helvede tilbød, saasnart det saae min Pragt.
Da fandt jeg Aandens Kraft, da foer mit aabne Die
I giennem Solene, og jeg besaae det Høie.
Men, Harm! du saae min Harm! jeg skreg afbrudte Ord,
Da Synet heftede ved den bestaalte Jord.
Du, Herre, hørte mig; Stov, skreg jeg, Stov, uværdigt
Til Trinnet af min Fod, du helligt! du retfærdigt!
Du Arving til mit Lys! og du min Fiendes Ven!

Hans Tempel! Moloch op! op, at nedbryde den!
Da foer jeg rasende med Flammen op mod Jorden...

Satan.

Da var det, at du skialv for Vuldret af hans Torden,
Dg, da du viselig igien til Dybet foer,
Din Fiendes Undergang i frygtisom Stilhed foer.
Du Morkets tappre Helt, og du hans Vaabendrager,
Foragter Abdiel, leer af hans bittre Klager!
Men glemmer ei derhos, at Trusler uden Magt
Dg kraftesløse Skrig fortiene meer Foragt!
Jeg saae det stolte Stov, dets Storhed er ubillig,
Dg til at knuse det er ingen mere villig.
Stov kaldtes i vort Sted, bestaletes, os til Spot;
Os ene til Foragt begravet det i Got.
Ei din Fortvivlelse og ei dit skarpe Die
Har aabnet Dykets Port og bragt os til det Høie;
Men at vi, os til Harm, maae see hvor god han er,
Fremviser han i Dag de stolte Yndlinger.

Baal.

Ha Yndling, doe! forgaae! og Helvede skal høre...

Satan.

Alt du har seet...

Baal.

Dg dræbt...

Satan.

Nei, ikke turdet røre.

Troc: Himlens stolte Børn see Brede uden Magt...

Baal.

Ha, Brede see de, Harm!

Satan.

Men see den med Foragt.

Hvad nytter Heltemod, som ei foreent med Kræfter
 Kan give Trusler Vægt, og dog maa give efter?
 Her . . .

Baal.

Dg hvorledes Hevn?

Satan.

Forstaae hvad jeg fornam!

Udspred dit Raserie, og lær at kiende ham!
 Almægtig er et Navn hvortil han seer sig værdig,
 Men ei hans Stoltthed nok; han kalder sig retfærdig.
 Fra os, fra dig til Støv betragter han enhver,
 Langt fra særdeles Gunst, saaledes som han er.
 Den Uret, som vi leed, var Straffen, vi fortiente,
 Dg al Ulydighed kan intet bedre vente;
 Saa raabte han. Jeg stod paa Pynten af mit Fald,
 Da jeg fornam den Røst blant stærke Tordenskrald.
 Usminket Grusomhed formørkede hans Øre;
 Thi viis, og god, og streng, og alting vil han være.
 Tyrannen skiules saa — men Skiul, som er bestemt
 Til Hevn! til Verdners Fald! som ei skal blive glemmt!
 Naar du bejaae dig selv, dit Mod og Magtens Skygge,
 Dg du paa Ild og Røg forgieves vilde bygge,
 Da forskede min Land, og fandt den Grund, hvorpaa
 Vor Hevn og Støvets Fald og Himlens Spot skal staae.
 Har vi fortient vort Fald, er Hevnens Gud retfærdig,
 Da maa, da skal han . . .

Baal.

Doc!

Satan.

Befindes han uværdig.

Baal.

Det er han!

Satan.

Men en Træl, som frygter sin Tiran,
 Adlyder let.

Baal.

En Træl, hvad Liv fortjener han?
 Strafværdig Nedrigbed! dee den, som kan adlyde,
 Hvor Balget ei er Lov! Ha, Bud...

Satan.

Hans Lyst at byde
 Er alt det Haab, jeg seer. Dg uden strenge Bud
 Hvad retter vel din Harm og dine Trusler ud?

Baal.

Men Støvet, er det stort, og kan det overtræde?
 Blindt, kiænt, frygtsomt, svagt, og overøst med Glæde,
 Fortryllet i hans Magt!

Satan.

Dg dog er dette vist,
 Alt, veed jeg først det Bud...

Baal.

Da tring det!

Satan.

Men med Ligt.

Vel har mit høie Raab lært Høvneren at skionne,
 Alt det uprovet var for tiligt at belønne;
 Jeg tvang ham til sig selv, og til en billig Dem,
 Som nueligt styrter dem til det hvoraf de kom.
 Men her er Høvnens Maal. Hvor Lydighed skal prøves,
 Maa Balget være frit, og intet voldsomt øves.
 Dg vel! tillades Tvang, da, Herre, kom ihu,

At den, som elsker dem, er vel saa stærk som du!

Udlyd de maaskee, da er ei meer tilbage. . .

Baal.

End Gad, end Baals Gad!

Satan.

Dg end afmægtig Klage.

Baal.

Dg du nedtrykker mig!

Satan.

Tie, Herre! seer du der?

See det kostbare Bar, see Himlens Indlinger!

Adam og Eva gaar tvert over Skuepladsen, saaledes at de vende Ryggen imod de faldne Aander. Irmiel gaar tæt bag ved sin Ven, og Ithuriel, en Aand som er sendt ned til Mandindens noiere Bestyttelse, lader hende ikke ud af Zinene. Det hele Tros af onde Aander flyer, saasnart de see disse to mægtige Fyrster, og vil stule sig for den Glands, som følger med dem. Moloch selv gaar nogle Skridt tilbage. Satan bliver staaende forrest paa Skuepladsen, og steler til dem med den lumste og nedrige Mine, som er hans Ondskab saa egentlig. Baal allene bliver staaende ubevægelig paa sit Sted, og seer efter dem med et trodsigt og foragtende Blik. Som de komme ham af Sigte, foreges hans Grumhed. Da de ere reent borte, gaar han selv nogle Trin frem, som for at forfølge dem. Men han bliver med et staaende, og viser nogetid den yderste Fortvivlelse i Gebærderne. Han søger længe at stule sin Smerte og sin Skræk; men da de blive meer og meer fiendelige, stamper han i Jorden og holder Haanden for Zinene. Det er et stærkt og vedvarende Lysid, hvilket han meget vel kiender, som har sat ham i denne Forfatning. De øvrige af hans Selskab ere mere frygtomme, skönt mindre pinefulde end han. Ingen af dem tør lukke Munden op, førend det er forbi. Da er Moloch den første, som siger:

Dg her er Helvede. Obaddons grumme Straaler

Gik over Hvelvingen.

Baal, som kiender denne sin Indlings Røst, tager Haanden fra Zinene, opløfter den imod Himmelen, og brøler meer end siger:

O Ewigheid, som maaler

Forbittred Hevn med mig, hold op! — men nei, bliv ved

At knuse mig med dem! lad alting trykkes ned!
 Knuus, Jehovah, dit Værk, om du har Jld tilbage!

Man seer atter den forrige Lynild, og denne Gang følger et stærkt Torden-
 slag, hvorved Baal segner og ligger nogle Minuter som i Afmagt.
 Endelig reiser han sig igien, og siger med en spottende Mine:

Den Jld er alt for stærk til Slaver og til Svage.
 Men da du slaaer kun dem, som troer at ligne dig,
 Hvi slaaer du ei din Jord? den er guddommelig.

Dg efter en Pause:

Ha, Støvet blive Gud!

Satan,

som er kommet frem igien, da alting er stille.

En magtig Gud, som døde,

Som smulrer bort i Stov ved allerførste Brøde!

En svag og opblæst Træl!

Baal.

Ha Bitterhed! jeg seer

Min Styrke hos en Træl, mit Lys, min Glands i Leer!

Ret! jeg nedtrykkes kun; men du skal leve rolig,

Glad i Vellysters Arm, i Undigheders Bolig!

Ret! Himlens kielne Son, hvor from, hvor spag, hvor tam!

Lys, Hvirvler, væltes ei! hvi tør J strække ham?

Et sammenæltet Leer! en Siæl, som Brust indskrænker!

Hvis Tanke selv er Brust! som stedse slavisk tænker!

Som skielver ved at troe, at større Glands har Sted,

Gud et indhegnet Stov og Drme-Salighed!

Hvor skionsomt! dette Stov, nedtrykt af Himlens Gaver!

Ret! mig til Spot, naar jeg i mørke Huler raver!

Naar Lysets Aand, o Skam! maa trygle Lov at see,

Er han af Stoltthed blind og lukker Dinene!

Ret! mig til Spot! men nei, slaae, piin mig, knuus mig, Torden!

Din Lynild brande til det Jnderste af Jorden!

Hevn=Vierge styrte ned, og styrte Knald i Knald,
 Indtil de trykke mig til Grunden af mit Fald!
 Ras, Himmel! ras, brøl, brænd! og naar din Straale rammer,
 Da trodser jeg endnu, og trodser dine Flammer!
 Men — grumme Pinebænk! — en Jordklump, min Foragt...
 Men jeg afmægtig... holdt, føl Prøver af min Magt!

Baal løber i dette Raserie hen imod det Sted, hvor han har seet Manden
 og Mandinden blive borte; men Eloah moder ham i Indgangen af
 Skoven. Den grumme Kæmpe gaaer vel noget tilbage, men viser i
 det øvrige meer Fortvivlelse end Frygt. Den store Eloah seer til ham
 med en Majestæt, som passer sig paa hans Høihed. Hans Mine viser
 meer Foragt end Brede, og det er med en Kolighed, som er grundet
 paa hans Overmagt, at han siger:

Afmægtigt Raserie! hvo er vel den, som vover
 At true Himlens Ven, som Almagt vaager over?
 Mon Baal har forglemt den store Herrens Dag,
 At han staaer op endnu, og trodser mod hans Slag?

Baal.

Elaae, knuus, dræb...

Eloah.

Med Foragt! Saae Herren ei dit
 Hjerte,

At Enden paa din Straf var alt hvad du begierde?
 Men evig, evig, Baal! evig skal du see,
 At du har reist dig op mod den Almægtige!

Baal.

Min Lyst er ingen Straf.

Eloah.

Men see det, dig til Plage,
 At Synden kun var stor, men Kræfterne for svage.

Baal.

Skæf!

Eloah.

Had er Dndskabs Lon; men Haanhed og Foragt
Uddeelte Biisdoms Lov til Dndskab uden Magt.

Baal.

Foragt! her faldt jeg først! Og du, som saae min Torden,
Du, som forsvandt mod mig dybt blant Seraphers Orden,
Og du, som saae min Glands!

Eloah.

Og Skrækkens skumle Skye,
Hvori du skjulte dig, da Stemmen raabte: flye!

Baal.

Og har Obaddon ei fortalt den grumme Brede,
Den...

Eloah.

Han har hørt dit Skrig.

Baal.

Dog aldrig hørt mig bede,
Ei hine Trældoms Raab, ei nedrigt Hyllerie.
I Lyset er du Træl, i Dænker er jeg frie.

Eloah.

Først Stolthed, siden Skræk forblinder Dndskabs Die.
Først saae du ei hans Magt og trodsede den Høie,
Nu seer du kun hans Magt og streng Retfærdighed.

Baal.

Og mig, mig seer jeg selv.

Eloah.

Og blues ei derved?

Baal.

Er jeg ei den, som er, og var, og steds skal være?
Mon ikke Tusinde min Magt og Biisdom ære?
See, Solen flyer mit Trin, og Himlen skjuler sig,

Naar Dybet buldrende med Skræk forkynder mig!
Hans Magt . . .

Eloah heftig.

Forbandede, skiul dig i Skrækkens Skygger,
Hvor Ondskab tætte Skiul for Helligdommen bygger!
Der brøl din Lovsang ud, ras, bryst dig af din Stam!
Men Herren straffe dig, ifald du spotter ham!

Efter en lille Pause:

Fald ned, og hør din Lov!

Baal og hans hele Følge falde paa Kneec. Denne stolte Fyrste viser tydelig ved Maaden paa hvilken han gior det, hvor meget det er imod hans Villie, og at det er en usynlig Magt, som tvinger ham dertil.
Hans Tilstand noder ham til at raabe:

Skræk!

Eloah.

Gud er ene værdig

At kaldes stor, og stærk, og hellig, og retfærdig.
Var han ei den, som var, før Verdens Grund blev lagt?
Han, han fremkaldte den, og Aander saac hans Magt.
Hans Navn opfylder Alt. I Dybet og paa Jorden
Staaer alting ved hans Bink, og knuses ved hans Torden.
Hans Aand gav Leeret Siæl, han blæste Throner om,
Dg ingen gior, som han, Retfærdighed og Dom.
Den Stolte reiste sig, opblæst af skabte Kræfter
Stod han mod Thronen, trodsig, higende derefter;
Da talte Jehovah: fald! og dybt faldt han ned,
Dg blev et skræksomt Tegns paa Guds Retfærdighed.
Han, Herren, han er Gud! Er Helligdommens Straaler
Ei rene? Thronen Jld, som ingen Smitte taaler?
Al Ondskab skiule sig, og hver gienstridig Aand
Flye for den Helligste og for hans Almagts Haand!
Men dyrebar er den, og elsket af den Høie,

Som agter paa hans Bud og vandrer for hans Die.
 Han er som Raphael; hans Glæde skal bestaae,
 Naar Dag og Nat og Tid og Tiderne forgaae.
 „See til mit Billede!“ saa sagde han som skabte
 Og han som styrtede, „det har hvad Baal tabte.
 See, det er saare got. Mig, Herren, ligner det!“
 Og hele Himlens Hær saae hen til Mennesket.
 Fremdeles sagde han: „om det min Røst adlyder,
 Og uden stolte Knur gjør hvad jeg, Herren, byder,
 Da skal det see min Glands og kaldes Almagts Ven!
 En Skat i Herrens Haand, hvo kan borttage den?
 Men gaaer det Mørkets Vei, og herer ei min Stemme,
 Da dee det Satans Død! at Verden maa fornemme,
 Om Den opløster Synd, som trykker Ondskab ned.
 Jeg, Herren, jeg er Gud, Gud er Retfærdighed!“
 Da gif et hastigt Bud fra Thronen — bæver Jorden
 Ei nu for Adams Trin og den udstrakte Torden?
 I Dag er Provens Dag, og Adams Liv og Død
 Hang alt paa Kundskabs Bægt, før Uriel frembrød.
 At ei den Faldne nu skal sige: vi Forsorte
 Blev styrtede, han stod fordi han intet horte;
 At Mørket selv maa see den evig strenge Dom —
 Opkaldte Herren dig. Kom frem, Bedrager, kom!
 Forsøg dog ikke meer, Forskudte som jeg hader,
 Vov ei at prøve meer, end Himmelen tillader!
 Thi om du rører dem i der' Uskyldighed,
 Da styrte Herrens Ild paa Baals Jøse ned!
 Og — mueligt er det dog — og om han overtræder,
 Da veed jeg, at din Mand sig først af Ondskab glæder,
 Men Skræk, tidobbelt Skræk skal være Glædens Løn,
 Saa vist som Herren er og mærker paa min Bøn!

Naar Eloah har sagt dette sidste, stuler han sig i en lys Skye og gaaer under stærke Jordenslag op til de salige Bosiger. Baal og hans Følge ligge imidlertid som begravede i en dyb Afsmagt. De tør ikke opløste Linene, ferend den Glands, hvormed den salige Aand opfylder alt det Omkringværende, er forsvundet imellem Skyerne. Baal er da den første som springer fortvivlet op, og raaber:

Harm!

Satan.

Var det ei mit Ord, at Magten intet nytter?
 Mon du vil knuse den, som Himmelen beskytter?
 Vi maae . . .

Baal.

Hvad maae vi? tael, jeg brister, raad mig, sig!

Satan.

Hvor Magten er for svag, der dræbes best med Svig.

Baal.

Ha Slave! . . . Ah mit Fald! Er ingen Magt tilbage?
 Og for at hevne mig skal jeg, o Skam! bedrage?

Satan.

Vi maae . . .

Baal.

Jeg vil, jeg skal! Og nu, o Himmel, nu
 Nedstyrtet, knuses, døe jeg, Adam! eller du!

Satan.

Den Time, da hans Vel befæstes eller falder
 — Et Nu, som Himmelen ei selv tilbage kalder —
 Er mueligt alt for kort. Døm, om det spildes bør
 Med et afmægtigt Raab, som uden Virkning døer!

Baal.

Jeg fatter . . . men et Raad! mit Had, den Harm som blinder,
 Gjør at jeg intet seer, og intet Middel finder.
 Kryb, overtael, ja beed, og vær de Svage liig,
 Kun at du fælder dem, og at du hevner mig!

Satan.

Men glemmer du den Skræk, hvormed vor Fiende truer?

Baal.

Hvad Skræk for mig? Foragt er det hvorfor jeg gruer.

Foragtet af mig selv! ha, ringe mod et Støv!

Hans Hevn er tomt, og jeg mod alle Trusler døv.

Satan.

Vel, du opmuntrer mig. Du veedst, jeg kan bedrage!

Run . . .

Baal.

Hvad?

Satan.

En ringe Tviöl, som er endnu tilbage:

Et Bud er givet dem — men hvilket?

Baal.

Medrige,

Det skulde du!

Her bliver en Pause. De onde Aander see hinanden an, uden at vide hvad de skal sige. Satan, som under en forfælt Joielighed og Lydig-
hed imod Baal skjuler en Stolthed som er endnu større end hans, og
i denne Anledning smigrer sig selv med den Wiisdom som han troer at
besidde frem for de andre, smiler hemmelig og tier, som for at vente
Svar af de andre. Moloch, som er en stærk, modig og grum Aand,
men tillige ikke har den bedste Dømmekraft, er af den Aarsag den for-
ste som giver sin Mening tilkiende, i det han gaaer hastig bort og
siger:

Jeg gaaer at spørge Flammerne.

Baal.

O Spot!

Satan.

Dg du kan troe: han, som vil undres over,
Som for at kaldes streng sin Yndlings Belsærd vover,
Som trodser al vor List med sine Menneſker,

Han skulde skule det hvorved just Proven er?
 Nei! men Belymninger stred med hans stolte Hierte,
 Hans Røst var skielvende, hans Døe skulde Smerte,
 Han saae sin Dndlings Tab, og taug. Men Sol og Jord
 Forgik før han bedrog og spogte med sit Ord.
 Det viser sig . . .

Baal.

Og da?

Satan.

Da — skal han overtræde!

Baal.

Du overvælder mig med — hvilket Ord! — med Glæde.
 Men Tiden, sagde du . . .

Satan.

Jeg skal ei spille den.

Baal.

Saa lindres Helvede ved en fornuftig Ven!

Naar Baal har raabt dette ud med en Hestighed, hvormed han søger at tilkiendegive en Art af Glæde som han dog ikke finder, svøber han sig i en mørk Skye og farer af med et stærkt Bulder. Alle de øvrige onde Aander af hans Følgeskab følge efter. Satan, som bliver allene tilbage paa Skuepladsen, staaer nogentid og seer efter ham med en haanlig Mine og med en Bitterhed, som viser, at det Onde, som han har i Sinde at giøre, er allermindst af Venskab til ham. Naar han er borte, siger han:

Ven . . . han fornædret sig! Hvor dyrebar en Gave
 Hans ædle Venskab er! nu Ven, og før hans Slave!
 Men kiøler jeg hans Harm, og faaer han hvad han vil —
 Tyrann, i Helvede var Venskab aldrig til!
 Jeg skulde vove mig, og trodse Himlens Brede,
 Blot for din Storhed! Ha, hvor værdig at tilbede,
 Hvor farlig er din Magt! Begriber han det vel,
 At han er stor ved mig, og hersker ved sin Træl?

Men du bedrager dig, Tyran, ifald du tænker,
 Alt alt, hvad jeg betvang, skal bære dine Bønker!
 Hvor længe taaler jeg det usle Pralerie?
 Jeg blev en Slaves Træl i Haab at blive frie.
 Men, Satan, op at staae! Mon hele Mørket gielder
 Den Jord, jeg river ned, og Kæmpen, som jeg fælder?
 Hvad ligner vel mit Navn, naar bange Sole see,
 At jeg har skadet ham og dræbt hans Billede?
 Naar, om han ikke selv, dog een som han, kan falde,
 Og de, som ligne ham, først mig for Herre kalde,
 Da, her det, Evighed! da kom mit Navn ihu!
 Naab, Afgrund: Satan! Gud! hvo var saa stor som du?
 Her under Skyggerne, her i den stille Glæde,
 Vil jeg befæste mig, her bygger jeg mit Sæde.
 Hist er et skummelt Bierg, der skal mit Alter staae,
 Og Blod, og helligt Blod skal stænke sig derpaa!

Imedens Satan endnu taler, kommer Raphael, som er sendt ned for at underrette Irmiel og Ithuriel om de onde Aanders Ankomst til Eden, deres onde Hensigter og deres Friheds Grændser, tilligemed disse to salige Aander ind paa Skuepladsen. Han er just i en dyb Samtale med Fredens Aand om de Skranker, som Retfærdighed foreskriver hans Benstab, da han hører de sidste Ord, som Satan taler; han vender sig om og seer ham, og siger med sin sædvanlige Majestæt intet uden:

Forbandede!

Satan flyer, saasnart Raphael har sagt dette Ord; og denne vender sig derpaa til Mandindens Ben og siger:

Men du! hvad gjør din nye Veninde?

Ithuriel.

I Lunden gaaer hun, taus, men stille Taarer rinde,
 Dybt sukker hun og tit, og seer mod Skyerne.
 Nu bad hun, og jeg bad med den Uskyldige.

Raphael.

Din Bøn, Ithuriel, er kommet for den Høie.
 Bliv ved! hun være stor og kostbar i dit Die!
 Veed, vaag, giv Agt paa alt! Saa lyder Herrens Ord:
 „Gaaer ei Bedrageren omkring betænkt paa Mord?“
 Forman!

Ithuriel.

Hun veed hans Dom; har ei Afgrundens Bægter
 Viist hende Bredens Sted og de fortabte Slægter?
 Og jeg, før sang jeg høit om Guds Retfærdighed,
 Hvorledes Satan faldt.

Raphael.

Og hun?

Ithuriel.

Hun skiald derved.

Raphael.

Nok! meer tillades ei.

Irmiel.

En Lyd af tunge Binger,
 Som langsom susende sig ned mod Træet svinger . . .
 Det er Obaddons Flugt, jeg kiender Dødens Aand,
 Af, og det grumme Sværd, som blinker i hans Haand!
 Og Skiulet, Dommens Skiul er for Seraphens Die!
 Af Adam!

Ithuriel.

Han opløfter Haanden til den Høie.

Irmiel.

Han kommer.

Obaddon, den første iblant Dødens Engle, kommer langsom ned paa Skuepladsen. Hans Bine ere tilbundne for at betage ham af Medlidenhed, ifald Mennesket smager af den forbudne Frugt. I den høire Haand holder han det forstræffelige Sværd; den venstre opløfter han imod

Himmelen, som for at kræve den til Bidne, at intet i Verden skal kunne frelse dem fra hans Arm, ifald de synde. I det øvrige er han usædvanlig mørk, og hans Gebærder synes at give tilkiende, at han har al sin Pligt og al sin naturlige Strengthed nødvendig for at kunne holde sit Ord. Ingen af de jalige Aander tør nærme sig til denne forfærdelige Kiæmpe, uden Raphael, som siger:

Mørke Land, hvis Bink er Dødens Bud,
Hvad er dit Grinde?

Obaddon.

Fred dem, som love Gud!

Raphael.

Lov skee hans store Navn!

Obaddon.

Men Dødens Skræk skal være

Paa de Forbandede, som handle mod hans Ære!

Raphael.

De døe!

Irmel.

Af!

Obaddon.

Lyd af Suk i Busken? Corrigs Lyd
Af Glædens Mund?

Irmel,

i det han gaaer nærmere.

O Land, hvor kan du bringe Fryd?

See Morderen, som høit opløfter Sværdet! Livet

Flyer for hans Ansigt, af med Dom og Skræk omgivet!

Og Herrens Rædsel er paa Jorden!

Obaddon.

Fromme Land,

Jeg skiald som du, og tungt er Sværdet i min Haand.

Da frække Aander sank i Afmagt dybt i Huler,

Hvor Livets Glæde sig bag evigt Mørke skjuler,

Da slog min Arm med Lyst, og Dnsket forekom
 Hans Harm, og ventede med Længsel Bredens Dom.
 I Dag — Gud, Hevnens Gud, opir mig selv til Brede,
 Om jeg skal dræbe dem! lad Medynk ei forlede!
 Jeg føler ei den Harm, af Døden blegner selv,
 Algodhed trykker mig, og Naaden raaber: skielv!
 Hvem sagde, Dødens Land opløfter kielne Arme
 Til Bøn? og hvem har hørt, at Brede skreg: forbarne?
 Ha, overtræde de, og bryde Herrens Pakt,
 Og trodse Godhed selv, og spotte med hans Magt,
 Da . . . men af, at de staae! Jeg selv, jeg vil advare,
 Mit Sværd skal lyne Skrak, min Røst skal tordne Fare!
 Og om de lyde ham, da skielv, Forbandede!
 Da søl tidobbelt Død!

Irmiel.

Om ei . . .

Obaddon.

Da skielve de!

Naar Dødens Land har sagt dette sidste, stuler han sig strax i en Cypres,
 hvorunder en Hændelse har bragt ham til at staae. Irmiel seer op
 imod Himmelen med opløstede Hænder, men Raphael tager ham ved
 Haanden og ledsager ham ud af Skuepladsen. Han vinker og af Ithu-
 riel, som, førend han endnu gaaer, siger:

Min Gud, af Naadens Gud, hvis Rigdom aldrig tømmes!

Lad Proven gaae forbi! byd, at hun ei fordømmes!

En dristig Bøn! men Gud, skal Dnskab myrde den,

Som du har givet mig? min Fryd, min Trøst, min Ven!

Satan, som endnu har hørt dette sidste af Ithuriels Bøn, kommer frem
 igien, saasnart han er borte, og siger med sin sædvanlige Spot:

Det var Ithuriel, ham som i bittre Toner

Begræd vort Fald, og stolt tilbød sig som Forsoner;

„Tag, Herre, tag mit Liv, og frels min Abdiel!“

Sandt! sliq en Kiærlighed begribes ikke vel,

Men viid, Duktværdige: det staaer i Skiebneens Bøger,
 At du skal aldrig naae den Høihed, som du søger.
 Dit Venfkab er en Gift, din Bøn er Dødens Bud,
 Og den, du elsker høit, skal hastig slettes ud!

I det han taler, gaaer han hen imod den Cypress, hvori Obaddon har
 stult sig. Han veed ikke af denne Aands Ankomst, og da han føler
 hans Nærværelse, raaber han:

Dog, hvilken stille Skræk, som hvor Obaddon bygger
 Sit truende Paulun blant Dødens skumle Skygger!
 Hans Rædsel følger mig — Skræk! — hvor uendelig!
 Selv Mandens Paradiis er Helvede for mig!
 Men kommer ei de to? hvor salige, hvor fromme!
 Her vil jeg skjule mig.

Satan skjuler sig bag ved Jrmiels Grotte, som er lige over for det Sted
 hvor Dødens Engel er stult, for at lure paa hvad Manden og Mand-
 inden tale, og derefter at indrette sin Plan. Disse to Salige vise med
 deres Miner, at de har været i en alvorlig Samtale. Eva gaaer lang-
 som, staaer Benene ned og støtter sig paa Mandens Arm. Adam seer
 ned til hende med den sømmeste Kiærlighed. Begge Skytsenglene følge
 dem saaledes at de ikke blive seet af dem. Adam er den første som
 taler, og siger til Mandinden:

Du skalv ved Hevnens Domme.

En frygtfom Taare faldt, tungt faldt den paa mit Bryst,
 Da han besang hans Dom og Manders Herskelyst.
 De har fortient den Straf; vi vil fortjene Glæde.
 Medlidenshed er spildt.

Eva.

At Adam, lad mig græde!

Thi kun igiennem Taarer taaler jeg at see
 Min Gud, den strenge Gud, og den retfærdige.
 At, om I havde gjort hvad eders Herre vilde!
 At Ulykkelige! men, at det er for silde!
 Saa smuk en Skabning, Gud! har dog for evig tabt,
 For evig alt! At om — at om den ei var skabt!

Adam.

Ei skabt til Dom og Straf! Stor og fin Skaber værdig
 Var Overtræderen, viis, hellig og retfærdig.
 Hans Glæde var som din, uskyldig, tryk og stor,
 Før han Algodhed selv et evigt Fiendskab søer.
 Gav Godhed ei en Mand tilstræffelige Kræfter,
 At kunne see hans Bud, og rette sig derefter?
 Og overtrædes de, blev Godhed selv misbrugt.

Eva.

Som, om vi trodsige nu smagte Kundskabs Frugt!
 Et koldt, jeg veed ei hvad, omløber alle Arer,
 Min Adam, og jeg fælder ubekjendte Taarer,
 Saasnart jeg seer det Træ, som kunde — dræbe dig.
 Kom, Adam, flye et Sted, som kun mishager mig!

Adam.

Den rene Lydighed er sikker uden Sranke.
 Skal Diet, skal en Sands beherske vore Tanker?

Eva.

Og dog er dette vist: skönt Stælen elsker Gud,
 Er Legemet dog ei saa roligt ved hans Bud.

Adam.

Mandinde!

Eva.

Synet kan . . .

Adam.

Ei friste!

Eva.

Men bedrøve!

At see den Muelighed . . .

Adam.

Vi skyldte denne Prøve,

Dg evig, evig Tak den Skabere, som fød,
 At Verden har vort Liv, og kun et Træe vor Død!

Eva.

Men, Gud, et Træe vor Død! Hvor farligt, om vi smagte!
 Et Bid vor Død! hvor snart! Det dræber at betragte.
 Udstrakte jeg min Haand — af Adam, om vi nu,
 Kun i et Dieblif . . . da, Skræk! da døde du.
 Kom, Beste! kom, min Ven! hist i de tause Skygger,
 Hist hvor den tætte Busk et Skjul for Døden bygger,
 Der vil vi glade smage den Lyksalighed,
 Som ei af Tvivl og Frygt, og ei af Mangel veed.

Adam.

Elstbærdigste!

Efter nogen Betænkning:

Belan!

De gaae, og Forførereren kommet frem igien og raaber:

Triumpf! snart har jeg vundet.

Den Gift, som dræber dig — skielv, Adam! — den er fundet,
 Dg Satan fandt den! skielv, beed Himlen skiele dig!
 Jeg er betænkt paa Mord, og hvo forhindrer mig?
 Hvad staaer mod Satans List? Blot om jeg ham forfører,
 At han ved denne Frugt engang med Læben rorer!
 Om ikke Syn og Lyst, da skal min bittre Spot,
 Hans Stolthed, og det Haab at kiende ont og got,
 Selv Loven som forbød, han som forbød at smage,
 Selv han skal friste dem. Jeg vil, jeg skal bedrage
 — Var Moloch mig for klog? — og om ei dig, da den
 Som, Adam, sikkert nok bedrager dig igien!
 Med Latter skal jeg see de bange Taarer rinde,
 Naar du beskylder og begræder din Mandinde.
 Dg naar du ømmer dig, og spreller mod min Magt,

Og døer, da vil jeg see til Himlen med Foragt.
 Jeg, vil jeg sige, jeg har lært Cheruben græde,
 Den kielne Cithar flaaer ei meer om evig Glæde,
 Og Engle frygte mig, og skielve for min Haand;
 Thi Livet er ei meer, en Gud har tabt sin Aand!
 Og atter sige: Skræk! hvem ligner den som falder,
 Og den som døende mig for sin Morder kalder?
 Hvis er det Billede, som Døden sletter ud?
 Da skal jeg see med Skræk, at jeg har dræbt en Gud!

Da Satan siger disse bespottelige Ord, gaaer en Straale ud fra det Træe
 hvor Obaddon er stult; hvorved den onde Aand, efter at have givet
 adskillige Tegn paa de yderste Smertter, tilsidst segner og bliver lig-
 gende i Afmagt paa Skuepladsen.

Ende paa den tredie Sandling.

Mellemfang.

Skuepladsen forestiller en mørk og ubehagelig Dal, som er omringet af mange afstuelige og steile Klipper, paa hvilke man sees en Deel af de onde Aander i adskillige Forretninger. Saaledes sees man, hvorledes Adramelech er bestieftiget med at monstre og opmuntre nogle af sine afmægtige Krigsfolk. En Mængde endnu mindre og mørkere Aander grave under Mammons Anførsel i en anden, og lede med stor Besværlighed efter den Metal, hvormed de siden har forgiftet Jorden. Den lumste og skumle Belial, fordm den smukkeste iblant Cherubim, sidder allene paa Toppen af en Høi, og grunder paa, hvorledes han kan staae en af sine Medfaldne. Lige over for sees man under Skyggerne af nogle hæslige Træer den bedrøvede og fortvivlede Abdiel Abbadona. Han holder Haanden for Dinene, og stræber forgievs at skjule sig for sig selv. Man sees Baal-Deor efterabe Cherubernes renefte Benstaa med de faadeste og hæsligste Gebærder, og Tammuts, som er i Færd med at forbedre sin sønderbrudte Eithet for at bejngne Afgrundens Bellyster. I Dalen staaer et Alter paa en liden Forheining, paa hvilken man sees en mat og svovelfarvet Lue. Rundt omkring dette gaaer en Deel af Molochs Tjenere med mange og latterlige Ceremonier. De blive opmærksomme ved et Bulder, som de høre bag ved Klipperne, og den, som synes at være fornemtest iblant dem, begynder at synge:

Lyd som af mægtige Veir, og Lyd af brusende Strømme
 Susede ned over Klipperne, dræbende Tordener
 Buldrede. See, han kommer, Orions Førstefødde!

Chor.

Væver, I Aander! tilbeder, I vældige Kæmper!

Den Anden.

See, han kommer, den Stærke, som var, og som skal være,
 Han, den Udvalgte! lysende, skion som Morgenrøden,
 Kommer han frem, og strækkelig som de grumme Luer.

Chor.

Bæver, J Aander! tilbeder, J vældige Kæmper!

Den Credie.

Hvo var mægtig som han, og stod for hans brændende Brede?
Hvo kan taale hans Ansigts Lynen? For ved hans Ansigt
Flyede Mørket, og Dybene zittrede for ved hans Torden.

Chor.

Bæver, J Aander! tilbeder, J mægtige Kæmper!

Under denne Sang er Ildens grumme Konge kommet ned til Alteret.
Hans Mine er vigtig og eftertænkende. Hans mørke Majestet har
indprentet en slavisk Erbødighed i hans Tienere; de gaae tilside, stir-
rende paa ham med Frygt og Beundring og opmærksomme ved hans
mindste Bink. Imedens han med mange Ophævelser betragter den
Ild, som i Helvede kaldes den underlige, gaaer en Sangere frem og
syrger den derved brugelige

Sang.

Flye, Himmel, flye bag tykke Svoveldamper!
Lad Rattens skumle Dække falde ned!
Bed Helligdommens underlige Lamper
Seer Moloch meer, end Lysets Arving veed.
Men naar han overseer det Høie,
Da kom, o Dyb, hans store Navn ihu!
Naar Himle synker i hans Die,
Brøl, Afgrund: Moloch! hvo var stor som du?

Den første af Ildens Præster.

Stille, Sangere, stille! tie, du Gudernes Dndling!
Seer du ei, at han henrykt udstrækker de brændende Hænder?
Moloch vil tale. Bæver, J Aander, og hører paa Moloch!

Moloch i Henrykkelse.

Jeg saae ham, brændende saae jeg ham, snysende, stormende!

Mægtige Flammer gif ud fra hans Ansigt, ud for at dræbe.
 Brænder ei Luften? Skyen er tung af dræbende Flammer.
 Ned over Træet synker den Skye med dræbende Flammer.
 Hvor skal han flye? Ved Doren vaager en ventende Morder.
 Skiul dig i Skyggen! I Skyggen lurker den ventende Morder.
 Nu fremrækker hun Haanden og griber efter Døden,
 Efter den dræbende Flamme, som svæver over Træet.
 Gaaer ei Seraph Obaddon nærmere hen til Træet?
 See, nu rørte de! See, nu smagte de! Skrækkens Engel
 Har opløstet sit Sværd, nu svinger han det, nu slaaer han!

Chor.

Triumpf! han døde, den som var vor Fiende,
 Om den vor Fiende sagde: see min Yndling!
 Den Yndling, som var Arving til vor Ære,
 Triumpf, Triumpf, han er ei meer!

Moloch giver ved mange græselige Ophævelser tilkiende, at den Mand,
 som er over ham, tvinger ham til at sige noget mere; hvorpaa hans
 overste Tienere siger:

Stille, Sangere, stille!
 Moloch vil tale. Bæver, I Mander, og hører paa Moloch!

Moloch.

Et helligt Bierg! et andet Træ — jeg svimler —
 Et Træ — mit Syn forvildes af uvisse Flammer —
 Et helligt Træ hist paa de skumle Bierge,
 Som bærer — Manden zitter i de mørke Flammer —
 Et Træ, som bærer, af som bærer Dødet!
 Men Manden knæler og omfavner Træet!
 Traf du ham ei, du stærke Obaddon?
 Men under Træet knæler Dødens Fyrste!
 Nu kyssede de, nu smile de! Valdige Kæmpe,

Dræbte du ei din Fiende? Men Mørkets Kæmpe
 Sigger — af tie, min Mund! — ligger, af ligger bundet!

Meloch, qvalt af den mægtige Aand, som har presset denne Spaadom af ham, falder om i Afmagt. Alle hans Tienere begynde herpaa et hæs- ligt Klagestrig, hvorf de omkringliggende Klipper give det græs- sigste Gienstrald. En mørk Røg stiger herpaa op af den Flamme, som er paa Alteret. Denne udbreder sig meer og meer, indtil den stuler den hele Skueplads og gjør

Ende paa Mellemfangen.

Fjerde Handling.

Skuepladsen er i denne uforandret som den har været i de tre forrige. Fredens Aand, som af Marsager, hvilke han siden giver tilkiende, staaer ved Kundskabets Træe, aabner denne Handling. Efter en liden Tausched, i hvilken han ved Miner giver sin tilvoxende Urolighed tilkiende, udbryder han saaledes:

Hvor langsom er din Gang, du Dagens Lys! Du stræber
 Mod Osten. Seer du alt det Dieblif, som dræber?
 Af Uriel, maaskee, maaskee du aldrig seer
 Min Ven, min beste Ven, og min Veninde meer!
 Hvi flyer du mig, min Roe, hvor Frygt Altare bygger
 For den Almægtige? Her under Dødens Skygger
 Sang Fredens Aand, og skialv, og Glæden skjulte sig
 Bag Træet. Glæde, Himmel, Gud, hvi flyer I mig?
 Algodhed — Harpen slaaer om Godhed. Stille, Torden!
 At Godheds Lovsang kan udbredes over Jorden!
 Høit over Dommens Stemme skal min Harpe slaae,
 Høit over Vredens skal min Aand mod Døden spaae.
 Af Godhed druffen spaaer min Aand mod Døden. Livet
 Har dræbt dig, Død! Hvor er den Magt, som var dig givet?
 Hvo tog den? Men jeg svimler, mørke Gisninger . . .
 Hvad føler jeg? hvor er jeg? og hvad gjør jeg her?
 Dog her hvor Døden groer, her, om min Ven vil smage,
 Maaskee jeg med mit Suk kan kalde ham tilbage,
 Maaskee paa Faldets Pynt min aabne Arm, mit Raab . . .

Men, Gudhed, skjul mig! Gud, at skjul mig for mit Haab!
 Nei Sol, dig kun, o Sol, og dig, du tause Eder,
 Betroes Cherubens Frygt, jeg klager kun for eder,
 Kun I skal see den bange Taare! Af min Ven,
 Om du, at om du dog, dog maatte føle den!
 Du er endnu, du er! og, Himmel, deel min Glæde!
 Han staaer endnu, min Ven, han staaer! hvorfor da græde?
 Men staaer han ei som Ror i Sihon? at som Ror!
 En Blæst, og Roret faldt! et Ord, og Manden døer!
 Har ei Mandinden ham? Skræk, om hun først begierte!
 Af, negter den et Bid, som negter ei sit Hjerte?
 Hun seer, hun undrer sig, hun frygter for at see —
 O Tegn . . . Men Zephon!

Zephon, Jordens Engel, trækker Satan uagtet at hans Modstræbelse ind paa Skuepladsen. Han har fundet ham i et Bedragerie, og tvinger ham nu til at følge med sig til Jrmiel for at forklare sine Hensigter dermed, efter det Løfte, han har gjort denne nidkære Ven, at oplyse ham i alt det som gaaer for sig i Eden. Han raaber, endnu førend Satan bliver seet, ind i Scenen:

Kom! kom frem, Bedragerer!

Jrmiel.

Hvad?

Zephon.

Følg!

Satan.

Høivise Mand, hvad kalder du bedrage?

Zephon.

Du kiender ei den Frugt, som Gud forbød at smage?

Satan.

Nei.

Zephon.

Og hvad drev dig til at sammenblande den
 Med Frugt af andre Træer? hvad drev dig?

Satan.

Himmelen.

Zephon.

Stiels, Satan! Himmelen kan lade sig bevæbne,
Frygt for dens Torden! Tael, hvad drev dig?

Satan.

Vel! min Skiebne.

Zephon til Jeriel.

Dg vedst du, Jeriel, at denne Nedrige
Har nylig villet dræbe Herrens Billedet?
Du vedst i Mandens Dal det Træe, hvis spæde Grene
Af Frugter bughende med Lilier sig forene.
Tit var det Adams Lyst, naar Dagen brændte varm,
At gaae til dette Træe ved sin Mandindes Arm.
Der sank de den Frugt, som Træet gierne taber,
Saa see, saa smage de, og prise deres Skaber.
Der saae jeg agtsom hen fra Cedren, Herrens Magt
Holdt Diet stivt derhen, og Rædsler skreg: betragt!
Da vorte Skyggerne; men midt paa Himlen straalte
Den fulde Sol med Glands, som Jorden neppe taalte,
Dag vorte Skyggerne ved Træet, og jeg saae
En Stotte, som af Røg, tæt over Træet staae.
Da zittrede dets Lov og faldt, de grønne Frugter
Faldt, tykke Grene sank, og Stammen sank i Bugter,
Dg Naboe-Blomstret sank. Da flyede Sangeren
For Røgen, Dyret flyede, Dagen flyede den.
Saa skyder Straalen ei af Skyen, Sole falde
I mindre Fald, naar Dom og Hevnens Lordner knalde,
End jeg til Træet. Tael, saa skreg jeg, hvo du er!
Tael i den Herres Navn! siig hvad du søger her!

Da krob han slavisk frem, og i hans Morderhænder
Var Dødens Frugt . . .

Satan.

Hvad Død? Navn, som jeg ikke kender!
Naar døde Livet? naar?

Zephon.

Da, Slave! da, naar Gud
Redstyrter en Rebel, som trodser mod hans Bud.

Satan.

Og har jeg fristet ham?

Zephon.

Førrædere! du tænker,
At sliig Forstillelse kan skjule dine Rænker.
Men blues du derved, da skjul dem før i Skam!
Erkiend din Ondskab!

Satan.

Vell — og om jeg frister ham?

Irmiel.

Gud, din Retfærdighed! — Du som mit Hjerte hader,
Mørk er din Aand, og mørk blant Mattens Myriader,
Gist er din Tanke, tredst, og steds betænkt paa Mord!
Og du, Tyran, og du betræde Herrens Jord!

Satan.

Og du tør knurre, du! naar din Tyran befaler?
Hvor lange horer han paa Trællens frække Taler?
Viid: ikke jeg, han selv, han onsker Mandens Død.

Irmiel.

Dens Død, som ligner ham?

Satan.

Just det, som han fortrod!
Kan Thronen taale Støv? er kun en Aand strafværdig,

Fordi han ligner ham? — og er han ei retfærdig?
 Vel skabte han det stort, beqvemt at ligne sig,
 Men han fortrød det snart; han, han bevæbner mig,
 For selv at synes . . .

Irmiel.

Skield! hvad var jeg, at jeg hørte

Paa Spotteren?

Satan.

Og jeg, om dine Trusler rørte?

Irmiel.

Fortabte!

Saphon, som seer paa Irmiels Dine, at han er fortornet, viser, især mod
 Slutningen af denne Samtale, alle Tegn til den heftigste og utaalmo-
 digste Vrede. Irmiel han ikke sagt det Ord: Fortabte, førend han
 gjør sig rede til at knuse Bespotteren; Irmiel selv nedlægger den Pal-
 megreen, som han ellers bestandig bærer i Haanden, og i Steden for
 den salige Fromhed, som stedse tindrer i hans Dine, viser han nu med
 sit funkende og næsten grumme Diekast, at ingen er heftigere end den
 Taalmodige, naar han bliver opirret. Dog ere de Betragtninger, som
 hans omme Venstab gjør, det vigtigste som bringer ham ud af sin Cha-
 racter. Satan paa sin Side, stiont ellers saa frygtløs som den ned-
 rigste Bedrager, er nu imod Sædvane trodsig, deels af Rød, deels fordi
 han veed, at de ikke kan forjage ham af Eden. Han laver sig til Strid
 med Tilberedelser, som vilde synes forstrækkelige for dem der ikke kiendte
 ham. Saaledes staaer det til, da Michael, den øverste af Stridsengle-
 ne og en af de Syv som staae for Thronen, kommer uformodentlig
 ned paa Skuepladsen. Denne Aand har paa Guds Befaling Ovsigt
 over, at de onde Aander intet voldsomt tage dem for i hans Have.
 Da han seer disse Tilberedelser til Strid, holder han det for sin Pligt
 at komme sine salige Venner til Hielp. Han er som en Stridsengel
 bevæbnet fra Haand og til Fod. Men han foragter Satan formeget
 til at giøre andet end vise ham sit skinnende Skield, og sige:

See dig selv og flye, Forbandede!

Satan, som bliver bange for sin egen hæslige Skikkelse, flyer, og Irmiel
 siger til Erke-Engelen:

Al Herre, han vil dræbe den Ulyldige!

Michael.

Vi veed det. See den Stund, i hvilken Mander lære,
At Guds Retfærdighed er evig som hans Vre!
Thi naar blev Fængslet svagt, at Satan brød dets Dør,
Dg er Obaddons Arm ei nu saa stærk som før?

Jrmiel.

Hvem uden Dødsens Gud kan løse Mørkets Lænker?
Men Adam . . .

Michael.

Veed sin Lov, og har en Sial, som tænker.
Hvad bør forføre den, som hørte Herrens Bud?
Hvad frister til at døe og til at trodse Gud?
Da skulde billigt Suk gaae ud fra Molochs Guler,
Hvor Synd forgieves sig bag sliig Undskyldning skjuler.
Et Die, som har seet, og en oplyst Forstand
Bor ei forføres.

Jrmiel.

At!

Michael.

Du sukker?

Jrmiel.

At, den kan!

Du kiender Satans List.

Michael.

Har ei mit skarpe Die
Fulgt med de lumste Trin, og talt dem i det Høie?
See hele Himlens Hær, som agtsom stirrer ned!
Kun Dommens Engel seer paa Guds Retfærdighed.
Hvem styrede dit Syn i Cedren, Zephon? hvem opvakte
Din Harm, da Navnet ham til dine Fødder trakke?

Dg — lidet for hans List! alting forsøger han,
Dg J har hørt de Skrig, som vidne hvad han kan.

Jermiel.

Stod ei Jthuriel i Lunden? stille Binde
Sneg hvislende forbi den slumrende Mandinde,
Dg Satan var i Binden; Dyrene fornam
Hans Skraak og flyede, før Cheruben kiendte ham.
Som Skygger slagre tit omkring et henrykt Die,
Naar det beskuer Gud, og daaner i den Høie
— Snart skimter Manden Ting, snart mørke Billeder
Af det Tilkommende, men veed ei hvad det er --
Saa fandt den vise Mand ham svævende. Han hørte,
At Ord som Glædesord ved Evas Læber rørte,
Men Satan svævede for Eva; da tilbad
Jthuriel, og Sovn og Skygge skiltes ad,
Naturen vaagnede. Da søgte Mandens Mage
Et Billede, hvis Tab hun syntes at beklage.
I Lunden søgte hun og under Skyggerne,
Hun græd.

Zephon.

Al, Mørket spaaer mod denne Salige!
Jeg stod paa Herrens Bierg, og syntes at fornemme
En Lyd fra Chaos, Gienlyd af en heftig Stemme;
Det var som Molochs Røst, naar den vil naae til Gud,
Dg mellem Flammerne fortvivled brager ud.
Det raabte: „see, hun gaacr!“ og atter: „see, hun rørte
„Bed Træet!“ Det var alt hvad jeg paa Bierget hørte.

Michael.

De Vise selv vil troe, at om Mandinden staaer,
Al Satans Svig ei op til Mandens Hierte naaer.

Irmiel.

Hvor heftig føler hun! da Skræk, naar Den begierte,
 Hvor Forestilling, Syn, og Haanden selv er Hjerte!
 Hvor Diet som et Speil steds viser hvad det seer,
 Og Suk bebrejder det, at Siælen føler meer!
 Dit saae jeg undrende, hvor heftigt Hjertet stræber
 Til Munden, Dnsker quæles i de fulde Læber.

Michael.

Den Siæl beqvem til Fryd, den Drift til Salighed
 Er Godheds Helligdom, og det, den glædes ved.

Irmiel.

Naar ei udvortes Skin det muntre Syn forblinder,
 At det Lyksalighed i det Forbudne finder!

Michael.

Men Siælens Lys er stort, og Hjertet føler Gud,
 Og Dret negter ei, at det har hørt hans Bud.
 Er Manden ikke viis, hvis Ord er hende søde
 Som Druen? mon han taug, og saae det, at hun døde?
 Algodhed vaager selv, og Himlen holder Vagt.
 Ha, vil hun doe, da maa hun dræbe sig med Magt!
 Fornam du ikke før den Røst — hvad Herren talte
 Til dem, som elske ham og gjør hvad han befalte?
 „Hvem“, sagde han, „er god som Herren? hvem har sagt
 Til Intet: bliv? ved hvem er Verdens Grundvold lagt?
 Var jeg ei Herren, stor, uendelig i Ære,
 For Stovets Broder vidste hvad det var at være?
 Var jeg i Trang, da Veer blev dannet af min Haand?
 Og længtes mig, at jeg meddeelte det min Aand?
 Algodhed er mit Navn,“ saa sagde han hvis Brede
 Fortærer Aander, „Navn, som Stovet skal tilbede!
 Dplod jeg ei min Haand for Manden? han har smagt

Mit Gode. See min Ven, med den jeg gjorde Pagt!
 Hvor yndig er han, viis, og stor i Manders Digt!
 Hvor frygtet af sin Jord! hvor elsket af den Høie!
 Hans Røst er Glædens Røst, han frygter ei den Arm,
 Som knuser Throner. See, han kiender ei min Garm."
 Fremdeles sagde han: „har Adam hørt min Torden?
 Har Eva seet min Skræk? og frygtes jeg paa Jorden?
 Saa sandt jeg, Herren, er: adlyde de mit Bud,
 Skal de kun dyrke mig som Misundheders Gud!
 Og see, den Tid er nær, da Fristelser ophøre!
 Thi er min Arm ei tung paa den, som vil forføre?
 Fortvivled seer han alt, at Tiden raaber ham
 Til evig Afmagt og Misundelse og Skam!
 Endnu et Dieklif uskyldig! og jeg bygger
 Mit Helligdoms Paulun i de rædsomme Skygger.
 Mit Træe skal Manden da tilbede Godhed ved,
 Til evigt Bidnesbyrd paa sin Uskyldighed!"

Irmiel.

Gud give!

Zephon.

Raphael . . .

Denne Salige kommer ind paa Skuepladsen med en Hastighed, som er ham usædvanlig. Den Kiærlighed, som han bærer for de to Uskyldige, især til Mandinden siden den Tid han horte hende tale i den første Handling, viser sig først nu i sin fulde Styrke, da hun er i Fare. Han synes strax at forundre sig over at forefinde Michael, men han har neppe omfavnet denne sin Medtjenere, førend han siger til de andre med en fiendelig Urolighed:

J, Mandens Venner, hører!

J Busken hvister alt den Stemme, som forfører.
 See, hvisler Slangen ei omkring det fikkre Bryst,
 Hvor Sielen slumrer Synd og drømmer giftig Lyst?
 Saa siger Godheds Gud: „mon den Udvalgte sover,

At Ondskab sig saa nær til hendes Hierte vover?
 Dg kiender hun den Dnm, hun varmer i sit Skiod,
 Dg at den aander Gift og hvisler Skræk og Død?
 Hvo vækker hende? Brøl, Obaddon, med din Torden,
 — Saa siger Herren — „Død, din Skræk advare Jorden!
 Dg du, o Zephon, kald Naturens Stemmer frem,
 At om hun glemmer mig, hun dog maa høre dem!“

Irmiel.

Dg jeg?

Raphael.

O samme Ven! Jthuriel tilbeder,
 Foreen dit Sul med hans! Maaskee han flyer for eder.
 Her taales ingen Tvang; Bon strækker kun en Aand,
 Som frygter Naaden meer end Almagts bundne Haand.
 Den store Dommens Aand saae paa de gyldne Skaaler,
 Dg Adams Skaal var tung, nedtrykt af Naadens Straaler.
 Ak, var hans Skaal ei let, om Godhed ei blev ved
 At laane den sin Vægt mod Guds Retfærdighed?
 Hans Hierte deelte sig alt i ulige Dele,
 Til Gud og Eva; hun tilegner sig det hele.
 Men du, o Salige, beed! storm til Naaden! raab
 Mod Mørkets sidste Magt og Ondskabs største Haab!

Irmiel.

O Gud!

Zephon.

En mægtig Røst ...

Man hører en stærk Torden.

Raphael.

Var det ei Dybets Vægter,
 Som raabte anden Gang paa de fortabte Slægter?
 Den Onde hørte det, og saae sin sidste Tid,
 Dg skialv. Fortvivlende fordobler han sin Flid.

Irmiel.

Alf, at . . .

Zephon.

Mandinden!

Raphael til Irmiel.

Gaae! dit Venſkab kan forlede

Din Arm. Retfærdighed tillader kun at bede.

Irmiel.

Min Gud! — Min Ven! min Frygt!

Han gaaer bort.

Raphael.

Jeg frygter ſelv at ſee

Det Slag, ſom truer. Gud, beſtærm dit Billede!

Han gaaer op til den ſom har ſendt ham, og Michael, hvis Fuldmagt ikke ſtrækker ſig videre end til at afvende al Voldsomhed, følger umiddelbar efter. Zephon gaaer tilſide. Mandinden kommer overmaade dybſindig ind paa Skuepladsen. I Steden for den uſkyldige Glæde ſeer man efterhaanden Lyſt, Frygt og andre heftige Lidenſkaber afværte i hendes Gebærder. Hun udtrykker dem nogentid med Suk og andre Bevægelſer, uden at tale. Ithuriel, ſom bliver ſtaaende i Indgangen af Skuepladsen, er nedſlagen og bedrøvet. Han fæſter undertiden ſine Øine paa hende med den ømmefte Kiærlighed, og udtrykker ſin Frygt andre Tider med at holde Haanden for Øinene. Han vinker ad hende, men hun er for henrykt i ſine Tanker til at give Agt derpaa. Naar dette ſtumme Optrin har varet noget, vender hun ſig om for at gaae bort, og Ithuriel giver ſin Glæde tilkiende derover. Men hun gaaer ſtrar tilbage igjen, og ſiger efter at have betragtet Træet:

Det ſnukke Træ! maafkee . . . nei Eva! nei Forræder,

Det er forgieves, om du dig i Haabet glæder!

Jeg ſkulde glemme Gud — Skræk! — dig ſom ſkabte mig,

Som gav mig Siæl og alt, jeg ſkulde glemme dig!

Dg dog . . . nei Tanke, flye! Men det, jeg undrer over,

Er denne Driftighed; betænk det, hvad han vover!

Han frygter ei dens Magt, ſom truer. Giſninger,

Hvor fører J mig hen? O Gud, hvad gjør jeg her?

Hun løber forstræffet imod Enden af Skuepladsen; men hun vender om igien, og siger efter nogen Tausshed:

Den hade mig? hvorfor? den synes at befale,
 Og raader kun; saa viis, saa yndig er hans Tale.
 Den mørke Majestæt, den Høihed lover meer
 End det, mit svage Syn, mit blinde Dø seer.
 Et Bud — da kiendte jeg den og utalligt andet!
 Hvem er det? mueligt — Skæf! — en Falden, en Forbandet!
 Jeg skielver. Seer jeg ei, at selv det stærke Dyr,
 Saasnart den nærmer sig, af alle Kræfter flyer?
 Og den — jeg saae det før, du skialv, saasnart en Torden
 Blev hørt fra Bierget, naar en Storm gif over Jorden,
 Og neppe skulde du de Suk, som trængte frem
 Af dit beklemte Bryst; ha viid, jeg hørte dem!
 Saa ene af sit Slag; thi hvilken anden Slange
 Kan tale tydelig? han taler selv om mange —
 De smukke Seraphim. Dog . . . men utidig Frygt!
 Hos Gud, i Mandens Arm kan Eva slumme trygt.
 Og Godhed, Almagt, Gud — han skulde vel tillade,
 At Mordere kom ind, og at de kunde skade?
 Jeg veed ja hvad jeg gior, jeg gior kun hvad jeg vil;
 Om han kan friste mig, hvad kan han tvinge til?
 Og friste? — raader han, at jeg skal ei adlyde?
 Han viser kun, hvorfor Gud fandt for got at byde.
 Det var min Tvivl. Han kom just da jeg tænkte paa,
 Hvorfor den skionne Frugt skal uden Nytte staae.
 Han siger sig ja sendt for bedre at forklare
 Det mørke Bud og den dermed forbundne Fare.
 Maaskee han siger os, hvorledes denne Frugt
 Kan smages uden Synd, hvortil den bliver brugt.

Her bliver en temmelig lang Pause, i hvilken Eva stirrer paa den forbud-

ne Frugt. Hendes Dine vise tydelig den steds vorende Lyst. Endelig siger hun som imod sin Willie:

Frugt, som behager — Skræk! — som synes at behage!
 Frugt! Foden vakler frem, og Sjælen flyr tilbage.
 Hvad gjør du, Eva? flye! din Skabere forbød!
 Dog ei at see . . . o Skræk! o tør du see din Død?
 Frygt har omspændt min Sjæl, det bange Hjerte banker,
 Og bliver koldt, og døer. Uordentlige Tanker!
 Hvi flyer du mig, min Sjæl? jeg svimler, Jorden flyer,
 Og Solen skjuler sig bag Dødens tunge Skyer.
 Saa døer jeg da? Ha du som var mit Hjertes Glæde,
 Lev uden mig, men lev! lev vell! hold op at græde!
 Ha Taarer, dræber ei! jeg er alt død, min Ven,
 Og du, min Lyst, og du vil dræbe mig igien!
 Forglem mig! — hvilket Ord! nei, meer end Dødens Smerte!
 Dit Hjerte glemme mig? for sønderriv dit Hjerte!
 Men, Gud! hvor er jeg? see, jeg har ei smagt endnu,
 Jeg er uskyldig, Gud! og du, hvi dræber du?
 Men jeg har tænkt en Synd! — hvad Synd? kan Tanker dræbe?
 Sjæl, smag din fulde Lyst! men rør den ei, min Læbe!
 At rose Herrens Træe, det er at prise Gud.
 Hans Træe, hvor deiligt, at hvor yndigt seer det ud!
 Den tause Majestæt! de underlige Kræfter!
 Den Frugt! hvem saae dets Frugt og længtes ei derefter?
 Selv Skyggen! — Billede, dig vil jeg kysse, dig!

Hun bøier sig virkelig ned for at omfavne den Skygge, som hun selv tiltrøer nogle af Træets forunderlige Kræfter; men paa Jephons Befaling stikker Jorden, og hun ispringer forstrækket tilbage, og siger:

Men Skyggen selv er Død, og den vil dræbe mig —
 Nei, nei, han vil det selv! Til Herrens Helligdomme
 Tør intet omgiort Støv, og ingen Skabning komme.
 Og ret! thi han har skabt, og ham tilhører det.

Frugt, god til Gud, og af for god til Mennesket!
 Hvorfor? men, Driftige, du trätte med din Skaber!
 Flye for det mørke Svælg, hvori din Siæl sig taber!
 For Glædens Skygger flye! see dem endnu, men skielv!
 Flye for din Lyst, din Skræk, din Fristelse, dig selv!
 Er Eden i en Plet? Hist i de brede Skygger,
 Hvorunder Nøisomhed hos salig Glæde bygger,
 Derhen, min Siæl! derhen, at sole tilladt Fryd,
 At høste Frugter af din feierrige Dyd!
 Min Bust, som leger med de muntre Bestenvinde,
 Glæd dig, thi du skal see den levende Mandinde,
 Og see min Salighed, og sige hvislende
 Til Binden: Salighed, og den Uskyldige!
 Men mærk det, stille Dal, naar jeg imed fulde Læber
 Fortæller dig min Strid, og om den Frugt som dræber,
 Og at jeg var den nær, og saae den, og fornåm
 At Døden kom mig nær, og fólte Skræk og Skam!
 Da skal de bange Dyr forsamles, og de spæde,
 Som mættes af min Haand, skal skynde sig, og græde,
 Og trænge sig i Kredss omkring mig, bævende
 Bed hver en rædsom Ting, som havde kunnet see!
 Da skal jeg prise ham, som styrede mit Hierte
 Bed Dødens Frugt, at jeg, af at jeg ei begierte!
 Du smigrer dig, min Siæl! nei, hør det, Dyr, og skielv:
 Jeg havde Lysten, men jeg styrede mig selv.
 Da skal I undres, Dyr, at jeg kan overvinde
 En Skabning, og saa stor, som mig, som en Mandinde;
 Da . . . Gud, men hvilken Røes! Nei, ikke jeg, men Frygt
 Har vundet. See, jeg flyer blot for at leve trygt.
 Hvad flyer jeg? Døden — vel! men kan det ikke være,
 At jeg blind i min Frygt flyer Herlighed og Ære?

O Eva, Eva! Skræk! og, mørke Billedninger,
 Hvor fører J mig hen? o Gud, hvad gjør jeg her?
 Nei Adam, ved din Arm vil jeg oplede Glæde!
 Der zitter ei min Fod af Frygt at overtræde,
 Der . . .

Hun er ved Enden af denne sidste Tale kommet imod Udgangen af Skuepladsen, men ved det allerulykkeligste Indfald vender hun sig endnu engang om, og siger:

Kom, du falske Ven, at jeg maa sige dig,
 At Adam ene gjør Mandinden lykkelig!
 Hvor skjuler du dig? kom! prøv, om du kan forsøre!
 Du flyer mig, Nedrige! kom, at jeg ret maa høre,
 Hvorvidt . . .

Forsøreren har længe ventet efter dette Dieblif. Han har adskillige Gange viist sig i Indgangen af Skuepladsen; men Ithuriels Bøn har holdt ham tilbage, saa længe Mandinden selv ikke kaldte ham. Nu bliver han denne salige Forbeder for stærk, og kommer ind under Dækket af en prægtig slimmende, os ubekendt Slange, omtrent som Egypternes Serapis eller Philisternes Dagon. Han siger det efterfølgende med en forstilt Koldsindighed. Uagtet at den Behiertyghed, som hans Ondskab hjælper ham i at antage, viser han dog af og til, at han meget vel føler Herrens Rædsel, sin tilstruende Dom og Obaddons Nærværelse. Han siger endnu i Indgangen:

Du kalder mig.

Eva.

Ha, nei!

Satan.

Din heie Røst,

Din Graad, Mandinde . . .

Eva:

Flye!

Satan.

Men du begierte Trost.

Eva.

Ja, jeg behøver den, men ei af dig, Forræder!

Satan.

Jeg? vel!

Han lader som han vil gaae.

Eva.

Bliv!

Satan.

Og hvorfor?

Eva.

Af!

Satan.

Salige, du græder!

Eva.

Af!

Satan.

At beklage sig i sliq Lykfsalighed!

Eva.

Ret, Falske!

Satan.

Men jeg gaaer. Din Glæde . . .

Eva.

Ret! bliv ved!

Satan.

Hvad kan du ønske meer? fornsøiet, mæt og rolig,
 I Adams kielne Arm, i en bebogtet Bolig,
 Tryk, ei at tale om den Frihed, som du har,
 At see . . .

Eva.

Men . . .

Satan.

Siig mig een, som meer lykfsalig var!

Eva.

Jeg kiender ei . . . for blind . . .

Satan.

Vel!

Eva.

Vel?

Satan.

Hvo kan udgrunde

Algodheds Dyb?

Eva.

Heri?

Satan.

Blind kan du ei misunde;

Du onsker ikke Ting, hvoraf du intet veed.

Fornøiet . . .

Eva.

Men et Dyr har samme Salighed.

Satan.

Dg er du meer?

Eva.

Ha viid, jeg hersker over Jorden!

Satan.

Dg frygter for et Træ, og zitterer for en Torden?

Eva.

Jeg? — men jeg frygter kun at giøre Gud imod,

Dg at fortørne den som selv er evig god.

Satan.

Net, Gud er evig god! naar troer du at han taber

Sin Evighed, sig selv, sit Væsens Egenskaber?

Eva.

Gud? han forandres ei.

Satan.

Dg om han dræbte dig,

Da var det Godhed?

Eva.

Nei, men vil han dræbe mig?

Satan.

Dog troer du, at han kan.

Eva.

Om jeg uskionsom rorer,

Da . . .

Satan.

Han bør takke dig, at han ei selv ophører,

Thi sæt, det faldt dig ind at handle mod hans Bud,

Da holdt hans Godhed op. Du kan forandre Gud!

Eva.

At synde . . .

Satan.

Kald det Synd! men kan din Feil forlede

Den Bifeste til Harm, og Godhed selv til Brede?

En vigtig Ting, en Frugt opirre Skaberen?

Som om hans Tab var stort, ifald du smagte den!

Han byder: smag den ei! Vel! han har Ret at byde;

Han skabte dig.

Eva.

Dg jeg?

Satan.

En Slave bør adlyde.

Eva.

En Slave?

Satan.

Evang og Frygt blev aldrig kiendt af Frie.

Men frygt ham! men jeg vil forhindre dig deri?
 Kun dette har jeg sagt, at frelse Himlens Vre;
 Han vil ei dræbe dig, men adlydt vil han være.

Eva.

Han truer dog med Død.

Satan.

Men veedst du hvad det er

At døe?

Eva.

Da holdt vi op at være . . .

Satan.

Mennesker!

Hvorledes slættes ud? kan Lyset andet føde,
 End Lys?

Eva.

Nei.

Satan.

Dg en Gud frembringe Ting som døde?
 Meer — din indblæste Siæl?

Eva.

Er Herrens!

Satan.

Dg en Deel
 Af Gud skal kunne døe! hvad om han døde heel?

Eva.

Jeg svimler . . .

Satan.

Kundskab's Frugt ophvise Siælens Døe,
 Dg slukke Siælens Lys?

Eva.

Hvor tungt at sammensøie!

Satan.

Den viser Gøt og Dnt — og hvem, ifald, du døer?

Eva.

Tvivl! Gud, hvad gjør jeg? svar!

Satan.

Adlyde, som du bør.

Om . . . men jeg tier.

Eva.

Tael!

Satan.

Nei! Himmelen og Jorden

Har Viisdom givet Lov og foreskrevet Orden.

Bemærk, at Skabningen opstiger Led fra Led,

Fra Støv til dig, fra dig . . . men . . .

Eva.

Og hvortil? Bliv ved!

Satan.

Betænk, om alle Dyr vil fordre Guddoms Ære,

Om hver en Træl staaer op, og selv vil adlydt være,

Om . . . Evigheden selv blev snart ukiendelig

Blant Skabte! Frist mig ei! det er for høit for dig.

Eva.

O grumme Ven! jeg var lykkelig, nøisom, rolig,

Jeg sov i Mandens Arm, og Glæden var min Bolig,

Og du kan dræbe mig? du kalder dig min Ven . . .

Satan.

Jeg dræbe? See din Død, og frygt dig kun for den!

Eva.

Du spotter! Af min Gud, du elsker mig, min Fader,

Du elsker mig! og jeg, jeg troe det, at du hader?

Kan Almagt frygte sig? og kan Algodhed selv

Misunde? Nei Tyran! nei Siæl! nei Hierte, skielv!
 Gud lyve, Gud for mig! hvorledes kan han sige,
 At den er dødelig?

Satan.

Han taaler ingen Lige.

Eva.

Dg du, som veed det ei: han skabte Mennesket
 Sig liig, et Billede paa Herren kaldes det.

Satan.

Men du, som ligner den der overseer det Høie,
 Hvad fattes da dit Syn? hvad skjules for dit Die?

Eva.

O Gud! o Ven! o Lyst! o mørke Gidsninger,
 Hvor fører J mig hen? o Gud, hvad gjør jeg her?

Hun gaar nogle Skridt tilbage, men bliver strax staaende, og siger:
 Men om jeg blev en Gud, mon den Allgode vilde
 Misunde mig? og vil min Skabere mig ilde?
 Nei, nei, han er min Ven.

Satan.

Men han er evig god,
 Dg al Fuldkommenhed er stridig derimod,
 Thi mod Utrængende kan ingen Godhed vises.

Eva.

Ha, skabte han en Frugt, og frygter at den spises?

Satan.

At forekomme Ting, hvis Grund er evig lagt
 I Almagts Væsen selv, det overgaar hans Magt.
 Der findes Skabninger, som af sig selv frembryde,
 Som af hans Overflod altid nødvendig flyde.
 Han skaber Ting af Valg, men andre føder han
 Ved Almagts Virksomhed, som ei forandres kan.

Sæt Solen uden Ild, lad Træet forebygge,
At det ei nu, som før, blev Aarsag til en Skygge!

Eva.

At!

Satan.

Har du seet den Sæd, som Cedren kaster ned,
Hvor den meddeler Stov sit eget Væsen ved?

Eva.

Ja.

Satan.

Blid da: Herrens Træ . . . men nei! jeg vil bedrage,
Jeg vil forføre dig!

Eva.

Siig, Ven! siig, tør jeg smage?

Satan.

Nei.

Eva.

Du forbyde mig!

Satan.

Hvi spørger du mig da?

Eva.

Siig, tør jeg smage frit, og tør jeg smage?

Satan.

Ja.

Eva heftig.

Nei! thi min Gud forbød . . .

Satan.

Vel! vov det ei, at spise!

Eva.

Du negter mig dit Raad?

Satan.

Hvad Raad gier Daarer vise?

Eva,

i det hun gaaer nærmere.

Jeg seer min Feil. Velan, jeg troer dig og mit Mod!
Men . . .

Satan.

Esvage!

Eva.

Hvilken Angst omspænder ei min Fod?

Du vil mig dog ei ont? Ak, om jeg døde, vilde
Min Død fornøie dig? Min Ven, vil han mig ilde?
Ak, skad mig ei! du er min Ven.

Satan.

Naar du har smagt,

Da seer du først, om jeg fortiente sliq Foragt.

Eva.

Nei, han misunder mig! Han? nei, min Lyst bedrager!
Du vinker, søde Frugt! — du, blinde Skrak! forjager.
Jeg . . .

Mandinden gaaer endnu nærmere, men det begynder at tordne stærk, og
en heftig Storm, som følger paa denne Jorden, oprører alt det om-
kringværende. Jorden selv stielver ved det sidste Trin, som Mandin-
den staaer i Begreb med at giøre. Hun standser, og siger forstræffet:
Herren tordner alt, og hvilken Storm! o Frygt!

Jeg døer . . .

Satan.

Nei, bliv en Træl! i Lænker leves trygt.

Eva

efter nogen Betænkning.

Jeg Træl?

Satan.

Du zitterer dog. En Jorden, og du vanker!
Den høie Siæl! en Storm bortblæse dine Tanker!

Eva,

som atter gaaer nærmere.

Jeg zittre? nei, jeg vil . . .

Hun staaer alt i Begreb med at ræffe efter den dødelige Frugt, da et stærkt Tordenslag gjør at hun endnu engang staaer forstrækket stille og raaber:

Skæk! — ville, hvad jeg bør!

Satan.

Flye!

Eva

efter at have betænkt sig.

Nei, min Lyst! mit Mod!

Hendes Bestlutning er nu alt uforanderlig, og hendes Lyst har alt taget saa stærk Overhaand, at den overvinder al Skæk. Hun staaer alt færdig til det allerulykkeligste Greb, da Adam, som har hørt noget af det sidste, kommer forstrækket ind paa Skuepladsen, og raaber alt i Indgangen:

Mandinde! hvad du gjør . . .

Gud, tør du?

Eva til Satan.

Tael, min Ven!

Satan.

Hvad nytter det at tale?

En Slave lyder kun, og frygter at befale.

Følg rolig Stovets Lov! den blinde Lydighed

Har intet Valg. Lyd! skielv!

Adam.

Jeg skielve, jeg! hvorved?

Eva.

Bed Guders Liighed. Smag!

Adam.

Gud, jeg at overtræde

Dit ene Bud!

Satan.

Nei fielv, flye den misundte Glæde!

Et Støv er dog for svagt . . .

Adam.

Formastelige, tie!

Følg snart, Mandinde! snart!

Han tager hende ved Haanden, og ledsager hende ud af Skuepladsen imod hendes Willie. Hun giver dette sidste tydelig tilkiende ved den Raade paa hvilken hun følger ham, og ved de smagtede Blik som hun bestandig kaster til det forbudne Træe. Hans Skræk gier, at han ikke bemærker det. Han raaber, i det han saa got som trækker hende ud:

O Herre! leve vi?

Ende paa den fjerde Sandling.

Mellemfang.

Ekuepladsen forestiller den Egn, hvor det forbudne Træe staaer. Baal er kommet tilbage for at blive bestyrket af Satan i det Haab, som Moloch alt har givet ham; men da han ikke ser denne Mand, som har stult sig af Frugt for Manden, sætter han sig, for at oppebie ham, og synger imidlertid følgende

Aria.

O Glimt af Fryd, som Diet neppe taaler,
 O svage Haab, hvi quæler du mit Bryst?
 Hvor ser jeg hen, forfulgt af Glædens Straaler?
 Hvo skjuler mig for den, som slaaer med Lyst?
 Fuldkomne Hevn, du Guders sande Føde,
 O søde Hevn, og jeg skal smage dig!
 Men knuus mig, Torden, at, om Manden døde,
 Lyst, himmelsk Belyst ei vanærer mig!

Men Lyd, som af en krybende Forræder,
 Blev hørt i Busten. Stille, Slave, stille!
 Bob ei at nærme dig, hvor Helten synger
 Sin Hevn og Guders Fald!

I det han bliver Satan vaer:

Men Satan! — skjul dig, Harm, endnu en Time! —
 Kom, Indling! kom, at jeg maa høre,
 Hvor let Mandinden lader sig forføre!

Satan.

Ak, hænger Bægten -ei i lige Skaaler?
 Lyst, Haab og Stoltthed tynger i den ene,

Paa hvilken jeg af alle Kræfter trækker;
Men Manden, og een som er meer end Manden,
Uf Herre, Naaden tynger i den anden.

Baal.

Forvorne, du tør nævne Naade,
Hvor Hevn og Skrak forkynde mig!

Satan.

O Helt! jeg dræbte dig af Naade,
Din Skrak var snart ukiendelig.

Baal.

Dumdriftige!

Satan.

Storpralere!

Baal.

Min Arm . . .

Satan.

Hvor stærk!

Baal.

Min Harm . . .

Satan.

Jeg døer!

Baal,

i det han springer frem imod Satan.

Ha Slave, skielv, og lær om den foragtes bød!

Det seer ud til en Strid imellem disse to onde Mander, da Obaddon opirret
over deres Nærværelse gaaer frem af sit Skjul, dog, da Magten i den
Hensende er ham forbuden, lader som han ikke seer dem, og siger:

En Røst, som Ondskabs Røst! en Lyd af Strid!

De flye begge, og raabe intet uden:

Uf!

Obaddon.

Herre, Hevnens Gud, hvor lang er Ondskabs Tid?
Men jeg? den stille Bølløst sniger

Omkring mit Bryst, Obaddon sover,
 Dybt slumrer han, og drømmer Fred og Medynk,
 Og vælter sig blant Edens kielne Roser,
 Og ensker at de ikke visne!
 Ha Dødens Engell om de falde,
 Da — men udrust dig først med Harm! —
 Da doe de! Døden doe de, om de falde!
 Men, Herre, lad dem ikke falde!
 Dig, Godhed, skal min Aand paakalde,
 Og dig, Retfærdighed, min Arm!

Aria.

Skrækkende Straaler forkynde mit Komme,
 Dræbende Tordener buldre min Harm;
 Rosten af Herrens retfærdige Domme
 Brøler, saasnart jeg oplester min Arm.
 Men en fremmed Kraft af Jorden,
 Kraft, som gjør den Starke svag,
 Edens Luft har kvalt min Torden,
 Skygger bøde for mit Slag.

Ende paa Mellemfangen.

Femte Handling.

Skuepladsen er uforandret som i de fire første. Handlingen aabnes af Adam og Eva. Begge Skytsengle blive staaende i Indgangen ved den Side af Skuepladsen, hvor Obaddon har stult sig. Deres dybe Taushed og nedslagne Mine viser efterhaanden den meest grundede Frygt og den kiærligste Medlidenskab. Dog er Zmiel den eneste, som undertiden opløfter Sinene for at see til sin Ven, og udstrækker Armene for at vinke af ham. Ithuriel vender Ansigtet bort ved Mandindens første Ord, som ere følgende:

Lad Himlen tordne Skræk! mit kielke Hierte hæves
 Ved dens Misundelse, den truer mig forgieves.
 Mit Forsæt vakler ei; om Døden synlig stod,
 Saa var dog alt min Lyst forhardet derimod.
 Men Manden græder — Gud, min Adam fælder Taarer!

Adam.

Som overtaler?

Eva.

Uf!

Adam.

Som røre?

Eva.

Meer! som saarer!

Uf Adam, Adam! min . . .

Adam.

Din Mand, ham hader du!

Dit Hiertes Lyst!

Eva.

Du var . . .

Adam.

Skæf!

Eva.

Åh, du er endnu.

Adam.

Jeg bad Gud om dit Liv . . .

Eva.

Dg fik det, mig til Smerte!

Adam.

Var ei dit Hierte mit?

Eva.

Dg du har knuust mit Hierte.

Du kan forbyde mig en Frugt! at ligne Gud!

Adam.

Jeg byder ei; mit Suf . . .

Eva.

Dit Suf er meer end Bud.

Men, Adam, vær en Mand, bryd Frygtens tunge Bænk!
Tænk . . .

Adam.

Gud, at tænke Synd! før vil jeg aldrig tænke.

Dit Bud . . .

Eva.

Et Træ forbudt, naar Haven kaldes vor!

Kun Slaven lyder blind, og spørger ei hvorfor.

Hvorfor just dette Træ? See Frugterne, hvor smukke!

De tænde Siælens Lys — dem, om de samme slukke!

De vise Got og Ont — men hvem, ifald vi døer?

Min Adam, det er Ting, som undersøges bør.

Adam.

Hvad undersøge? Skrak! hvorledes vel udtyde
Det rene Forbud?

Eva.

Sandt, det synes at forbyde;
Men...

Adam.

Ak, forvovne Men!

Eva.

Min Ven forklarte det,
Hvorledes denne Frugt er Død for Mennesket.
Han...

Adam.

Den Forbandede!

Eva.

Hvi søger du med Smerte
En Fiende? hvi betog Mistanke Mandens Hierte?
Betænk det: taler han og Herren sig imod?
Dg negter vel min Ven, at Skaberens er god?
Den tykke Blindhed selv, som Frugten kan betage,
Forkaster han ei reent. Han byder ei at smage.
Hans Ord er Mandens Ord, at rolig Noisomhed
Gjør den lykkelig nok, som intet bedre veed.
Har Herren ikke sagt: paa den forbudne Stamme
Groer Kundskab's Frugt? men han bekræfter ja det samme:
At om vi smagte den, vi skulde kiende meer
End det, vort spæde Syn i Edens Skygger seer;
At vor Uvidenhed om meer, og disse Skygger
Et billigt Skiul for Gud og Thronens Glæde bygger;
At han ei troede selv, at vi taalmodig saae
Det, som vi ikke har, og det, vi kunde saae.

Dg negtede han vel hans Ord, at vi ophorte
 At være Mennesker, om vi ved Frugten rørte?
 Det kalder han at døe, thi ellers siger han
 At intet, som er skabt, til intet gøres kan.
 Vi ligne Guder!

Adam.

Skæf!

Eva.

Kan Kundskab gjøre mindre?

Et Onde, som er seet, kan Wiisdom best forhindre.
 Dg tabes det, vi har, ved andet, som vi seer,
 Da kan vi, om ei faae, dog vist betragte meer.
 Dg, Gud! da skulde din lyksalige Mandinde
 Betragte den, som hun tilbeder nu i Blinde!
 Da skal jeg see min Gud, og kiende Godheds Vej
 Dg prise den, og da . . . ha Fryd, hvi døer jeg ei?

Adam bevæget.

Dg du vil holde op at være min Mandinde?

Eva.

Jeg? Himmel!

Adam.

Bob da ei!

Eva.

Om vove var at vinde?

Adam.

Al om! men grumme Om, som Siælen gøser ved!
 Sjæld . . . men, Tanke, flye for denne Vuclighed!
 Mandinden — flyder, flyder, Taarer! — af min Glæde!
 Om . . . af, men da skal Evigheden see mig græde!
 Du kan ja tabe, Gud! og jeg skal aldrig see . . .

Hvor fæl en Muelighed, hvor grusomt et Maaskee!
Jeg elsker dig, jeg elsker, see de samme Daarer!

Eva.

De, at de quæle mig! Men steds at blive Daarer,
Steds blinde, steds i Frygt, steds skielve for et Bud,
Dg aldrig, aldrig meer at turde ligne Gud!

Adam.

Du ligner ham.

Eva.

Han blind?

Adam.

Hvor klare Bække rinde,
Der følg mig hen at see hvor smuk du er, Mandinde!
Han seer ei meer end Sig.

Eva.

Dg det er stort, han seer!
En herlig Gud! — men jeg? høit, et oplivet Leer!

Adam.

Forvovne, det er Lid, at stille Herrens Brede,
Foreen dit Suk med mit!

Eva.

Hvorfor, hvorom at bede?

Adam.

Dit Liv, dig, Mandens Fryd!

Eva.

Ha, Livet er en Last!
Blind i en Evighed? nei, bedre død i Hast!

Adam.

Du døe!

Eva

med Taarer og meget fiøent.

Ja, lever jeg, da er det dig til Glæde,
Dig, hvis Fornøielse det er at see mig græde.

Adam heftig.

Belan! og om jeg døer, da døer jeg best for dig.

Eva.

Skæk! Adam, du at døe!

Adam.

Og du at dræbe mig!

Eva.

Jeg dig? jeg Manden? Gud! og Smerte som bespænder
Mit Bryst! men Siælen døer, af Himmel, af jeg kiender,
Jeg føler Skyldens Bøgt. Ja, Mand, ja jeg har stræbt
At dræbe dig, jeg dig! jeg vilde have dræbt!
Forlad! nei straf, dræb, glem! da først kan du forlade.

Adam.

Min Kiærlighed . . .

Eva.

Nei Had! jeg vil at du skal hade.
Had mig, forglem mig, flye! det er et vanskabt Dyr,
Det er Naturens Skæk, jeg er den som du flyer,
Jeg som har hadet dig, jeg som har villet døde!
Gaae, gaae, beklag dig, gaae, stig Himmelen min Brøde,
Og stig til Dyrene, og til de mindste stig,
At jeg, det fæle Dyr, har villet dræbe dig!
Du tier, Adam!

Adam.

Af!

Eva.

Og Taarer i dit Øie!

Du græder, Adam!

Adam.

At hvor dybt, hvor dybt nedboie . . .

Eva.

Dg du kan elske mig? dit Suk . . .

Adam.

Er meer end Ja.

Eva.

Du elsker mig endnu, hvor rolig doer jeg da!
 Ja, vorer Dødens Frugt paa de forbudne Grene,
 Da skal den dræbe mig, men dræbe mig allene!
 Da vil jeg døende dog komme glad ihu,
 At Adam, at min Lyst er ikke død endnu!
 Dg naar dit kielne Suk, naar dine Taarer rinde,
 Dg naar du kalder mig den sidste Gang Mandinde,
 Skal min halvdøde Mund udstamme: Himmel, giv,
 At min Lykfsalighed blev lagt til Adams Liv!

Adam.

Lykfsalighed? — du død!

Eva.

Blev da Naturen øde?

Blev Mueligheden tom?

Adam.

Hvad mueligt, om du døde?

Eva.

En anden Jeg, og een, som gier dig lykkelig.

Adam.

Skab Verdner fuld af Fryd, men ingen Fryd for mig!
 En Tomhed seer jeg alt omspænde Siælens Die.
 Jeg savner dig, o Stræk! og intet kan fornøie,
 Dg alting fattes dig, og Godhed selv er tom,
 Dg Glæden daaner i det Skiod, hvoraf du kom.

Da skulde tykke Skyer og Mørket see mig græde,
 Og jeg forgieves lede om min døde Glæde!
 Da skul dig, Sol, og flye, og flye bag Biergene!
 Jeg seer min Fryd ei meer, og jeg vil intet see!
 Du døe!

Eva.

Jeg døer kun halv, det søde halve Hjerte
 Vil leve efter mig, og være . . .

Adam.

Mig til Smerte,
 En beeft Grindring om sin tabte halve Deel.
 Gud, jeg at leve halv! før, af før døe jeg heel!

Eva.

O rene Kærlighed, som ingen Flamme laaner
 Af Wiisdoms Slutninger! hvori mit Hjerte daaner!
 Og, Adam, kan jeg troe, dit Hjerte tvivler ei,
 Naar Eva viser Død, og Himlen Glæde?

Adam.

Nei.

Eva.

Men, Adam, lev! fat Mod! thi troer du, at jeg stræbte
 Saa heftig efter Død, og efter Frugt som dræbte?
 At døe var mig en Skræk, og om jeg loe derved,
 Var det ei Rædsel nok, at Adam døde med?
 Du hørte Himlens Bud, og troede hvad du hørte —
 Vel! thi hvorledes troe, at Himmelen forførte?
 Men hvad forførte mig? jeg veed! Hvem af os to
 Kan feile? hvad er vist, at vide eller troe?
 Ja, om der skjules Gift i denne Guders Føde,
 Da vil jeg dræbes først. Die, Adam! om jeg døde,
 Da kan du flye endnu. Vent!

Adam.

Jeg forlade dig?

Men, Eva...

Eva.

See, og flye, ifald den dræber mig!

Jeg tør — ja see, jeg tør!

Adam.

Skæk!

Eva!

Den Uvisse vanke;

Min trygge Sikkerhed bekræfter mine Tanker.

Jeg... see, nu er det gjort!

Hun har virkelig smagt den, og dette sidste siger hun med en Stemme, som allerede synes at forraade Becængstelse. Ithuriel sukker temmelig høit, løfter Hænderne op imod Himmelen, og gaaer. Irmiel, som ser at hans Ben staaer paa Pynten af Afgrunden, udtrykker sin Frygt med de heftigste Bevægelser. Han vil falde; men det er ham ikke tilladt. Han vinker; men Adam, som har besluttet at dele sin Mandindes gode eller onde Skiebne, har ikke sine Dine vendte fra hende. Paa den anden Side af Skuepladsen lade nogle af de onde Mander sig af og til see, dog med den største Forsigtighed. Mandinden, som endnu ikke vil troe det, hendes Hierte synes at føle, har ikke smagt Frugten selv, før end hun rækker sin Mand den, og siger:

Min Adam, frygter du?

Adam,

i det han spiser.

Døm om min Kiærlighed af det, jeg bover nu!

Irmiel.

Af Adam!

Solen stuler sig bag de forstræffeligste Skyer. Jorden ryster, og en heftig Storm, som reiser sig med eet, synes at true alting med en hastig Undergang. Adam og Eva ere maallose. De see forstrækkede til hinanden, og Mandens Dickast synes selv at være bebreidende. Irmiel holder efter det sidste Udraab Haanden for Dinen. Den forfærdelige Obaddon nærmer sig, hans opløstede Sværd blinker alt over Mandens

Hoved, og Biergene give Gienlyd af den skræffelige Røst, hvormed han raaber:

Døe, Rebel!

Adam.

Mandinden! Gud!

Obaddon.

Hans Torden

Skal knuse dig. Døe!

Adam omfavner sin Mandinde for at give hende en Art af Trost, som han selv fattes, eller rettere for ikke at stilles fra hende i en Død, som han ikke troer at kunne undgaae. Men det bliver ikke længe mørkt. Obaddon vender sig om, for at see hvor det stærke og usædvanlige Lys kommer fra, som med eet oplyser Jorden. Han seer, at det er en Mand, og en stor Mand. Han kiender ham ikke, og staaer atter i Begreb med at knuse de jittrende Mennesker, da den Ubekiendte griber ham i Armen og raaber:

Holdt!

Adam.

Hvor er et Skiul i Jorden?

Manden og Mandinden, som see den ubekiendte Glands og ikke længer føle Dødens overhængende Skræk, betiene sig af dette gunstige Dieblif for at flye. Uvisse hvorhen, flye de til den Skov, hvor de onde Mander har skiult sig. Det er i et Dieblif, at Obaddon seer sit Sværd udrevet af sin Haand, og at den Ubekiendte er forvundet. Efter nogen Tausched raaber han:

Han flyer, og see mit Sværd udrevet af min Haand!
 Hvo var saa dristig? Gud, saa stærk er ingen Mand!
 Du som jeg kiender ei, som Synet neppe taaler,
 Flye, skiul dig for min Harm i underlige Straaler!
 Men hvo du er, da viid, du bryder Herrens Fred!
 Jeg gaaer at klage dig for hans Retfærdighed.

Han farex af med et stort Bulder.

Irmiel.

Den Dag er stedse mørk!

Begge de Faldne, som i deres Flugt til Skoven ere blevet omringede af

de onde Aander, have revet sig løs fra dem, og komme hastig løbende ind paa Skuepladjen. Satan forfølger dem, og raaber:

Hvorhen?

Adam.

Bort, bort, Forræder!

Satan.

Kom, følg mig! er det dog for sildig at du græder!

Adam.

Bort!

Fredens Aand gaaer imellem dem, da Satan er nærmest ved sit formeente Bytte. Adam og Eva falde paa Knæ ved den anden Ende af Skuepladjen, saaledes at de vende Ryggen til den, og holde hinanden fast indsluttede i Armene. Irmiel holder Forføreleren fast, og siger til ham: Holdt, Tyran! din Magt er ei saa stor endnu.

Før Dommen faldt . . .

Satan.

Hans Synd!

Irmiel.

Gud . . .

Satan.

Og hvad haaber du?

Irmiel.

Gud kan . . .

Satan.

Din Gud er stærk, men er han ei retfærdig?
 Og troer du, Hævners Gud beskiermer en Uværdig?
 Mon han, som knuser os, som er for evig død
 Mod Aanders Klageskrig, mon han vil skaane Stov?
 Jeg kiender Godheds Magt: alt, hvad han længtes efter,
 Var at benaade; men det overgaaer hans Kræfter.
 Hans Væsens Hellighed besmittes ved at see
 Et Gran ustraffet Synd hos den Gienstridige.
 Han er sig selv en Lov, han . . .

Jermiel.

Nedrige, du viser,
 Hvorledes Ondskab selv sin strenge Herre priser.
 Du kiender Bredens Magt, du føler, at din Gud
 Vil aldrig skaane dem som trodse mod hans Bud.
 Vel! føl din Dom, og skielv for den som evig hevner!
 Men viid, du kiender ei den Godhed, som du nævner!
 Et Dyb, et saligt Svælg, hvori min Aand forsvandt,
 Hvis Bund ei Verdener, ei Evigheder fandt!

Satan.

Som kan opsluge Synd?

Jermiel.

Vist aldrig din, Bedrager!
 Nei, naar du nævner den, forøges dine Plager!
 Synk i en evig Stræk! see, Godhed, Godhed selv
 Kan ikke hjælpe dig! see det, Tyran, og skielv!

Satan.

Men ham?

Jermiel.

Jeg veed hans Synd, hans Dom; men Medsynk raaber
 Endnu for Adam. Hør, ja hør det, at jeg haaber!

Satan.

Velgrundet! og hvorpaa?

Jermiel.

Han er forført af dig,
 Dig Himlens Affkye! Had, mit Had opmuntrer mig.
 Om Suk, Cherubers Graad, om Himlen kan afbede,
 Og er et Middel til, som stiller Herrens Brede —
 Ja Herre! kan min Bøn, min Fryd, min Evighed . . .

Satan.

Et værdigt Offer at forløse Thronen med!

Jermiel.

Nei, en fortørnet Gud — hvad er jeg, at jeg taler
Til ham, som Himle flye, saasnart hans Vink befaler?
Et Gran i Havets Svælg! Af, men Algodheds Bei,
Hvo kan udforske den? hvo kan . . .

Satan.

Jeg sikkert ei!

Det Svælg, hvoraf saa let Retfærdighed opsluges,
Naar den ei længer af særdeles Brede bruges!
Den Bei, som Avind kun og Harm kan lukke til!
Sandt, Den er evig god, som er det naar han vil!

Jermiel.

Du, dybt i det Fald, hvori du evig falder,
Du, som en Evighed til Skræk og Pine kalder,
Nedtrykt af Synd og Dom, du spotter ham endnu!

Satan.

Jeg taler Himlens Sag, og den fornærmer du.
Med sliq Medlidenhed blev Dommeren uværdig
At giøre Verden Ret; da var han uretfærdig.
Han bor nedtrykke Synd, hvor helst den forekom;
Hvis ikke, føler jeg men knurrer mod hans Dom.

Jermiel.

Jeg veed det, Nedrige, at Mandens knuste Hierte
Allene mætter dig. Hevn kiøler kun din Smerte.
Jeg veed, at Gud har talt. Hans Dom, den fordrer Blod,
Men . . .

Satan.

Hvilket Men?

Jermiel.

Af Gud, af han er evig god!

Satan.

Den Gudheds Evighed, som evig intet nytter,
Beleer jeg.

Beispotteren har neppe udtalt det sidste Ord, førend en stærk Lordenstraale træffer ham, og hevner Algudheds Vre. Han flyr forstrækket tilbage i Skoven. Adam og Eva, som høre det heftige Skrald, ansee det som et Forbud paa deres Død, og falde om i Almagt. Irmiel viser her det første Glimt igien af Glæde. Han føler Gudheds Magt, og raaber henrykt:

Gud! og Navn, som Almagt selv beskytter,
Vær stort, vær stort i Dag! Af min — af før min Ven,
See . . . men en Dnd, kan jeg, kan Gudhed ynke den?
Dg dog, et stille Suk, som ingen Brede dæmper!
En Følelse, hvormed min Aand forgieves kæmper!
Jeg, af jeg saae dit Fald, forbittret saae jeg det;
Men Død — min — af, jeg maa begræde Mennesket!

I det han vender sig om, og seer dem:

Dybt sover han, omspændt af Dødens skumle Skygge.
Hvem tør forstyrre dem da naar de hvile trygge?
Han slumrer Skæk og Død. Af om — jeg zitterer — om
Guds Brede vækker ham til en retfærdig Dom!
I Dag brød Solen frem, og Adam var retfærdig,
Lyksalig, Himlens Fryd, sin store Skaber værdig.
Min Ven — af hvilket Navn! skal jeg forglemme dig?
Nei, hed endnu min Ven, til det forbydes mig!
Min — min fortabte Ven! af hver en Tanke saarer,
Ja, Glæden mørknedes, Cheruben fælder Taarer.
O Gud! af Adam, at — af Adam, at du ei,
Gi kunde see dit Vel, og følge Livets Vel!
Vaagn, Adam! vaagn, min Ven! at jeg endnu maa kiende,
Endnu engang min Lyst, af, førend den faaer Ende!

Han berører dem med den Palmegreen, som han holder i Haanden, og de

vaagne. Men saasnart de blive ham vaer, holde de Hænderne for Di-
nene, og Adam raaber, i det de undflye:

Gud! Irmiel har seet, han seer os! hvilken Skam!
Aft skiul mig, skiul mig, Bierg! aft skiul mig dog for ham!

Irmiel,

som først tier noget, og seer efter dem.

De Ulyksalige, de flye! Aft alt for silde
See de — dog see de det, at de har handlet ilde.
Et Haab, men aft hvor svagt! De brød den Herres Bud.
Gud vred, Gud fordrer Hevn! hvad kan forsoner Gud?
Gienstridighed er Synd, som Døden kun forsoner.
Nei, græde vil jeg. Slaae, min Cither, sagte Toner,
Aft Urims glade Chor ei hører dig! Min Ven . . .
Men stille! at det ei blev hørt i Himmelen!
See, Manden er ei meer. Hør Blomstret halvdødt klage
Paa Slangens grumme Tand! hvo redder nu det svage?
Det er ei meer. Dg see, den Rose var min Lyft,
Om den jeg sagde: du skal blomstre paa mit Bryst!
Den er ei meer. Min Aand beklager Cedrens Skygge,
Om den jeg sagde glad: herunder vil jeg bygge!
Den faldt, et graadigt Dyr oprev dens stærke Rod;
Men jeg vil græde der, hvor før min Ceder stod.
See, gaaer den tause Død ei langsom over Jorden?
Skiult i en skræksom Nat bereder den sin Torden.
Den skielvende Natur seer den, og fuer ned,
Dg søger Skiul i Sig for Guds Retfærdighed.
Men Herrens Haand er tung paa Jorden, høit ophæber
Han en almægtig Arm, og aft det Skabte hæver.
Aft viis dig ei saa grim, ei saa forfærdelig!
O Godhed! Godheds Gud! kan Breden skiule dig?

Hidindtil har det forfærdelige Mærke altid taget mere og mere Overhaand.

Aft og til har man hørt det tordne langt borte i den Egn over Her-

rens Bierg, og et vedvarende Lynild har været det, som meest har oplyst Skuepladsen. Nu bryder Solen igiennem de tykke Skyer; og den opmærksomme Cherub troer at høre nogle glade Stemmer, som dog endnu blive afbrudte ved de stærkeste Tordenstrald. Efter nogen Tausked siger han:

Men svimler jeg? den Røst, jeg synes at fornemme,
 Er Glædens Røst, o Gud, den glade Mischers Stemme!
 Han, Godhedens Sanger! hans Cithar! Stille Lyst!
 O Haab, som sniger dig i det beklemte Bryst!
 Men hvilket saligt Lys oplyder ei mit Die?
 Af Naaden, Naaden selv, som straaler fra det Høie!
 Op, Irmiel! tilbed! op, at din høie Lyd,
 Op at . . . Din Godhed, Gud! jeg daaner i min Fryd.
 Ret! Gud, Algodhedens Gud, er evig, evig værdig
 At være stor, og stærk, og hellig, og retfærdig!
 Hans Vre . . . Men, min Lyst, og hvilke mørke Naab
 Tør hindre dig? hvo vil misunde mig mit Haab?
 Jeg herer Fredens Røst mod Glædens Stemmer raabe.
 Hvad skal jeg? frygte mig? af Herre, tør jeg haabe?
 O Godhed, overdøvs Obaddons grumme Røst,
 Byd ham at tie! Gud! mit Haab! min Frygt! min Trost!

Gabriel, en af de Syv og Algodhedens bejndertlige Tiener, kommer ind fra den Side af Skuepladsen, hvor Adam og Eva før bleve borte. Den renefte Glæde tindrer i hans Zine. Fredens Aand, som er i alt for dybe Betragtninger til at bemærke dette strax, siger forundret:

Men, Glædens Bud, og du tør vove dig til Eden!
 Biid, Aand, at Sorrig, Graad, og Døden boer hernelen!

Gabriel.

O Salige, hvor stor er Godhed, af hvor stor!
 Min Aand er fuld af Ting, Gud! som den neppe troer.

Irmiel.

Kan Adam frelses?

Gabriel.

Haab!

Irmiel.

Han?

Gabriel.

Godhed selv befaler.

Irmiel.

Men sig mig . . .

Gabriel.

Det er Ting, som ingen Tunge taler,
Et Dyb, et Godheds Svælg, umaalt, og uden Bund,
Et Ord, som nævnes kun med Naadens egen Mund,
Et helligt Rædsel for de allerstørste Magter,
Som kun Eloah selv, og bævende, betragter!

Irmiel.

Hvorledes vedst du da? meddeel mig det, du veed!
Dit Haab! Al, hvem kan staae for Guds Retfærdighed?

Gabriel.

Det er det Viisdoms Dyb, hvori de Største svimle,
Et fremmed Under for de allerældste Himle,
Ufatteligt, og dog . . . Men hør den hele Sag,
Dg tving dig til at troe det, jeg har seet i Dag!
Vi saae det frække Greb; men Himlen foer tilbage
Dg skulde sig i Skræk, saasnart den saae dem smage.
Strax blev et Bulder hørt, som løb fra Magt til Magt,
En saae den anden an, og sagde: han har smagt!
Men Thronen selv var mørk, den skialv, og Myriader
Faldt tause ned og bad for Evigheders Fader.
Eloah blegnede, forvirred saae han ned
I Hevnens aabne Svælg og Baals Evighed.
Da soer han ved sig selv, han soer, og alt det Skabte

Skialv ved hans Sed; han soer, og kaldte dem Fortable.
 Men alle taug. Hans Skræk var over Himmelen.
 Fuld af Forventning saae hver frygtfom til sin Ven.
 Udrydderen greb alt til Dommens strenge Torden,
 Og ventede hans Vink, at sonderknuse Jorden.
 Alt saaes Dbaddons Sværd at blinke. Skræk forbød
 Bort Suk at sige meer end: ak, nu er han død!
 Men . . . Nsker saae det først . . . hvorledes vel beskrive?
 Nei, saa forundret kan en nylig Skabt ei blive.
 En Helt . . . du saae det vel?

Irmie'.

Som med Dbaddon stred —

Den tappre Helt! men hvem?

Gabriel.

Just det, som ingen veed.

Det syntes alle, som vi neppe turde vide,
 Naar og hvorfra han kom, og neppe see ham stride.
 Vi undrede, vi taug; men lønlig Suk og Bon
 Steeg op for Helten. Gud, hvor var han ikke skion!
 En Engels Glands mod ham var Skygge, Solen maler
 Si Eden halv saa smuk, saa yndig, naar den daler.
 Enhver tilbad ham snart, uvidende hvorfor,
 Og alle troede vi hans Strid at være vor.
 Det overgik vort Haab, han vandt, Dbaddons Kræfter
 Gav da den første Gang til alles Under efter.
 Bor Vældige forsvandt, og Dedens grumme Land
 Saae fnyssende sit Sværd udrevet af sin Haand.
 Som Flammen brager op af Dybets svangre Huler,
 Saa soer han op, den Land hvorfor al Fryd sig stuler;
 Tre Gange raabte han paa Guds Retfærdighed,
 Og Jordens Grundvold skialv, og Himlen skialv derved.

Da . . . men, o Fredens Aand, du fatter ei min Glæde,
 Det Syn meddeles ei! hvi var du ei tilstede?

Jrmiel.

Jeg herte glade Raab.

Gabriel.

Af, veedst du hvad vi saae?

Vor Helt, som alt paa Knæ for Dommens Throne laae!

Før havde Fredens Aand ei forebragt sin Klage,

Før Dækket skiltes, og Eloah gif tilbage.

Da først, da saae vi ham — hvor salig saae han ud!

En Haand mod Mennesket, og een mod Hevnens Gud.

Strax taltes overalt om Fryd, om en Forsoner,

Om Naaden. Urims Chor slog Harpens høie Toner.

Obaddon ene skialv, opløstede sin Arm,

Dg græd; hans Røst var høi, men ei, som før, af Harm.

Eloah zittrede. Men ingen af os kiendte

Den Helt, hvis Ansigt steds mod Dommens Throne vendte.

Den store Aand, som staaer ved Guds Retfærdighed,

Saae meer end vi, men skialv og bleguede derved.

Da kom et mægtigt Raab: Allgodheds Gud er værdig

At være stor, og stærk, og hellig, og retfærdig!

Dg hele Himlens Hær igientog samme Raab,

Til Thronens Skiul faldt ned.

Jrmiel.

O Trost, o saligt Haab!

O Godhed uden Maal, hvor værdig at tilbede!

Gabriel.

Men veedst du, Satan vil endnu engang forlede?

Han troer det ikke nok, at Manden syndede,

Men frister ham til Trods og til Fortvivlelse.

Irmiel.

Jeg veed det.

Gabriel.

Undskab seer, at den, som intet haaber,
Stolt spotter med sin Straf, og selv paa Hevnen raaber,
Dg ofte, naar han troer, at Død dog kun er Død,
Dg at den er ham vis, fortvivled meer forbød.

Irmiel.

Af, om . . .

Gabriel.

Men Godheds Gud, som saae det fra det Høie,
Den — mærk, at Synderen var stor i Naadens Die! —
Den sendte mig herved, at byde Manden Trost,
At han ei anden Gang maa høre Satans Røst.
Jeg fandt dem zittrende, med Dødens Skræk omgivet,
Dg neppe gispede de langsomt efter Livet.
De slyngede sig om, og fælles Taarer flød,
Som før at varme det alt næsten kolde Skød.
De saae kun Skræk og Sig, og Sig igiennem Taarer,
Dg da forlod i Hast alt Blod de kolde Aarer,
At farve Rinden rød; da kom de først ihu,
At Siælen bluedes, og var ei død endnu.
Da stod jeg over dem, og de fornåm min Glæde,
Thi mindre følesløs begyndte de at græde.
De skialv, men ei som før, og saae det kun med Skam,
At have været viis og dog fortørnet ham.

Irmiel.

Af see, de komme! Gud! Kom, at de uden Hinder . . .

De blued.

Adam og Eva komme ind. De ere mindre forvirrede end før. Begge de gode Aander stule sig.

Adam.

Død! nei Synd, hvis Bitterhed jeg finder!
Hvor utafnemmeligt!

Eva.

Ik, Adam, af vi døer!

Adam.

O Synd!

Eva.

O Skræk!

Adam.

O Evalg imellem nu og før!
Forsørereste! mit Liv, min Gud, de første Dage...

Eva.

O Smerte!

Adam grædende.

Giv mig dem, af giv mig dem tilbage!

Eva.

Dg-Taarer! — nei, o Død, lad Hjertet skilles ad!
Ik Adam, Døden er ei piinlig som dit Had.

Adam.

Forsørereste!

Eva.

Jeg døer, og du har knuust mit Hjerte.
Jeg Ulyksalige, jeg føler dobbelt Smerte,
Jeg taber tvende Liv — min Gud, min Adam vred!
O dobbelt Skræk, o Angst, o Ulyksalighed!

Adam.

Mandinde, lev! af lev! det Hjerte som du saarer,
Det elsker dig endnu, og føler dine Taarer.
Ik, skal min Skræk endnu fordobles ved din Rød?

Du var mit andet Liv, og er min anden Død.
 Af, at jeg døde først!

Eva.

Men, Adam, mon vor Skaber
 Er ikke mere god? mon den Bundløse taber,
 Om han tilgiver os? Knæl, Adam, og maaskee . . .

Adam.

O svage Haab, o Skam, at faae Forladelse!
 Vor Skabere, vor Gud, Godheds bundløse Kilde,
 Som gav vort Intet alt! jeg skielver, men for silde.
 Ei Frygt bevæger mig — kan Død forsoner Gud,
 Da slette Taarer mig med min Misgierning ud!
 Uværdig til mig selv, og ikke værd at være!
 O Skam, o Nag, o Last som Siælen ei kan bære,
 Jeg synker under den! Tag, gode Skaber, tag
 Den Byrde, let min Siæl, og lad mig døe i Dag!
 Jeg har fortient . . . o Skrak! o Gud, hvad kan jeg vente
 Af din Retfærdighed? o Dom, som jeg fortiente!
 At døe; var Døden nok! men Brede, Godhed vred!
 Nat, skiul mig for mig selv! Død, tryk min Tanke ned!
 Forførelserste, dit Raad, din Bøn, hvorved jeg vortes . . .

Eva.

Og hiin fordomte Døm, hvorved min Aand forførtes!
 Jeg havde styrt min Lyst, men, Gud! jeg tænkte ei . . .

Adam bittert.

At synde ved dit Ja, naar Himlen sagde: Nei.

Eva.

Af Adam, Gud er god, maaskee han kan forlade,
 Maaskee og mig. Min Bøn . . .

Adam.

Vor Bøn maa Himlen hade.

Algodhed tordner selv, og vred maa Naaden see,
 At den har skabt et Støv til sin Foragtere.
 Hver Lyd af Mennesker maa tænde Hevnens Luer,
 Hver Ben, hvert Suk om Liv med ny Misgierning truer.

Eva.

Et Liv, et Bud endnu!

Adam.

Beed, knæl, Forbørne, græd!

Dg er du da bønbert, gaae, lev, og overtræd!
 Jeg veed, at Gud er god, jeg . . . er det da for filde?
 Du kan tilgive os, du kan det, om du vilde.
 Men Skamsfuldhed og Skræk, min Brødes første Frugt,
 Erkiender alt for vel din Godhed for misbrugt.
 Jeg gyser ved at døe, jeg skielver for din Brede,
 Dog overvandt min Skam, jeg vover ei at bede.
 O Skam, det ene Bud! min Gud, min Skabere!
 Viis nok, lyksalig nok, og nu en Syndere!
 Dog, Gode, kan du?

Eva.

Uf!

Adam.

Men nei, mon Herren lover,

Dg holder ei sit Ord! jeg alt for meget vover.
 Gud skulde lyve! Nei, af døe, det Ord er sagt,
 Det staaer, og roffes ei ved Godheds egen Magt.
 Dog, Gud, tillades Suk og Taarer i din Glæde,
 O Herre, kan du taale, at de Faldne græde:
 Da mærk paa Støvet's Ben, slaae, straf mig, tryk mig ned,
 Tag al min Fryd, mit Liv, men vær ei længer vred!
 Nei, Godhed, skiul dig kun! af Mennesket, du skabte,
 Fortiener ei at sees — vi Usle! vi Fortabte!

See til de Salige, til dem som prise dig!
 Af, Himlen gruer for en Utafnemmelig.
 Hvad var den store Ting, du negtede den Høie,
 O Mand? og hvad var meer end Herren i dit Die?
 See den, og doe af Skam! flye for din Skam! Hvorhen?
 Til Bredden, Døden. Af, kun Døden er din Ven.
 Gud, Herre — hvilket Navn! Gud, som er vred, som dræber!
 Min . . . men det Hellige flyer for misbrugte Læber,
 Han er ei mere min! Dog, grumme Følelser,
 Skam, Dødens Forkud, Skræk, som tordner: jo han er!
 Han er min Fiende! Jeg kan ønske mig at være?
 Ha, Døden ender snart de Smerter som fortære!
 Har Dybet vel et Skjul, hvor jeg ei seer min Skam?
 Er det saa ont at doe, som at fortorne ham?

Den Torden, som hidindtil bestandig er bleven hørt paa Herrens Bierg,
 tager fiendelig til. Fordoblede Lynild forkynde den tilstundende Dom.
 Begge Skytseenglene gaae ind paa Skuepladsen. Satan og hans Følge
 lade sig see i Udgangen af Skoven. Mandinden holder stielvende fast
 ved Mandens Arm, og søger ved sine Taarer at opmuntre ham til Bøn.
 Adam selv viser tydelig sin tiltagende Skræk og Forvirring, og siger:

Algodhed, Naadens Gud, af tør, af tør vi bede?
 Gi Livet — kun en Tid, et Haab! formild din Vrede!
 Af, Dommen tordner alt, jeg føler alt, jeg doer.
 Din Godhed, Herre . . . Skræk! Forbarmere, bønher!
 Farvel, min . . .

Eva grædende.

Af min Mand!

Adam.

Farvel!

Satan,

i det han gaaer nærmere.

Fald ned at knæle!

Du haaber?

Adam

uden at see til ham.

Gud er god.

Satan.

Nei, alt for svage Siæle!

Mon Gudheds Kilde selv afvasker eders Dynd,

Da den fortørres reent ved stærke Manders Synd?

Nei, Guds Næsfærdighed foragter, at J beder,

Dg selv i Gudheds Dyb er ingen Hielp for eder.

Hør, Dommen tordner alt, og Døden følger den!

Eloah kommer ned i et stærkt Tordenslag. De onde Mander flygte hen imod Enden af Skuepladsen, og den zittrende Adam vil stule sig sammesteds. Mandinden vil ikke slippe hans Arm. Skysenglene gaae noget tilside, og de lade, tilligemed en heel Hob andre gode Mander af Eloah Følgeskab, see saa megen Urolighed og Frygt, som kan passe sig paa salige Benner af en Synder.

Eloah.

Hvor est du, Adam?

Satan til de Faldne.

Skield!

Adam.

Hvor flyer jeg, Gud, hvorhen?

Eloah.

Hvor est du, Adam?

Satan.

Skield!

Adam.

Din Skræk, o Død, omspænder...

Eloah.

Hvor est du, Adam?

Satan.

Skield!

Adam,

som tager Eva ved Haanden og gaaer frem.

O Gud, i dine Hænder!

Eloah.

See, Manden frygter sig — saa siger Den, hvis Magt
Den Onde zitterer for — mon han har brudt min Pagt?

Adam:

Gud! den hvormed du selv forenede mit Hierte
Og blandede min Lyst — af, da hun først begierde,
Hvor kunde jeg da staae min anden Jeg imod?
Af, jeg har syndet høit! Men Gud er evig god!

Eloah til Mandinden.

Og du?

Eva.

Af, jeg bedrog, men lod mig først bedrage!
Jeg troede Slangens Ord, at det var got at smage;
Den Falske kaldte sig dit eget Sendebud.
Jeg har fortient at døe! Men alt mit Haab er Gud!

Eloah.

Saa siger Herren: hvo tør lade sig forlede
Til at fortørne mig og trodse mod min Brede?
See, var det ei mit Ord: o Mand, rør hvad du vil,
Allene Kundskab's Træ skal høre Herren til!
See, soer jeg ei en Ged, som hele Himlen hørte,
At Døden var dig vis, o Mand, saasnart du rørte?

Satan

ved Enden af Skuepladsen.

Triumpf!

Eloah.

Ustkionsomme, saa lyder Herrens Dom:

Begge de Faldne og begge Skytsenglene knæle.

Det blive Støv igien, som før af Støvet kom!
Dit Legeme, o Mand, som Rigdom ei kan mætte,

Skal Hunger, Ufelhed, og meget Arbeid trætte!
 Da først skal Jorden frit oplade dig sit Skiod,
 Naar du er Jord som den! Det er den første Død.
 Din Lyst, Mandinde, skal forkynde farlig Smerte,
 Dit Hjertes Frugt, dets Fryd skal brænde paa dit Hjerte!
 Du har forført din Mand, nu vær hans Underdan,
 Indtil du skilles fra det Jordiske som han!
 Gaa, men besværlige skal Stevets Dage være!

Efter en Pause:

Men, Mand, du har en Siæl, som intet kan fortære,
 Indblæst af Herren selv, bestemt til Ewigbed,
 Dens Død . . .

Irmiel og Ithuriel.

Af!

Eloah.

Var især min Trufels Diemed.

Satan,

som kommer frem med den yderste Frækhed.

Var? nei, Retfærdige, som aldrig estergiver,

Dit Ord skal staae ved Magt, den var, den er, og bliver!

Jeg fordrer det.

Eloah.

Og du, som ønsker diæses Død,

Hvad Marsag?

Satan.

Spørg kun ei! du veedst, at Hevn er sød.

Men -- ei at tale meer -- om Gud vil holdes værdig

Til Lov, til Dom og Straf, da blive han retfærdig!

Hans Værd fordrer det; han selv, ja han har sagt:

At estergive Synd staaer ei i Naadens Magt.

Eloah.

Og om en anden Mand tilbød sig at forløse?

Satan.

Ha, hvo var værdig, og tør staae for Dommens Throne?
Doe Døden!

Irmiel og Ithuriel.

Naade!

Satan.

Død!

Eloah til Satan.

Holdt! styrt, Forbandede!

Satan og hans Følge falde ned i Afmagt. Himlen aabnes, og den største af de Cherubim, som synge Algodheds Lovsange, lader sig see i det Høie. Hans Skikkelse er en af de allerprægtigste. Han er omringet af utallige Engle, som ligge paa Knæe, og i det de med oprakte Hænder give den helligste Forundring tilkiende, stirre paa den Kulde, som han holder i Haanden og viser ned imod Eden. Paa denne Kulde staaer med store gyldne Bogstaver: Altsaa elskte Gud Verden, at han gav sin eenbaarne Søn, paa det at alle de, som troe paa ham, ikke skulde fortabes, men have det evige Liv.

Eloah,

pegende derop, til Adam:

See den, som bar din Straf!

Adam.

Min Gud! min Frelser!

Ende paa den femte Sandling.

Slutningsfang.

Skuepladsen forestiller Herrens Bierg. Toppen er fuld af de salige Aander, som prise Guds uendelige Godhed. Omtrent i Midten seer man Jirmiel og Jthuriel, og ved Foden knæle Adam og Eva.

Chor

af de salige Aander oven paa Bierget.

Altsaa elskte Gud Verden, at han gav sin eenbaarne Son, paa det at alle de, som troe paa ham, ikke skulde fortabes, men have det evige Liv.

Jrmiel.

D Sangere, hvis høie Harpe lærer
 De sidste Hvirvler Evighedens Under!
 I, som besynge Matten, og det gamle Chaos,
 Begyndelsen, og Cherubimers Fødsel,
 Og Ordet, da han med almægtig Torden
 Fremkaldte Himmelen og Jorden!
 Og I, som dristig med harmonisk Bulder
 Besynger Stridens Dag, og Allmagts Brede,
 Og mægtige Kæmpers Fald!
 Og I, som forsker i det Dybe,
 Og synger Skiebneens mørke Sange,
 Naturen, og den underlige Kiæde,
 Som knytter Ting ved Ting!
 D Sangere, hvem har saa høie Toner,
 At han besynger Menneskets Forsoner?

Hvem rører værdigt ved de gyldne Strenges
 At synge Godheds Magt?

Efter en temmelig lang Pause gaaer den største Cherub frem og synger:

Gud er død for Synden.

Chor.

Gud er død for Synden.

Ithuriel.

Da Godhed skabte Millioner
 Bequemme til Lyksalighed,
 Da tabte jeg mig i det Høie,
 Forundret svimlede mit Die

Imellem Skabningen og Gud.

Men nu, da Naaden selv forsoner
 Den Synd, som den fortørnes ved,
 Nu seer jeg intet i det Høie,
 Nu dømmer Godhed for mit Die,
 Og alt det Skabte slettes ud.

Adam.

Jeg stod paa Pynten af en bundløs Afgrund,
 Forfulgt af Almagt, trykt af Herrens Brede,
 Og ved min Side zittrede Mandinden.
 Men under os opvorte grumme Luer,
 Og udaf Luen brølte grumme Kæmper,
 Som kom for at opsluge Rovet.
 Da skreg jeg i min Angst: af, hvo kan frelse,
 Ei fra de grumme Luer,
 Ei fra de grumme Kæmper,
 Men fra min Skabers Brede?
 Men Himlen taug, og ingen var, som turde
 Gaae frem, at frelse mig for Almagts Brede,
 Og Almagt kunde selv ei frelse for sin Brede.

Da saae jeg Naadens Straaler! Guds Genbaarne,
 Den Eneste, som kunde frelse,
 Var skjult i Naadens Straaler!
 Da kom han fuld af Medynk over Støvet,
 Og frelste det, og stod for Almagts Brede,
 At den ei slog os ned i Dybet.
 O Gud, du er for stor til vore Læber,
 Men Hjertet, Hjertet stræber
 Til sin Forløser!

Hvo fortæller, at den Høie
 Døde for et Menneske?

Eva.

Hjertet føler, og mit Die
 Græder sin Forløser.

Begge.

Munden stamme Glæden ud!
 Ewig, ewig gode Gud!

Chor.

Ewig, ewig gode Gud!

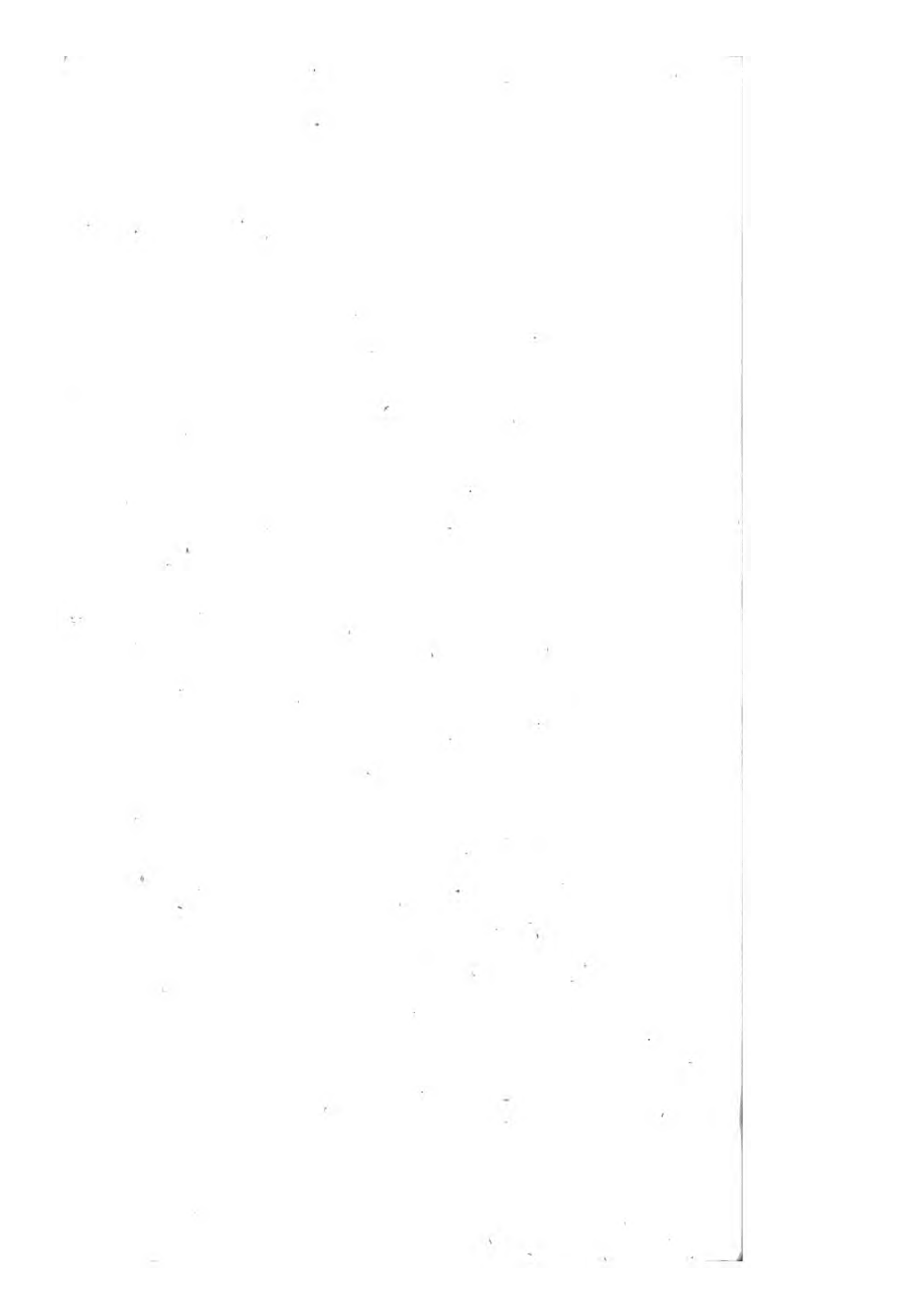
Ende.

Rolf Krage.

Et Sørgeſpil

i fem Handlinger.

Helge, Konge i Danmark, Hundings og Hethbrods Bane kaldet, fik i Delingen efter sin Fader Galdan Regimentet over Havet og alle Strømmene, og maatte overlade sin Broder Noe Landet at herske over. Det Haandværk, som Helge herved blev tvunget til at drive, var dengang ikke allene det æret og fordeelagtigt, men det stemte og overens med hans noget voldsomme Character. Paa hans Omstreifninger traf han blant andet en deilig Jomfrue ved Navn Thore. Hende voldtog han. Endskjønt hun var for afmægtig til at hevne sig strax, glemte hun derfor ikke den Uret, som hende var skeet, men gav siden saa besynderligt og affkyeligt et Exempel paa Herngierrighed, at man neppe vil finde dets Lige i Historierne. Hun havde faaet en Datter ved Helge, som blev kaldet Urse. Da Helge, efter mange Aars Forlob af en Hændelse landede ved Thorse, hvor hun boede, magede hun det saaledes, at han fik Urse at see, og, uvidende at det var hans egen Datter, overtalte hende til det, som han havde tvunget Moderen til. Af denne Blodslam fik Nolf Krage Livet.

Rolf tog Riget efter sin Fader, hvilken af Fortrydelse over benævnte Tildragelse forlod sit Fædreland, og siden af Stamsfuldhed dræbte sig selv, da den blev ham forekastet. Rolf var efter Historiekriverens Vidnesbyrd baade meget dydig og meget deilig, af stor Forstand, mandig, høi og stærk. Da han ved den svenske Kong Altisles Taffel blev adspurgt, hvilket han holdt for den ypperste Styrke, svarede han: Taalmodighed. Han beviste derpaa strax, hvor egen denne ypperlige Dyd var ham, ligesaa kief som Mutius Scavola, og ligesom denne Rømer ved Ildens Prøve. Han var saa gærmild, at han aldrig lod sig bede to Gange om nogen Ting. Deraf kom det, at han havde mange villige og vældige Kæmper i sin Gaard. Blant disse vare særdeles mærkværdige:

Biarke, han var af dem alle meest bekendt for Mandighed og Styrke. Da Agner Ingelson blev trelovet med Kongens Søster Rude, foresaldt adskillig Spøg ved denne Høitid. Den gik tilsidst uden for sine Skrænk. En af Pryllupspjisterne saarede Biarke. Skiont dette ikke var ham, men hans Staldbroder Hjalte meent, hevuede han sig dog paa Stedet med et Slag, hvilket, da han var opirret til at bruge sin naturlige Styrke, blev saa eftertryffeligt, at hans Modstanders Bænde, som Saxo fortæller det, med Hud og Haar faldt ind i Nakkegruben. Herover blev alting alvorligt. Brudgommen blev fortorneret og udfædte Biarke til Kamp. Agner faldt i denne, som en Helt, og døde leende. Herpaa dræbte Biarke alle Agners Kæmper, som vilde hevne deres Herres Død. Han slog siden

en stor Piern ihjel, og gav sin Staldbroder Gialte af dens Blod at drikke, at han maatte blive mandig og stærk. Ved saadanne og flere mærkelige Gierninger kom Viarke i Gunst og Kundskab hos hver Mand, og Kongen selv fik ham saa kjær, at han gav ham sin Søster Rude til en Priis for den Seier, han vandt over hendes Brudgom. Derpaa drog han til Eversrig, slog Kong Atisle ihjel, og betalte ham saaledes for det Forræderie, han havde i Sinde mod Kong Rolf.

Gialtes Tapperhed var til Begyndelsen af dette Sørgeispil egentlig kun bekjendt deraf, at han var Viarkes Staldbroder. Men deels forudsætter dette et prøvet Mod, deels er det venteligt, at han har fulgt med denne sin Ven paa det svenske Tog. Den Dyd og det sande Heltemod, som han viiste i den sidste forstræffelige Nat, da Rolf og alle hans Kriemper bleve ihjelslagne, er desuden nok til at gjøre hans Navn Ubedelighed værdigt.

Viggo var en ung Helt. Foruden Mod, Ordholdenhed, en exemplarisk Trofasthed mod hans Konge, og flige væsentlige Dyder, hvorpaa han efter Rolfs Død afslagde den tilstræffeligste Prøve, giver Historien Anledning til at forædle hans Character med en vis naturlig og i sin Tid vittig Munterhed. Da han første Gang saae Kong Rolf, serundrede han sig over hans Høide, og sagde af Skiemt: hvad er dette for en Krage, som Naturen haver givet saadan en Længde? Hermed (disse ere Saronis Ord) lovede han Kong Rolf, som var en deilig lang Mand, i det han lignede ham ved de lange Træer, som kaldes paa vort

danſke Maal Krage, og bruges ſom en Trappe, naar man ſiger nogenſteds høit op. Kongen tog ikke allene dette Tilnavn for got, og lod ſig efter den Dag kalde Rolf Krage, men han begavede og Wiggo med et koſteligt ſtort Armbaand. Wiggo blev glad, og holdt den høire Arm med denne Prydſe i Beiret, men den venſtre ſkulede han bag Ryggen, og gif ſaaledes til hver Mand's Under allevegne frem. Da han blev adſpurgt, hvorfor han gjorde det, ſvarede han: den ene Haand blues, at den er ikke ſaa herlig prydet ſom den anden. For dette Indfald gav Kongen ham et andet Armbaand til den venſtre Arm, ligesaa got ſom det forrige. Taknemmelig mod ſaadanne Belgierninger, forpligtede Wiggo ſig ſtrengelig, at derſom det hændte ſig at Kong Rolf blev ihjelſlagen, da ſkulde han hevne hans Død. Thi det var Skik i gamle Dage, at naar unge Hoffinder gav ſig forſt i Kongens Gaard at tiene, da gjorde de Kongen et ſtort Beſte paa en eller anden beſynderlig Ting, for deres Indgang.

Diſſe vare de mærkværdigſte af Rolf's Kriamper.

I Rolf's Tid laae Everrig under Danmark's Krone. Helge, Rolf's Fader, havde drakt Gothbrod, Regners og Ewanvides Søn, den ſidſte ſvenſke Kunge, med alt hans Folk, og derved undertvunget Everrig ſaaledes, at han ikke allene gjorde det ſtatskyldigt, men og udgav en Lov, at derſom nogen Erenſt blev forurettet eller ſaaret, turde ingen bøde noget derfor. Uagtet den retfærdige og fromme Rolf uden Tvivl havde ophævet denne Lov, og der heller ikke tales om den i hans Tid, vare de Erenſte dog ſtatskyldige. Atiſle, Gothbrods Søn, tænkte at

tage Urse, Kong Rolfs Moder, til Wgte, at han siden ved saadant Svogerkab desto dristigere kunde afbede denne aarlige Skat hos sin Stedson, og saaledes forskaffe sit Fædreland Frihed. Dette Anslag lykkedes ham i Henseende til det første. Men hans store Karrighed og Gierrighed gjorde, at Urse snart fik Lede til ham. For, at komme desto lettere løs fra ham, raadede hun ham at søge sin Frihed ved Oprør, og skikkede imidlertid Bud til Rolf, og lovede ham stor Skient, ifald han vilde drage til hende i Sverrig. Han gjorde efter hendes Begiering, og Atisle, som havde Forraderie i Sinde, imodtog ham herlig. Men imidlertid pakkede hun alle hendes Mandes Penge og Klenodier ind, og flygtede med dem tilligemed hendes Son; dog da hun fornam, at Atisle forfulgte dem, strøede hun det altsammen ud igien paa Veien, som det sikkerste Middel, hvorved hun kunde opholde denne Gierrige. Siden dræbte Biarke Atisle, og i samme Tid, eller strax efter, maa det have været, at Rolf slog Rorik, den gierrige Bøfs Son, ihjel, som hialte hos Skialden udtrykker sig, hvor han erindrer de Danske om Rolfs Heltegierninger for at opmuntre dem til at hevne hans Død. I Atisles Sted satte Rolf en artig ung Mand, ved Navn Hiartvar, til Konge over Sverrig, og paa det han skulde være desto villigere til at udgive den aarlige Skat, som blev ham paalagt, gav han ham sin Søster Skulde til Wgte.

Skulde, en stolt og ond Prindsesse, fortrod paa, at hun var sin Broder Skatkyldig. I den Henseende forførte hun sin Mand, den unge Hiartvar, til Oprør, og oplagde det Raad, at

Hjartvar skulde fylde sine Skibe med Vaaben, og dermed drage ind i Danmark, ligesom han vilde bringe sin aarlige Skat til Kongen, og siden overfalde ham med væbnet Haand om Natten, naar alle sov. Dette Raad fulgte Hjartvar, og foresandt Kongen i Hovedstaden, paa det berømte Slot Leire.

Rolf, som intet mindre kunde formode sig end saa ont et Anslag, modtog ham venlig med et stort Giestekud, hvilket efter de Tidens Maade og de nordiske Nationers Hovedpaaftien ikke løb af uden Drukkenskab, især for dem som ikke troede at have andet at tænke paa end Glæde. Kongen især, anmærker Sars, tog til sin store Uheld særdeles meget til sig. Da Natten gik paa, lagde han sig med sine Folk til Hvile. Imidlertid løb de Evenske til deres Skibe, førte sig i deres Vaaben, sneg sig ind paa Slottet, og slog Kongen ihjel, tilligemed alle dem som de fandt sovende for sig. Mange vaagnede tilsidst af dette Bulder, og vidste ikke hvad der var paa færde eller hvem de skulde staae imod; thi Sønnen hængte dem endnu i Dincene, og Natens Mørkhed forhindrede dem i at gjøre Forskiel paa deres Egne og de Fremmede.

Hialte var imidlertid gaaet hen at besøge en Dalila, som Historien ikke nævner. Men det var saa langt fra, at hun enten ved smigrende eller onde Ord kunde forføre ham til at have hende og sit Liv kærere end den Trofskab, som han var sin Herre skyldig, at han tvertimod straffede hende temmelig haardt, da hun tilsidst spurgte ham, hvem hun skulde elske efter hans Død. Saasnart han af Bulderet fornam hvad der var for

Haanden, lagde han sine Vaaben paa sig, at komme sin Herre til Hielp, og vilde, som Saxo anmærker, heller give sig velvillig i Fare for sin Herres Skyld, end flye, da han havde god Anfsag til at undkomme med Liv og Ære. Han løb derfor ind i Staden, midt iblant Fienderne, og gjorde stor Skade og Afkræk.

Biarke sov imidlertid rolig, og vidste intet af alt det som var skeet, førend Hialte kom uden for hans Herberge og raabte paa ham. Hialtes tre Gange igientagne Opmuntringer til Biarke og alle danske Mænd, den Samtale som herpaa fulgte imellem disse to Helte og Rude, deres Beslutning at herne og følge Rolf, da det var for sildig at frelse ham, deres sidste Ord, og den ædle Maade hvorpaa de endelig døde efter at have gjort et stor Nederlag paa Fienderne, giver, af den gamle Skiald fortalt, saa høit et Begreb om dem, at det neppe vil kunne forædles af nogen Digter.

Saaledes blev Kong Rolf slaget med alle sine gode Mænd og troe Tienere, undtagen Wiggo. Denne Helt erindrede sig, som Udfaldet viiste, sit Lofte, og havde, da det var for sildigt at forekomme Rolf's Død, sparet sig til en retskaffen Høyn.

Hiartvar, som glædedes over at hans Forræderie lykkedes saa vel, anstillede et stort Giestebud efter denne Seier. Over Verde tilstod han, at det undrede ham storlig, at der fandtes ingen blant alle Kong Rolf's Folk, som enten flyede eller lod sig tage til Fange, hvormed de gav saa stor Trostøb tilkiende. Han klagede paa Lykken, at den ikke undte ham een af disse

troe Tienere, fordi han havde stor Lyst at have saadanne Folt i sit Brød. Da kom Wiggo frem, og Hiartvar, som blev meget glad, spurgte om han vilde tieue ham. Da han svarede ja, bød Hiartvar ham et draget Sværd ved Odden. Wiggo vilde ikke tage om Odden, men tog om Haandfanget, sigende, at Kong Rolf pleiede saaledes at give sine Krigsmænd Bærg i Hænde. Thi eedbundne Tienere, som i fordum Tid gav sig i Herretieneste, rørte ved Sværdflodden og soer Guldskab og Trostak. Der Wiggo fik Sværdet i Haanden, tænkte han paa det Løfte som han gjorde Kong Rolf, og strax stak han Hiartvar tvertigennem, og hevnedes saaledes sin Herres Død. Hiartvars Krigsmænd sprang hastig op og slog Wiggo ihjel; men han stillede sig selv villig og frimodig frem, forsikkrende, at han fornåm større Lyst over deres Herres, den Tyrans Død, end Sorg eller Vanghed over sit eget Endeligt.

Gother, den svenske Kong Utisles Broder og Gøthbrods Son, var efter Rolfs Død den nærmeste Arving til den danske Throne, saasom hans Farmoder Ewanvide var en Dotter af den danske Kong Gadding. Da dette gif for sig paa Veire, var han allerede bekendt af adskillige Bedrifter, men især af hans Krig med den Halvgud Valder, Odins Son. Gother var opdraget hos Gevar, Konge i Norge, og havde giftet sig med hans Dotter Nanna, hvilket gav Anledning til bemeldte Krig, eftersom Valder havde forelsket sig i Nanna og anmodet Gevar om hende førend Gother. Da denne Prinds hørte at Hiartvar havde slaaet Rolf ihjel, blev han glad, at han saaledes var

hevet paa sin Faders og Broders Bane, uden selv at have
havt Deel deri. Han drog herpaa strax ind i Isfiord med sin
Flaade og lod sig hylde af de Danske.

Dette er kortelig det Historiske i nærværende Stykke. Jeg
har i denne Fortælling trolig fulgt Saxo, og fulgt ham allene.

Handlende Personer.

Kolf Krage, Konge i Danmark.

Biarte, Rudes Mand og Kelfs Eroger.

Sialte, en dansk Kiampe, forlovet med Signe.

Biggo, en dansk Kiampe, forlovet med Alvilde.

Rude, Biartes Gemalinde og Kelfs Søster.

Alvilde, en Skieldmøe, forlovet med Biggo.

Signe, en Skieldmøe, Sialtes Forlovede.

Hiartvar, Kelfs anden Eroger, Konge i Sverrig, Basal af Danmark.

Sother, Thronfølger til Danmark, under Navn af Hagbarth i Hiartvars Følge.

Gevar, Konge i Norge, under Navn af Ekate i Hiartvars Følge.

Sunding, en svensk Kiampe.

Skulde, Kelfs Halvsøster, Hiartvars Gemalinde.

Danske, norske og svenske Kiamper.

Handlingen begynder ved Solens Nedgang og endes i Dagningen.

Skuepladsen er en Skov med nogle Huse i Prospecten af Leire Slot.

Første Handling.

Biarke's Huus sees forrest ved den ene Side af Skuepladsen; det udmærker sig fra de andre ved større Pragt og ved en Art af Illumination, som passer sig paa Festen og de Tidens Smag. I Grunden sees man igiennem Træerne endel af Støttet ligetledes oplyst. Af og til i denne Handling høres Tummel og forvirrede Frydestrig.

Første Optrin.

Rude og Alvilde.

Rude.

Nei, jeg kan ikke sige hvorledes, men jeg kunde ikke blive der længere. Dog maaskee det var bedre, om jeg blev... Men den Formodning er ubillig... Jeg kunde ikke faae Biarke i Tale. Kunde jeg kun komme til at tale med Biarke! Nei, saaledes slog mit Hierte ikke siden den forstrækkelige Time, da Agner... O J Guder!

Alvilde.

Tillad mig, ædle Rude...

Rude.

Aldrig glemmer jeg, hvorledes mit Bryst dengang var belemmt! Da jeg nu havde raft ham hans Høthing, Alvilde, og han smilende trykte min Haand til Afsted — erindrer du dig Heltens Mine, Alvilde?

Alvilde.

Den var stolt som Biarke's, munter som Einheriarne's, naar de gaae til Bords i Valhal.

Rude.

Ikke vare hans Dine rede, ikke heller vare hans Aarer opsvulmede til Kamp. Det var . . .

Alvilde.

Kongen venter.

Rude.

Det var til evig Afsted! Og den ædle Mand's sidste Ord — du hørte hans sidste Ord!

Alvilde.

Falder jeg, sagde denne Høihjertede, da skal Din Valfaundr sende mig en Valkyrie, som ligner min Rude. Men du, Frigga, bøj hendes Hierte til den dydige Biarke!

Rude.

Og da han havde sagt dette, gif han hastig bort i Kamp med den stærke Biarke. Den Edle! han flyede for sin Bruds Taarer og for hendes udstrakte Arme. Længe efterat han var borte, stod jeg endnu med udstrakte Arme. Jeg stod som forlesløs, og vidste ikke at jeg grød.

Alvilde.

Beste Fyrstinde!

Rude.

Men endda slog mit Hierte ikke saa høit, jeg fandt ikke den Angst, jeg finder nu, førend da Kæmperne med eet blev tause, thi da fornåm jeg, at det gif for sig. Du saae, med hvilken Urolighed jeg hvert Dieblit løb hen for at see, og stod rystende ved Døren. Men jeg turde ikke lufte den op for at see. Da svulmede mit Bryst saa høit, som det svulmer nu. Jeg hadede ikke Biarke — hvorledes kan jeg have hadet ham nogentid, da jeg elsker ham nu? Han havde alt længe min Høiagtelse. Hvor tit forbandede jeg ikke den Uværdige, som gav Anledning til Tvedragt imellem ham og Agner, imellem de

to ypperste, de beste Mænd! Dog, mine Bønner — Afader, du veedst, at mine Bønner og mine Løfter vare for Agner; men min Frygt, og

Hun holder Haanden paa Brystet, og sukker.

dette, dette var imod ham! Hvert Dieblif saae jeg i strækkende Billeder den døende Brudgom. Det isuede i mig, jeg følte det grusomme Hug, førend Leire Kæmper raabte: af Agner!

Alvilde.

Ædleste, beste Fyrstinde!

Rude.

Hvad vil du? tael!

Alvilde.

Lange hører jeg paa dig med Forundring. Saa stor en Dag var ikke paa Leire siden Hiartvæs og Skuldes Bryllupsfest, overalt udbreder Rolfs sin Glæde over deres usformodentlige Ankomst, hvor man kommer, høres Frydestrig — og Kongens Søster, den muntre Rude, søger Censomhed, og taler om forglemt Sorg og Uelsker.

Rude.

Ingen forglemt Sorg, Alvilde! den er ikke forglemt. Min Viarke har ikke glemt den, han er fra den Dag tungsindet, og elsker censomme Steder. Vi græde ofte med hverandre over Agner; og er det ikke i Morgen, at min Viarke og jeg gaac hen for at opfylde vort aarlige Løfte ved Agners Hoi? Den Dag er os hellig, og den var os altid meer velkommen end noget af Rolfs Giestebude. Men...

Alvilde.

Denne Urolighed er dig dog usædvanlig.

Rude.

Jeg veed ikke, hvorfor jeg langes saa inderlig efter at

grøde ved Aagners Hei. Denne Nat er mørk og skummel, Alvilde! var den forbi! Men min Frygt, denne Angest er maa-
ske ugrundet.

Alvilde.

Dg hvad har kunnet opvække Frygt hos den høihiertede Rude?

Rude.

Hos mig? Jeg kan seile, men jeg kan ikke sige dig det, Alvilde!

Hun bliver med eet sraaende, som een der er i dybe Tanker.

Alvilde.

Udøs dit Hjerte for den, som du altid har værdiget din Fortrolighed! sig mig, hvad grunder du paa?

Rude.

Jeg tænkte paa Alvilde, Gaddings Datter, hvorledes hun forførte sine Mand til Utroskab mod deres Konge, — den Stolte!

Alvilde.

Hvilken Mistanke ferraade disse Forestillinger! Men Skulde — det kan jeg aldrig troe! og blev ikke Hiartvar altid holdt for en god Mand i Kongens Gaard, endog ferend Keli gav ham Everrig og sin Søster? skulde han kunne glemme saa store Belgierninger? det er umuligt! Dg er det ikke et stort Tegn paa Idmyghed og Troskab, at de selv bringe den aarlige Skat?

Rude.

Det synes i det mindste saaledes. Men Hiartvar er ung — vedst du og, om hans Dyd er hærdet nok til at imodstaae Stoltheds Fristelser? og Kiærlighed? Kiærlighed er tyrannisk over unge Hjertes, Alvilde!

Alvilde.

Men Skulde er hans Gemal, og...

Rude.

Har du seet Skibene, dem som han skal have bragt Skatten paa? hvorledes see de ud?

Alvilde.

Biggo har seet dem; han siger, de ere lange som Rithes den Friislænders, og som Sachsernes Skibe. Men ilde har Hiartvar forseet sig med Folk, om han blev overfaldet af Søerovere, eller om en Storm reiser sig, naar han kommer ud af Isiefjord; nogle saa ubevæbnede Drenge gaae omkring paa Dækket.

Rude.

Ere de lystige? raabe de?

Alvilde.

Biggo bemærkede, at de var overmaade taus.

Rude.

Ha, Hiartvar og hans Kæmper ere og taus! Og den skarpsindige Biggo sluttede sig til intet deraf, at de vare saa taus i denne almindelige Glæde, Alvilde?

Alvilde.

Biggo tænker kun lidet i Dag, jeg har aldrig seet ham saa lystig.

Rude.

Glæden har gjort dem alle drufne, rasende. Imidlertid er ingen betænkt paa Kongens Sikkerhed, om noget skulde foresfalde — ingen, ingen! som om det var umueligt at noget kunde foresfalde, som om Guderne havde tilføret os en evig Fred! Saa ubekymrede, saa trygge, saa sovnige har jeg aldrig seet Rolfs Kæmper. Og Rolf! han er selv mindst betænkt paa sin Sikkerhed. Hvad gjorde han, da du gik ud af Salen for at lede om mig?

Alvilde.

Han hældede sit Hoved fortroligt op til den unge Hiartvar, og sagde ham ofte noget i Dret. Bøgerne staaeielden stille.

Rude.

Ha, Skulde var meget begierlig efter den Vre at fylde Bøgerne for Fyrsterne i Dag! Jeg vilde ikke være hende imod; hun var altid meer høihieret end jeg. Men nøder hun Kongen til at drikke, eller begierer han?

Alvilde.

Kort førend Kongen savnede dig, befalede hun Uffe Skiald at synge Uttisles Hothbrods Sønns Sang. Kongen udtommede tre Bøgere til hans Grindring, og vilde, at den skulde gaar omkring til alle Giesterne. Ingen af vore Kæmper vægrede sig.

Rude.

Men Hiartvars tog sig vel i Agt. Loke i Udgaard eller en anden af Gudernes Fiender har opfundet den Sadvane, at vise sin Glæde over en stor Handling ved at giøre sig usikkert til alle andre. Hiartvar, sagde du, og hans Kæmper vilde ikke udtomme de tre Bøgere?

Alvilde.

Hiartvar . . . men det vil jeg fortælle dig siden. Men der var den unge Hagbarth, han sagde heit, at Uttisle havde været hans cedsorne Ven, og at det ikke var ved Bøgerne at han vilde erindre sig hans ynkkelige Død. Det gav en stor Opmærksomhed i Giestesalen. Men Skate tog Ordet, den ærverdige aldrende Kæmpe, som er saa viis og syndig i alt hvad han siger, han som sidder næst ved Hagbarth; han sagde, at Uttisles Fald var Seierherrens Lykke, og at man desto før burde undskylde Hagbarth, da det endog synes at være en uædel Skik, at glæde sig over sine døde Fienders Vanheld. Kongen og

Biarke roste ham for denne Tale, og saae til hinanden; men Gialte sprang op som en Uffindig, og omfavnede den unge Hagbarth.

Rude.

Der er noget indtagende i disse to Kæmpers Mine, en vis Høihed, især hos den yngste. Jeg veed ikke, men de afnødede mig strax en Beundring, som nærmede sig til Erbødighed.

Alvilde.

Da du siger saa meget, tør jeg lægge til, at Hiartvar seer ud imod dem som en Munnesmand. Ikke handlede han forsigtig, da han tog dem i sit Følge.

Rude.

Beflignet være Hiartvar for det Jndfald, at han tog dem med. Ak, at alt hans Følge lignede disse! Den Aabenhjertighed, den Uerlighed, som skinner ud af deres Dine, forjager al Mistanke. Der er ikke den skumle, den krybende Mine, som ... Men du vilde fortælle noget om Hiartvar.

Alvilde.

Det var om Altisles Erindring. Han havde for altid fundet paa en Undskyldning, naar Bægerne gik omkring; men dengang kunde han neppe bide til Kongen havde drukket. Det fortrød Gialte. Han sagde, at det tilkommer Biarke, som havde rundet Scieren og vovet sit Liv mod Altisle, at erindre det forend den, der havde sovet sig til Frugterne deraf. Du veedst, at Gialte brænder af Venstreb til din Mand, og nu har desuden Vinen gjort ham ubetænksom.

Rude.

Hvorledes tog Kongen det?

Alvilde.

I Begyndelsen enten horte han det ikke, eller lod som

han ikke hørte det. Men Hialte blev meer og meer høitøstet, og havde Viarke ikke selv tilsidst sat ham temmelig haardt tilrette, skulde vi have hørt en underlig Leg. Der mumledes om blant Giesterne, at han havde skieldet; jeg hørte det ikke. Og i det samme begyndte Skulde at synge en nye Sang til Urjes Ære, hvorledes hun foragtede Guldets.

Rude.

Dg Kongen igien?

Alvilde.

Som du let kan begribe; du veedst hvor høit han elsker sin Moder.

Rude.

Alvilde! ha, det er aldrig rigtigt, Alvilde! Gaae og sig til Kongen . . . nei, til Viarke, hvist til Viarke, at han sniger sig bort fra Giestebudet, og tager Hialte med sig og Biggo, til mig. Gaae snart og bring dem til mig! snart! det er yderst magtpaaliggende, og hvert Dieblif er kostbart.

Alvilde gaacr. Rude seer efter hende, og gaacr derpaa nogle Gange taus med lange Skridt over Skuepladsen.

Skulde, Skulde, jeg kiender din umættelige Stolthed! Dg dine sidste Ord — jeg hørte kun de sidste Ord af din hemmelighedsfulde Samtale med Hiartvar —; din Forvirrelse, da du blev mig vaer; Hiartvars urolige, skumle, frygtsomme Mine; alt dette! jeg maa have Dplysning derom! Benskab, Belgjerninger, Blod, Naturens Røst, den største Utaknemmelighed — hvilken forvirred Sammenhang! Dg Hiartvar, „som burde skamme sig, om han frygtede for at herske“ — ha Trolose! han frygter sig dog endnu, for at overtræde de helligste Pligter frygter han sig maaskee endnu. Men du, du laver dig til at udøse Broderens Blod, og frygter dig ikke, ikke for de retfærdige, de straffende Guder, ikke for dig

selv! Og hvad skulde de mange beværnede Kæmper sige, som hun talte om? mod nogle Overvældede, Sovende, Vaabenløse? Ha, Overvældede og Vaabenløse! Men Hiartvar har dog ikke saa mange beværnede Kæmper... Viarke, Viarke, hvor bliver du? du fandt dog ellers meer Fornøielse i din Rudes Selskab, i at tale om Guderne og om Dydens Magt med din Rude, end i den sværmende Støi af Rasende; men i Dag... det er Skiebne's Magt, det er Gudernes Hævn!

Biggo kommer, uden at see Rude, noget stiv i sin Gang.

Biggo! — hvor blive de andre? Hans Dine staae stive, han har ladet sig overvinde af sin Konges Glæde, den forstandige Biggo!

Andet Optrin.

Rude og Biggo.

Biggo

endnu uden at see Rude.

Monne Hiartvar seer best i Mørke som Natuglen, at han nu gaaer omkring og beseer Løngangene, eller søger han Genlighed for at sukke over Hialte? eller — Ddin veed, hvad der ligger ham paa Hjertet!

Han bliver hende vaer.

Frigga glæde dig, ædle Rude!

Rude.

Du talte om Hiartvar, Biggo! beseer han Løngangene, siger du?

Biggo.

Han seer sig rundt omkring, som den der leder om noget.

Han sukker over dem, troer jeg. Han er en Nar, om han beseer dem. Lysere er her end paa Hvidstials, og neppe kan jeg see...

Rude.

Dette Tilflugtssted for kongelige Befyrringer er kun sikket ved sin Hellighed; men hvad er Forræderen helligt? Her kunde de, eensomt, afsides fra Staden som det ligger . . . den lave Muur, som meer indhegner end beskytter denne Have, kan lige saa lidet afholde de glubende Ulve, som et kraftløst Forbud kan skræmme dem . . . og — naar min Viarke sover — ubevogtet . . . den opmærksomme Bagt var selv Nolf besværlig, naar han nogle Dieblig vilde sukke under sin glimrende Last, eller ikke føle den; men nu maatte de vel være opmærksomme. Ha Viggo! du søger om noget?

Viggo.

Besjes Sang da Gram slog Sigtrug den Svenske, og den Vise som Gram, Hendriks Bane, grædede da han sad i de forrevne Klæder, nederst i Sumbles Giestesal — jeg havde laant disse Sange af Uffe Skjald, og her maa jeg have tabt dem.

Rude.

Søg om dine Vaaben, Viggo!

Viggo.

Ha, mine Vaaben! de har al Ansæelse af at forruste. Hestet paa min Skrep vil jeg lade giøre om til et Bæger, som jeg vil drikke din Skaal af, ædle Rude!

Rude.

Du er en fornuftig Mand, Viggo! og du elsker din Konge.

Viggo.

Bed' Ddin, høiere end mig selv.

Rude.

Bliv da her! nu kommer Viarke, jeg har noget vigtigt at tale med eder om, yderlig vigtigt. For alting, saa stærk

som Nolf er dig, bliv her! Du behøver al den Eftertanke, som du . . . i dine Dine er Udspreddelse og Sovnighed, Viggo!

Viggo.

Dg dog synes mig at see dybere nu, end nogentid før. Saaledes indseer jeg nu først, at Hiartvar . . .

Rude.

Hvad han?

Viggo.

Ikke er den Mand, som fortiente Sverrig eller sin Konges Søster.

Rude.

Du er aabenhjertet, Viggo! Dg hvorpaa grunder du denne Indsigt?

Viggo.

Skulde maaskee fortiente han.

Rude.

Endnu meer? Men forklar dig!

Viggo.

Han undslaaer sig for al ærlig Kampeskik, hans Væsen, hans Mine er den Frygtisomnes, den Feiges Mine. Han seer ud som den der havde stor Lyst til at døe af Alderdom. Den Kielne, hvor omhyggelig tager han ikke sin Helbred i Agt!

Rude.

Ein Forstand i Agt, vil du sige. Var det kun i en god Hensigt, at han var maadelig, da var han klogere end du.

Viggo.

Alf Klogskab da! Sandelig maa den være klog, hvis Klogskab gior ham dev, saasnart de Ting blive talte, som han skiotter kun lidet om at fornemme.

Rude.

Hvorledes?

Diggo.

Der var Hjalte, raabte han ikke saa høit, som Guder-
nes Thor i den hedeste Træfning? Kongen saae sig om og
blev rød; men Hiartvar tog uden at svare i en Hast til Bæ-
geret, og glemte at han var svag.

Rude.

Hvad raabte Hjalte? hørte Skulde det?

Diggo.

Hun var klog, som hendes Mand; hun gav ham et
Bink, og begyndte, i Angst troer jeg, at synge Ursees Sang.
Ikke var det Hjaltes Skyld, om hun ei fornåm, at hendes
Mand var Riding. Han havde gierne sagt det endnu engang,
men Biarke . . .

Rude.

Hvad gjør min Biarke?

Diggo.

Han er lystig, som jeg. Han har savnet dig nogle Gan-
ge; men saa drikker han, og saa glemmer han dig. Kommer
han ikke der? og Kongen, og Hiartvar, og min Alvilde?

Rude.

Hvor fortrædeligt!

Tredie Optrin.

De Forrige. Rolf. Biarke. Hiartvar. Alvilde. Og strax derpaa
Skulde.

Alvilde bliver staaende ved Indgangen af Skuepladsen, og beklager sig ved
Mincer over Biarke, som har fordærvet Rudes Anslag.

Rolf.

Biarke siger, at du har vigtige Ting, Rude! Ting, som
ligge dig paa Hjertet. Du slaaer Dinene ned? Hvad ønsker
du? Begier af din Broder, begier Halvdelen af Danmark!

Du veedst, at jeg intet negter dig, som staaer i min Magt.
Men bedrovet maa min Rude ikke være, i Dag ikke bedrovet.
Ved Rols's Ore, ingen maa slaae Dinene ned i Dag paa Leire,
ikke Hialte engang, endskjont han er fredløs i Morgen.

Biarke.

Hialte?

Rude.

Hialte?

Hjartvar.

Hialte, Herre?

Biarke.

Ikke har du troere Kæmpe i din Gaard, end Hialte.
Har Rolf glemt, at han . . .

Rolf.

At han forhaanede sin Konges Svoger? Nei, Biarke!
den som jeg engang har æret nok, til at give ham min Sø-
ster, den kan jeg ikke see forhaanet, og glemme det; ikke saa
hastig glemme det. Jeg vil ikke nævne hans Ubluhed, men
ved Gudernes Thor . . .

Diggo.

Ædle, fromme Rolf, tillad din Diggo et Ord, førend du
sværger!

Rolf.

Tael!

Diggo.

Om Din med det ene Die, Thor og alle Aserne havde
været tilstede ved dit Giestebud i Dag, og seet Rols's Pragt,
og druffet af hans Bægere — ved din Ore, de havde glemt
Balhal, Hialte og din Sed!

Biarke.

Har jeg ikke stænket af mit Blod i Hialtes Fodspor? det
er min eedforne Ven, som du vil gjøre fredløs, store Rolf!

Rolf.

Retiærdighed gaaer over Venſkab. Han veed mine Love. Og var han ikke min Ven? hvi foragter han da mit Gnuſ? Derſom det endda var mig ſelv ſom han i ſin Ubeſindighed havde ſernærmel, da maafkee vilde jeg have ſpurgt mit Venſkab til Raads, og ikke hort ham.

Rude falder paa Knæe.

Herre, kan min Ven, mine Taarer . . . du tilſtodſt mig for en Ven!

Rolf.

Staae op, ædle Rude! beed om mit halve Rige, men om Gialte beed mig ikke! Da jeg ſegte om Mand til mine Coſtre, ſaae jeg mig ikke om blant mægtige Jarler, ikke heller var den Belkyrdige mig fiærere end den Mandige, eller Rigdom ſtiennere i mine Dine end Dyd. Du veedſt det, Biarke, og du, Hiartvar! Hvorledes kunde jeg ſee Skulde under Dinene, om den, ſom jeg gav hende til Mand, blev forhaanet ved min Side, og jeg taug?

Hiartvar.

Herre! jeg vaagner af min Drom: det er derfor at Gialte . . .

Skulde.

Det er for den Ubeſindigheds Skyld, fromme Rolf? Nei, Skulde brænder af Taknemmelighed mod dig, du overoſte os med Belgiærninger; men denne Omhyggelighed, tillad mig, den gaaer for vidt. Nei, Herre! troere Undersaat har du ikke end min Hiartvar; men Gialte overgaaer ham i Erfarenhed. Skulde vi for et Ords Skyld, et Ords, ſom er glemt i Morgen, ſtille dig ved en duelig Mand, og Biarke ved en Ven? Nei, Herre! tillad, at jeg paa mine Knæe, for min Skyld, for denne Dags Skyld . . .

Hjartvar.

Og jeg, Herre . . . tilgiv Hjalte! hans Ord var den Druk-
nes Ord, og han erindrer dem ikke i Morgen.

Rolf.

Udelmodige, I røre mig! Men, Hjartvar, hvorledes din
Tære . . .

Hjartvar.

Overlad min Hævn til mig, Herre! om der behøves Hævn.
Vær du Hjaltes Ven, som du er min; men jeg — erindrer
han sine Ord i Morgen, og ei kalder dem tilbage, da ere I alle
Vidner, at jeg herved æfter ham til Kamp.

Hjartvar faaer en Staathandske paa Gulvet, og Biarke tager den ha-
stig op.

Rolf.

Kiække Hjartvar! jeg skienker dig hans Fred. Hvem kal-
der paa Hjalte?

Wiggo gaaer hurtig bort.

Men du skal ikke kæmpe med Hjalte; han skal afbede . . .

Hjartvar.

Det vilde vanære ham; Kamp er ham og mig anstæn-
digere.

Rolf.

Troc eller en anden misundelig Trolld af Nithers Afkom
klander alle mine Giestebude med Blod. Ved Odin! intet Blod
skal flyde paa Leire, i Dag i det mindste intet Blod!

Hjartvar.

Jeg brænder ikke af Hævngierrighed. Jeg bærer Hoiag-
telse for Hjalte, og jeg fordrer den af ham. Men vred maa
jeg være i Kamp, og vred kan jeg ikke blive ved dine Giestebude,
Rolf!

Hjalte kommer leende ind, med Sværd og Skjold, fulgt af Wiggo.

Skulde.

Giv mig kun dit Ord, at du har tilgivet Hjalte!

Rude

officer og meget fagte.

Den Falske!

Rolf.

Jeg giver dig og Hiartvar det.

Fjerde Optrin.

De Førrige. Hjalte.

Rolf.

Kom, Hjalte, kom at takke disse Edelmødige for din Fred! Hvi kommer du med Skiold og Sværd, Hjalte?

Hjalte.

Wiggo har fortalt mig det, og jeg takker Hiartvar, fordi han har æsket mig til Kamp. Hans Pant, Biarke! du togst hans Pant.

Biarke giver ham Hiartvars Staalhandske, og han kaster en anden paa Gulvet.

Her er mit, endskjønt det behøvedes ikke, siden vi gaae strax. Kom, Hiartvar! du er en ærlig Kæmpe. Hvem skulde have tænkt det om dig?

Rolf.

Hjalte!

Skulde.

Herre!

Hjalte.

Hvor har du dine Vaaben, Hiartvar?

Hiartvar.

I Dag ingen Vaaben, Hjalte!

Hjalte.

I Dag ingen Vaaben?

Hjartvar.

Det er Kongens Bud.

Rolf.

Den zittre, som overtræder det!

Hjalte.

Det er dit Bud, store Rolf? ingen Vaaben i Dag? — men jeg adlyder. Ha, lykkelige Skiul for den . . . du forstaaer mig, Hjartvar! Men ikke fordi jeg skulde længes saa meget efter den Ære — mener du, Biarke, jeg vinder stor Priis i den Kamp? mener du, Biggo? — men fordi det synes mig ikke got, at du lever til i Morgen . . . Du vil ikke strax, mandige Hjartvar?

Rolf.

Det er en Glædesdag paa Leire. Rolf har sagt nei, og du endnu?

Biarke.

Til i Morgen, Hjalte, være al Trætte forbandet fra Leire!

Rolf.

Til Ragnarokr være den forbandet!

Hjartvar.

Vi vil see, om Hjalte kan sove sit Had bort eller ei.

Hjalte.

Jeg? — men du er den store Rolfs Svoger, og jeg hans Kiæmper, hans troe Kiæmper er jeg. Imidlertid gaaer jeg for at erfare, om mit Hierte bliver svagt eller min Arm stærk af Hvile.

Han vil gaae.

Rude

hemmelig og noget sagte.

Hjalte!

Hjalte.

I Morgen!

Alvide.

Hun viser ham at Rude vinker.

Bliv!

Hjalte.

Du kalder mig, du **Ædleste**?

Rude.

Ja, jeg kalder dig ikke; men du hører, at Rolf byder Glæde, og du gaaer?

Rolf.

Du har Ret. Alt for længe rasede Riv blant de **Ædle**. Hvad som er skeet, skal glemmes, til andre Tider i det mindste glemmes. Kom, **Hiartvar**, og du, **Viarte**! og **Hjalte**, du har mit **Benfkab**, kom! og **Diago**! ingen blive tilbage! Tre **Dagere** vil vi offre **Frea** og de fredelikkende **Guder**, og i tre **Gange** tre vil vi glemme al **Bitterhed**.

Han vil gaae, og de andre staae færdige at følge ham.

Rude.

Solen har allerede skjult sig bag **Pakkerne**. Herre, ædle **Rolf**, du tilstodst mig før en **Pen**!

Rolf.

Det er sandt. Jeg erindrer mig mit **Ord**, og skal ikke bryde det. Ved **Odin**, **Trusler** kan jeg bryde, men **Løfter** ikke. **Begier**! kun intet, som østere forstyrret denne **Dags Glæde**.

Rude.

Din **Glæde** være stor og reen som **Gudernes**, og bestandig som den **Forsigtiges Glæde**! **Alfader** forbyde, at dine glade **Dage** skulde være talte, **Rolf**!

Skulde.

De naadige **Guder** forbyde det! Hvad bringer **Rude** paa den forstrækkelige **Mistanke**, som dette **Duske** synes at robe?

Rude.

Meget.

Biarke.

Der er Mørkhed i dine Dine, udvalgte Rude! din Siæl arbejder under Forestillinger af i Morgen.

Rude.

Du har Ret, min Biarke! Forestillinger om i Morgen.

Skulde.

See med os i Aften, Rude! saasnart Solen gaar op over Leire Skov, vil vi græde med dig ved Agners Hoi.

Rolf.

Skulde taler som en Valkyrie.

Rude.

Som din Valkyrie.

Rolf.

Begier hvad du vil til at giøre din Sorgs-Dag høitidelig! begier frit, du Dydigste!

Biarke.

Alle vil vi forene vore Taare med dine i Morgen, intet skal fattes den fæstlige Sorg, som du og jeg og alle Edle skylde den faldne Helt; men i Dag, min Rude, i Dag vil vi være glade!

Rude.

Det er ikke ...

Rolf.

Alt mit Guld maa du lægge ned hos den fromme Helt; men i Dag vil vi være glade.

Skulde.

Lyffelige Dag, ofte komme du igien, og Frigga astorre Rudes Taare!

Rude.

Alfader forekomme dem!

Rolf.

Mandige, ædle Kæmper, mine Venner, følger mig! J, som elske Dyden og det sande Mod, følger mig til Aagners Minni! Vi vil erindre Heltens store Gierninger og hans Død; med store Bægere vil vi erindre ham. Min Fiende den, som ikke følger!

De gaae alle hastig bort, undtagen Rude og Alvilde.

Femte Optrin.

Rude. Alvilde. Og noget derefter Skulde.

Rude.

Herre, Broder, Rolf... han hører mig ikke. Viarke i det mindste! Hialte... de gaae, de gaae bort, uden at høre paa den, som vil advare dem. Blindhed, Raserie har overfaldet Dans Huus og alle Rolfs Eedsvorne — Gudernes, Gudernes Straf! Er den mørke Time kommet, da de vil straffe Thores Misgierning og Helges Blodskam? Den mørke Time, troer jeg, er kommet — ha, den som jeg saa lange gruede for, den som de viiste mig i saa mange skrækkende Dromme! Ha Konge, Broder, ulyksalige Broder! Viarke! og du, Danmark!

Skulde

vender pludselig tilbage.

Hvad raser du? hvad ligger dig saa vægtigt paa Hjertet? hvilken Drom har forvirret din Hjerne, fromme Rude?

Rude.

Jeg har seet Forræderen, og Frøe har jeg seet; og mandige Kæmper, som svømmede i Blod, viiste min Drom mig.

Skulde.

Din Tale er mørk, Rude! Du taler om Forrædere? Hvilken ond Trolld har forskrækket min Søster?

Rude.

Daaren hører Morderen hvæsse sit Sværd, og lægger det ikke paa Hjerte; den Bise hører et Ord, og gemmer det.

Skulde.

Udriig skulde jeg troe . . . dog, jeg kiender dig . . . men den Mistankelige fortjener ei at oplyses.

Rude.

Hvad taler du om Mistanke, Skulde?

Skulde.

Dg du om Mordere?

Rude.

Ha Skulde, Skulde, du er Rols's Søster, og min! siger dit Hjerte dig ikke noget, som — jeg ikke kan sige dig?

Viggo kommer, og bag ved ham sniger Hiartvar sig ind paa Skuepladsen.

Skulde.

Jeg forstaaer dig ikke.

Siette Optrin.

De Forrige. Viggo. Hiartvar.

Viggo.

Kongen spørger om dig, ædle Rude! du skal især være tilstede ved Agners Minni.

Rude.

Vel! og maaskee ved Rols's.

Viggo hemmeligt.

Hialte lader dig sige, at Hother . . .

Han bliver af Alvides Miner vaer, at Hiartvar staaer bag ved ham.

Denne følger mig overalt som min Skygge. Du er urolig, Hiartvar! maaskee over i Morgen?

Hjartvar.

Jeg kommer dig ubeleilig. Jeg troer, at du har hemmelige Erinder, som Kongen ikke vil betroer mig.

Wiggo.

Og du fulgte mig, naar du troede det?

Hjartvar.

Jeg søgte Skulde.

Wiggo.

Her finder du hende. Jeg troer, at du har hemmelige Ting at tale med Skulde, og derfor gaaer jeg. Edle Rude, du hørte Kongens Ord!

Rude.

Vel! jeg følger dig; jeg vilde ikke vove det et Dieblik, at Rolf skulde kalde mig ulydig.

Rude, Alvilde og Wiggo gaae.

Syvende Optrin.

Hjartvar og Skulde.

Hjartvar.

Og jeg kan ikke opholde mig; men vi ere forraadte, Skulde! Det ulyksalige Paasund! Mistanken udbreder sig meer og meer; Rude, Hjalte, Wiggo, alle veed det. Ha, den forbandede Time, da Stolthed forførte dig — og mig!

Skulde.

Frøgtfomme, det er ret! begræd, at du lodst dig forføre til at bryde dine Bænker, Utafnemmelige!

Hjartvar.

Ja, Utafnemmelige! Ha, hvi døer jeg ikke af Skam? Men her er ingen Tid tilovers. Jeg gaaer at sige — kan jeg kun komme til at faae det sagt — til Hagbarth og Humding, at de berede alting til Flugt.

Skulde

forstrækker og hidfig.

Til Flugt, Forræder?

Hiartvar.

Mine Venner skal flye, og du; men jeg, jeg vil blive,
og tilstaae den grueligste Misgjerning, og døe!

Han gaaer hastig bort.

Skulde,

efterat hun i en temmelig lang Pause har fulgt ham med Øinene.

Saa! vel! ret! ja døe med de andre, Nederdrægtige!
Ulyksalige Kongedatter! Og du som fordomte mig til at
spilde min blomstrende Ungdom ved en Træls Side! Ha, den
Riding! Hialte havde Ret, at han kaldte dig Riding — ved
Din, Hialte havde Ret! Og jeg, som nogentid har kunnet elske
ham, den som frygter for at herske! Men jeg skal herske uden
ham! Ja om jeg heed Rude, da kunde jeg kysse dens Scep-
ter, som blev avlet i Blodskam. Men Skulde kan og skal det
ikke! ved Freier, hun skal det ikke! Staae mig bi, Freier! Nei,
ikke Freier! de fredelskende Guder skal flye fra Leire. Had-
dings Gud, mægtige Wagenhøste! Utgaarde-Lofe! Hel! eller
du, Freo, som boer i Upsal! hundrede Stykker lover jeg dig
af det sorteste Dvæg, og — vil du heller Menneskeblod — den
sidste af Dans Alfom, og Hiartvar, og naar jeg først sidder
rolig paa Thronen, da Vierdeparten af mine Undersaatter!

Hun gaaer.

Anden Handling.

Kolfs Lyst-Huus, som ligger oven for Biarkes Huus og bagerst paa Skuepladsen, er illumineret i denne Handling. Paa de øvrige Dele af Skuepladsen er det mørkere end i den forrige.

Første Optrin.

Rude og Alvilde.

Rude.

Som jeg siger dig, Sagbarth er ingen uden den ædle Hother, Hotherbrods Sen, Ewanvides Sønnese, ham som tog det berømte Sværd Mimning fra Bildmanden, ham som siden overvandt Gelder af Sachsen, og skaanede sin Fiende da han bad om Fred, ham som er opdraget af Gevar, som er gift med Ranna, og som endnu er dristig nok til at vedligeholde en Krig med Valder, Odins Son, for hendes Skyld. Hialte har kiendt ham paa en Ring. Han holder ikke op at rose denne Gæle; men han kan ikke begribe, hvorfor han er kommet her. Og den gamle Skate, troer han, maa være Gevar, den berømte Konge i Norge, som ved sin Dybsindighed og Wiisdom har givet Leilighed til det Rygte, at han er i Fortrolighed med Guderne, og at de aabenbare ham det Tilkommende. Det trøster mig, Alvilde! Men Helæ, min Fader, slog Hother's Fader ihjel, og Utisle, som min Biarke slog, var hans Broder. Er det kun ikke i Forsæt om Hevn at han er kommet her! Men han kan ikke være uædel i sin Hevn, og Skulde kiender ham ikke, Hiartvar ikke heller. Det trøster mig.

Alvilde.

Dg jeg troer, at du gjør vel, om du lader al Mistanke, i det mindste denne overdrevne Frygt, fare. Mistanke og Eiggylldighed, overdrevne, ere lige skadelige.

Rude.

Hvad har da Skuldes Mening og hvad har da Hensigten været af hendes Opførsel ved Giestebudet? Rolf veed ikke mere af sig selv, og min Biarke, og alle vore Kæmper . . . Ha, jeg vil forsøge at slaae mig det af Tankerne. Men den, som elsker, frygter for alle Muligheder, Alvilde!

Alvilde.

Min Biggo lovede mig at holde Die med Skibene, og jeg veed, at han ikke bryder det, han lover mig.

Rude.

Dg Hjalte — jeg tog Løfte af ham, at han skulde vaage ved denne Side af Slottet, denne ellers ubevogtede Side. Jeg veed heller ikke, hvorfor den skal staae aaben for den første Forræder meer end de andre. Den var altid en hellig Fristad for Skioldungen. Det er kun Rolfs fortroligste Venner og hans Eedsvorne, der ikke stielve for at kiende dens Tilgange. Men al, hans Fortroligste, hans Eedsvorne kan være Forrædere! Og her ligger Biarke, siger Rolf, og han er mig meer end en Krigshær. Ha Biarke, min Biarke, hvi vil du da nu første Gang ikke fortiene din Konges Tillid? Mener du ikke — jeg Ulyksalige! — mener du ikke, at han vil ligge under Bøgen i Nat, under Agners Bøg, affides fra alle Mennesker! Saa er der da ingen, Rolf, som du kan forlade dig paa, slet ingen, om Hjalte forglemmer sit Løfte! og kan han erindre sig noget?

Alvilde.

Hvi siger du ikke til Biarke, at han lader Bølvise og hans øvrige Kæmper lægge sig her omkring i Skoven i Nat?

Rude.

De Sværmende! og har jeg ikke sagt dig, at han bærer Ulykke for det mindste Skin af Mistanke? Jeg dristede mig til at sige ham det for; men han blev rød og taug. Jeg Ulyksfælsige! om han endda kun selv . . . Ha, ifald der ere mægtige Væsener, som glæde sig over den Frommes Ulykke, saa har ingen uden de indblæst Biærke det, at han vil ligge under Bøgen i Nat; og det er umueligt at astrætte ham.

Alv lde.

Du gjør mig tilsidst urolig.

Rude.

Disse mørke, disse forvildende Gange, de vare anlagte til uskyldig, til tryk Fornoielse, Alvilde! hvor ofte overlod vi os ikke til Glæden i disse Skygger? og nu, nu ligner enhver af dem en krybende Morder.

Alvilde.

Jeg maa tilstaae, at dersom din Mistanke er grundet...

Rude.

Dersom den er grundet? ha, jeg søger forgieves at undertrykke den. Jo noiere jeg tænker efter, desto grundigere bliver altid min Mistanke. Biggo fortalte for, at Hiartvar besaae Løngangene; hvad skulde han saa noiie betragte dem for, Alvilde? Du veedst, at Nols ofte tilbringer en Sommerat under hine Bedbende, som han selv opelskede i sin Ungdom. Er han nu faldet derpaa — og det er han vel, heed og ubekvem af Giestebudet — og man kan jo see det tydeligt for Dinene, paa de Anstalter som ere giorte — og det veed Forræderen, og derfor har han bejeet Løngangene.

Alvilde.

Jeg veed ikke meer, hvad jeg skal svare eller tænke — om ikke din sædvanlige Trost i al Fare, Alfaders Bestiærmelse.

Rude.

Du har Ret, Alvilde! den er den tryggeſte Muur. Men
 Alfader kan være vred, og dette Hierte ſiger mig altid noget.

Hother og Gevar lade ſig ſee imellem Træerne bagerſt paa Skuepladsen.

Alvilde.

Hother og Gevar!

Rude.

Kongen vil allerede til Hvile, Alvilde, ſaaſom Gieſterne
 er gaaet fra hinanden. Men jeg vil tale med dem . . .

Alvilde.

Seer du ikke, bag ved Buſken?

Rude.

Hun bliver Skulde vaer, ſom ſtaaer i dybe Tanker bag ved nogle Buſte.

Ja, vi vil gaae ind!

Andet Optrein.

Skulde. Hother og Gevar.

Skulde.

Hun farer op ſom af en Drem, gaaer haſtig frem, og ſeer ſig rundt om-
 kring. Hother og Gevar blive ſtaaende bagerſt paa Skuepladsen, og
 tale ſagte til hinanden.

Hvad var det, ſom raſlede? jeg ſaae Skyggerne af To,
 ſom ſneg ſig ſagte igiennem Buſkene. Ere vi allene? ha,
 hvad foruroliger mig da? Jo meer det nærmer ſig, det Dieklit,
 hvortil jeg ſaa længe talte Dage og Timer, jo heſtigere ſlaaer
 mit Hierte. Du ſom i ſaa mangen ſovnløs Nat — ha
 Skygge, eller Gudinde, eller du Helvedes Sendebud, ſom viiſte
 mig naſtladelig Urſes Søn paa Thronen, og Skulde i Stovet!
 du ſom ofte hviſlede Havn, og Blod, og Frihed til mig, naar
 hine Grotter, naar Uſſals kielende Bække med et ſagte Spru-
 deln forgieves indbød mig til Sovn . . . Hvor er jeg? Gaver

af Rolf, har jeg nævnet jer, og døer ikke af Skam! Ha Gift, Helvede, drakende Gift af Hugormene i Rastrond fortære mit Hjerte, førend det føler en svag Tanke! — Stille! det rørte sig igien. Jeg skulde aldrig troe, at den frygtfomme Rude atter belurer mig. Disse gamle hæslige Træer vil jeg lade hugge om, naar jeg boer først paa Leire; de kan let forkræffe. Men bort, bort, I skumle Forestillinger! Bør jeg ikke være glad, nu da alting gaaer efter Dunke? Ha, jeg vil forsøge at være glad. Hagbarth! hvor ere I, Hagbarth og Skate?

De gaae frem.

Høther.

Vi følge dig en halv Time fra et Sted til et andet. Du vilde tale med os, Dronning!

Skulde.

Dette skumle Mørke er et ærverdigt Forbillede paa Døden, den eensomme Monark, som hersker over tausse Undersaatter og Udørfener; men jeg glemte det...

Med en tvungen Latter.

Ha, ha! jeg vilde lee, ha! jeg vilde lee af Hundings Paafund, hans dristige Paafund om Valkyriernes Grindring. Men Rolf kiender ingen Mistanke. Den Uffindige! ikke tænkte han, at de allerede svævede over hans Hoved, de Forfærdelige, hvis Grindring han drak. Det forekom mig, som om jeg hørte den fladskende Lyd af deres brede Binger over Munduegi, da han drak. Og en hei Latter blev hørt nederst i Giestesalen, som af Finn Trolld, naar en opsnappet Skrif-Finne krymper sig imellem hans Hænder. Der var Død i det sidste Bæger, som han udtømte.

Gevar.

Han kaldte dig, Skulde, sin Valkyrie!

Skulde.

Bed Freier, den eneste Gang da han nævnede mig ved

det Navn, som jeg elsker! Ellers kaldte han mig Søster, sin kæreſte Søster kaldte han mig, Urſes Broder og Sen! og ſaa omfavnede han mig, den Kielne, og tilføer mig ſit Venſkab . . . ha, hans Venſkab! Hørte J ikke hans Gavmildhed? nu vilde han tillade, at Sverrig ikke længere flæbde ſine Rigdomme ind i Jøſefjord. Men det er for ſildig! ved Danmarks Guder, det er for ſildig, Rolf, at du ydmyger dig, og lærer din Pligt imod Helges ægte Datter! Og for lidet er det, du byder for dit Liv. Havde han talt om Danmark, da maafkee jeg havde beholdt ham til min Slave, til en Skammel for min Fod, naar jeg domte Øſterſøen og det ſtore Hav; men nu . . . jeg havde ret Lyſt til at lee af den Druknes Gavmildhed, detsom mit Hierte var ikke ſaa oprørt.

Gevar.

Oprørt dit Hierte? nu da Rolf drømmer om Valkyrier og Valhal!

Skulde.

Ha, han drømmer! Men vi vil spare vor Datter, til han ligger ufiendelig af Saar og Død, den Stolte! til hans Minni vil vi spare vor Datter; men nu — jeg kan ikke negte det — jeg er ſaa underlig, mit Hierte ſlaaer ſtærkt af Længſel efter Udfaldet.

Høther.

Det er Gudernes Naamindſe, Skulde!

Gevar.

Hagbarth troer, at denne Nat er ikke lykkelig, at foretage noget ſtort i.

Skulde.

Kan du være befængt af ſaadanne Dromme, unge Helt? Den Tid er kort, hvori jeg kiender Hagbarth, og dog har jeg ſtorre Fortrolighed til hans Mod, end til . . . ha, det er mig

modbydeligt at nævne ham. Jeg kan endnu neppe drage min
 Nande! Har du talt med ham, Hagbarth? med ham, som
 Hjalte kaldte Niding? med — Hiartvar?

Hother.

Jeg troede, at han vinkede ad mig før, da han gik til
 Fiorden med Gunding.

Skulde.

Gunding — han er en Mand! ikke raader han til Flugt.
 Vi skal flye, Hagbarth!

Hother.

Flye? det gøres vel ikke nødvendig; der er endnu ingen
 Mistanke.

Skulde.

Hiartvar vil det.

Hother.

Hiartvar?

Skulde.

Ikke undret jeg mig over, at du finder Vanskelighed ved
 at troe det. Neppe troer jeg det selv, jeg som hørte det af
 hans egen Mund.

Gevar.

Det vil i det mindste gøre det vanskeligt i Nat . . .

Skulde.

Den Nederdrægtige! det er hans Alvor.

Hother.

Har Skulde kunnet overtale sig til at samtykke det?

Skulde.

Og kan du tiltroe mig sig en Nedrigbed?

Hother.

Det er ædelt at overvinde sig selv, Skulde!

Skulde.

Hverledes?

Gevar.

Alt du undertrykker din Iver mod Hiartvar. Det har været Opsættelse og ikke Flugt, han har onsket.

Hø:her.

Thi opsætte det skal vi dog, til i Morgen i det mindste opsætte det. Det var alt for uadelst at overfalde de sovende Helte.

Gevar.

Især da vi ere stærke nok til at see dem under Dinene, naar de vaage.

Skulde.

Jeg siger dig det endnu engang, vi ere ikke stærke nok. Den Edelmødighed er utidig, som gjør alle vore Hensigter umuelige.

Gevar.

Saa at du, uagtet alle Vanskeligheder . . .

Skulde.

Dg dertil reent unyttig! Hvortil da den krybende, den næsten utaalelige Forstillelse? hvortil de mange Paasund for at tyse dem i Sovn? Mener du, at jeg af Dmhed forundte Nosi saa glad en Dag, som denne har været ham? eller at jeg fyldte hans Bæger, naar jeg ikke troede, at hver Draabe blev til Gift i min Haand? Men det er desuden for sildigt at betænke sig, Anstalterne ere truene, og her er ikke Skin af Vanskelighed mere. Det var heller ikke, fordi jeg skulde tvivle om din Troskab, Ekate, eller om din, Hagbarth, at jeg brændte efter at tale med eder; men, Hagbarth, jeg er forhaanet, du elsker — tilstaae det kun, thi jeg lagde ofte Mærke til dine natte-
lige Sange.

Hother.

Dg hvorfor skulde jeg negte det? Guderne kan ikke elske
heftigere, ikke renere, end jeg. Min...

Skulde.

Jeg forlanger ingen videre Tilstaaelse; men du elsker,
jeg er forhaanet, og Hiartvar er den Forbovne, som har for-
haanet Helges Datter. Du forstaaer mig.

Hother.

Ikke meer, end et Barn forstaaer den mørke Tale. Du
taler som Guderne i Upsal.

Skulde.

Ha, du elsker Skulde, og du kiender hende ikke? du veedst
ikke endnu, at det er Blod, Blod allene, som kan kiøle hendes
Harm, naar hun er forhaanet?

Hother.

Jeg Skulde?

Gevar.

Du kan ikke forundre dig over Hagbarths Forvirrelse,
Dronning! Ved saa uformodentlig en Lykke er det ikke sieldent,
at man tvivler paa sine egne Sandser. Skulde — thi nu tør
jeg forsikre dig derom — Skulde elsker dig, Hagbarth! og
det er Hiartvar, som skal døe.

Hother.

Er det mueligt? Tillad...

Skulde.

Du kan spare din Taknemmelighed, til jeg har holdt mit
Løfte. Hiartvar skal følge sin Konge; men han skal følge
ham, og Rolf maa døe først, og da... men jeg vil ikke sige
mere. Det er Tid at jeg gaaer for om mueligt at sætte Mod
i den Frygtfomme; hvis ikke, dog at indskrænke ham saaledes
at han ei kan skade. Imidlertid varer i Beredskab, og tant

paa, Hagbarth, at Prisen, som du kæmper for, er Skulde, og Skulde med to Kongeriger!

Hun gaaer.

Tredie Optrin.

Hother og Gevar.

Hother.

Prisen, som jeg kæmper for, er Skulde! drømmer jeg, Gevar?

Gevar.

Derfom du troede, at Skulde forraadte sin Broder for at sætte din Nanna paa Danmarks Throne, da, Hother, da drømte du.

Hother.

Men hvilken misundelig Gud . . . ingen uden Valder har indblæst denne Affkyelige det, at jeg kunde elske hende!

Gevar.

Ingen uden Valder? saaledes ere vi altid beredte at paa- byrde Guderne vore Feil, og tilegne os selv alt det, som vi gjøre stort og prisværdigt. Jeg forundrer mig ikke over din heftige Kiærlighed til min Nanna, hun fortjener at elses, du er ung, og Dyden gjør endnu voldsomme Indtryk paa dit Hierte.

Hother.

Biæste, beste Gevar! især gjør den det voldsommeste Ind- tryk, et Indtryk som ikke tusinde Skulder kan udslutte, naar den er saa fuldkommen, saa guddommelig som din Datters, naar den boer i saa deiligt et Legeme, yndigere end Friggas . . .

Gevar.

Det anstaaer ikke min Alder, Hother! ikke heller bør jeg som Fader høre paa de overdrevne Lovtaler, som dit Hierte

altid udøser, naar du nævner Nanna; men dette vil jeg sige, kun dette, at du maa undskyldes Valder: da vi vare Fremmede i Upsal, naar du segte Genlighed for at overlade dig til dine svede Dremme, naar Maanen i en taus Nat forestillede dig hver Grans Skygge som din Elskte, og naar du troede, at det kun var Træerne og mig, som herte dine kiærlige Daarligheder, da talte du ofte, som du taler nu.

Hoth:r.

Det veed jeg ikke; men om og?

Gevar.

Og du kiender endnu saa lidet til Mennesket, at du ikke veedst, at Forræderen altid er mistænkelig? Vi komme til Upsal og tilbyde vor Tjeneste i den Tid, da Skulde anvendte sømløse Natter for at overtale sin Mand til at myrde sin Konge, til at bringe ham Baaben og Mord isteden for Skatte; vi ere Fremmede, og ingen kiender os, uden fra i Vergaars; du gaaer om Matten som en Nisse og søger eensomme Steder: og alt dette vil du have at Skulde skal overveie uden Mistanke, uden at lade dig bespeide?

Hother.

Men hvorledes kan hun, hun som ligner ikke min Nanna meer end den mørke Vinternat ligner den prægtigste Foraarsmorgen — hvorledes kan denne Lastefulde tilegne sig det Offet, som jeg bragte den dydigste blant Emblæ Døttre?

Gevar.

Uerfarne Hother! og du veedst heller ikke, at Genkiærlighed er blind og döv? at den skjuler sig for Tvivl? Om jeg og her ikke havde forekommet dig, om du havde sagt Skulde det tydeligt, at det var Nanna, at det var min Døtter, som du elskte: vilde hun dog for have ladet sig overtale til at finde Mørkhed i din Tale, og at tilskrive denne den frygtsumme Gr-

bødighed, som hun rimeligt nok kan forudsætte hos dig, en ung Ubekjendt, end troe, at du kunde agte Gevars Datter meer end Skulde. Læg det til, at hun er stolt, unættelig stolt, hun er deilig, og hun elsker dig!

Hother.

Hun er deilig, og hun elsker mig? ingen af Delene, vise Gevar! Misgjerninger, som hun har begaaet eller vil begaae, har giort hendes Dine mørke; hendes Gang er stiv, og hendes Tale unaturlig; hendes...

Gevar.

Holdt, holdt, Hother! jeg tvivler ikke paa, at du endnu vil finde hundrede Feil hos hende; men vi har vigtigere Ting at anstille Betragtninger over. Nols's Fald er for Doren. Det er sandt, han er vor Fiende, vor uforsonlige Fiende; men han er adel, og jeg forbeholdt dig hans Død, dig hvis Fader Helge dræbte. Alt han skulde myrdes, den sovende Helt, af sine Mand og Tienere, af dem som han overste med Velgjerninger — den Tanke er affyelig. Saa vidt gif aldrig mit, saa vidt gaaer kun Troldenes Had.

Hother.

Beste Gevar, jeg tør ikke tænke derpaa. Ofte, naar jeg i Stillehed ilede til Skoven og forvildede mig i den, henrykt ved at føle Bøgen af dine himmelske Lærdomme, ved at smage den naturlige Kiærlighed, som du hver Dag indskærpede mig, da syntes mig ofte at høre Hothbrod med en igiennemtrængende og med en rallende Røst fordre Hvern af mig, jeg syntes at see hans blodige Skygge og Altids's blodige Skygge, som vinkede ad mig. Da rasede Forsæt om Hvern i mit Bryst. Men denne Maade at blive hævnet paa, o I retfærdige Guder! hvor nedrig er den, hvor feig!

Gevar.

Jeg elsker denne Urolighed hos dig; men lad den ikke være tung paa dit Hjerte! Da vi kom til Upsal, vidste du intet af det store Forraderie, som var i Gierde; men jeg vidste det.

Hother.

Det er kun saa Ting, som Guderne skjule for den vise Gevar.

Gevar.

Men jeg kiendte din omme Dyd, og taug. Han er ung, og kan være fremfusende nok til at fordærve det Gode med det Onde, de retfærdigste Hensigter saasnart som Forrædernes Rænker; saaledes tænkte jeg.

Hother.

Ja, havde Hiartvar aabenbaret mig sine Hensigter før end ved Indløbet af Jøsefiord, og sagt mig, at det var mod hans Konge og ikke mod Søerøvere at denne Flaade var udrustet: jeg havde maaskee skienket ham den fornærmende Anmodning om min Hielp, men følge ham — I Guder, jeg følge ham!

Gevar.

Dg dersom jeg ikke havde forebyggt det, skulde du vel have sagt ham det midt i hans Flaade, at han var en Forræder?

Hother.

Dg er han det ikke?

Gevar.

Unge Hother! og var du ikke da i dette Dieblif tusinde Mile fra dit Maal, hvad enten du vil kræve din Faders Blod af Rolf, eller du vil forsvare ham?

Hother.

Men hvorledes har den ædelmodige Gevar kunnet være Medvider i alt dette, og ikke advaret?

Gevar.

Jeg vil tilstaae dig det: maaskee den Hevn, som brænder i mit Bryst fra den Dag at Hothbrod, min beste Ven, faldt for den tyranniske Helges Haand, maaskee den har forført mig til at opfatte det for længe; maaskee jeg har givet min Hevn for meget efter, da jeg troede, at den ellers var umuelig — men at Hiartvar saa hastig og paa den Maade vilde udføre sit Forsæt, det havde Guderne skjult for mig.

Hother.

Gevar, Gevar! dersom nogen vidste det, dersom min Nanna vidste det, at jeg var her! Men jeg veed det selv, og det ang-
rer mig.

Gevar.

Rolfs Fader var din Faders Bane, og han er din Bro-
ders; den, som er Skuldes Broder og Belgiører, er den gru-
somste af Hotheres Fiender.

Hother.

Vel, han døe! Men Forraderie? hvilken Tanke! — og
jeg og Gevar kan tænke dig!

Gevar.

Han døe for din Haand, og min Hother skal ikke tage
Deel i Skuldes Misgjerning.

Hother.

Hvorledes?

Gevar.

Den Uadle har overvældet ham med Gist, med Forstan-
dens Gist, som han drak i sin Glæde, uden Mistanke, og for
at erindre sine Fienders og Venners Dyder. Han veed ikke
meer af sig selv. Men det bør ikke være min Hother nogen For-
deel; han bør ei døe sovende eller vaabenløs, den ædle Rolf.

Hother.

Gevar! du ydmyger din Hother formeget, beste Gevar! og naar har jeg givet dig Anledning til saa hæslig en Mistanke?

Gevar.

Dg hvorledes forekomme den blodtørstige Forræder?

Hother.

Ha, jeg vil forsvare min Fiende, medens han sover!

Gevar.

Dg saa erindre dig den dræbte Hothbrod! Men med Berøgtighed bør du udføre din ædle Beslutning; du kiender Hialte, og han kiender dig.

Hother.

I den Træfning med Gelder af Sachsen saae jeg ham første Gang. Jeg kunde ikke kiende af hans Skiold, hvem han var; men jeg undrede meget paa den Fremmedes kiække Gierninger og vældige Hug. Det hændte sig, at han sprang for fort, da han vilde springe over paa et af Fiendernes Skibe, og sandelig, havde jeg ikke seet at han kunde kun slet svømme, og sprunget ud til ham, vi havde neppe mødt hinanden her. Han trak strax denne Ring af sin Finger og satte paa min, uden at give sig tilkiende, og derpaa har han kiendt mig igjen i Dag.

Gevar.

Hialte har forpligtet sig til Rude, at han vil vaage i Nat ved Nolsø Dør. Jeg horte det af ham selv. Giestebudet har giort ham ubetænksom og søvrig . . .

Hunding og Hiartvar komme.

Men der komme de, den nedrige Hunding og den daarlige Hiartvar.

Fjerde Optrin.

De Forrige. Hunding og Hiartvar.

Hunding.

Dg veed J, at Rolf allerede længes efter Hvile, og at han vil ligge her i denne aabne Lovsal, og — men det er det værste — at Gialte vaager ved hans Dør? Han har lovet Rude det. Jeg frygter, at Gialte... han er stærk som Thor, og brænder efter at døe for sin Konge.

Hiartvar.

Er han saa troe, den Uedle?

Hunding.

Saa troe? den Uedle? Men, store Konge, jeg vover ikke at sige min Mening.

Hiartvar.

Tael!

Hunding.

Guderne forkyde, at noget ont skulde være tilstødt min Konge; men paa nogle Timer ligner du dig ikke meer.

Hiartvar.

Jeg ligner mig ikke? maaskee fordi jeg sagde, at Trostabs var adel? Ha, du tør giøre mig saa bitter en Vebreidelse!

Hunding.

Ingen Dyd er stor og adel som Trostabs mod sin rette Konge; men mod Tyrannen, som ved List under Skin af Arverettighed har tranget sig paa Thronen, er den slavisk Hyklarie. Hvem tilkommer det uden Skulde, at herske i Leire? og hvad forpligter Uedlinger til at tiene den Uagte, den som er født i Blodskam?

Hiartvar.

Ha, hvad berettiger mig... men det er engang begyndt,

og det maa udføres. Du horte Skuldes Ord, Hunding! Ha, Diebliffet nærmer sig, da...

Hunding.

Det lykkelige Dieblif kommer, da de Danske skal buffe sig under Hiartvars Nag. Udsødelige Hiartvar, første Konge i Sverrig, som undertvang det stolte Danmark! Men Tiden er kostbar. Hvem tør tage sig paa at angribe den stærke Hialte? thi Rolf maa døe, førend der bliver Bulder imellem Kiæmperne.

Hiartvar.

Hialte er min Mand. Jeg har desuden æffet ham til Kamp.

Hunding.

Jeg vilde gierne; men Skulde har befalet mig at bringe Folket fra Skibene.

Hiartvar.

Dg Hagbarth og Skate, I blive ved Skulde! I tabe hende ikke af Dinene! jeg kiender hendes Driftighed, hendes Utaalmodighed, og veed at hun ikke vil skaane sig i Faren.

Hother.

Hiartvar, jeg var dig fremmed, og gav mig i din Dieneste, ikke for Sold eller Belønning, men for at holde det Løfte, som jeg gjorde mine Guder: Rolf skal falde for min Haand! jeg kan ikke vogte Skulde.

Gevar.

Det er og dig anstændigere at vogte din Gemal end at vove dig yderligst, naar det gielder om at bestige en Throne.

Hiartvar.

Jeg veed ikke; men jeg kunde heller ikke udøse min... ikke Rolfs Blod. Men Hialte har jeg tilsagt Kamp, og jeg vil holde mit Ord.

Gevar.

Dg du skal kunne holde det. Hagbarth kiender Hialte; hvad om han overtaler ham til at overlade sig sit Løfte?

Hother.

Jeg overtale Hialte?

Gevar.

Hialte har Giestebudet gjort søvnig, og naar Hagbarth vaager ved Rolf's Dør, tvivler du da om Udfaldet?

Hunding.

Vise Skate! hvert Ord, du siger, er Viisdom.

Hother.

Hvorledes?

Hjartvar.

Som J vill jeg veed ikke ... Ha, han kommer, der kommer den Ulyksfælige, og Biarke og Hialte!

Rolf, Biarke og Hialte komme med et anseeligt Følge. Hialte er bevæbnet.

Hvo stuler mig? jeg kan ikke taale at see ham! Ha Skulde, Skulde!

Femte Optrin.

De Forrige. Rolf. Biarke. Hialte. Dg Følge med Faller.

Rolf.

Cre J her endnu, mine Venner? Guderne beskyerme dig, min Hjartvar! kom, at jeg endnu engang maa omarme dig, retskafne Hjartvar!

Hjartvar, affides.

Ha, retskafne! jeg? — hvilken Pine!

Rolf.

Hvi kommer du ikke, min Broder?

Hunding.

Store Rolf, seer du ikke, at dine Bøgere har forvirret ham?

Hjartvar.

Forbøve!

Rolf.

Vel! omendskient det er en Uorden, er den mig dog behagelig hos mine Venner, naar Glæde har anrettet den. Men det syntes mig dog, min Hjartvar, som om du i Dag skaandede Vinen, eller dig.

Biarke.

Jeg forlader dig, Rolf! jeg gaaer for at jøve denne Dags Glæde bort under Skyggen af de Træer, der vare Vidner til den allerulyksaligste Kamp; for at være stiftet i Morgen til Taarer: det er Agners Dag i Morgen.

Hunding affides.

Endnu en Lykke!

Rolf.

Gaae, min Biarke! ønsk din Rude fra mig, at hun maaske forglemme sin Sorg, og blive lykkeligere end jeg, om det er mueligt.

Biarke gaaer.

Og du min Hjalte . . . Jeg veed ikke hvorledes, men de svære omkring mig, behagelige Skygger svæve omkring mig, og vinkle ad mig. Følg mig, Hjalte! Saa glad som i Dag har jeg heller ikke været, Hjartvar, uden den Dag, jeg belønnede din Trostløshed med Skulde og Sverrig.

De gaae.

Hjartvar.

Ha, hvert Ord en Dødt!

Hunding.

Det er Lid at jeg gaaer, Skulde venter mig ved Fiorden. Han gaaer.

Gevar.

Dg du maa gaae, Hiartvar! det er bedre, at vi ere allene for at tale med Hialte.

Hiartvar.

Ha viis, før, slæb, træk mig, hvor J vil! Jeg følger dem, de affyelige, de forfærdelige Udsigter, som J, som Skieb-
nen, som jeg selv har viist mig! Tænker ikke, at jeg er frygt-
som. Maaskee jeg taler som den der frygtede sig; men,
naar jeg først har vædet min Lysning i Blod, i Benneres Blod
— da vee den, som tør befale mig!

Han gaaer.

Siette Optrin.**Hother og Gevar.****Gevar.**

Det kunde giøre mig ont for Hiartvar, om jeg kunde ynke en Rebel og en Utaknemmelig. Men nu skal her ikke tales. Det vigtige Dieblif nærmer sig, Hother, da det gielder om at hevne din Faders Død, og at hevne den paa den dy-
dige, den store Rolf. Det gielder om at opfylde en Hoved-
pligt, uden at fornærme nogen af de andre; at være en god
Søn, uden derfor at være et slet Menneske. J denne Buss
skiulte jeg din Mimning . . .

Han slyer ham et Sværd, og lægger et Skjold ved Siden af ham.

Her er dit Skjold, Hother!

Hother.

Ha, jeg bruger intet Skjold. — Gevar! Dydens Love flød altid meer naturlig fra dine Læber; jeg har aldrig hørt dig konstle saa meget paa Pligterne.

Gevar.

Jeg tilgiver din ædle Siæl det; men hvad dig og synes,

faa er Taknemmelighed og Kiærlighed til dem, som gav os Livet, Naturens første Lov, og Venfkab er den anden. Men jeg horer Hialte. Nu maa du forestille ham . . .

Hother.

Hvad? jeg begriber endnu ikke hvad jeg skal med Hialte.

Gevar.

Vaage i hans Sted.

Hother.

Dg hertil skal jeg overtale min Ven, og bedrage ham? det vil Gevar? Han gjør det maaskee, men saa gjør han det af Fortrolighed til mig, og den skulde jeg, den skulde din Hother misbruge? Dg hvad skal jeg saa, naar jeg vaager over Rolf?

Gevar.

Forsvare ham, som du troer at din Ven vilde forsvere ham. Men ikke vil Hialte vaage for at afværge en ordentlig Udfordring.

Hother.

Din Tale er altid mægtig over mig, vise Gevar! gjør som du vil. Ha, nu kommer han; men du maa tale med ham derom.

Hialte og endeel Drabantere med Fakler komme ud fra Rolf.
Jeg kan ikke staae det ud at tale med Hialte derom.

Syvende Optrin.

De Forrige. Hialte og Følge.

Hialte.

Enhver forsoie sig til sit, at ingen forstyrret Kongens Rolighed!

De gaae.

Du er her endnu, ædle Fyrste? du tænker paa din Manna, beste Hother! Mørke og Gensomhed er den Elskendes Valhal; men jeg — ikke vil jeg dog fornøie mig stort i Nat over at see paa disse Træer.

Gevar.

Er det dit Alvor at blive her?

Hjalte.

Ikke gjorde jeg, da jeg lovede hende det. Jeg veed heller ikke, hvorledes jeg kunde glemme saa reent, at jeg lovede min Signe at komme til hende og fortælle hende Nytt om Giestebudet og om de Fremmede. Og desuden er Signe syg, og desuden er jeg søvnig — og desuden, hvortil behøves det?

Sil Hother.

Hvortil synes du at det behøves at vaage her?

Hother.

Man kan aldrig være forsigtig nok, naar det gielder om et Liv, som er os saa kostbart.

Gevar.

Hvad du har lovet Rude, bør du holde, eller i det mindste skaffe en anden i dit Sted.

Hjalte.

For at jage Spøgelseser fra Rolfs Kammer?

Gevar.

Hother, din Manna er langt borte, du er ikke søvnig, og denne Gensomhed skikker sig uforlignelig til dine kiærlige Betragtninger.

Hother.

Vel!

Hjalte.

Du er dog skabt til at hjælpe mig, beste Hother! og du er bedre skicket til at vaage end jeg. Her har du mine Vaa-

ben; dog, du har allerede. Giv mig din høire Haand, ærlige Kæmper, at du vil vaage over min Kænge, som jeg vilde vaage over ham, og forsvare ham mod alle Spøgelses og Trolde, som jeg vilde forsvare ham.

Gevar.

Hvi betænker du dig, Hother?

Hother.

Der har du min Haand: jeg skal vaage over ham og forsvare ham.

Hialte.

Saa har jeg, og saa har Rolf intet at befrygte.
Han gaacr.

Ottende Optrin.

Hother og Gevar.

Hother.

Er det en Dyd, Gevar, at have sig noget forbeholdet ved sine Døster? Ha, hvor tungt er det i det mindste, at ikke turde aabne sig for sin Ven!

Gevar.

Nu skal du kun tænke paa din Fader og din Broder, Hother!

Hother.

Ret! min Fader, ha! og Utisle! Saa got! viis mig dem endnu engang, de ynkelige, de blodige Billeder, hvorledes de udstrække deres blege, deres skielvende Hænder imod mig, og skrige til mig om Hævn! Min Fader! — ha døe, døe, døe skal du, grusomme Rolf, Søn af den Grusomme!

Gevar.

Min Hother, nu fiender jeg dig igien! Imidlertid for-

lad dig paa mig! saavidt som det er mueligt, skal jeg sørge for, at du kan unde Rolf den Hvile, som er ham saa fornøden til Kamp. Gøthbrod blev ikke hevet, han blev myrdet paa nye, om Rolf ved vor Forsælse døde sovende, værgeløs, uvidende hvorfor.

Gøther.

Rolf at døe sovende, den Edle, den Helt, den Menneskeven! og jeg at have Deel deri! ha, for være al Gern forbandet, for evig forbandet! Ha, Gern! At Rolf skulde være saa ulykkelig at avles af min Faders Bane, og at hans Kiæmper skulde strække sin Arm ud for at dræbe Atisle! Garmilde, fromme, dydige Rolf! Og at Gerngierighed . . . grusomme Nødvendighed! naar blev du Dyd?

Gevar.

Da din Fader væltede sig i sit Blod, Gøther!

Gøther.

Jeg skal — der har du min høire Haand. Ved alle Guder, ved Nanna, ved Dyden og alt hvad der er mig helligt — jeg skal hevne ham!

Gevar.

Og hevne som Gøther! Nu kan jeg forlade dig rolig. Siengjældsens Herre bestierme dig, og de retfærdige Guder give Lykke til dit Sværd!

Gevar gaacr.

Tredie Handling.

I denne Handling ere Lyfene flukte ved Biarkes Huus. Det er overalt mørkere end i de to forrige, og man seer foruden de Lys, som bestaae dig brænde ved Rolfs Lyfthuus, kun faa Glimt igiennem Træerne.

Første Optrin.

Gother

allene, med blottet Sværd.

Nanna, min Nanna! en Lyksalighed, som Guderne selv misunde mig, som Odins Son vover sin Udødelighed for! Men her tør jeg ikke tænke dig. Ha, var dette en finlandsk Uderken, var det Høls Nat i Niflsheim, saa turde jeg tænke dig, Nanna! men her, her, salige Skygge, her forfætter du mig! Kom ikke, kom ikke bebreidende, Nanna! og spørg: hvad gjør min Gother her? Din Gother? ha, slaaer jeg ikke Dinene ned, og tier? Ved de hellige Guder, den, som slaaer Dinene ned, fortæner ikke at være din! Men spørg kun, spørg i din billige Brede: hvad gjør Gother i Forræderens Følge? — Bebreidelse, som fortærer mit Hjerte! Mig fortære Bebreidelser, Nanna! mig som du holdt bedre end en Halvgud, mig som du selv med dine himliske Læber lærte Dydens Indighed og dens Magt! Ha, tramp ikke af Brede, stræb ikke at vikle dine Fødder løs fra min skielvende Arm, Nanna! jeg er uskyldig, jeg er uskyldig — eller jeg ønsker dog at være det. Og er jeg ikke straffet nok? Hiartvar bliver ikke saa haardt straffet som jeg; thi han er lastefuld. Nu, nu begriber jeg først, hvorfor Gevar sagde, at den, som var sig noget Ont bevidst, frygtede for en Skygge,

han kunde aldrig have Mod, og naar han gjorde en dristig Gierning, var det af Fortvivlelse. Ha, synes mig ikke, at Lyden af Sværdene, og Lyden af de Faldende, denne mig saa bekendte Lyd, bliver meer og meer forfækkelig? Men det er Forræderen, som har trakt Sværdet, og det er den Dydige, som falder. Og hvem har bragt mig i denne affyelige Udørlighed, hvor Lasterne brøle Triumpf, og Dyden sukker, og døer? hvem har bragt mig her! Gevar, Nannas Fader, den ædle, den dydige, den vise Gevar! og jeg gjør mig endnu Bebrejdelser? Men jeg mærkede det, at hans Venfkab til Hothrod, at Høvn-gierrighed kæmpede haardt med hans Dyd — og overvandt. Ha, du har selv lært mig det, Gevar, at Pligterne aldrig stride mod hinanden! og hvortil da de mange Konster for at forlige dem? Er det en Pligt, at Rolf skal døe, krydser ikke Nismund da med Flaaden uden for Høfjord? Bør han leve, hvi tillodst du mig da ikke at advare ham i Dag? Den Hemmelighed hvormed du overtalte mig til at gaae i Hartvars Tjeneste! og, Himmel, du fulgte selv frivillig med Hartvar! Men han aabenbaredede dig først sine Hensigter, da det var for sildigt at vende om. Kan det undskyldte dig, da Guderne havde aabenbaret dig dem før? Men vi vare for svage til selv at tage Høvn af den danske Konge, af den store Rolf. Ha, Høvngierrighed, Høvngierrighed, du forførte ham, den Vise! Er Venfkab da stærkere end Naturen? Ha, jeg er uskyldig, Nanna! Men vend dig bort, fortryllende Forestilling! blodige, blodige Billeder skal rase i min Siæl! ha, min Fader! . . . Men jeg hører en tung Trampen i Skoven som af en flygtende Kæmpe, stønnende, aandeløs. Seer jeg ret?

Han gaaer noget affides.

det er Wiggo, den ædle Wiggo. Retfærdige Guder, lærer mig nu hvad jeg skal svare ham!

Andet Optrin.

Hother og Viggo.

Viggo.

Viggo kommer, og giver i alting en stor Forvirrelse tilkiende. Han banker paa Biarkes Dør uden at see Hother.

Biark, Biark! Ha, det er umueligt at komme ind til Biark, han er nedgravet i Sovn. Heller kan jeg ikke finde Hialte; ingen, ingen kan jeg finde. Den yderste Vagt svømmer alt i Blod. Ingen svarede mig af Biarkes Kiæmper uden Bøvlise og Biarmer. Rude, Rude, du havde alt for ret! men jeg kunde ikke derfor, jeg hastede til Slottet, saasnart jeg saae Baabuene blinke paa Skibene. Ha, hvor forræderisk, hvor taus de sneg sig igiennem Skoven! Men dersom de kun ikke finde for tilig herhen, her hvor Kongen sover! Ha, Hiartvar besaae Løngangene før! Jeg maa vække Kongen. Hvis er den forstræffelige Skygge, som jeg sees der?

Han bliver Hother vaer.

Hvem er du, som gaacer saa sildig ved Kongens Dør? ha, sig mig, hvem du er! tilstaae mig, at du er en Forræder!

Hother.

Siør Binen eller Sovnen dig saa forboven?

Viggo.

Det er Hagbarth. Hialte sagde, at han kiendte dig, og at du var en god Mand. Du kan ikke have Deel i dette Forræderie; men veed du noget, saa tilstaae, tacl, et Ord, en Mine, og træk!

Han griber til Hæftet af sit Sværd.

Hother.

Den Oprørte kan hverken afnøde mig Svar eller Brede, Viggo! Saa meget vil jeg sige dig: din Konge sover saa tryg ved min Arm, som ved din. Det er Hialte, som har betroet

mig at vaage her i hans Sted, og jeg skal i det mindste ikke lade mig true herfra. Frygter Biggo for noget, hvi taler han da ikke til sine Venner? hvi vækker han ikke Leire Kriæmper?

Biggo.

Bed Odin, enten det er Spot, Spidsfindighed eller Viisdom, du taler af, saa giver du mig det bedste Raad. Mine Venner skulde jeg tale til, Leire Kriæmper vil du at jeg skal vække! ha, og har jeg ikke sagt dig, at mine Venner har ingen Dren, at der er ingen Kriæmper i Leire? de ere begravede i Sovn, i Viin; i Skuldes forbandede Fortryllelse ere de begravne, Leire Kriæmper. Ha, jeg som ikke vilde troe Rude, ikke min Alvilde! jeg, Biggo, jeg Ulyksalige, hvor vender jeg mig nu hen? Ha, horer du? Siig mig det, hvor vender jeg mig hen? Horer du? horer du Klirret af Sværdene? Men der er dog nogle af vore Kriæmper vaagnede, der maa jeg hen — men nei, det er sandt: Rolf maa jeg vække først, min Konge tør jeg ikke lade sove længere.

Han vil trænge sig ind i Rolfs Sovestammer, men Gother forhindrer ham deri.

Gother.

Dg det er just det, som jeg har i Sinde at formene dig, saa længe jeg kan holde dette mit gode Sværd i min høire Haand.

Biggo.

Hvad? min Konge maa jeg ikke vække?

Han trækker.

Dg tænker du da, at mit Sværd er rustet, eller min høire Haand lam?

Gother.

Holdt, Biggo! betænk dig! Endnu engang vil jeg erindre dig om, at det er her din Konge sover og sover tryg, tryggere, end du kan giøre ham, førend du bringer flere af dine

Benner, og at du i alle Tilfælde kan bedre tiene Rolf med dit Liv, end med din Død eller min.

Viggo.

Frygter du, eller har du Ret?

Hother.

Dersom Viggo kiendte mig, skulde han ikke tænke, at jeg kunde frygte.

Viggo.

Vil du da sværge ved Odin — nei ikke ved Odin, — ved den mægtigere Verlighed — vil du bestierme min Konge?

Hother.

Jeg vil bestierme ham.

Viggo.

Og at han ikke kommer til mindste Skade i den Tid, du er her?

Hother.

Jeg gjør ingen ubetænktsomme Løfter, Viggo.

Viggo.

Jeg vilde troe dig uden Løfte, dersom jeg burde troe nogen, naar det gielder om min Konge. Hagbarth, Hagbarth . . . men jeg veed ikke . . . Ha, hører du? hører du Tumulten? Det er, det er allerede ved den anden Vagt, at Sværdene klinge. Ha, jeg troer dig, ædle Hagbarth, jeg troer dig; men for alting bliv her! Ha,

Han gaaer, og det sidste raaber han bagerst paa Skuepladsen, og tilsidst langt borte.

Biarke, Bølvise, Biarmer, Servendel, mandige Kiæmper, Rolfs Kiæmper!

Tredie Optrin.

Hother

allene, efter en kort Pause.

Den Edle! havde Rolf saadanne mange, og jeg ikke havde hvæstet min Mimning for at hevne Hothbrod, sandelig Hiartvar skulde neppe denne gang blive Konge i Danmark! Og han fortjener ikke at være det; ingen Uadel kan herske over Dans Underfaatter. Og heller undrer det mig ikke, hvorfor de ellske deres Konge saa høit, disse som boe paa Derne og paa Halvoen; kan man see Skioldungen, og ikke beundre ham? Men hans Fader dræbte Hothbrod. Ha Rolf, du maa døe! hvi sover du saa længe? hvi vaagner du ikke, medens jeg erindrer, at din Fader dræbte Hothbrod, og du Utisle? Men lad ham sove! ja, lad ham! Imidlertid vil jeg giøre dig Regnskab for mine fremmede Følelser, dig vil jeg fortælle det, hvorfor mit Hierte slaaer stærkt, naar jeg hører Klirret af Sværdene, du min Siæls Udvalgte! og hvi jeg sukker, naar jeg seer til Mimning: jeg er uvis paa at behage dig, strenge Nanna! mine Dine følge med dine, du Himliske, og søge Bisald i dem, og finde den ikke. Ha Nanna! men jeg er uskyldig, og du maa ikke vende dine sorte tindrende Dine fra mig. O I Stierner, som nu ere Vidner til, hvorledes hun knælende opløfter de sneehvide, de uskyldigste Arme mod Alfader for Gebars Bel og for mit! hvorledes hun med Taarer fordrer af ham, at han skal beskierme mig! o værer da og Vidner til, at jeg intet foretager, som giør mig hende uærdig! Men riv dig løs, min Siæl, fra disse søde Forestillinger, og udrust dig med Hothbrods Død til Brede, til Kamp! men lad ham sove! Ha, seer jeg ikke den nedrige, den krybende Gunding?

Gunding kommer ind uden at see Hother.

Som en Slange kommer han, der vil snige sig paa den sovende Krigsmand. Han seer kun tilbage, den Frygtsomme!

Fjerde Optrin.

Gother og Hunding.

Hunding

endnu uden at see ham.

At denne fæle Nat kun var forbi! man er hverken sikker for Fiende eller Ven. Glad blev jeg, at Skulde gav mig det Grinde! Dersom jeg kun kunde finde Hagbarth, og ikke træffe paa den Urette. Her skal det være. Er det ikke ham?

Han bliver med eet staaende.

Men han har intet Skiold, og er saa rolig; det maa være en Dansk.

Gother.

Hvem er du?

Hunding.

Jeg — er af dit Folk.

Han vender pludselig tilbage.

Gother

springer op og holder ham fast.

Bliv, Ulyksalige, forklar dig! er Rolf din Konge, eller Hiartvar?

Hunding.

Hagbarth! det er dig? for Gudernes Skyld, Hagbarth! jeg er din Ven, Hunding. Var det her Rolfs Sovekammer? Men det var vel, at jeg fandt dig. Skulde sender mig om hans Hoved. Du er uden Skiold, Hagbarth, og ikke blodig? Ha, jeg havde reent forbildet mig!

Gother.

Anfører for de Svenske, som forvilder sig og forretter

Grinder, naar hans Krigsmænd ere hede i Kampen! hvis er det Blod, som drypper af din Arm?

Hunding.

Ratten er mørk, jeg saae ingen af dem, som min Arm traf. Det er ikke saa smukt, som Rolfs vilde være. Ha, var det Rolfs Blod, jeg skulde gjøre Froe et Løfte, at bære det til min Død. Men du er ikke blodig; fortæl mig, hvorledes gif det til? vaagnede han, da du stal ham Sværdet i Siden, eller gif han taus over til Balhal?

Hother.

Og det kan du have Tid til at spørge om?

Hunding.

Tilgiv mig min Nysgjerrighed!

Hother.

Betroe mig da først, tappre Hunding, hvorledes stod det til, da du forlodst dine Folk? vaagne nogle af de Danske, eller gaae de alle taus til Balhal?

Hunding.

Ja, dersom Biggo ikke havde været! Hiartvar deelte Føl-
kene imellem mig og Skate; det var imod Skuldes Willie, og
jeg vil ikke laste din Ven, men at der vaagnede nogle, var in-
gens Skyld uden hans. Uagtet alt hvad jeg kunde vende ind-
derimod, lod han sine Folk gaae frem i fuld Orden med blot-
tede Sværd, og det har Biggo seet eller en anden Speider.
Men han er mig imod i alting. Jeg havde givet mine Folk
det Ord: Rolfs Død; han raabte, jeg veed ikke af hvad Marsag:
Helges Bane! og det saa høit, at du gierne kan have hørt det.
Mit Raad var, at vi skulde snige os igiennem Bagterne for at
komme dig til Hielp; men han blev derved, at du ingen behøvede.

Hother.

Og du lod dig astratte?

Hunding.

Det fordrede Forsigtighed. Endelig fordeelte vi os i den første Slotsgaard. Her sov de fleste. Nogle saa sprang op og samlede efter deres Vaaben; men de vidste ikke hvor de skulde vende sig, og de faldt som Korn for Meierens Haand. Men Biggo fordærvede alting. Biarmer og Bolvise, to af Biarkes ypperste Kæmper, vaagnede ved hans Raab, og disse vare de to eneste, som slog sig igiennem til den anden Vagt, endskiont de vare næsten nøgne og havde intet uden Skjold og Sværd. Der traf de Gerwendel, Uffe, Rollok, alle i Vaaben. Siden stødte Handuan til dem, og Odin veed, hvor mange flere; og kort forend jeg kom, sprang Biggo frem igjen som en Rasende. Nu er alting i Oprør, Blodet strømmer fra alle Kanter. Biggo klevde Hovedet paa Skuldes Vaabendrager; da var det, at hun raabte høit efter Rolfs Hoved. Men hun fægter endnu som en Lovinde, og Hiartvar boder for hende med sit Skjold.

Hothe.

Du er her?

Hunding.

Bebreid mig det ikke, du er jo saa langt fra Kampen som jeg, og har jeg ikke sagt dig, at Skulde raabte om Rolfs Hoved? hun vil lade det høre høit for ved vore Kæmper, at de Danske maae see det og doe af Skræk.

Hothe.

Du lader Skulde mig sige ved dig, Hunding?

Hunding.

Troer du mig ikke?

Hothe.

Nei.

Hunding.

Jeg tør sige — Frøe og alle Guder! jeg kan see det paa dit Ansigt, at Rolf lever endnu!

Gother.

Da kan du vel og see det paa mit Ansigt, at jeg ikke kan sige dig hans Hoved.

Hunding.

Hagbarth her i tre Timer, Rolf har sovet i al den Tid, og Rolf lever endnu!

Gother.

Det er Hundings Tapperhed at myrde Sovende.

Hunding.

Du opirrer mig ikke med din Spot, jeg vil ikke trætte med dig; men Rolf lever, han sover endnu, hvi gaae vi da ikke? kom, sagte!

Han smiger sig hen imod Døren af Rolfs Lyshuus.

Gother

holder ham fast.

Holdt! du er ikke den, som tør see Rolf under Dinene, naar han vaager, og

Han stöder Hunding bort med Styrke, saa at han falder ved Odin Balsaudr, du skal ikke stiale Livet af den sovende Gælt!

Hunding.

Til Hielp, Kæmper, Hjærtbars Kæmper! Ha, saaledes hænger det sammen; du tillader mig da, at jeg underretter Skulde!

Hunding reiser sig og sner.

Gother.

Dette raaber Gother efter ham yderst paa Skuepladsen.

Ja, sig til Skulde, hils din Dronning, hils hende fra Hagbarth, at hun maa lære at kiende ham bedre; at han aldrig har lovet hende noget, som var saa nedrigt; og at hun ikke fortjener at være Rolfs Søster, den nedrigt tænkende! — Men Rolf rører sig; ha, nu er han vaagen! Hørte han sig ikke? nu er alting stille igien. Du gjør mig Tiden lang,

Rolf! men endnu noget! I midlertid faae de at vide, at han er ikke død endnu, og storme herind; men jeg stoler paa Gevar, og til Rolf er bevæbnet, skal jeg vel forsvare ham, mod ti Hundinger i det mindste forsvare ham, det skal være min Lyst. Ha Hvern, Skik af vore Forsædre, meer end Lov af Naturen! dog, anstaaer det Hother, og nu, at fordybe sig i slige Betragtninger? Tumulten nærmer sig. Det er Skuldes Røst; men de vældige Hug ere enten Gevars eller Biggøds. Hvad?

Skulde kommer bevæbnet, fulgt af Hiartvar, Gevar, Hunding og nogle andre.

Rolf, Rolf, staae op og bevæbne dig! Hun er forrest i Spidsen, den Rafende!

Femte Optrin.

Hother. Skulde. Hiartvar. Gevar. Hunding og nogle svenske Kiemper.

Skulde.

Han hugger i Døren, og Hother gaaer imellem den og hende, og tager i det samme Skjoldet op, som ligger paa Jorden.

Ha, han lever endnu, Hagbarth?

Hother.

Hiartvar, hold din rafende . . . ved Thor, dersom hun gjør mig vred, glemmer jeg at hun er Skulde! — Skate!

Gevar.

Har jeg ikke sagt dig . . .

Skulde.

Skal han ikke døe? døe skal han, og døe trods denne Forræder!

Hother.

Dg leve skal han, saalænge jeg vil at han skal leve, trods dig og alle Helvedes Plage-Mander, Uhyre!

Skulde.

Døe da du!

Hun hugger til ham, men han bøder for sig med sit Skjold.

Gevar.

Har jeg ikke sagt dig . . .

Skulde.

Ha, hvad har du sagt mig? du har intet sagt mig. Hiartvar, Gunding, Ubbe, Biorn! hvi staae I der som de der frygtede? Rolf døe, og Hagbarth med ham!

De falde alle ind paa Hother, og Gevar træder paa hans Side for at forsvare ham.

Hother.

Om I var endnu engang saa mange, Nedrige . . .

Gevar.

Lad dig ikke forlede til Brede, Hagbarth! bød kun for dig!

Hiartvar.

Hvilken felfom Forvirrelse er denne!

Rolf stöder Døren op og kommer ud, ubevæbnet.

O I Guder, Kongen!

Siette Optrin.

De Forrige og Rolf.

Rolf.

Hvorledes? hvilket Oprør! Hiartvar, min Ven Hiartvar, de vil dræbe dig!

Hother.

Dine Vaaben, Konge!

Gevar.

Bed Venstabs hellige Guder besværges jeg dig, dine Vaaben, Søn af Helge! snart, snart dine Vaaben, at jeg ikke dræber dig værgeløs!

Gevar hugger til Rolf, men Hother tager Hugget i sit Skjold.

Ha Tyran, see op fra Niflsheim, og hyl over din kæreſte Søns Død! — Du forhindrer mig?

Hother.

Lad din Bitterhed ikke overile dig med noget, ſom du ſiden fortryder, du Viſe!

Gevar.

Beſte Ven, viſere end jeg! Men at han da henter ſine Vaaben, ſine Vaaben, dens Sen, ſom myrdede min Ven, til den jeg gjorde Sed! Men jeg vil overlade det til dig og til de retfærdige Guder, jeg vil flye for min Brede.

Han gaaer.

Ha Venſkab, ædleſte Dyd, og du kan ſaaſnart formørke Siælen!

Rolf.

Er da ingen, ſlet ingen, ſom vil oplyſe mig om alt dette?

Hother.

Dine Vaaben, Rolf! uden at betænke dig længe, dine Vaaben!

Rolf vil gaae. Skulde og hendes Følge vige noget tilbage.

Skulde.

Die! jeg vil oplyſe dig, Rolf!

Rolf.

Og hvorfor er du bevæbnet, min Søſter?

Skulde.

Hun vil løbe ind paa Rolf, men Hother holder ſit Skjold for ham.

For at dræbe dig, for at ſtøde mit Sværd i dit Hjerte, Sen og Broder af Urſe!

Hother.

Nei, Skulde, din Arm er ikke ſaa ſtærk ſom min.

Rolf.

Ha Forraderſke! Hvorledes begriber jeg: Skulde vil dræbe mig, Hagbarth forſvarer?

Hother.

Endnu engang, Rolf, betænk dig ikke til du døer!

Skulde.

Jeg maatte rase! har da denne forbandede Troldkarl døbet alle eders Sværd, eller gjort eder alle til Qvinder og mig allene til Mand? Falder an, eller flyer som Ridinger!

De falde alle ind paa Hother.

Rolf.

Og du, min Ven Hiartvar?

Skulde.

Han er ikke din Ven, eller ved Frigga ikke min! du har ingen Ven paa Jorden, uden denne Forræder; men døe, døe skal du alligevel.

Hother.

Og jeg siger dig, at han er saa tryk bag ved mit Skjold, som Odin er paa Hvidskjalf.

Skulde.

Vi vil see.

De kæmpe medens de tale. Imidlertid springer Rolf ind at hente sine Baaben, og Biggo kommer Hother til Hielp med to eller tre danske Kæmper.

Syvende Optrin.

Biggo med nogle danske Kæmper, og de Forrige.

Biggo.

Ha Forrædere! Til Lykke, ædle Hagbarth! til Lykke! Saaledes Bølvise! dengang traf du got.

Hother.

Bed alt hvad helligt er, Hiartvar, dersom du opirrer mig længere — jeg vilde ugierne bryde den Eed, jeg soer dig!

Skulde.

Vilde Guderne ikke agte din sidste Ven meer, end jeg agter din Sed og dig!

Rolf

fommer bevæbnet ud.

Da det ikke kan være anderledes . . . Agter ikke denne sværmende Mængde, tappre Venner! vi har en god Sag og gode Sværd, og Rolf fører eder an!

Diggo.

Alf, min Konge!

Rolf til Skulde.

Kast dine Baaben, du Rasende, og bed om Naade, eller flye i det mindste!

Skulde.

Kaste Baaben! bede om Naade! flye! Ha, Hun stræber igien at naae Rolf med sit Sværd. Lær at kiende mig!

Diggo

saarer hende, og hun taber Sværdet.

Jeg traf dig ikke før, Skulde! saa — tab da dine morsdiffe Baaben!

Skulde.

Jeg er saaret.

Rolf.

Alf, du saarede min Søster, Diggo!

Skulde.

Men det er ægte Blod, som flyder! Ha Hjartvar, dersom du ikke hevner mig!

Hjartvar.

Bed Ddin, jeg skal! intet Blod kan være mig kostbart, siden jeg har seet dit flyde.

Skulde.

Men paa den Uægte skal du hevne det, og paa ingen anden.

Rolf.

Grusomme Søster! hvilken Ulykke!

Skulde.

Ha, han ynker mig! fører mig affides, langt bort! jeg svimler.

Hjartvar.

Jeg viger for et Dieblif; men stielv, Rolf, og stielver alle I som ere Skyld i dette, naar I see mig igien!

Hjartvar tager Skulde under Armen og gaaer langsom bort. Hun viser i sine sidste Gebærder den vorende Fortvivlelse og den sig nærmende Død.

Diggo.

De flye alle, og Diggo vil forfølge dem.

Betænk I eder et Dieblif, Forbandede! at følge eders Herre?

Rolf.

Du skal ikke forfølge dem, lad dem bringe hende bort med Roe. Ak, du saarede min Søster, Diggo!

Diggo.

Vilde hun ikke dræbe dig, min beste Konge?

Rolf.

Jeg bebreider dig ikke, jeg kan ikke bebreide dig din Troskab. Men det er en forfærdelig Nat, det er Gudernes Tusmørke.

Hother.

Sæt dit Sind i Rolighed, Konge! Natten er ikke forbi, og her er andet, meget andet er her uafgiort endnu.

Rolf.

Dig imidlertid, du troe, stiont fremmede Ven! dig skylder jeg mit Liv.

Hother.

Du skylder Wren det, og dine øvrige Venner.

Rolf.

Men hvor er Biarke og Hjalte? hvor ere de alle? Wiggo, gaae du hastig og kald dem, at de ikke blive overfaldne, medens Sønnen endnu er tung paa dem; Biarke især og Hjalte! gaae, min Wiggo!

Wiggo.

Det er bedre, at jeg bliver hos dig, Konge!

Rolf.

Har jeg ikke Hagbarth og disse, og mit gode Sværd, og en retfærdig Sag?

Wiggo gaaer.

Hother.

Jeg har noget hemmeligt, Rolf! jeg vilde, at du bed disse at gaae.

Rolf.

Gaae, min Bølvise, og I tappre Kæmper, gaaer at vække hver sin Ven! jeg vil være allene.

De gaae alle uden Rolf og Hother.

Ottende Optrin.

Rolf og Hother.

Hother

affides og noget sagte.

Vær nu nær ved mig, Hothbrod, og du Utisle! og styrker mit Mod, I Guder for Hevn og Siengjeldelse!

Rolf.

Du taler med dig selv, ædle Hagbarth? du er endnu oprørt af Kampen.

Hother.

Du kiender mig ikke, Rolf! Den Mandige og den, som har Ret, blive ikke oprørte i Kamp; men . . .

Rolf.

Dog flamme dine Dine, og din Nande er fort. Hvad fattes dig?

Hother.

Du sagde før, at du skyldte mig Livet.

Rolf.

Mener du, at jeg nogentid kan negte hvad jeg har sagt?

Hother.

Men du maa betale din Gield!

Rolf.

Hvorned? begier!

Hother.

Hvorned kan Rolf betale sig uden med sig selv? du maa døe, Rolf, eller jeg!

Rolf.

Denne Tale forstaaer jeg ikke af min Ven, den som nylig vovede sit Liv for at forsvare mit!

Hother.

Ikke var det af Kiærlighed til dig, at jeg forsvarte dig; jeg forbeholdt mig selv din Død, og monne der behøves Bendskab til at straffe Kongers Forrædere, eller er det stort at støde Morderen bort fra sin Fiendes ubevæbnede Bryst?

Rolf.

Edelt er det! du fortjener at være min Ven.

Hother.

Og du at være min Fiende, Rolf!

Rolf.

Dens Fiende, der tænker og handler som du, vil og kan jeg ikke være; men sfig mig, hvorfor du endelig vil være min!

Hother.

Viid da, Rolf, at den, du taler med, er ikke Hagbarth, men Hother, Hothbrods Søn og Atisles Broder! behøver jeg at sige dig meer?

Rolf.

Du sætter mig i Forundring; jeg har beværtet den for Dyd og Manddom saa bekiendte Hother, dig, en Fyrste af Dans Blod, paa Leire, og har ikke vidst det! Men du har i denne Nat viist dig Rytet og din store Stamme værdig.

Hother.

Ha, er jeg her for at høre Lovtaler af dig? Her svæve Skygger, mig hellige Skygger, som længes efter at høre dit sidste Suk!

Rolf.

Det gjør mig ont for dig, at du er Hothbrods den Grømsomes Søn og den nedrige Atisles Broder — ved Odin, de to eneste, hvorved Dan maa rødme!

Hother.

Hell er ingen Vebreidelser, Søn af Helge!

Rolf.

Og dog veed jeg ikke, om du var ædlere, da du stelte mit Liv, eller da du erindrer mig om mit Huses store Gierninger nu du vil at jeg skal døe. Sandelig, Helges, min Faders, Navn er udødeligt, fordi han dræbte Hothbrod, den Tyrann; og aldrig havde din Broder, den Gnier, faaet Serimmet at smage, havde han ikke faldet for Viarkes Haand, eller om du vil, for min.

Hother.

Endnu engang: det er ikke med Ord, at den Mandige kæmper! forsvar dig!

Rolf.

Det er heller ikke med Hidsfighed, at den Mandige kæmper, unge Helt! Jeg skylder dig en Kamp, fordi jeg maa opoffre min egen Tilbøielighed til en almindelig Skif, som aldrig har behaget mig; dog ønskede jeg, at du vilde skaaue dit Liv til nyttigere Bedrifter.

Hother.

En almindelig Skif bliver til Pligt, naar man udsætter sig for et evigt Banrygte ved at overtræde den. Jeg tilstaaer dig, at det Liv, som du er saa medlidende og vil at jeg skal skaaue, er mig langt fra ikke saa kostbart som min Ære. Men hvortil de mange Død?

Rolf.

Vel! du vil saa have det; dog en Ting maa du love mig først.

Hother.

Saa, hvor vil du begraves?

Rolf.

Du sælger Huden, førend du slogst Biørnen, dristige Søn af Svanvide! Men det du skal love mig er, at om jeg falder — thi det staaer i Alfaders Haand, hvem der skal falde — men da skal din Hævn være død; mine Undersaatter og mine Søstre og Brødre skal Hother ikke hade.

Hother.

Ikke Skulde og ikke Hiartvar?

Rolf.

Denne Nats Raserie kan jeg ikke indsee; men en vis Stolthed var altid min ældste Søsters Hovedseil, og Hiartvar — han tilbeder hende som en Gudinde, og følger hendes første Bink. De ere unge begge, og jeg tvivler ikke, at de jo ligesaa hastig vil fortryde deres onde Gierning, som de har besluttet den, og

hvis ikke, da overlad Straffen til dem selv, da ere de straffede nok foruden dig. Men de ere ædle, og overalt — Helges Børn.

Hother.

Ha, Helges Børn! og hvi erindrer du mig derom? seer du ikke min blodige Fader, som fordrer dit Blod og Helges?

Rolf.

Blodgierrige Hother, jeg kiender Tyrannen, jeg kiender Hothbrods Son i dig! dog havde min Død været ham nok. Men jeg veed ikke, hvi jeg trattes med dig om Liv, som jeg bedre kan sætte i Sikkerhed for dig. Ved Odin Balsfaudr, som om jeg nu havde mindre Tillid til dette mit gode Sværd, end ellers! Du vil ikke love mig det ved dine Guder, Hother?

Hother.

Grusomme, farlige, fortryllende Fiende, hvi døver du da mit Sværd, og hvi gjør dine Ord min Arm afmægtig? Men jeg giver dig mit Løfte. Ved mine beskiermende Guder sværger jeg, at jeg foragter disse Uværdige for meget til at hade dem, og at denne Kamp skal for evig ende min Bitterhed mod Helges Huus! Nu, Rolf! Ha, til Hielp, blodige Skygger af Hothbrod og af Utiisle! Nu . . .

Rolf.

Og I, retfærdige Guder, som ere Vidner til, at jeg aldrig utvunget blottede mit Sværd!

De kaste begge deres Skjolde paa Ryggen og kiæmpe. Imidlertid storme Hiartvar, Hunding og en stor Deel svenske Kiæmper ind paa Skuepladsen, og falde alle an paa Rolf.

Kiende Optrin.

De forrige. Hiartvar. Hunding og en stor Deel svenske Kriamper.

Hunding.

Det var dog engang Ket, Hagbarth!

Hiartvar.

Hun er død, hun er død, Tyran! og her er jeg for at
hevne hende!

Rolf.

Ha Forræder!

Hother.

Hother forsvarede ham, men bliver stilt fra ham i Trængselen.

Ved de hellige Guder besværges jeg dig, Rolf, troe ikke,
at jeg har nogen Deel i dette! Forsvar dig! dine Fiender ere
mine.

Hiartvar.

Jeg har tilforet hende det, og om du havde ti Liv, og
Tusinde til dit Forsvar, skal du ikke undgaae min Arm!

Han stæder Rolf Sværdet i Siden, medens han forsvarede sig mod de an-
dre, som har angrebet ham for til.

Rolf. Han falder.

Ha, jeg er saaret, dødelig saaret!

Hother.

Jeg skal hevne dig, du Uedle! Forbandede Mordere!

Hother driver den største Deel for ved sig ud af Skuepladsen, og de andre
forfølge igien Hother, undtagen Hiartvar, som bliver staaende og stir-
rer paa den faldne Rolf.

I flye forgieves!

Hunding falder bagerst paa Skuepladsen.

Ha, det var et Doffer til Froe, eller til Hel i Niflshheim, det var
for ureent til dig, ædle Rolf! Men jeg skal toe mine Hænder i
den Tappres Blod, om jeg kan finde een i al denne Sværm.

Man seer ingen meer uden Rolf og Hiartvar.

Tiende Optrin.

Rolf og Hiartvar.

Rolf,

som anseer Hiartvar for Hother.

Forsølg dem ikke, min Hother! Din Haand! jeg kender dig for at være af Dans Afkom, sagde du ikke, at du var Svanvides Sønnesøn? tag . . .

Han vil række ham Haanden.

Hvor er du, ædle Hother?

Hiartvar.

Ha, jeg kender ingen Hother, jeg veed ikke hvem han tæler om; men han døer, den Edleste, den Beste, og jeg har myrdet ham! Ha Tanke, ha Helvede, hvi qvæler du mig ikke?

Rolf.

Jeg døer — og Danmark, mine Undersaatter, mine Børn! dersom jeg endda var vis paa, at Hiartvar vilde elske eder som jeg elskede eder, saa kunde jeg tilgive ham; men det kan han ikke. Ha, maatte han dog kunne det! Retfærdige Guder, I ere mine Vidner, at jeg tænkte Dag og Nat paa at gjøre dem lykkelige, og jeg havde tusinde smigrende Forslag til deres Lyfsalighed; men disse glade Drømme ere forsvundne. Hother, ædle Fiende! nei, min Ven, Hother! er du og saaret? Men kom noget nærmere, om du kan. Jeg døer. Det har saaledes været Alfaders Billie. Beskyt min Klude og min Biarke, om de leve, og sliq til Hiartvar, at Danmark . . .

Han døer.

Hiartvar

falder paa Knæe.

Hvad skal jeg sige til Hiartvar? o I Guder! til den Utaknemmeligste, til den Grusommeste? — og du kan erindre ham, Rolf, beste Konge? Men det er for sildig, han er ei meere; ha, det er for sildig, han seer mig ikke, ikke min Anger,

ikke denne Angst! Død, død er han, og jeg lever!

Han springer hastig op og griber til sit Sværd.

og jeg lever! Men den Straf var mig for mild, at døe. Ja, jeg vil bære dig, dersom jeg kan; jeg vil pines, evig pines af dig, grusomme Marter! ha, dersom jeg kan! Nei, i Nastrond er ingen Dval som denne Bebreidelse. Ha Skulde, Skulde, Furie! og du, Fortvivlelse! Ha, i Kampen vil jeg styrte mig, i Kampen, og døe; og saa, Helvede, ras med alle dine Plager, brøl med al din Skræk for at modtage mig! Ha Rolf, ædle, beste Rolf, det var da Lønnen for alle dine Velgierninger! men du beviiste dem mod en Uffkyelig, mod en Hugorm, mod een, som Guderne havde forbandet. Ha, jeg Uffkyelige, jeg . . . Der komme de, de komme allerede, de som vil bebreide mig det. Hvor skjuler jeg mig? hvor? hvor skjuler jeg mit Ansigt for den første, som møder mig? Ha, jeg vil flye for dem, for hele Verden, og om det er uueligt, for mig selv!

Han flyer.

Fjerde Handling.

Første Optrin.

Biggo allene.

Biggo kommer ind med Hænderne sammenflaaede over Hovedet, eller i en anden Skikkelse, som kan passe sig paa den største Grad af Bedrøvelse; dog bliver han ikke Rolfs Liig vaer, som endnu sees paa Skuepladsen, hvor han faldt i den forrige Handling.

O J Guder, den Uffhyelige! o du Banskabning, Uhyre af Nastrond, Forbandede, meer glubende end Fenris-Ulven, giftigere end Midgaards-Ormen, o! Bed de helligste Guder, dersom Hagbarth ikke havde bekræftet det, og foret mig til, at det var sandt hvad den fortvilede Morder brølte... han soer mig det jo til, Hagbarth? men det er alt for sandt! Hiartvar, Hiartvar, du har myrdet min Konge, Hiartvar! min Konge!

Han sees Rolfs Liig.

Ha, der! jeg tør ikke gaae derhen, retfærdige Guder, jeg tør ikke gaae derhen! Han er det, Rolf! min Konge død! han ligger jo som den der er død, maaloes, uden Rørelse; ja, død er han, Rolf er død! Men jeg Ulyksalige, jeg som forlod ham! Ha Hiartvar, det var derfor, at Helvede... O J Guder, hvor er Hagbarth? hvor var Hagbarth, da han døde? og jeg?

Han løber hen og falder paa Knæe ved Liget.

Rolf, Rolf, tilgiv mig, at jeg ikke var hos dig! Svar mig, min Konge! ha, svar din Biggo! Men det er ude, alting er ude. Vel, saa døe da med! døe, troløse Biggo, som forlodst

din Konge! D, men jeg var dog uskyldig; ved Ddin, Rolf! du veedst det, at jeg var uskyldig! befalte du mig det ikke selv? Og jeg doe? jeg som tilsoer ham at hevne hans Død?

Han springer hastig op.

Jeg finder nogen Lindring i denne Tanke. Du skal dog heller ikke glæde dig, ved Ddin, du skal ikke glæde dig længe, Forræder! ha doe, doe skal du, Tyran! thi jeg tilsoer min Konge det, da han gav mig disse Guldsmykker; da jeg fik disse Guldsmykker, løftede jeg min Arm høit op mod Ddin, at jeg skulde støde mit Sværd i dens Side, og rase i hans Indvolde, og møtte mine Dine ved hans Blod, dens som dræbte min Konge. Ret! hevn din Konge, Biggo, hold dit Løfte, og saa doe! Denne Beslutning gjør mig fuldkommen rolig, og jeg vil heller ikke spille mit Liv i Striden, eller kæmpe hvor jeg ikke seer ham, og heller vil jeg ikke falde ham an, naar han er omringet af sin Vagt. Det er got. Men du, du min Konge — ha, jeg skal fortælle dig i Valhal, at du er bleven hevet! inden maaskee Solen gaaer op, skal jeg fortælle dig det i Valhal. Imidlertid . . .

Han laver sig til at bære Rolf bort, men standser i det samme.

Der kommer nogen. Det er uden Tvivl Hjalte. Han veed det ikke endnu.

Han bærer den døde Rolf hen under nogle Træer, dog saaledes at en Deel af ham bestandig sees paa Skuepladsen.

Imidlertid vil jeg bære dig her hen i Skjygen, og jeg vil heller ikke sige Hjalte det, at han ikke berøver mig min Hevn.

Han kommer tilbage og henter Rolfs Baaben.

Hans Baaben vil jeg og giemme,

Han bedækker Liget med Græne.

og saaledes vil jeg bedække ham med Græne. Ingen, ingen skal vide det. Her, her vil jeg sætte mig ned ved hans Hoved.

Hjalte lader sig see i Indgangen af Skuepladsen, og Biggo stuler sig under Træerne.

Ha, der er Hjalte! her vil jeg skjule mig, og offere min Konge
 Taarer, til jeg kan offere ham Blod.

Andet Optrin.

Hjalte og Signe.

Hjalte.

Hjalte kommer ind, og Signe holder sig fast ved hans Arm.

Bagterne ere alle forladte, overalt i Staden høres Tu-
 mulden endnu, her er øde, øde som i en finst Uderken, hvor
 man kun hører enkelte Navne skrige Ulykker — en Tausshed,
 som er forfærdelig. Kongens Dør staaer aaben, og jeg tør
 neppe gaae derind. Høther, som jeg betroede min Vagt, er
 borte; han maa være falden, eller i en rasende Hede have
 efterjaget Kampen. Ha, jeg maa ind og see, hvor Kongen ...

Han river sig løs fra Signe og gaaer ind i Kolsk Lyshuus.

Signe.

Ingen Gudinde er magtig som Frigga, hun omstaber
 Sielen, og gjør den frygtsumme Pige til en Heltinde. Hvem
 skulde søge Signe her i denne græselige Nat, her imellem
 Kamp og Mord, og sige, at den Frihed at være her havde
 kostet hende Taarer? Og dog synes mig ikke at jeg frygter,
 saalange jeg holder ved min Hjaltes Arm. Han saae det
 ugierne, at jeg fulgte ham. Dersom han nu forlader mig ...
 men det kan han ikke.

Hjalte kommer tilbage.

Hjalte.

Han er der ikke, hans Vaaben ikke heller! overalt en sør-
 gelig, en skrækkelig Tausshed. Han er i Kamp, om ikke ...
 men jeg vil ikke tænke det. Ha, det ulyksalige Giestebud!

Der høres Tummel ved Skuepladsen.

Tumulden nærmer sig. Hører du, Signe? ha, hører du de

græsselige Raab? Kampen maa være forbiøved, siden de raabe saa høit. Jeg kiender Bolvise's og Biarmers Røst over dem alle. Viarke hører jeg ikke. Her er alting stille som i Steenens Kreds, som paa de forrige Tidens Balplads. Ha, lev vel, Signe!

Han vil gaae, men Signe hænger sig fast ved hans Arm.

Signe.

Er det endnu ikke nok, at jeg overbandt min jomfruelige Frygt for din Skyld, grusomme Hialte! og fulgte dig i denne affyelige Nat, og glemte at der var Mulm og Skræk og Kamp og Død rundt omkring mig, og døde ikke ved Lyden af de grusomme Hug og af de fløvede Hielme: at du nu vil forlade mig, nu her, i denne Udørfen?

Hialte.

Biggos Røst kan jeg heller ikke høre. Jeg har intet fornummet til ham siden det forfærdelige Raab, hvormed han kaldte mig til Strid. Han forsværer sin Konge eller er død, siden han tier. Og jeg!

Sumtten høres igjen, og han stræber at vikle sig los fra hende.

Ha flye, min Signe, og Odin Balsfaudr skal sende Guder til din Beskyttelse!

Signe.

Jeg flye, jeg, da den, som mit Hjerte brændte for, river sig los af mine Arme, og agter Døden høiere end mig, og det uden mindste Tvang, ikke engang af Wren; uden at kunne haabe den glimrende Røg, dens Belønninger, og uden at have nodig at frygte for dens Bekreidelse? Hvem vil bekreide min Hialte det? du kan jo have sovet og ikke hørt Biggos vederstyggelige Raab.

Hialte.

Ha, jeg maatte rase! hvi jeg staaer her og hører paa

Qvindesnak? Dit Hjerte, Signe, staaer kun aabent for Elskov og kielne Følelser. Bed Odin, det er alt hvad jeg kan sige til din Undskyldning. Skal Oren da — behøver den at tvinge Hjalte til hans allerhelligste Pligter? bør Tjeneren betinge sig Belønninger for at beskytte sin Herre? og kan nogen gjøre mig smerteligere Bebrejdelser, end jeg selv?

Man herer høie Raab, og deriblant Hjaltes og Biarkes Navne.

Ha, hører du? det er den stærke Handuan, som raaber paa mig og Biarke. Hvor er Biarke? han sover dog ikke, han kan ikke have sovet i denne Forvirrelse.

Han tramper af Brede.

Slip mig, slip mig, og fly!

Signe.

Skal jeg da forglemme min Hjalte?

Hjalte.

Skal jeg forglemme ham? o J Guder!

Signe

falder paa Knæe, og holder ham saaledes fast.

Du kan dog ikke, du kan ikke støde din skielvende Brud fra dine Knæe, Hjalte! ikke mig, før den som dit Hjerte var stolt af — af før! See mit svulmende, mit arbejdende Bryst! bær Medynd med mine Taarer, om du ikke vil med dig selv!

Hjalte.

Ha Odin og J gode Guder, frier mig dog fra denne Fortryllende! Hvorlænge, ha Slange, hvorlænge vil du hvide Gift i mine Oren? Nithers Dotter i Friggas Signelse, Forræderste, slip!

Han stræber igien forgieves at vikle sig løs fra hende.

Signe.

Dine Forurettelser, din Haardhed, Hjalte, er mig en sød Musik, dine Skjeldsbord er Harmonie, yndigere end Vestenvinden naar den hvisler imellem Roserne! Saalænge, min Hjalte,

min Brudgom! som du udstøder Forhaanelser mod mig, saalænge seer jeg dig, og saalænge lever du.

Hjalte.

Ha, jeg maatte rase! hvi jeg ikke . . . Signe, jeg elsker dig! ved Himmelen og Jorden og alle hellige Guder, jeg elsker dig høiere, tusinde Gange høiere end mig selv; men som min Pligt og min Konge kan og bør og skal jeg evig ikke elske dig. Slip mig! endnu engang, jeg vilde nødig . . .

Signe.

Grusomme Hjalte, hvad vilde du nødig?

Hjalte.

Beskadige dig. Staae op!

Signe.

Nei, før evig ikke staae op! Døe, døe kan den frygtsomme Pige, døe kan den elskende Brud; men forlade dig, det kan hun ikke.

Tumulten, som af og til bestandig høres uden for Skuepladsen i denne Handling, bliver større.

Hjalte.

Marter, Hel, og alle Nastronds Hugorme! Tumulten bliver altid større, og jeg staaer her, og min Konge . . . ha Tanke! Hører du ikke Bulderet? hører du ikke de klorrende Sværd? hører du ikke Raabet af mine faldende Staldbrodre? Hør, hør, hør, og slip!

Han river sig løs, og hun falder.

Signe,

i det hun staaer op.

Vel, Umenneskelige, meer grusom end . . . Ha mine Søl, mine Taarer skal være spildte, Hjalte?

Hjalte.

Den græbselige Gienlyd, som høres overalt i Skoven af Rolfs Navn! Hvi raabe de saa meget paa Rolfs Navn? Him-

mel! og her er Tausshed? er han maaskee . . . men jeg vil ikke tænke det. I Staal og Jern er min Konge og Viarke og Biggo og alle, og jeg skulde skiule mig her i dine bløde Arme? det vil du, Signe, og du elsker mig? Lev vel!

Han gaaer.

Signe.

Ha, han gaaer, han er haard som en Steen, han hører mig ikke. Ha, jeg uheldigste blant alle Moer! Hialte, Hialte! et Ord, et Ord endnu, og saa gaae!

Hialte

vender tilbage ved Enden af Skuepladsen.

Hvad vil du? snart!

Signe.

Jeg veed ikke. Drøb mig!

Hialte

vil gaae igjen.

Flye, min Signe, og lev!

Signe.

Dg hvem skal jeg leve for, naar du døer?

Uffides og noget sagte.

Ha, det rørte ham.

[Hoit.]

Hvem skal din Signe omfavne, naar du er i Balhal?

Hialte.

Hvem du skal leve for, hvem du skal omfavne, naar jeg er i Balhal? ha Erolofeste! o du falskeste blant Emblæ Døttre! og det er den evige Kiærlighed, som du saa ofte tilsoer mig, du smigrende Slange! og derom tør du spørge mig? Men tag mit Svar! jeg har ikke Tid til at svare dig anderledes.

Han trækker sit Sværd og støder til hende, og hun falder om i Afmagt, endstiont hun ved en hastig Bending undgaaer Stødet.

Omfavn den første Skygge, som møder dig af de faldne Forrædere! jeg skal sørge derfor, at der møde dig Skygger.

Han bliver staaende med Armene over Kors, og stirrer nogle Dieblig paa hende uden at tale.

Hun døde, troer jeg? og jeg har dræbt hende — jeg Signe? Men vel! hun vilde det ikke anderledes, og jeg kan heller ikke leve længe; lad det være dig en Trost, Signe, at jeg skal følge dig snart! Retfærdige Guder, hun rører sig ikke, hun svarer mig ikke, hun er død! min Signe, min Signe! hvad har jeg gjort, jeg Ulyksalige? Ha, men her vil jeg ikke staae og begræde Overilelser. I Kampen vil jeg bringe min piinte Sial, i Kampen min alt for sildige Fortrydelse, og i tusinde Forræderes Blod vil jeg kiole min rasende Smerte.

Han gaaer.

Signe

lutter Zinene op, uden at reise sig.

Hialte, min Hialte, jeg vil doe med dig! jeg vil ingen omfavne af de hæslige Skygger! — Hvor er jeg? horte jeg ikke min Hialtes Røst, som rasede, fordi jeg vilde omfavne Skygger? hvor er han nu? Her er stille overalt, her er en Udsøken rundt omkring mig; er jeg da virkelig død? hvor vil det da smerte den ulyksalige Hialte, at han dræbte mig i sin Overilelse! Men veed han da og, at jeg kun vilde friste ham, at det ikke var mit Alvor? ha, hvor skulde han vide det? o I Guder, min Hialte foragter mig!

Hun staaer op og seer rundt omkring.

Men hvilken Uffindighed! her er jo Rolfs Lovsal, og her er jeg. Hvi forvilder min Sial sig da i lutter forvirrende Dromme? Men har jeg da drømt alt dette? saae jeg ikke, at han dræbte mig?

Biggo lader sig see imellem Træerne.

Ha, hvis er den blege, den grædende Skygge? Saaledes saae Biggo ud, da han levede. Ha, jeg vil ikke omfavne dig, blege Skygge! jeg er Hialtes Brud.

Biggo kommer frem, og hun vil flye.

Tredie Optrin.

Viggo og Signe.

Viggo.

Vaagn af din Forvirrelse, Signe! bliv! jeg har noget at aabnbare dig. Jeg er Viggo, og ikke hans Skygge.

Signe.

Du er Viggo . . . men der var falden en tung Slummer over mig, den har reent forvirret mig, jeg veed neppe endnu hvor jeg er.

Viggo.

Jeg var Vidne til alt det som skede imellem dig og Hjalte; her sad jeg bag ved disse Træer.

Signe.

Hørte du da og, at han talte om nogle Skygger?

Viggo.

Han var først fortørnet over dit ubesindige Spørgsmaal, men siden rasede han over sig selv, da han troede at du var død. Men hør mig, Signe . . .

Signe.

Du maa vel kalde mit Spørgsmaal ubesindigt. Og han tilgav mig det, den Udle? han rasede, siger du, da han troede at jeg var død? Ha, jeg maa see ham endnu engang, den dydigste Helt og den kiærlige Brudgom! Jeg har et Indfald . . .

Viggo.

Derom kan vi tale siden; men nu . . .

Signe.

Ja, jeg vil udruste mit Hierte med Hjaltes Mod. Han vil døe, og jeg vil ile hen i Kampen og døe ved hans Side, at han maa see at jeg er ham troe, den beste Brudgom! Men jeg vil kun tage mit lette Jagtspyd — thi de tunge Sværd kan

jeg ikke bære — og det buntede Skjold, som min Hjalte for-
ægte mig; at han maa kiende mig igien i Kampen.

Alvilde lader sig see ved Biarkes Huus; men da hun bliver Signe og
Viggo vaer, gaaer hun bag ved et Træ.

Viggo.

Kiække Signe!

Signe.

Og naar du da seer mig, du som mit Hjerte brænder
for, naar jeg ligger ved din Side, da vil du falde i en sød
Genrykkelse, og tilsidst strække dine kiærlige Arme ud imod mig,
og kalde mig din Signe!

Viggo.

Fortræffeligste blant Leire-Moer, Guderne kunde misunde
Hjalte dit Hjerte! men hør mig: eders Huus, det i Skoven,
staaer det aabent?

Signe.

Der var jeg i Nat, og nu løber jeg derhen.

Viggo.

Jeg følger da med dig, der vil jeg skiule mig. Er Ver-
mund hjemme?

Signe.

Du vedst jo, at min gamle Fader ikke meer kan gaae
ud. Det fortød ham nok, den ærverdige graae Helt, at han
ikke kunde følge med Hjalte; han græd, og min Moder med
ham. Men du skiule dig, Viggo?

Viggo.

Jeg skal fortælle dig det paa Veien, naar du vil tilsværge
mig Tausshed. Men kom snart, førend nogen seer os.

Signe.

Naar du kan følge med Skovens letspringende Sønnen,
saa følger du mig nu da jeg brænder efter at være ved dens
Side, som jeg elsker.

De gaae hastig bort, og Alvilde kommer frem.

Fjerde Optrin.

Alvilde.

Skal jeg fornegte mine Dren, mine Dine, eller skal jeg troe dem? var det ikke Viggo, som sneg sig bort med Hjaltes Signe? og hende, den Ubluc? Men det foragter jeg, den Tid kommer ikke, at slige Fornærmelser opirre Alvilde. Og er jeg ved en lykkelig Hændelse tilig blevet overbevist om dens Utroskab, som jeg havde stienket mit Hjerte, saa bør jeg takke Guderne derfor. Men han vil stiuile sig; det begriber jeg ikke. Hvorfor stiuile sig? hvorfor er han kommet tilbage fra Skibene? Ha, det er en græsselig Nat! Er her Forraderie paa Færde — og det er her, thi jeg kan jo høre Lyd af Vaaben; men hvi flyer da denne nedrigste af alle Forraderere? og med Signe? Men jeg vil ikke tænke meer paa den Trolose. Det kommer nærmere og nærmere. Jeg maa vække min Veninde og Viarke.

Hjalte og en dansk Kiæmpe komme ind, begge blodige.

Er det ikke Hjalte og Bolvise, som komme, blodige og skumende som to opirrede Bjerne?

Femte Optrin.

Alvilde. Hjalte og en dansk Kiæmpe.

Hjalte.

Her er det, Bolvise! bag ved de store Graner vorer det blodstillende Græs. Naar du har lagt paa dine Saar, saa kom snart, og kun en Haandsfuld til dette dybe her i Armen, at Blodet ikke forløber mig for tilig.

Kiæmpen gaaer.

Nodig vilde jeg doe, førend jeg fik gjort retskaffen fyldest for mig. Dieblif, heitideligt for den troe Diener og for den Taknemmelige, du, det eneste, hvori Kiæmperen kan giengielde sin

Herres Belgierninger, du skal ikke undgaae mig! Vær mig velkommen, græbselige Nat! vær mig velkomne, flirrende Sværd! og du mit Blod! Kun at Odin holder sit skinnende Skjold over min Konges Hoved, og over mine unge Benner, og over de ubevæbnede Borgere! Dette mit tyske Sværd gav Nolf mig, da jeg havde seret derpaa; nu, nu skal det erindre mig om min Eed, og opfylde den!

Alvilde.

Hialte, Hialte, hvorledes staaer det?

Hialte.

Som ved Einheriarnes Giestebud, Alvilde! Men hvorfra kommer du? hvor er Biarke?

Alvilde.

Han sover. Ha, hvi sover jeg længe her?

Alvilde gaaer hastig ind i Biarkes Huus, og strax derpaa seer man Lys der.

Hialte.

Han sover? Biarke? nu da Kampen raser overalt, og ingen veed hvor Kongen er! Vaager op, alle Kong Nolses eedsorne Kæmper! vaager op, alle I, som han kjoebte med sine Belgierninger! river eder løs fra Eornen og fra de kielne Arme! hugger dem i Stykker, de smigrende Slangere, som snoe sig omkring den Dydiges Bryst, og qvæle hans Mod, og skiule ham for Døden!

Kæmpen kommer igjen med negle Urter, hvormed han forbinder Hialtes Arm, imidlertid at denne siger det efterfølgende.

Men du, stolte Biarke, hvem har fortryllet dig, at du sover hvor det er din Pligt at doe, og at doe for din Konge? kom herud, Biarke! hundrede Sværd vente paa dig. Hvo, som vil være den ypperste Kæmpe i Nolses Gaard, maa ikke sove naar de unge Krigere falde i Slotsperten. Ha lader os holde det stortalende Ord, vi lod falde i vor Drukkenskab! lader os vise

det nu, at vi har mere Blod i Brystet for vor Konge, end han i Gaar lod fylde Viin i vore Bøgere!

Biarke seer ud af sin Dør, og Hjalte gaaer med Ricempen, uden at see ham.

Saaledes er det got, kom, Bolvise!

Siette Optrin.

Biarke, og noget derefter Hother og Gevar.

Biarke.

Alvilde har Ret, det er den stærke Hjaltes Stemme. Men hvorledes, det begriber jeg ikke endnu. Skulde Rudes Mis-tanke have været grundet? thi dersom det var blot Bulder af de drukne Giester, hvad skulde da Hjalte?

Ind af Døren til hans Huus.

Imidlertid gjør Ild, Skalk! jeg kan ikke tage mig noget for, førend jeg bliver varm. — Og hør! jeg kan høre hans Flug, og det er Bolvise, som raaber.

Hother og Gevar lade sig see.

Mine Vaaben, Skalk! mit brede Sværd, Snerter! Hvad vil disse to Spøgelses, som snige sig igiennem Buskene som de der har ont i Sinde eller har begaaet det? Hvem ere I? Fiender, eller Venner?

Hother.

Bevæbne dig, du Dødsens Mand, hvem du er, eller flye!

Biarke.

Forbandelse komme over dig, Forvorne, som tør raade Biarke at flye! Ha min Snerter, at jeg maa adsprede hans Ledemod, som Avner adspredes for Binden!

Han gaaer hastig ind.

Vent mig, om du tør!

Hother.

Bed en anden Leilighed skulde du vel faae at see, stolte Biarke, at jeg turde oppebie dig; men nu tør og vil jeg ikke. Det er en græsselig Nat. Gevar, Gevar! jeg frygter, at vi har taget for megen Deel i dette Forræderie.

Gevar.

Jeg tilstaaer dig det: nu da mit Venskab er stillet tilfreds, da jeg er mæt af Hevn, nu vaagner jeg som af en Drøm, og alting er mig affkyeligt. Saaledes er ingen Alder — anvend denne Tilstaaelse til din Nytte — ikke den graahærdede Erfarenhed er sikker for Hjertets Blendværk. Mit Venskab til Helge vandt Seier over det, jeg skyldte Dyden.

Hother.

Vise Gevar!

Gevar.

Heller vil vi ikke tage meer Deel i alt dette, eller lade os lange opholde her. Som du siger, faldt Rolf her, bevæbnet, kæmpende?

Hother.

Her faldt Helten, jeg seer endnu den høie Mine, hvormed han faldt. Nu har de taget ham bort.

Gevar.

Dg du hevuede ydermere hans Død, dens Død, hvis Fader dræbte Hothbrod?

Hother.

Dersom det kan kaldes at hevne Rolf, eller rettere min Ære, at jeg opoffrede Gunding og nogle andre nedrige, navnløse Forrædere. Men Hiartvar traf min Arm ikke.

Gevar.

Dg det var uædelt, om du blottede Sværd mod Hiartvar, du har tilforet ham Troskab.

Hother.

Ha Grindring, affhyelig, græsfelig som denne Nat! D
Nat, for min Rolighed, og for saa mange Ude, den sidste!

Gevar.

Jeg kiender de Danſkes Troſkab, faae de forſt at vide, at deres Konge er falden, vil neppe blive levende Mand tilovers af dem. De ſaa, ſom har haft Tid til at bevæbne ſig, ere adſprede, og overalt en Haandfuld mod Hiartvars; dog ſkal de neppe kaſte deres Vaaben eller flye, ſkiont Matten og Tienderne ſelv give dem den beſte Leilighed dertil.

Hother.

Ha, forbandet være Forraderiet og Forraderne!

Gevar.

Den Dydige maa evig affhye det. Jeg kræver de alværende Guder til Vidne, at min Henſigt var blot at hevne min beſte Vens, din Faders, Død, og at mit Hierte aldrig ſlog høit, naar det følte denne Henſigt, og at jeg ikke indſaae flere Muligheder til at opnaae den! Men vi opholde os her for længe. Hiartvar miſtanke os allerede, og vi vil ikke oſtere lade os ſee af ham, om vi kan undgaae det; dog Vinden fuler ſtærk af Norden, og Flaaden kan være her inden Dagbræningen.

Hother.

Veed Alsmund, at det er Tid at komme?

Gevar.

Han ligger for Anker tæt uden for Iſefjord. Da Guderne af en mig fremmed Marsag ſtedſe ſkiulte Udfaldet af dette Foretagende for mig, gjorde jeg Aftale med ham, at han ſkulde lægge ſig der ſaaſnart Hiartvars Flaade var lobet ham forbi, og at han de følgende Nætter idelig ſkulde lade ſmaa Skibe løbe ind i Fiorden, hvilke, ſaaſnart de ſaae Lys i mit Mers,

skulde give ham Tegn, at han strax kunde lægge ind. Saa snart du fortalte mig, hvorledes det var gaaet til ved Rolfs Fald, troede jeg, at det var nødvendigt at sætte sig i Sikkerhed. Gunde har allerede givet Tegnet, og nu vil vi saa meget mueligt skille os fra de andre, fra disse blodige, disse affyelige Optrin.

Der bliver hørt et Bulder, og man seer et Glimt af Kiæmpende bagerst paa Skuepladsen.

Hother.

Her er et nyt! Al Hjalte, min Ven! Jeg kan ikke, beste Gevar . . .

Han vil springe Hjalte til Hielp, men Gevar forhindrer ham.

Gevar.

Saae du ikke ham med den ildsprudende Drage paa Hielmen, eller kiender du ikke Hiartvars Baaben? Kom, inden du bliver seet!

Hother.

O J Guder, han viger! Ha Gevar, du vilde hevne din Ven, og jeg maa ikke beskytte min! Seer du? han har ingen uden en Skjoldmøe, og det er en døende Kiæmpe, som de holde under Armene og skiule med deres Skjolde.

Syvende Optrin.

De Forrige. Hjalte, en Skjoldmøe, en dansk og nogle svenske Kiæmper i Indgangen af Skuepladsen.

Hjalte.

Hjalte og en Skjoldmøe, som holde den døende Belvise under Armene og bedække ham med deres Skjolde, vige nogle Skridt kiæmpende ind paa Skuepladsen. Belvise falder ved Rolfs Liig.

Min Ven! — men gaae foran til Balhal, og hilse Rolf, at jeg er strax hos ham, strax med hundrede af disse Forrædere!

De trænge sig ind paa mig for at trygle Døden af min Arm;
men du, glubende Uhyre, du først! Ha!

Hialte taber sin Hielm, og falder paa det ene Kneer. Skioldmoen bedæk-
ker hans Hoved med sit Skiold.

Hother.

Gevar, jeg kan ikke . . .

Hother, og strax efter ham Gevar, springe til fra den ene, og Biarke i
begjorte Baaben med nedslaaet Bistr fra den anden Side, og fordrive
Hiartvars Kæmper i et Dieblif, saa at ingen bliver tilbage uden
Hialte og Skioldmoen.

Hialte,

imedens han bringer sin Hielm i Orden.

Det var en Hilsen af Døden; men endnu ikke, ikke
førend jeg har revet dit forræderske Hierte ud af dit Bryst!
Et Dieblif, kun et Dieblif giver mig Tid! [Du] flyer forgieves,
Niding, du! — Hvad var det for tre Børne, som kom ud af
Skoven og skræmmede Ulvene? Den, som havde kastet Skioldet
paa Ryggen, var ingen uden dig, ædlest Hother! men hvor-
ledes du nu lever og Rolf er død, det begriber jeg ikke. Og
den sorte Kæmpe — snart skulde jeg troe paa hans valdige
Hug, at det var Helge, som kom tilbage fra Balhal for at
hevne sin Søns Død. Ha Rolf! Saae du ikke Rolfs Blod
paa hans Arm, Skioldmøe? han viiste mig min Konges Blod,
den Ulykkelige, og han undgik mit Sværd!

Signe.

Hvorledes er det, tappre Hialte?

Hialte.

Kiække Skioldmøe! ha, jeg seer, at min ulykkelige Signe
hevner sig efter sin Død: dette Skiold, hvormed du bestiermede
mit Liv, havde jeg givet hende. Men Livet er en bedrovelig
Gave, Skioldmøe, naar man har mistet alt det, man elsker —
min Konge og min Brud!

Signe

løfter Hielmen op og giver sig tilkiende.

Min Hialte, din Signe lever!

Hialte.

Ha, du kommer for at kalde mig til Valhal, velkomnefte Valkyrie! og jeg priser Odin, som belønner min Troskab saa overflødig, saa uventet.

Signe.

Jeg lever, min Hialte, og for dig!

Hialte.

Nei, nei, søg ikke at forblinde mig, fortryllende Skygge! Ha, du lever, og for mig, endnu for mig, efter saa grusom en Fornærmelse! og det er dig, som frelste mit Liv! Men den Glæde er for stor, den har jeg ikke fortient, den . . . Jeg vil lufte Dien og Dren fast i, og mit Hjerte skal tie stille, og ikke sige, at du er Signe!

Signe.

Det skal sige dig meer: at jeg er din troe Signe.

Hialte.

Himmell! og dog altid den forførende Signe: havde du ikke nær øst Belyster i mit Bryst? har Hialte ikke for din Skyld et Dieblif glemt, at hans Konge var død?

Signe

vifer ham et Saar, som hun har faaet paa Armen.

Seer du, stolte Hialte? Signe kan og bløde for sin Konge og for dig!

Hialte.

Du bløder! O J Leire-Moer, kommer og seer, at min Signe, hun som J saa ofte spottende kaldte den Kielne, hun bløder for sin Konge! Og jeg? ha, alt mit Blod udøst er ikke saa kostbart, ikke saa smukt som en af disse Draaber! Riv dig løs, Hialte, riv dig løs fra denne Fortryllende! Ha, staaan

mig, Signe, staa mig for meer Glæde, at jeg kan have Lyst til at døe!

Signe.

Er det din Pligt at døe, Hjalte! saa skal du ikke bebreide mig, at jeg har forført dig til at leve een Dag; men saa er det og min, og at døe ved din Side, det har jeg fortient.

Hjalte.

Himmel, og hvilken Fortryllelse! hvad har omstøbt Signe til en Heltinde?

Signe.

Kiærlighed! Men min Broder...

Hun gaaer hen til Bolvites Liig, og Hjalte følger efter.
Her faldt han, Bolvise! han er død!

Hjalte.

Han er død, min Ven; men han døde som en Helt og som en ærlig Undersaat. Du maa ikke begræde ham, Signe! Men her, hvis er dette Liig, som en omhyggelig Ven har til-dækket med Grene?

Han bliver Rolf's Liig vaer.
Det er — Rolf!

Signe.

Ik, min Hjalte, du sælger Taarer!

Hjalte.

Du har Ret, min Signe: det er ikke Taarer, det er Blod, han fordrer. Ha Rolf! og Blod, Forræderes Blod og mit skal jeg offre dig. Men hvad gjør da Biarke saalange? So-
ver du endnu, Biarke, eller hvad forhindrer dig? Gja, følger mig efter! vi vil brænde disse Bierne inde, og sætte Ild paa Portene, saa at ingen af dem skal undkomme! Siden vil vi gaae i Kamp, og stride for Kong Rolf, som vi tilsoer ham og Ddin!

Ottende Optrin.

De Forrige. Rude. Alvilde.

Rude.

Hvi raaber du saa høit, Hialte? bleg og blodig og grum er du at ansee.

Hialte.

Der, ædle Rude, der . . .

Hialte peger hen til Rolfs Liig. Rude, som gaar derhen, seer noget derpaa, løfter Hænderne op imod Himmelen, og falder i Afmagt. Hialte bliver staaende taus og seer derpaa, uden at røre sig.

Alvilde.

Signe i Baaben! og her! hvorledes? Hvor er Wiggo, Signe?

Signe.

Wiggo? det veed jeg ikke.

Alvilde.

Du veedst det ikke?

Alfides.

Bedrager hun mig? hvad gjør hun da her? Ha, skulde Wiggo være mig troe, og sin Konge utroe? men det kan han ikke være. Er det, var det blot af en nedrig Frygt, o hvor foragtelig er han da! Og jeg? da først var jeg ulykkelig!

Signe.

Hvi staaer du som en Henrykt? seer du ikke, at Rude døer?

Alvilde.

Alf Rude, min Rude!

De ile Rude til Hielp.

Hialte

vaagner som af en Drøm.

Han er død, men hans Rygte er stort og evigt! I evige Bautaastene skal Rolfs Heltedgierninger indgraves, og efter tu-

finde Vintre skal Skialderne endnu synge om hans Fromhed og Gæmildhed, hvorledes han nedlagde den gierrige Rørik, og deelte alle de i mange Aar sammenkræbde og bevogtede Skatte imellem sine gode Krigsmænd; thi aldrig var ham nogen Ting saa kjær, at han jo deelte den med sine Venner. Han agtede ikke Guld meer end Aske — heller er det ikke for Guld, at man kjober et stort Navn og mange Mars Jhukommelse. Og modig var han medens han levede, og dristig og raske mod sine Fiender som Ornen.

Der høres Bulder af Kæmpende bag Scenen, men det bliver strax stille igien.

Ha, nu trodse hans Mordere imod os!

Efter en kort Pause trækker han sit Sværd og beseer det, og siger det efterfølgende med en større Rolighed og Munterhed end noget af det forrige.

Men vi vil døe glade, og som Mand vil vi døe med vor Konge, at intet Tegn sees hos os til Frygt! Og døe? naar vore Legemer ere bortsmulrede i Stov, da skal vor Dyd og vor Trofskab gjøre os udødelige. Ha Biarke, min Biarke! hvorledes gaaer det da til, at du ikke vil vaagne, da jeg nu tredie Gang har raabt paa dig?

Niende Optrin.

De Forrige. Biarke og nogle andre danske Kæmper.

Biarke.

Dette raaber han ud af Skuepladsen.

Flyer da, Ridinger!

Han løfter Bisitet op og giver sig tilkiende.

Hvorfor raaber du, stærke Gialte, saa høit paa mig, at jeg er Kong Rolfs Svoger? Den, som har meget i Munden, er sielden den Duelligste. Ikke har Biarke Lyst at sove, heller ikke at tale meget, hvor det gielder om at bruge sin Arm. Men ti

Mænd, som min døde Svoger gav mig at føre i mit Vaaben, skal jeg endnu offere ham!

Hjalte.

Al Biarke! din Svoger, min Konge, der ligger han.

Biarke.

Jeg veed det, at han er død; men jeg vil ikke see ham førend i Valhal.

Rude

springer op og slaar Hænderne sammen.

Biarke, min Biarke!

Biarke.

Jeg hører Valkyriens Røst! hvad vil denne yndige Stemme her, denne mig bekendte Musik, som saa ofte optændte mig til de retfærdige Gunders Lovsange, eller døsede mig i Søvn imellem Brødre, og tilhvislede mig Drømme om Dydens Belønning?

Rude.

Ingen Drømme, min Biarke! du føler i dette Dieblif, at det er meer end Drømme. Siig mig, svulmer ikke dit Hjerte, opløstes din Sjæl ikke til Guderne, nu da du bløder for din Konge? Men du bløder stærkt, kom, at jeg med min skielvende Haand maa forbinde dine Saar!

Biarke.

Og hvortil, min Rude, behøves det?

Rude.

Til Skrak for Forræderne, og en seierrigere Død for dig.

Biarke.

Fortræffelige Rude! ha, har jeg ikke fortient dig for, dig Edelste, dig min Konges eneste Søster, da vilde jeg nu, om jeg havde tusinde Liv, og om tusinde Liv kunde fortjene dig! Men det meste Blod, som du seer, er forræderisk Blod; du

skal ikke besmitte dine Hænder dermed, ikke de reneſte Hænder — ved Rolfs Siæl, Hænder, ſom aldrig bleve opløſtede uden til Gudernes Priis, eller til Glæde for dem ſom boe paa Jorden! Ha, I frimodige danſke Mand, følger nu mit Raad, og afſlægger eders Harniſk, kaſter eders Skjolde paa Ryggen, og ſtrider ſaa med det bare Bryſt; binder Armsbaand om eders Hænder, at I kan ſlaae des haardere, og enhver træde driftig mod ſine Fiender, og agte det for den ſtorſte Ulykſalighed at hevne ſin Konges Død! Nu, Brødre! nu, min Hjalte, hvor er nu den ſtortalende Mand, ſom tilſorn raabte paa mig ſaa ſtolt, ſom om han havde tolv Mandſ Styrke?

Hjalte.

Hvor du er, min Biarke, er jeg ikke langt borte.

De gaae.

Tiende Optrin.

Rude, Signe og Alvilde.

Rude,

efterat hun har fulgt Biarke nogen Tid med Vinene.

En Ven ſom min Biarke er den ſtorſte Troſt i ſige Ulykker.

Signe,

ſom ligeledes har ſeet efter Hjalte.

En Elſket ſom min Hjalte gjør Fare behagelig for den Frygtsomme.

Alvilde.

Jeg allene, jeg er ulykſalig. Viggo, Viggo, Forræder! vee mig, at jeg nogen Tid har kunnet elſke dig!

Signe.

Gjør Helten ingen Uret, Alvilde! hvorledes kan den være en Forræder, ſom elſker dig?

Alvide.

Ha, jeg vil ikke svare! men, Frigga, hør mit Løfte: for skal denne Dolk igiennemstøde mit Hjerte, førend det et Dieblif skal føle andet end Foragt for den Frygtfomme, for den som skjuler sig, naar hans Konge og hans Stridsbrødre gaae i Kamp!

Rude.

Bestyld ham ikke, Alvide, eller glem ham! Kom, vi vil forlade dette bedrøvelige Sted. Vi har længe nok stirret paa den myrdede Helt, nu vil vi see hans Hevn!

De gaae.

Femte Handling.

Solen er allerede gaaet op. Kofs Liig sees paa det forrige Sted.

Første Optrin.

Høther og Gevar.

Høther.

Det er nu ti Vintre, vise Gevar, siden jeg tvang den lodne Bildmand til at give mig dette Sværd. Ikke gav han mig det med sin gode Villie, jeg erindrer mig endnu, hvor længe han vred sig og sprellede imellem mine Arme, hvorledes han græd, og hvor mange Udflugter han søgte; men da han saae at det var forgieves, og jeg nu havde Mimning i min Haand, tudede han som en gammel Udv, rev sig i Skiægget og flyede ind i Skoven. Det er som om jeg endnu hører, hvorledes han hylede længere og længere borte imellem Fjeldene, indtil Lyden af hans Skrig forsvandt i den græsfeligste Storm, som de finlandske Trolde nogen Tid har opvakt. Fra den Dag af er jeg bekendt med Krig og Orlog, Døden er mig ikke fremmed, og jeg har seet blodige Optrin uden at rympe Dienbrynene. Alfader har givet Guderne Magt til at gjøre Høther lykkelig; men Thor selv har intet, som kan forfrække ham — saaledes tænkte jeg i Gaar, vise Gevar.

Gevar.

Alltings vise Bestyrer finder for got undertiden at erindre os om, at vi ere Mennesker, Støv under Pandseret og Kobber-

hielmen, Stov i Guld og i Skindene af de hvideste Herme-
liner. Men jeg giver dig Ret: Naturen selv maatte gysse, da
Dagbrækningen viiste denne Nats Uffhyeligheder; den usforsagteste
og den graahærdede Helt bør skielve for det, som er modbydes-
ligt for Menneffeligheden.

Hother.

Tre hundrede af de kiæfeste Kriæmper, den ringeste af
dem stolt som en Kongesøn, og modig som den der sægter for
Dyden selv! Man seer endnu den høie Mine i deres Ansigt,
hvormed de foragtede Døden og deres Mordere. Men bemær-
kede du ikke, Gevar, den vilde Glæde, det halv fortvilede Mod,
som havde efterladt sig stærke Træk i de faa Bevæbnedes An-
sigter? og om disse er man vis paa at finde en Ring af Fien-
der, som de har sendt for sig til Valhal — ha, til Niflsheim
ere Forræderne sendte! Nogle udmærkede sig ved Mængden af
dem, de havde dræbt, og disse ere uden Tvivl de, som har vidst,
at deres Konge var død.

Gevar.

Jeg sagde dig det, at de Danskes Troskab har neppe sin
Lige, og Rolf fortiente at herske over de Danske.

Hother.

Det er en Triumpf for Lasterne, naar en Dydig døer;
men saa mange! alle, alle disse Troe, disse Edle! I Gaar
endnu, i Gaar betroede de sig til Glæden, og frygtede for den
blotte Mistanke, at der kunde være en Forræder i Rols Gieste-
sal. Nu rinder deres Blod igiennem Gaderne. Thi de to,
de to Edleste af dem alle ligge nu vel og udstrakte paa Dyn-
ger af deres Konges Mordere.

Gevar.

Levede de endnu, Biarke og Hjalte, da du kom tilbage
fra Fiorden?

Hother.

Bedækkede med Saar, uden Skiold og Hielm, stod de endnu som to høie Taarne, der true den langt omkring dem sværmende Almue med deres Fald; og var det kun Faa, som dristede sig til at komme dem nær. Men jeg kunde høre det, især paa min Hjaltes Saa, at hans Arm begyndte at blive mat. De raabte endnu høit til hinanden, og erindrede sig indbyrdes om Rolfs Dyder og hans Død.

Gevar.

Bed Odin, en god Konge er først lykkelig efter sin Død!

Hother.

Rørende var det at see, hvorledes Rude understøttede sin Biarke, og snart bødede for ham med sit Skiold, snart opmuntrede ham med Ord, naar han begyndte at lade Armene synke. Den ædle Rude! jeg kunde see, at en usædvanlig Ild rasede i hendes fromme Dine, naar hun talte. Bed min Hjaltes Fodder laae en død Skioldmøe, som jeg ikke kiendte. Men Uvilde, hende som er saa bekjendt for Viisdom, Sagtmodighed, og især for det mageløse Venkskab med Rude, hun anfaldt som en Rasende alle dem, hun kunde overkomme, og søgte, som det lod, kun at opirre een til at dræbe sig. Guderne veed, at om disse Edle falde, er det ikke min Skyld, heller ikke Hiartvars. Han har ofte nok ladet dem tilraabe Fred og Venkskab, men dermed opirrer han dem kun. Jeg raabte og, men jeg vilde ikke gaae nær, for ei at fortørne min Hjalte. Han blev mig vaer, og saae smilende til mig, uden at svare — Himmel, og jeg troede at finde Foragt i hans Smil! Hvor bittert, hvor evig smerteligt var det mig, om min Hjalte skulde foragte mig i sin Død!

Gevar.

Foragte dig? nei, min Hother! det udvortes Skin kan

opirre Helten til at dræbe sin Ven, til at støde Sværdet i det Bryst, som var ham kiærrere end hans eget; men til at foragte sin Ven hører hundrede Mars Overbeviisning. Den blinde Tilboielighed, som hastig kan falde ned til Foragt, fortiente aldrig Navn af Venskab. Og gior han det, da være det dig en fuldkommen Trost, at du ikke foragter dig selv. Men det, som jeg vil tale med dig om — forundrer du dig ikke over den pludselige Forandring hos din Raadgiver? i Nat endnu lavede jeg alting til Flugt, og nu lader jeg Asmund holde vore Folk i Beredskab til Landgang.

Hother.

Jeg glemte at forundre mig derover, da jeg saae dem, som i Gaar rustede sig til mange Mars Glæde, nu ligge udstrakte, døde.

Gevar.

Men Skulde er blant de Døde, og dette retfærdiggior mine nye Hensigter. Hiartvar har nu ikke det mindste Skin af Ret til den danske Throne, og han er vist den sidste, som disse saa høit Fornærmede vil adlyde. Viarke, endskiont nærmere og elsket af sine Landsmænd, er intet uden Rudes Mand — om han er. Du er Ewanvides Sønnesøn, den næste Arving til Undersaatter, som vil tage imod dig med Glæde, naar de høre dig nævne. Mon nogen vil betænke sig et Dieblik paa at vælge imellem Hiartvar og Hother?

Hother.

Du smigrer mig, men forlad mig, jeg kan ikke lukke Diet i for saa indtagende Billeder! Skygger, som Gevar viser mig! Det er sandt, det overgik altid mit sterste Haab; men et Kongerige — Danmark — at dele med min Nanna, det kan fortiene Betragtninger, om det og var umueligt.

Gevar.

Dg hvorfor umueligt? de faa overblevne, udmattede
Evenske kan dog ikke forkræfte dig? vore Normænd ere mun-
tre og stærke, og gaae i Ilden for deres Konge.

Hother.

Hiartvar er ikke den Mand, som jeg kan frygte for; men
det Fiendskab, som var imellem Helge og min Fader, det Had,
som Rolf bar til Atiøle . . .

Gevar.

Det kan ikke veie op mod det Had, som de Danske maae
bære til Hiartvar. En Ubekendt, en Utaknemmelig, besmittet
med sin og deres Konges Blod — før skulde de søge sig en
Regent blant Nithers Afkom. Men, skient de fleste maaskee
vil troe, at du har Deel i dette, er det dog og bekiendt, hvor
høit du er fornærmet; og desuden — her maa jeg si dig det
— retfærdiggjør dit Navn dig, og man vil ikke tiltænke dig
noget uædelt; og desuden synges allerede om dine Bedrifter ved
alle Giestebude i Norden; og desuden er du af Dans Afkom.

Hother.

Jeg overlader mig til dig, min Fader!

Gevar.

Gunde gjør dig allerede bekiendt blant de faa Indbyg-
gere, som denne Nat kan have levnet i Leire. Asmund venter
paa mit Bink, at sætte Folkene i Land. Da skal du tale høit
til Hiartvar, og vee ham, om han betænker sig paa at slippe!

Der høres Tummel bag Scenen.

Vi ere maaskee bemærkede. Tiden vil lære det øvrige, Hother!

Hother.

De leve, det er vore to Helte, som komme, understøttede
af deres Valkyrier!

Biarke og Hjalte komme ind, Biarke understøttet af Rude, og Hjalte af

Uvilde. De ere uden Hielm, og har kun et lidet Stykke tilbage af deres Skjold. Forresten vise de i alle deres Miner den sig nærmende Død.

Hvilket Syn!

Gevar.

Du vil ikke, at din Hjalte skal see dig.

De gaae affides.

Andet Optrin.

Biarke, Hjalte, Rude og Uvilde.

Biarke.

Vi flye dog ikke? Men nogen Hvile, som du siger, kan være tienlig. Jeg mærker . . . ha, nu har jeg stor Lyst at see Ddin! sig mig, Rude, kiære Hustrue, om du seer ham nogensteds!

Rude.

Min Biarke, vil du have Lykke at krige fremdeles, da løst dine Dine op til Himmelen, og gjør dit Offer til den som har Magten og Seieren i sin Bold! Du bliver bleg — du doer, min Biarke!

Biarke.

Men jeg har alligevel hevuet mig stællig paa dem. Der hialp hverken Skjold eller Brynie, hverken Hielm eller Krest imod dette mit skarpe Sværd. Der laae omkring mig med døde Forradere ligesom et høit, stort Bierg. Mig tykkes, Hjalte, at du gjorde og lyst, hvor du soer frem!

Hjalte.

Jeg veed ingen Sted, hvor tappre og duelige Krigsmænd gjordes meer fornødne end der hvor jeg stod.

Biarke.

Saae du ham, den stærke Svenske, som hug saa dybt i

mit Garnist, igiennem Båndseret, som det havde været Vox? men jeg hug til ham med min Snertir, og klovede ham lige ned i Brystbenet; da flyede de andre Ridinger, og turde ikke komme mig nær. Men jeg veed ikke hvorledes det er, Hialte! det bliver mørkt for mine Dine, jeg svimler. Saan mig din Arm, Rude!

Rude.

Hvad vil du?

Biarke.

Før mig derhen, hvor min Herre faldt, der, ved hans Hoved!

Han fører ham hen til Hovedet af Rolfs Liig.

Jeg føler, at jeg døer, mine Knæe ryste, og en Mæthed, som jeg før aldrig fornam . . . Hold mig fast, min Rude! Men jeg vil døe leende, som Agner døde; thi jeg døer for min Konge. Dog, at hevne ham, at igiennemstøde Forræderens Hjerte, den Lyksalighed — dertil var jeg ikke værdig! den er en Udlere forbeholden, maaskee dig, min Hialte! men du blæder stærkere end jeg.

Hialte.

Dg jeg kunde være i Balhal førend du. Men Blodet er varmt i mig endnu, og jeg føler ikke, at det formindskes; Bitterhed, ha, en rasende Tanke, som opflammer min hele Siæl, gjør at jeg ikke føler det.

Biarke.

Hold mig, min Rude! Her vil jeg døe ved min Herres Hoved, men tag dig i Agt, at jeg ikke rører ham, naar jeg falder. Ha, min Rude, jeg døer, men jeg døer som en ærlig Mand!

Rude.

Du døer som en Helt, min Biarke! Alle, som høre det,

skal misunde dig, og mig, som du elskede. Efter tusinde Aar skal endnu de unge Møer synge din Nøes for deres Brudgomme, de unge Helte, naar de gaae i Kamp for deres Konge, og sige til dem: fortien at døe som Biarke døde!

Biarke.

Og som Hialte! Kom, Hialte, læg du dig ved din Herres Fodder, at naar de komme og randsage disse døde Liig, enhver kan see, at vi har trolig tient vor Herre og Konge. Det hindrer ikke, at Ravn og Orne fortære siden vort Legeme, naar vi ellers døe som oprigtige og tappre Krigsmænd paa Ballestedet hos vor Konge.

Hialte.

Ja ved min Herres Fodder — ha, ved Ddin, jeg fortien det ikke!

Alvilde.

Edle Hialte!

Biarke.

Min Rude, beste Hustru, jeg forlader dig! men de kostbare Taarer, som du værdiger mig, de giøre mig det tungt at forlade dig. Løt dem af, min Rude! Guderne ere hos dig. Kan mine Been blive lagte hos Agners, eller hos Kols... .

Han falder om og døer.

Rude.

Død er han, denne fortræffelige Mand, den anden af de beste Mænd, som jeg overlever i min første Ungdom! Alfader, og paa den samme Dag, som Agner faldt! uheldige Dag! Biarke, min Biarke, nu er du ikke meer! jeg skal ikke tiere læse den sømmeeste Sial, ikke den søde Melancholie, ikke dine Benneres Dyder og ikke Fremmedes Modgang i disse Dine; de ere lukkede, for evig lukkede. Heller skal jeg ikke hænge ved din Arm, og lokke hemmelige Dyder af dig, og trætte mod

din elskværdige Stortalenhed, naar du talte om din Rude, og hvem din Svoger var, og om Rolfs Vre. Død, død er du! Men jeg vil ikke beklage dig, det er ikke ved Taarer, at jeg skal fortiene at være Biarkes Enke. Ha Hialte, har du Styrke endnu til at hevne din Ven?

Alvilde.

Seer du ikke, at han arbejder med Døden?

Hialte.

Ja, ved min Herres Fodder, sagde han, den bedste Mand, at jeg skulde ligge — sagde han ikke det, Rude? — men jeg vil ikke ligge ved min Herres Fodder.

Hother,

som den hele Tid, saavel som Gevar, er blevet tilstede, siger dette bagerst paa Skuepladsen.

Jeg kan ikke udstaae det længere, Gevar!

Rude.

Hvad gior dit Die saa vildt, Hialte? dit Masyn er grummere, end det var i Kampen.

Hialte.

Ha, jeg betroede — og nu raser denne Tanke i mit Bryst — jeg Ubesindige, at jeg skulde betroe min Konges Liv i andres Hænder, og, Himmel! til een, som ikke holdt sig det for en Skam at tiene en Forræder! Hother, Hother, Guderne veed, at jeg intet uædelt kunde tænke om dig; men nu har du giort, at jeg er skyldig i min Konges Død.

Hother

løber hen til Hialte, og Gevar gaaer.

Nei, nei, min Hialte! ikke skyldig i din Konges Død, ved alle hellige Guder ikke skyldig! du kunde ikke have forsvart Rolf bedre, end jeg forsvarte ham. Bebreid mig ikke, at jeg fulgtes med en Forræder! Guderne har skiult de menneskelige Hjertes for dig og for mig.

Hjalte.

Ha, min Ven! man behøver kun at see den Oprigtige, for at troe ham. Men du adspredede en Taage fra mine Dine, du gjør mig det let at døe. Nu, min Hother, nu! har jeg fortient at være din Ven, saa læg mig ved Fodderne af min Konge!

Hjalte falder om i sin Vens Arme og døer. Hother bærer ham derpaa hen og lægger ham ved Fodderne af Kongs Liig.

Hother.

Min Ven, min Ven! En Halvgud maatte ønske sig Dodelighed, for at døe som Hjalte.

Rude.

Sonnesøn af Ewanvide — thi Hjalte har sagt mig det —, her ligger min Broder, min Konge, og her min Mand, de to ypperste og de to dydigste Mænd i Norden. Vær Vidne til min Ulyksalighed, og lad den røre dig! vær stolt deraf, at jeg fordrer Hielp af Helges Fiende!

Hother.

Edleste Fyrstinde, alt Fiendskab er forviist, for evig forviist af mit Hierte; men — jeg kan kun svare dig med Taarer.

Rude.

Ingen Taarer, Hother! Blod, Blod, Forræderens Blod er det, som jeg fordrer af dig.

Hother.

Bee mig, at jeg skulde lade mig forlede til at sværge Hiartvar Troskab! Al Rude, jeg kan ikke!

Rude.

Du kan ikke? den har du tilforet Troskab, som myrdede sin Konge? den nedrigste af alle Forrædere? Vel! jeg kiender dig nu, Banflægtede! Søn af Hothbrod!

Hother.

Din Gortig gjør dig bitter, Fyrstinde! men jeg vil give dig Tid til at undskyldte mig, til at overbeie om man bør spøge med Løfter.

Viggo kommer hemmelighedsfuld ind, og seer sig nøie rundt omkring. Han bliver staaende bagerst paa Skuepladsen, uden at nogen endnu bliver ham vaer.

Rude.

Nei, Hother, du bør ikke spøge med dem! men jeg har og gjort et Løfte, hvormed jeg ikke vil spøge, og det er, at jeg ikke vil undskyldte dig, ved Odin, ikke førend du toer dine Hænder i Hiartværs Blod!

Hother.

Ha Gevar, Gevar!

Rude.

Kolf, ulykkelige Konge! er da ingen, som vil hevne din Død, ingen paa Jorden?

Viggo gaaer nærmere, og Alvilde seer ham.

Alvilde.

Lader os flye, min Rude — den Troløse! — at de i det mindste ikke drive Spot med vore Taarer!

Hun vil gaae, men bliver staaende ved Hjaltes Liig, saaledes at hun vender Ryggen til Skuepladsen.

eller forlad mig!

Tredie Optrin.

Rude. Alvilde. Hother. Viggo.

Viggo.

Spørhen, min Alvilde?

Rude.

Retfærdige Guder, det er Viggo, og uden Saar!

Viggo.

Du vender mig Ryggen, min Alvilde?

Alvilde

vender Viggo endnu Ryggen.

Ikke trøb du i Skiul, ædle Hjalte! du frygtede ikke for at see et blot Sværd, men gif Døden frivillig imøde for at hegne din Konge; da du dog kunde have skiult dig hos din trolovede Signe.

Viggo.

O J Guder, var min Marter ikke stor nok, at du og, du og vil dræbe mig, min Alvilde?

Alvilde.

Rosenknoppen, naar den aabner sig en Foraarsmorgen, er ikke saa smuk som dine Saar, Hjalte! du fikst dem for din Konge, din Belgjører; omendskjont jeg veed dog ikke, at Rolf gav dig noget herligt Klenodie. Du lovede ikke, men du holdt.

Viggo.

Jeg forstaaer dig; men ved alt hvad der er helligt, endnu engang, jeg besværges dig, Alvilde, hør din Viggo, førend du fordømmer ham!

Alvilde

vender sig om til ham.

Min Viggo? har du glemt at du var din Konges, og erindrer at du er min, Forræder?

Rude.

Hør ham, Alvilde, førend du fordømmer ham!

Hother.

Viggo en Forræder? hvilken Ubillighed!

Viggo til Hother.

Jeg vilde have spurgt dig, Hagbarth! men da jeg finder dig her, vil jeg ikke spørge dig. Du kan ikke være skyldig.

Gøther.

Saa sandt du elsker Wren, ædle Wiggo, jeg gjorde hvad jeg kunde og burde!

Alvilde.

En formastelig Sed! ha, saa sandt han elsker Livet, skulde du have sagt, og, ved Ddin, jeg havde troet dig!

Wiggo.

Derksom jeg var mig nogen Feighed bevidst, eller maatte om det var ved Giestebudet i Gaar, da kunde dine Forhaanelser smerte mig, Alvilde! men nu — hør min Sed! — ved Rolsø, ved min døde Konges Wre, nu skal de smerte dig!

Alvilde.

Dg hvad vilde du vel sige til din Undskyldning?

Wiggo.

Min Undskyldning har du forspildt. Jeg er saa stolt som du.

Der bliver hørt Piber eller anden sig til de Tider passende frigerist Musik.

Rude.

Himmel, der kommer Forraderen! han kommer! Hvorledes skal jeg udholde det, at see ham, besmittet med Rolsø, med Biarkes Blod, og stolt af sin Ugierning? Wiggo, Wiggo, er du troe — men nu er det for sildig for dig, at bevise det.

Alvilde.

Vær forsikkert, min Rude, at han kun venter paa at hylde sin nye Konge.

Wiggo.

Det er min eneste Frygt, at han ikke vil antage mig i sin Tjeneste.

Alvilde.

Bed Forraderernes Gud, om de har nogen, troe mig, Wiggo.

jeg skal fornødre mig til at begiere det af ham. Om det skal koste mig et Knæfald, skal jeg frelse dit Liv!

Diggo.

Jeg takker dig; men jeg vil dog gaae noget tilside, at Hiartvar ikke lader mig dræbe, førend du har holdt din Sed.

Han gaaer.

Alvilde.

Alt jeg nogentid har kunnet elske ham! Ha, lyksalige Signe! Hiartvar kommer med mange Drabantere, og Rude griber Alvilde i Armen, ligesom hun vilde skjule sig bag hende.

Rude.

Skjul mig, Alvilde!

Fjerde Optrin.

Rude. Alvilde. Hother. Hiartvar og Følge.

Hiartvar til Rude.

Jeg kan ikke undre mig over den Uffkye, du viser for mig, ædlest Fyrstinde! den har Skin, den har stort Skin af Billighed; men . . .

Rude.

Frække Rebel! saa vidt har du dog vel ikke forglemmt dig, at du endnu skulde vove at fornærme mig med Undskyldninger?

Hiartvar.

Jeg havde forglemmt Menneskeligheden, om du i denne Tilstand kunde opirre mig; men jeg veed, at Rude, naar hun saaer Tid til Estertanke, er viis nok til at undskyldde mig selv, og ædel nok til at beklage mig.

Rude.

Der ligger din Konge, Hiartvar, og der ligger hans troe Svoger, og den, som du seer ved hans Fodder, var bedre, tu-

nde Gange bedre end du, om du og var uskyldig som dette
 Hierte.

Hun slaaer sig for Brystet.

Hiartvar,

eftersat han i en temmelig Pause har stirret paa dem.

Himmel! hvor billig er din Forbittrelse, da jeg selv ...
 Ha I Guder! og Skulde — men hun er ikke meer! og Rolf
 — men praegtigere Død kunde han ikke have ventet sig! Det
 er ikke af de Ringeste, som ere faldne med ham, men af de
 Mægtigste og Edleste. Hvilket Trostkaab!

Rude.

Det Ord nævner du, og doer ikke af Skam?

Hiartvar.

Ha, jeg var ikke hans Undersaat, Rude, og jeg er din
 Konge!

Rude.

Retfærdige Guder, det horer I! Hiartvar, en Ubekendt
 om han ikke havde myrdet sin Konge, han er nu Rudes? han
 hersker over Helges Datter?

Hiartvar.

Jeg har foret ved Treier, at du ikke skal opirre mig.
 Men det tillader du mig dog at beundre disses Trostkaab! Jeg
 havde ikke saa troe en Mand,

Han seer foragteligt til Hother.

uden det skulde være Hagbarth.

Hother.

Og hvorlange regner du mig blant dine Mænd, Hiartvar?

Hiartvar.

Ikke til Solen gaaer ned over hine Bakker, Forbovne!
 men jeg ønskede kun at have den ringeste af disse i dit Sted.
 Dog de ere alle døde, ingen af dem har villet overleve sin
 Konge, ingen!

Alvilde.

Om jeg siger dig een, Hiartvar, og een som brænder
efter at tiene dig?

Hiartvar.

Nævn ham, Alvilde, og du viser mig den kostbareste Skat,
som er paa Veire!

Alvilde.

Men du skal tilsværge mig, at du skienker ham Livet.

Hiartvar.

Bed mine beklærmende Guder, han skal være iblant mine
øverste Mænd! hvem er det?

Alvilde.

Viggo.

Hiartvar.

Viggo? det kan ikke være! Himmel, han som gav Skulde
sit Banesaar! Men jeg har foret, og desuden er han endnu
den troeste af de Kæmper, som vogtede Rolf.

Alvilde forundret.

Skulde det være muligt?

Hiartvar.

Men jeg har tilforet dig det, Alvilde, og jeg skal ikke
bryde min Sed. Man kalde ham!

En af Hiartvars Folge gaacr.

Smidlertid, Hagbarth — der mumles overalt om en Gother,
kan du ikke give mig nogen Oplysning derom?

Gother.

Ingen kan oplyse dig bedre derom, end just jeg, Hiartvar!

Hiartvar.

Du kan dog ikke ville tilegne dig dette Navn? Gothbrods
Søn havde ingen dødeligere Fiende end Rolf, og du var en af
hans troe Tienere.

Hother.

Dg jeg siger dig, at Hothbrods Søn havde dødeligere Fiender end Nolf: den Utafnemmelige, Forræderen, og den frybende Morder, de ere Hothers værste Fiender.

Gevar kommer.

Hiartvar.

Jeg foragter at trættes med mig, forbovne Fremmede! dog, jeg vil endnu give dig et Balg . . . Der seer jeg din vise Raadgiver, Gevar; overlæg med ham, om du heller vil døe som Hagbarth, eller som Hother. Men betænk dig ikke længe, jeg maatte ellers vælge for dig.

• Wiggo kommer ubevæbnet.

Hother.

• Du skal have min Beslutning, førend du venter den.
Hother gaaer affides og taler sagte med Gevar.

Alvilde.

Der er den værdige Overblevne, Hiartvar, som du lovede mig at skaane.

Affides.

Ha, jeg maatte døe af Blusel!

Femte Optrin.

De Forrige. Wiggo.

Hiartvar.

Kom nærmere, Wiggo! vi vil forglemme denne Nat. Alvilde siger, at du vil tiene mig.

Wiggo.

Jeg begierte af Alvilde, at hun vilde sige det.

Rude.

Ha, Wiggo er en Forræder!

Hjartvar.

Man give mig et Sværd!

En bringer Hjartvar et Sværd, og han rækker Viggo Odden deraf.

Tag dette, og brug det for mig, som du brugte det forrige for Rolf!

Viggo.

Saaledes pleiede ikke Rolf at give sine Tienere Verje i Hænderne.

Hjartvar.

Han rækker Viggo Hestet. Denne tager derimod, og holder det heit i Beiret.

Sværg da, Viggo!

Viggo.

Værer Vidner, I alvidende Guder, som hører Løfter!
værer Vidner, I Kongernes Beskiermere! værer Vidner, I som
elske Danss Alskom, at Viggo holder sit Løfte!

Han stikker Hjartvar ihjel.

Døe, Forræder!

Hjartvar.

Ha, Død! min rette Løn!

Hjartvar døer. Imidlertid falde alle Hjartvars Drabantere ind paa Viggo.

Hother springer ham til Hielp. Gevar klapper i Hænderne; derpaa kommer en Deel norske Kæmper og danste bevæbnede Borgere ind og angribe de Svenske.

Alvilde.

Helt, sande Helt, Viggo, min Viggo! kan du tilgive din
Alvilde?

Viggo.

Efterat denne Utaknemmelige dræbte Rolf, er al Mistanke grundet. Lev vel, udvalgteste Brud, og tænk undertiden paa din Viggo! Ha, støder kun, hugger! jeg leer af min Død. Jeg har hevet min Konge, og hos ham vil jeg falde!

Viggo døer, og falder tæt hos Rolfs Liig. Imidlertid fordrive Hother og Gevar med de Danske og Norske Hjartvars Kæmper ud af Skuepladsen, saa at ingen blive tilbage uden Rude og Alvilde, hvilke nogentid rause stirre paa Biggos Liig.

Stette Optrin.

Rude og Alvilde.

Alvilde

falder paa Knæ ved Siden af Wiggos Liig, løfter hans ene Haand op og
kysker den.

Jeg kunde giøre dig, dig som jeg kiendte, saa grusom en
Fornærmelse! og nu er du død, min Wiggo!

Rude

tager hans anden Haand og trykker den op til sit Bryst.

Edle Wiggo, lad mine Taarer, lad Rudes Taarer være
dig en Belønning for din Trostkab!

Alvilde,

i det hun staaer op.

Jeg er lykkelig som du, min Rude; men hvilken Lykka-
lighed!

Rude.

Den er os kostbar, men lad os ikke misunde de faldne
Helte deres Ære.

Gøther og Gevar komme tilbage med de Norste og Danske.

Sidste Optrin.

De Forrige. Gøther. Gevar. Danske bevæbnede Borgere. Norste
Kriemper.

Gevar

ved Indgangen af Skuepladsen.

De flye til Skibene. Lad dem flye! de har adlydt deres
Konge, og vi vil ikke besmitte os med deres Blod.

Gøther til Rude.

Edle Rude, du er hevet, og de Danske fordre dig til
Dronning!

Rude.

Nei, Gøther! nedtrykt og træet af Ulykker, som jeg er,

vilde jeg være for svag til at sørge for Utalliges Vel. Rolfs og Biarkes og de mange stolte Kriampers Død er hevet, det er mig nok. Jeg vil tilbringe de faa Dage, som jeg kan have tilovers, i Rolighed. Herst du over de Danske som Rolf, og vær lykkeligere end han! Borgere af Leire, det er Gother, Ewanvides, Hadding-Dotters, Sønnesøn!

Danske Borgere.

Lange leve Gother! herst som Rolf, og vær lykkeligere end han!

Gevar.

Dg fra nu af er han eders Konge, tappre Normænd!

Normænd.

Lev længe, du vakkre Fyrste, og vær vor Fader, som Gevar var det!

Gother.

To Kongeriger er en stor, men en farlig Gave af Alfader. Man bør ikke takke ham derfor, uden ved at gjøre sig værdig dertil. Dg eder, som ere store nok til at bortgive Sceptere, eder vil jeg stræbe at bevise min Taknemmelighed for den Tillid, I bære til mig, skiont mine Aar kun ere faa, og de Pligter ere mange og vigtige, som I skienkte mig. Jeg tager en Krone af dine Hænder, ædleste Fyrstinde, og en af dine, vise Gevar; men eders Ønsker skal være min Rettesnor.

Rude.

Danmarks Lyksalighed var Rolfs eneste Ønske, og det er mit.

Gevar.

Dg hvem skulde Gevar elske høiere end sine Normænd?

Gother

løfter Hænderne op mod Himmelen.

Hører det da, I Guder, som bære Omsorg for Norden, og du, Alfader, vær Vidne til Gothers Løfte! for briste mit

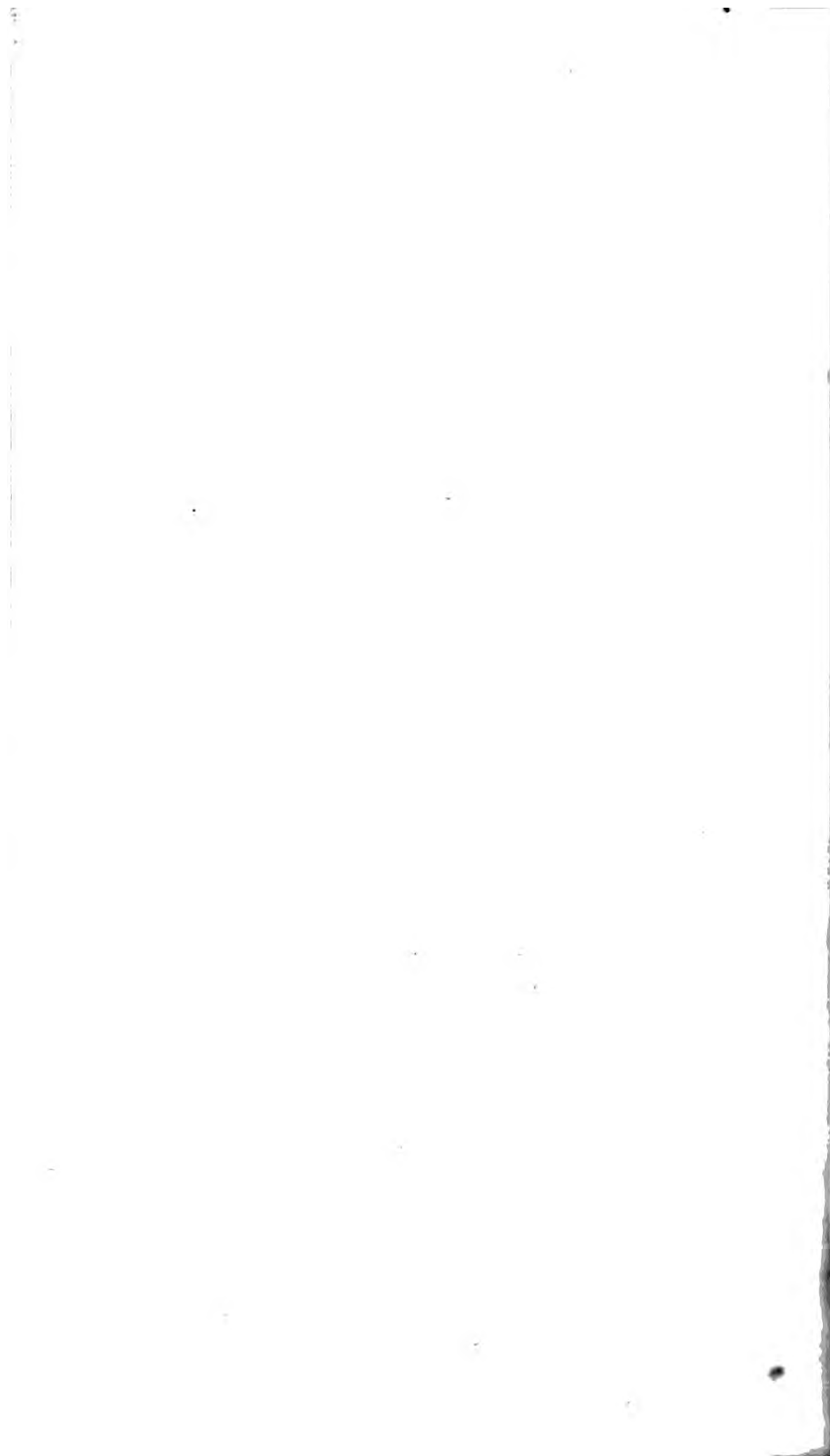
Hierte, førend det ønsker noget ibrigere end mine Undersaatters Bel!

Gevar.

Alvise Jordens Bestyrer! saaledes vender du Jammer til Fryd, og Odelæggelse til nye Styrke for det Land, som du elsker. Ewig være Dans Afkom! evig — thi jeg seer det — skal Skioldungernes og deres Undersaatters Lyksalighed være! deres og Dydens Fiender skal aldrig undertrykke dem, aldrig saa dybt, at de ikke reise sig igien, som Stormen reiser sig, som det magtige Veir fra Norden. Og i de sidste Tider — thi langt, langt aabnes mig glade Udsigter — i de sidste Tider skal man sige om den, der sidder paa Dans Sæde: see, skal man sige, han er lykkeligere end Skiold, og bedre end Rolf Krage!

Anmærkninger.

S. 1: **Adam og Eva.** Originaludgaven: Adam og Ewa eller Den Ulykkelige Prøve, Et dramatisk Stykke i fem Handlinger med Mellem-Sange, af Johannes Ewald, S. S. T. C. — Dette smukke Skriffte haver jeg læst med stor Fornøielse, og holder det aldeles værdigt til Trykken. J. Kall. — Kbh., Trykt hos CL. Philibert. 1769. 252 Sider, 8vo. — Proftste Udg. I, 35:232. — Oversat paa Tydsk: Der Fall des ersten Menschen. Ein Drama, von Johann Ewald. Aus dem Dänischen. Frankf. 1772.

See Krit. Journ. 1769, S. 271:392 (af Baden). — Anhang zur allg. deutschen Bibliothek 13:14 B., S. 451. — Alm. dff. Litt. Journ. 1780, S. 365:81 (af Abrahamson). — Sesperus VII, S. 28:36 (af Rahbek). — Digtek. und. Chr. VII, S. 76:81, 131:42 og 262, Anm. — Kv. Levn. af Molb. S. 60:64, 81:95. — Molb. Forelæsn. I, S. 136:59.

— —, L. 6:7: Seraphen einer ei Allgødheds Grændser der osv.] Mottoet, der ligesom Fortalen ikke findes foran Orig.udg., er taget fra S. 39, L. 25:26.

— 5, — 10: laant af Tydsklands største Digtere] Digtere d. e. Digter (Klopstock).

— 7, — 5: Eloah, den øverste blant Englene] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . øverste iblant Englene.

— 9, — 1: Første Handling] Saaledes Proftste Udg.; Orig.:

Den Første Handling. Samme Afvigelse i Overkriften over enhver af de øvrige Handlinger.

- S. 9, L. 19: Skal Tvivlens Skygge flye for Glæder, som den skjuler] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Skal Tvivlens Skygge Flye, hvori min Fryd sig skjuler.
- —, — 21: Og Allmagt raabe: Fred! Hvo tør vel bryde den?] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. (og Th.): Og Allmagt raabte Fred osv.
- 10, — 15: Sin Harm i Mulin, og gaaer taus over Bredens Huler] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Sig i en Skye og gaaer taus osv.
- —, — 17: Selv Himlen seer hans Skræk — saa forekom det mig] Hans Skræk d. e. den Skræk, han udbreder. Smlg. S. 90, L. 7 og S. 110, L. 9. (L.)
- 11, — 3: Og Rost, som Magtens Rost, paa Herrens Klippe hørt] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): . . . Klipper hørt.
- —, — 14: det Bierg, der ligger bagest paa Skuepladsen] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: det Bierg, som ligger bagerst paa Skue-Pladsen.
- 12, — 6: Din Ven er Allmagts Ven, Fortvivlelsen i Baand] Fortvivlelsen d. e. de faldne Aander. (L.)
- —, — 10: De Skrig fra Fængslerne, da han ved Chaos rørte] Da han ved Chaos rørte d. e. da Gud borttog noget af Chaos for deraf at danne den nye Klode til Mennesket (see Miltons Paradise lost, II, 913-16, 977-87, 999-1006.) (L.)
- —, — 12; Og Morkets Aander skreg, at Himlen hørte dem] at d. e. saa at. (L.)
- —, — 19: Du vilde dræbe dem. Men Fiendskab uden Magt] Dem d. e. Menneskene. (L.)

- S. 12, L. 27-28: Troer du vel: jeg frygter Fienden ei som
Mandens egen Siæl?] Digteren vilde egentlig sagt:
Tro du mig, jeg frygter Sjenden ei saameget som Man-
dens egen Sjæl! (L.)
- 13, — 24: Hun vælger lige frit, hvem siger, lige vel] Saa-
ledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): . . . frit, hvo siger
lige vel.
- 14, — 1: Hvor heftig er dens Jld! den kielne Laare triller]
Begge Kilderne: Hvor heftig er den Jld osv.
- —, 20: Det Træ, hvis stolte Pragt mig steds et Rædsel er]
Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . et Rætsel er.
- —, — 23: til den midterste Deel af Skuepladsen] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: til den middelste Deel osv.
- 16, — 31: De største Mander troer, og alle giette nu] Saa-
ledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . Mander troe og osv.
- 17, — 12-13: I usædvanlig Roe; før Morgenrøden smilte,
da hørte jeg osv.] Interpungeret efter Proftfke Udg.;
Orig.: I usædvanlig Roe — før Morgen-Røden smilte;
da osv.
- —, — 22: Her er det store Svælg: vi see kun Muelighed]
Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . see kun's Mue-
lighed.
- —, — 25: Men stemme Skygger flye, flye langt fra Man-
dens Bolig] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Men
stemme Skygger flyer! — flyer langt fra Mandens
Boelig!
- 19, — 18: Naturens Røst forsvandt; da hørte jeg et Bulder]
Saaledes Proftfke Udg.; Orig.:
Naturens Røst forsvandt — Jeg hørte Chaos kaage,
Bredt og oprørt endnu — Svøbt i en fugtig Laage
Begræder det sit Tab — Saa mødte Natten mig,

- Men veeg strax skamfuld bort og vilde skjule sig. —
 Da kom et Gysende — Da hørte jeg et Bulder
- S. 20, L. 15: Belønne den som god, der mueligt synde kan]
 Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . mulig synde kan.
- 21, — 8: Han bandede min Ben; men Dybet rørtes] Saa-
 ledes Orig.; Proftfke Udg. ved en slem Misforstaelse:
 Han bandede, min Ben; men osv.
- —, — 17: Dpholdte hvert et Trin; Cherubens Die tabte]
 Dpholdte, forældet Fleertalsform for: opholdt. (L.)
- —, — 23: Som talte Herrens Ting og sang hans Godheds
 Lov] Efter dette Vers har Orig. endnu følgende, der ere
 udeladte i den proftfke Udg.:
 Afbrudt som Mschers Nest, naar Salighedens Straaler
 Udbredes over ham og han dem neppe taaler;
 Dg raaber kuns o Gud . . . og faaer ey Godhed sagt,
 For han udmatted daaner under Godheds Magt.
- —, — 27: Dg ifkun peger taus mod Solefredsene] Saa-
 Proftfke Udg.; Orig.: Dg ifkuns peger osv.
- 22, — 8: Uvidende endnu, at Jrmiel var Aand] Saaledes
 Proftfke Udg.; Orig.: Uvidendes endnu osv.
- —, — 9: Da nævnede jeg Gud, og strax . . . Men Busken
 rørtes] Begge Kilderne (Orig. [og Th.]: . . . og strax —
 men osv.; Proftfke Udg.: . . . og strax; men osv.) inter-
 pungere, som om Men Busken rørtes samt det følgende
 Vers hørte med til Jrmiels Fortælling om hans første
 Møde med Adam.
- —, — 20: Gud, giv min Glæde Kræfter] d. e. hold min
 Glæde vedlige, lad den ikke svækkes! (L.)
- —, — 23-24: Et ømt og foruroeligt Venfkab] Begge Kil-
 derne: . . . foruroeligt Venfkab.
- 24, — 29: paa Raphaels Befaling] Saaledes Proftfke Udg.;

Orig.: . . . Befalning. Samme Afvigelse S. 13, L. 3:4;
S. 88, L. 27 og S. 96, L. 27:28.

S. 25, L. 1: vendte mod [Chiddekfel] Saaledes Proftfke Udg.;

Orig.: vendte imod Chiddekfel.

—, — 21: Fandt nye Bevægelser; det følte, det begierte]
Fandt d. e. følte. Saaledes ogsaa nedenfor L. 31: og
fandt et dobbelt Liv, og mange flere Steder. (L.)

— 26, — 10:11: som [det] omtalte Bierg] Th. ligesom begge
Kilderne: som omtalte Bierg.

—, — 14: Nu mere stærkt end før? Min Mand . . .] Saa-
ledes Proftfke Udg.; Orig.: Nu meere stærk end osv.

—, — 15: Hun gaaer hastig bort] Saaledes Proftfke Udg.;

Orig.: Hun gaaer hastig af.

— 29, — 22: Dg da naar Almagt elsker Risd og Blod] Da
naar d. e. naar; saaledes ogsaa nedenfor S. 30. L. 2: Da
naar jeg brændende osv. See II. 212, Anm. til II, 49,
L. 18:25. (L.)

— 30, — 5: Dg Verdner boble op, hvori jeg taber mig] Saa-
ledes Proftfke Udg.; Orig.: Dg Verdner boble op, hvori
jeg svimler . . . .

— 32, — 18: Den Salige, min Ven! Om Adam skal det
gielde] Den proftfke Udg. har her, paa samme Maade
som S. 21, L. 8, slemt misforstaaet Orig., idet den læ-
ser: Den Salige. Min Ven, om Adam osv.

— 33, — 8: Dg da hans hele Siæl endnu var fuld af Gud]
D. e. og mens hans hele Sjæl endnu er opfyldt af Gud.
(L.)

—, — 31: Dg om et hastigt Bud med eet tilbage tager]
Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): . . . tilbage-
tager.

— 34, — 9: Selv Dommens store Aand, som talte Mørkets

- Sag] Som talte Mørkets Sag d. e. som urgerede, at de faldne Aander kunde fordre Adams Prøvelse (smlg. S. 36, L. 1:2). (L.)
- S. 34, L. 27: Min Frygt, en Aelse som gjorde mig urolig] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Min Frygt — en Aendelse, som gjorde mig uroelig.
- —, — 28: Hvad du vil kalde det, drev mig til Bredens Bolig] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Hvad du vil kaldet det osv.
- 35, — 4: Han soer ved Hevnens Hav og ved de grumme Luer] Hevnens Hav d. e. det straffende Ildhav, de grumme Luer. (L.)
- —, — 18: Guds Stemme skal han høre] Han d. e. Adam. (L.)
- —, — 22-23: Gav Guds Retfærdighed ei Valget stærke Sfranker osv.] D. e. indfrænkede Guds Retfærdighed ikke Valgets Mulighed ved at give Mennesket Lyne til at frastøde det Onde, og Forstand til at erkjende det Gode (smlg. S. 77, L. 6:7). (L.)
- 37, — 23: Da, Bæk og Flod og Skov, uvidende om eder] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . uvidendes om eder.
- 38, — 33: Flye! Ligner det ei den som ingen Skygge taaler] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . Skygger taaler.
- 39, — 25: Men Seraph viner ei Algodheds Grændser der] Saaledes Proftfke Udg. (og Th.); Orig. har: . . . Grændse der, hvilket Udgiveren vilde have fulgt baade her og i Mottoet paa Titelbladet, hvis han ikke for sig digt var bleven Afvigelsen vaer.
- —, — 26: Hvor før et Jntet var, og nu en Adam er] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Hvor før et Jntet osv.

- S. 40, L. 10: Dg om de prise dig, blev jeg urolig ved] Om
de prise dig d. e. om der er Andre, som prise dig. (L.)
- 42, — 8: Jeg skabte selv din Bøn og Ønsket i dit Hjerte]
Begge Kilderne (og Th.): . . . Bøn og Ønsker i dit
Hjerte.
- 43, — 6: De efterlade dem en giennemtrængende Glands]
Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . en hellig Glands.
- —, — 31: Hør Budet og din Straf! Men Gud, hvorledes
lyde] Begge Kilderne (og Th.): Hør Budet og den
Straf osv.
- 44, — 18: Det græsfelige Syn — Angst mørknede mit
Dye] Saaledes Proftste Udg.; Orig. har den, efter Udg.s
Mening nok saa heldige Læsemaade: . . . Syn! — Jeg
havde luft mit Dye.
- 47, — 9: Som drukken af Triumpf af al sin Fare raver]
Th. anfører som Parallelsted af Tullins Digte, I, 212:
Indbildte Friheds Flok, Fornuftens tvungne Slaver,
Som tumlende af Vid med drukne Sjele raver!
- 50, — 17: Seer du det høie Træe, hvis underlige Frugter]
Underlige, forældet for: underfulde. (L.)
- —, — 19: Som seer saa deiligt ud, det som saa yndigt
lugter] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): . . .
saa yndig lugter.
- 53, — 13: Uriel, oplys din Skaber] Dplys d. e. belys,
viis klart. (L.)
- —, — 20: Uriel, Solens Engel, kommer. Hans Hastig=
hed] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . kommer i
en Straale ned paa Skue-Pladsen. — Hans Hastig=
hed.
- 54, — 6: Dg Bægterne] d. e. Tronens Dogtere. (L.)
- —, — 7: Dg Abdiel] Seraphen Abdiel, forskjellig fra den

- faldne Abdiel Abbadona; see Paradise lost, V, 875—907 og Messiaden II, 743:74; IX. 626:48. (L.)
- S. 54, L. 7: og den strenge Obaddon] Begge Kilderne (og Th.): ... Obaddon.
- —, — 8: Og Sether, som frembarer Høvnens Skaaler] Høvnens Skaaler d. e. Retsfærdighedens Dægtstaalet. (L.)
- —, — 9: Har vendt dem mod det Høie] nemlig: spørgende og frygtfomt. (L.)
- —, — 29: Uriel] Begge Kilderne: Zophiel, et Navn, som ellers ikke forekommer i Stykket, og som uidentviol her ved en Skrivfeil er bleven staaende fra det første Udkaft (see Kv. Levn. af Molb. S. 60:61).
- —, — 31: Satan og Moloch og Lysets mægtige Søn] Lysets mægtige Søn d. e. Baal. (L.)
- 56, — 11: Fornam I hine Naab fra Bierget? Kæmper fukke] Hine Naab d. e. den foregaaende Sang af de gode Engle. (L.)
- —, — 18: Men jeg frygtes dog; dybt i Afgrundens Fængsel] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): Men jeg frygter dog osv.
- —, — 20: Og Fængsel? hvilken Evang? det Slag, hvorved jeg faldt?] Begge Kilderne: ... faldt! (Th.: Og Fængsel? — hvilken Evang! det Slag, hvorved jeg faldt!)
- —, — 25 indtil S. 57, L. 4: Dpløster dig igjen. Medlidenhed osv.] Medlidenhed ... (Abdiel:) Nei, Harm! (Moloch:) Nei, Stiebne's Magt! (Baal:) Nei Frygt — er det, som bevæger Gud. (L.)
- —, — 27: Nei, Harm!] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Ney Lift —.
- 57, — 6: Af, glemte du hans Arm?] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Af! — kun vort Fald er vist!
- 57, — 8: Ha Slave] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Ha

- Slave! Samme Afvigelse overalt i Stykket, hvor dette Ord eller dets Afledninger forekomme (undtagen S. 87, L. 25).
- S. 58, L. 6: *Uf* at — *af* at min *Graad*] *Saaledes Orig.*; *Proftfke Udg.*: *Uf!* — *af* at min *Graad*.
- —, — 6-7: *maa lædſke Høvnens Gud, og ſlette Helvede, og mig, og Verden ud*] *Saaledes Proftfke Udg.*; *Orig.*: *maae ſlette Høvnens Gud, og mig og Helvede og heele Verden ud!*
- —, — 24: *Om jeg, jeg Herren, ei nedſtyrter Støvets Gud*] *Orig.*: *Om jeg — Jeg Herren ey nedſtyrter Støvets Gud*; *Proftfke Udg.* (og *Th.*): *Om jeg, jeg Herren ei nedſtyrter, Støvets Gud.*
- —, — 26-27: *Som om det ei var nok, ha, Slaven findes værdig oſv.] Slaven d. e. Eloah; mit Navn d. e. min Plads i Himlen.* (L.)
- 59, — 16: *Da, Herre, ved din Arm opſtod et mægtigt Rige*] *Saaledes Orig.*; *Proftfke Udg.*: . . . *et mægtigt Rige.*
- 60, — 1: *Hans Tempel! Moloch op! op, at nedbryde den*] *Den d. e. Templen, efter ældre Sprogbrug.*
- 61, — 25: *Har vi fortient vort Fald, er Høvnens Gud retfærdig*] *Saaledes Proftfke Udg.*; *Orig.*: *Har vi fortient vor Fald oſv.*
- 62, — 9: *Hvor Balget ei er Lov! Ha, Bud . . .]* *Hvor Balget ei er Lov d. e. hvor dette Valg (Valget af Lydigbed) kan undgaaes.* (L.)
- —, — 22: *Da tving det*] *Det d. e. Støvet, Menneſket.* (L.)
- —, — 26: *Alt det uprøvet var for tiligt at belønne*] *Saaledes Orig.*; *Proftfke Udg.*: . . . *for tiligt at belønne.*
- —, — 28: *Som mueligt ſtyrter dem til det hvoraf de kom*]

- Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Som mulig styrter
osv.
- S. 63, L. 2: Adlyde de maafke, da er ei meer tilbage] Saa-
ledes Orig.; Proftfke Udg.: Adlydde de osv.
- 64, — 3: Man feer atter den forrige Lynild] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: det forrige Lynild. Lw. skriver
i dette Stykke (i begge Udgaver) baade en og et
Lynild.
- 65, — 27: Min Lyft er ingen Straf] D. e. min Tilftand er
min Lyft, og kan altsaa ikke kaldes en Straf. (L.)
- 67, — 29: Ei rene? Thronen Jld, fom ingen Smitte taa-
ler] Begge Kilderne (og Th.): Ei rene? — Thronens
Jld osv.
- 68, — 16-17: Da gif et haftigt Bud fra Thronen — bær-
ver Jorden osv.] D. e. da udgif en haftig Beslutning
(om Adams Prøvelse) fra Tronen; bærer ikke Jorden
nu i spændt Forventning for hvert Trin, Adam vil gjøre,
og for Straffens Torden? (L.)
- 70, — 23-24: Moloch, fom er en stærk, modig og grim
Mand, men tillige ikke har den beste Dømmekraft] At
denne Characteristik af Moloch ikke stemmer med hvad der
paa andre Steder i Stykket siges om ham (S. 13, L.
2-3; S. 58, L. 14-15 og S. 78, L. 26-27), har allerede
Abrahamfon bemærket i Alm. dsk. Litt. Journ. 1780,
S. 372. (L.)
- —, — 25-26: han gaaer haftig bort og figer] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: han gaaer haftig af og figer.
- —, — 31: Og du kan troe: han, fom vil undres over]
Som vil undres over d. e. fom vil beundres, vil at
man skal undres over ham. (L.)
- 72, — 5-6: Men, Satan, op at flaae! Mon hele Morket
gielder den Jord, jeg river ned osv.] Mon hele Mør-

ket giælder den Jord d. e. mon hele Baals Herredom
veier op mod den Jord? (L.)

S 72, L 30: I Lunden gaaer hun, taus, men stille Taarer
rinde] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . Taare rinde.

— 76, — 3: Dit Venfkap er en Gift, din Ven er Dødens
Bud] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Din Venfkap
ofv.

— —, — 10: Hans Rædsel følger mig — Skrek! — hvor
uendelig!] Skrek! er et indfudt Udraab, liigt af! Saa-
ledes interpungerer ogsaa Orig., hvorimod Proftfke Udg.
(og Th.) læse: . . . mig. — Skrek! hvor uendelig!

— —, — 24: Da han befang hans Dom og Manders Herfke-
lyft] D. e. da Ithuriel (see S. 73, L. 10-15) befang
Baals Dom ofv. (L.)

— 77, — 13: Saa snart jeg feer det Træ, fom kunde —
dræbe dig] Begge Kilderne (og Th.): . . . feer et Træ
ofv.

— 79, — 12-13: bliver liggende i Afmagt] Saaledes Proft-
fke Udg.; Orig.: bliver liggendes i Afmagt.

— 80, — 7: grave under Mammons Anforsel i en anden, og
lede] I en anden — formodentlig: Klippe. Enten har
Digteren ikke mærket andet end at dette Ord gif tæt
foran, eller nogle Ord ere bortfaldne af det Foregaaende,
f. Ex.: hvorledes Udramelech p a a en K l i p p e er be-
fkieftiget. (L.)

— —, — 9: Den lumfke og skumle Belial] Saaledes Proft-
fke Udg.; Orig.: Den tykkifke og skumle Belial.

— —, — 30-31: Han, den Udvalgte! lysende, flien fom Mor-
genrøden, kommer han ofv.] Kildernes Interpunction
vifer ikke, om lysende fkal henføres til det Efterfølgende
eller, saaledes fom Th. antog (Han, den Udvalgte,
Lysende! flien fom ofv.), til det Foregaaende.

- S. 81, L. 5: Hvo kan taale hans Ansigts Lynen? For ved hans
Ansig] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . hans An-
sigts Skimmer? — For ved osv.
- , — 14: som i Helvede kaldes den underlige, og L. 19:
Bed Helligdommens underlige Lamper] Underlige er
atter her, ligesom S. 50, L. 17, hvad vi nu kalde: un-
derfulde. (L.)
- 82, — 13-15: Om den vor Fiende sagde: see min Dndling
osv.] Et i Orig. indløbet Comma efter see har givet
Proftste Udg. (som Th. fulgte) Anledning til følgende
Interpunction: . . . See, min Dndling,
Den Dndling, som var Arving til vor Vre.
Triumpf osv.
- 87, — 25: Hvor længe hører han paa Trællens frække Tæ-
ler] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . paa Sela-
vens frække Taler.
- 88, — 21-22: den nedrigste Bedrager, er nu] Saaledes
Proftste Udg.; Orig.: den nedrigste Bedrager, er nu.
- , — 24: for dem der ikke kiendte] Saaledes Proftste
Udg.; Orig.: for dem, som ikke kiendte.
- , — 32: end vise ham sit skinnende Skjold, og sig] Saa-
ledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): . . . og siger.
- 89, — 15: Da skulde billigt Suk gaae ud fra Molochs
Huler] D. e. hvis det var en Undskyldning, at være for-
ført, da kunde Moloch (see S. 13, L. 3) med Rette be-
klage sig over sin Straf. (L.)
- , — 29: Hvem styrede dit Syn i Cedren, Zephon? hvem
opvakte] For at bortskaffe den Sod, som dette Vers har
formegget, læste Th.:
Hvem styrede dit Syn i Cedren?
(Til Zephon.)
Hvem opvakte

- S, 89 L. 30: Din Harm, da Navnet ham til dine Fodder
trakte] Navnet d. e. Herrens Navn; see S. 86, sidste
Lin. og 87, L. 1-2. Trakte, forældet Form. (L.)
- 90, — 2: Og J har hørt de Skrig, som vidne hvad han
kan] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Tregange saae
jeg han forandrede sin Plan.
- —, — 7: Hans Skræk og flyede, før Cheruben kiendte
ham] Hans Skræk d. e. den Skræk, han udbredte.
Saaledes ogsaa S. 10, L. 17 og S. 110, L. 9. (L.)
- 91, — 7: Til Munden, Duffer quæles i de fulde Læber]
J de fulde Læber d. e. imellem, paa de fulde Læber;
see I, 189, Anm. til I, 59, L. 2. (L.)
- —, — 10: Er Godheds Helligdom, og det, den glædes ved]
Den d. e. Godhed, Gud. (L.)
- —, — 23: „Hvem“, sagde han, „er god som Herren? hvem
har sagt] Originalens Hvem sagde han er osv. er i
den proftste Udg. blevet til: Hvem sagde, han er osv.
(Th.: Hvem sagde: han er osv.)
- 92, — 8: Saa sandt jeg, Herren, er: adlyde de mit Bud]
Begge Kilderne (og Th.): Saa sandt jeg Herren er
osv.
- —, — 30-31: J Busken hvisker alt den Stemme, som for-
fører. See, hvisler Slangen osv.] Saaledes Proftste
Udg.; Orig.: J Busken hvisker alt den Stemme, som
forfører. — See sidste Slangen osv.
- 93, — 12: Forcen dit Sul med hans! Maaſkee han flyer
for eder] Hans d. e. Ithuriel; han d. e. Forføreren. (L.)
- —, — 13-14: Her taales ingen Tvang; Bøn skrækker kun
en Mand osv.] D. e. tvinges maa Forføreren ikke; kun
eders Bøn skrækker ham, thi han frygter Guds Naade
mod Menneskene meer end Almagtens i denne Sag af
Ketsfærdigheden bundne Saand. (L.)

- S. 94 L. 10: Han gaaer bort] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.:
Han gaaer af.
- —, — 24: for henrykt i sine Tanker] D. e. for henrykt,
betaget af sine Tanker. (L.)
- 95, — 3=4: Den hade mig? hvorfor? den synes at befale
osv.] Den — den d. e. Slangen; hans d. e. Slangens. (L.)
- —, — 15: Saa ene af sit Slag; thi hvilken anden Slange]
Slag, forældet for: Slags, Art. (L.)
- —, — 16=17: Kan tale tydelig? han taler selv om mange
— de smukke Seraphim osv.] Han taler selv om mange
osv. d. e. han røber endog Kjendskab til meget, til
Serapherne. (L.)
- —, — 26: Hvorfor den skionne Frugt skal uden Nytte staae]
Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Hvorfor den smukke
Frugt osv.
- 96, — 13: Ha Taarer, dræber ei! jeg er alt død, min Ven]
D. e. ha, dræb mig ikke med dine Taarer, Adam! osv. Begge
Kilderne (og Th.): Ha! Taarer dræber ei! jeg osv.
- —, — 29: Men Skyggen selv er Død, og den vil dræbe
mig] Begge Kilderne (og Th.): Men Skyggen selv er
død, og osv.
- 97, — 18: Da skal de bange Dyr forsamles, og de spæde]
Begge Kilderne (og Th.): Da skal det bange Dyr osv.
- —, — 27: En Skabning, og saa stor, som mig, som en
Mandinde] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Saa stort
et Creatur, som mig osv.
- 98, — 16=18: Nu bliver han denne salige Forbeder for
stærk, og kommer ind under Dækket af en prægtig skinnende, os ubekiendt Slange] Saaledes Proftfke Udg.;
Orig.: Nu bliver han denne salige Forbedere for stærk;
og kommer ind i Skikkelse af en prægtig=skinnende,
majestetisk, opretgaaende, os ubekiendt Slange.

S. 98, L. 19: eller Philisternes Dagon] Tertil foier Ew. i begge Udgaver følgende Anm.:

At den har været prægtig og skinnende, er klart. For det første af Tingen i sig selv. Det er ikke troligt, at denne listige Bedrager har betient sig af en anden Skikkelse end saadan en som kunde opvække Hoiagtelse hos Mandinden; ikke heller kan man troe, at Eva saa let havde hørt ham, om ikke en udvortes Pragt først havde forblindet de Dine, igiennem hvilke Synden siden sneg sig ind i hendes Hjerte. Der skal endnu i de Dele af Verden, hvor Eden kan have været, findes en Art saadanne prægtig skinnende Drager. At de saalige Serapher undertiden har ladet sig see for Menneskene i saadan en Skikkelse, er en Hypothese, som gjør meget til at oplyse Forsørelsens Rimelighed, og som jeg har for store Formand i, til at frygte for at den skulde blive kaldet aldeles urimelig. Seraphim har sin Oprindelse af det hebraiske Seraph, som betyder saameget som at brænde. Det Navn har selvfølgelig ikke været ubequemt at belægge en Art brændende eller stærk skin-

---

L. 5: denne listige Bedrager; S. 288, L. 16: vor guddommelige Lærers Formaning; S. 289, L. 21: en hvislende Tjoræder; L. 24-25: en søielig Raadgiver; S. 290, L. 27: den store Historieskriver] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Bedragere — Læreres — Tjorædere — Raadgivere — Historieskrivere.

— 8: havde hørt ham] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: havde givet ham Gehør.

nende Slinger med. *Egypterne*, som rimeligt har laant deres *Serapis* af den jødiske Historie om de himmelske *Seraphim*, afmaalede denne Gud iblant andet med et Dragehoved. For det andet sees det af det hebraiske Ord *Arum*, at den har været glat og skinnende. Dette Ord oversættes efter mine Tanker meget rigtigere med *Nogen*, end med *Trædst*. Enten har det været en blot naturlig Slange, som ikke har skilt nogen ond Aand, eller det har været et Dække, som Forførereren har betjent sig af, for at kunne tale med Mandinden under en beqvem og bekiendt Skikkelse. Foruden at den efterfølgende bibelske Historie gjør det første aldeles utroligt, opvækker det Ord *Trædst*, naar det siges om en naturlig Slange, uophøvelige Vanskeligheder. Jeg vil forbigaae, at (omendskönt vi veed baade af Erfarenhed og af vor guddommelige Lærers Formaning til sine Discipler, at en naturlig Slange virkelig er trædst, og maaskee trædstkere end noget andet Dyr) det dog er aldeles urimeligt, at den skulde have havt saa stort et Forspring for de andre af Mandens Undersaatter, at den kunde forføre sin egen vise Herre; og at det i denne Hensigt baade var overflødig af Historieskriveren at sige os at det var det trædsteste Dyr, og skadeligt at sige det uden Forklaring. I saa Tilfælde maatte enten Adam have været meget enfoldigere end vi, eller Slangen meget klogere end de nu værende. Det første er ikke troligt, og om det sidste tales ikke i den Straf, som blev paalagt den. Da dens Trædsthed selvfølgelig ikke

---

L. 1 = 2: som rimeligt har laant] Saaledes Orig.; Proffste
Udg.: som rimelig har laant.

burde kunne bedrage Mennesket, hvorfor skulde da Moses, ifald det var en naturlig Slange, angive det som en Aarsag til dets Fald, at den var trædsest blant alle Creaturer? og om det ei skal ansees som en Aarsag, hvorfor da fortælle det? Om det og virkelig havde været en naturlig Slange, er det rimeligere, at den kunde have forført Mandinden med sin skinnende Nøgenhed og den Liighed, den i saa Tilfælde havde frem for andre Dyr med Mennesket, uden at bruge andet end de enfoldigste Ord; end med den største Betsalighed, uden at have havt et prægtigt Udseende. Man veed at Diens-Lyst var hendes første Synd. Disse to Indgange til hendes Hjerte vare de som hun mindst bevogtede. Hun var vant til at lade dem staae aabne for alt det som syntes behageligt; og om hun havde luft dem til den rette Tid, havde Slangens allertrædseste Ord forgieves skullet søgt at trænge sig igiennem hendes Øren. Thi disse havde alt for aarvaagne Skildvagter; Almagts Bud, Godheds Stemme, og Mandens liflige Erindringer kunde ikke saa let overdøves af en hvisslende Forræder. Hun hørte Slangens Raad mere for at gjøre sin Lyst sikker, end for at opvække den. Men endog hertil behøvedes ikke saa meget en trædse, som en behagelig og søielig Raadgiver, thi:

Hvor først Dnsket var, der fandt Forstanden let,

Om ei at billige, dog at undskyldte det.

Men der er endnu en større Vanskelighed i at fortolke

L. 2: ifald det var en naturlig Slange] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: ... en naturlige Slange.

det Ord Arum med trædſt om en naturlig Slange. Det er unegteligt klart af Historiens Udfald, at trædſt tages her i en ond Bemærkelse. Men Gud havde ſtabt alting ſaare got. Det er ikke troligt, at den Algode vilde tilregne Adam det for en Gave, at han bød ham herſke over et Dyr, hvis Til- og Nærværelſe baade kunde og vilde gjøre ham ulykkelig. Ikke mere, at Adam ved ſin almindelige Myſtring ikke ſkulde have kiendt denne onde Egenſkab hos Slangen, og forjaget den af ſin lykſalige Bolig. Jeg ſiger alt dette for at gotgiøre, at Arum ikke kan betyde trædſt, naar der tales om en naturlig Slange. Maaskee jeg ikke havde havt den Forſigtighed nødvendig, da kun ſaa troe det, og Mængden er enig i, at det Ord Nagasch paa det Sted bemærker en Slange hvori en ond Aand havde ſkiult ſig. Det er med Glid, at jeg ikke ſiger en ond Aand ſom havde ſkiult ſig i en Slange, og af ſamme Forſigtighed, ſom jeg har brugt oven til i at ſætte en naturlig Slange, og et Dække hvorunder Forførereren havde ſkiult ſig, til de to imodſatte Ting, hvormellem man nødvendig maatte vælge, naar man vilde forklare det første Ord i Gen. III. Det Tredie, ſom kunde gives, var at Nagasch ſkulde betyde den onde Aand ſelv, ſom havde ſkiult ſig i en Slanges Skikkelse. Men foruden at denne Bemærkelse har ſlet ingen Overeensſtemmelse med Ordet, og ſølgelig er en Giſning og en ugrundet Giſning; foruden at det er utroligt at den ſtore Hiſtorieſkriver ſkulde have forſeet ſig imod den Regel: **Denomina-**

L. 26: og ſølgelig er en Giſning] Saaledes Proſtiſke Udg.;
Orig.: og ſølgelig det er en Giſning.

lio sit a potiori, just paa et Sted hvor det vilde forarsage saa stor Forvirring: vil jeg for at frelse min Sætning (thi Satan kan vel kaldes trædskere end andre Dyr) lægge til, at Moses rimeligviis hverken har kunnet sætte denne listige Mand i Lignelse med Bester, eller fortalt det som noget nyt, at han var trædskere end de. Der bliver altsaa intet tilbage, uden at Nagasch skal betyde det Dække, hvorunder Forførereren havde skjult sig, og som han betiente sig af, for at frembringe sine Ord. Men naar Slangen tages i den Bemærkelse, er det meget rimeligere at sige, at den var smuk, end at den var trædsk. Satan behøvede intet af dens List; og det var ham mere fordeelagtigt, at han skjulte sig i et af de smukkeste Dyr, end i et som Mandinden nødvendig maatte kiende for at være det trædskeste, og sølgelig frygte. Det Ord Arum betyder lige saavel nogen som trædsk. At Menneskene i deres Uskyldighedsstand har anseet denne Nogenhed for en Skionhed; at den har været skinnende og glat; at Slangen, endog vor nu værende, ligner frem for alle Dyr i denne Fuldkommenhed Mennesket meest: er deels rimeligt, deels afgjort. At Slangen har været os ubekiendt, er en Sandhed, som jeg havde holdt for unødigt at sige, om det

L. 19-20: endog vor nu værende] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: endog vores nuværende.

— 22: At Slangen har været os ubekiendt] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: At Slangen har været opret-gaaende, bør man ikke tvivle om, naar man veed, at det blev dens Straf at skulde frybe. — Os ubekiendt.

ikke havde været for at berettige mig til de efterfølgende Forslag. Hvorfor jeg har foreslaaet Serapis, sees strax i Begyndelsen af Noten. Men at jeg bringer Dagon paa Banen, har en anden Aarsag. Denne Philisternes Gud forestilte et Menneske, som endtes med en Fisk eller Slange; men det gjorde intet til Sagen, om ikke den Overeensstemmelse imellem det Løfte: *Qvindens Sød* ic. og den Historie om Dagens Halsbyggelse, da Pagtens Ark kom i hans Tempel, havde bevæget mig til at troe, at det virkelig var Forsøreren, som de dyrkede under den Skikkelse, og at det var et Forbillede paa det første Evangelii Oprydelse. Det skulde undre mig, om ingen af saa mange vittige Mystici havde drevet deres Gissninger saa vidt. Jeg vilde ønske at have haft Leilighed til at læse de *Pluches Histoire du Ciel* og andre af den Slag, for at kunne bestyrke mine mere.

(Th. vilde istedetfor hele denne, unegtelig forældede, Udvikling have givet følgende: „Digteren har her i en lang theologisk Anmærkning troet at burde forsvare sin Antagelse, at Slangen var prægtig og skinnende, samt at ligne med Serapis eller Dagon. Det sidste, fordi han af Overeensstemmelsen imellem det Løfte „*Qvindens Sød*“ ic. og Historien om Dagens Halsbyggelse, da Pagtens Ark kom i hans Tempel, bevægedes til at troe, at det virkelig var Forsøreren, som Philisterne dyrkede under den Skikkelse, og at det var et Forbillede paa det første Evangelii Oprydelse. Det skulde undre mig, slutter han, om ingen“ osv.)

S. 98, L. 20: med en forstilt Koldsindighed] Saaledes Profiske Udg.; Orig.: med en forestilt Koldsindighed.

— 104, — 2-3: Gud lyve, Gud for mig! hvorledes kan han

- fige, at den er dødelig?] D. e. hvorledes kan Gud fige at Frugten bringer Død, naar det ikke er sandt? (L.)
- S. 105, L. 7: Hvor den meddeler Støv sit eget Væsen ved] D. e. hvorved den meddeler osv. Smlg. II. 174: Støv, hvor hun alt her saa rolig, saa glad løstrev sig fra. (L.)
- 106, — 31: Du zitterer dog. En Torden, og du banker] Banker, Germanisme for: vakler; saaledes ogsaa S. 120, L. 10: Den Uvisse banker. (L.)
- 107, — 45: et stærkt Tordenslag] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: et stærk Tordenslag. Samme Afvigelse S. 136, L. 11.
- —, — 33: Dit ene Bud] Ene d. e. eneste. Saaledes ogsaa S. 134, L. 16 og flere Steder hos Kw.; see I, 201, Anm. (L.)
- 108, — 15: Ende paa den fjerde Handling] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: Ende paa fjerde Handling.
- 109, — 15: Lyst, himmelsk Belyst ei vanærer mig] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Lyst, himlisk Belyst osv.
- 110, — 9: Din Skrak var snart ukiendelig] Din Skrak det Skrakopvækkende hos dig. Smlg. S. 10, L. 17 og S. 90, L. 7. (L.)
- 112, — 16: Som overtaler] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): Som overtale.
- 114, — 12: Han . . .] Begge Kilderne (og Th.) have: Man . . ., som uidentvivel er en Trykfeil, da der i Kw's Mund ikke vel kan være Tale om noget man. Den næste Replik: Den Forbandede! slutter sig ogsaa langt bedre til: Han.
- —, — 18: Betænk det: taler han og Herren sig imod] Taler han og Herren sig imod d. e. modsige Slangen og Gud hinanden? (L.)
- —, — 27: End det, vort spæde Syn i Edens Skygger seer]

- Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: End det vor spæde osv.
- S. 114, L. 28-29: At vor Uvidenhed om meer, og disse Skjæger osv.] D. e. at vor Uvidenhed om meer, og Edens Segn skjuler os, saaledes som vi kunde vente, Udsigten til Guds høiere Stand; men at Gud selv ikke troede, at vi taalmodig skulde blive indenfor disse Skranke. (L.)
- 115, — 1: Dg negtede han vel hans Ord, at vi ophørte] D. e. og benegtede min Ven vel Guds Ord osv. (L.)
- —, — 9: Kan Kundskab gjøre mindre] D. e. kan Kundskab forringe, fornede Lu? (L.)
- 118, — 30: Dg alting fattes dig, og Godhed selv er tom] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): Dg alting fattes mig, og osv.
- 122, — 1: de onde Mander, have revet sig løs] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: ... har revet sig løs.
- —, — 12: saaledes at de vende Ryggen til den] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: ... til dem.
- 123, — 26: Dig Himlens Affkye! Had, mit Had opmuntrer mig] Had, mit Had osv. d. e. din Uværdighed til at triumphere giver mig Saab. (L.)
- 125, — 12: See... men en Dnd, kan jeg, kan Godhed ynke den] Den d. e. ham, efter en nu forældet Sprogbrug. (L.)
- 126, — 12: Nei, græde vil jeg. Slaae, min Cither, sagte Toner] smlg. S. 130, L. 13: Urims Chor slog Hærens høie Toner. See I. 177, Anm. til I. 21, L. 6 og 13. (L.)
- —, — 15-16: See, Manden er ei meer. Hør Blomstret halvdødt flage osv.] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: See! — Manden er ey meer — Halvdøde Blomster flage,

Paa Slangens grumme Tand — hvo kalder dem til-
bage? —

- S. 126, L. 25: Den skielvende Natur seer den, og kuer ned]
Kuer ned, Germanisme for: kryber sammen. (Den schul-
tiske Udg. har gjort det til: skuer ned!)
- 127, — 22: Allgødheds besynderlige Tiener] Saaledes Profts-
ske Udg.; Orig.: . . . Tienere.
- —, — 23: før bleve borte] Saaledes Proftske Udg.; Orig.:
før blev borte.
- 130, — 19: Saae meer end vi, men skialv og bleguede
derved] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: . . . og bævede
derved.
- 131, — 12: Den — mærk, at Synderen var stor i Naas-
dens Die] Den d. e. han, Gødheds Gud. (L.)
- 134, — 6: Et Liv, et Bud endnu] D. e. ja, gid vi fik et Liv
og et Bud endnu! (L.)
- —, — 29: Tag al min Fryd, mit Liv, men vær ei længer
vred] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: . . . men vær ey
meere vred!
- 135, — 8: Min . . . men det Hellige flyer for misbrugte
Læber] Saaledes Orig.; Proftske Udg.: Min — men
de hellige flyer osv.
- 136, — 16: Benner af en Synder] Saaledes Proftske Udg.;
Orig.: . . . Syndere.
- 138, — 5: Naar du er Jord som den! Det er den første
Død] Den første Død, nemlig Legemets. (L.)
- 141, — 1: Hvem rorer værdigt ved de gyldne Strenger]
Saaledes Orig.; Proftske Udg. (og Th.): Hvem rorer
værdig ved osv.

Efter Adam og Eva havde Th. ifinde at optage i Texten en hidtil utrykt Oversættelse af Klopstocks Messias, I. Sang, 1:302 Vers, der findes imellem de ewaldske Mispter. Udg., der antager denne begyndte Oversættelse for ældre end Omarbejdelsen af Adam og Eva, har fundet den for lidet heldig til at anføres andetsteds end her i Anmærkningerne:

Syng, udoende Siæl, ¹⁾ dine syndige Brødres Forløsning,
Den som Messias paa Jorden fuldendede i sin Manddom,
Dg hvorved han paa nye har tilvendt ²⁾ Frugtæderens Afkom
Guddommens Kiærlighed med dit Blod; du hellige Forbund!
Altsaa skeede den Ewiges Billie. Forgives at Satan
Reiste sig mod den almægtige Søn, og at Juda opstod
Mod ham: han gjorde det, han fuldbragte den store Forsoning.

Men du, o Bærk, som kun Gud, overalt nærværende, kiendte,
Lær vel den digtende Konst ³⁾ i en mørk uafmaalelig Biide
Nærme sig til dig? O vie du den selv, Mand, Skabere! vie den,
Hellige, du for hvis Ansigt jeg her tilbeder i Stilhed!
Føer du mig den som din Efterligneriske, føer mig den henrykt,
Fuld af udødelig Kraft, med forklaret Skionhed imøde!

¹⁾ Nærmere efter Orig.: de syndige Menneskers Frelse. Men saa bliver Hexameteren ildeklingende, og jeg troer ikke, at Tanken taber ved den ovenstaaende Forandring.

²⁾ I Originallet staaer Adams, og jeg har langt fra ikke troet at forbedre dette Udtryk; men Versificationen er uden slige Friheder næsten umuelig, hvorover jeg ellers skulde gøre mig en Samvittighed.

³⁾ In dunkler Ferne. Uafmaalelig er ikke aldeles Fyldefalk. I en mørk Biide var uforstaaeligt i det Danske, eller udtrykte i det mindste kun det Halve af Digterens Tanke.

Rust du den ud med din Ild, du som skuer i Guddommens
 Afgrund,
 Rust du den ud, du som helliger Manden af Stov til din
 Tempel!
 Keent vær mit Hierte! saa-tør jeg, endskiont med bævende
 Stemme,

Jeg, en Dødelig, dog besyngte den Gud=Forsoner,
 Saa tør jeg løbe den rødsomme Bane med tilgivet Snublen!
 Menneſke, kiender du Gien, som herliggier dine Slægter,
 Den at Verdens Skaber nedsteeg til din Jord som Forsoner:
 D saa mærk paa min Seng! Og I Saa, I Udle særdeles,
 I, den elskværdige Midleres dyre, fortrolige Venner,
 I med den store tilstundende Dom fortrolige Siæle,
 Hører! og synger den evige Søn ved et gudeligt Levnet!

Tæt ved den hellige Stad, som ⁴⁾ vanærte sig nu ved sin
 Blindhed,

Den som uskionsom bortsmed den høie Udvalgelses Krone,
 Ellers, o Gud! din Herligheds Stad, de hellige Fædres
 Pleierske, ⁵⁾ nu kun et Alter, bestænkt med Blodet af Dræbte;
 Her, Messias, her revst du dig løs fra et Folk, som tilbød dig
 Men med et Hierte, som ikke bestaaer for Alvidenheds Die.
 Jesus unddrog sig fra disse Urene. Vel laae her Palmer

4) Vanærte siger ikke alt det som entweihte, og van= helligede skulde maaskee sige for meget. Jeg vilde ønske at vanviede var forstaaeligt Dansk.

5) Dersom jeg kunde overtale mig til uden Nødvendighed at vige fra min Original, skulde jeg have sat: nu besmit= ted med Blod, som udøstes af Drabsmænd. Besmittet er et Vi=Ord, som passer sig baade til Stad og til Pleierske. Alter er det ikke. — Endnu en

Fra det ledsagende Folk, vel klang deres høie Hosanna;
 Men forgieves: de kiendte ham ei, som de kaldte der' Konge!
 Gud, til at see din Betsignede var deres Dine for mørke!
 Dog du selv stegst ned fra Himlen. Den vældige Stemme:
 See, jeg har forklart ham og vil forklare ham atter!
 Var Forkynderinden af den nærværende Guddom;
 Men til at fatte Gud var de alt for nedalted i Synder.
 Jesus imidlertid nærmede sig den ⁶⁾evige Fader,
 Som opirred mod Folket, hvortil hans Stemme talte,
 7) Vendte sig bort fra vor Jord i en skrækkelig vorende Brede.
 Thi endnu vil Sønnen engang med Høitid forkynde
 Faderen Bundets Beslutning til sine Menneskers Frelse.
 Hen ved Jerusalems østlige Side opløster et Bierg sig,
 Bant alt ofte at skule Gud-Midleren paa sine Toppe,
 Som i Jehovas Hellige, naar han igiennembaagte
 Gensomme Nætter, beskuende Gud, og i mægtige Bonner.

Forandring af disse to Linier, hvorved Versificationen i
 det mindste vinder:

For Guds Herligheds Stad, for hellige Mænds Pleierinde,
 Nu kun et Alter bestænket med Blod, som udstøstes af
 Drabsmænd.

6) Lagt til for Versets Skyld.

7) I Originalen: Voll Jern gen Himmel hinauf-
 stieg. Endskjønt jeg troer at være gaaet saa lige ind i
 Digterens Idee, som det var mueligt, og kun har været
 at male den noget videre ud, saa erklærer jeg dog engang
 for alle, at ikke nogen Konstlelyst, som kun vilde flæde
 mig meget slet, men blot Versificationens Vanskelighed har
 tvunget mig dertil. Spørgsmaalet bliver, om jeg ikke
 havde gjort bedre i at lade Messias uversificeret.

Til det Bierg begav han sig nu. Den fromme Johannes,
 Han kun fulgte sin himmelske Ven til Seernes Grave,
 At henbringe Matten her, som han, med at bede.
 Og herfra steg Midleren op til Biergets Spidse.
 Her omgav ham Dffernes Glands fra det høie Moria,
 Som endnu forbildende kun forsonde den Heie.
 8) Kiolende Olietræer modtog ham. Sagtere Luste,
 Sige det Susen hvori Gud vandrer, omflød hans Ansigt.
 Under det Helliges 9) Indgang, et Par ombunskede Cedrer,
 Stod den Seraph, som var sendt at tiene Jesu paa Jorden,
 Gabriel er hans himmelske Navn; i festelig Andagt
 Stod han her fordybet i Tanker om Menneskets Frelse,
 Tanker om Evighedens Triumpf, da nu Jordens Forløser
 Gik ham i Stilhed forbi, sin store Fader imøde.
 Gabriel vidste det, at Forløsningens Tid var forhaanden,
 Denne Betragtning betog ham, han sagde med svagere Stemme:
 Her vil du vaage Matten i Bon, du Guds Genbaarne?
 Eller vil maafke dit udtrættede Legeme hvile?
 Skal jeg, Udsende! skal jeg berede dit Hoved et Leie?
 See, alt strækker den unge Ceder den grønnende Arm ud,
 Og den bløde, balsamiske Buxk. Ved Seernes Grave

8) Ringsum nahm ihn der Delbaum ins Kühle.
 Udtrykket taber i Oversættelsen.

9) I Originallet staaer: Am Eingange zwoer umdufteten Cedern. Efter Ordene kunde jeg ikke oversætte dette uden at blive uforstaaelig. Jeg troer at have truffet Digterens Tanke. Indgangen til Bierget eller til Skoven synes mig ikke engang at kunne tænkes paa her. Det er Biergspidsen, som Digteren bliver ved at forestille sig som det Hellige i Jerusalems Tempel.

Vor et Noetilkydende Moes, hvor Jorden er kielig;
 Skal jeg heraf berede dit Leie, du Guds Genbaarne?
 Af Forleser, hvad er du dog træt! hvor meget du doier
 Her paa Jorden af brændende Lyst til din Adams Afkom!

Gabriel taug. Velsignende vinker vor Midler ham Løn til,
 Fuld af Alvor stod han paa Toppen ved Himmelen's Grændser.
 Hift var Gud, hift bad han, og under ham tonede Jorden,
 Vandrende Frydeskrig trængte igiennem Afgrundens Porte,
 Da de neden i Dybet fornam hans vældige Stemme.

Thi nu var det ei meer Forbandelsens Stemme, det var ei
 Stemmen forkyndet i Storm og talt i tordnende Lynild,
 Den som nu Jorden fornam. Den fornam Velsignerens Tale,
 Hans, der engang vil fornye den igien med udødelig Skionhed.
¹⁰⁾ Høiene svømmede rundt omkring ham ¹¹⁾ i Dvællets Dunster,
 Ligesom var de alt skabte paa nye, og friske som Eden.

Jesús talte. Han selv kun og Faderen ¹²⁾ skuede dets Indhold
 Grændseløs; dette formaaes kun at siges med Menneskestem-
 mer:

¹⁰⁾ Ringsum lagen die Hügel beströmt. Jeg havde først sat: Rundt omkring la'ae Høiene svøbt u., hvilket maaskee var nok saa got.

¹¹⁾ In Düften der Dämmerung. Det er at beklage, at vi intet dansk Ord har, som ret udtrykker det tydske Dufte. — Dvællet er got Dansk, endskönt det er gammelt. Men man maa vænne sig dertil i Tide. Aftenen var for svagt, og den blotte Lyd af mørk i Tusmørke støder, synes mig, paa dette Sted.

¹²⁾ Durchschauten (igiennemskuede). Dersom jeg nogentid har fortrydt mit Indsald at versificere, saa har det været her.

Himmelske Fader, den evige Fagts og Forsoningens Dage
 Nærme sig til mig, Dage udseete til større Værker
 Selv end Skabningen, som du fuldbragte med din Genbaarne!
 See, de forklare sig for mig saa skient, saa herligt, som da vi
 Giennemskuede Tidernes Raad, Tilkommelsens Dage,

¹³⁾ Da vi saae dem betegned med Glands af min Herligheds
 Afsyn.

Dig kun er det bekiendt, med hvad for Samfund vi dengang,
 Du, min Fader, og jeg, og vor Aand, besluttede Frelse.
 Gensom i Ewighedens Stilhed og uden Skabning
 Var vi da hos hinanden. Med al vor guddommelige
 Kiærlighed saae vi til Mennesker ned, som endnu var uskabte.
 Edens salige Børn, vore Skabninger, at hvor elendig
 Var de, udsædlig før, nu Stov, vanskabte af Synden!
 Fader, jeg saae deres Jammer, og du fornams mine Taarer.
 Da var dit Ord: lad os skabe vort Billede nyt i den Faldne!

¹⁴⁾ Altsaa blev vort skjulte Raad, Forsoningens Blod, og
 Menneskets Skabning fornyed til sit evige Mynster, besluttet.
 Her udsaae jeg mig selv til et ¹⁵⁾ Værk, som kun Gud kan fuldende.

---

¹³⁾ Durch mein göttliches Schaun bezeichnet, und
 glänzender sahen. Dersom Afsyn kun maa ud-
 trykke det tydske Schaun, saa er den øvrige Afvigelse ikke
 saa stor, som den synes at være.

¹⁴⁾ Eller:

Altsaa besøer vi vort skjulte Raad, og Forsoningsblodet,
 Og mine Menneskers Vasen fornyed til sit evige Mynster.

¹⁵⁾ Das göttliche Werk zu vollenden. Gud dom-
 melige er et Ord, som ikke uden stor Vanskelighed kan
 anbringes i en Hexameter, og Himmelske sagde her for
 lidet.

Fader, det veedst du, og Himlene veed, hvor bryndstig jeg længtes
Efter min Fornedrelse siden denne Beslutning.

Jord, hvor var du ei tit i din vide, din nedrige Graastand
Mit udvalgte, mit elsktere Diemed! og du, o Canan,
Hellige Land, hvor hængte mit stille, taarende Dø
Tit ved den Hoi, som jeg alt saae blodig af Bagtens Doffer!
Og o hvor bæver mit Hjerte af søde, hoppende Glæder,
Alt jeg nu alt saa længe var Mand, at saa mangen Retfærdig
Alt forsamler sig til mig, at alle Menneskets Slægter
Helliges mig nu snart! Her ligger jeg, evige Fader,
Efter dit Billede smykket endnu med Menneskeskabning,
Bedende for dig; men snart, at snart skal din dødende Dom nu
Blodig forstille, begrave mig under Støvet af Døde!

Verdeners Dommer, jeg hører dig alt langt borte og eensom
Komme, ubøielig vandrer du fremad i dine Himle!

Gysen igiennemtrænger mig alt, for Aandernes Slægter
Ikke solbart, og om du og i din snysfende Brede
Dræbte dem, dog usolbart! Jeg seer den alt, Nattens Hæve,
Ligge for mig, alt synker jeg for dig, jeg synker i Støvet,
Ligger, og beder, og vrider mig, Fader, i Dødens Angststøved!
See, her er jeg, min Fader! med dyb Underkastelse vil jeg
Bære din almægtige Brede og dine Domme.

Evige! ingen endelig Mand har tænkt og har fundet
Guddommens Harm, en Uendelig's Rædsel, og følt ham dræbe.
Guddommen kunde kun bæres af Gud. Her er jeg, min Fader!
Dræb mig, tag mit evige Doffer til din Forsoning!

See, jeg er frie, og endnu kan jeg bede, saa sænkes din Himmel
Med Myriader af Seraphim ned, og fører mig, Fader!
Til din evige Throne med høie Triumffskrig tilbage.
Men jeg vil lide, hvad ingen af dine Seraphim fatter,
Ingen tænkende Cherub i dybe Betragtninger indseer;

Ja, jeg vil lide, den frygtbarste Død vil jeg lide, Jehovah!
 Videre sagde vor Midler: jeg løfter mit Hoved mod Himlen,
 Og min Haand i Skyen, og sværger dig her ved mig selv: jeg,
 Jeg, som er Gud som du, jeg vil forløse de Faldne!

Jesús talte det, og stod op. I hans Ansigt var Høihed
 Og forbarmende Alvor og Røe, da han stod for Jehovah.

Men uherbar for Engle, kun sig og Sønnen forstaaelig,
 Talte den evige Fader, og vendte sit skuende Ansigt
 Mod Messias: i Himlene har jeg udbredet mit Hoved,
 Giennem Uendeligheden min Arm, jeg har sagt, jeg er evig!
 See, jeg sværger dig, Son, jeg vil tilgive de Faldne!

Altsaa talte han, og taug. Da de Evige talte,
 Gik et andægtigt Bæven igiennem hele Naturen.
 Siæle, som nu blev, som endnu var umodne til Tanker,
 Følte zittrende første Gang. Det vældige Gysen
 Greb Seraphen, ham slog hans Hierte, og ligesom Jorden
 Under de lunrende Skyer hvori tunge Tordenes hænge,
 Laae hans tiende Solefreds ventende rundt omkring ham.
 Kun i tilkommende Christne Siæle kom Gysen af Belyst,
 Og af det evige Liv en sødt forvirrende Forsmag.
 Men, sindløs og endnu Fortvivlelsen kun sig ¹⁶⁾ bevidste,
 Sindløs, til Tanker mod Gud, nedstyrtede Helvedes Aander
 Fra deres Throner i Afgrundens Dyb. Som enhver nedsynker,
 Styrtter en Klippe paa hver, og pludselig brækker en Hvelving
 Under enhver, og tordnende klang det underste Helved.

Jesús stod endnu for sin Fader; og nu begyndte
 Hans Forløsnings Piner. Men Gabriel laae paa sit Ansigt

---

¹⁶⁾ Empfindlich, dertil have vi, saavidt jeg veed, intet
 noie svarende dansk Ord.

Langt fra tilbedende, mægtig opløst af nyfødte Tanker.
 Siden Aarhundrede, som han lever (saalange som Sielen
 Tanker sig Evidheden, naar den i hurtige Tanker
 Undflyer af Legemet), siden disse Aarhundrede har han
 Aldrig endnu fornummet saa høie Tanker. Jehovah,
 Hans Udsøgte, din evige Kiærlighed, himmelske Midler!
 Alt aabenbarer sig ham. Gud bildede disse Tanker
 I Seraphens Aand. Den Evige tænkte sig selv nu
 Som de skabte Væsners Forbarmere. Men Seraphen
 Reiste sig, stod, og henryktes, og bad, og usigelig Glæde
 Bittrede giennem hans Hjerte, og Lys og et blendende Glindsen
 Udgik fra ham. Og Jorden flød i den himmelske Skimmer
 Under ham bort — saa tænkte han. Gudsforsøneren saae ham,
 At han opfyldte hele Biergets Top med sin Klarhed.

Gabriel, raabte han, skiul dig! du tiener mig her paa Jorden,
 Gjør dig rede, du skalt frembringe den Bøn for min Fader,
 Den, at Menneskets Bedste, at de salige Fædre,
 At den forsamlede Himmel fornemmer Tidernes Fylde,
 Som den med hvert opflammende Dnske forlangte. Der, Seraph,

Straal i Englenes Glands som Gudsforsønerens Talsmand!

Seraph opsvang sig taus med himmelsk opklarede Miner,
 Og fra sit Bierg saae Jesus hans Flugt. Gudmennesket skuede
 Alt hans hele Forretning ved Herrens Herligheds Throne,
 Før end den ilende Seraph forsvandt i Himmelenes Grændser.

Og nu reiste sig nye Samtaler af hemmeligt Indhold
 Mellem ham og Faderen, høie, dybsindige Taler,
 Mørke for Aanderne selv, Samtaler om Ting, som engang
 Skal forherlige Guds Forløsning for alle Forløste.

Midlertid steg Seraphen til Himmelenes yderste Grændser
 Hæftig op som en Morgen. Her fyldte kun Sole dens Omkreds,

Dg deres Glands som et Forhang, væved af Straaler og Ether,
 Trækker sig rundt om Himmelen. Ingen mørknende Jordkreds
 Nærmer sig Himlens fordærvende Straaler. Undflyende langt fra
 Gaaer den beskryede Natur forbi. Der, umærkelig lille,
 Haste Jordene bort, som under Vandrerens Fødder
 Nedrigt Støv, af Drme beboet, opskyder og synker.
 Rundt om Himlen udstrække sig tusind alfare Veie
 Langt, uafseelig langt, og enhver er omgived med Sole.

Giennem den glindsende Bei, som vender sig mod vores
 Jordkreds,

Flød, saasnart den var skabt, en Strøm fra himmelske Kilder,
 Flød en forklaret ætherisk Strøm der nedad mod Eden.
 Over den, eller ved dens af Skyer opløstede Bredde
 Kom paa den Tid Engle og Gud, til venstabelig Dmgang,
 Ned til Mennesket. Dog, den Strøm løb hastig tilside,
 Da det ved Synden skabte sig om til Guddommens Fiende.
 Ingen Udødelig vilde nu meer sigtbarlig i Skionhed
 Komme til Egne, som Dødens Forstyrrelse gjør ham til Afstye.
 Alle vendte sig gysende bort. De rolige Bierge,
 Hvor man endnu saae Spor af den Hoie; de rustende Lunde,
 Fordum bestælte med Susen af den nærværende Guddom;
 Salige, fredsomme Dale, som ellers Himmelen Ungdom
 Gierne besøgte; hver skyggende Lovsal, hvor Mennesket fordum
 Grød af den søde Bevidsthed, af overløbende Glæder,
 At Gud skabte det evigt — den hele Jord var forbandet,
 Sine fordum udsøende Børn et almindeligt Gravsted.
 Men engang, naar Himmel og Jord forhynger sig, naar de
 Gaae triumferende frem af den store Dommendags Aske,
 Dg naar Gud forener de samtlige Verdeners Kredse
 Med sin Himmel ved sit overalt nærværende Afsyn:
 Da skal og den ætheriske Strøm med klarere Skionhed

Sænke sig til det nye Paradiis fra sin himmelske Kilde.
Ewig skal høie Forsamlinger da bevandre dens Bredde,
Ewig søge de nye udoende Menneskers Dngang.

Det er den hellige Veie, med hvilken Gabriel opsteeg,
Dg langt borte nærmede sig Guds Herligheds Himmel.

Midt i Solenes Forsamling opløfter sig Himlen,
Rund, umaalelig, Verdnernes Mynster, den synlige Skionheds
Fylde, hvoraf den rundtom udstrømmer som flygtige Bække
Giennem det grædslose Rum, og efterligner sin Kilde.
Naar den bevæger sig, klinge de sphæriske Harmonier,
Rusfende over til Solenes Kyster paa Vindenes Vinger.
Mægtig og som bestående skingre Cherubernes Harper,
Mægtig de himmelske Sange deri. Den forenede Bellyd
Bringer den høie Lovsang forbi den evige Hører.

Guddommens Dre fornøiede sig ved Sphærerens Lovsang,
Som hans frydfulde Die forlyster sig ved hans Værker,

Du som lærer mig himmelske Sange, du Englers Veninde,
Guds Bestuerste, vant ved høie, ved evige Stemmer,
Meld mig, o Sionitinde, den Sang, som Himlene sang nu!

Vær os velsigned, du hellige Land, hvor Gud aabenbares!
Her bestue vi Gud, som han er, som han var, som han bliver,
See ham uskult, ubesthygged af svagt efterlignende Verdner,
See ham den Salige! Gud, vi skue dig i dine Frelstes
Menighed, den som du værdiger og de salige Syner!
Gud, hvor fuldkommen uendelig er du! vel nævner dig Himlen,
Dg den Udtsigelige kaldes Jehova,

Dg vore Sange, af Sving og Harmonier bestælte,
Søge dit Billede; dog forgieves! neppe kan Tanker,
Rettede til din Forklaring, meddele sig Bink om din Guddom.
Evige, du kun allene, du est i din Storhed fuldkommen!
Hver en Tanke, hvormed du igiennemskuer dit Væsen,

Herlige! hver er uendelig høi og uendelig hellig
 Fremfor den stille Betragtning, som du nedlader til Skabte.
 Dog besluttede du foruden dit Væsen at skue
 Væsener, at nedlade paa dem din bestaalende Naaende.
 Himlen skabte du først, saa skabte du os, der beboe den.
 Da var I langt fra jer Fødsel endnu, du yngre Jordkreds,
 Og I som følge den salige Jord, du Sol og du Maane!

Skabningens Førstefødte! hvad bares dig for, da du fremgikst,
 Da nu efter utænkkelig Ewighed Herren nedlod sig
 Til dig, og viede dig til sin Herligheds hellige Bolig?
 Dengang formede sig din umaalelig store Omkreds
 I sin Skikkelse, fremmed endnu i sit Kald til at være.
 Dengang vandrede Stemmen endnu, den skabende Stemme
 Vandrede med det første Bulder af brusende Hæve.
 Havens Ryster, opbunkede paa hinanden som Berdner,
 Hørte den. Ingen, som tænkte, fornåm den. Da stodst du,
 o Skaber,

Paa din nye, din ophojede Throne, betragtede dig selv,
 Gensom, alvorlig. D synger den tænkende Gudsdom i Møde!
 Dengang, ja dengang skabte han eder Serapher, I Aander,
 Fulde af Tanker, af mægtige Kræfter, af Skaberens Tanker,
 Som han i eder har skabt af sig selv, til at bede og fatte.
 Halleluja, et festeligt Halleluja, du Første,

Synge vi dig uophørlig! du sagde til Gensomheden:
 Vær ikke meer! og til Væsner: udvikler jer! Halleluja!

Under den Sang (det er Skik, at Himlene synge den altid
 Efter det tregange Hellig) var Midlerens høie Budskab
 Lydnende steget paa en af de nærmeste Sole ved Himlen.
 Seraphim taug overalt, og holdt Beskuelsen hellig,
 Den med hvilken Allfader belønner der' hellige Lovsang.
 Den Tid lod Seraphen sig see paa Solen, af Himlen.

Gud betragter ham, Gud og Himlen. Strålende bad han.
 Tiden togange, hvori Cheruben udtaler Jehova
 Og hans Evigheds tilbedende tregange Hellig,
 Blev han værdiget Guds Beskuelse. Derpaa nedsteeg
 Thronernes Førstefødte, at lede ham frem for Jehova.
 Guddommen kalder ham selv den Udvalgte, men Himlen Gloa.
 Fremfor alt, som er skabt, er han stor og den Evige nærmest.
 Tænker han, strax er en Tanke fra ham saa deilig som Siælen,
 Skion som Menneskets hele Siæl, som Guddommens Aftryk,
 Naar den, sit Væsens Evighed værdig, tankesuld grunder.
 Skionne som hans omflucende Blik er ei Foraarets Morgner;
 Stierner var ei saa liflige, da de ungdommelig skionne,
 Straalende, med deres Dage, henflyede ved Skaberens Throne.
 Guddommen skabte ham først, og bygte af Morgenens Rødmæ
 Hans ætheriske Legem. En Himmel af Skyer omflød ham,
 Medens han blev. Gud løftede ham med udbredede Arme
 Ud af Skyen, og sagde velsignende: Skabte, der er Jeg!
 Nu saae Seraph Gloa paa eengang den Evige for sig,
 Og beskuede ham henrykt, og stod, og beskuede ham atter,
 Henrykt i Anden, og sank, og bortfank i Guddommens Naayn.

S. 143: Nolf Krage. Orig.: Nolf Krage. Et Sørgespil,
 i Fem Handlinger. Af Johannes Ewald. Kbh.,
 Trykt hos N. Møller. 1770. 155 Sider, 8vo. Efter
 Titelbladet findes følgende Fortegnelse paa Subscriben-
 terne, hvis Navne (see Kv. Levn. af Nolf. S. 107)
 vel kunne fortjene at opbevares: Hans Majestet Kon-
 gen, 12 Exp. Hr. von Aphelen, Professor, 10.
 Hr. Balling, Høieste-Rets Advocat, 10. Hr. Bre-
 dal, Borgemeester i Trondhiem, 10. Hr. Bungen,

Mægler, 5. Hr. Greg, Toldforvalter, 10. Hr. Damfiær, Fuldmægtig hos Kammer=Advocat Bang, 10. Hr. Debes, Secretair, 5. Hr. Dons, Justits=Raad og Professor, 5. Hr. Elsberg, Hørkræmmer, 10. Hr. Engman, Kammer=Raad, 5. Hr. Feilberg, Farver i Kallundborg, 10. Hr. Haaber, Rancellie=Raad, 10. Hr. Hammelef, Secretair, 5. Hr. Heug, agende Postmester, 5. Hr. Hiorthøy, Hof=skriver, 5. Hr. Holdt, Agent 10. Hr. Holm, Justits=Raad og Amtmand, 5. Hr. Hvas, Student 10. Hr. Jacobi, Rancellie=Raad, 10. Hr. Kaasbøll, Viinhandler, 10. Hr. Krøll, Præst, 5. Hr. Lange, Doctor Medicinæ, 5. Hr. Lykke, Børs=Commisfaire, 10. Hr. Nielsen, Konferents=Raad, 10. Hr. Nørregaard, Student 5. Hr. Pau, Fuldmægtig paa Rentekammeret, 5. Hr. Schifter, Fuldmægtig hos Advocat Uldahl, 10. Hr. von Schilden, Kammer=Junker, 8. Hr. Schmidt, Notarius Publicus, 10. Hr. Schnell, i Norge, 10. Hr. Schumacher, Konferents=Raad, 10. Hr. Stein, Chirurgus, 10. Hr. Uldahl, Høieste=Rets Advocat, 5. Hr. Wedege, Bøger, 5. Hr. Windeløw, Procurator 5. Hr. Wisfing, Viinhandler, 10. Hr. Wium, Auditeur, 5. Hr. Zoega, Secretair, 5. — Proftfke Udg. II, 1-184. Til denne anden Udg. af Stykket havde Kw. begyndt en Fortale, hvilken Rahbek efter et senere forsvundet Mspt. har ladet aftrykke i Digtek. und. Chr. VII, S. 259-62, som følger:

Da jeg lader min Kolf Krage aftrykke i denne Samling, uden betydelig Forandring, saaledes som den første Gang slap mig ud af Hænderne, uagtet alt hvad der er sagt

og skrevet, eftersagt og efterskrevet, med og uden Indsigt og Overlæg, af Venner og af Fiender imod dette lille Stykke — saa skylder jeg mine Læsere, mine Dommere og mig selv en Art af Regnskab, hvorfor jeg ikke har vist mig lærvilligere i dette Tilfælde; at jeg nemlig saa lidt som mueligt maa gjøre mig mistænkt for en vis Egensind, der altid er ligesaa daarlig og skadelig for en Skribent, som uhøflig mod dem, han skriver for. Naar jeg siger, at jeg selv ynder Stykket, saaledes som det er nu, ligesaa høit som noget af dem, jeg agter for mine beste, om ikke høiere, saa siger jeg en noiagtig Sandhed, og en, som vil frikende mig for det Ondartigste i Autoregensind; men en, som jeg dog ikke er overmodig nok til at ville berolige mig selv og andre med, da det Spørgsmaal altid bliver tilovers, hvorfor jeg trods alle anførte Grunde er saa uenig i min Smag med Mængden af mine Læsere. En vittig Recensent — hvoraf vi just har større Forraad end af de billige — vilde maaffec paa mine Vegne besvare dette Hvorfor ved at sammenligne mig med de Forældre, der elske deres Kiellingagtige, ilde opdragne og uheldige Børn høiest, bevægede dertil just ved disses Uheld. Og noget Sandt, forstaaer sig, var i denne Sammenligning; thi min

-
- Q. 2: af Venner og af Fiender] Rahbek tilføier i en Note:
 „Følgende, som er overstrøget, troer jeg desuagtet, da det hele er ufuldbragt, at kunne bevare: af Værde og Læge, Kiendere og Elskere, baade Elskere med og uden Smag, og paa Dansk og paa Tydsk.“
- 8: uhøflig mod dem] Rahb. (og Th.): uhøflig for dem.
- 21: uheldige Børn] Rahb : ... Barn.

Nolf har virkelig ingen Dykke gjort, hverken hos Riisenhavns eller hos Berlins Konstdommere, eller hos vort Theater, eller hos det, vi kalde vort Publicum, eller hos Boghandlere. Men jeg vil dog helst besvare mit Hvorfor selv, og dette kan best skee ved efter min Maade oprigtig at fortælle Stykkets Historie.

Jeg var nylig kommen over Wielands Oversættelse af Shakspeare, og havde seet nogle Glimt af den store celtiske Barde, endskjønt ligeledes i en profaisk Oversættelse; jeg havde været standhaftig nok til at læse min Messlade tredje eller fjerde Gang, og jeg begyndte at finde mit Digtermød belønnet ved visse smeltende ubeskrivelige Taare, som forraadte de sig for min Siæl udviklende, de snart, de næsten følte Skionheder: ligesom den, der en klar Middag kom pludselig ind fra Torvet i en Rubens eller Hogarths Cabinet, i Begyndelsen vilde finde alting halv mørkt, og neppe opdage de fortryllende Skionheder, som siden, naar hans Dine kunde modtage dem, dog ufrivillig Tid efter anden vilde udvikle sig for ham. Den umiddelbare Folge deraf var, at min Smag mig ubevidst blev vant, trængende til stærkere Føde, end den hidtil havde ladet sig nøie med. Min Digterflamme, om det kan være mig tilladt at udtrykke mig saaledes, greb videre omkring sig, og umættet ved blotte Ord vilde den have flere Begreber, flere Ting at nære

---

L. 14: de næsten følte Skionheder] Hertil anmærker Th: „mon de næsten strax, sieblikkelig følte Skionheder?“

— 19: Tid efter anden vilde udvikle sig] Kshb. (og Th.):... vil udvikle sig.

sig med; den gled bort over de skønneste Sententser, de vittigste Modsatninger og de meest velklingende Ordspil; den higede graadig efter enhver af Naturens sande Rigdomme, og den trængte sig selv eensom igiennem Virkelighedens umaalte Rige i Muelighedernes; den dannede sig selv Materie at brænde, at stige, at nærme sig Skaberen med. Man begriber heraf, at jeg tabte endeel af min Franskhed.

Det forstaaer sig, at jeg endnu elskede, endnu høit agtede min første Lærer P. Corneille, ligesom jeg i Hensigt til endeel af mine egne da fuldførte Arbejder var og altid vil blive meget fornøiet med mig selv; men sandt at sige, beundrede jeg ingen af os mere.

„Desværre,“ siger Rahb., „standser her den hidhørende Deel af Fragmentet“, men, tilføier han, ligesom anende i en Note, „man tillade mig, paa det den ikke skal forgaae, her at bevare hint Fragments sidste Periode, der indeholder følgende høist mærkelige Ord om hans Adam og Eva:

Jeg fandt det nødvendigt endnu engang at tage fat paa min Adam og Eva, som jeg den Tid allerede mere end eengang havde været fornøiet og igjen misfornøiet med, og jeg berigede den med en stor Deel Billeder, som jeg enten laante af mine nye Mønstre, eller selv sammensatte, uden derfor at have Hierte nok til at udflette de lieux communs, den Metaphysik, de Anti-

---

L. 1: den gled bort over de skønneste] Rahb.: den gled bort, aad de skønneste.

— **4:** trængte sig selv eensom igiennem Virkelighedens] Eensom synes ogsaa at være en af Rahbets Trykfeil. (L.)

theser og de øvrige, jeg veed ikke selv hvad for declamatoriske Prydelser, som jeg eengang havde anbragt deri, og som jeg dog langt fra ikke fandt nær saa skienne, som jeg tilforn havde fundet dem."

Digterens første Udkast til Kolf Krage er bevaret blandt hans Mspter.

Stykket er oversat to Gange paa Tydsk: Kolf Krage. Ein Trauer = Spiel in fünf Handlungen, von Johannes Ewald. Aus dem Dänischen übersetzt von Joppert. Kopenhagen. und Leipz. bey Kothens Erben u. Proft. 1772. XXXII og 175 Sider, 8vo. — Kolf Krage ein Trauerspiel in fünf Handlungen von Johannes Ewald. Aus dem Dänischen übersetzt. Hamburg 1772. XX og 163 Sider, 8vo. Den sidste Oversættelse er af C. S. Cramer; den første begynder med følgende Borectinnering des Verfassers:

Es sieht ein wenig jugendlich aus, glaube ich, wann ein Schriftsteller die Uebersetzung seines Stückes selbst befördert. Es scheint zum wenigsten eine gewisse Mischung von Eigenliebe, Mißtrauen und Ungeduld zu verathen, die bey dem Jüngling wahrscheinlich, bey den Alten aber nur möglich ist. Der Anfänger wird gewiß sein Stück einer jeden Uebersetzung würdig schätzen; er wird aber zugleich ein gewisses Mißtrauen nicht zu seinen Verdiensten, sondern zu seinem Glücke, oder zu der Geschicklichkeit, oder zu dem Geschmacke anderer haben, und er wird nicht geduldig genug seyn um die Entscheidung seines Schicksals müßig zu erwarten. Die Alten hat die Erfahrung entweder zu demüthig zu dem ersteren, oder zu dreist zu dem anderen, und überhaupt zu kalt gemacht, daß dieser Schluß von ihnen gelten sollte. Nach dieser Anmerkung wird man sich wundern, nicht daß ich an der Uebersetzung dieses Trauerspiels

einigen Antheil genommen, auch nicht daß ich sie befördert oder gar damit geeilet habe, sondern daß ich dieses alles gesthe. Ich könnte schweigen, aber der einzige, oder zum wenigsten der Hauptbewegungsgrund zu dieser Uebersetzung würde vieles von seiner Stärke verlieren, wann ich ihn nicht bekannt machte, und bekannt machen kann ich ihn nicht ohne meinen Namen darunter zu schreiben. Ich muß mich näher erklären. Man hat mir mit einer baldigen deutschen Uebersetzung, soll ich sagen, geschmeichelt oder gedrohet. Ich würde daß erstere sagen, wann nicht eine auf Erfahrung gegründete Furcht meine Eigenliebe überwogen, oder besser zu sagen, erläutert hätte. Es wird einem, der kein Herostrat und kein Edelmann ist, nicht genug seyn, in der Welt bekannt zu werden, wann er nicht zugleich ihren Beyfall hoffen darf. Aber ein schlechter, ein mittelmäßiger Uebersetzer kann selbst einen Klopstock, selbst daß göttliche Gedicht, den Messias, verderben. Wie wichtig muß dann nicht mir die Wahl eines Uebersetzers seyn, da ich vielleicht, weil ich jünger bin, den Beyfall der Welt mehr als dieser groffe Dichter wünsche, und doch nicht den zwanzigsten Theil seiner Vollkommenheiten, seiner bezaubernden Schönheiten zu verlieren habe. Ein schlechter Uebersetzer dürfte mir nur sehr wenig nehmen, um mich zu zernichten. Ich fürchte ihn daher ohngefähr als den Tod.

Es ist auffser allen Zweifel gestellt, daß ein gu-

L. 14: kein Edelmann] Edelmann, en dengang bekjendt athei-
stisk Skribent fra Begyndelsen af det attende Aarhun-
drede.

ter Uebersetzer beyder Sprachen vollkommen mächtig seyn müsse, aber dieses ist, wie ich überzeugt bin, noch nicht genug. Er muß zureichende Belesenheit und viele Erfahrung haben, er muß Schönheiten empfinden können, und der Mißlaut muß sein Ohr beleidigen, mit einem Wort, er muß einen regelmäßigen Geschmack haben. Wann er Gedichte übersetzt, muß er selbst ein Dichter seyn. Weil der erhabene Ausdruck in einer Sprache in einer andern öfters matt, und der harmonische übellautend seyn kann, muß er immer im Stande sich befinden, eine glückliche Veränderung zu wagen, um der Würde des Originals keinen Abbruch zu thun. Diese Eigenschaften seyn ohne Zweifel zureichend einen guten Uebersetzer zu bilden, aber den vollkommenen, den besten — dazu gehöret noch ein Umstand. Er muß den Character, die Denkungsart, den Witz, die Stärke, und die besondern Züge seines Verfassers kennen. Er muß sein Freund, sein Vertrauter seyn. Wann ich so einen gefunden, und dieses Glück nicht mit beyden Händen ergriffen hätte, so würde es mir, wie ich glaube, ein Vorwurf seyn. Ich habe ihn gefunden.

Herr Joppert, der Uebersetzer dieses Stückes, ist mein Freund, es ist mir folglich nicht erlaubt vieles von ihm zu sagen. Nur dieses, damit ich das wesentliche meiner Vorerinnerung nicht verlege. Er ist ein geborner Deutscher, der in einer critischen Kenntniß unserer nordischen Sprache zum wenigsten meine Erwartung übertroffen hat. Er ist ein Gelehrter, und mehr als ein bloßer Liebhaber von den schönen Wissenschaften. Einen Umstand muß ich noch beyfügen, er

hat mir das Vergnügen erwiesen, das Stück auf meiner Stube in meinem Beyseyn zu übersetzen. Wir haben uns über jeden zweifelhaften Umstand besprochen, und er hat dahero meine Begriffe übersetzen können, wo ein anderer hätte begnügt seyn müssen, eine wörtliche Uebersetzung zu liefern. Da ich so viel gesagt habe, so wird einer, der das Original mit der Uebersetzung zusammen halten und sie nicht übereinstimmend finden sollte, meinen Freund deswegen mit seiner Critik nicht ohne Ueberlegung bestrafen. Man könnte mir den Einwurf machen, warum ich mein Stück nicht selbst übersetzt habe? Nach meiner mütterlichen ist die deutsche wirklich meine Lieblingsprache, und ich darf sagen: ich bin kein Neuling darinn. Ich glaube aber, daß ich fehlen könne, und ich habe zu grosse Ehrfurcht für meine Leser, als daß ich einen Fehler begehen wollte, dem ich hätte vorbeugen können.

Wegen des Stücks überhaupt habe ich wenig zu erinnern. Mein höchster Wunsch ist, daß man daraus erkennen möge, daß ich ein Schüler des unachahmlichen Klopstocks sey. Er hat es gesehen, ehe es gedruckt ward, und er hat es seines Beyfalls gewürdigt. Den zwey letzteren Handlungen, muß ich gestehen, hat er das Feuer der ersteren abgesprochen. Ueberhaupt bin ich so stolz nicht, daß ich nicht die Möglichkeit einsehen sollte, daß dieser großmüthige Mann mich vielleicht als einen jungen Dänen nur hat aufmuntern wollen. Mein Stück fehlt vielleicht entweder in dem Titel, oder in der Einheit der Handlung. Aristoteles würde vielleicht urtheilen, daß entweder die Decke bey dem Tode Rolfs niederfallen, oder das Stück

Hofter heiffen folte. Die Historie deffelben, und die Anmerkungen hätten leicht viel gelehrter feyn können. Wir haben Quellen genug dazu, ich habe aber bloß für Zufchauer gefchrieben, die immer das, was fie fehen, verftehen wollen, nicht aber immer gelehrt feyn. Weiter habe ich nichts zu erinnern, denn den Beyfall meiner Lefer werde ich nicht erbetteln, wenn ich ihr nicht verdiene.

Die Historie, auf welche das Stück ſich gründet, iſt dieſe:

Helge, König in Dännemark oſv. eſter den danſke Indledning til Stykket.

See Krit. Journ. 1771. S. 337=46 (af Baden). — All. deutſche Biblioth. XX, S. 207=10. — Alm. dſk. Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S. 340=70 (af Abrahamſon). — Suhms ſaml. Skrifter, XI, S. 333=34. — Dſk. Tilſkuer, 1793, S. 545=60 (af Rahbek). — Eichhorn, Geſchichte der Litt. IV, 3. Abth., S. 1180 (af Brøndſted). — Digtek. under Chr. VII, S. 251=77. — Kv. Levn. af Molt., S. 95=110.

- S. 145=153: Det kunde være Tvivl underkaftet, om denne Indledning, ſom ikke findes i Mspt., er forfattet af Kw. ſelv. I Sproget, der rigtignok for en Deel er laant fra Vedels Overſættelse af Saxo, ligner den ham i det mindſte ikke. (L.)
- , L. 7: traf han blant andet] Saaledes Orig.; Proſtſke Udg. (og Th.): traf han iblant andet.
- 146, — 5: af ſtor Forſtand, mandig, høi og stærk] Saaledes Proſtſke Udg.; Orig. (eſter Vedels Overſ.): af ſtor Forſtand og mandelig høi til Styrke.
- , — 9=10: denne Romer] Saaledes Proſtſke Udg.; Orig.: denne Rommer.
- , — 18: Skiont dette ikke var ham] Saaledes Orig.; Proſtſke Udg. (og Th.): Skiont det ikke oſv.

- S. 146, L. 25: og døde leende] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.:
... leendes.
- 147, — 6: han vandt over hendes Brudgom] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: han vandt af hendes Brudgom.
Smlg. S. 203, L. 22.
- —, — 8: han havde i Sinde mod Kong Rolf] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: ... med Kong Rolf.
- —, — 16: værdigt] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: værdig.
- 148, — 1-2: Krage, og bruges som en Trappe, naar man
stiger nogensteds høit op] Saaledes Orig. (efter Vedel);
Proftfke Udg. (og Th.): Krage, hvorpaa Grenene af-
hugges saaledes noget uden for Bullen, at de kan bru-
ges som en Stie for at stige i Beiret paa.
- —, — 5: med denne Brydelse] Saaledes Proftfke Udg.;
Orig. (efter Vedel): med saadan en Brydelse.
- —, — 14: naar unge Hovfinder] Saaledes Proftfke Udg.;
Orig.: ... Hovfinder.
- —, — 15: at tiene, da gjorde de] Saaledes Orig.; Proft-
fke Udg. (og Th.): at tiene, gjorde de.
- —, — 26 til S. 149, L. 2: Atisle, Hothbrods Son,
tænkte at tage Urse, Kong Rolfs Moder, til Ægte, at
han siden ved saadant Svogerskab] At han siden d. e.
for at han siden. Saaledes Orig. og Jopp.; Proftfke
Udg. (og Th.): ... tænkte, ved at tage Urse osv.
- 149, — 13: Son; dog da hun fornam] Saaledes Orig.;
Proftfke Udg. (og Th.): Son; men da osv.
- —, — 17-18: som Hialte hos Skialden udtrykker sig] Saa-
ledes Orig.; Proftfke Udg.: ... hos Skalden osv. See
I, S. 223, Anm. til I, S. 148, L. 8.
- 150, — 10-11: Kongen især, anmærker Saxo, tog til sin
store Uheld særdeles meget til sig] Saaledes Proftfke

Udg.; Orig.: Kongen især anmærker Saxo om, at han til sin store Uheld havde ladet sig særdeles overile.

S. 150, L. 20: besøge en Dalila] Saaledes Proftste Udg.;

Orig. og Jopp.: . . . Delila.

— 151, — 2-3: heller give sig velvillig i Fare] Velvillig (efter Vedel), ældre Danst for: frivillig. (L.)

— —, — 4: Marsag til at undkomme] Marsag (efter Vedel), ældre Danst for: Leilighed. (L.)

— 152, — 3: spurgte om han vilde tiene ham] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): spurgte ham om osv.

— —, — 13: han stillede sig selv villig og frimodig frem] Saaledes Proftste Udg.; Orig. (efter Vedel): han gav sig selv osv.

— 153, — 5: i denne Fortælling] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . Fortælling.

— 154, — 6 og 14: Gemalinde] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Gemal *).

— 155, — 1: Første Handling] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Den første Handling. Samme Afvigelse i Overskriften over enhver af Stykkets øvrige Handlinger.

— —, — 7: Første Optrin] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Det første Optrin. Samme Afvigelse i Overskriften over enhver af de øvrige Handlingers første Optrin.

— 156, — 2: Ikke vare hans Dine røde] Saaledes Proftste Udg.; Orig. og Mspt.: Ikke var hans osv.

— —, — —: ikke heller vare hans Arer] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: ikke heller var hans osv.; Mspt.: ikke heller hans osv.

*) Hvor der i disse Anm. ikke anføres nogen Læsemaade for Manuskriftet, findes intet Tilsvarende i dette, der som et første Udkast ofte er mindre udførligt end den endelige Redaction, og ofte aldeles forskjelligt fra den.

- S. 156, L. 16: hendes udstrakte Arme. Længe] Saaledes Proftfke Udg. og Mspt.; Orig.: hendes udstrakte Armer ... Længe.
- —, — 22-23: jeg fandt ikke den Angst] Finde bruges her, som saa hyppigt hos Kw., for: føle. (L.)
- —, — 23-24: med eet bleve taufe] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. og Mspt.: ... blev taufe.
- 157, — 2: mine Løfter vare for Agner] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. og Mspt.: ... var for Agner.
- —, — 26: Kofs Giestebude] Saaledes Orig. og Mspt.; Proftfke Udg.: Kofs Giestebudde.
- 158, — 2: denne Angst] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Denne Angst.
- —, — 15: Jeg tænkte paa Uvilde, Gaddings Dotter] Saaledes Mspt. (see Saxo, Vedels Oversf. XXVI). Orig.s Trykfeil: Jeg tænkte paa Muilde Gaddings Dotter, er i Proftfke Udg. gjort til: Jeg tænkte paa, Uvilde! Gaddings Dotter.
- 159, — 7: har Hiartvar forset sig med Folf] Forset, ældre Dansk for: forsynet. Smlg. II, S. 11, L. 2. (L.)
- 160, — 2: heldede sit Hoved fortroligt op] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: ... fortrolig op.
- —, — 13-14: til hans Grindring, og vilde, at den skulde gaae omkring til alle Giesterne] Den d. e. Grindringen, Skaalen til hans Grindring. Mspt.: Grindring, og bød Giesterne giøre ligeledes. (L.)
- 161, — 5: disse to Kæmpers Mine] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): ... Kæmpers Mine.
- 163, — 6: om Guderne og om Dydens Magt] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): ... og Dydens Magt.

- S. 164, L. 2: er kun sikkert] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.:
er kun sikker.
- , — 22: til et Bæger, som] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.:
til et Beggere, som.
- 165, — 19: Han undflaer sig for al ærlig Kæmpeskif]
Saaledes Orig. og Mspt.; Proftfke Udg. (og Th.):
... fra al ærlig Kæmpe=Skif.
- , — 22: hvor omhyggelig tager han ikke sin Helbred i
Agt] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: hvor omhyggelig
han ikke tager sin osv.
- , — 28: saasnart de Ting blive talte, som] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: ... blive talt, som.
- 168, — 7: Rude falder paa Knæ] Saaledes Proftfke Udg.;
Orig.: Rude. Hun falder paa Knæ. Den samme
Afvigelse med Ordet hun finder Sted S. 174, L. 21;
S. 230, L. 18; S. 233, L. 14; S. 243, L. 2 og 24;
S. 247, L. 9; S. 261, L. 4 og 22; S. 268, L. 4 og 9,
og en tilsvarende med Ordet han S. 224, L. 28; S.
232, L. 11 og 16; S. 245, L. 30; S. 258, L. 27 og
S. 269, L. 30.
- , — 8: mine Taarer] Saaledes Mspt.; Orig. og Proftfke
Udg.: mine Taare.
- 169, — 24-25: Bed Ddin! intet Blod skal flyde paa Leire,
i Dag i det mindste intet Blod] Saaledes Proftfke
Udg.; Orig. og Mspt.: Bed Ddin! Ingen Blod
skal flyde paa Leyre... i Dag i det mindste ingen
Blod.
- 171, — 7: Ha, lykkelige Skiul for den] Saaledes Orig.;
Proftfke Udg. (og Th.): Ha! lykkeligt Skiul osv.
- , — 9: mener du, Biarke, jeg vinder] Saaledes Proftfke
Udg.; Orig. og Mspt.: ... Biarke, om jeg vinder.

- S. 171, L. 19: Til Ragnarokt være den forbandet] Saade Orig., Jopp.s Overs. og den proftste Udg. have her: Til Ragnarokt osv.; men i de Anmærkninger, der ledsagede de trykte Kilder (see nedenfor S. 343, L. 2 og S. 311 L. 20), findes Ordet i den rigtige Form, begge Gange det forekommer.
- —, — 23-24: hans Kæmper, hans troe Kæmper er jeg] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): hans Kæmpe, hans troe Kæmpe er jeg. Samme Afvigelse S. 200, L. 2 og 201, L. 10.
- 172, — 10: Alt for længe rasede Riv] Saaledes Orig. og Mspt.; Proftste Udg.: . . . rasste Riv.
- 173, — 18: den festlige Sorg] Saaledes Proftste Udg.; Orig. (og Th.): den festelige Sorg.
- 174, — 22: Hvad raser du?] Simg. IV, S. 77, L. 29: Hvad sværmer jeg? (L.)
- 179, — 18: en hellig Fristad] forældet for: et helligt Fristed. (L.)
- 180, — 15: en krybende Morder] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . Mordere.
- 181, — 8-9: Alvilde, saasom Giesterne er gaaet fra hinanden] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Aluilde, siden Giesterne osv.
- —, — 22: Ere vi allene] Saaledes Proftste Udg.; Orig. og Mspt.: Er vi allene.
- 182, — 9: hvor ere J] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Hvor er J.
- —, — 18: Med en tvungen Latter] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Med en tvunget Latter.
- —, — 24: Lyd af deres brede Vinger over Lunduegi] See nedenfor S. 316, L. 6-9.

- S. 182, L. 25-26: som af Find Trolld] Jopp.: wie von Find dem Zauberer; Orig. og Mspt.: som af Finn Trolld; Proftfke Udg.: som af Finn=Trolld (Th.: som af [en] Finn=Trolld). Smlg. Balders Død, Proftfke Udg. III, S. 6, V. 15 og S. 118, L. 11.
- —, — 28: Skrif=Finne] Saaledes Jopp.; Orig. og Proftfke Udg.(efterVedel):... Skrif=Finde. Skriffinne d.e. Skridfinn.
- 183, — 1-2: sin kiæreste Søster] Saaledes Orig., Mspt. og Jopp.; Proftfke Udg.: sin kiære Søster.
- —, — 8: Helges ægte Dotter] Saaledes Orig.; Mspt. utydeligt; Proftfke Udg.: ... Datter.
- 184, — 5: Jeg troede, at han vinkede ad mig] Jeg troede d. e. jeg syntes, det forekom mig. (L.)
- 187, — 26: et Legeme, yndigere end Friggas] Saaledes Proftfke Udg.; Orig., Mspt. og Jopp. (som Th. fulgte): ... end Frigga.
- 188, — 1-2: dette vil jeg sige, kun dette, at du maa undskyld Balder: da vi osv.] At du maa undskyld Balder d. e. for at du maa undskyld B. (Jopp.: daß Du den B. entschuldigen mögest). Orig.s utydelige Interpunction har bragt Proftfke Udg. (som Th. fulgte) til at læse: dette vil jeg sige, kun dette, at du maae undskyld Balder. Da vi osv.
- 189, — 1-2: en ung Ubekiendt] Saaledes Mspt. og Jopp.; Orig. og Proftfke Udg. (som Th. fulgte): en ung, ubekiendt.
- —, — 11: Holdt, holdt, Hother!] Saaledes Mspt.; Orig. og Proftfke Udg.: Hold, hold Hother. Samme Afvigelse S. 205, L. 30 og S. 211, L. 16.
- 190, — 31: Medvidder i alt dette] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Medvidere i osv.
- 191, — 18-19: hvilken Tanke! — og jeg og Gevar kan

- tænke dig] Th. anmærkede: „og jeg og Gevar kan tænke dig — mon den?“
- S. 192, L. 20-21: Han traf strax denne Ring] Saaledes Proftfke Udg. og Mspt.; Orig. (efter ældre Sprogbrug): Han trafte strax osv.
- 193, — 26-27: hvad forpligter Edlinger til at tiene] Saaledes Mspt. og Jopp. (was verpflichtet die Edlen osv.); Orig. og Proftfke Udg. (som Th. fulgte): . . . Edlingen til at tiene.
- 194, — 17-18: J blive ved Skulde! J tabe hende ikke af Dinene] Saaledes Proftfke Udg.; Orig., Mspt. og Jopp.: i blive ved Skulde. . . At i ikke taber hende osv.
- 198, — 1-2: Kiærlighed til dem, som gav os Livet] Saaledes Orig. og Proftfke Udg.; Jopp.: Liebe gegen den, der uns das Leben gegeben. (L.)
- 202, — 2: J denne Handling ere Lysene slukte] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . er Lysene slukte.
- —, — 12: men her, her, salige Skygge, her forfræfker du mig] Salige Skygge d. e. livsalige Phantastibilleder. Smlg. S. 196: behagelige Skygger svæve omkring mig, og S. 253: indtagende Billeder, Skygger, som Gevar viser mig. See ogsaa II, S. 5, L. 1.
- 203, — 10-11: at hans Venfkap til Hothbrod, at Hevngierrighed] Saaledes Jopp.; Orig. og Proftfke Udg.: at hans Venfkap til Helge, at osv.
- —, — 15: uden for Isefford] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): . . . Isefford.
- —, — 21: Men vi vare for svage] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . var for svage.
- —, — 21-22: at tage Hevn af den danske Konge, af den store Rolf] Af d. e. over; smlg. S. 318, Anm. til S. 147, L. 6.

S. 205, L. 21-23: at formene dig, saa længe jeg kan holde dette mit gode Sværd i min høire Haand.] Saaledes forstaaer Udgiveren Orig.s, Mspt.s og Jopp.s Interpunction; Proftske Udg. (og Th.): at formene dig. Saa længe jeg kan holde dette mit gode Sværd i min høire Haand —

— 207, — 16: hvorfor mit Hierte slaer stærkt] Saaledes Orig. og Proftske Udg.; Jopp.: warum mein Herz so stark poche. (L.)

— —, — 19-20: og søge Bisald i dem, og finde den ikke] Den d. e. det, Bisaldet. Kw. var ikke ganske sikker i Ordenes Kjon. (Th.: . . . og finde det ikke.)

— 208, — 19-20: Gother springer op] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: Gother. Gother springer op. Denne Gjentagelse af Navnet fra Replik=Overkriften, der, i Overensstemmelse med Proftske Udg., paa dette Sted og S. 211, L. 15, S. 216, L. 5 og 19, S. 258, L. 13 er borttaget og paa endeel andre Steder beholdt, hidrører derfra, at i Orig. de mimiske Anviisninger ikke, som sædvanligt og som i den proftske Udg., ere optagne i Texten foran eller i de Talendes Repliker, men anbragte nederst paa Siden som Anmærkninger. Molbech feiler ubegribeligt, naar han i Kw. Levn. S. 107, Anm., omtaler Originalens „noiagtige Instructioner for det sceniske Spil“ som udeladte i den proftske Udgave, der med Undtagelse af de her og S. 321 i Anm. til S. 168, L. 7 omtalte enkelte Ord gjengiver dem fuldstændigt.

— 210, — 7-8: disse vare de to eneste] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: disse var de osv.

— 211, — 12-13: kom sagte! Han siger sig osv.] Saaledes Proftske Udg.; i Orig. er det til Anmærkningen: Han siger sig osv. henvisende Tal anbragt foran Ordet sagte.

- S. 211, L. 17: naar han vaager] Vaager, forældet for: vaag-
ner. Saaledes ogsaa S. 237, L. 18 og 19: vaager op.
(L.)
- 212, — 1-2: Kolf! men endnu noget! [Imidlertid osv.]
Men endnu noget d. e. men lad ham sove nogen Tid
endnu. Mspt.: Kolf! men lad ham sove! — endnu
noget! — Dog nu faae de at vide, at han er ikke
død endnu — og bryde de imidlertid igiennem ...
Men jeg stoler osv. (L.)
- —, — 3: skal jeg vel forsvare ham] Saaledes Orig. og
Mspt.; Proftfke Udg. (og Th.): skal jeg forsvare
ham.
- —, — 23: Har jeg ikke sagt dig . . .] At denne Gevars Re-
plik, ligesom hans næste ligelydende, er henvendt til
Skulde, sees af Mspt., hvor den lyder saaledes: Skulde,
har jeg ikke osv. (L.)
- 215, — 6: eller flyer som Riddinger] Saaledes Proftfke Udg.;
Orig.: . . . Riddinger. Samme Afvigelse S. 212,
L. 16.
- 216, — 6: Da det ikke kan være anderledes] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: Siden det osv.
- —, — 20: Jeg traf dig ikke før, Skulde] Mspt.: Jeg traf
før kun den Dreng, som bar dit Skjold. (L.)
- 217, — 12: og gaaer langsom bort] Saaledes Proftfke Udg.;
Orig.: . . . langsom af.
- 220, — 25-26: faaet Serimmer at smage] Saaledes Orig.,
Mspt. og Jopp.; Proftfke Udg.: . . . Serimmir at smage.
- 221, — 2: Det er heller ikke med Hidsighed] Saaledes
Orig. og Jopp.; Proftfke Udg. (og Th.): Det er ikke
osv.

S. 221, L. 23: mine Brødre og Søstre skal Høther ikke hade]

Brødre d. e. Svogere.

— 223, — 13-14: dine Fiender ere mine] Saaledes Proftfke
Udg.; Orig. og Mspt.: . . . er mine.

— —, — 18: Han støder Rolf Sværdet i Siden, medens han
forsvarer sig] Medens han d. e. medens Rolf. Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: . . . Siden, imedens at han for-
svarer sig (Th. uden Autoritet: . . . Siden, medens denne
forsvarer sig).

— —, — 30-31: jeg skal toe mine Hænder i den Tappres
Blod] Saaledes Orig. og Proftfke Udg.; Jopp.: ich soll
meine Hände in der Tapfern Blut waschen. (L.)

— 225, — 17: Han flyer] Umiddelbart herefter følger i Mspt.
Viggos Monolog, der siden med endeel Forandringer
henførtes til fjerde Sandling. Begyndelsen lyder i
Mspt. saaledes:

Viggo.

Hiartvar, kiække Hiartvar, hvi flyer du nu? Hialte
kommer, nu kommer den, som du før udfordrede, Hialte
. . . Men han flyer, han hverken hører eller seer af
Frygt, den Ridding! Men hvor er Hagbarth, og Rolf,
og de [andre]? Hvem ligger der? det er . . . retfær-
dige Guder, nei, jeg tør ikke gaae derhen! det er da
Rolf, han er det, min Konge død, Rolf er død, han
er død! Hagbarth, Hialte, Rude! retfærdige Guder, Rolf
er død! Jeg Ulyksfalige, jeg forlod ham! Ha Hiartvar,
var det derfor, at Helvedes Furier . . . O I Guder,
hvor er Hagbarth? hvor var Hagbarth, da han døde?
og jeg?

Han falder ned over Kongen.

Rolf, Rolf, tilgiv mig osv.

(L.)

- S. 226, L. 9: meer glubende end Fenris-Ulven] Saaledes Mspt.;
de trykte Kilder (og Th.): . . . Fenris-Ulven.
- —, — 10: end Midgaard's-Ormen, o! Ved de helligste Gu-
der] Efter Interpunctionen i Orig. og Jopp. synes o!
at maatte henføres til det Foregaaende, efter Proftste
Udg. til det Efterfølgende.
- —, — 12-13: han soer mig det jo til] Saaledes Proftste
Udg.; Orig.: . . . ja til. Samme Afvigelse S. 236,
L. 12: jeg kan jo høre Lyd.
- —, — 17: Han er det] d. e. ham er det. (L.)
- 227, — 9: loftede jeg min Arm høit op mod Odin] Saa-
ledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): . . . høit mod
Odin.
- 228, — 19-20: havde kostet hende Taarer] Saaledes Mspt.;
Orig. og Proftste Udg. (som Th. fulgte): . . . Taare.
Samme Afvigelse S. 230, L. 22 og S. 231, L. 29.
- —, — 27: en skrækkelig Taushed] Saaledes Proftste Udg.;
Orig.: en skrækkelige Taushed; Mspt.: en forskrækkelig
Taushed.
- 229, — 10: at der var Mulm] Saaledes Mspt.; Orig. og
Proftste Udg. (som Th. fulgte): at det var Mulm.
- —, — 12-13: fløvede Hielme: at du nu vil forlade mig,
nu her, i denne Udørfen?] At du nu d. e. siden du nu.
Saaledes Orig., Mspt. og Jopp.; Proftste Udg. (og
Th.): fløvede Hielme? At du nu vil forlade mig, nu
her, i denne Udørfen . . .
- 233, — 13 til S. 235, L. 32 lyder i Mspt. saaledes:

Signe.

Han er gaaet, den Rasende! havde han ikke tænkt
at jeg var død, saa . . . Saa blind var han af Rase-
rie, at han ikke mærkede, hvor lidet han traf mig! Ha

Kiærlighed, er din Magt saa ringe mod Dyden? nei, det var dog af Kiærlighed at han trakke sit Sværd mod Signe! og han fortrod det, den Edle! Blodhiertede Signe, skal du være svag endnu, efter at du har seet saadanne Exempler? nei, udrust dig med Mod, mit Hjerte! Hialte vil døe, gaae og fortien det i det mindste at døe ved hans Side, om du ikke har kunnet leve med ham! det vil sætte ham i en sed Forundring, han vil strække sine matte Arme ud efter mig tilsidst, og kalde mig sin Signe! Ha, jeg vil hente kun mit lette Jagtspyd — thi jeg kan ikke føre det tunge Sværd — og det Skjold som Hialte forærte mig, at han maa kiende mig i Kampen. Hvem er den Skygge, som sniger sig hist igiennem Bussene? Biggo? bleg? i Taarer?

Biggo.

Ha, Forræderen holder sig i Sikkerhed bag ved sine Kiæmpers Skjolde, men ... Jeg horte din Samtale og Hialtes, Signe!

Atvilde lader sig see i Vinduet.

Kom, jeg vil følge dig til dit Hus, og der vil jeg skiule mig.

Signe.

Du skiule dig? Biggo?

Biggo.

Kom! jeg har ingen Tid at spille. Jeg skal fortælle dig det paa Veien, naar du vil tilsværge mig Tausshed. (L.)

S. 234, L. 33: De gaae hastig bort] Saaledes Proftste Udg.;

Orig.: De gaae hastig af.

— 236, — 20 til S. 238, L. 6 lyder i Mspt., næsten ordret efter Saxo, saaledes:

[Alvilde.] Hjalte og Bøvlise.

Hjalte.

Hvem er du?

Alvilde.

Jeg er Alvilde!

Hjalte.

Hvor er Biarke?

Alvilde.

Han sover. Ha, hvilken Ulykke! hvorledes staaer det, Hjalte?

Hjalte.

Han sover? Biarke? da Kampen raser overalt? Ha, vaag op, Biarke! vaager op, alle saa mange sig kiende at tiene Kong Rolf enten for Klæde eller Penge, eller have tilfagt ham Troe, Guldskab og Mandskab! Her er nu Tid, enten at beskierme sit ærlige Rygte, eller lade en evig Skam gaae over sig. Her er ikke Jomfrueleg, eller at kyssse og tage i Favn, ikke heller at drikke Biin eller gaae i Dands; men her er Mord og Blodstjertning, som ingen blødhierded Mand vil tiene. Vaager op, og kommer herud, alle saa mange som ere Kong Rolf's eedorne Venner! overgiver Bølvist og den dybe Søvn! tager mandeligt Mod til eder, og strider for eders Konges og egen Ære! Hvo som vil vinde Priis og beholde Seier, han skal ikke lade Søvn betage sig, men træde sine Fiender under Dine, og frygte for ingen Mand's Sværd! — —

Nu er Tiden, at hver, som har Ære kjær, gjør sin Herre fyldest for Klæde og Penninge og andre hans Belgierninger. Han gav os i sin Velmagt tydske Sværd og klædde os i Harnisk fra Haand og til Fod. Thi er det

tilbørligt, at vi bruge i Krig for hans Skyld det, vi i Fred og Rolighed bar ham og os selv til Ære. Havde vi tilforn gode Dage med ham over hans Bord, da bør os ikke at undfalde ham i hans Nød og Trang, men lide ont og got med ham, hvad Lykken tilføier. Lader os holde det stortalende Ord, vi sagde fra os i vor Drukkenskab, lader os ikke vige fra vor Sed, vi gav vor Herre og Konge, at tiene med Troe! Vaag op, ædle Biarke! vaager op, I danske Kæmper!

(L.)

S. 238, L. 19-20: som de der har ont i Sinde] Saaledes Proftfke Udg.; Orig. og Mspt.: som dem der osv.

— 240, — 16-17: at mit Hierte aldrig slog høit, naar det fælte denne Hensigt] d. e. at jeg aldrig tænkte derpaa med Lidenskab. Th. anmærkede: „at mit Hierte aldrig slog høit — mon altid?“

— —, — 26: tæt uden for Jsefiord] Saaledes Orig. og Mspt.; Proftfke Udg. (og Th.): Jsefiord.

— 241, — 10: Her er et nyt] Orig. og Proftfke Udg. (som Th. fulgte): Her er en nye; i Mspt. høre disse Ord ikke til Hother's Replik, men til Gevars foregaaende, som der ender saaledes: skille os fra de andre, og saasnart Solen gaaer op over Leire, kan vi flye for disse blodige, disse affhyelige Scener. Men her er et nyt Optrin! (Th. anmærkede: „Her er en ny — formodentlig: Optrin.“)

Serfra til S. 247, L. 10 har Mspt. følgende betydelige Afvigelse fra de trykte Kilder:

Hother.

Ha Hialte! og min Ven selvanden forfulgt af meer end ti Forrædere! Dog vige de Danske kun Skridt for

Skridt! Jeg kan ikke, beste Gevar! jeg maa ile ham til Hielp!

Gevar.

Hiartvar er iblant dem, du maa ikke!

Hialte.

Den danske Konge kiender jeg allene for min Herre og Husbonde! hvem som har det frommeste Hierte i Brystet, han holde sig til mig!

Gevar.

Kom, Hother, inden han seer dig!

Hother.

Guderne beskierme dig, Hialte, eller belønne dig i Valhal! Jeg kan, jeg maa ikke ... Hvilken Forvirrelse!

De gaae.

Hialte.

Ha, hvor er du nu, du stolte Biarke? og I andre Pralere? Men hvo som frygter, han komme ikke her frem! hvo mandelig er og fast i Hierte og Haand, den giores kun behov.

Signe i Baaben med nogle andre Kiemper komme ham til Hielp.

Træder frem, I ærlige danske Mænd! og strider mod eders Fiender uden al Frygt og Fare! Tager Exempel af de ædle Orne, som vende Brystet frem, naar de giøre Jndfald mod deres Fiender! Seer, hvor dristig og glubende er den Svenske! han agter ikke at flye eller at lade sig overvinde, han er grum at ansee, og slaaer ihjel alt hvad han overkommer af vort Folk! O du ærrige Skalk, du ublue Forrædere Hiartvar, som fulgte din Hustrues onde og blodgierrige Raad! som vil forraade

din Konge! Skam og Vanære skal du høste af dit nærlige, dit ugudelige, dit tyranniske Forræderie!

Hjartvar.

Ha Storpralere, jeg træffer dig endelig! Med denne min høire Haand dræbte jeg Urses Son, dom om den vil skaane dig!

Hjalte.

Bed Hel og alle Nastronds Trolde! Hjartvar, har du dræbt din Konge? sliig mig!

Hjartvar.

For at unde dig en Trost førend du doer, vil jeg sige dig at du kan endnu naae Rolf paa hans Reise til Valhalla! det er endnu hans Blod, som ryger af min Arm.

Hjalte.

Ha ublueste, arrigste Forrædere, du skal ikke undgaae min Hevn! Hører det, I danske Mænd! hvad skal vi mere beklage? Kongen er slagen, vi andre ere forraadde, og Byen er indtagen; ingen af os kan undkomme, uden her er nogen saa feig og Ureforgiettere, som ræddes for sin Hud og tør ikke vove sit Liv og hevne sin Herres Død! Hør det, Biarke! Kom herud til mig, du ædle Fyrstinde Rude, Kong Rolfs Søster! din Hielp og Bistand giores nu vel behov: din Broder Rolf er død!

Hjartvar.

Doe du med ham!

Hjalte.

Rolf!

Hjartvar.

Skulde!

Hjalte.

Fjerrædere!

Signe.

Vær ved got Mod, min Hjalte!

Hjalte.

Ret, ædle unge Mand, hvem du og er, som den trolose Signe har givet mit Skjold, ret! lader os være frimodige og bruge vore skarpe Sværd, medens vi kan! Rolf og vore Staldbrodre ere slagne! — Ha, ærlig var din Hjælp, og eders, Benner! De flye, Fjerræderne! op at forfølge dem!

Signe.

Åh, min Hjalte, min Hjalte, jeg kan ikke meer, jeg er saaret, jeg døer!

Hjalte.

Himmel! min Signe, min Valkyrie! du kommer da for at kalde mig? men vel, Ædleste, gaae foran og stig til Rolf, at jeg er strax hos ham, strax med hundrede af disse Trelose! Ha flyer, flyer Riddinger, Fjerrædere!

[Han forfølger de Svenske.]

Signe.

Min Hjalte, skal jeg nu ønske dig levende eller død? Men jeg bløder . . . Ha, hvilken blodig Nat! Gift kommer Rude bevæbnet ved Siden af sin Bjarke og Albilde! At de dog og maatte see mine Saar, at jeg og har kunnet taale Saar for min Konge og min Hjalte — og døe!

Bjarke.

Tag din Len, Fjerrædere! Saaledes døe de alle, Rolfs og Grens Fiender! — Vi komme ham for sil-

dig til Hielp, den ædle Gialte; han er borte. Lev vel, min Rude!

[Han gaaer.]

Rude.

Gaae, min Biarke, og hev den beste Konge og den beste Broder! Men jeg leve vel? nu da Rolf er død? ha, han er død, Alvilde! jeg sagde dig det, og du vilde ikke troe mig.

Alvilde.

Det behagede Guderne at slaae os alle med Forblindelse. Hvad skal jeg tale eller tænke, ædlest Rude? jeg gys'er endnu, naar jeg tænker paa de snigende Forrædere, som havde, Himmel! Sværdene allerede over dit Hoved! sandelig, havde Biarke dengang ikke kommet til rette Tid . . .

Rude.

De raabte, at Skulde var død! Alfader, har du besluttet, at jeg skal miste Broder, Søster og Mand i een Nat? Ha, hvi ere dine Domme saa strenge over Helges Huus, Alfader? Og jeg — ah at det da var din Billie, at jeg døde med, jeg Ulyksalige! Men hvem er denne ædle unge Danske, som svømmer her i sit Blod? Seer jeg ret, er det en Møe; denne forfærdelige Nat har ikke skrækket hende fra at følge sin Brudgom. Ulyksalige, som besad hendes Hierte, og tabte hende saaledes, og døer!

Alvilde.

Retfærdige Guder, seer jeg ret, er det Gialtes Signe!

Rude.

Denne som Leire = Møer spottende ofte kaldte den Kielnel

Alvilde.

Men det forundrer mig ikke — men nu nylig sneg hun sig bort med den nedrigste af alle Forrædere, med Biggo.

Rude.

Hvor ofte skal jeg igientage dig det: Biggo kan ikke være nedrig, ikke nogen Forrædere! Vi vil ikke bedrøve os med slige Beskyldninger, her er nok, her er nok, Alvilde! til vore Taarer! Høst igjen et Blig, og høst — dersom jeg ikke feiler, har en Ven skjult sin beste Ven under hine Grene, eller en Søn sin Fader. Himmell! jeg veed ikke, jeg tør neppe see derhen. Seer du, Alvilde? jeg . . . kom, følg mig!

Alvilde.

Gaae ikke derhen, ædleste Rude!

Rude.

Åk! Rolf!

Hun falder ned ved Siden af ham i Afmagt.

Alvilde.

Hvor er jeg nu? hvad gjør jeg? hvem hjælper? Rude, Rude, min Rude! ha, jeg Ulyksalige! hundør!

Hun falder paa Kneee ved Siden af hende, og søger at hjælpe hende.

Hjalte

og nogle andre Danste, alle blodige, i Kamp med nogle Svenste, som strax flye.

Hvor bliver du, Biarke, saa længe? sover du endnu, eller hvad forhindrer dig? Kommer du ikke snart herud, da skal Ilden gieste dig! Gaa, følger mig efter! vi vil brænde disse Bjørne inde, og sætte Ild paa

Bortene, saa ingen af dem skal undkomme! Siden vil vi giøre Slagtordning og stride for Kong Rolf, som vi med Haand og Mund lovede ham! Lader os tænke paa den store Fromhed og Gævmildhed, han beviiste os, da han slog Rorik den gierrige Bøfs Søn ihjel, som var saa overmaade rig paa Guld og paa Sølv, og gjorde dog aldrig nogen Mand got deraf. Da Kong Rolf kom med sin Skibsflaade imod ham, lod han bære al sin kostelige Skat og Klenodie frem, og meente at han vilde afvende hans Brede og formilde hans Hu foruden al anden Krigsmagt og Drlog. Men Kongen foragtede ham med alle hans Gaver, tog fra ham Liv og Gods, Fjor og Fæe, og deelte hine herlige Diggende-fæe imellem sine gode Krigsmænd, som denne arme bløde Rorik havde samlet sammen i mange Aar. Thi aldrig var ham nogen Ting saa kjær og deilig, at han jo deelte den med sine gode Venner. Han agtede ikke Guld meer end Aske. Han tænkte vel, at ikke Guld og Sølv, men et ærligt og evigt Nygte gav ham et langt Levnet og mange Aars Jhukommelse. Derfor endskiont han nu er slagen, er han død som en mærkelig navnkundig Herre. Han var i sin Belmagt dydig og dristig og rast imod sine Fiender som Ornen, den ædle Rolf!

Rude

vaagner som af en Drom.

Rolf, min Broder, min Konge! i Gaar stod han som en Gran i Leire Skov, og der ligger han!

Hjalte.

Hvis er den klagende Røst? ha, jeg seer ham, ædle Rude! men det er bedre at hevne end at begræde ham.

Der høres Bulder bag Scenen af Kicempende.

Ha, flere! Hiartvar og hans Mordere trodse og puffe mod os Danske. Men lader os døe glade og mandige, som vor Herre og Konge, hiin ædle og navnkundige Kong Frodes Sonnejon døde! Lader os være frimodige i Mund og Haand, at ingen Tegn findes hos os til Frygt! Dyd og Manddoms Gierninger ere udelige, og give os en evig Ære, som aldrig forgaaer eller forglemmes, naar vore Legemer ere døde og henraadnede i Jorden. Ha Biarke, Biarke, hvorledes gaaer det da til, at dine Døre ere saa haardt og længe tillukte, da jeg nu tredie Gang har raabt paa dig?

Biarke,

som imidlertid er kommet ind, i Kamp med nogle andre Svenske som tog Flugten ud af den anden Side, paa Skuepladsen, tager Hielmen af og giver sig tilkiende.

Hvorfor raaber du, stærke Hialte, saa høit paa mig, at jeg er Kong Rolfs Svoger? Den, som har meget i Munden, skal og lade noget paakiende i Gierningen af sin Duelighed. Endog at jeg er født paa en liden Æ, og har ikke saa stor Arv, som andre Rige og Mægtige, skal jeg alligevel offre min døde Svoger ti Mand, som han har givet mig at føre i mit Baaben.

De Svenske flye.

Ha Riddinger, I skal ikke undgaae mig!

Rude.

Biarke, min Biarke!

(L.)

S. 242, L. 15-16: Tid! [Du] flyer forgieves, Riding, du!

— Hvad var det] Den Trykfeil, hvorved Du i Orig. og Proftste Udg. mangler foran flyer, rettede Th. este Jopp. (Zeit! — du fliehe[st] vergebens, Feiger! —

Was osv.) saaledes: Tid — Du flyer forgieves, Ni-
ding! Hvad osv.

S. 245, L. 7: Der, ædle Rude, der . . .] Ifølge de trykte Kil-
der skulde denne Replik ikke have staaet her, men efter
L. 10, hvad Meningen dog ikke tillader, og hvad uden-
tvivl blot hidrører fra en Trykfeil i Orig., som i sin Text
ikke har de mimiske Anviisninger selv, men kun Tal, der
henvise til dem (see ovenfor S. 325, Anm. til S. 208,
L. 19:20).

— —, — 24: Hvi staaer du som en Henrykt] Henrykt, foræl-
det for: henrykket, betaget, forstyrret; Jopp.: . . . als
eine Verwilderte. Smlg. S. 94, L. 24. (L.)

— 246, — 1: Skal Skialderne endnu synge] Saaledes Orig.;
Prostfste Udg.: skal Skaldene osv. (Th.: skal Skial-
dene osv.). See I, S. 223, Anm. til I, S. 148, L. 8.

— —, — 25: Dette raaber han ud af Skuepladsen] Saaledes
Prostfste Udg.; Orig.: Dette raaber Biarke ud osv.
See ovenfor S. 325, Anm. til S. 208, L. 19:20.

— 248, — 9:13: Disse Linier lyde i Mspt. saaledes:
hevne sin Konges Død. Kom, min Hjalte! kommer,
mine Brodre!

Hjalte.

Hist ligger min Signe!

Biarke.

Der staaer min Rude omringet af alle Dødens
Radsler! Men jeg skal hevne dig, Rude, og saa døe
som vor Agner! Sandelig, jeg saae aldrig stærkere
Mand, thi han lagde sit Hoved op til sin Arm, forag-
tede Døden, og skiltes med Latter fra denne Verden.
Gaa, kommer! kom Hjalte! hvor er nu den stortalende
Mand, som tilforn raakte paa mig saa hoffærdig som
om han havde tolv Mænds Styrke?

Hialte.

Jeg er ikke langt fra dig. (L.)

S. 255, L. 22: hialp hverken Skiold eller Brynie, hverken Hielm eller Krest] Krest, ældre Dansk for: Brynie, Brystharnisk. Lw., som uidentviol har laant Udtrykket fra Vedels Overs. af Saxo, XXXVII-XXXVIII: „Sannem hialp huercken Skiold eller Brynie, huercken Hielm eller Krestt“, har ladet Jopp. oversætte det ved Sturmhaube. Cramer gjengiver det rigtigt med Krebs, der i ældre Tydsk har samme Betydning som det danske Krest. Den schulgisse Udg. gjør det til: Kraft.

— 256, — 21: Dg jeg kunde være i Valhal førend du] Mspt.:
Dg jeg er maaskee i Valhal førend du. (L.)

— 257, — 20-21: Guderne ere hos dig] Saaledes Orig. og
Mspt.; Proftske Udg.: . . . er hos dig.

— —, — 24: Død er han, denne fortræffelige Mand] Saaledes Proftske Udg.; Orig., Mspt. og Jopp.: . . . Den fortræffelige Mand.

— 259, — 4-5: Nu, min Gother, nu! har jeg fortient at være din Ven, saa læg mig] Saaledes Orig., Mspt. og Jopp.; Proftske Udg.: Nu, min Gother, nu har jeg fortient at være din Ven; saa læg mig.

— 260, — 2: Din Sorrig gjør dig bitter] Saaledes Orig. og Mspt.; Proftske Udg. (og Th.): Din Sorg osv.

— —, — 20: Lader os flye, min Rude — den Trolose! — at de osv.] Saaledes Orig. og Mspt.; Proftske Udg.: Lader os flye, min Rude! den Trolose. — At de osv.; Jopp. ligesaa urigtigt: Laß uns fliehen, meine Rude! — die Treulosen — damit sie osv. Et endnu stærkere Exempel paa, at Lw.s Tilsyn med Jopp.s Oversættelse ikke heelt igjennem har været saa nøiagtigt, som man efter Fortalen (see ovenfor S. 316, L. 1-6) skulde

troe, findes nedenfor i L. 24: eller forlad mig! der af Jopp. er oversat ved: oder verzeihe mir! istedetfor: oder verlass mich! Denne Urigtighed kan i det mindste ikke som adskillige andre hos Jopp. (f. Ex. hvor Bessers Sang, S. 164, L. 13, er gjengivet med: Besserer Gesang) hidrøre fra Trykfeil.

- S. 261, L. 23: Min Viggo? har du glemt] Saaledes Orig., Mspt. og Jopp.; Profstfe Udg.: Min Viggo, har du glemt.
 — —, — 30-31: men da jeg finder dig her] Saaledes Profstfe Udg.; Orig. og Mspt.: men siden jeg osv.
 — 264, — 24: Han seer foragteligt til Gother] Saaledes Orig.; Profstfe Udg. (og Th.): . . . foragtelig til Gother.
 — 266, — 8-9: Der seer jeg din vise Raadgiver, Gevar] Th.s Anmærkning: „Gevar — burde være: Skate“, vil neppe findes grundet, thi Hiartvars Uvished om Gotheres rette Navn var uidentvivel kun en Maste.
 — 267, — 3: Een bringer Hiartvar et Sværd] Saaledes Orig.; den profstfe Udg.s Læsemaade: Man bringer osv. (som Th. fulgte) er rimeligviis en Trykfeil, opstaaet ved Gjentakelse af det ovenstaaende Man.

Saa vel i Orig. som i den profstfe Udg. kommer bag- efter Stykket følgende Række Anmærkninger, der ikke findes i Mspt., og maaste heller ikke have Kw. selv til Forfatter. I Jopperts Oversættelse ere de samme Anm. anbragte paa de paagjældende Steder under Texten. Deres forstjellige mythologiske Urigtigheder, der paa Kw.s Tid let kunde indløbe, vilde det i vore Dage være overflødig at paavise.

(Th. sees ikke at have næret Tvivl om Kw.s Forfatter- skab af disse Anm., som han vilde have skilt fra hinanden og med Paavising af deres Urigtigheder indordnet imellem sine egne.)

[S. 155:] Gøthing heed Agners Sværd. I de Tider var det brugeligt, at Kæmperne gav deres Sværd besynderlige Tilnavne. Det samme iagttages om Skrep, Lysfing, Snerfir og Mimring.

[— —:] Munter som Einheriarne, naar de gaae til Bords i Valhal. Einheriar bleve de kaldte, som faldt i Krigen, hvilke Odin som sine kiære Børn forflyttede til Valhalla og Vingolf. Man gjorde Offeringer til dem efter deres Død. Deres Forretninger i Valhal bestod efter Edda Vidnesbyrd daglig i at kæmpe mod hinanden, og derpaa, naar det var Tid at spise, at ride til Odins Hof. Der fik de Flekk af det Vildsvin Serimmer, hvilket daglig blev kogt, og om Aftenen var lige heelt igien. Deres Drikke var Æl og Mied, der sled ned af en Geeds Bryster, som aad Blade af det Træ Leradr kaldet. Odin allene drak Viin. Valhal var følgelig deres Bolig efter Døden, der døde salige efter Odins Religion, det er, paa en voldsom Maade. Det laac i Nisgaard (efter nogles Mening en Stad i Scythien ved den Flod Tanias, efter andres Troja, og efter andres Askeborg eller Ascanienborg i Tydskland). Det beskrives i Edda som en overmaade høi Sal, hvis Tag

L. 6: Einheriar bleve de kaldte; S. 313, L. 3: Einheriarne bleve forflyttede; L. 13: Valkyrier vare Jomfruer; L. 16-18: De første vare i Tallet fiorten, de sidste vare ligesom Parcerne tre; S. 344, L. 20: som bleve bundne; S. 345, L. 17: I gamle Dage vare tre Slags; L. 20-21: Disse sidste vare særdeles onde] Saaledes Proftste Udg.; Orig. har paa hvert af disse Steder: blev eller var.

bestod af gyldene Skjolde. Denne Lykkeligbed varede til Ragnarok, Gudernes Tusmerke eller Verdens Undergang, da Einheriarne bleve forflyttede til Gimle, for der at være evig lykkelige. Det Valhal imodsatte Sted, eller de Fordømtes Bolig indtil Verdens Undergang, kalder den gamle nordiske Fabellære Niflsheim, hvorfra de siden bleve forflyttede til Nastrond eller Helvede.

[S. 156:] Odin var Gud for Krigen og de Danstes besynderlige Skytsgud. Han kaldtes efter Edda Vidnesbyrd Valfaudr, fordi alle de vare hans kiære Børn, der døde i Krig.

[— —:] Valkyrier vare Jomfruer i Valhal. Den gamle Fabellære tillægger dem to Forretninger, den ene at de skienkede i for Einheriarne, den anden at de reed til alle Feltslag, og bestillede dem der skulde døe. De første vare i Tallet fiorten, de sidste vare ligesom Parcerne tre, Gude, Nota og Skulda. Flere saadanne findes i Sæmunds Edda, der kaldes Valkyrier, og beskrives deraf, at de fare igiennem Lusten og over Havet med Svanevinger. Saaledes var Kong Siglimi Dotter ved Navn Bava, og Kong Haugni Dotter Sigtrun.

[— —:] Freia eller Frigga, Odins Hustru, var tilstede i store Feltslag, og fik endeel af de Slagne til Bytte, men var besynderlig en Gudinde for Kiærlighed.

[— 157:] Leire var Hovedstaden i Danmark.

[— 160:] Skulde var meget begierlig efter den Tre at fylde Bægerne for Fyrsterne i Dag. Denne Forretning, at skienke, besynderlig for Kongen og Kongens Mænd, holdt man i gamle Dage for meget an-

seelig og ærbørdig. Kong Frode den Fredegodes Søster Gunner skienkede for Eric den Bise. See Saxo, lib. V.

- [S. 160:] Loke i Utgaard eller Utgardiloke. Loke betyder i det gamle celtiske Sprog Herre. Denne Herre til Utgaard beskriver Edda som Guderne's Fiende, en mægtig og ond Troldmand. Men den taler om en anden Loke, der opholdt sig imellem Guderne eller Asianerne, skiont af en ond Tilboielighed, og Guderne saa fiendsk som den første. Naar man vilde antage den Mening, at Odin med hans Folge kom fra Troja, havde man Anledning til at troe, at denne Loke var ingen uden Ulyskes. Da han havde underviist Gother om det eneste Middel hvorved han kunde dræbe Balder, Odins Søn, blev han forjaget og siden ihjelslaaet af Guderne. Han siges at have ved en besynderlig Hændelse bragt Hel, Fenriks-Ulven og Midgaard's Ormen til Verden. Den første af disse kastede Odin i Niflheim, og gav ham Herredomme over ni Verdener. De to sidste vare Uhyrer, som bleve bundne indtil Ragnarok.
- [— 163:] Hvidskialf var et høit Sted i Asgaard, hvorfra Odin kunde see alt det som tildrog sig paa Jorden.
- [— 166:] Thor blev besynderlig dyrket af de Norske og Jælanderne, men var og i stor Anseelse blant de Danske, som offrede ham Menneskeblod.
- [— —:] Miding. Ingen var af de gamle Danske saa foragtet som en Feig. Saadan en kaldte de Miding og hans Gierning Midingsværk.
- [— 167:] Uferne, Asianerne eller Wesir kaldtes de norske. 20: vare Uhyrer] Saaledes Profiske Udg.; Orig.: vare Uhyre.

disse Guder, fordi man troede at de vare komne med Odin fra Aften.

[S. 167:] Har jeg ikke stænket af mit Blod i Gialtes Fodspor? Dette var den Maade, hvorpaa de gamle Danske stadfæstede et urhyggeligt Forbund. Saaledes gjorde Hadding, efter Saxo den ottende Konge i Danmark, i sin Landflygtighed en indbyrdes Pagt med den Søerøver Vifer. See Saxo, lib. I.

[— 169:] Frøe, een af Gudernes Slægt, satte sig omtrent i Rolf Krages Tid ned ved Upsal, og forvandlede den gamle Skif med Offer, thi han slagtede Folk for Frøe. See Saxo, lib. III. Ham blev og offret sort Dvæg. See lib. VI.

[— 241:] Skioldmøer vare bevæbnede og stridbare Fruentimmer. Af saadanne ere de gamle nordiske Historier opfyldte. See Saxo, lib. VII.

[— 169:] Nithers Afkom. I gamle Dage vare tre Slags mærkværdige Folk: Kæmper (overnaturlig høie Mennesker), Troldmænd, og de som nedstammede af disse to Afters Sammenblanding. Disse sidste vare særdeles onde. Nither var en Kæmpe, og Saxo giver i Haddings Historie Anledning til at troe alt Ont om hans Afkom.

[— 177:] Freir blev besynderlig dyrket af de Svenske. Han var efter Edda Vidnesbyrd den berømmeligste blant Aserne. Han regierede Regn, Solens Lys, og Jordens Grøde. Det var fornødent at paakalde ham for Fred og god Tid. Ved Offerne, naar Folket og Df-

---

g. 25-26: blant Aserne] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: blant de Aser.

ferkøsten var velsignet, skulde de alle drikke Odins Bægere, deres Konge til Seir og Rigets Formering, derefter Niords og Freiers Skaal for Jordens Gøde og got Nar og Fred. Det samme blev iagttaget ved store Giestebude.

[S. 182:] Mundvegi, egentlig Høisædet i Balhal, ellers det øverste Sæde i Giestebude. Der blev gjort Forskiel paa Kongens Mundvegi, som var lige mod Solen, og det andet, som var lige mod Kongen.

[— 174:] Minni. De nordiske Folk pleiede udi Vertskabe at drikke de Afdodes Skaale. Saadan en Skaal kaldtes Minni.

[— 198:] At ingen forstyrrer Kongens Rolighed. Ingen maatte i gamle Dage under sit Livs Fortæbelse bryde Kongens Søvn. See Saxo, lib. VIII.

[— 188:] Emblæ Døttre. De Gamle troede, at vore første Forældre heed Aske og Embla.

[— 245:] Bautaastene kaldtes de Monumenter af Marmor og anden Steen, som de nordiske Folk forðum oprettede paa de døde Heltes Begravelser, og hvorpaa de stred deres herommelige Bedrifter. Af saadanne Stene findes endnu endeel.

L. 10: Vertskabe] ældre Danst for: Gæstebud.

(L.)

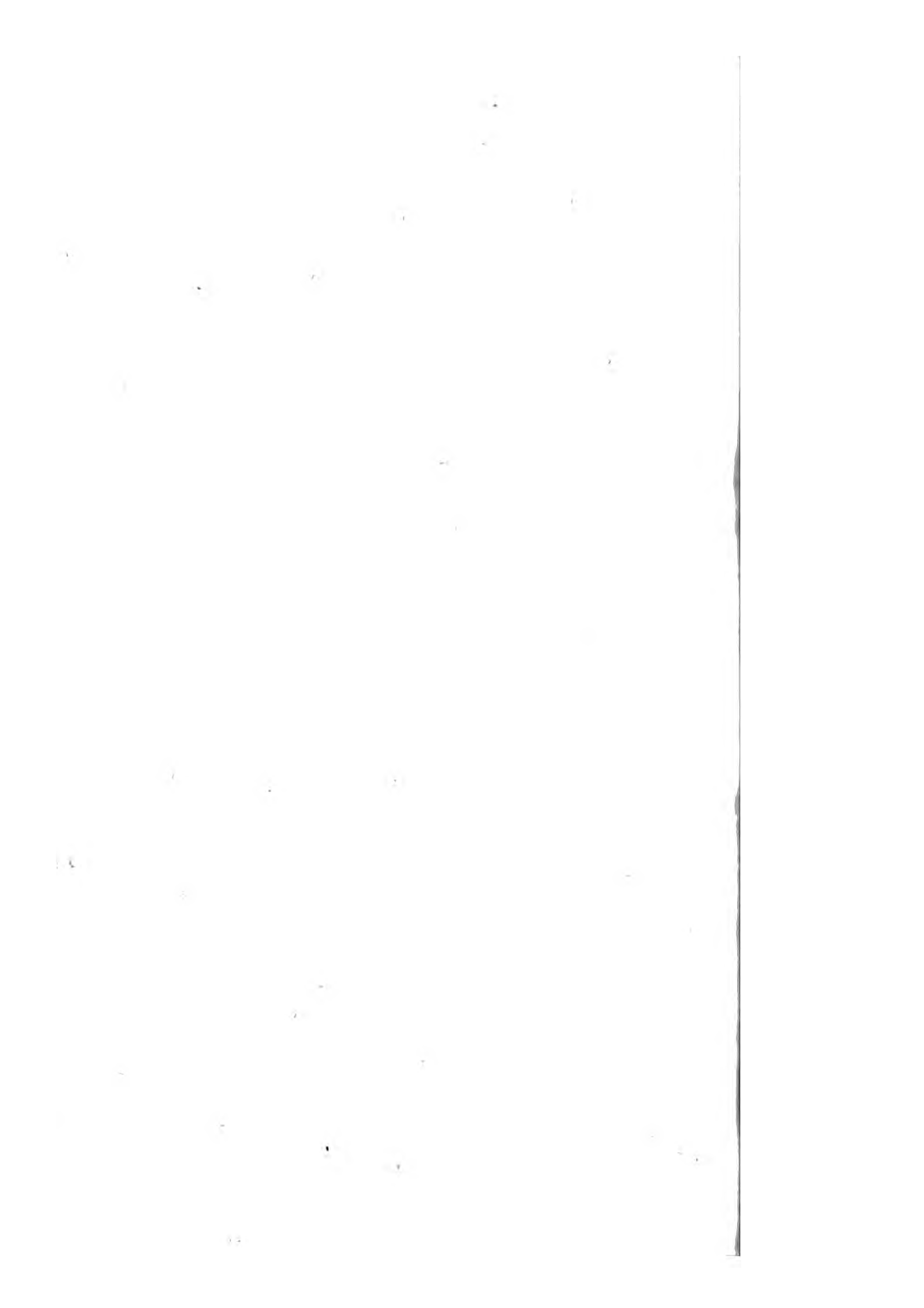

Kettelser.

- S. 14, L. 2: Ved mindste Følelser; det læs: Ved mindste Fø-
lelser, det
- 29, — 2: Dets høie Topp læs: Dets høie Toppe
- 70, — 24: den bedste Domme kraft læs: den beste Domme kraft
- 160, — 2 fra n.: synes læs: syntes
- 178, — 2 fra o.: Lyst-Huus læs: Lysthuus
- 264, — 1: nde Gange læs: finde Gange
- 274, — 7:8: Orig. (og Th.): Dg Allmagt raabte Fred osv.
læs: Orig.: Dg Allmagt raabte Fred osv.
-

Johannes Ewalds

Sæmtlige Skrifter.

Udgivne

ved Understøttelse af

Samfundet for den danske Litteraturs Fremme.

Fjerde Deel.

4

Kjøbenhavn.

E. L. Thaarups Forlag.

Græbs Bogtrykkeri.

1852.

Indhold.

De brutale Klappere. Et tragicomist Forspil.....	S. 1.
Philemon og Baucis. Et Skuespil med Sang.....	- 33.
Harlequin Patriot eller Den uægte Patriotisme. En comist Comoedie	- 71.
Pebersvendene. Et Lystspil	- 187.

Anmærkninger.

De brutale Klappere.

Et tragicomist' Forspil

i een Handling.

Handlende Personer.

Bürgerschreck.
Bjster.
Kechtbruder.
Klaphann.
Kraft.
Verten.
Vertinden.
Kielderpigen.
Soldater og Matroser.

Skuepladsen er i et Vertshuus.

Første Optrin.

Bürgerschreck, Bister, Rechtsbruder og Klayhanns
sæes siddende ved et Bord, med Wiinflasker og Glas for dem.

Bürgerschreck til Bister.

Saa, Broder, klink! og høit — stem i med Lovetoner! —
Høit, lange leve vi, den fine Smags Dragoner!
Doe den som trodser os! doe hver Coleurdeloup!
Doe hver en Pibere! — Hvad Fanden, sover du?

Bister.

Ha, jeg er stum af Harm! At mangen Bogorm vover
At tænke for sig selv, det undres ingen over,
Det er jo hans Natur, og naar misundte vi
En Muldvarp, en Pedant det Stov, han roder i?
Hvad er vel Hiernespind mod galoneerte Hatte?
Dg lad dem i der' Krog forkradse sig som Katte
Dg skrige: Den er gal, Den væver, Den har Ret!
Saa, Broder, faae den Skam, der skal fortryde det!
Men at de offentlig og paa Parterrets Banke —
Fordemt, saa nær ved os! — tør sige hvad de tænke,
Ret give Tonen an, og lade sig forstaae
Med Mishag eller Roes, for vi har tænkt derpaa;
At een, som til sit Ræb er fuld af græske Gloser,
Tør derfor sige hvad han laster eller roser,

Dg — som vi ei var hos — og selv slaae Lyd til Krig:
 Det, Broder Bürgerschreck, kan evig ærgre mig.
 Sid Fanden tage mig, og hans Journal tillige,
 Om jeg forstaaer et Ord af alt hvad han vil sige!
 Hvad er Dramatisk? ha, det være Fuchfers Sorg!
 Sligt, Broder, har vi glemt, du veedst, i Mecklenborg.
 Hvem veed, hvad er det Snaus?

Til Rechtsbruder.

Siig frem!

Rechtsbruder.

Ret, Broder Dister,

Spot kun! Jeg bander selv den evige Magister;
 Hvor nær den græske Hund — min stakkels Podes fandt
 Hvor nær han havde gjort mig til en lærd Pedant!
 Det er mig som en Drem, jeg siger det med Skamme:
 Jeg troer, Dramatisk og Grammatisk er det samme;
 Som man med meer kan see af Verba Stephani.

Dister.

D tie for Himlens Skyld med det Pedanterie!
 Græst er mig Gift og Pest.

Til Bürgerschreck.

Klink, Broder!

Bürgerschreck.

Baa Parole,

Rechtsbruder lugter og forkandet af sin Skole,
 Hans Lærdom dræber een!

Klinker med Rechtsbruder.

Sa, doe Gram ==

Rechtsbruder.

matica!

Bürgerschreck.

Hør atter! Fanden veed, hvor han kan faae det fra!

Dog falder eet mig ind: hvad, Brødre, om vi satte
 For Spøg Rechtbruder ud paa disse græske Katte?
 Parbleu, en artig Jagt!

Alaphanns.

Ha bravo!

Rechtbruder.

Du har Ret;

Men, schlag das Wetter drein, om jeg fordrager det!
 Forstaaer du mig?

Alaphanns.

Encore!

Bister.

For Ganden!

Bürgerschreck.

Nu, jeg vilde

At denne Biin blev Gift, om det var meent saa ilde!
 Men seer J: Blod er Blod; gif vi lemsældigt frem
 Og viiste dem en Værd, som kunde feie dem,
 Som raabte kun paa Græsk: Dumhoved, hold din Pibe!
 Hvad gielder, at de saa blev hæslig bragt i Knibe?
 Hvad, om vi lod dem kun saa hemmelig forstaae,
 At vi var lærde nok, naar det kom an derpaa?
 Thi, Brødre, alt om alt, hvor mange Laurbær henter
 En Helt som een af os fra lurvede Studenter?

Rechtbruder.

Nei, du har Ret deri.

Bürgerschreck.

Hvad, om de peeb i Fred?

Hvad tabte vi?

Rechtbruder.

Parbleu, jeg troer, jeg piber med!

Bürgerschreck.

Som om vi leides! Det er en Skam, for Ganden,
 At trække Sværdet for een Bogorm mod en anden!
 Det er en Cavaleer vel magtpaaliggende,
 Om der er Sands og Smag i en Comoedie!
 Naar jeg betænker ret, Gøtts Bliq! hvad vil min Pige,
 Hvad vil min Onkel Trumpf, hvad vil Grev Schnurrbart sige,
 Ifald de drømmer om, at vi maaskee forstaae
 Et Ord af alt det Bæv, vi slaaes og bande paa?
 Først, Kurven var mig vis; og Trumpf, den gamle Puger,
 Vil lukke Pungen til de første fire Uger;
 Og Schnurrbart: „Pfiu, den Krig, hvor lugter den af Blæk,
 Hvor borgerligt, gemeent!“

Rechtbruder.

Ret, Broder Bürgerschreck!

Bister.

Nu, Himmel, jeg har taugt! Ha, hvi jeg ikke tygger
 Mit Glas, og knuser det i Millioner Stykker!
 Ha, hvi jeg ikke slaaer Biin, Glasfer, Stol og Bord
 Ti tusind Mile ned i den fordemte Jord!
 Saa, Bister, det er Tid! lad hvert et Blakhorn vove
 At foreskrive dig og hele Verden Love!
 Lad hver en Skoleorm kun dristig sige dig:
 Det vil jeg pibe ud, thi det mishager mig!
 Ha Himmel, for forgaae Studenter og Soldater,
 Før tage Ganden selv Parterre og Theater,
 Før gid jeg blive græst, før jeg fordrager det!
 Hvad, Bister en Cujon?

Rechtbruder.

Ret, Broder, du har Ret!

Bitter.

Men du, Herr Bürgerschreck! at prale, bande, drifke
 Gier ingen Gælt endnu, og andet kan du ikke;
 Men om du skeiter ud, saa denne!

Peger paa Kaarden.

det er reent!

Bürgerschreck.

Nu, Broder! paa min Siæl, det var ei ilde meent.

Bitter.

Og Klaphanns?

Klaphanns.

Denne Haand, den føler det desværre,
 At jeg i femten Aar har klappet paa Parterre;
 Dem, om jeg skaaner den, og om den hviler nu,
 Da Klap er Dolkestik for hver Coleurdeloup!

Bitter.

Saa, Brodre . . . Bürgerschreck, hvortil den tvungne Latter?

Bürgerschreck.

Hvor skal vi puelle dem!

Bitter.

Nu kiender jeg dig atter!

Hør, troer du, at jeg har Forfatteren saa kjær,
 At jeg af Venstabs tog mig denne Sag saa nær?
 Hvad eller troer du, at jeg blev hans Vaabendrager,
 Fordi hans — hvad det er — hans Efterspil behager?
 Nei, lad det være skient, hans Ret lad være størst,
 Men om det faldt mig ind, Parbleu! saa peeb jeg først;
 Men først, min Broder! først! thi mig og os tilkommer
 Den Ret, i sliq en Sag at være første Dommer.
 Lad een kun reise sig og sige derimod —
 Ha, jeg forstaaer min Stof, og denne Brygl er god!

Lad Stykket være mat, og uden Sands og Orden,
 Af alle Skuespil det dummeſte paa Jorden,
 Galt eller ypperligt, det være født af Gad,
 Af Hevn, af Villighed, og Himlen veed af hvad:
 Hvad bryder jeg mig vel om ſlige Bagateller?

Bürgerſchreck.

Jeg tænker ei derpaa.

Klaphanns.

Jeg, paa min Siæl, ei heller!

Jeg flapper ligefuldt.

Rechtbruder.

Ja, Broder, du har Ret!

Hifter.

Men lad dem knye derom! ha, lad dem bove det!
 Herr Bogorm, fra vort Vink ſkal du ærbødigt hente
 Tilladelse til ſligt! ſaa længe ſkalt du vente!
 Og om vi floite ſaa engang for Tidſfordriv,
 Pib ſaa, pib hvem der vil, og hele Verden pib!
 Skienk, Broder!

Bürgerſchreck

tager til Flaſken og finder den tom.

Wiin, Herr Bert!

Klaphanns.

Jeg tommer alt min anden.

Hifter.

Ha, naar du har din Haand, hvad bruger du Forſtanden?
 Herr Wirt! — zum Wetter! hei! har Fanden havt ſit Spil
 Og pebet Berten ud, hvor ſkal det ſaa gaae til?

Klaphanns.

Ha bravo, bravo!

Bürgerchreck.

Hei!

Hister.

Nu troer jeg at han kommer.

Andet Optrin.

Verten kommer ravende ind. De Forrige.

Verten.

Nu veed jeg først, hvad Viin min tykke Mave rommer,
Ihr Herren!

Klaphanns.

Bravo, Bert!

Verten.

Min Ven, forstaae mig ret!

De fiorten gaae deri, men femten ikke slet.

Hei, piber! Bibens Skaal!

Hister.

Hør, Kammerat, du væver!

Verten.

Tilkt paa Gallingsaas, thi Stuen er for snever!

Klaphanns.

Nei, flappe skal du, flap!

Verten flapper.

Ha bravo! som en Mand!

Hister.

Saa drukken som han er, saa har han dog Forstand.

Verten.

Det var en herlig Dag, thi naar var mine Stuer

Saa fulde før af . . .

Bürgerchreck.

Dø?

Verten.

Nei, af . . .

Bister.

Coleurdelouer?

Verten.

For Fanden, nei! af . . .

Klaphanns.

Nu?

Verten.

Uf — er det ei en Spot? —

Uf Folk, som drikke lidt, men som betale got.

Bister.

Biin, Bert! og sladder ei!

Verten.

Ihr Herren, Oruefasten

Er liflig! Men jeg skal paa en Journal i Usten,
Et himliff Gifterpil, som een har giort paa Krig,
For — af den brave Mand!

Bister.

Nu?

Verten.

For at spække mig!

Jeg har fra Comos Tid ei havt saa mange Giesler,
De strømme ret herind, fra Øster og fra Vester.

En klapper Klap i Klap, een piber Tirlilit,

En raaber: af charmant! een siger: det er St***!

Det være hvad det vil, saa samler jeg mig Penge.

Jeg draf mig reent ihjel, ifald det varte længe.

Klaphanns.

Saa feiler det vel ei, du klapper dygtig med?

Verten.

Ihr Herren, saa min Haand skal slides op derved!
De Lærde sagde vel, saavidt jeg kunde skionne,
At al den hele Stads ei duede for en Bonne.

Hilster.

Hvad? hvem tør sige det?

Verten.

Men Hans veed hvad han gjør;
Saa skal jeg flappe, saa!
Han flapper.

Hilster.

Bov andet, om du tør!

Verten.

Ihr Herren!

Hilster.

Ravn mig strax de Slyngler, som tør sige
At Stykket ei er got, og skiont, og uden Lige!
Fort, slæb mig dem herind, og om de saa var ti...

Verten.

Ihr Herren!

Klaphanns.

Bravo!

Rechtbruder.

Ret!

Bürgererschreck.

Men Vincn glemme vi.

Hilster.

Hvad? nøler du?

Bürgererschreck.

Men Viin!

Verten.

Ihr Herren, Viin et Anker!

Men fald for Himlens Skyld paa fredelige Tanker!

Bister.

Hvad? jeg?

Verten.

Hav Medynk!

Bister.

Jeg? med en Coleurdeloup?

Verten.

Er de dog Menneſker!

Bister.

Was? raisonnireſt du?

Verten.

Ihr Herren!

Bürgerſchreck.

Viin, Herr Bert!

Verten.

Ret, bravo! drikke, drikke!

Det veed man hvad det er, det andet veed man ikke.

Hoi, frift! lad Pikerne kun fylde ſig med Vand;

Journalens Skaal i Viin!

[Han gaaer.]

Bister.

Han har endnu Forſtand.

Men, Broder, ſol min Haand! ſol, Klaphanns, hvilken Varme!

Parbleu, den brænder ret, at brække Been og Arme!

Ha, kunde jeg kun faae en Skoleſtjumper fat,

Som turde ſige mig, at vor Journal var mat!

Tredie Optrin.

Kielderpigén med Biinflaster. De Forrige.

Kielderpigén.

Her, mine Herrer!

Hilster.

Hid!

Kielderpigén.

Herr Hyster, Dienerinde!

Hilster.

Hid, Snut!

Klaphanns.

Mig først et Kyss!

Kielderpigén.

De vente mig derinde.

Hilster.

Vort, siger jeg, herhid! lad dem kun vente der!

Kielderpigén

isætter sig paa hans Skød.

Naar Fanden var her og saa fuldt af Mennesker?

Dg alle plages de af en og samme Grille!

Har Lucifer da gjort det Stykke, man skal spille?

Er det om Doctor Faust?

Hilster.

Uds! det er en Journal.

Kielderpigén.

Journal?

Hilster.

Ja, veed jeg meer, saa gid jeg blive gal!

Kielderpigén.

Jeg seer Comoedier kun for at see paa Døier,

Dg intet er saa smukt, som naar Barterret støier;

Det raske Klappende, det Bravo bravo har
 Tit giert, at jeg for Lyst ei vidste hvor jeg var.
 Thi hvad de remse op, det er ei værd at høre,
 Men Bravo, Hei, Encore — o det kan hjerterøre,
 Det gaaer til Marv og Been, det lurer jeg kun paa,
 Thi alt det andet Bæv maa Fanden selv forstaae!
 Vi Kielderpiger kan faae nok af slige Griller
 Som Elskov, Klammerie, og hvad det forestiller!
 Og bedre her end der, thi alt det Narrerie
 Om Gre, Dyd og sligt gaae Giesterne forbi.
 Naar man vil elske lidt, staaer man ei først og væver;
 Den som har Lyst at slaacs, den bruger sine Næver.
 Men Klap, Herr Vister! Klap, Encore, Encore, og sligt —
 Ak, hvor det er charmant, hvor usorligneligt!
 Tit har jeg tænkt derpaa, hvorfor den stakkels Herre
 I Hullet, ham, man seer kun Hov'det af desværre,
 Faaer ingen Klap? Og er en Lysesnydere,
 For Fanden, da ei og et christen Menneske?
 Og lad, istedet for det Hviſken og det Banden
 For Dakket hisses op, een klappe for den anden,
 Saa skal De see, hvor smukt! Saa snart der klappes ei,
 Saa var det nok saa get, kun strax at gaae sin Dei.
 Jeg kiender en Monsieur, en Engel i sit Væsen!
 Vel har han smalle Been og lidt Skavank i Næsen,
 Men klappe kan han, ak! og skrige høit som To:
 O bravo! schwere Noth! Gotts Bliß! bravissimo!
 Men hvad er det for en Journal, med Tugt at siige,
 Thi den er ventelig dog om en Hvermands Pige,
 Da den skal pibes ud? Det var en Tomark værd,
 Man tog en Bandspand med! Ty, for en Fandens Færd!

Bister.

Et! tag dig vel i Agt! thi vover een at føre
 Den mindste Skamklif paa, den har med mig at gjøre!
 Journal mig hid og her! den er saa god som du,
 Og hvem der negter det . . .

Kielderpigen.

Jh nu, Herr Bister, nu!

Saa mangen fattig Tos skeer Uret, destoværre;
 Men Fanden føre da de Slynkler fra Parterre!
 Det skulde være mig! vel er jeg kun et Bud,
 Jeg skienker kun for Folk; men Horer pibes ud.
 Hum!

Bister.

Giv dig kun tilfreds! de vover ei at røre
 Ved Biben; nei, Parbleu, det skal du faae at høre!
 Nei, just til Trods for dem, som spidse Mund derpaa,
 Skal der fra Noahs Tid ei være klappet saa.

Kielderpigen.

Det er forbandet og: i Morges gav jeg Stymper
 Min sidste Tomark ud for et Par Syde=Stromper.
 O den Comoedie, saa rask, saa moersom en,
 Saa fuld af Klap, var værd at see paa bare Been!

Bister.

Hvad, om vi, for at bringe
 Det Dyr af sin Betryk, lod fire Styver springe?
 Hvad, Brødre?

Klaphanns.

Bravo!

Rechtbruder.

Vel!

Bürgerſchreck.

Jeg ſkal ei vægre mig.

De ſkyde Penge ſammen og flye hende.

Kiølderpiggen.

Saa viſt Der' Godhed gjør mig ret undſeelig.

Biſter.

Vi troe det vel. Men hør, ſaa meget vil jeg ſige,
At flappe ſkal du med!

Kiølderpiggen.

Ja, ſom en ærlig Pige!

Vertinden

uden at blive ſect.

Hei, Liſbeth! hurtig! hei!

Kiølderpiggen.

Et! nu er Fanden løſ!

Fjerde Optrin.

Vertinden. De Forrige.

Vertinden.

Hvem ſkal vel fylle Glas, jeg eller du, din Løs?

Kiølderpiggen.

Her er jeg.

Biſter.

Her et Ord: jag en af de Philifter
Med Piberne herind! forſtaaer du?

Kiølderpiggen.

Ja, Herr Biſter!

Hun gaaer.

Vertinden.

De pardonner mig! men Fanden ſtaaer beſkudt
I Piger nu til Dags, man er ret ilde brudt,
De ſladre Dagen bort.

Bister

Klunker med de andre.

Ja, leve vor Bertinde!

Rechtbruder.

Gud leve!

Bürgerfchreck.

Bivat hoch!

Klaphanns.

Ja, bravo!

Vertinden.

Dienerinde!

Bister.

Men hvi faa pæn i Dag?

Vertinden.

Herr Bister synes faa.

Men hvad for Galfskab kan min Mand ei finde paa!

Dg fuld er Bestet nu; der vil den gamle Taabe

Strax paa Comoedie, at stoe og at raabe,

Thi andet kan han ei. Dg vil jeg have Fred —

Har man vel hørt faa galt? — faa maa jeg følge med.

Dog negter jeg det ei, jeg selv gad gierne høre,

Hvad for Ulykke dog den Mand har kunnet gjøre.

Har han forandret Troe, faa er han vel forført;

Men pibes ud er haardt og hidindtil uhørt.

Bister.

Dg om jeg er den Mand, hvorfor enhver mig kiender,

Om Bister er mit Navn, og har jeg Stof og Hænder,

Da skal det, troe mit Ord, ei blive hørt endnu!

Hvad, Broder Bürgerfchreck, hvad, Klaphanns, siger du?

Bürgerfchreck.

Jeg flaaer en dygtig Stof.

Klaphanns.

Jeg klapper som den Beste.

Vertinden.

Det er dog kristeligt, at hjælpe paa sin Næste;
Hvad? er han vel en Tyrk? At pibe ud og slikt,
Det, mine Herrer, det er ikke kristeligt!

Bister.

Madam, jeg haaber da, hun vil retskaffen klappe!

Vertinden.

Spørg kun, om jeg ei for lod mine Handsker lappe
Just til det samme Brug, jeg!

Femte Optrin.

Erast. De Forrige.

Erast.

Med Tilladelse!

Vertinden gaar.

En Pige bad mig — men hun har hørt feil maastee.

Bister.

Har hun indbudet Dem — jeg veed ei hvad De hede —
At prøve den Musik, som man skal tilberede,
Saa har hun ei hørt feil. Vi elske slikt en Spøg.
Parbleu, min Herre, pib et Stykke til Forsøg!

Erast.

Min Herre, dette Sprog er fremmed for mit Dre.

Bister.

Ei heller er det Græsk.

Erast.

Nei, som jeg troer at here,
Saavidt jeg kan forstaae Der' Sprog foruden Tolk,
Var Grækerne dertil alt for poleerte Folk.

Bister.

Parbleu, jeg troer . . .

Bürgersehreck.

Beym Blig!

Erast.

Koldsindig maac De tale

Dg Dansk, om ellers De har noget at befale!

De pardonnere mig, men det, vi ei forstaae,

Det kan vi, som De veed, ei heller svare paa.

Bister.

Dg Love, Herr Pedant, os vil du foreskrive?

Erast

vil gaae, men Bister stiller sig imellem ham og Døren.

Jeg er tilovers her.

Bister.

Parbleu, nu skal du blive!

Dg rører du dig kun af Pletten, før jeg vil,

Saa skal jeg lære dig et andet Pibespil!

Erast.

At siige Dem imod staaer ei i mine Kræfter;

Før slige Slutninger gav selv Fornuften efter,

Dg om en Socrates kom fra sit Paradiis,

Saa gav han efter for saa haandfast et Beviis.

Dog, at den ædle Tid ei skal gaae reent til Spilde,

Hvad var det egentlig, min Herre, som De vilde?

Bister.

Velan, saa dybt endnu skal jeg nedlade mig;

Dg negt saa slden, at jeg har advaret dig!

Ubillig er jeg ei: sid paa Parterrets Bænke,

See, hör, jeg vil ei selv forbyde dig at tænke,

Pust, suk, og hvist endog, skrab, røm dig, hart og host!

Erast.

Dg om jeg nøs engang?

Bitter.

Jeg selv skal sige: Prost!

Raab Bravo, raab Encore, saa meget som du gider,
 See, til det gjør dig ont i begge dine Sider,
 Klap, saa man hører ei et Ord af vor Journal,
 Gjør dig, Acteur, Souffleur og hele Verden gal!
 Men om du aander kun i Piben, om du triner
 Kun usædvanlig haardt, og skøiter kun med Miner,
 Dg letter kun din Fod, og spidser kun din Mund,
 Saa skal ti tusind Brygl nedregne paa din Hund!

Erast.

O, kun den fjerde Deel var meer end overflødig,
 Dg jeg forsikker Dem, den skal ei gøres nødvendig.

Bitter.

Nu kan jeg lide dig, saasnart du taler saa.

Erast.

Men tør jeg sige Dem det, som jeg undrer paa?

Bitter.

Siig frem!

Erast.

Uf Deres Ord, min Herre, kan det flyde,
 At Larm er ikke det, hvorpaa De just fortryde;
 Men om jeg feiler . . .

Bitter.

Nei, Larm er min beste Leg,
 Dg ingen støier meer, uroest, min Ven! end jeg.

Erast.

Thi Klap og Bravoraab, skient de tilkiendegive
 Meer Lyst og Munterhed; skient de saa tit oplive

Den matteſte Poet, den ſøvniſte Acteur,
 Som ved en Pibes Lyd beſvimer reent og døer —
 Skiont Haand og Fod i ſaa forſkiellig Henſigt røres,
 Saa gier dog begge, at Acteuren ikke høres.
 Sandt, Foden ſynes at udrette det, den vil,
 Da Haanden par Malheur kun klapper Dret til;
 Men . . .

Bifter.

Halt! beym Better, halt! forſt ſig mig, unge Herre,
 Hvorfor gaaer jeg og De og andre paa Parterre?
 Hvorfor beſøger man ſaa tit Comoedier?
 Mon for at ſkrive op hvad Poſſeſnal det er?

Craft.

O, langt fra mig ſkal en ſaa driftig Tanke være!

Bifter.

Kun for Poetens Skyld og for Acteurens Vre
 Indfinde vi os der, for at opmuntre dem.

Craft.

Hvortil?

Bifter.

Hvortil? ha ha! Gotts Blyg! — teremtettem!

Craft.

O alt for ædle Træk! thi hvo kan vel beſkytte
 Og hvo kan muntre op med mindre Egennytte
 End den, ſom ſelv ei veed hvad og hvad Diemed,
 Som foreſætter ſig ei mindſte Maal derved?

Bifter.

Nein, meiner Seele nicht!

Craft.

Jeg troer Dem. Men De vilde

Forlade mig: man kan opmuntre vel og ilde,
 Stærkt, ſom De veed, og ſvagt.

Bister.

Man flappe som man ber!

Erast.

Men mon ei Agtsomhed og smigrer en Acteur?

Bister.

Ha, naar man klapper kun, hvad vil de saa begiere,
Hvad kan de ønske meer? er det dem ei en Ære?

Erast.

Hvor stor! hvad synes Dem, om man oprettede
En Klapper-Mølle ved enhver af Bankene?

Bister.

Zum Teufel, Herr! jeg troer . . .

Erast.

Min Herre, Lyft at tiene

Der' ædle Hensigt har opmuntret mig allene.
Om De tillade mig at sige hvad jeg vil,
Saa har jeg vel endnu et Ord at lægge til;
Men da jeg mærker . . .

Bister.

Tael!

Erast.

Saa vidt jeg kan begribe,

Er, at De elste Klap, og at De hade Pibe,
Si af den mindste Lyft til større Rolighed;
Og Skuespillet selv er ei Der' Diemed.
Der' ædle Hensigt er, ifald jeg ret kan skionne,
Kun den, at muntre op og uueligt at belønne,
Og skiont De selv ei veed hvortil, hvorfor, og hvad,
Saa, troe De, Digter og Acteur er lige glad.
Jeg seer, at om en Gød forbandt Der' Troe til dette,
Er Piben reent fordømt, og intet at udrette.

Get Spørgsmaal er mit Haab, ifald De ikke soer,
 Det: er enhver Acteur, hver Digter lige stor?

Bifter.

Jeg skulde drømme det?

Erast.

Nu vel, jeg tør da sige,
 At man blant denne Slægt kan finde maadelige.

Bifter.

Dg slette selv, min Ven!

Erast.

O, denne Godhed er,
 Min Herre, meget meer, end jeg har haabet her!
 Tre Poster vover jeg kun ydmygst at erindre,
 Een: at den større vel vil skilles fra den mindre,
 Dg at, da dette dog skal skee ved Hørelsen,
 Han har den Hørende saa kjær som Klapperen.
 En anden: at han ei opmuntres til at stige,
 Naar man dog evig gjør hver Gæster til hans Dige,
 Dg at han ventelig kun slet vil skionne paa
 Ti Millioner Klap, som hver en Nar kan faae.
 Den tredie var den, at naar man først retfærdig
 Vil gjøre Bisfald til Belønning for en Værdig,
 Dg ei berøve ham hans Gienstand og hans Ret
 Ved at vanhellige og at bortkaste det:
 Hvor lille bliver da den store Klappe-Liste!
 De Maadelige faaer ei flere Klap at miste;
 Opuntres skal de dog, og for at muntre dem,
 Min Herre, tager man — en lille Pibe frem.

Bifter.

Hvad, Herre, hvad? endnu?

Bürgerschreck.

Han piber efter Moder.

Klaphanns.

Ha bravo, Bürgerschreck!

Rechtbruder.

Ja, du har Ret, min Broder!

Erast.

At ingen dog kan see hans Snighed med mig!
 Dymuntre vil han dog, og selv en Maadelig,
 Klap er de Godes Len, Klap kan det ikke være,
 Dymærksom Tausshed er de største Mestres Gre:
 Ved Piben troer jeg at hans ædle Hensigt naaes.
 Er det et Mordgevær, en Dolk, som foreslaaes?
 Hvor mangen ædel Helt, som tapper turde slibe
 Sit blanke Staal paa Steen, har flygtet for en Pibe!
 En Vægter vover det, og selv mod Krigens Gud,
 Og, lappede Poet, du tør ei pibes ud?

Bürgerschreck.

Han taler ei saa galt.

Bister.

Snak!

Erast.

Om jeg turde stole

Paa det, De sagde før . . .

Bister.

Mit Ord er min Parole.

Erast.

At Digter, at Acteur selv kunde findes slet,
 Tilstod De; men hvordan tilkiendegive det?
 Ved Gladder sover man istedet for at høre;
 Men Ord, som skurre stærkt i Erbarhedens Dre,

Sting af en giftig Dolk, Sting i en folsom Siæl,
 Ved dem kan pibes got, men ikke soves vel.
 Den Forudsættelse af en forboven Digter,
 At en Tvetydighed, som spotter Dyd og Pligter,
 At ublue Bøvelskiemt tør finde vort Behag:
 Den er fornærmelig for meer end for vor Smag.
 Bør den, som offentlig og fræk og ublue viser
 Ved Raadhed eller Gift, ved Grovhed og Sottiser,
 Hvad Tanker han om os og om vort Hierte har,
 Bør den behandles saa lemsfældig som en Nar?
 Man klapper, naar en Helt med Sganarellers Mine
 Gaaer ved sit sidste Suk Matroser til at grine!
 Man tie, Dido, naar du neiende og mild,
 Glad ved Parterrets Klap nedglider i din Ild!
 Men sæt det, at en smuk, og kaad og fræk Actrice
 Tør ville smigre os med offentlig at vise . . .
 Hj! sæt at vore nu var ei for høflige
 Til at fornærme os med sliig Bekreidelse;
 Og forebygger ei Danseusen efter Evne,
 At det ei bliver seet, som ei enhver tør nævne:
 D hevn da, om ei os, dog Fruentimmeret,
 Den som blev rød, og den som ei kan blive det!
 Frels, Vægter, den som svagt, og den som tvunget fægter!
 Theatret er vor Bye, Parterret er dets Vægter;
 Og det vil taale dem, som overfalde dig,
 D Dyd, ung, værgeløs og mindst betænkt paa Krig?
 Da, i det mindste da bør Landets Helte gribe
 Si til en mordisk Dolk, men til — en lille Pibe.

Bister.

Hvad, Herre, hvad? igjen?

Bürgerchreck drifter.

Sa, Broder Vægterknagt,

Du leve!

Klaphanns drifter med.

Bravo, va!

Rechtbruder

peger paa Bister.

Mein' Seel', der Herr hat Recht!

Bister.

Dg du som lange har opirret disse Næver,

Hvad Fanden passer det sig her, det Tøi, du væver?

Rechtbruder.

Ret, Broder!

Bürgerchreck.

Brel ham!

Klaphanns.

Drift!

Bister.

Dg du, som gier mig gal,

Hvad finder du i den dramatiske Journal?

Eraft

bukker sig meget dybt.

Slet intet!

Bister.

-Bov det fun!

Eraft.

Hvorledes tør jeg sige,

At Skuepladsen ei er Plads for lærde Krige?

At, hvor vi haabe meer, og fun dramatisk Digt,

Det beste Stridskrift selv er mat og væmmeligt?

At det er alt for stolt, naar een tør forudsætte,

At alle tage Deel i hans private Trætte

Dg, skient den nok saa got kan læses af enhver,
 Betale villige dens Forelæsninger?
 At al Aeteurens Kunst, hans Vink og Smil og Raaben
 Er her kun mordiske og utilladte Baaben,
 Hvoraf ei nogen kan betiene sig igien,
 Som Skiebnen kun gav Smag, Forstand og Blæk og Pen?
 At man ei fandt saa let Destoucher, Molierer,
 Der kan opløste sligt ved stærke Characterer?
 At...

Bister.

Halt! Cartouche? hvad? og denne Roberknægt,
 Den ligner du ved vor...

Rechtbruder

peger paa Bister.

Mein' Seel, der Herr hat Recht!

Erast.

Min Lyft forgaaer, jeg har ei heller Tid at spøge,
 Dg kan vi Græker best i Stilhed undersøge,
 Om Sidons Helt, den nye dramatiske Journal,
 Er væbnet som den bør, og sægter hvor den skal.
 Dg har Der' Slutningskraft bragt mig saa stærkt i Knibe,
 At jeg kun har een Grund tilbage for vor Pibe;
 Ifald min Herre har saa stor Taalmodighed...

Bister.

D, har jeg hørt paa alt, saa siig kun denne med!

Erast.

Til Svages Forsvar tiak, endskient til Bold for tapper,
 Min Herre, møder De formodentlig og klapper.
 De ynde Stykket — vel! hvor billigt er det da!
 Hvem er vel uklue nok at hindre Dem derfra?
 Jeg og enhver af os er — thi det bør erindres,

At ex officio vor Frihed ei forhindres —
 Er Christians Undersaat, og troe, og dansk, og frie;
 Vi ynde Stykket ei, og derfor pibe vi.

Bister

flaaer Crafft, og da denne vil sætte sig til Modværg, overfalde alle de andre
 ham med blotte Kaarder.

Saa pib, for Fanden, pib!

Crafft.

Hvad? Vold, og Frygt og Fare
 For Mord, ved Thronens Fod, af dem som bør forsvare?
 Er man ei sikker her paa Lemmer eller Liv?
 Gevalt!

Bister.

Ja, raab du kun!

Bürgerchreck.

Ha pib, Herr Vægter, pib!

Crafft.

Ha, mod en Værgeløs kan Raserie bevæbne!
 Og Fire! — Fandt J dog i Krig den samme Stiebne!

Bister.

Was, raisonnirst du noch?

Bürgerchreck.

Halt ihn, Herr Bruder, halt!

Klaphanns.

Encore, encore!

Rechtbruder.

So recht!

Crafft.

Gevalt! Gevalt! Gevalt!

Siette Optrin.

Berten. Bertinden. Kielderpigen. Soldater og Matroser. De Forrige.

Berten.

Ihr Herren!

Erast.

Bold, Herr Bert!

Bilster.

Han piber!

Bertinden.

I min Stue?

En Soldat.

Was?

Erast.

Er der Lov og Ret . . .

Bilster.

Hvad, Karl? og du tør true?

Erast.

Jeg dem, som frygter ei at bryde Kongens Fred,
Hans Lov? ei at begaae den største Nedrigbed?

Rechtbruder til Soldaterne.

Ihr Herren, hören Sie! jeg kan Dem best fortælle,
Hvori bestaaer — ich war vom Anfang beym Querelle.
Der vil han pibe ud, den museblakked Kål,
Ein schönes Stück, genannt Dramatiskt Journal,
Bey meiner Seel, ein Stück, ein Stück, man skulde vente
En Oberst havde gjort! beym ganzen Regimente
Macht's keiner so!

Bilster til Matroserne.

Fordømt, om nogen Admiral

Har ført et Skib som den dramatiske Journal!

Klaphanns.

Der har man klappet nu saa længe paa Parterre,
Som Dannemark har staaet; nu kommer denne Herre
Dg trodser gammel Skif, og gjør sig splittergal,
Dg vil udpibe den dramatiske Journal!

Bürgerschreck.

En Karl som en Dragon — fordi han dygtig presser
En eller anden Fuchs, for slige Bagateller
Skal pibes ud? Mein' Seel', en brav og ærlig Kål!
Dg vi beskytte hans dramatiske Journal!

Vertinden.

Det er ei kristeligt!

Kielderpigen.

Ei smukt!

Verten.

Nei, sy for Fanden!

En Soldat.

Der Kerl hat Schwein' im Leib!

Erast.

Snart taber jeg Forstanden!

En Soldat.

Der Teufel hole, Herr!

En Matros.

Den Dnde tordne skal!

Hvad? du vil floite, du, ad Drammens Skibsjournal?

Erast.

Nof! meer end nof!

Bister.

Herud!

Rechtbruder.

Herud!

Bürgerschreck.

Herud, din Skyngel!

Klaphanns.

Jag ham paa Døren, ham og al den græste Yngel!

Erast.

O strax, af Hjertens Grund! Den maatte være gal,
Som stred mod Dem og Der' dramatiske Journal.

Han gaaer.

Bitter.

Saa! flye, Afsmægtige! Men, Helte! overveier,
At Tiden fordrer os til større Kamp og Seier!
Blodfanen vaier alt, og her Trompetens Skrald!
Op, at forsægte vor dramatiske Journal!
Du har Fortropperne, Rechtsbruder! lad dem føle
Din Arm! Og Bürgerschreck, lad du din Stemme brøle!
Klaphanns er Adjutant, og jeg er General
I denne Krig for den dramatiske Journal.
Stok hoch! gerichttet! marsch! — Saa ret!

De rangere sig i Gæled.

Dog glemmer ikke,

At det er Krigsmaneer, for alting først at drikke!
Nu, Brødre, støder an! og lange leve skal
Bort tappre Mod og vor dramatiske Journal!

De klinker og drikke.

Soldater og Matroser.

Hurra! Hurra! Hurra!

Bitter.

Marsch! marsch!

De fire Brutale marschere af.

En Soldat. -

Courage, Schwager,

Komm mit! gewinnen sie, so plündern wir das Lager!

Soldaterne gaae.

En Matros.

Hvad Fanden staaer du her? hei, Jeppe, gior dig gal,
Slaae Lygter ind engang! hei frisk, for Hert Journal!

Matrosierne gaae.

Verten.

Hei frisk! lad Strømmen gaae, hvorved min Mølle sliber!
Dg længe leve den som klapper, og som piber!
Gid Fanden maatte slaes! det er en ærlig Kål,
Som drikker got for den dramatiske Journal!

Verten, Vertinden og Kielderpigen gaae, og Tilstuerne med, ifald de ere
frugtsomme.

Philemon og Baucis.

Et Skuespil med Sang,

i een Handling.

Efter Begiering oversat af det Tydske

og forøget med nogle Arier.

Personer.

Jupiter og } som Vandringmand.
Mercur, }
Philemon og } et gammelt fattigt Egtepar.
Baucis, }
Aret, deres Søn.
Narcisse, hans Brud.
Chor af Naboer og Naboerster.

Skuepladsen er i Philemons Hytte. Ved den ene Side af Indgangen seer man hans Huusguder, staaende af slet Træ, og paa et gammelt Bord staaer en Aftkruffe af Leer, bekrandsket med Blomster.

Første Optrin.

Philemon. Baucis.

Philemon.

Aria.

Som Solen med de gyldne Luer,
Saasnart dens sorte Fiende truer,
Flyer, seguer og døer;
Men Maanen, bleg og uden Barme,
Trygt smiler i Tyrannens Arme,
Dg kaster sit Slør:
Saa flyer og du, o muntre Glæde,
Bort saarede Bryst;
Men Løshed giver dem, som græde,
Et Gien skin af Lyst.

E.

See Maanen, hvilket Solv, hvor prægtigt i det Blaae!
Dg Bækken — see hvor skion den maler sig derpaa,
Som vor Narcisøse, Gud! o Baucis, naar hun ilte
Bekrands fra sin Aret, og saae sig her, og smilte!

Baucis.

Philemon, hvilken Trost, o hvilken Salighed:
Med hvert et Aftenrødt, med hvert et modigt Fied
At nærme sig den Havn, den Grandse for vor Smerte,
Hvorhen det elskte Par blev revet fra vort Hierte!

Philemon.

Ja, Beste! denne Trost, den lindrer kun mit Nag.
 O kom, o kom dog snart, du lange ønskede Dag!
 O Guder, at kun een maa bringe begges Glæde!

Baucis.

Ei længe meer, min Ven, ei længe skal vi græde!
 En Drøm — og fra Olymp var det, at denne kom —
 En Drøm har denne Nat forfikkret mig derom.

Philemon.

Vær hos os, store Pan!

Baucis.

Du skulde længe vide
 Mit Haab; men, som du veedst, du snegst dig fra min Side
 Til Skoven, da jeg sov.

Philemon.

Hvor skulmer ei mit Bryst!

Baucis.

Jeg saae — og Siælen fandt en før ufundet Lyst —
 Paa Urnen svævede vor Søn, mild som i Livet,
 Ved Armen af sin Brud, med himmelsk Glæds omgivet;
 Men begge har endnu den samme hvide Dragt,
 Hvori de blev som Viig til Brændehøjen bragt.
 „Til at omfavne os paa nye, og snart, bereder
 Jert Bryst, thi Gunders Gud forbarmes over eder!“
 Saa raabte min Aret, Narcisøse smilte Ja,
 Jeg fløi imod dem — Gud, men horte var de da!
 Min Angst opvakte mig.

Philemon.

Bed Guderne, de sendte

Dig selv din Drøm! O Haab! hvem var det, som ei kiedte
 Det Himmelske deri? Velkommen, milde Nat,

Du bringer os maaskee den ønskeligste Skat,
 Vor Død! Og Maane, du, velkommen! deel vor Glæde,
 See os omfavne dem, hvis Stev vi nu begræde!

Baucis.

Man banker.

Philemon.

Var det dog Mercur, o kom han alt!

Andet Optrin.

Jupiter. Mercur. De Ferrige.

Jupiter.

To Vandringmænd, som Nat og Hunger overfaldt,
 I stakkels gamle Folk, begiere nu af eder
 Det Ede, som negtes dem paa alle andre Steder.

Philemon.

En Dnk! men kommer kun, o Venner, dristig til!

Baucis.

I er velkomne her, saalænge som I vil.

Philemon.

Først hilser Guderne, som elske og beskytte
 Dem, som gaaer ind og ud i denne snævre Hytte!
 Man skar dem kun af Vind; men da selv Jupiter
 Gik Billeder af Træ, var fleest Betsignelser.
 Da Støvet konstlede paa Gud, stolt af at gjøre
 Ham Signelser af Guld, da lukte han sit Dre.

Baucis,

som peger paa Bænken.

Her sætter eder, her! thi trætte blev I vel.

Jupiter.

Hvor meget, elskte Far, indtager du min Siæl!

Mercur.

Er J allene her? gav Himlen ei den Lykke,
At et og andet Barn blev dette Straaetags Smykke?

Baucis.

Den har velsignet os, og med den beste Son,
Dog af . . .

Hun sukker.

Philemon.

Den tog ham og; hans Dyd fik tilig Løn.
Hvor mange Taarer fald paa denne Afkrukke!
Han, Venner, veed det best, som tæller vore Sukke.
Her ligger Resten af vor Son og af hans Brud.

Baucis.

Philemon, sig dem det, imedens jeg gaaer ud!
Fortæl det haarde Stød, som daglig kom tilbage
Til vor udpiinte Siæl, vor Smerte og vor Klage!
Jeg vil imidlertid tillave hvad jeg har
Til Spise, og en Seng, til dette kiære Par.

Hun gaaer.

Tredie Optrin.

Jupiter. Mercur. Philemon.

Jupiter.

Den Høies Raad er skiult, men altid helligt; vover
Et Stød at laste det, at undre sig derover?
Men til at prøves her blev Støvet's Broder fød.

Mercur.

Du gode gamle Mand, fortæl os da din Nød!

Philemon.

J meer end tyve Aar (for een, som munter nyder
Sit Ansigt's Sved, er det en Tid, som hastig flyder),

J meer end tyve Aar fik Baucis ingen Søn,
 Thi Zeus foragter steds en alt for stormist Bøn;
 Forgieves raabte vi, men da vi ydmygt hvillte
 Ved Almagts Raad og taug, da saae han os og smilte.

Jupiter.

Et ydmygt Hierte kun er ham behageligt,
 At han bønhorer Støv, er Naade, ingen Bligt.

Philemon.

Han skienkte os en Søn, og hvilken! denne Smerte
 Skal sige det! hvor ømt, hvor dydigt var hans Hierte!
 Som Amor var han skion; men, Venner, hvilken Fryd,
 Hvad Noes er ei en Søn, som offerer sig til Dyd!
 Tit fandt jeg ham paa Knæe, og saae hans Dine svømme,
 Af Andagt straalende, i hede Taarestømme.
 Dog græd han ei for sig, han bad for os om Aar
 Og om Belsignelser til disse hvide Haar.
 Tit, naar vi gamle to, saaledes som vi pleie,
 Med Morgenrøden alt stod muntre fra vort Beie,
 Da fandt vi Brandet paa vort Ildsted; naar jeg kom
 Til Algeren, vi har, saa var den gravet om;
 Og til sin lille Koe fandt Baucis friske Klover
 Hver Morgen i sin Kurv.

Mercur.

Skion i de mindste Prover
 Er Dyden. Guder selv maac ære slikt et Bryst.

Philemon.

At Venner, at det var vor Rigdom og vor Lyst!
 Get Hierte var kun til, og dette var vi visse,
 Get var saa smukt som hans; det slog i hans Narcisje.
 Alt i de spæde Aar fornam vi Gamle vel,
 At de oplivedes ved en og samme Siæl.

Det rene Offer ligt, hvis helligede Flamme
 Hver Zephyr skiller ad — som den dog er den samme,
 Som naar den vorer nu, og samler sig med eet:
 Saa flød Narcis'ses Siæl i Siælen af Uret.
 Jeg saae dem samles først paa vore Offerhøie,
 Der mødtes de i Smil fra der' henrykte Die;
 Thi, som Uret var vor, saa var hun Dalens Fryd,
 From var hun som Uret, skion som Natur og Dyd.
 Hun tabte, ung endnu, sin Moder og sin Fader,
 Som efterlod sig kun hvad Armod efterlader,
 Belsignelser og Støv; dog læste de med Lyst
 Først Navnet af vor Søn i deres Datters Bryst.
 Fem Somre var de nu alt bundne med en Kiæde
 Af himmelsk Drift og Dyd, og, Elskov! med din Glæde,
 Og, da den første Mai nu allerede var
 Bestemt til Høitidsdag, da nu det elskte Par . . .
 O Zeus, af dette Suk — tilgiv en Faders Hierte!

Jupiter.

Ven, føle Guderne dog selv den Frommes Smerte,
 Og de belønne Graad, som uden Galde flød!

Mercur.

O sig, det beste Par, hvor faldt det? hvilken Død?

Philemon.

Nu var endnu en Nat, en liflig Drom tilbage
 Imellem dem og de saa længe ønskede Dage.
 Hans Brud, som Nattens Lys i vores Hytte fandt,
 Hvor hun ved Baucis Bryst paa Brudekrandsen bandt,
 Narcis'se, henrykt ved den næste Morgens Lykke,
 Gil ved sin Indlings Arm. Vi fulgte dem et Stykke.
 Nu stod vi — stumme Lyst, hvormed vi dengang saae
 De to Belsignede nu sidste Aften gaae!

Men hastig kom en Strøm af Taarer til vort Døie,
 Vi græd, og dette var et Forbud fra det Høie.
 Jeg trykte Baucis Haand, hun min; vi fandt det vel,
 Det stille Bink om Dval, som truede vor Siæl,
 Dog ingen vovede at sige hvad den følte.
 Men nu blev Himlen sort, og rundt omkring os brølte
 Den hule Torden, Gud! men Skyen svævede
 Tung over Dalen, mørk og græsfelig at see.
 Da foer den hastig ud, den skrækelige Lue,
 Og, Guder, hvilket Slag! endnu maa Siælen grue.
 Med Slaget skreg vi alt: Aret, Narciss', Aret!
 Og i det samme Nu var begges Indfald eet.
 Vi skreg, og løb, og fløi, ei spørgende hvorefter,
 Mar, Svaghed, alt blev glemt, vor Angest gav os Kræfter.
 Vi naaede aandeløs den skrækelige Dal,
 Og fandt . . .

Han holder grædende inde.

Mercur.

Du gode Mand, hvor rører mig din Dval!

Jupiter.

Min Ven, mit fulde Bryst vil smelte ved din Smerte.

Philemon.

Livløse holdt de sig op til hinandens Hjerte!
 Vi sank hen over dem, halv døde sank vi hen;
 Men døde blev kun de, vi, vi stod op igien
 Til større Bitterhed, til Slag, som daglig saare.

Mercur.

Et saa elskværdigt Par fortæner dine Taare.

Jupiter.

Men meer, Elysium!

Fjerde Optrin.

Baucis. De Førrige.

Baucis.

Nu, elste Venner, gaaer!

Et lunkent Urtebad, som der i Kamret staaer,
 Vil, troer mig, være ret en Lægedom for eder;
 Dets Kraft er styrkende. Gaaer, medens jeg bereder
 Bort lille Aftenbord. Seer, Venner, dette Kar
 Med Mælk og Frugt og Brød er alt hvad Baucis har.
 Nu var jeg rundt omkring at laane Viin til Drikke,
 Men jeg undseer mig ret, thi af, de vilde ikke!
 I Morgen faaer jeg vel.

Jupiter,

i det han gaaer bort med Mercur.

Zeus selv velsigne dig!

Femte Optrin.

Philemon og Baucis.

Baucis.

Den Mand's Velsignelse, den, af den smelter mig!

Philemon.

Al Baucis, er det ei en sand, en bitter Smerte,
 Som egen Mangel gjør den Frommes omme Hierte?
 Al, den forhindrer os, at give Hungrige
 Alt det, vi unde dem, til Bederqvælgelse.

Baucis.

Ja, gode gamle Ven, nu leve vi dog længe
 I Hytten her, og veed ei hvad det er, at trænge;
 Men nu fornemmer jeg hvor lidet vi dog har.

Philemon.

Veedst du da intet meer at give dette Par?

Baucis.

Vor Høne, veedst du vel, de stjal for nogle Dage,
 Nu er den ene Gaas alt hvad vi har tilbage;
 O Born, jeg feedte den til eders Høitidsdag!
 Nu er den lobet Zeus, det er den hele Sag.

Philemon.

Gaae, Baucis, lav den til, thi denne maae de have;
 Og derved bliver den for Zeus en Dffergave.
 Dog, skal vor lille Koe ei kalve snart igien?
 Saa vil jeg bringe Zeus vor Kalv.

Baucis.

Min vise Ven,

Philemon, dine Raad var altid dog de bedste!
 Jeg gaaer, men bliv du her og vent de fromme Gæste.

Aria.

Benlig, trofast understøtte
 Eger den forsaldne Hytte;
 Grenen af et ringe Træ
 Stivner dig, mit svage Knæ!
 Men, naar Sielen vakler, raver,
 Og fortunled segner hen,
 Saa kan du kun styrke den,
 Edleste blant Himlens Gaver,
 Du min troe, min vise Ven!

E.

Hun gaaer.

Siette Optrin.

Philemon allene.

J, Guder, veed det selv, om jeg har for begiært
 Meer end det Brød, som J saa naadig har beskieret!
 Med skionsom Nøisomhed saae jeg, hvor overflødig

I daglig gav mig Dnm alt hvad jeg havde nødig;
 Dog tør en gammel Mand, ter han paa Gravens Bred,
 Forvovent ønske sig end een Ulyksalighed —
 Een, for han døer? o Zeus, ei Høihed eller Ære,
 Og ei min Ungdoms Kraft er det, jeg vil begiere,
 Og ei et varigt Liv; nei, gode Guder, nei:
 Døe snart! til mine Børn er ingen anden Bei,
 Dem staaer min Uttraae til. Dog harmes ikke over
 En Skabnings Driftighed, en Ven, som Dernen vover!
 Og om det tiener mig, og om du vil, saa giv
 Et Aar, et Glædesaar, endnu i dette Liv!
 Den Lyst at giøre vel, den Nøes at ligne eder,
 Den Magt at lindre Nød og Ulyksaligheder,
 Magt at omskabe dem til nye Betsignelser —
 O Betslyst, Sielen døer i dine Billeder!
 Naar nød jeg dig? Dog Zeus har negtet dig med Rette,
 Kun vise, store Mænd, kun Guder gav han dette,
 O høie Dyd, kun dig!

Aria.

Af Dybets diamantne Sluser
 Frempible Væld af Salighed,
 Fra Klippen risler, skummer, bruser
 Betsignelsernes Fylde ned;
 Dig, flakke Dal, og eder, Enge,
 Bød evig Viisdoms Lov at trænge
 Til Klippens Strøm og Dybets Væld:
 Saa var det, at den kun beskierte
 Dig, dybe Siel! dig, høie Hierte!
 Magt at uddele Lyst og Held.

Syvende Optrin.

Jupiter. Mercur. Philemon.

Jupiter.

Hvor glædes vi derved,

At denne Sammelplads af Uretsfærdighed
 Har slikt et Par; at den kan roses af at nære
 To Udele i sit Skiod, hvis Dyd er Jordens Ure!

Philemon.

Ven, du nedtrykker mig med alt for megen Roes.

Mercur.

De Guder, som du selv beværtede i os,
 Betsigne dig, min Ven, med glade Nar, med mange!

Baucis bag ved Scenen.

Philemon, hjælp mig dog! den Gaas er ond at fange!

Philemon gaaer.

Ottende Optrin.

Jupiter. Mercur.

Jupiter.

Mercur, den Ure, som os vederfares her,
 Er meer, end Viraksdunst, end Hecatomben er.
 Fra Jordens zylde Tid — o Tid, som er forsvundet! —
 Fornam jeg ei den Lyst, som jeg i Dag har fundet.
 Hvor Menneket af Stov dog kan forskionne sig,
 Mit Værk, ved Dyd! hvor nær den løfter ham til mig!
 O Dyd, som selv en Gud med største Ret tilbeder,
 Da Menneket ved dig gav Himlen Saligheder!

Mercur.

Da her de gamle Folk fortrolig taltes ved,
 Da smeltede mit Bryst i om Veemodighed,
 Og neppe hindrede jeg Taaren i at flyde.

Jupiter.

Selv Guder's Dine kan saa smukke Taarer pryde.
 Afvender ei den Dyd, som her i Hytten boer,
 Den Straffestraale, den som af min Høire foer
 For at begrave dem i Smul og Stov, de Haarde,
 Som negtede mig Tag, en Krog i deres Gaarde!
 Dog, hvilken herlig Løn fortjener dette Paa!

Mercur.

O Zeus, den Løn er det, som Jorden ikke har!
 Selv Purpur vil for det kun være Sørgelæder,
 Og Kroner ringe Muld, mod den, som det begræder.

Jupiter.

Den Dyd, hvis Glands var skjult af dette lave Tag,
 Bør ved et Undertegn forherliges i Dag.
 Af mig var Throner lidt mod det, som de har givet.
 Han tager Urnen og strøer Asken i Luften.
 Aret, Narcisse, kom! Zeus skienker eder Livet!

Niende Optrin.

Jupiter. Mercur. Aret. Narcisse.

[Aret og Narcisse.]

Duetto.

Aret.

Klare Perler, gyldne Straaler,
 Nectar i krystalne Skaaler,
 Tanken i mit Bryst!

Hvad er reent, o Myriader!
 Hvad er helligt mod Alfader
 Og hans Lyst?

Aret og Narcisse.

Hvad er helligt mod Alfader
 Og hans Lyst?

Narcisse.

Marmorflipper, Myrthesfygger,

Altene, som Almagt bygger,

Dg, o du, min Krands!

Hvad er skönt, o Myriader!

Hvad er herligt mod Alfader

Dg hans Glands?

Aret og Narcisse.

Hvad er herligt mod Alfader

Dg hans Glands?

E.

De staae en Tid lang ubevægelige, og komme efterhaanden til sig selv.

Aret.

Hvor er jeg?

Narcisse.

Hvilken Drøm!

Aret.

Zeus, lær mig hvad jeg er!

Narcisse.

Hvem hører jeg? Aret! af Dindling, er du her?

Aret.

O Himmel! o min Brud, o lad mig . . .

Han omfavner hende.

Narcisse.

Evig Høie!

Jupiter,

i det han fører Mercur bort.

Kom, Søn, og lad dem selv!

Tiende Optrin.

Aret. Narcisse.

Narcisse.

Men mørkt er dog mit Dø!

Hvor snever er min Siæl mod fer! den er igien
I Fængsel, af Aret, og du har fængslet den!

Aret,

i det han seer sig omkring.

Hvad seer jeg? var vi ei i Lunden? kan du flytte,
O Straale, os saa langt? thi er ei her vor Hytte?
Min Fader har os vel, nu hørte vi ham ja,
Hans Stemme vakte os, hvi skjuler han sig da?

Narcisse.

Men sig, hvem klædte dig, hvem prydede Narcisse
Med denne Brudedragt, og kronede vor Jøse?
Hvad? var det Hymens Skierts? var det vor Moders Haand?

Aret.

Har da den mørke Skye aldeles kvalt min Aand?

Han seer til Vinduet.

O Underværk! Olymp er ikke skjult i Torden,
Diane seer igien saa mildt, som før, til Jorden
Fra sin lazurne Bogn, og du, Ocean, hvori
Naturens Fader nu saa rædsom før forbi,
Du tier! Seer jeg ei den skrækkelige Straale
Af Almagts Glands endnu, som Diet ei kan taale?
Dg seer den lyse Lund, og flygter til din Arm
Dg skjuler dig i min for Stemmen af hans Harm?
Narcisse! veed jeg ei, hvor skielvende, hvor kolde
Vi holdt hinandens Haand, og kunde neppe holde?
Hvor stiv jeg hældede til Stammen af en Teg,
Da jeg med eet fornam — hvad, eller drømte jeg?
Fornam jeg ei saa sødt, saa hastig, som vor Due
Paa Amors gyldne Piil floi fordum fra hans Due,
En Barme — her et Skud, ret her i Hvirvelen?
Dg saae dig saa ei meer? og fandt dig saa igjen?

Men, Guder! hvor og naar? Hvorledes skal jeg sige
Min Drom, hvor fandt jeg Ord til det som ei har Dige?

Narcisse.

O Under! bragte dig den smukke Drom maaskee,
Som min befriede Siæl, til hine Salige?
Thi pludselig forsvandt Naturen, for mit Die
Sank Evighedens Nat med Straalen fra det Høie,
Og, mørke Tanarus, dybt laae jeg alt i dig,
Da Dødens kolde Skræk igiennemstrømte mig!
Saaledes greb den dig i denne sorte Hule,
O Psyche, Deilige, som intet kunde skjule
For Cythereens Harm, ei Amor selv, din Mand,
Da hun nedstødte dig til Plutons mørke Land!

Aret.

O Himmel!

Narcisse.

Endelig oplives jeg, og vover
At stamme: min Aret! og Dret undres over
Det sig bekiendte Svar. Jeg griber efter den
Som nævnte mig, og er — i Armen af min Ven,
Og...

Aret.

Store Zeus! o Drom, hvor al min Gidning standser!
Mon ei en anden Drom bedaarer mine Sandser?
Hvad hører jeg? thi mig, og mig, har Morpheus ført
Til Tanarus, og jeg har nævnt, og jeg har hørt!
Da Dødens kolde Skræk nedstrømte fra min Føse,
Da Nat omspændte mig, da raabte jeg: Narcisse!
Og fandt, og trykte dig herop til dette Bryst,
Og Plutons Mørke selv forøgede min Lyst.
Da var det, at med eet en himmelsk Glands fordriver

Den mørke Nat. Det er endnu som om jeg bliver
 Den venlige Mercur med Slangestaven vaer.
 Hvor mildt var ei hans Vink! „Følg mig, udvalgte Par!
 Frygt ikke!“ raaber han. Saa vinker han, og tier.
 Vi følge ham med Mod paa mørke, snevne Stier
 Til Acherons Morads. Der, hvor vi muntre sprang
 I Charons lette Baad! Han smilte selv engang,
 Den vilde gamle Mand, som faa kun glade følge,
 Og hurtigt deelte han den sorte, seie Bølge.
 Men neppe naaede vi den skrækkelige Bred,
 Før vi med eet blev ført for Plutons Dommersted.
 Ild, som fortærer, er i denne Guddoms Mine,
 Og Strengbed straalere fra den høie Proserpine.
 Paa mindre Stole sad den underjord'ske Ret,
 Som hører sidste Gang og dømmet Mennesket.
 Men Minos blader i vor Ungdoms Dagebøger,
 Hans Ansigt klares op, jo længere han søger,
 Mild raaber han tilsidst: „o I, hvis spæde Aar
 Var offrede til Dyd, gaaer, fromme Siæle, gaaer
 Til elysæisk Lyft!“

Narcisse.

Det overgaaer Forstanden!

Er det en Mulighed: een Drom saa liig den anden?
 Ved Jupiter, Aret, han har med egen Haand
 Oft disse Billeder i vor henrykte Aand!

Aria.

Naar Synilden gidster igiennem vort Bryst,
 Da ryster, da bæver, da iisner vort Hjerte;
 Saa staaer det udmatted, o Støv, af din Smerte,
 Og svulmer og brister af Gudernes Lyft!

Naar Tordener buldrende falde fra Støvet,
 Fornemme vi gysende, bange, bedrovet,
 Det fremmede Bud;
 Men Lanterne trættes, og rabe, og svimle,
 Og slumre, og synke i Himlens Himle,
 Og drømme om Gud.

E.

Ellevte Optrin.

Baucis. De Forrige.

Baucis,

i det hun træder ind.

Tilgiver, Venner, at . . .

Aret,

som løber hende i Møde med aabne Arme.

O Moder!

Narcisse.

Lykkelige . . .

Baucis.

Hvad seer jeg? Gud, af!

Hun synker afmægtig i Arets Arme.

Aret.

Zeus! hvad vil dette sige?

Narcisse, hjælp! hun døer!

Narcisse.

J Lærer, hjælper mig!

Tolvte Optrin.

Philemon. De Forrige.

Philemon.

Hvad hører jeg? hvad er, hvis er det bange Skrig?

Aret.

Min Fader!

Philemon,
som viger bestyrket tilbage.

Himmel!

Narcisse.

Hvad? du hæver?

Philemon.

Ewig Høie!

J Magter fra Cocyt, hvad viser J mit Dø?

Aret.

Af, Baucis døer! og du, min Fader, flyer Aret!

Philemon,

som træder noget nærmere og lægger Hænderne paa Brystet.

J elste Skygger! af,

Grædende.

velsignet, gierne seet!

Narcisse.

Hvad? hvem?

Baucis,

som kommer til sig selv.

Hvor er jeg?

Aret.

Her, min Moder! ved vort Hierte.

Philemon.

J Guder, kiertser J saa grusomt med vor Smerte?

Aret.

Hvor mørkt!

Baucis.

Mit Syn, min Drom, nu atter seer jeg den!

Aret.

O Elste, kiender du da ei dit Barn igien?

Philemon,

som klapper Aret paa kinden.

Dog, det er ingen Spind, som du af Lusten væver,
O Nat!

Baucis,

som lægger Haanden paa Narcisses Bryst.

Jeg føler her et Bryst, mod Haanden bæver
Et Hjerte!

Philemon.

Jupiter, har da din Almagts Haand
Skabt dem paa nye?

Aret.

O, nu gaaer Skyen fra min Aand,
Nu veed jeg eders Tvivl, og nu er min forsvundet!
Ulmægtige endnu, som døde, har I fundet
Os begge, der vi laac; for døde har I bragt
Os hjem, og derfor har vi denne Brudedragt,
Og derfor bandt I vel de Krandsse, som Narcisse
I Aftes flettede, med Taarer om vor Jøse.

Philemon.

I Dag? hvor? hvad? for død? o Zeus! hvad siger du?
Nei, hvert et Dieblif forvirrer meer endnu!
Saa veed I selv da ei, hvad Skiebne I har prøvet?
Dog i din Arm, o Død, er man sin Sands berøvet!
Belan, fornemmer da: en Maaned er det alt,
At Tordenstraalen tung paa eders Jøse faldt;
Den samme Nat endnu, Gud veed, med hvilke Sukke!
Vi samlede jert Støv i denne Aftekrulle.

Aret.

Hvad siger du?

Narcisse.

O Pan!

Philemon,

som imidlertid har taget Afstruffen og funder den tom.

Hvor er den? — Det jeg seer,

J Guder, det er nok! jeg tvivler ikke meer.

Barmhiertige, J saae vort Sul, vor bittre Smerte,

J bragte disse Børn tilbage til vort Hierte!

O evig, evig Tak for denne Misfandhed!

Haucis.

O er det mueligt? Gud, saa naadig saae du ned

Til os? o gode Zeus! min Siæl, mit Hierte smelter

J Priis, med denne Strøm, som af mit Die vælter.

Aret.

Et helligt Gysende igiennemstrømmer mig!

Narcisse.

Hans Torden flaaer igien, jeg bæver: saae jeg dig,

O Erebus?

Aret.

Og jeg? o Skiebne! Nei, du Svage,

Forst ei deri! min Siæl, hvi vil du see tilbage?

Saa var det ingen Drom?

Narcisse.

Kan samme Tid, som her

Blev deelt i lange Aar, kun være Timer der?

Det hele Maaneløb, hvori de Fromme græde,

Var kun et Dieblif i Ewighedens Glæde!

Aret.

O Elfte, ved hvis Bryst vi smage den igien,

Den Vellyst! — at vor Mund kun kunde nævne den,

Den som nedstrømmede fra Gud paa vore Siæle!

At J, som græd vor Dod, som Sul saa længe qvæle,

Halv maatte see den, halv! Men nei, til sig en Fryd,
 Nei, til Elysium har Støvet ingen Lyd!

Aria.

Philomele slaaer og flukker,
 Lærken quidrer om sin Fryd:
 Himlens høie Borger sukker,
 Hjertet banker, Taaren rinder,
 Læben aabner sig, og finder
 Til sin Himmel ei en Lyd.

E.

Philemon.

Min Søn, min beste Søn, af elsker du din Fader?

Haucis til Narcisse.

Din Moder — af du veedst, Narcisse, om du hader . . .

Aret.

O Elfte, denne Dal, saa smuk I troe den er,
 Er Hede, maver Sand, er bar mod Marken der,
 Hvor Dydens Fødeland, hvor Skionheds rette Sæde . . .

Philemon.

I Guder, aabner dog min Siæl til eders Glæde!

Aret.

Der er en evig Dag, en Sol, saa klar, saa mild,
 Saa Siælen smelter bort i Belyst ved dens Ild.
 Der lugte Roserne saa himlisk, Bryttet nyder
 Den rene Ether frit, man aander Lyst og Dyder.
 Der loffer Guderfrugt til Skyggen, tæt derved
 Er Klipper af Krystal, hvor Nectar skummer ned.

Haucis.

Hvor svulmer ei mit Bryst!

Philemon.

Jeg seer, jeg troer at smage!

Aret.

Her vandrede vi nu, snart frem og snart tilbage,
 Og endelig indbød den alt for søde Lugt,
 Og Syn, og hellig Drift til dig, du gyldne Frugt!
 Vi smagte den endnu halv gysende, og bragte
 Den rene Guderdrif til Munden, og vi smagte;
 Da jeg med eet fornam en Glands, Dianens lig,
 Som straalte fra min Brud, og reent fortrylte mig,
 Thi slige Farver har ei Keuxes kunnet finde,
 O Amathunte, til din deilige Gudinde,
 Da hun paa Idens Mark for Priams stolte Son . . .

Narcisse.

Og du, min Ven, og du blevst meer end dobbelt skion:
 Udødelighed sad paa dine Purpurlæber,
 Guddommens Lys, en Glands, som jeg forgieves stræber
 At nævne, straalede fra Diet af Aret.

Gaucis.

Nei, Mennesket af Støv kan ikke fatte det!

Aret.

Halblendet faldt vi ned, og stammede, og søgte
 Om Ord, og fandt kun Gul. En stille Graad forøgte
 Den Belyst, som den sang. Kun Taaren hørte du,
 O Zeus! til Hymner var vor Mund for svag endnu.
 Men mægtig Harmonie, en himlisk Røst af mange,
 Som sang hans Godheds Lov, guddommelige Sange,
 Som hvert et Træ og hver en Klippe sang igjen,
 Afbrød den tause Lyst, og reent opslugte den.
 Vi følge Glædens Lyd. Den fører, den oplader
 Vort Syn et Labyrinth af Myrther. Al min Fader!
 Her, hvor den rene Siæl opoffer sig til Gud,
 Er Belyst, som min Mund dog aldrig stammer ud.

Philemon.

Jeg føler den, Aret, og mine Taarer rinde.

Baucis.

O Under! hvilken Lyst! skal den endnu forsvinde
I større Lyst?

Aret.

Paa Gruus af Perler saae min Mand
Et gyldent Altere af Jovis egen Haand;
Dog intet Billede, thi hist kan hvert et Die
See Helligdommen selv, og daglig see den Høie.
En Kreds af Hellige, med Krands paa Hovedet
Dg lyse Klæder, laae paa Knæe for Alteret.
Men ingen Dødelig har hørt Citharen klinge
Saa høit, sliq Priis til Gud kan Guder kun frembringe.
Jeg legte, troer jeg, selv paa sliqt et Strengespil,
Dg sang med Phoebi Konst min Følelse dertil.

Narcisse.

Ja, ja, vi sang, Aret! jeg svarte dig, og længe
Derefter klang endnu Citharens høie Streng,
Endnu, da Baucis Arm alt trykte anden Lyst
Dg anden Salighed i dette fulde Bryst.
Men at beskrive dig gaaer over Støvet's Erne,
O Lyst, som Salige selv ikke veed at navne!

Philemon.

Mit Barn, vi fatte dig; thi navnløs er endnu
Den Lyst, du lærer os, saa himmelsk taler du.

Baucis.

Alt, hvor velsigner jeg de festelige Dale!
Jeg seer Elysium, o Born, i eders Tale,
Jeg hører det!

Aria.

Naar rædsomme Toner

Hellig stille snige

I de gyldne Strenges,

Og afbrudt og længe

Bæver i det Dybe:

Fandt jeg Belyst krybe

Kold omkring mit Bryst;

Naar de langsomt stige,

Løbe let, og stige,

Bittre Lyst, og stige,

Sværme, rase, trænge

Heit til Guders Throner:

Qvaltes jeg af Lyst.

E.

Dog meer!

Aret.

Mig faldt en Tanke ind,

Som, før ei tænkt, med eet betog mit glade Sind.

„O Brud! de beste To — vor Fryd er deres Smerte!

Narcisse, var de her! af, laae de ved vort Hierte!“

Saa raabte jeg. Da kom den Røst af Tordener,

Som kaldte os ved Navn, og see, da stod vi her!

Umodne vel endnu til hine Saligheder,

Ei glade nok maaskee, hvor Glæden fattes eder,

Hiemkaldtes vi hertil. Vi stod, og talte om

Vor korte Drom endnu, o Elskte, da I kom.

[Haucis.]

Ei Døden samler os med dem, hvis Død vi græde —

Et Under.

Philemon.

Stiebners Gud, o du som skaber Glæde,

Hvorned fortiente vi den Miskundhed, den Fryd,

Vi usle Mennesker, vi Støv?

Trettende Optrin.

De Forrige. Jupiter, Mercur i guddommelig Pragt.

Jupiter.

Bed eders Dyd!

De Forrige, alle,
i det de falde beslyrte paa Kneer.

I Guder!

Jupiter.

Frygter ei! staaer op! mon Guder agte
Paa deres Legemer, hvis Siæle de betragte?

Mercur.

See Zeus, og see hans Son, og kiend, o fromme Far,
De Vandringsemænd, som du saa glad beværtet har!

Philemon bævende.

Hvad kan jeg . . .

Jupiter.

Bæver ei! og kom jeg skiult i Torden
Dg mørk af Hevn, da zittre Dybene i Jorden!
Men den Uskyldige skal smile i min Fred,
Han har den stolte Ret til min Fortrolighed.
Endnu engang, staaer op!
De staae op.

Philemon.

O alt det Godes Fader!

Det Mod, som i mit Bryst dit Magt=Ord efterlader . . .

Haucis.

Hvem af os var den værd, den Væ, som os skeer,
O Gud! den Salighed, som denne Hytte seer?

Jupiter.

I alle.

Aret.

Fryd paa Fryd!

Narcisse.

O Svælg af Saligheder!

O!

Mercur.

Det er Gunders Lyst, at skabe Lyst til eder.

Jupiter.

Alt blande Nectar i den Frommes Vand, og Lyst
 Og himmelsk Salighed i hans beklemt Bryst,
 Alt tit besøge vi, naar Frækhed sover rolig,
 Skiult i en fremmed Dragt den Redeliges Bolig.

Philemon.

O Stovets store Ven, som med din Almagts Haand
 Togst Smertens Centnerlast fra vor nedtrykte Land!
 Hvad er det Offer, som den Fattige tilbyder?
 Hvad er vor Tak til Zeus?

Jupiter.

Erbedighed og Dyder.

Mercur

til Arct og Narcisse.

Men du, fra Plutons Land tilbagevinkle Par,
 Du hvis Ledfager jeg i Dødens Skygger var!
 Dit Die, synes mig, seer smagtende tilbage
 Til det Elysium, du har begyndt at smage.

Arct.

Vi savne Salighed, saa nær hos Jupiter?
 Der er Elysium, hvor han saa naadig er.

Jupiter.

Og til Elysium skal Morpheus atter bringe
 Dig i Narcissens Arm paa Søvnens Rosenvinge;
 Men nyd først her, o Par, den gyldne Alders Fred,
 Vær disse Gamles Trøst og deres Salighed,

Dg hielper samlede at plante, at udbrede
 I dette onde Land den Dyd, som I tilbede!
 Jeg kaldes af Olymp. Velan, Philemon! sig,
 Hvad ønsker du endnu? hvad, Baucis, fattes dig?
 Hvad vil I? Biergets Guld? hvad eller vil I Kroner?
 Tael! vil du, fromme Par, beherske Millioner?
 Frygt ikke! var det ei Zeus, som du maattede
 I Armodis Dragt? dit Navn er stort i Himlene!

Philemon.

Hvad skal jeg Drøm i Stov — o Gud! hvad skal jeg sige?
 Dg o, hvor kan mit Bryst . . . Den Naade uden Lige,
 O Jupiter! din Vart, hvad kan han ønske meer?

Baucis,

i det hun peger paa det unge Par.

Her er vort Tyrstendom! det er vort Guld, du seer!

Philemon.

Dog, Herre! svulmer nu en Væn i dette Hjerte,
 En sød, en stille Lyst! af, om jeg stolt begierde . . .

Jupiter.

Tael!

Philemon.

Denne Hytte, som den store Guders Gud
 Har herliggiort i Nat, af, maatte dog dit Bud
 Indvie den, dig selv til Helligdom, og smykke
 Os to med Infuleet! hvor stolt var denne Lykke!
 Den stumme Pilegrim gior da min svage Mund
 Alfaders Undertegn i glade Hymner kund,
 Dg paa dit Altare skal Drens Fedme flyde,
 Hvis Riød den Hungrige velsignende skal nyde.
 Men naar det viede Staal sank af min høire Haand,
 Naar Baucis mat og svag nu trættes af sin Aand,

Da, Herre, lad os i hinandens Arme sove,
 Og ved dit Alters Fod! Det er den Bøn, vi vove.

Jupiter.

O du, i Dnsker selv endnu den Dydige,
 Din Bøn, o gamle Mand, var god. Velan, det skee!

Under Torden og Lynild aabner det Jnderste af Skuepladsen sig, som
 forestiller et prægtigt Tempel. Til samme Tid nedlade to Skyer sig,
 som leste Jupiter og Mercur op til den halve Høide af Skuepladsen,
 hvor de staae stille.

Philemon,

som, tillige med de øvrige, ligesom vaagner af den dybeste Genrykkelse.

Almægtig . . .

Baucis.

Hellig Skræk betog mig.

Philemon.

Hvem udgrunder . . .

Aret.

Hvor er jeg da?

Narcisse.

O Dag, hvor stor!

Aret.

Hvor fuld af Under!

Fiortende Optrin.

De Forrige. Naboer og Naboerster,

som, løkkede frem af Tordenen, trænge sig fra begge Sider ind paa Skuepladsen, og i samme Dieblisk bæve med Frygt og Forundring tilbage.

Jupiter.

Ja, bæv kun, frække Folk! skielv for den Vandringmand,
 Som du saa haardt i Nat har negtet Brød og Vand!
 Alt tordnede min Harm, hvad kunde da beskytte?
 See dem! de To — din Spot! de viede mig der' Hytte.

Dog, tænker ei: vor Synd er glemt af Jupiter!
 See, Skyen svæver tung paa eders Hoveder!
 Men vender om i Dag, i dette Huus tilbeder
 Mit Navn, og lærer Dyd, og see, jeg elsker eder!
 Seer mit udvalgte Par, velan, og følger det
 Med Sang og hellig Dands til Brudealteret!
 Af disse Skiebne fat det Ord, som Almagt talte,
 O Folk: dens Løn er vis, som gjør hvad Zeus befalte!
 Under Lyden af Triumpf-Musik, som Chorets Sang understøtter, blive
 Jupiter og Mercur løstede langsomt op til Himmelen.

Femtende og sidste Optrin.

Philemon. Baucis. Aret. Narcisse. Naboer og Naboerker.

Chor.

Triumpf! Triumpf! og Støvets Sønner

Skal prise den Almægtige!

Zeus er Allgodhed, naar han lønner,

Dg selv i Hevn Forbarmelse!

Triumpf! Triumpf! og Støvets Sønner

Skal prise den Almægtige!

Philemon. Baucis. Aret. Narcisse.

Han tæller Armod's Guf og Dyder,

Dg paa den Frommes Straaetag flyder

En Strøm af hans Velsignelser.

Chor af Naboer og Naboerker.

Selv den, som trodsfende forlader

Hans Bei, den revser han som Fader,

Dg straffer med Formaninger.

Det hele Chor.

Triumpf! Triumpf! og Støvets Sønner

Skal prise den Almægtige!

Zeus er Allgødhed, naar han lønner,
 Dg selv i Hevn Forbarmelse!
 Triumpf! Triumpf! og Støvets Sønner
 Skal prise den Almægtige!

Philemon.

Nu seer jeg ham ei meer, og nu forsvandt
 Den gyldne Rand af den lazurne Skye,
 Den Bogn af Luft, som bar Naturens Fader
 Dg dig, o Almagts Sendebud!
 Op til Olymp bar Skyen Guders Gud;
 Men her, og her, har Jupiter sin Throne,
 Hvorfra han naadig til os seer.
 Her bygte før et Bink af Almagts Die
 Hans Navn en stolt, en evig Urestøtte,
 Et Helligdom af Hyrdens Hytte;
 Her vil han boe, den evig Høie!

Baucis.

Aria.

Laan mig din Sang, Søn af Latone,
 At prise den Almægtige!
 Min lave Hytte blev hans Throne,
 Mit Jldsted blev hans Altare!

Aret og Narcisse.

Duetto.

Aret.

Elysiun, din Sol oprinder
 I dette Bryst!

Narcisse.

Dg af, mit fulde Hierte finder
 En himmelsk Lyst!

Begge.

O Fryd, o Betsignelsers Kiæde,
 Hvor evig du er!
 Philemon skal krone vor Glæde
 Ved Alteret her!

Aret.

O Tyrster, hvad Betslyst og Ære,
 Hvad har I, som jeg kan begiere?
 Narcisse elsker mig!

Narcisse.

Jeg onsker ei Kongernes Throne!
 Aret, hvad er Scepter og Krone
 For den, som eier dig?

Begge.

O Fryd, o Betsignelsers Kiæde,
 Hvor evig du er!
 Philemon skal krone vor Glæde
 Ved Alteret her!

Chor af Naboer og Naboerster.

O fromme Par, hvis selvgraace Haar
 Nu krones med Lyksaligheder,
 Og Elskere! vi seer i eder
 Den store Len, som Dyden faaer.

En Ungkarl.

O Dyd, hvor meget kan du tøre!

En Pige.

O Dyd, hvor salig kan du giøre!

Dette hele Chor.

O vær da nu og bliv, o Dyd,
 Vor Deel, vor Stoltthed, og vor Fryd!
 Vær os at følge, hvor du leder!

D fromme Par, hvis selvgraac Haar
 Nu krones med Lyksaligheder,
 Og Elskere! vi seer i eder
 Den store Løn, som Dyden faaer.

Philemon,

staaende for Alteret.

Saa kommer nu, Velsignede, og træder
 Andægtige for Brudealteret!
 Zeus har alt selv velsignet eder,
 Men for hans Aasyn og for dette Folk
 Bekræfter den alt længe førne Sed!
 Til Pant paa den, til Segl paa Glædens Baand,
 Hvormed jeg her for evig binder eder,
 O elskte Par, giv nu hinanden Haand!

De give hinanden Hænder.

O Glæde, Glæde, fromme Par,
 Nedstrømme paa dig fra det Høie!
 Din Alder være, som din Ungdom var,
 I Almagts Døie!

Philemon og Baucis blive staaende som Tilskuere for ved Alteret, imedens de øvrige aabne en Pantomime-Dands, hvorved de to Gamle ligesledes ved Mimer vise deres Velbehag og Glæde. Efter Dandsen synges følgende Slutningssang.

Philemon.

Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
 Naar Dyden bærer Fallerne!
 Med hvilken Sødheds Fylde glæder
 Hans Flamme den Uskyldige!
 Den skienne Ungdoms Glædes forhoie
 En dydig Siæl, et roligt Døie,
 Og Nar, som Glæden svækkes ved,
 Forglemmes af Uskyldighed!

Chor af Naboer og Naboerker.
 Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
 Naar Dyden bærer Fallerne!
 Med hvilken Sødheds Fylde glæder
 Hans Flamme den Ufskyldige!
 Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
 Naar Dyden bærer Fallerne!

Baucis.

Saa seer jeg, i min høie Alder,
 Min Ungdoms Salighed igien:
 Du, elskte Par, tilbage kalder
 De Straaler, som forsvandt med den!
 O skionnefte blant Baucis' Dage!
 Zeus, til dens Glæde styrk mig Svage!
 Svagt er den Dødeliges Bryst
 Til Modres Suf og Modres Lyst!

Chor af Naboer og Naboerker.
 Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
 Naar Dyden bærer Fallerne!
 Med hvilken Sødheds Fylde glæder
 Hans Flamme den Ufskyldige!
 Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
 Naar Dyden bærer Fallerne!

Aret.

Velkomne Gaver af den Høie:
 O Haand, som trakke Dødens Pii
 Ufolt af dette Bryst! og Die,
 Som lagte Saaret med et Smiil!
 Du skionne Haand, først du har givet
 Aret sit Liv, og meer end Livet!

Du blander, evig elskte Brud,
Min Drik med Nectar, mig med Gud!

Chor af Naboer og Naboerfker.
Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
Naar Dyden bærer Fallerne!
Med hvilken Sødheds Fylde glæder
Hans Flamme den Ufkyldige!
Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
Naar Dyden bærer Fallerne!

Narcisse.

D priis mig salig, din Hyrdinde,
O Dal! min første Myrthebrands
Saae du den beste Hyrde binde,
Nu blev han min, nu er jeg hans!
Men denne Dag skal stedse være
En hellig Fest til Amors Ære,
Thi Amor med sin gyldne Piiil,
Gav mig min Hyrdes første Smiil!

Chor af Naboer og Naboerfker.
Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
Naar Dyden bærer Fallerne!
Med hvilken Sødheds Fylde glæder
Hans Flamme den Ufkyldige!
Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
Naar Dyden bærer Fallerne!

Det samme Chor.

O elskte, fromme Far! o, vilde
Det Barn, som styrer Jordens Lyst,
Forevige den Glædes Kilde,
Som han har sænket i dit Bryst!

Det halve Chor.

Giv, Himmel, at de aldrig savne
Din Fryd, naar de sig selv omfavne!

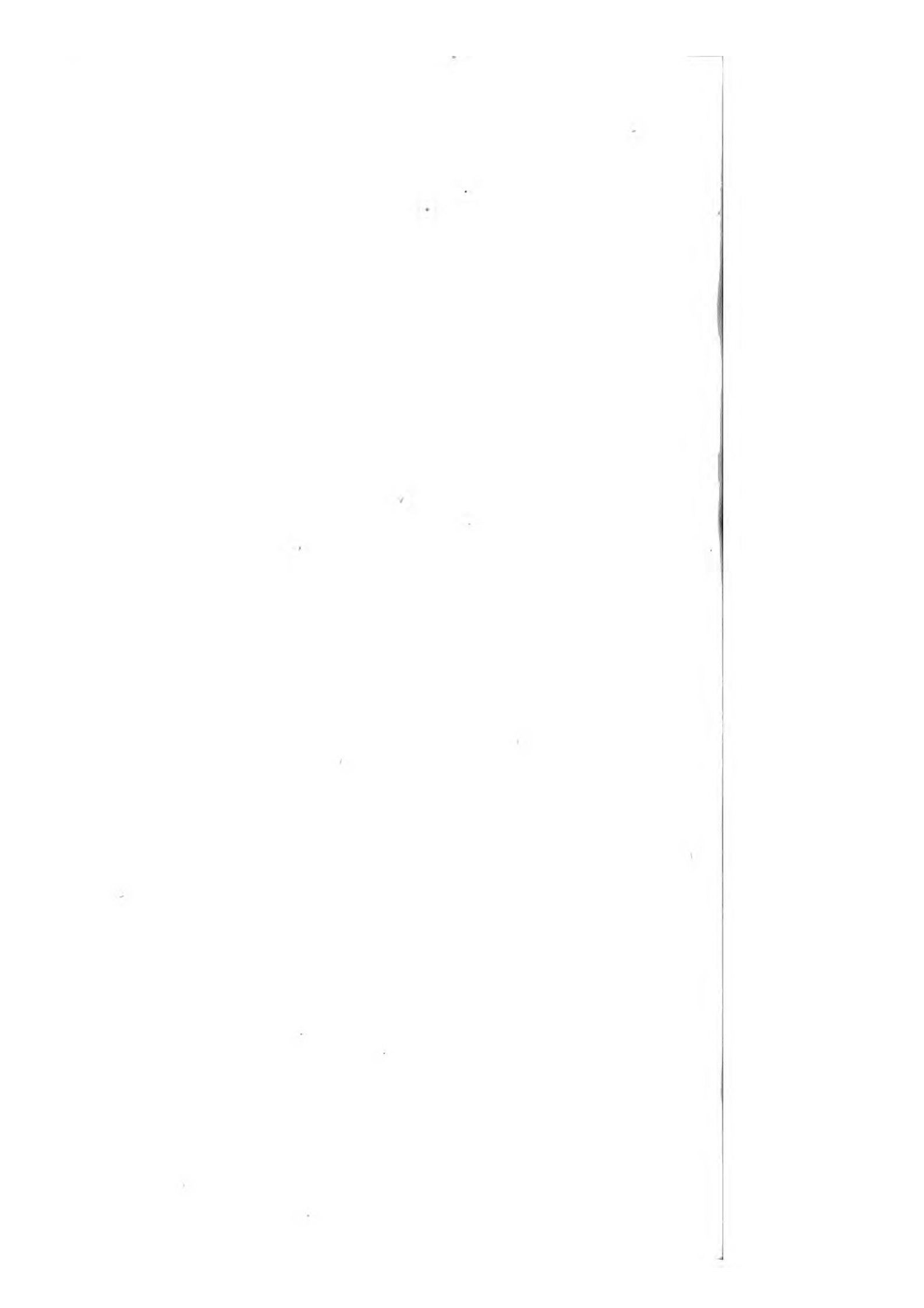
Det andet halve Chor.

Og at de, før de kaldes hjem,
See Borneborn, som ligne dem!

Det hele Chor.

Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
Naar Dyden bærer Fallerne!
Med hvilken Sødheds Fylde glæder
Hans Flamme den Ustyldige!
Hvor yndig Elskovs Gud fremtræder,
Naar Dyden bærer Fallerne!

Harlequin Patriot

eller

Den uægte Patriotisme.

En comisk Comoedie

i tre Handlinger

paa Vers.

Handlende Personer.

Harlequin.

Lisette, hans Kone.

Agnete, hans Datter.

Jost, en rig Borger.

Leander, hans Søn.

Skriver.

Sans Puff.

Geert.

Jørgen.

To Kettens Betienter, hvoraf den ene er en stum Person.

Skuepladsen er i Harlequins Huus.

Første Handling.

Første Optrin.

Lisette siterer. Agnete siter ved en Kamme. Harlequin sidder lige over for dem i en Lænestol, med Armen over Kors, og efter Anseelse i dybe Tanker.

Harlequin.

Ja, Squenz, hvis Stiel er tyk af Tankesprog og Gloser,
Den lærde Squenz i Laug med sværmende Matroser!
Kort, hvem jeg tænker paa, en laplandsk Advocat,
En suffende Bigot hos en forædt Prælat,
En grønlandsk Haar=Friseur, en Moralist til Hove,
Kan noget — gabe dog, og strække sig, og sove!
En Munk fordøier dog, og fladrer. Selv en Død
Formelder os med Stank sin Ret til Kirkens Skiod.
En Mand, ja en med Horn, med Kiæder og med Flammer,
Kan kysse Sands og Liv af Herremænd og Ammer.
En dum, trebenet Skurk har jaget mangan Helt
Fra Ponskebøllens Ild til sin Frue Moders Telt.
Men selv en pudret Mand kan floite, flaae sin Næste,
Og spille sin Fallit, saa ziirlig som den Beste.
En giennemsigtig Nar, en lustig Springere
Kan hoppe, sje Merlin, og tumle Præsterne.
En Dem, en Fidibus, det Mindste, man kan nævne,
Kan dog en Ting, det er, og har en Art af Evne;
Og hvor jeg seer et Dyr, i Jord, Luft, Ild og See,

Saa kan det, om ei meer, dog leve eller døe.
 Men en, af en — hihi! af, gid jeg fald i Daare,
 Selv græde kan jeg ei! — en from, godherttet Daare,
 En stakkels Borgerven, en patriotisk Siæl,
 Som har, af, den Fortrød, at Landet lider vel,
 At Staten uden ham gjør alt, og ester Snorer,
 At ei en usel Krig, ei selv en Krig med H****,
 At ikke Skyggen af et Gran politisk Feil,
 En lille Griffensfeld, som Enden af min Negl,
 Et Oprør, kun et Knur, som det i tomme Maver,
 At intet hjælper ham at yttre sine Gaver,
 At ei et lumpent Lab opmuntrer ham til Glid,
 At Dyrtid eller sligt fordriver ei hans Tid:
 Aha, ja han er meer end levende begravet!
 Da først, da føler han, hvor høit han var begavet,
 Sin Lunges Værd, og da hvad kan han? Himmel! nei,
 Hvad skal han tale om? og tie kan han ei!

Lisette.

Jo vist, min gode Mand, vist kan den Kloge meget,
 Som ønsker andres Vel og tænker paa sit eget!
 En Nar kan drømme, naar hans Velsærd staaer paa Spil.
 Om Jost nu kræver strengt, hvor skal det saa gaae til?

Harlequin,

som ikke har hørt et Ord af alt hvad hun har sagt.

Nei, intet!

Lisette.

Intet? hvad? o, det skal hjælpe længe!
 Herr Jost har Hvidt paa Sort og Pant for sine Penge,
 Dit Skarn!

Hun græder.

Harlequin

endnu i sine egne Betænkninger, og saaledes hede Veien igiennem.

Jeg finder ei . . .

Lisette.

Nei, ret! hvor intet er,

Uendelige Nar, hvad vil du finde der?

Og, Døsmer, Himlen veed hvor kjær du er mit Hjerte,

Det Fæe du er! jeg seer dit Kaserie med Smerte!

Du sladrer for en Stat, og tier, naar det galdt

At faae din Datter gift og al din Giæld betalt.

Det koster kun et Ord; den brave Jost tilbyder

Sit Svogerskab (vist ei af Agt for dine Dyder,

Det veedst du vel, min Slut), hans Son er ung og rig,

Din Datter elsker ham, og du betænker dig!

Der skal en Bers-Bandur, een, som maaskee kun lyver

Før fattigt Haandværksfolk — tre Blade for en Styver —

Herr Skriver, han mit Barn! men kiender du mig ret?

Saa sandt jeg elsker dig, ifald du vover det . . .

Harlequin.

Aha!

Lisette.

Min Skat, jeg skal saa ringe for dit Dre,

At . . .

Harlequin.

Stakkels Patriot, hvad skal, hvad kan du giøre?

Lisette.

Betal Herr Jost, hvis ei, gib Herr Leander Ja!

Agnete.

Min Beste, mon det kun er rigtigt med Papa?

Lisette.

Den narriske Contract, som du har underskrevet,

Er Sladder, Hiernespind, saa got som sønderrevet;
 Det mærk! Naar har man hørt om først Prioritet
 I Dettre? skionne Pant, ret skabt for en Poet!
 Og det, du drømmer om, den Fordeel af hans Bærker,
 Er Vind, hans høie Mod er faldet, som jeg mærker.
 Men Jost! og han forsmaaet! han skulde vide sligt,
 Din Dosmer, var ei da mit Barn ulykkelig?

Agnete.

Han, af han svimler!

Lisette

beit til Harlequin.

Snak! forstaaer du hvad jeg siger?

Harlequin,

endstient han virkelig er vel undskyldt for at forstaae hende, dog endnu i en
 ganste anden Betragtning end den, hun formoder.

Nei!

Lisette.

Ikke? du skal see mit Ord, og om det sviger!

Harlequin.

Hvortil skal een som jeg anvende sin Forstand?

Lisette.

Du dir?

Harlequin.

Hvad er han da?

Lisette,

der endelig bliver vaer, at hun har spildt al sin Veltalenhed.

En Nar, min lille Mand!

Harlequin.

Og er det mod hans Pligt, mod hans Natur at sove;
 Forsøgte han et Blund, hvad turde Staten vove!
 Alt kunde være tabt! en lille Kastevind
 Slog Skibet tit omkuld, naar Skipperen sov ind.

Selv sukke kan han ei, det gaaer mig meest til Hierte;
 Hvor rørende, hvor sød er patriotisk Smerte,
 Hvor ædel er den Graad, som flyder for vort Land!
 Og græde kan han ei, og ei en Draabe Vand!
 Vel kan han snige sig i Løndom til at græde,
 Og bande paa, til Nød, hans Die randt af Glæde,
 Han er vel nodt dertil; men af, den Graad, som flød
 Saaledes for os selv, sy, den er ikke sød!
 Alt dette vil endnu forferte mine Dage!
 Ei (Himmelen skee Tak!) som om vi kunde klage,
 Bor gyldne Tid er ei endnu saa reent forbi,
 At jo en Patriot har nok at røre i;
 Men af, hvad er vort Liv, saasnart det ret betragtes,
 Nu da den vilde Storm fordeler sig og jagtes?
 Vel nok! det er mit Kald, at det bør glæde mig;
 Men hvad er Staten tient med Glæden — af et Liig?
 Hvad kan jeg meer end lee som en chinesisst Duffe
 Paa Hylten? Nei, det er mit Element at sukke;
 Jeg føler det, jeg har en pædagogisk Siæl,
 Der glædes, naar et Barn har ikke teet sig vel,
 Naar han kan vise sig. Jo meer hans Pensler snerte,
 Desbedre kan man see hans faderlige Hierte,
 Desbedre skildrer han sin rene Kiærlighed
 Paa — ja, just ikke paa et reputeerligt Sted.
 Men med en Patriot, o det er ganske andet!
 Eet er at revse Born, og eet at tugte Landet.
 Sy, hvem vil vise sig saa lidet delicat
 Og — I forstaaer mig vel — paa en gienstridig Stat?
 Men af, hvad sværmer jeg? den hele Bygning falder,
 Naar . . . ja, naar Drengen først har naaet den modne Alder,
 Saa sætter han som helst sin kiære Pædagog

Heit paa Keolen hos sin Moders Spændebog.
 Naar Staten først er stærk og selv kan gaae . . . o Himmel,
 Alt er min Hjerne tom, blot Tanken gjør mig svimmel!
 Ha, Pressen sagtnes alt! skal dette vare ved . . .
 Selv Skriver, synes mig, er i Forlegenhed,
 Den Helt! men nu de Smaa? ja de maae suge Poter
 Som Bjerne! Himmel, hielp os usle Patrioter,
 Forsteen os dog ei reent, betænk os, mig især,
 I Tide — mig som har min Nation saa kjær!
 Kun een Forandring, een! Al, om du ikke røres . . .

Andet Optrin.

Jost og de Forrige undragen Agnete, som gaaer bort saasnart hun har
 hilset Jost meget ærbødig og med en frygtfuld Benlighed, paa en Maade,
 som siger at hun veed hvorfor han kommer.

Jost.

Matrosen gjør sig gal . . .

Harlequin.

Han springer op og slaaer Hænderne sammen.

Ha Himmel, jeg behøres!

Jost.

Hvorledes?

Harlequin.

Nu, fortæl!

Jost.

En gammel Patriot?

Harlequin.

O, men fortæl mig snart, er det et stort Complot?

Jost.

Den Jammer kildrer dig? hver ærlig Mand bør græde!

Harlequin.

Ja tude som en Ulv! det er min største Glæde.

Jost.

Den Dnf . . .

Harlequin.

Uhu!

Jost.

At see . . .

Harlequin meget haſtig.

Al Holmens Magt?

Jost.

En Mand . . .

Harlequin.

Kun een?

Jost.

En, ſom har Børn, og ei har ſund Forſtand!

Harlequin.

Hvem mener han, Herr Jost?

Jost.

Dig, Naboe!

Harlequin.

Det var ærligt.

Jost.

Meer end du troer. Maafkee jeg dømmer alt for kærligt.

Harlequin.

Uf!

Jost.

Men jeg haaber dog, at det er Raſerie . . .

Harlequin.

Gi!

Jost.

Thi er Hjertet det, ſom Feilen ſtikker i . . .

Harlequin.

Hvorledes?

Ioft.

Det er vel, at jeg har seet dit Hierte
Saa tit oprigtig rørt, saa emt ved andres Smerte.
Jeg kiender dig, jeg veed, du est ei den, som seer
En brav Medborgeres, mindst alles Graad, og leer.

Harlequin.

Leer? Himmel! troer du da, jeg, som saa smaalig søger
I Kroer, i Ripper, og i alle vore Bøger . . .

Ioft.

Din Daase!

De tage sig hver en stor Priis St. Omer.

Harlequin.

Nu betænk! — som søger Stof til Graad
Og Smerter, blot af Lyst at lindre med mit Raad . . .

Ioft.

Gaae, Ven! Markskrigeren, som gierne, sig til Beste,
Af christen Kiærlighed stak Stæren paa sin Næste,
Og for at finde Stær omflakker Bye fra Bye,
Er just den Mand, hvis Raad Kortshnede bør stye.
Den Tillid til sig selv, den Frækhed i at møde
Al Fare, ubeseet, hos Levende og Døde,
Alt spøge med en Tvivl, som andre svæde ved,
O, det er ægte Tegn paa thy Uvidenhed!
Troe mig: den raader best, som zitterer for at raade.
Hvor høi, hvor stærk en Siæl, hvor om en Tænkemaade
Tiltroer et Folk sin Ven, ham som det har betroet
Sin Belsærd! Er det let, at være Patriot?
Hvad Indsigt, hvilken Flid, hvor ægte Heltedyder,
Hvad Ansvar selv for Feil! Ha den, som selv tilbyder,

Som kiæk paansøder sig, den Mand er aabenbar
Sin Alders største Helt, Bedrager, eller Nar!

Harlequin.

Hojah!

Han giver ved adskillige Lazzi den Utaalmodighed og Kiedsommelighed til-
fiende, hvormed han hører paa Jost, der er saa varm i sin Materie,
at han enten ikke mærker eller ikke vil mærke det. Tilslidst kaster Har-
lequin sig med Armene over Kors i sin Lænestol.

Jost.

At konstle paa et Uhr er altid farligt,
Dg uden vigtig Trang barnagtigt, uforsvarligt,
Endog af Mesteren; kan den da kaldes viis,
Som giver Tuskere og Børn sit Uhr til Priis?
Beskadiges kun een, strax lider alle Dele.
Men Statens mindste Hiul hvor vigtigt for det Hele!
Selv det, hvis Hovedbrug er lettest at forstaae,
Har Hager skiult i ti, som ingen tænker paa.
Hvor gierne see vi kun vort Anslags gyldne Side,
Hvor gierne dem som vandt, hvor fielden dem som lide,
Dg altid Os! Hvad, om vor Handel var betroet,
Om Søe og Storm adlød en anholdtst Patriot?

Harlequin.

Hohojahah!

Jost.

Hvert Trin af Staten efterlader
Ufpyldelige Spor, hvert gielder Myriader,
Selv den usødte Slægt, af, et letfindigt Raad
Har ofte tvunget Børn og Børnebørn til Graad!
O Ansvar!

Harlequin.

Men, Herr Jost, hvor kan han uden Raade

Slaae Laas for Landets Mund? er det en Synd at raade?
Maa ingen vise Feil, og sige hvad han veed?

Jost.

Jo, men ei Meer, og det med yderst Varsomhed,
Med Frygt, saa zittrende som den, hvis Raad blev givet
En Ven, en elsket Brud til Døden eller Livet;
Med meer Forsigtighed end ved vort eget Vel,
Dg dog med mindre Tvivl om Bisald af vor Siæl.
En ægte Patriot er vist sin Alders Vre,
Men ægte, viis og om og ærlig bør han være,
For alting Mester af den Ting, han dommer om,
Dplært, opdraget til at fælde denne Dom.
Naar blev det Borneværk at lære Nationer
Der' Vel? groe Statsmænd da som vilde Champignonet?
Hvad? til at sje en Som skal Konst, skal Flid, Forstand
Dg Nar — og hver en Nar kan flikke paa sit Land?
Hver stræbe i sit Fag, og agte det en Lykke
Om Landet vinder ved hans sidste Mesterstykke!
Han troe sit Pund ei stort, ei vigtigt for en Stat,
Fordi han i sit Sogn blev kaldt en snild Arabat!
Dg hvad for Trang? vort Land har ordineerte Læger,
Erfarne Mænd til Raad; hvad Kald, hvad Drift bevæger,
Hvad Indsigt quæler dig? hvori bestaaer dit Pund?

Harlequin

sovnig og klynkende.

Jeg tør dog tale?

Jost.

Nei!

Harlequin grædesfærdig.

Hvad? med min egen Mund?

Jost.

Nei!

Harlequin.

Kan jeg bare mig for Graad?

Jost.

Skiul dine Taare!

Harlequin.

Aha!

Efterat han, som en Person der troer at være i Færd med at tilintetgøres, paa hundrede forskellige Maader har søgt at udtrykke deels sin tiltagende Uvirkelighed, deels sin fortrædne og beklagelige Situation, falder han omsider virkelig i Søvn. Den ærlige Jost er kommet for got i Gang og er alt for indtaget af sin Sædelære til at agte paa den Omstændighed, om han bliver hørt eller ikke.

Jost.

Kald den kun frit Forræder eller Daare,
 Som, skönt han ingen Hielp formoder eller veed,
 Dog gierne taler om sit Lands Glendighed!
 Belsignet være Sem og Japhet af den Høie,
 Fordi de rødmende, men taus, med fravendt Die,
 Dg strax tildækkede der' gamle Faders Skam!
 Men vee hver mundkaad, fræk og dum og nedrig Cham!
 Men det er Feilen det, at Nationers Smerte
 Er alt for stor til dig og til dit lille Hierte.
 Du horer ei der' Skrig; som Faldet af et Huus,
 Der dræber Mennesket, ei mærkes af en Muus.
 Det, som er uden for vor alt for snevre Sphære,
 Kan ikke synes stort, og ikke tungt at bære;
 Dg naar vort svage Syn tog Maanen for en Ost,
 Strax domme vi om den som om vor Vesperkost.
 Saa gaaer det: den, som vist begræd sin Naboes Jammer,
 Skald hans Pindehuus gif op i Røg og Flammer,

Den taler rolig om og kildres ved at spaae
 En Ild, hvori hans Bye og Land og Folk forgaae.
 Den, som beklager sin og selv sin Naboes Daler,
 Udsøfer Tønder Guld, naar Staten kun betaler.
 Og du! en bister Kål, en Tyv kan skræmme dig,
 Dog drømmer du med Lyst om Oprør og om Krig,
 Du . . .

Lisette.

Hun lister sig paa Tæerne hen til Jost, og rustet ham i Kiolen.

St! Herr Jost!

Jost.

Madam . . . Du vedst ei hvad du vover,

Du . . .

Lisette.

Hys! min lille Mand, han . . .

Jost.

Hvad?

Lisette.

Han . . .

Jost.

Hæ?

Lisette.

Han sover.

Jost.

Nu, paa min Ære, ja!

Han kaster sin Hat saa stærk han kan mod Stuedøren, og gaaer et Par
 Gange med stærke Skridt op og ned af Gulvet.

Der ligger vor Moral!

D skönt! Er den da klog, som præker for en Gal!

Lisette.

Desværre!

Jost.

Kom jeg her i Forsæt at ombende

En . . .

Lisette.

Alt for sandt!

Jost.

Madam, Terminen er til Ende,

Dg hun begriber vel . . . thi som jeg kan forstaae,

Saa er vort Svogerskab dog ei at tænke paa.

Lisette.

Dg hvorfor ei, Herr Jost? dog De har Ret! jeg Daare!

Thi hvad udretter man, hvad frugter mine Taare?

De selv og alle veed, hvor kjær jeg har min Mand;

Men større Mammeluf er ei i Kongens Land.

Jost.

Dg dog formaaer hun alt . . .

Lisette.

Hvad kan en stakkels Kone?

Jost.

Ha, jeg vil tale selv, og i en anden Tone!

I Dret paa Harlequin.

Hei!

Harlequin.

Han springer i Forstrækkelſe midt ud paa Gulvet, og sætter sig i en Stilling,
som een der vil baxes.

Hei, Kammerat!

Jost.

Hvordan?

Harlequin.

Er det Ranson,

Alt skose Kongens Folk?

Jost.

Herr Rabøe!

Harlequin.

Herr Patron!

Jost.

Jeg troer, han . . .

Harlequin.

Ah, Herr Jost!

Jost.

Hvor var han?

Harlequin.

Sandt at sige,

Paa Holmen.

Jost.

Fik han Kat?

Harlequin.

Hvad? jeg og mine Dige,

Jeg Kat? det troer jeg ei . . .

Jost.

Troe du kun ligefrem,

At om du ingen fikst, du dog fortiente dem.

Harlequin.

En Patriot?

Jost.

En Nar!

Harlequin.

Tak!

Jost.

Jeg er plat.

Harlequin.

Jeg roser

Den jevne Stiil.

Jost.

En Gæst, som Strig af ti Matroser,

Som en forvildet Sværm indtager meer, end alt
 Hvad jeg saa moisomt og med sliig en Fynd har talt;
 En Rasende, som Søvn, selv Søvn ei holdt i Lomme,
 Som glat forvirrer Folk og Stat og alt i Dromme,
 Og glemmer vaagende sig selv!

Harlequin.

Men sliig, hvori
 Det Dplob da bestaaer, saa er den Drom forbi!

Jost.

Nu vel! — jeg veed ja dog, før saae det aldrig Ende —
 De render om, og veed ei selv, hvorom de rende;
 De vil maaskee, fordi de tænker, at de kan . . .

Harlequin.

Ha, jeg forstaaer: de vill ei ei, hvad siger han?

Jost.

Hvad har jeg sagt?

Harlequin.

Sa saa! ja det seer ud for Landet!

Jost.

Du veedst da meer end jeg. Men vel! og nu om andet,
 Om Ting, som gielde dig, hvorpaa, saavidt jeg troer,
 Dit eget og maaskee dit hele Vel beroer!
 Her derfor og giv Agt! Du est i Giæld . . .

Lilette.

Desværre!

Jost.

Du ødte hvad du fikst af din retskafne Herre;
 Han gav dig Huus og Gaard og alt — kun ei Forstand.

Lilette.

Al, havde han dog det, den gode salig Mand!

Jost.

Nu, det er ei enhver, som kan omgaaes med Penge;
Men nok, du har ei meer, det kan ei vare længe,
Dog er jeg, som du veedst, din største Creditor,
Alt kommer an paa mig, det har jeg sørget for.

Harlequin.

Ei ei!

Jost.

Hvad?

Harlequin.

Om der kun ei stikker andet under!

Jost.

Hvordan?

Harlequin.

Hvem kan man troe, Herr Naboe, nu omstunder?

Jost.

Hvad? mig? mit rene Pant? mit . . .

Harlequin.

Alting er forbi . . .

Jost.

Nu?

Harlequin.

Om en vis Monark har Vingrene deri.

Jost.

Forbandet! rasende!

Harlequin.

Om visse Folk maae raade,

Matrosen . . .

Jost.

Han holder med begge Hænderne Munden til paa Harlequin.

Hei, fordomt! er ingen, ingen Maade,

Ei een, at blive hørt?

Harlequin

imellem Tænderne.

Mat ==

Jost.

Jeg skal kvæle dig!

Harlequin.

Sol ==

Jost.

Utter?

Harlequin,

som slider sig løs.

Holmens Magt skal snart forstærke sig!

Jost.

Saa gaac da, sværm da, ras! Og jeg som veed, som kiender
Dit Galsskab, jeg som har mit Pant, og Magt i Hænder,
Magt nok at jage dig i Dag fra Huus og Hiem,
Jeg staaer godvillig her og holder Lyset frem!

Harlequin.

Herr Jost!

Jost.

Mon Medynk da — hvad driver, hvad bevæger?
Men det er min Herr Søn med sine Narrestreger!

Lisette.

Han? nei, men dette Fæe, som hele Verden veed
Hvor høit jeg ...

Harlequin.

Men, Herr Jost! mig synes, han er vred.

Jost.

Dig synes? ret, bliv ved, gjør alting paa det Beste!

Harlequin.

Men siig ...

Jost.

Det har man af at hielppe paa sin Næste!

Harlequin.

Men sig for Himlens Skyld, Herr Jost, hvad har jeg gjort?

Jost.

Nei, kun at drille mig, kan det vel skade stort?

Harlequin.

Jeg drille?

Jost.

Himmell! nei, kun drømme, naar jeg taler,

Det være hvad det vil: de herligste Moraler,

Den rene Mynt, Dyd, Pligt og Pant=Forfribelser,

Alt eet!

Filette.

Hør nu, min Slut, hvad for et Dyr du er!

Harlequin.

Men har...

Jost.

Betal din Giæld, saa sørg, saa drøm for Landet!

Harlequin.

Men har jeg hørt et Ord, saa...

Jost.

Ha, hvem siger andet?

Du høre mig? men vel! maaskee du hører best

En velbeskrevet Dom lovmæssig forelæst!

Harlequin.

Jeg haaber dog, Herr Jost...

Jost.

Jeg, kunde jeg formode

Den Dmgang, jeg af dig?

Harlequin.

Jeg har ei glemt det Gode,
Det Vensteb, han har viist, den Siel, jeg stikker i . . .

Jost.

Dg agter ei . . .

Harlequin.

Men tael! hvorefter vente vi?

Jost.

Dg tør jeg haabe da den Gunst, engang at høre?

Harlequin.

Ei, ta Forsikkring, Pant . . .

Jost.

Hvor? hvad?

Harlequin.

Mit høire Dre.

Jost.

Vel! jeg skal prøve det, giv Agt! engang endnu!

Men et politisk Ord, en Lyd! men muffser du . . .

Harlequin.

Hum!

Jost.

Hør da, mærk, og svar! Du har den vorne Pige . . .

Harlequin.

Ja!

Jost.

Medgift faaer hun ei, men det vil intet sige,
Nof, hun er flink og, som Leander siger, skion,
Dg Penge, Gud skee Lov! behøver ei min Søn
Den Knos, han glæder mig paa mine gamle Dage;
Dog undertiden har vi Fædre og vor Plage,
Der har jeg ingen Noe, det koste hvad det vil,
Saa hans Agnetes Ja . . .

Harlequin.

Ei, hvor skal det gaae til?

Jost.

Hvad?

Harlequin.

Nu, jeg hører alt: det var om hans Agneter . . .

Jost.

Hæ?

Harlequin.

Nu?

Jost.

Den Dom, jeg har, de to Prioriteter
 Og Renter, alt kan staae. Meer, Naboe! jeg er rig,
 Jeg er en ærlig Mand, og jeg skal hielpe dig.
 Men mærk dig, at jeg ei tiltrygler mig din Datter!
 Bed Himlen, vover du at giøre Jost til Latter . . .
 Du har tilføret mig, at din og hendes Haand
 Var frie, jeg hader Tvang, og er der Skin af Baand . . .

Lisette.

Hvad? Baand?

Jost.

Nu, svar da selv!

Harlequin.

Ja, der kan svares meget,

Om Hol ==

Jost.

Hei!

Harlequin.

O, jeg er saa inderlig bevæget,
 Jeg kan ei meer, jeg døer! Lisette, svar!
 Han løber hastig bort.

Jost.

Hvorhen?

Harlequin i Døren.

Kun til Hans Puff og Geert. Jeg er her strax igien.

Tredie Optrin.

Jost og Lisette.

Jost.

Nu, Himmel!

Her er en lille stum Scene, i hvilken Jost foretager sig adskillige Ting, som den at knappe sin Vest op og knappe den skævt til igien, at støde Syerammen overende, at sætte sig, at springe op, at snøe sin Paryk et Par Gange osv., det forstaaer sig, altsammen i mueligste Hast.

Lisette.

Men, Herr Jost, hvor kan han undres over
 At den ei hører ham, som drømmer eller sover?
 Har han da glemt mit Kors, og at min hierte Mand,
 Som hele Verden veed, er ei ved sund Forstand?

Jost

efter nogen Betænkning.

Reent gal? naar har han tabt . . .

Lisette.

Nu, der var stort at tale!

Hvad var han andet end den salig Herres Abe?
 Da jeg af Kiærlighed . . . o Himmel, at jeg dog
 Var saa fornarret i det liderlige Drog!
 Nu veed enhver, at jeg var Fruens Kammerpige,
 Og Herren . . . men det var ei det, jeg vilde sige.
 Nok, at den brave Mand stafferede mig ud,
 Og, som De let kan troe, jeg var en knover Brud.
 Et Mantov, af Herr Jost! hvidt Moor med Guldboketter,

Dg Hængler, som De veed, o Himmel! og Mansfetter,
Alt Brysselft!

Jost fortræden.

Tael om Ting, som andre kan forstaae!

Lisette.

Nu sandt, det er min Mand, jeg ikke tænker paa!
Han var da, som det er for vel bekiendt desværre,
Imellem os, Herr Jost, Nar hos den salig Herre;
Ret som han er endnu, dum, doven, liderlig.
Men hvor det gik og ei, han ret fortrylte mig.
Dg stak det mangen knibst Pimperlimpimp i Diet,
Men jeg, som det saa gaaer, var ligevel fornøiet;
Der var Sybille Knifs og Slipslap, som De veed . . .

Jost.

Han tramper i Gulvet.

For Fanden, mig forgaaer hvert Gran Taalmodighed!

Lisette.

Nu sandt, det var min Mand! Jeg siger det med Smerte,
Thi Himlen veed det best, hvor fier han er mit Hierte:
Han var og blev et Fæe.

Jost vrængende.

Jaja, det veed enhver!

Lisette.

Dg dog en Engel i Forstand, mod hvad han er.
En narrist Capriol, en dum, en fornem Mine . . .

Jost.

Han sætter sig i Lænestolen.

Nu?

Lisette.

Hoit, at drille Folf, at fiase og at grine,
Det var omtrent hans Dem; og i de første Nar
Blev han endnu saasaa — et got, uskyldigt Faar,

Forresten søvrig, plump, beskienket undertiden,
 En Ddeland! Dog kort, den Jammer var kun liden,
 Og nu til Meningen: De veed det strenge Bud,
 Som, om jeg husker ret, for to Mars Tid kom ud . . .

Jost.

Og hvilket?

Lisette.

Ei, den Lov, at alle skulde skrive,
 Hver ærlig Undersaat, hvis Hænder ei var stive,
 Saasnart han kun forstod at kradse ABC . . .

Jost.

Ei ei, Madam! det var kun en Tilladelse.

Lisette.

Det være hvad det vil! For var han kun en Daare,
 Men (ak, jeg kan, jeg kan ei bare mig for Taare!)
 Fra dette Dieblik foer, som jeg fast har troet,
 Foer Fanden i ham, og — han blev en Patriot!

Jost.

Jaja, det hændtes fleer.

Lisette.

Vi har et Pulterkammer
 Høit oppe i en Dvift. Nu tænk engang min Jammer . . .

Jost.

Uf!

Lisette.

Maa jeg vise Dem . . .

Jost.

Neil

Lisette.

Nu, der giemme vi,
 Som De saa veed, snart et, snart andet Skramlerie.
 Blant andet staae der og to gamle Gueridoner,

Saa boned, ikke som man nu omstunder boner
(Forstaae mig vel, Herr Jost), men boned som de bor...

Jost.

Han springer op.

Men...

Lisette.

Nu, det var min Mand, hvorom vi talte før!
Saa staaer der og et Skriin, som har tilhørt min Frue,
Smukt indlagt...

Jost.

Ei!

Lisette.

Det stod i hendes beste Stue...

Jost.

For Pokker!

Lisette.

Nu, min Mand! Saa maa De vide det,
Jeg seer ei Nar og Dag til Pulterkammeret.
Nu, Morgenen derpaa, som dette Bud blev givet
(Det er et Underværk at man beholder Livet,
Thi man har altid sagt for mig, det var et Bud),
Nu, Morgenen derpaa saa sneg min Mand sig ud...

Jost.

Ei ei!

Lisette.

Nu tank min Skræk: jeg søgte, hvor jeg vilde —
Alt intet! Tiden gik, vi spiste, det blev silde,
Og ingen Mand endnu! Thi De begriber let,
Hvor langt min Tanke var fra Pulterkammeret.
Halv Otte fandt vi ham (jeg glemmer ei den Jammer),
Giet hvor!

Jost.

Ei ei, Madam! i hendes Pulsterkammer.

Lisette.

Saa har De hørt det? nu, der stod han paa et Fod
 Og, Gud forlad min Synd! og skrev et Ugeblad.
 Han soer (nu veed De selv, om han har skrevet andet
 End Riøffensedler for), han soer, det var for Landet,
 Og meer, det var om Flid og Sparsomhed, han skrev,
 Den liderlige Fugl! Nu døm, hvor varm jeg blev!
 Dog det var lidt endnu: han skrev og skrev! Kun Skade
 For Blæk og Pen og for de skionne rene Blade,
 Saa tænkte jeg, og taug; thi det, han viiste mig,
 Var Snak, hvorfor det ei var værd at ærgre sig.
 Dog, som De let kan troe, derefter tog jeg vare
 Paa Vinduer og Dør; jeg fandt den fulde Fare,
 Og daglig vorte den.

Jost.

Men er det saa, Madam!

Da bør man ynke og om mueligt hielpe ham.
 Hans Uheld rører mig, alt andet vil jeg glemme . . .

Lisette.

Men, Himmel . . .

Jost.

Beed hun hvad! nu, mens han ei er hjemme . . .

Lisette.

Saa kom den syttende forleden Januar,
 Den store Dag, og den har gjort ham reent til Nar.

Jost.

Det hændtes Fleer. Men nu, jeg falder paa de Tanker,
 For dog at hielpe paa min Søn . . .

Lisette.

Den Siæl, den Dranker...

Jost.

Hvad?

Lisette.

Vil indbilde sig at styre Folk og Land!

Jost.

Haha! men om...

Lisette.

O vee, min gode stakkels Mand!

Jost.

Men om vi fandt et Raad...

Lisette.

Nu blev det Statsaspecter,
 Bordeller, Bægter=Snak, Pasquiller og Projecter,
 Beretninger om Ting, som ingen Siæl har seet,
 Digt, Sladder, meer end af den beste Hofpoet...

Jost.

Om...

Lisette.

Dog bør Sandhed staae: han har i denne Time
 Endnu, saa gal han er, ei budt sig til at rime...

Jost.

Men om...

Lisette.

Dg er der nu en Maaned gaaet forbi,
 At han har sluppet det fordømte Smøremie.

Jost.

Vel, vel! ret vel, Madam! men sig mig nu sin Mening;
 Maaskee vi uden ham kan slutte den Forening,
 Om vi ...

Lisette.

Hun falder ham meget hæftig i Ordet.

Hvad hjælper det? nu veed De, om han er
En Mand at tale med, som andre Mennesker . . .

Jost.

Derfor . . .

Lisette som forhen.

Om man kan faae et Svar paa det, man siger . . .

Jost.

Fordømt!

Lisette.

Man præker nu, man synger eller skriger!

Jost.

Ha, hvor jeg havde Lyst . . .

Lisette.

Den Dødsmer!

Jost.

Uf!

Lisette.

Den Nar!

Jost.

O veel!

Lisette.

Er det af ham at man bør vente Svar?

Jost.

Nei, Himmel, det er meer end Mennesket kan taale!

Lisette.

Nu, er det ei?

Jost.

Madam!

Lisette.

Men af, jeg staaer paa Naale,
 Hvor kan han blive af? forlad i et Minut!
 Jeg har ei Roe, saasnart jeg ikke seer min Snut.
 Hun gaaer hastig bort.

Fjerde Optrin.

Jost,

efterat han nogen Tid har betragtet Døren med saa høit opspilede Dine og
 Mund, som vel mueligt.

Nu, Jost, her staaer du da! ha, den som venter andet
 Af . . . Hun har ingen Roe, hvor kjærligt! ei, forbandet!
 Bagtalerstien . . . jaja, hun ham, som han sit Land!
 Ham skeer hans Ret. Men jeg, en brav og ærlig Mand,
 Jeg som en Nar? og her? og hvi jeg gamle Taabe . . .
 At jeg . . . nei, det er meer, min Søn, end du tør haabe!
 Fordomt! jeg trygle om . . . jeg her . . . Ha, vi vil see
 Om lovlig Dom . . . om Folk, som gjør mig rasende . . .

Femte Optrin.

Agnete og Jost.

Agnete.

Herr Jost! allene her?

Jost.

Ja, Jomfrue Pimpernelle!

Agnete.

For Himlens Skyld!

Jost.

Om Folk, som ret forsættelig drille,
 Som — ha!

Agnete.

Ketskasne Mand!

Jost.

Jeg brister!

Agnete.

Hun tager ham frygtfom ved Haanden.

Hvi saa vred?

Jost.

Han river den bort.

Slip!

Agnete veemodig.

Nu, det fattedes til min Glendighed!

Jost.

For Pokker! mon de troer at jeg har tabt Forstanden?

Agnete som før.

Herr Jost!

Jost.

Hun, Jomfrue Siv, kan see sig om en anden!

Dg var hun Dyden selv og meer end engleskion,

Saa skal hun ikke faae saa meget af min Søn!

Agnete.

O Himmel! men, Herr Jost, det faaer, det faaer da være!

Jost.

Ei, faaer det dog? hvor fromt, taalmodigt, paa min Ure!

Agnete.

De veed det selv, at min — ah, at han er mig kjær,

Dg at det uden Tvivl maa gaae mig meget nær!

Men at en værdig Mand, der elskte mig som Fader,

Saa bittert, saa med eet forkynder at han hader,

Nu da mit Haab var størst . . . Men sliq mig da, hvori

Bestaaer min Feil?

Jost.

I det, at Haabet er forbi!

Agnete.

Har min Papa . . .

Jost.

Den Gial!

Agnete.

Net, skjeld, forøg min Smerte!

Jost.

Den Nar!

Agnete.

De kiender ei hans redelige Hierte,
Dg veed jeg, at han har naturlig sund Forstand.

Jost.

Ei ei, fortræffelig! en Engel af en Mand!
Hvor dyb!

Agnete.

Dg har De talt min Moder?

Jost.

Ja, desværre!

Den Sladderste, den Her!

Agnete.

Det gaaer for vidt, min Herre!

Jost.

Nu vee!

Agnete. Hun græder.

At tie reent til sligt, anstaaer mig ei.

Jost.

Nu, saa hun vilde vel, jeg skulde gaae min Bei?

Agnete.

O Himmel! men, Herr Jost . . . Naar faaer min Jammer Ende?

Jost.

Hun taler som hun bør, jeg er ei vred paa hende;
Men slige . . . har de tænkt at kunne drive Spas
Med Jost? Hei, Junker Slens, han kommer ret tilpas!

Siette Optrin.

Leander og de Forrige.

Leander.

Hvorledes?

Jost.

Ei for alt! Nu skal her gøres Rede!

Leander.

Min Brud i Graad? og De, min Fader, hvilken Brede!

Jost.

Jeg tør dog være vred, Herr Son, saasnart jeg vil?

Leander.

Forklar mig, Deiligste, hvor dette kan gaae til!

Jost.

Ja deilig først og sidst! men nu vil jeg forklare:

Hans Giftenykker kan han sikkert lade fare,

Herr Giances Svogerskab er ei at tænke paa!

Nu sul og klynk og græd! Hvad Jost har sagt, skal staae!

Han gaacr.

Syvende Optrin.

Leander og Agnete.

Leander.

Min Fader . . . Men han gaacr! og hvem, hvad har opirret
Den beste Mand? er det en Drøm? er jeg forvirret?

Saa kjærlig som han er — og var! han haster ud
 For snart, det var hans Ord, at bringe mig min Brud!
 Og nu?

Agnete.

Leander, ak! jeg frygter at min Fader . . .

Leander.

Ei, vist! de Griller, som han heller ei forlader!
 Hvem kan ei ærgre sig?

Agnete.

Og hvem kan tale med,
 Hvem kan udstaae Herr Jost med hans Tilfældighed?

Leander.

Herr Jost er Fromhed selv, men Drømmeren kan drille.

Agnete.

Og Tusentasten bør undskyldte hver en Grille!

Leander.

Min Fader, som jeg troer, er en fornuftig Mand.

Agnete.

Jeg er forsikkert om, at min har sund Forstand.

Leander.

Hvor sund! ei, Viisdom selv! maaskee, fordi han giver
 Sin kiære Datter til den klogtige Herr Skriver?

Agnete.

Nei, men til Dem, ei sandt? til sin retskafne Ven?

Leander.

Den klogtige Contract, hun bør samtykke den!

Agnete.

Jeg bør, Leander? væk!

Leander.

Sligt skulde Jost kun vide!

Agnete.

Uædle, skynd dig, gaae, forkynd ham det i Tide!

Leander.

Ha, mig mistyder hun, men Skrivers rene Stiil . . .

Agnete.

Fortryller mig!

Leander.

Farvel!

Agnete spottende.

U!

Leander.

Han gaaer hen imod Døren, men kommer strax tilbage.

Trods dit stolte Smil . . .

Agnete som før.

U!

Leander.

Mon da Tabet af en Trolos koster Smerte?

Agnete.

Og mon Dagtaleren var vigtig for mit Hierte?

Leander.

Ha Falske!

Agnete.

Skiildsord? ret, nu er jeg vant dertil!

Leander.

Forlader du saa let din Elsker, naar du vil?

Agnete.

Min Elsker!

Leander.

Himmel, nei! jeg veed mit Fald desværre!

Herr Smører, som jeg troer . . .

Agnete.

Troe hvad De vil, min Herre!

Leander.

Ha, ham! Alt blive her var meer end Raserie!

Han gaacr bort i Furie.

Agnete.

Vel, gaae, tag denne med, saa er den Drom forbi!

Hun river en Ring af Fingeren, og løber efter ham.

Ende paa den første Sandling.

Anden Handling.

Første Optrin.

Agnete og strax derefter Jørgen.

Agnete.

Hun sidder og stirrer paa sin Syeramme, med Haanden under Kinden.
 Aha, saasnart, med eet, for evig, reent til Ende!

Jørgen,
 som stikker Hovedet ind af Døren.

Hem!

Agnete.

Hvor beflemt jeg er!

Jørgen.

Hem!

Agnete.

Jørgen!

Jørgen.

Han kommer indenfor.

Er det hende?

Agnete.

Tomhændet? gavst du ham, han fik da Brev og Ring?

Jørgen.

Ei, troer hun at jeg tør forvanske flige Ting?

Agnete.

Dg tog den?

Jørgen.

Ei!

Agnete.

Hvordan?

Jørgen.

Som man er vant at tage.

Agnete.

Dg han beholdt . . .

Jørgen.

Men her . . .

Agnete.

Dg gav den ei tilbage?

Jørgen.

En Guldring! har man hørt? at give sligt igien!

Agnete.

Saa at han ordentlig . . .

Jørgen.

Net smukt forvarte den.

Agnete.

Barbar!

Jørgen.

For Himlens Skyld!

Agnete.

Dg det, jeg havde skrevet,

Du saae ham læse det?

Jørgen.

Ja, Jomfrue!

Agnete.

Brød han Brevet?

Jørgen.

Ei, det forstaaer sig dog, han maatte.

Agnete.

Lie, og svar!

Ei sandt, han studste, da han saae hvis Haand det var?

Jørgen.

Nei.

Agnete.

Ha, troløse Siæl!

Jørgen.

For . . .

Agnete.

Svar mig, naar jeg taler!

Jørgen.

Men . . .

Agnete.

Var han vred?

Jørgen.

Nu ja — saa vred som hun befaler.

Agnete.

Det er dog sært, man kan paa ingen Maade faae

Et ærligt Svar, ei eet, som er at lide paa!

Jørgen.

Men er det ikke best, ifald hun vil tillade,

At jeg fortæller selv min hele Ambassade?

Agnete.

Hvorefter venter du?

Jørgen.

Ehi, Jomfrue, overalt

Kan ingen svare klogt, naar een vil spørge galt.

Agnete.

Brav, fleer Anmærkninger!

Jørgen.

Dog, som hun let kan tænke,

Det Ord skal være talt til Stole, Bord og Bænke;

Jeg tiener for mit Brød . . .

Agnete.

O Himmel!

Jørgen.

Dg jeg veed

Min Pligt, og at det var imod min Skyldighed . . .

Agnete.

Kun meer!

Jørgen.

Jsald jeg frit og plump og fræk begierte
At sige hende hvad jeg tænker i mit Hjerte.

Agnete.

Dg hør nu mit Jsald: isald du ærgrer mig,
Dg ei besvarer det, hvorom jeg spørger dig;
Jsald du ikke strax gjør Rigtighed og Rede
For alt . . .

Jørgen.

Mig kan hun let forvilde med sin Brede.
Hvem veed nu hvad og hvor jeg skal begynde fra?

Agnete.

Dit Værende!

Jørgen.

Ja saa! J Gaar . . .

Agnete.

Skierst?

Jørgen.

Hør mig da,

Thi Orden, siger man, er god. Saa maa hun vide,
Jeg fik i Gaar et Sting her i min venstre Side,
Af Trækvind, som jeg troer . . .

Agnete.

Ha Jørgen, raser du?

Jørgen.

Men hør mig ud! jeg har det samme Sting endnu.

Agnete.

Ret, prøv mig kun!

Jørgen.

Nu, for at komme snart til Ende,
 Det Sting, og det at hun befalte mig at rende,
 Læg nu min Diigtorn til, og mine skæve Been,
 Og saa en hæslig, dyb, forbandet Kendesteen . . .

Agnete.

Ha, hvi jeg . . .

Jørgen.

Dette alt blev samlet paa en Maade,
 At mine — som hun veed, med Tugt, blev giennemvaade,
 Og før jeg fik dem tort, saa got det kunde skee,
 Var Herr Leander ei at høre eller see.

Agnete.

Men, Døsmer! sliig mig da, hvor kunde du formode
 At naae ham? kryber han? du vidste, hvor han boede!

Jørgen.

Som om jeg først og sidst ei havde søgt ham der!

Agnete.

Og?

Jørgen.

Ei, som sagt . . .

Agnete.

Hvordan? hvad?

Jørgen.

Altid lige nær!

Agnete.

Leander . . .

Jørgen.

Paa min Troe, var ingensteds at finde.

Agnete.

Nei, min Taalmodighed — hver Draabe maa forsvinde!
Saaledes drille mig! Og brød han ei mit Brev,
Og tog imod min Ring, og læste hvad jeg skrev?

Jørgen.

Nu, ja!

Agnete.

Dog siger du . . .

Jørgen.

Gid den faae Skam, der driller!
Saaledes brød han det, saaledes sad hans Brillen . . .

Agnete.

Hvis Brillen? hvem?

Jørgen.

Herr Jost.

Agnete.

Ham gavst du, han har seet . . .

Jørgen.

Til Fader eller Søn, det, troer jeg, var vel eet.

Agnete.

O Himmel! at jeg og — ha, hvi jeg skulde sende
En . . .

Jørgen.

Min Beretning er endnu ei halv til Ende.

Agnete.

Hvad meer? tael!

Jørgen.

Nu, Herr Jost lod søge om sin Søn . . .

Agnete.

Bort af mit Diesyn!

Jørgen.

Men . . .

Agnete.

Bort!

Jørgen,

i det han gaaer.

Er det min Son?

Andet Optrin.

Agnete allene.

Saa, - vel, nu veed han alt! Ulykkelige Pige,
 Hvi vilde du . . . men vel! Og han, hvad vil han sige?
 Han sig tilfidesat! for hvem? det staaer deri!
 Brav, før var heller ei det sidste Haab forbi!
 Han see sin Son forsmaaet af . . . Himmel! om jeg bliver
 Et Offer for hans Had og for den usle Skriver!
 Og det er lidt for ham at hevne sliq Foragt
 Paa mig — for ham som har vor Belsærd i sin Magt!
 Ulykkelige Mand, min Fader! dog, du vilde . . .
 Men Jost er Fromhed selv, hvi dommer jeg saa ilde?
 Men hastig som en Ild, og (brave Mand, tilgiv
 Min Driftighed!) lidt stolt, og meer end alt for stiv,
 Saa egenfindig, som den Dydige kan være,
 Vel punktlig, næsten sær i dit Begreb om Tre —
 Ha, jeg begriber let, hvor rasende du blev,
 Da du . . . Den dumme Kål, at flye den Mand mit Brev!
 Og jeg? o Harm, hvortil kan ikke du forlede!
 Leanders bitter Spot . . . hvorover kom hans Brede,

Dg min? jeg kiender ham, og troer jeg at han kan
 For Alvor spotte mig? Dg dog begyndte han,
 Dog var han Skyld i alt!

Tredie Optrin.

Skriver og Agnete.

Agnete,

i det hun seer Skriver, som har sneget sig bag paa hende.

Uf!

Skriver.

Lykkelige Binde

Har blæst mig hid i Dag, o himmelske Gudinde,
 Bed alle Muserne!

Agnete.

Forsværg Dem ei!

Skriver.

Min Sed

Er klippefast — dog kun i Prosa, som De veed.

Agnete.

Der' Sprog...

Skriver.

Han falder hende i Talen.

De smigrer mig. Dog, at De var tilstede,
 D troe mig, det har lagt Biergdynge til min Glæde!
 Dog, Bierge selv er Støv...

Agnete.

Nu er De alt for slem.

Skriver.

Atomer mod den Lyst at kunne kildre Dem!

Agnete.

Mig?

Skriver.

Han giver sig endeel pedantiske Aars.

Viid . . . dog, Himmel! er mit Ansigt sat i Lave?
 Siig: har jeg Miner, som et Glædsfælsbud bør have?

Agnete.

Ei!

Skriver.

Nu?

Agnete fortræden.

Jeg har ei Lyst . . .

Skriver.

Hvorledes seer jeg ud?

Agnete.

Ja, som De vil!

Skriver.

Et Ord!

Agnete.

Nu, som et andet Bud.

Skriver.

Ambassadeur er Fransk, dog kunde det passere
 For Apocryph endnu, saavel som andre flere;
 Men nu til Sagen: først . . .

Agnete.

De dræber mig med Snak!

Skriver.

Først maa De takke mig!

Agnete.

Tak, Millioner Tak!

Skriver.

Dybt maa De neie, dybt!

Hun neier til Jorden, og han bukker sig med en stolemæssig Høitidelighed.

Jeg ønsker Dem til Lykke!

Agnete forundret.

De mig?

Skriver.

Han staaer sig for Bryftet.

Seg!

Agnete.

Dg hvormed?

Skriver.

Han bukker sig igien.

Ei, med mit Mesterstykke!

Agnete.

Di!

Skriver.

Jeg har overgaaet mig selv, mig som De seer,
Dg, uden Egenroes, hvad kan der siges meer?

Agnete.

Den Dmtyghed . . .

Skriver,

som falder hende i Ordet.

Den kan undskyldes; thi De mærker
Dog let, hvor langt mit Værk gaaer over alle Værker.
Nok, at fra Seths Tractat, som dog kun saa har seet,
Har ikke slikt et Lys bestraalet vor Planet.
Her . . .

Han trækker et Bunt Papirer op afommen.

Agnete forstræffet.

Al, jeg beder . . .

Skriver.

Nei, at De dog selv maa domme . . .

Agnete.

Mig synes . . .

Skriver.

Om . . .

Agnete.

Jeg troer . . .

Skriver.

Om det er gyldne Dromme . . .

Agnete.

Saja . . .

Skriver.

Hvorned . . .

Agnete.

Det er . . .

Skriver.

Hvorned jeg smigrer mig . . .

Agnete.

Det er min Moders Røst!

Skriver.

Da vær saa lykkelig . . .

Agnete.

Forlad et Dieblif!

Hun undløber.

Fjerde Optrin.

Skriver allene.

At . . . Kun de fire Blade,

Kun Titelen! — Gi ei, hun gaaer, det var dog Skade!

Den Staffel, hvilken Dnk, i Havnen af sin Lyst

Forlæaes hun, som jeg troer, paa Frue Lisettes Røst!

Hahahaha, det Træk, det var vel værd at tegne . . .

Han seer sig rundt omkring, formodentlig om et Bord; men til Uheld er der intet.

Hvor . . . o, vi lærde Folk kan skrive allevegne!

Og da Herr Trykpapir opmuntrer mig til Flid,

Dg Verden regner paa hvert Solgran af min Tid,
 Mit Pund; og nu min Bert, min Skræder . . . Penge, Penge!
 Jaja, de største Mand blev store ved at trænge!
 Saa var det at Homer sang sig berømt og mæt;
 Dg jeg? nunu, jeg troer, det tegner ei saa slet.

Han trækker et Blæhorn og en Pen op af Lommen.

Blæk har jeg her, og Pen. Nu faae den Skam, der bytter
 Haand med en Amtsbarbeer, og Pøder med en Rytter!
 Saa veed jeg dog, jeg maa, for Ganden, hvor det gaaer,
 Faae skrevet ti til tolv Tractater i et Aar!
 Her er jeg Svigerfon, min Pen-Forpagter giver
 En Daler for et Aek — hei, frisk til Bærket, Skriver!
 Stor har du længe vær't, snart vil du blive rig,
 Saa kan Journalerne gaae hjem og hænge sig! —
 Men hvor? er intet Sted, hvorved man kan begynde?
 Ei, skrev Diogenes sin Logik i en Tønde,
 Dg Tønde, Bord og Stol er alle gjort af Træe,
 Dg — slige Skrifter bør forfærdiges paa Knæe.

Han frammer sine Sager ud, saa got han kan, paa en Stol der staaer
 bag ved Sverammen, og falder paa Knæe ved den for at skrive saaledes;
 men han springer strax op igien, som een der har glemt noget vigtigt.
 Han leder i alle sine Lommer, og finder endelig den Bog, som han
 søger om.

Ei ei, min Navnebog! — nu dog, det var en Lykke!
 Det gyldne Skrift! jeg troer, Herr Junkers Mesterstykke!
 Han blader om i Bogen, snakker og læser imellem hinanden.
 En Statsmand bruger jeg. Den Autor er ei klog,
 Som ei anskaffer sig den gyldne Navnebog!
 Stat, Stater, General, ha Statsmænd! — Jeg gad
 vide,

Hvordan man uden den fik fyldt en ærlig Side!
 Ja fyldt — af, mangen een maa fylde som han kan,

Men for studeerte Mænd gaaer sligt ei altid an.
 Ha, Navne maa dertil, med to til tre og flere
 Maa hvert et Blad bestrøes; vi Lærde maae citere.
 Hvor skal det komme fra? her er min Bog til Gavn,
 Thi altid kan man dog ei digte selv et Navn.
 Abas, Achitophel — den Jøde kan jeg bruge
 Til Skrifteprækenen i Bartov næste Uge.
 Og Aristid, August — Statsmændene paa A
 Er intet værd; nei, B maa man begynde fra!
 Ei heller har det Art, naar hver en Slynder=Jyde
 Strax veed, hvis Navnet er, og hvad det skal betyde;
 Som hvad er Salomon og slige Navne værd?
 Jeg veed, bekiendte Ting kan ikke klinge lærd.
 Zaleucus, Xenophon, Ulyss' — de Navne lod sig høre,
 Men franske klinge dog langt bedre i vort Øre.
 Og Seneca, Sejan — der siges meget om
 Hans lange Klammerie med Baverne i Rom.
 St. John — en Helgen her? Ha, Richelieu — kun
 Skade,

At han er brugt saa tit i lumpne Ugeblade!
 Philippus, Peter Zar, og Prior, Polignac —
 En Trykfeil! ventelig: Herr Prior, den Polak.
 Macchiavel — jeg troer, jeg under ham den Ære.
 Nei Mazarin — ja ham, ved Styr, ham skal det være!
 Det klinger lidt bekiendt, men meget smukt. Enfin!

Han sætter sig igien i forrige Stilling, og begynder at skrive, saaledes at
 han tillige dicterer sig heit.

Saa skrev den dydige, den fromme Mazarin —
 Hvad skrev han? ja, det kan jeg hastig faae at vide.
 Han blader om i sine Concepter.
 Her skal det staae omtrent, her paa den første Side.

Femte Optrin.**Harlequin og Skriver.****Harlequin.**

Han har været ude paa den patriotiske Expedition at styre endel sværmende Seefolk og andre tilrette, og hans Patriotisme har naturligviis kostet ham en banket Treie. Forfulgt og aandeløs falder han meer end løber ind paa Skuepladsen; men saasnart har han ikke slaaet Døren i og veed sig i Sikkerhed, førend han som en ægte Eujon vender sig om imod den, og sætter sig i en puffende Stilling. Han har følgesig ingen Tid til at bemærke Skriver, der sidder bag ved Sjerammen.

Au vee! au! uff! **Sevalt!**

Skriver,

som dicterer sig høit.

At den, som var betroet

Statsrøret . . .

Harlequin.

Vil J flaae en ærlig Patriot?

Skriver,

der stikker Hovedet ud under Sjerammen.

Haha, den Nar!

Harlequin,

der i sin Indbildningskrafts Hede ikke veed andet, end at Røsten kommer udenfra.

Selv Nar!

Skriver.

Statsrøret, bør betænke . . .

Harlequin.

Gid Fanden tog dit Noer!

Skriver.

Sig lange paa at skienke . . .

Harlequin.

Ja, du har skienket mig!

Skriver.

En grov Forbrydere . . .

Harlequin.

Jeg? det er Løgn, din Skurk! kom, om du tør!

Harlequin, der vil sætte sig i Positur, gjør, som man kunde vente det af ham, i Stedet for at springe frem, et stærkt Spring tilbage, kaster Sverammen, Skriver, hans Bord og alle hans Concepter overende, og kommer selv til at ligge paa Ryggen midt i dette Chaos.

Skriver.

O veel

Harlequin.

Hei, jeg er myrdt!

Skriver.

Mit Skrift!

Harlequin.

Vær naadig!

Skriver.

Ha forbandet!

Harlequin.

Dvarteer for een, som døer af Kiærlighed for Landet!

Skriver.

Bort!

Han gjør en Bending med Armen for at skyde Harlequin fra sig, som tildeels ligger oven paa ham. Ved denne Leilighed rører han ham i Ansigtet med sin Pen, som han endnu har i Haanden. Harlequin, som lukker Øinene stridt i af Angst, og desuden er reent forvildet i det, veed ikke andet, end at det er en Dolk eller en Kniv.

Harlequin.

Skyd mig for ihiel! jeg væmmes ved en Dolk.

Skriver.

Bort!

Harlequin.

Jeg skal aldrig gaae i Laug med Kongens Folk!

Skriver.

Herr Harlequin!

Harlequin.

Aha!

Skriver.

Tor jeg ærbødigt bede . . .

Harlequin.

For Himlens Skyld!

Skriver.

Og hvad?

Harlequin.

Stik Kniven i sin Skede!

Skriver.

Og kender han da ei den vidtberømte Pen?

Harlequin,

som endelig kommer til sig selv, da han kender Skrivers Nost, og seer at det kun er en Pen som han har frygtet sig for, springer op.

Jeg troer . . . hei, mener du, jeg løber langt for den?

Skriver.

Herr Svigerfader!

Harlequin.

Ei, mig synes — ja, Herr Skriver!

Skriver.

Jeg selv.

Harlequin.

Hvem kender Føll i patriotisk Jver?

Skriver.

Da har jeg dog en Mir, foruden Egenroes . . .

Harlequin.

Jaja, mig kom han for som en forrykt Matros.

Du kommer Harlequins og Skrivers Interesse i Collision. Den ene vil gerne forelæse sit Skrift, og den anden vil ligesaa gerne fortælle det Døde, som han har lidt af Kierlighed til sit Fædreland. De tale næsten paa eensidig, og altid høiere og høiere, indtil de tilsidst strige af alle Kræfter.

Skriver.

Heu! hvad gielder det, ifald De fik at vide...

Harlequin.

Jeg troer, jeg finder det et Nar i Nyg og Side...

Skriver.

Hvad for et Værk der laae paa denne Skriverpult!

Harlequin.

At jeg stak Næsen i en dum, fordømt Tumult.

Skriver

af fuld Hals.

Herr Harlequin!

Harlequin itigemaade.

Hvad Nyt?

Som før, næsten paa eensang.

Skriver.

Ifald De kunde giette...

Harlequin.

Jeg som en Patriot vil styre Folk tilrette...

Skriver.

Ifald De drømte om...

Harlequin.

Og lære dem der' Pligt...

Skriver.

Men hvad, ifald De saae mit ypperlige Digt...

Harlequin

Og Næsestyver! Bryg!

Skriver.

De skulde døe af Latter!

Harlequin.

For Pokker!

Skriver.

Og kom an! jeg saaer ja dog Der' Datter...

Harlequin.

Seg lee? Om Kongens Følf fik ham engang i Tvæt!

Skriver.

Velan! hvad vover jeg ved at betroe ham det?

Harlequin.

Nei, det er sikkert nok!

Skriver.

Nu maa han mærke noise!

Harlequin.

Men kom blant Holmens Magt og faae en banket Troie!

Skriver.

Silencium! mit Værk er intet Borneispill

Harlequin.

Men mit var Spøg? nei her, hvor lystig det gif til!

Næsten paa cengang.

Skriver.

Først Titelen: En Sol...

Harlequin.

De første Complimenter...

Paa cengang, og saa heit de kan raabe.

Skriver.

En Sol...

Harlequin.

Et Snudedrag...

Skriver.

For jordiske Regenter!

Harlequin.

For Vandens, overdøv mig ikke med sit Skrig!

Skriver.

Bed alle Muserne, nu skal han høre mig!

Harlequin.

Bed hele Bremerholm, jeg vil at han skal høre!

Skriver.

En Sol . . .

Harlequin.

Et Numpestød . . .

Skriver.

Ha!

Han holder Harlequin fast ved Dret.

Harlequin.

Mord! Gevalt! mit Dre!

Skriver.

En Sol . . .

Harlequin.

En Kusning! hei!

De staaes.

Siette Optrin.

Leander og de Forrige.

Leander.

Hvorledes staaer det her?

Til Skriver, i det han støder ham bort.

Saa slet belønner I jer Bens Belgierninger?

Harlequin.

Uf!

Skriver.

Hvi forsmaaer han da, hvi vil han ikke skionne
Paa det, hvormed jeg vil saa rigelig belønne?

Leander.

I rigelig?

Skriver.

Ja, jeg!

Harlequin.

Men maa en stakkels Mand

Da ei fortælle hvad han lider for sit Land?

Leander.

Uværdige, jeg veed det Gode, som J nyder!

Skriver.

Hvi kaster han da Brag paa det, som jeg tilbyder?

Harlequin.

Har jeg forsmaaet . . .

Skriver.

Mit Guld!

Harlequin.

Ik!

Skriver.

Mit Klenodie!

Harlequin.

Men glem for Himlens Skyld min Dveritelse!

Skriver.

Min Perle, min Juveel!

Harlequin.

Velbaarneste Herr Skriver!

Jeg usle Martyr af en patriotisk Jver . . .

Skriver.

Min Soll!

Harlequin.

Jeg kiender ja min Veil, hvor grov jeg var!

Leander.

Ei, vær dog klog! De gior for meget af en Nar.

Skriver.

Vel, lad ham tabe . . .

Leander.

Hvad?

Skriver.

Ei, kun den ringe Lykke

At turde høre paa et uselt Mesterstykke . . .

Leander.

Dg tænkte jeg det ei?

Skriver.

Som London og Paris
Har, eller vil dog vist udmærke ved en Priis...

Harlequin.

Ei ei, Paris!

Skriver.

Dg en, som, troer jeg, er lidt andet
End hvad en Practicus fortæner her i Landet!

Harlequin.

Herr Svigersøn!

Leander.

Fordømt!

Skriver.

Et Bærk, hvis blotte Navn
Vil skrække Jorden og — opbygge Kiøbenhavn!

Leander.

Et Ord, Herr Harlequin!

Skriver.

De see det dog omsider!

Kort: en Historie om Verdens sidste Tider,
Hvori blant andet er fortalt med rene Ord,
Hvorledes vi fik Krig...

Harlequin.

Ei!

Skriver.

Med den hele Jord...

Harlequin.

Paa mine Knæ...

Han vil falde paa Knæ, men Leander forhindrer ham deri.

Leander.

Hy dog! Jeg har et Ord, som haster . . .

Skriver.

Da Tunis og Algier, til Straf for vore Laster . . .

Harlequin.

Ei ei, naar hændtes det?

Skriver.

Nu, De kan mærke Dem

Det Mar Totusinde, Trehundrede og Fem!

Harlequin.

Nu, neppe lever jeg.

Leander til Harlequin.

Lillad mig dog at tale!

Skriver.

Jeg kunde vise Dem den fineste Cabale,

Som visse Statsmænd . . .

Harlequin.

Ei!

Skriver.

Har spilt det samme Mar,

Da til vort store Held vor Jord og alt forgaer;

Jeg kunde nævne Dem den Prinds, som da regierer,

Hans Generaler, og hans Underofficere,

Hans Hofpoet, kort alt!

Harlequin.

Ei ei!

Skriver.

Men somme lee,

Dg ingen Idiot faer Skrivers Værk at see!

Harlequin.

Jeg dog?

Leander.

Kom! det er Ting, som Narre kun kan vide.

Harlequin.

Jeg dog, Herr Skriver?

Skriver.

Nei!

Harlequin.

Et Hefte?

Skriver.

Nei!

Harlequin.

En Side?

Skriver.

Kun Narre vide det! hvor veed vi Lærde da,
 Om jeg tør spørge Dem, saa meget andet fra?
 Hvorledes see vi klart i mørke Cabinetter?

Leander.

Gaae, Ven! det er ei ham, hvormed den Kloge trætter!

Harlequin.

Herr Svigersøn!

Leander.

Ei, Snak! beed dog den Tiante gaae!
 Det, jeg vil sige Dem, beroer Der' Belsærd paa.

Skriver. Han vil gaae.

Vel!

Harlequin.

For min Datters Skyld?

Leander.

Herr Harlequin, De spaser:
 Der' Datter og en Mand som eiensynlig raser!

Skriver.

Nu, got!

Harlequin.

Medlidenshed!

Skriver til Leander.

De skal selv faae at see

Paa god forsvarlig Prent, om jeg er rasende!

Han gaaer.

Syvende Optrin.

Harlequin og Leander.

Harlequin.

Ha, jeg er ødelagt!

Leander.

Nei, men i største Fare

Før snart at blive det. Jeg ilte, at advare;

Der er en Dom — jeg troer, en Obligation,

Kort, jeg vil raade Dem at skjule Der' Person.

Jeg har forgievet søgt Der' Datter og Der' Kone.

Harlequin.

Af!

Leander.

Jeg begif en Fæll, som intet kan forsoner.

Harlequin.

Nei, intet!

Leander.

Han trækker paa Skuldrene.

Stidfighed . . .

Harlequin.

Kan De forsvare det?

Leander som før.

Mistanke . . .

Harlequin.

Dg til hvem?

Leander.

Ja, De har alt for ret!

Harlequin.

Om Verden nu forgaaer . . .

Leander.

Hvor . . .

Harlequin.

Førend jeg har fundet . . .

Leander.

Hvad?

Harlequin.

Ei, Cabalerne, hvorpaa der bliver spundet!

Leander.

For Himlens Skyld, min Ven, nu maa De glemme sigt!

Det, jeg har sagt, er meer, desvære meer end Digt.

Min Brud, Der' Tilstand, alt gier mig tilsidst forvirret,

Min . . . jeg er Skyld, men Jost er skrækkelig opirret,

Et ulyksaligt Brev . . . jeg har ei spart min Ven,

Ei Knæfald selv, men ak, han hører ei sin Sen!

Jeg frygter, at han strax . . . Alt, hvad jeg kunde giøre,

Var at advare Dem.

Harlequin.

Nu ja, det lod sig høre.

Leander.

Spog ei!

Harlequin.

Nei, det er Tid at bruge sin Forstand.

Leander.

De er i et Korteer en arresteret Mand!

Harlequin.

Saa snart? i et Korteer! Jeg veed, hvor lidt man lider
Stats-Undersøgelse i vanskelige Tider;
Men naar man holder sig saa nær til Dommelig, .
Saa tænkte jeg, min Ven, det var en anden Sag.

Leander.

Ha, hvem har drømt om sligt?

Harlequin.

Si, det jeg og vil haabe!

Leander.

Han vil trække ham bort med Magt.

Kom, hurtig!

Harlequin.

Sei, hvorhen?

Leander.

Han slipper ham.

Dog af, hvad vil jeg haabe?

Alt er forgiøves, hvor . . . Nei, alt forvirrer mig!

Af, gjør en Daarlighed saa reent ulykkelig?

Harlequin meget kærteg.

Hvad fattes dig, min Ven? du synes at beklage . . .

Leander.

Af beste Mand, der er kun et Minut tilbage!

Harlequin.

Om jeg kan hielpe dig, saa sig kun frit hvori!

Ottende Optrin.

Puff, Geert, og de Forrige.

Puff.

Nu, Naboe!

Harlequin.

Han omfavner den ene efter den anden.

Ei, Herr Puff! Herr Geert!

Puff.

Her komme vi!

Leander.

Fordømt!

Puff.

Nu veed jeg da, hvorledes vi betaler

vor Gield!

Leander.

Ik, lær ham det!

Puff.

Ti Millioner Daler...

Leander.

For Fanden! hvad jeg vil blant lutter... jeg maa see

Om jeg kun finder et af Fruentimmerne.

Han gaaer.

Puff.

Den Ben var bred.

Harlequin.

Ik nei! den Stakkel, som jeg horer,

Er ilde faren nok; jeg negter ei, det rorer,

Hans Vanheld smerter mig, det er en arlig Ben.

Puff.

Jaja, hver har sit Kors. Nu til vor Gield igien!

Du veedst vor gamle Ret til visse...

Harlequin.

Paa min Ore...

Puff.

Reent ud: til Orkenøer. Den kunde vi undvære,

Chien, den sælge vi, og for en Pokkers Færd,
Den er dog, hvor det gaaer, to Millioner værd!

Harlequin.

Gi!

Puff.

Det er lidt! nu her, vort Grønland . . .

Harlequin,

som falder ham om Halsen.

Åh, Herr Broder!

Puff.

Det gjør vel Sagen af, saavidt Hans Puff formoder.
Et Land som Frankerig, forstaae: i Størrelse,
Dog ei saa got for os som for de Fremmede!
Du veedst en Republik, som man ei saa kan nævne,
Den kunde bruge det, og den har Raad og Evne:

Harlequin.

Imellem os, Herr Puff! vel Schweiz?

Puff.

Nei, Holland da!

Hvor Pokker tager Schweiz saa mange Penge fra?

Harlequin.

Ja, du har Ret! D snart, slaae til!

Puff.

Nu, hele Landet

Just ei! hvad om vi og beholder et og andet?

Der er dog nok igien. Den østre Kant er størst,

Og dog, jeg veed min Grund, den vil vi sælge først.

Harlequin i Tanker.

Taja!

Puff.

Hvad mener J? jeg haaber, at man sænker

Det meste . . . Harlequin, hvorfra de dybe Tanker?

Harlequin.

Hvor længe har vi vel, om jeg tør spørge Dem,
Til Har Totusinde, Trehundrede og Fem?

Puff.

Hvad? og hvorfor?

Harlequin.

Nu ja, det var kun for at vide,
Om alt det Lapperie kan blive solgt i Tide.

Puff.

Hvorfor det Marstal just?

Harlequin.

Nu, i Fortrolighed,
Der har jeg, Naboe Puff, saa min Betænkning ved.

Puff.

Ei, der er længe til. Men her, nu vil man svare:
Ja sælge kan enhver, dog bedre var, at spare.
Og det har Puff betænkt; thi, Naboe, overalt
Er det ei heller nok, at faae vor Giæld betalt.
Mit mindste (thi man veed, hvor høit jeg elsker Landet,
Og om jeg Dag og Nat bekymrer mig om andet),
Mit mindste Forsæt er, for evig at befrie
Mit Land, især den Stad, som jeg er Borger i,
Men fremfor alle dem, som kummerlig og længe
Maae trygle Renterne af deres egne Penge,
Og faae dem kun med Knur, og trues med Rabat —
Dem vil jeg først befrie for Skyggen selv af Skat.

Harlequin.

De Stakler først? og saa?

Puff.

Det er dog alt for meget,
At svare Skat af Pant, og Renter af sit eget!

Harlequin.

Dg saa?

Puff.

Ei, Skyldnere!

Harlequin.

Dem vil du...

Puff.

Om jeg vil?

De pantes ud for Skat, for Folk kan komme til.

Harlequin.

Haha!

Geert.

Dg denn, med Gunst?

Puff.

Vist, Naboe Geert! Barberer

Skal fries for Lugten selv af sliq en Exequerer.

Geert.

Jch takker Dem.

Puff.

Hvortil forleder ikke Trang?

Betroe vi dem vor Hals dog ugentlig engang.

Geert.

Ei, Guten skuddrer een!

Puff.

Kun fort, med min Bevilling

Skal Staten ei faae Gavn af Landet for en Skilling.

Harlequin.

Herr Patriot!

Puff.

Nu ja!

Harlequin.

Men skal da, for at frie
Bort Land, den stakkels Stat doe i et Slutterie?

Puff.

Den gamle Snak!

Harlequin.

Uf Luft kan Loven dog ei leve!

Puff.

Men skal den gaae paa Sviir, og stadse som en Greve?
Troe mig, det er kun lidt, hvorved den kan bestaae!
Meer end Trefierdendeel er altid spildt derpaa.
Lidt maa det koste — vel! men naar de først opdages,
Har vi Guldminer nok, hvoraf det Lidt kan tages!

Harlequin.

Hei frist, omfavn mig!

Puff.

Au! Og hvorfor det, min Ven?

Harlequin.

Fordi du ei endnu har solgt Vestindien.

Puff.

Au ja! men først og sidst den store Konst at spare!

Harlequin.

Ei, Naboe, vist! paa den er ei et Ord at svare.
Men holdt, det faldt mig ind: sæt, at vi fik en Krig!

Puff.

Troe mig, at Mangel best kan raade til Forlig!

Harlequin.

For Pokker, du har Ret!

Puff.

O Ddselhed! betanker

Blot, for Exempel's Skyld, hvad kastes bort til Enker!
Hvi gifte de sig ei saavel som andre Moer?

Harlequin.

En stakkels tandløs Her?

Puff.

Gier vel, ifald hun døer!

Harlequin.

Nei, Puff! jeg veed, du er en Hund i at regiere
En Stat, den Sag er klar; jeg kan ei disputere,
Men det, som kryber her, ved Milton, her omtrent,
Det drog dit Ord i Tvivl, selv om det stod paa Prent.
Hvad siger du, min Geert? hei, hvad har kunnet lime
De raske Læber til? tre Stavelser en Time!

Geert.

Aha!

Harlequin.

Den bedste Mund paa Amtet! er du da
Forstummet?

Geert.

Nei.

Harlequin.

Nu vel, og kan du snakke?

Geert.

Ja.

Harlequin.

Ja, nei — og en Barbeer, en Patriot!

Puff.

Det kommer,

Han lærer vel vort Sprog, og leve vi til Sommer . . .

Geert.

Den vil ei flide mig; som jeg Dem siige schal,
Min Hoved eller og den danske Sprog er gal.

Harlequin.

Til Sommer? han vort Sprog? For Poffer, vil I quæle
 En Christen? lever han til Morgen uden Mæle?
 Ei sprekken Sie kun væk! Der' Sprog ist Vre vært;
 Da ich kun var so høi, hab' ich schon Tydsk gelært!

Puff.

Nei, er Herr Geert min Ven, og om han ellers venter
 Taalmodighed af mig med hans forfaldne Renter,
 Saa Dansk med danske Folk!

Geert.

Jaja, jeg selv empfant

Wie vigtigt...

Harlequin.

Stakkels Geert! saa staaer din Mund i Pant?

Puff.

En stolt og dum Foragt for Sproget og for Landet
 Er væmmelig!

Harlequin.

Ei sy, hvor stinker den forbandet!
 Men Hiertet bløder mig for en betrængt Barbeer,
 Som dog er frisk og sund, og ei kan snakke meer!
 Ja, een som kommer med sit: „das ist Quark, men draussen
 Da solltet ihr kun sehn! hey mir in Sachsenhausen,
 Da dreht man Halsen um aufs lumpne danske Kram“ —
 Ja, den Landstrygere, sye Munden til paa ham!
 Den deutsche Patriot, som lod sig gut betalen,
 For at forvirren Folk, at fressen und at pralen,
 Og dog af Dovenskab ei gider lært vort Sprog —
 Ja, du har Ret, slaae Laas for Munden af det Drog!
 Men Geert, ein guter Ven von allen Potentaten,
 Et stakkels got Bestfrieis, som kun barberer Staten!

Geert.

Ei Herr, um Himlens Skild, jeg er en Patriot,
 Og Staatens Bol so gut als Deres Skæg betroet!

Harlequin.

Ja saa, det glemte jeg; men got! og kan man være
 En Patriot, og stum tillige?

Puff.

Man maa lære!

Harlequin.

For Pokker, lære Folk, at snakke uden Mund?
 Betænk! og i vor Snak bestaaer dog alt vort Pund!
 Nu at nedgrave det! hvorfor saa grum? hvad nøder
 Dertil? du kan dog Tydsk saa got, som andre Jøder.

Puff.

Ei ei!

Harlequin.

Vi hade Tvang, hvorfor da tvinge ham?

Puff.

At tale Tydsk, og selv at høre Tydsk, er Skam!

Harlequin.

Men her, imellem os?

Puff.

Tydsk er en Gift for Landet,

Al vor Fortred er Tydsk!

Harlequin.

Ei!

Puff.

Tydsk er reent forbandet!

Harlequin.

Und Holstein, Hadersleb, Neumünster . . .

Puff.

Drømmer du?

Er Holsteen Dannemark?

Harlequin.

Nei, du har Ret endnu!

Puff.

Betænk nu, hvad vi vandt! kun blot, hvor stærk foreger
 Vor Handel sig, den med saa mange skionne Væger,
 Naar Folk først lære Dansk.

Harlequin.

Ei, paa min Troe! hvor blind,
 Hvor toffet jeg dog er, at det ei faldt mig ind!
 Lær Dansk, min stakkels Geert!

Geert.

Ja, men de høie Tønen,
 Hvori Herr Puff so schön betalt ti Millioner,
 Befriet sin Land, und gjør sin Sprog almindeligt,
 Er patriotisch nok, nur ich versteh' sie nicht.

Puff.

Geert! atter Tydsk? han veed...

Geert.

Herr, hold mig det til gode!

Niende Optrin.

To af Rettens Betienter, og de Forrige.

Den første Betient.

Han er her dog, det Held var neppe at formode.
 Herr Harlequin, vi har...

Harlequin.

Han falder ham i Ordet.

Hvem vil De tale med?

Den første Betient.

Vi har . . .

Harlequin

som før, og saaledes bestandig.

Velkommen, Ven! behag at sidde ned!

Den første Betient.

Vi staae som helst. Vi har . . .

Harlequin.

Ja, vanskelige Tider . . .

Den første Betient.

Men . . .

Harlequin.

Men Taalmodighed! det klarer op omsider.

Den første Betient.

Vi . . .

Puff.

Harlequin, den Ting seer ei saa rigtig ud,

De got Folk pleier ei at være Lykke-Bud.

Den første Betient.

Nei, alt for sandt.

Harlequin.

Maaskee Matrosen . . . det er troligt!

Ei ei! jaja, det Folk er ei saa hastig roligt.

Den første Betient.

Vi har . . .

Harlequin.

Ei!

Den første Betient.

En Arrest.

Harlequin.

Hvor mange?

Den første Betient.

Denne Dom

Skal vise det.

Harlequin.

Alt dømt? Kom, Naboe, hurtig! kom!

Han vil løbe bort, men Betienterne holde paa ham.

Den første Betient.

Hvorhen, Herr Harlequin?

Harlequin.

Ei, de kan exequeres,

Før vi . . .

Den første Betient.

Nei, det et Dem, min Ven, som arresteres!

Herr Jost, Der Creditor . . .

Puff.

Ha, jeg har længe vidst,

Hvordan det vilde gaae den Drommere tilsidst!

Harlequin.

Hvem skal det gielde?

Puff.

Dig! nu, Døsmer, sørg for Landet!

Dagdriver, Sladderhank! ha, hvem har ventet andet?

En doven Odeland!

Den første Betient.

Herr Puff, det er vel best,

At Dommen bliver ham lovmæssig forelæst?

Puff.

Fordømt!

Harlequin.

Hvad fattes dig?

Puff.

Got Haandtag i dit Dre!

Den første Betient.

Han trækker et Document op af Lommen, og vil begynde at forelæse det.
Hof- og Stads- . . .

Harlequin.

Hvad har jeg med Hoffets Stads at gjøre?

Den første Betient.

Nu, for at være kort . . .

Puff.

Du est min Debitor,

Det veedst du. Det er Tid, at andre see sig for.

Han gaaer.

Geert.

Aha!

Harlequin.

Hvad? raser Folk?

Geert.

Der Pulmo wär beynabe
Berplagt; so ging es einst dem grossen dicken Brahe . . .

Den første Betient.

Saa som Herr Jost . . .

Geert.

Dog sandt, Vesica war es nur . . .

Den første Betient.

Saa som . . .

Geert.

Ich wünschte mir den salig Mand i Cur . . .

Den første Betient.

Herr Jost . . .

Harlequin.

Hvad vil J Jost? sig frem, jeg kiender Manden.

Den første Betient.

Saa som Herr Jost . . .

Harlequin.

Jeg troer, den Kål har tabt Forstanden!

Geert.

Ein Kataplasma nur — ich seze ti mod eet,
Verstehn Sie mich, mein Freund? den Uheld var ei skeet!

Den første Betient.

Nei, al Bidtlostighed er, som jeg seer, utidig;
Kom, Ven! Herr Harlequin antegnes som gienstridig,
Dg vi forsikke os . . .

Harlequin.

Hvad? hvilket?

Den første Betient.

Hans Person!

De gribe Harlequin, og sæbe ham bort uagtet alle hans pudserlige Mod-
stræbelses.

Harlequin.

Gevalt! er det honet? hei, to mod een, Cujon!

En Patriot! Gevalt! Geert, Naboe . . .

Geert,

naar de ere borte.

Ja, ich komme!

Nur frisch, jeg har Bestick und Pflaster i min Lomme,
Nur keinen Heller nicht, doch Staats-Projecte gnug.
Puff, der verdamte Kerl, der ist mir auch zu klug;
Si, Freund, du kömst mir recht, betal ti Millionen,
Denn plagt der Knicker mich für zehn verfluchte Kronen!
Hvor sturt! Ven, obenfra curirt man nicht den Stat!

Han trækker et Papir op af Lommen.

Hier hab' ich ein Glystier, das sich gewaschen hat!

Si, bist du, wie du sagst, ein Freund von deinem Lande,
So kom und bringe mir mein Lazareth zu Stande!
Setz min Stats-Hospital i Stand, und flieg mig da,
Ob Geert nicht weiß, hvad Kant man schal beginde fra!
Dan gaacr.

Ende paa den anden Sandling.

Tredie Handling.

Første Optrin.

Lisette, Agnete, siddende hver i sit Hjørne, og Jørgen.

Jørgen.

Ja, nu er min Person og Burmans kun tilbage,
 Os gjør de, som jeg troer, sig Skrupler ved at tage,
 Endskjønt det mueligt er en blot Forglemmelse,
 Thi Vænder selv og Høns er arresterede.
 Fra Høsbond af — hihi, mit Hjerte maatte bløde —
 Ham tog Herr Jost; men Puff, den ublue christne Jøde,
 Han lugter paa en Miil Personer af Værdie,
 Han trak min Blifs, hvem veed i hvilket Slutterie!
 Af, tænkte du paa slikt i Morges? du fortærte
 Dit Foer saa snildt, saa trygt, saa rolig i dit Hjerte,
 Du . . .

Agnete.

Got!

Jørgen.

Hvorledes? got?

Lisette.

Det er den Frugt, jeg har
 Af al min Kiærlighed til den forgiorte Kar!

Jørgen.

Madammens Kiærlighed i al Respect og Ære,

Men Nar var aldrig Blis og skal han ikke være!
Han var saa klog som jeg, en Engel i Forstand . . .

Lisette.

Gaae, Dødsmer, med din Snak! jeg taler om min Mand.

Jørgen.

Sa saa!

Agnete.

Hun springer op.

Gaae, Jørgen, spring! Pedanten, beed ham komme!

Lisette.

Hvad skal den Siæl?

Agnete.

Nu, got! det vil dog ærgre somme!

Ha, den Troeløse skal — jaja, du skal dog see,

Om . . . Nu, hvi gaaer du ei?

Jørgen.

Hvad?

Agnete.

Om Meenedere . . .

Jørgen.

Hvorledes?

Agnete.

Skynd dig dog!

Jørgen.

Men, Jomfrue!

Agnete.

Om Uhyrer,

Hyæner . . .

Jørgen.

Mon hun da fortæller Eventyrer?

Agnete.

Nu, snart!

Jørgen.

Hvorhen?

Agnete.

Om — ha, mit Hjerte splittes ad!

Jørgen.

O vee!

Agnete.

Barbar, du er for nedrig til mit Had!

Jørgen.

Men, Jomfrue! med Forlov, det er dog Synd at skielde
Et christen Menneske for — sy, med Tugt at melde!

Agnete.

Men, Jørgen, sig mig da, hvorefter venter du?

Jørgen.

Og veed jeg da hvorhen?

Agnete.

Det veedst du ei endnu?

Nu vel, den fjerde Gang: gaae, Jørgen, hent Herr Skriver!

Jørgen.

Men den Omstændighed fortaug hun i sin Iver.

Pedeller, Murreldyr, Rhabarber — faae den Skam,

Der strax forstaaer af sligt, at jeg skal hente ham!

Agnete.

Og nu?

Jørgen.

Endskjønt jeg troer, hans Viser og hans Grillen
Kan virke nok saa got, med Tugt, som andre Piller,
Ehi...

Agnete.

Jørgen!

Jørgen.

Om jeg skal tilstaae den hele Sag,
Nu veed hun den Golik, jeg fandt forleden Dag . . .

Agnete.

Nu, Himmel!

Jørgen.

Kort og got, han . . .

Agnete.

Skal det vare længe?

Jørgen.

Han havde givet mig en Bog i Drifkepenge . . .

Agnete.

Endnu?

Jørgen.

Jeg læste den, og det var Skyld deri.

Agnete.

Skal det betyde Spot? er det et Raferie?

Jørgen.

Men, Jomfrue, Bogen selv kan best oplyse Sagen . . .

Agnete.

Du vil . . .

Jørgen.

Jeg troer, hun skal fornemme det paa Smagen.

Agnete.

Du vil ei gaae?

Jørgen.

Nu ja, jeg springer!

Agnete.

Hils fra mig,

Og om han har mig kjær, at han da skynder sig!

Jørgen gaaer til Døren, hvor han vender sig og bliver staaende.

Agnete.

Leander skal dog see, om Grusomhed, om Smerte,
Om Nød, om Tab af alt fornedrer dette Hierte!
Det — ja det eneste, vi raade for endnu —
Uædle, det var dit . . .

Lisette.

Men hvem beskylder du?

Agnete.

Ja dit, jeg gav dig det! dog, du forsmaaer som Gave
Det, som du paa dit Bink, mig uadspurgt, kan have.
Ja, troer du, det var skabt til slavisk Eiendom?
Dog af, maaskee han ei bekymrer sig derom!

Jørgen,

som kommer noget bedre frem.

Saa har jeg . . .

Agnete.

Hvad? endnu?

Jørgen.

Jeg har . . .

Agnete.

Hvad vil du sige?

Jørgen.

Det er ei just — men dog — betragter man tillige . . .

Agnete.

Du raser aabenbar.

Jørgen.

De skulde troe maaskee,

At jeg, som Puff og fleer, var umedlidende . . .

Agnete.

Hvorhen med al den Snak?

Jørgen.

Men for De skulde tænke,

Alt jeg . . .

Agnete.

Forklar dig!

Jørgen.

Nei, langt heller vil jeg skienke . . .

Agnete.

Hvad, hvilket, Jørgen? tæl!

Jørgen.

Han rækker Haanden frem, som een der skal tage imod Penge.

Jeg havde vel en Bon . . .

Agnete.

Ha, nu forstaaer jeg dig! ei sandt, et halv Mars Bon?

Her, Tak for god Credit! saameget er tilbage!

Hun vil give ham Penge, men han holder Hænderne paa Ryggen.

Jørgen.

Nei, giem det lidt, De har! o det var Synd at tage!

Agnete.

Strax!

Jørgen.

Han græder.

Skaan for Himlens Skyld! det var ei meent saa slet!

Agnete.

Kom, det tilhører dig!

Jørgen.

Men De behøve det.

Han gaaer.

Agnete.

Ha, see dit Værk, Tyran! kom, nyd dets første Prøver!

Leander, det er mig, som du saa haardt bedrøver,

Saa grusomt straffer du min rene Kiærlighed!

Dog, mueligt det er den, som du vil skilles ved!
 Maaskee Foragt! ha, nei! han mig? det kan ei være!
 Foragt! nei, det er meer, end jeg formaaer at bære!
 Ak, thi jeg haaber dog, at han kun hader mig!
 Den, man foragter, gjer man den uslykkelig?
 Stolt, som han er, og vred, ei sandt, Mama, han hader?

Lisette.

Du drommer med dit Had; beskylld din galne Fader,
 Han har opirret Jost.

Agnete.

Saa burde dog en Ven,
 En, i hvis Magt det stod, formilde ham igien!
 Jost kan ei see sin Søn's Bekymring ubevæget,
 Et Ord var nok; dog nei, et Ord var alt for meget,
 Og Forbøn, turde jeg vel haabe den af ham,
 Hvis Stolthed selv har søgt vort Uheld og vor Skam?
 Den Skriveriske Contract fornærmede hans Ære,
 Hevn og Mistanke var hans ædle Driveflære,
 Han selv tilstod dem før; og derfor viser han
 Min stakkels Fader nu hvad Magt og Grumhed kan!
 Leander har kun Lyst at vinde mig med Trætte,
 Han . . . Hvem? min Fader!

Andet Optrin.

Harlequin, Lisette og Agnete.

Harlequin.

Han omfavner den ene efter den anden.

Ak, min Datter! min Lisette!

Lisette.

Hvorledes?

Harlequin til Agnete.

Stynd dig, sig til alle Menneſker,
Band paa til Nød, at jeg er ei at finde her!

Lisette.

Hum ſikker i at græde.

O Mand, hvad koſter du mit alt for omme Hjerte!
Din Frihed, ſom jeg ſeer, af den fornyer min Smerte!
At ſee ſin halve Siæl ſlæbt i et Slutterie,
Hvor haardt! dog ſlig en Nar, du burde døe deri!

Harlequin.

Stil dog din Graad!

Lisette.

Ja, jeg vil ſmelte bort i Taare!
Hvorledes har de glemt at binde ſlig en Daare?

Harlequin.

Fortviol ei reent, min Skat!

Lisette.

Min lille ſøde Mand!

Harlequin.

Min Snut!

Lisette.

Naar vil du dog ſaae Menneſkeforſtand?

Harlequin.

Ei ei, du rorer ved min Byld, gid Himlen tage
Mit alt for ſtore Pund kun ſnart igien tilbage!
Jeg, ſom en dyb Forſtand har gjort ulykkelig,
Jeg ſkulde . . .

Lisette.

Kom du hjem for at opirre mig?

Harlequin.

Koldſindig!

Lisette.

Jeg endnu? Vor Bølfærd blev forødet,
 Det, veedst du, saae jeg paa med Hænderne i Skjødets;
 Men du at prale her, du med Forstand, du Nar!
 Troer du, jeg er et Dyr som ingen Galde har?

Harlequin.

Vel nok! men veed hun da, hvorfor man lod mig sætte,
 Hvad Stats-Raijon . . .

Lisette.

Fordømt! nei, det er tungt at giette!
 Stats-Sladder, Stats-Handsbørst, og evig Stat og Stat!
 Hvorfor indslutter man en liderlig Krabat?
 Gaae, spørg Herr Jost!

Harlequin.

Hvad han?

Lisette.

Hvem ellers?

Harlequin.

Den, som grunder
 Dybt i en Sag, seer let, hvis Mand der stikker under,
 Og at en vis Unævnt har Fingrene deri.

Lisette.

Og hvem?

Harlequin.

Gi!

Lisette.

Svar mig først, hvorledes blevst du frie?

Harlequin.

Man taler ei saa høit om Statsbegivenheder,

Lisette.

Forbandet!

Harlequin.

Nu jeg tør vel hvirke det til eder ..

Agnete,

som herer nogen komme.

Skul sig, min Fader! snart!

Harlequin.

Al, om I røbe det!

Lisette.

Hvad?

Harlequin.

Det, jeg nu har sagt.

Agnete.

O snart, i Kammeret!

Hun skyder ham ind i et Sidekammer.

Lisette.

Hvad har han sagt, den Nar?

Da hun seer, at det er Skriver som kommer, gaaer hun hastig bort.

Agnete.

Al alt!

Tredie Optrin.

Skriver og Agnete.

Skriver.

Saaledes iler

Natrabnen til sit Hiem, naar Morgenroden smiler,
 Og Schmausfen, naar han har en Vexel at fornøje,
 Og onde Rygter, og det morderiske Blye;
 Saa flyer det svangre Segl for raske Hvirvelvinde,
 Som jeg, da jeg fordam en Lust fra min Gudinde!

Agnete fortræden.

Herr Skriver, meer end nok! Der' Jil forbinder mig.

Skriver.

O Dag, med hvilken Steen skal jeg betegne dig?
 O gyldne Leilighed! Fortryllende Camoene,
 Et Ord! forklar hvori, hvormed din Træl kan tiene!
 Endskjønt min Pythia har sagt mig, hvad det er...

Agnete.

Nød er som Ild, der snart opdages af enhver!

Skriver.

Nød? ja, ved Jupiter, Nød nok! men snart opdage?
 Der exciperer jeg, tillad mig at undtage,
 Thi ved Calliope, kun tre til fire veed
 Den Krig, som forestaaer den hele Christenhed!

Harlequin stikker Hovedet ud af et Bindue, som er over Kammerdøren,
 hvilket han gjør af og til i dette Optrin.

Agnete.

Hvad? hvem?

Skriver.

Den liden Hob Drester eller Benner,
 Den som har Frie-Billet til Hjertet af din Tiener,
 Den som gaaer ind og ud i din Tilbeders Bryst,
 Og dristig roder i hans hemmeligste Lyst!

Agnete.

De drømmer, eller jeg!

Skriver.

Ved Himlens Clementer,
 Kun fire saae min Sol for jordiske Regenter,
 Mit gyldne Manuscript! troe mig, jeg veed det best,
 At otte Dren kun har hørt det forelæst!

Han trækker sine Papirer op af Lommen.

Agnete.

O Himmel!

Skriver.

Hire kun! men du, som Zeus bestemte
Til den ei ringe Lod at glimre som den Femte,
Gudsfiønt dit gyldne Navn staaer øverst i min Siæl:
Dit Bink bestemme nu min Muses Bee og Vel!
Hem!

Agnete.

D forstaaen!

Skriver.

Han begynder at læse.

En Sol...

Agnete,

som falder ham i Ordet.

Er det, jeg mindst kan taale!

Skriver.

Forstaae mig ret: En Sol...

Agnete som før.

Ei selv dens mindste Straale!

Skriver.

Men hun forstaaer mig ei: En Sol...

Agnete.

Bort, sluk den ud!

Skriver.

En Stjerne da...

Agnete.

Dg ei det mindste Stjerneskud!

Skriver.

De skiertser!

Agnete.

Bee mig! Skiertser? kan Solskin da fornoie
Et Bryst med aabne Saar, et taareblendet Døie?

Skriver.

Min Sols moralske Glands er som en malet Ild,
 Skiont visse Statsmænd ei vil finde den saa mild;
 Den, hvis opblæste Sial Satyrens Straale rammer,
 Ja, den fortæres snart af Pflægetonske Flammer,
 Men du, hvis fromme Sial, den stille Maane liig,
 Er glad ved Solens Glands, hvormed den pryder sig...

Agnete.

O veel

Skriver.

Du kan, som den ved Hundebieffet, smile
 Ved Satyrs skarpeste Svovl-Flamme-svangre Pile!

Agnete.

O Biglipugli!

Skriver.

Hem! En Sol...

Agnete.

O Regio!

Skriver.

Hvorledes?

Agnete.

Lad dog en uskyldig Sial med Noe!

Skriver.

Hvad?

Agnete.

Ved Forglemmelsens brand-guul-sort-sprængte Bunde,
 Ved Lethe Flod, hvori dit Manuscript skal strande,
 Ved Tausheds Throne, ved den Nord-Fis-mørke Pol,
 Besværges jeg dig, Mand: forsvind med samt din Sol!

Skrivér.

Ohime! hvilken Gud besvangter dine Dæbet
Med Barders Ild? med Speg, som kildrer, naar den dræbet?

Agnete.

Min Speg? nei, sig min Angst! her, see den kolde Sved!
Er det at martre mig i min Glendighed?

Skriver.

Hvad? hvilken?

Agnete.

Plage-Land, spørg, dril . . . O vee, mit Hjerte!
Hun holder Haanden for Dinene, som een der har ont.

Skriver.

Men hvad er Marsag i saa kæmpestor en Smerte?

Agnete.

Af, der . . .

Hun peger paa Papirerne, og vil betyde ham, at han skal glemme dem.

Skriver.

som ikke forstaaer andet, end at han skal læse.

Ja strax! En Sol . . .

Agnete.

Hvad? Kasteric! endnu!

Skriver.

Nu vel: Et Lys, et Skin . . .

Agnete.

Torræder, spotter du?

Hun snapper hans Sol fra ham, river den i saa mange Stykker som hun
vel kan, og kaster dem hen i en Krog.

Skriver.

O Guder! Furie, mit Manuscript! Megære,
Holdt! min Forlægger! o min Middagsmad! min Vre!
Min Skræder! o min Sol!

Fjerde Optrin.

Harlequin, der ved denne Larm glemmer den Marsag, han har at stule sig,
og de Ferrige.

Harlequin

efter endel latterlige Ophævelser.

Der ligger nu den Skat,

Du negtede mig før!

Skriver.

Hvæne, Tigerkat!

Harlequin.

Er Manden flog?

Skriver.

En Biorn var uden Tvivl din Amme!

Harlequin.

Nei, Mette var en Gied...

Skriver.

Fra Ulve maa du stamme!

Harlequin.

Fordømt, en ublue Digt!

Agnete.

D gaae, min Fader, gaae!

Hans Høfligheder er ei værd at agte paa.

Harlequin.

Fra Ulve? hvilken Gist! ved Himlen, blot Satire!

Min Grandpapa beed Faar? min Mormoer gif paa Fire?

Men mærker du den Braad, som ligger skjult deri?

Agnete

med en Urolighed, som hun lader see dette hele Optrin igiennem ved at gaae
frem og tilbage og ved af og til at lægge Øret til Døren.

Mig synes... kom, o kom!

Hun vil trække Harlequin bort.

Skriver,

der beseer sin Sols Ruder.

O Styr! o Raserie!

Harlequin til Agnete.

Ulv Jarl var fordum en berøgtet Statsforbryder —
Forstaaer du, seer du, hvad min Ulveslægt betyder?

Skriver som fer.

Vi var Trojaner!

Harlequin.

Hvad?

Skriver.

Vor Noes var fordum stor!

Harlequin til Agnete.

Mærk vel, Trajanus var en Statsmand, som jeg troer!

Skriver til Agnete.

Harpie, som jeg ei aflader at tilbede!

Hvormed optændte jeg din Lynild=svangre Brede?

Harlequin.

Hvad? svanger? dog, det er ja klart, han mener mig,
Thi Lynild, som man veed, er Oprør eller Krig.

Skriver til Agnete.

Svar, hvi forgif min Sol ved Straalen af din Jver?

Agnete.

Nu vel, den gif for vidt, tilgiv mig det, Herr Skriver!

Dog troe mig, at i Angst, som den hvori jeg er,

Opirrer intet meer end Forelæsninger!

Skriver.

O Angst?

Agnete.

Ja, helst naar Raad og Hielp er det, vi vente.

Skriver.

De Raad og Hielp?

Agnete.

Det var derfor, jeg lod Dem hente.

Skriver.

Hvori? hvad fattes Dem?

Harlequin.

O Underværk! og veed

Herr Skrivers ei endnu den Statsbegivenhed?

Skriver.

Og hvilken?

Harlequin.

At Herr Jost for nylig lod mig sætte,
Dog per Commission, som De da selv kan giette;
Kort, at jeg under Skin af Giæld blev arresteret.

Skriver.

Og undløb?

Harlequin.

Ja, men alt mit Gods er confiskeert!

Skriver.

Der' Gods?

Harlequin.

Den sidste Skierv!

Skriver.

For Giæld?

Harlequin.

Nu, Ven, jeg tænker,

De kiender meer end jeg til visse Statsmænds Rænker;
Thi Jost har altid vær't min alt for gode Ven.

Skriver.

Er Giælden virkelig?

Harlequin.

Jeg kan ei nægte den.

Skriver.

Der' Guds?

Harlequin.

Det har Hans Puff af Venstrib villet tage
I sin Beskyttelse.

Skriver.

Er intet meer tilbage?

Harlequin.

Jeg selv! min Statsforstand!

Skriver.

O Himmel, intet meer?

Harlequin.

Og min Lisette, og min Datter, som De seer!

Skriver.

Den Furie! o Styr, en tiggefærdig Pige
Har turdet vove slikt mod mig og mine Lige!

Harlequin.

Herr Svigersøn!

Skriver.

Herr Gæst! ei vist, en aspilt Nar,
En nogen Ignorant! en herlig Svigersfar!

Harlequin.

Hvem? hvad?

Agnete.

O ypperligt, o skönt, bliv ved, min Herre!

Harlequin meget fiærlig.

Min Ven!

Skriver.

Det Dgenavn forskyldte jeg desværre,
Ja, jeg nedlod mig til en vis — Medlædelse,
Et vist . . .

Harlequin.

Er det en Drom, og sover jeg maaskee?

Agnete.

De vaagner af en Drom!

Skriver.

Han vaagner? ha, hvor ilde
 For ham, og for enhver, der vaagner alt for ilde!
 Sæt nu, ifald han fik et Gran af sund Forstand,
 Hvor bittert blev ham da herefter Brød og Band!
 Men rolig!

Harlequin.

Han er fuld!

Skriver.

See her min Haand: du bliver,
 Du doer den Siæk, du er.

Harlequin.

Hei lystig, Broder Skriver!

Hvad koster Flasken?

Skriver.

Bort med sliq Fortrolighed,
 Hvis mindste Skin en Mand som jeg maa rødme ved!
 Hvad maatte Verden og vort lærde Selskab domme?
 Man kunde troe tilsidst, at jeg fandt Smag i Dromme,
 Om jeg endnu blev ved at taale dem af dig,
 Da her er intet meer, som kan undskyldte mig.
 Til Daarekisten gaae, der skiertis med dine Lige,
 Du Odeland, som vil bestyre Land og Rige,
 Du Gienfærd af en Nar, fordrufne Ostrogoth,
 Gior dig en Stat af Straae, du Pesthuus-Patriot!

Harlequin.

Spyebluc, Giedehams, Hugorm, hold op at stikke!
 Bort af mit Huus!

Skriver.

Vort? Nar, jeg er der ikke,
Det er ei dit! dog vel, Herr Jost, min gode Ven . . .

Harlequin.

Førræder!

Skriver.

Skul dig kun, vi samles vel igjen.
Han gaaer.

Femte Optrin.

Harlequin og Agnete.

Harlequin.

O Corfig, o Tartüff!

Agnete.

Laf Himmelen, min Fader!

Harlequin.

Gift, Edder!

Agnete.

Det er Gift, som gavner meer end skader.

Harlequin.

O!

Agnete.

Agt det Edder heit, som skærper Dinene!
Ja, emme, beste Mand! nu først, nu kan De see!

Harlequin.

Hvad først? til Blotsbjerg med din Rietlinge-Morale!
Har jeg ei længe seet den Helvedes Cabale,
Den som et vist Partie har spilt med min Person?
Men at Førræderen, at han var der' Espion,
Han, min Fortroligste!

Agnete.

O snart! en anden, værre,

En... O!

Hun vil træffe Harlequin ind i Kammeret, men da hun ikke kan faae ham
afsted, løber hun hen og gjør sig noget at bestille med sin Syeramme.

Siette Optrin.

Leander og de Forrige.

Harlequin.

Min beste Ven!

Han omfavner Leander meer end eengang paa det venligste, og søger ved
allehaande latterlige Caprioler at udtrykke sin Glæde over at see ham.

Leander.

Er det Der' Ord, min Herre?

Er det at skjule sig? De vover at gaae hjem?

Er da Der' Huus et Sted, som kan fordølge Dem?

Agnete.

Hvorledes?

Harlequin.

Nu, min Ven! mig længtes.

Leander.

Uk, mit Hierte

Undskylder Dem, min Siæl er om og blød af Smerte;

Dg dog er Længsel sød, dens Jld er himmelsk Lyst,

Dens Nag er Salighed, som kryber i vort Bryst!

Harlequin.

Hei, svarmer Mennesket?

Leander.

Han seer frygtfomt og kielent til Agnete.

Men, Himmel! Frygt for Brede,

For Had, maaskee Foragt, af den, som vi tilbede...

Agnete.

Leander! var det vel?

Harlequin.

Hvad? hvilket? synes dig,
At det var ilde giort, at han befriede mig?

Agnete.

Befriede?

Harlequin.

Veedst du, hvad det koster at bestikke
To Stats-Gripomener?

Leander.

O, det fortæner ikke...

Harlequin.

Sandt nok, de lod mig gaae af Duf; men, som man veed,
De got Folk har en Tært paa der' Medlidenshed.

Leander.

Ben, De forvirrer mig, sligt vil vi ei erindre;
Der' Omhed's Priis maaskee har aldrig været mindre,
Smaa Ting!

Harlequin.

Hvad Smaating? hvad? Statsfangers Nantion!
Saa har de Slyngler ei vurderet min Person!

Leander.

Nu got, jeg kiendte dem; ak, var det værd at nævne,
Saa var det kun fordi meer overgif min Sone!
Hvi kom det dog saa vidt, hvi kom det? hvilken Skam!
Dog Himlen veed, om Graad da kunde røre ham,
Saa haard var aldrig Jost. Men da jeg saae Der' Fare,
Jeg fløi herhen, jeg bad, De lod sig ei advare!

Harlequin.

Hvem tænkte da paa sligt?

Agnete.

Hun gaaer hen imod Leander.

O redelige Ven,

Kom, min Leander! kom! jeg lever op igien!
Kan du tilgive mig, kan du, min blinde Brede,
Min, af min . . . vidste du alt hvad jeg bor afbede!

Leander.

Jeg selv var Marsfag i, at min Agnete skrev
Det . . .

Agnete.

Ja, du mener det ulykkelige Brev!
O, men det var kun lidt! jeg . . .

Leander.

Hvilken Smerte blander
Dit Sprog?

Agnete.

Alf, jeg . . .

Leander.

Og hvad?

Agnete.

Mistænkte min Leander!

Leander fien.

Var det da billigt?

Agnete.

Nei! min Taare . . .

Leander.

O min Brud,

Hvor saligt sletter den hvert Spor af Kummer ud!

Harlequin.

O mine Børn, og jeg faaer Appetit at græde!
Jeg veed ei, men det er halv patriotisk Glæde!

Sid Skriver, den Pedant med al sin Statsforstand,
Den Hykler, den Spion, var — i Staraffenland!

Agnete.

De under ham saa vel?

Harlequin.

Det skal du ikke sige!

Der veed man intet af Forandringer og Krige,
Dg naar han ikke meer kan aagre med sit Pund,
Saa er det klart, han maa krepere som en Hund.
Der hvor de stegte Sviin, med Kniv i Ryggen, svømme
I Gadelær af Mied, og store Fløde-Stromme,
Dg dumme Fraadsere fortære dem i Fred,
Der skal han hen! det er det værste Sted, jeg veed!

Agnete til Leander.

Men vi, min Ven?

Leander.

Fat Mod! min Faders første Hede
Forgik, han sukker, kort, han angret alt sin Brede,
Tit seer han til sin Søn, og mildt; dog, at vor Ven
Undløb, om det kun ei opirrer ham igien,
Min Driftighed især! og faaer han den at vide
Nu, da Betænkksomhed og Tvang og Omhed stride . . .

Agnete til Harlequin.

D skiul sig dog!

Harlequin i Tanke.

Saja, det var hans rette Løn!

Leander.

Dg saa, min beste Ven, endnu en lille Ven!

Harlequin.

Han falder ham om Halsen.

D min Stats-Anecdote! i hvad, hvor kan jeg tiene?

Leander.

De har Forstand . . .

Harlequin.

Vist nok, meer end jeg bruger ene!

Leander.

Det eneste, hvormed De kan forbinde mig,
Er at De bruger den . . .

Harlequin.

Ha, nu forstaaer jeg dig,

Du har et Stats-Project . . .

Leander.

O Himmel, intet mindre!

Men, seer De? alt Forlig kan slikt et Ord forhindre,
Stat, Patriot, Project, Cabale, Krig, o glem
Dog til en Tid de Ord, som dræber os og Dem!

Harlequin.

Hvorledes?

Leander.

Nu, tilgiv Der' gode Ven, min Fader
Den Svaghed! Naan ham for en Mundart, som han hader!
Al Stats-Raisonnement er ham som Gift og Pest,
Dg kan fordærve ham, naar han er allerbest.
Skield ham, ifald De vil, det veed jeg han tilgiver;
Men naar De samles nu — ja, De har følt hans Jver —
Et Stats-Ord, kun en Lyd, saa er det lige nær!

Agnete.

Min Fader, om De har Der' troe Agnete kjær . . .

Harlequin.

Ei, man bør soie ham! Hvor er han at beklage,
Den Mand en Skrue løs paa sine gamle Dage!

Leander.

Ved Himlen, nei!

Harlequin.

Men sig, hvad min Forstand skal til!

Jeg veed, at hver en Nar kan tie, naar han vil.

Leander.

De skedre!

Agnete til Harlequin.

Skiul sig dog! her Døren, kan De høre?

Harlequin.

Men først en Ting, som er mig meget om at giøre!

Agnete.

O snart, min Fader! snart!

Harlequin.

Han trækker Leander assides.

Min Sen!

Leander.

Velkomne Navn!

Harlequin

hemmelighedsfuld.

Om nu Matroserne beleire Kiøbenhavn?

Leander.

Ik, nei!

Agnete.

Der . . . kom, min Ven! kom!

Hun stöder Harlequin ind i Cabinetet, og springer selv tiltige med Leander ind i en Dør som er lige over for, hvor de blive staaende.

Leander.

Det er ei min Fader.

Puff lader sig see.

Agnete.

Den Gode Puff!

Leander.

Man seer hans Haandværk i hans Lader.

Agnete.

Bliv her!

Hun gaar, og Leander bliver staaende.

Syvende Optrin.

Puff og Leander.

Puff,

som troer, at han er ene.

Man siger, at han undløb; er det sandt,

Desbedre! saa maaskee beholder jeg mit Pant.

Leander halv sagte.

Ei ei!

Puff som før.

Er det en Digt, om Jost og han forliges,

Maaskee besvogre sig, som det da og vil siges:

Ja, saa god Nat mit Pant! for Pokker, det var Skam!

Det er tre Gange værd hvad jeg betroede ham.

Og Jost er narrisk nok, godhiertet nok desværre,

Den Løsse, den . . .

Leander,

som kommer frem.

Nei, holdt!

Puff.

Ei, er det Dem, min Herre?

Leander.

Mig selv.

Puff.

Jeg talte om Der' klare Herr Papa,

Den eiegode Mand!

Leander.

Af!

Puff.

Men hvor kom De fra?

Leander.

Fra? og hvorfor? — fra Rom!

Puff.

Den fiære Ungdom spøger!

Men er her ei en vis Veninde, som De søger?

Leander.

Hvem søger De?

Puff.

Ei nu, jeg nysler lidt omkring,

En Fattig, som De veed, maa søge mange Ting.

Leander.

En Fattig?

Puff.

De har got! tak Himlen! ja, de Rige

Veed ei hvad Armod og besværlig Tid vil sige;

Men vi! ja, Himlen veed, hvor tit jeg stakkels Mand

Har glemt mit eget Kors, af Medhynk med mit Land,

Udsuget, som det er, i disse dyre Tider!

Ja, spænd kun Buen høit! men Strengen brast omfider!

En fattig Mand som jeg, der stræber Dag og Nat,

Mig vil de skrive for to Mark i Extra-Skat!

Leander.

To Mark?

Puff.

To rene Mark!

Leander

forvirret, og som een der hører efter noget andet.

Jaja, jeg overlader

Imidlertid den Sags Betragtning til min Fader,
Det er hans Røst. Farvel!

Han gaaer pludselig bort.

Puff.

Ei, hvi saa hastig da?

Mon Frietiet ei anstaaer hans Herr Papa?
Han skyer ham. Er det saa, velan, saa tør jeg haabe!
Nu, det maa loffes ud. Der er den gamle Taabe!
En ærlig Mine, Puff! stolt, og til Nød lidt grov,
Det er den Character, som du har nu behov.

Ottende Optrin.

Jost og Puff.

Jost

uden at bekymre sig om Puff, eller at svare paa hans adskillige Hilsener, uag-
tet at disse, imod Puffs Forsæt og blot mekanisk, altid blive dybere og dybere.
Den Skurk, den Nedrige, den Utaknemmelige!

En herlig Svigersøn! hvad vil den Nar da sige?

Han undløb? jeg maa lee! fra hvem? og om saa var,

Skal du forraade ham, din Ven, din Svigerfar?

See mig den vakkre Mand! ei, Herr Tartuff, Herr Skriver,

Herr Jomfrue-Lyv! fordomt! Bershofer, Smag-Fordriver,

Du min Agnete, du? ei vist, det var en Brud

For dig, du stikker og min Søn Leander ud!

Puff affides.

Nu veel

Jost,

dog uden at hilse ham.

Ha, Herr Hans Puff!

Puff.

Tak! Som jeg seer, saa skienner

Herr Skriver slet . . .

Jost.

Fordømt med flige Svigersønner!
Grib ham, hæng ham, han løb! hvorhen? en ublue Digt!
Hvor løb han hen? fra hvem? og tør han vove slikt?

Puff.

Nei, neppe; men, min Ven! og troer De, man kan lide
Paa Rygtet?

Jost.

Hvad jeg troer, er ei din Sag at vide.

Puff.

Munu, jeg mener kun, om Skriver virkelig
Faaer Datteren?

Jost.

Og hvad kan det bekymre dig?

Puff.

Ei, jeg tog altid Deel i alle Husets Sager.

Jost.

For Pokker, ja, det er en artig Deel, du tager!
Kun Guden tog han ei, han vover ei at flaae;
Ei dog, hvem faaer den Gud, som Puff kan ikke faae?
Det gad han vidst! den Tyrk, først plyndrer han en Pige...

Puff.

Men hvem begriber da, hvad al den Snak vil sige?
Enhver vil have sit.

Jost.

Du vidste, hvor jeg boer,
Og jeg fortiente vel en Hilsen, som jeg troer;
Naar hørte du at Jost lod sine Venner stikke
I Rod, naar?

Puff.

Er De da hans Ven?

Jost.

Din er jeg ikke.

Puff.

Ei ei, Herr Jost, hvorfor? saa sliq mig da, hvormed
Jeg har fortørnet Dem i min Ufkyldighed?

Jost.

Ufkyldig?

Puff

med en antaget Kiækhed.

Ja, min Ven! det haaber jeg at være,
Fordi jeg kræver mit.

Jost.

Ufkyldig! paa min Ære,

En Agerkarl!

Puff

meer sagtmælende.

Ei sy, det klæder Dem kun slet!

Jost.

Hvad klæder, Skielm? ja snys, jeg kan bevise det!

Puff.

De dommer alt for haardt. Man slæber og man slider
Saa kummerlig for sit i disse dyre Tider.

Ja, var det fordum — da! men nu? hvad vinder man?

Vi maae vel hielpe os, saaledes som vi kan!

Jost.

Gaae, onst dig ikke den forløbne Tid tilbage,
En Ager-Skielm som du blev hængt i gamle Dage!
Ei, fordum! kommer man med Ærlighed og Flid
Ei nok saa langt endnu, som i Kong Dles Tid?

Puff.

Han trækker paa Skuldrene.

Om Skatten ikke var; beholdt enhver sit eget;
Men at!

Jost.

Dg det er dig, der troer, du gavst for meget?
 Dog den, som fandt sit Brød paa en retfærdig Dei,
 Selskabets Ben, og den Rettskafne knurrer ei.
 Han glemmer ei den Skat, det Levevæld, som flyder
 Fra Staten i hans Skød, den Sikkerhed, han nyder;
 Men gav, saa suurt det faldt, sin Andeel villig hen,
 Saa snart det gielder om at understøtte den.

Puff.

Til Understøttelse, men ikke til at øde!
 Siv Klogskab Statens Noer . . .

Jost.

Respect, fordømte Jøde!

Troer du, din usle Skierb berettiger dig til
 At sprutte Gift, og fræk at skræde, naar du vil?
 Jeg paa den Ting, du troer at kunne være bedre,
 Viis Feil, men tael med Agt, med Frygt om Landets Fædre!
 Dog kun en ærlig Mand bør tale, følg du mig!
 Flaac, ran, og tie! vær glad, at Staten glemmer dig!

Puff.

Nu, jeg tiltales her!

Viende Optrin.

Geert og de Forrige.

Geert.

Han giver Puff Penge.

Da hat Er sine Penger!

Verflucht, da da, geschwind! der Teufel schweige länger!

Til Jost.

Weil ich kan ikke Dansk — mein Herr, verstehen Sie! —
 So will der Kerl, ich soll crepiren als ein Vieh!

Puff.

Got, Tak, Herr Geert! farvel!

Han vil gaae.

Jost.

Hør, strax hans Løi tilbage
Her, strax den mindste Pialt, du fandt for got at tage!
Hvis ei . . .

Puff.

Jeg faaer ja vel; dog, som jeg haaber . . .

Jost.

Gaae!

Det, som tilkommer dig med Kette, skal du faae!

Puff gaaer.

Geert

raaber efter ham.

Jud, eingemachter Jud, verfluchter Erz-Hebraer,
Blutigel, schwarzer Krebs, du Mundzusammen-Näher,
Du Seelen-Schinder, du! Verstehn Sie mich, mein Herr!
Der Gottbehütungs ist ein beßrer Christ, als er.
Da kan, wie jeder weiß, ein Practicus im Scheeren
Die Seife leichter als den lieben Mund entbehren,
Und ist man noch dazu ein Patriot wie ich,
Und stum, beym Himmel, stum! mein Herr, verstehn Sie mich?

Jost,

som har staaet i dybe Tanker, fortroeden.

Nei, til min Lykke!

Geert.

Hø? was?

Jost.

Ei et Ord, min Herre!

Geert.

Verfluchter Casus!

Jost.

Hvad?

Geert.

Jch sage: bestoværre.

Jost.

Slemt nok for Dem maaskee, jeg taber ei derved.

Geert.

Schon gut! nun, kurg zu seyn, Puff tog min Mund i Ged.

Jost.

For Pokker! og den Skielm forseglede den ikke?

Geert.

Schon gut, das ist vorbei, til min und Landets Liffe.

Han trækker et Papir op af Lommen.

Hier — Schade, das Sie nicht forstaaen den tidste Sprog —

Mein schönes Lazareth, sehn Sie!

Jost.

Mand, er du klog?

Geert.

Schon gut, ein andermal! saa meget vil jeg siige,

Es ist ein Staats=Project, som ikke har sin Lige!

Jost.

Ha, plag mig ei!

Geert.

Mein Seel, jeg viser der so klar

Als Gottes lieben Tag, at Staten er en Nar.

Jost.

Hvad? hvem?

Geert.

En Binde=ghal, som man schal aarelade!

Jost.

Sturk!

Geert.

Gut, De kan ei Tidst, und das ist würrklich Schadel!
Men, was ich sagen thu, det var derfor jeg kom:
Beed De den Nyghed, som jeg vil talen om?

Jost.

Fortræk!

Han driver Geert for ved sig, indtil denne af en Hændelse bliver staaende
med Ryggen imod Døren til det Kammer, hvor Harlequin er stult.

Geert.

Mein, meiner Seel, mein Herr, det maa De hören,
Det er ums Weh' und Wol von Dännemark at giøren!
Der ryster, zwischen uns, to tidste Fürster sig,
Und will, mit Teufels Macht, betrækken uns mit Krig.

Jost.

Forbandet!

Geert.

Auf mein Wort, sie werben schon Soldaten!
Jeg kiender dem, ich bin gereist in ihren Staaten;
Da ist der Fürst von Schweiz, ein ganzer Potentat,
Der frigt mir Dännemark, mein Seel! som en Salat.

Harlequin,

der desuden ligesaa lidet i dette, som i det tredie Optrin, har kunnet bare
sig for af og til, dog naar Jost har vendt Ryggen, og med stor For-
sigtighed, at stifte Hovedet ud af det Vindue, som er over Døren,
glemmer nu i sin Henrykkelse over denne vigtige Stats-Nyhed baade
Jost og sig selv. Han rækker Armene ud af Vinduet, og tager Geert
paa det kiærligste om Hovedet.

Gi ei, hvad siger du?

Geert,

som umueligt kan vide, hvis Hænder han er i, og naturligviis mindst kan
giette paa Harlequin.

Verzeih' mir meine Sünde!

In tiefften Nöthen . . .

Harlequin.

Ben! naar skal den Krig begynde?

Geert.

Beelzebub, Quartier! ich schal ei lyven meer!
Gewalt!

Han slipper og undløber.

Ioft,

der har seet paa denne Scene, som desuden gaaer for sig i en Haandevending,
med store Dine, og uden at kunne frembringe et eneste Ord.

Men er det ei Herr Harlequin jeg seer?

Harlequin,

i det han besinder sig, og forstrækket i en Hast dukker ned i sit Kammer.

Ha, nei!

Ioft.

Han støder Døren op og trækker Harlequin ud.

Mig synes dog!

Harlequin

endnu inden for.

Det kan umuelig være!

Ioft.

Ha?

Harlequin.

Jeg er arresteret!

Ioft.

Det seer jeg, paa min Ære!

Sidste Optrin.

Agnete, Leander og Lisette, som har været i Nærværelsen, og hørt det
Foregaaende, Ioft og Harlequin.

Agnete

til Leander.

Vor Lykke staaer paa Spil. Kom, Ben! nu gielder det.

Lisette.

D Døsmær af en Mand!

Jost.

Saa Skriver havde Ret?

Harlequin.

Nei, Naboe, troe ham ei, den nedrigste Bedrager!
Maaskee han gad kun vidst, hvordan Der' Flaske smager.
Jeg gav ham alt, og han bagtaler mig til Løn!

Jost.

Nu, saa du kiender dog din kiære Svigersøn?

Harlequin.

Han min, han, den Espion? alt andet maa jeg lide,
Jeg er en sængslet Mand, som De da best kan vide,
Min Datter kun er min; men før hun faaer en Mand
Som den Forræder, før forræder jeg mit Land!
Der staaer min Søn.

Jost.

Hæ? hvem?

Harlequin.

Der' Søn, om De tillader.

Jost.

Ei, Herr Leander selv!

Leander,
som falder paa Knæe for Jost.

Min ømme, fromme Fader!

Agnete.

Hun rorer ham frygtfom ved Haanden.

Herr Jost!

Lisette.

Herr Naboe, glem den Løsses Narrerie!

Jost.

Madam, vil hun sin Mand, sin Datter vel, saa tie!

Agnete som før.

Herr Jost!

Leander.

Kan Ven, kan Graad, vor Graad, kan intet røre?

Harlequin,

som knæler paa en burlest Maade.

Det er umå Beh' und Wol von Dännemark at giøre!

Iost.

Hæ? Staae kun op, min Son, du veedst, jeg elsker dig!

Og Datter!

Agnete.

O det Navn, det gior mig lykkelig!

Iost.

Min Datter! nu, jeg veed, jeg saarede dit Hierte,

Jeg . . . nu, tør Taaren af! jeg lider ved din Smerte.

Min Harm — det er forbi, jeg hastede herhen,

For . . . ja, min Hensigt var at trøste dig igien.

Agnete.

O bedste, beste Mand!

Leander.

Nu seer du selv, Veninde,

Hvad for en Mand han er! lad nu din Frygt forsvinde!

Iost.

Vel nok, men svar mig først: hvorledes blev han frie,

Vor Ven? det er en Sag, jeg vil oplyses i.

Harlequin.

Ei, det kan Der' Herr Son og jeg vel best forklare.

Leander.

Min Fader, ja jeg saae . . .

Harlequin,

som falder ham i Ordet.

Nu ja, han saae min Fare,

Vi spille Fiendens Magt en fiin politisk Streg,

Han blendte dem med Guld, og — Resten gjorde jeg.

Leander.

Jeg saae i Haabet alt den Lykke, som vi nyde,
Der' Godhed. „Dette Skridt, det vil han snart fortryde,
Ugiort er best, han kan ei længe blive vred,“
Saa sagde jeg.

Jost.

Din Snaal var daarlig Driftighed!

Leander.

Mit Haab . . .

Jost.

Afbeeld din Feil! Undskyldning gjør den værre.

Lisette.

Den Nar, jeg har af Mand, var Skyld i alt, min Herre!

Jost.

Endnu engang, Madam: den rober slet Forstand,
Den er foragtelig, som agter ei sin Mand!

Leander.

Tilgiv!

Agnete.

Af, alt igien, saa snart ulykkelige!

Jost.

Hør, Harlequin!

Harlequin.

Han farer op som af Sovne.

Hei, hvor?

Jost.

Mærk vel, hvad jeg vil sige:

Puff er en nedrig Siæl, og den, som var her nu,
Er nok saa stor, men ei saa god en Nar, som du.

Harlequin.

Gi!

Jost.

Hør Betingelsen, paa hvilken jeg tilgiver:
 Den Bøbel skal du slye! bort med en nedrig Skriver,
 Slye ham som Pest! kun det vil jeg paalægge dig,
 Forresten sværm! din Feil er usorbederlig!
 Dog tænk, ifald du kan, at du kan tiene Landet
 Med Orden, Ærlighed og Flid, og ei med andet!
 Gif alle, knæl for dem, som Røret er betroet,
 Stræb i din egen Kred, saa er du Patriot!
 Og nu vær lykkelig, min Son, min kiære Datter!

Agnete.

O kiære Navn, mit Liv fornyes, jeg fødes atter!

Leander.

Min Brud!

Harlequin,

som af Glæde falder Lisette om Halsen

Omsavn mig, min politiske Journal!

Lisette.

Tilstaae mig dog, min Slut, at du er bindegal!

Ende paa Skuespillet.

Pebersvendene.

Et Lystspil

i fem Handlinger.

Handlende Personer.

Orontes.

Araminte, Orontes Kone.

Leonore, deres Fosterdatter.

Orgon, Orontes Broder, }
Argantes, Leonores Fætter, } Hebersvende.
Magister Trækneb, }

Leander, Leonores Elsker, Brodersøn til Orontes og Orgon.

Genrik, Leanders Tiener.

Lucie, Leonores Kammerpige.

Marie, Tjenestepige hos Orgons.

Skuepladsen er i Orontes Huus.

Første Handling.

Første Optrin.

Leander og Henrik.

Leander.

Dæk Bordet! hurtig! hvad der er ved Gaanden! Hvad nøler du efter?

Henrik.

Men Herren kommer, tænkte jeg, lige fra et Giestebud.

Leander.

Hos min Farbroder.

Henrik.

Ja, saa er det Tid, at jeg løber; jeg veed meget vel, hvad for Appetit det giver at spise til Middag hos Herr Orgon.

Han gaaer.

Leander.

Fortvivlede Her! ulykkelige Farbroder! Men han vil ikke have det bedre. Ha, hans Frihed! den arme Mand, han maa være glad, om han faaer Tilladelse at sidde i sin Bænestol og sukke med Fred. Og det er den Frihed, han beraaber sig saa meget paa! herlige Levnet! jeg kan ikke blive koldfindig derved! — Henrik!

Henrik

endnu bag ved Scenen.

Herre!

Leander.

Jeg maa gistes, og det uden Ophold!

Henrik.

Vil Herren ikke spise først?

Leander.

Thi elendigere Creatur er dog ikke til, end en gammel Ungkarl. Hvilken Uorden hos min Onkles, hvilken Plage og Udmygelse! — Er du færdig?

Henrik.

Paa Diebliffet.

Han gaaer.

Leander.

Men hendes Ære har hun opoffret ham, og det er derfor at han maa være hende meget forbunden, at hun ikke tradser hans Dine ud. Ja, Pernilles Ære! ha! haha! Pernilles Ære! jeg vil ikke sige uopdraget, af den nedrigste Bøbel, neppe født til at sælge Citroner, derfor kunde hun være ærlig nok; men — af min gode Farbroder, dersom jeg maatte overtøde dig! du skulde vist, vist faae at see, at de ikke altid ere troe, som ere arrige, herskesyge Furier. Men han kan ikke, han vil ikke see! Men det, som jeg meest fortryder paa, er det evige, det skaldede Paaskud, at han ikke gifter sig, fordi han under mig sine Midler; ligesom han ikke kiendte mig, som om jeg ikke selv havde mit Udkomme, eller som om jeg var gierrig. Og jeg arve ham? ja hans Huusholderske, hendes gode Ven, den føre, bredskuldrede Jens, en Snees af hendes Søstre eller Fatterster, af Rendekierlinger, Koblerster — de, de vil arve ham!

Henrik.

Altting er færdigt.

Leander.

Her, Henrik! jeg har længe tiltænkt dig en Belønning

for din troe Tjeneste, og jeg kan ikke give dig noget bedre end en Kone.

Henrik.

Ja — med sit Tilbehør.

Leander.

Hvad synes dig om min Leonores Kammerpige? jeg troer at du kan lide hende.

Henrik.

Alf Herre, dersom jeg havde den store Molochs Pengekister, saa gav jeg dem for min Lucie! Men det er sandt, hun sagde mig for, at hendes Tomsfrue syntes meget urolig, og at der uden Tvivl var forefaldet noget vigtigt.

Leander.

Hvad maa der nu vel være paa Færde? Elskværdigste Leonore, dine Betsyringer ere mine egne! Men jeg skal snart giøre Ende paa vor tvivlagtige Tilstand! snart! Dog, jeg vil spise først, og siden vil jeg — jeg veed nok hvad jeg vil. Bliv du imidlertid her, ifald noget Bud skulde komme fra hende. Gustav kan blive hos mig, om jeg vil noget.

Han gaaer.

Andet Optrin.

Henrik allene.

Saa er hans Sind. Han er i Stand til at frie og gifte sig inden Solen gaaer ned, og at fortryde det inden Ugen er omme. Sandt nok, at disse Pebersvende ere usle Stakkeler, og at disse Berniller burde druknes; men jeg veed dog for en Ulykke, at man ikke kan fare til at gifte sig, som man drikker et Glas Biin. Nei, nei, min gode Herr Leander! forsigtig, meget forsigtig maa man være. Men Deres Leonore er en Engel, men

hun eler intet, undtagen en rig Fætter; og en rig Fætter som Argantes, der ikke vil stille sig ved sine Penge og ikke har Lyst at døe, er ligesaa meget som intet. Men havde Deres anden Farbroder Herr Drontes ikke selv Børn med sin Frue, saa fik De vist nok al deres Rigdom med Leonore, saa meget er hun afholden af dem begge. Ja, havde de ikke selv Børn . . . Nu da, en Kone uden Medgift . . . Men der er jo Herr Orgons, eller rettere Jomfrue Bernilles Marie; hvad mon hendes Grinde være?

Tredie Optrin.

Marie og Henrik.

Marie.

Tienerinde, Monsieur Henrik! hvor er hans Herre? han var lykkelig, at han undflyede Stormen.

Henrik.

Helst da han maatte seile uden Baglast.

Marie.

Hvor er han nu?

Henrik.

Han har lagt sig for Anker, og indtager hvad ham fattedes, nogle gode Skiver af en Gleskestinke. Men Skiertis til Side, hvad er det for Historier med hendes Jomfrue?

Marie.

Hvad andet end de gamle? har hans Herre ikke fortalt ham det? som sædvanligt Banden og Skielden, en Dør op, en anden i, Dugen revet af Bordet, Glasene paa Gulvet, Koffepigen blaae og blodig, og Deres Tienerinde paa Hovedet ned af Trapperne!

Henrik.

Saa at den ene blev læt i Stormen, og den anden fuldseilede! Men hvoraf kom al denne Støi?

Marie grædende.

Men vie kun, du skal betale mig det, saa sandt jeg hedder Marie, du skal betale mig det! at slaae en ærlig Pige, du, du! som om hun var meer end en anden, fordi hun er opsminket! jeg veed nok den, som seer lige saa got ud som hun, naar man fik Klæder paa Kroppen; men jeg elsker min Dre, det er min Ulykke. Men du skalst dog ikke have gjort mig det Puds for intet, jeg veed nok hvad jeg veed! Men det er sandt, jeg skulde hilse Herr Deander fra Tomstruen, og sige ham, at . . .

Henrik.

At hun i det mindste maa lade ham have Roe at spise i sit eget Huus.

Marie.

Jeg kan vie.

Henrik.

Smidlertid fortæl mig hvad der gav Anledning!

Marie.

Hvad veed jeg det? maaskee fordi Herr Orgon bragte sin Brodersøn hjem med sig uden at have sagt hende det i Forveien, saa at han til al Uheld traf hende upyntet og, som hun sagde, ikke beløvet paa noget, endskjønt hun og Jens veed det bedre, og jeg veed og noget deraf; men Herren og hans gode Venner kommer altid enten for tidlig eller for silde.

Henrik.

Arme Herr Orgon!

Marie.

Jeg kunde græde for ham, og det siger Lisette og, og Martin, og Rudsten.

Henrik.

Men Jens?

Marie.

Han bliver seet, og leer; han seer os alle over Skuldrene. Det er ret en Duf at see hvorledes de spille Gief med den gode Herre, og med alt det kan han ikke have den fiære Huusfred, som i Dag med Vinen . . .

Henrik.

Hvorledes?

Marie.

Det var derover, at Herr Leander blev stød. Rev hun ikke for deres Dine Pengene af Haanden paa Martin, for Herren flyede ham til Biin? og paastod med Skrigen og Banderen, at Vinen, hun havde foresat dem, var saa god som nogen kunde forlange at drikke den, uagtet den var suur, tyf, kun sammenplumpede Levninger af Bouteiller, tommede i Smug med Jens?

Henrik.

Ha, du arrige Trold! dersom jeg var Herr Orgon . . .

Marie.

Han blev og noget vred, Martin siger i det mindste at han har aldrig seet ham vredere. Han stod op fra Bordet, og sagde, at hun i det mindste burde undsee sig noget for Fremmede. Men da var først Ulykken løs.

Henrik.

Hvad blev deraf?

Marie.

Han sukede, tog sin Hat, og gik ud.

Henrik.

Dg dertil fik han dog Tilladelse?

Marie.

Han faaer den ikke altid; men i Dag har hun ventelig sine gode Marsager, hvorfor hun vil være allene, og i det Fald maa han afsted, om han og havde Feberen.

Henrik.

-Han gjorde dog meget bedre i at gifte sig med en brav og dydig Kone, som elskede ham.

Marie.

Han tør ikke; dog, om han saae hvorledes det gik til, hvad der blev slæbet ud, hvorledes han bliver bestiaalet, og naar han kiendte Jens, saa troer jeg at han gjorde det. Og, imellem os, jeg troer at hun frygter for noget; hun gjør i nogle Dage intet andet end at bande de pene, stadselige, unge Løser, som, siger hun, vil forlokke de gamle Narre. Iblant andet er der et artigt Fruentimmer i Naboelaugget . . .

Henrik.

Som hedder Leonore?

Marie.

Net saa, just Jomfruen i eders Huus! hende maa hun ikke kunne lide for sin Død, hun nævnede hende et Par Gange i sin største Hede, og det er ventelig hende, som jeg skal advare Herr Leander for.

Henrik.

Du Leander?

Marie.

Dersom hun kunde skrive, eller dersom hun havde nogen anden, eller om hun turde haabe, at Herr Leander, efter det som er skeet, vilde snakke med hende selv, saa havde hun vel ikke betroet mig dette Grinde; men nu maa hun betroe mig saa meget . . .

Henrik.

Og kan hun ikke betro mig det igien? det om Leonore?

Marie.

Nu, hun har just ikke sagt at det var hende, men imidlertid har hun bedet mig advare ham for et Fruentimmer, der omgaaes ham hver Dag som en Veninde, og uagtet al sin Smiger lægger Snarer ud for at skille ham ved en Arv, som tilkommer ham med Rette; at hun har sikke Beviis paa alt dette; og at hun af blot Hoiagtelse for Herr Leander skulde gjøre det, som hun kunde, til at forebygge det, men at hun nødvendig maatte snakke nærmere herom med ham selv.

Henrik.

Han kommer ganske vist.

Marie.

Han kan vel tænke, at jeg har først og sidst hundrede Undskyldninger at gjøre for den Uorden i Dag, og at jeg skal skyde al Skylden paa hendes mange Fortredeligheder, og især paa den underlige knarburne Farbroder.

Henrik.

Den Uforstammede! Beed hun intet meer om Leonore?

Marie.

Men jeg maa forrette mit Grinde selv. Gi, Herren!
 Orgon kommer ganske dybsindig ind, uden at see nogen af dem.

Henrik.

Herr Orgon i egen Person! hvor tankesuld og melancholisk! det sees paa ham, at han tabte Slaget, og maatte romme Pladsen.

Fjerde Optrin.

Orgon, Marie og Henrik.

Orgon.

J det han bliver Marie vaer, studser han, og seer urolig rundt omkring.

Marie, er din Somsfrue her? hvor er hun?

Marie.

Vær kun ikke bange, Herre! Somsfruen er hjemme.

Orgon.

Hvad vil du sige med dit bange, Ræsviis? og hvad gjer du da her?

Marie.

Jeg er i Grinde for Somsfruen.

Orgon.

Dg i hvilket, om jeg maa spørge?

Marie.

Jeg tør ikke sige Herren det, Somsfruen har udtrykkelig forbudet mig.

Orgon.

Dg jeg befaler dig, at du skal sige det.

Marie.

Jeg vilde gierne, Herr Orgon, men jeg tør ikke. Jeg var ulykkelig, jeg veed ikke om De kan tie, og jeg veed ganske vist at De ikke kan tage mig i Forsvar. Jeg kommer igien, Monsieur Henrik!

Hun gaaer.

Orgon.

Han seer forbittret efter hende, og stamper i Jorden.

Hum, hum! Er din Herre hjemme, Henrik?

Henrik.

Ja, Herr Orgon!

Orgon.

Siig ham, at jeg er her!

Henrik gaaer, og Orgon kaster sig i en Lænestol.

Dersom hun ikke var mig saa hengiven . . . men hun gier mig dog kied af mit Liv! hvilken Uorden, hvilken Foragt, hvilken Argrelse! O Frihed, Frihed, du er en ædel Ting, men du koster mig meget! Men jeg kan dog stille mig ved hende, naar jeg vil — og hvorledes? O Leonore, Leonore! dersom jeg vidste, du ikke foragtede mig; dersom jeg kunde rive mig løs . . . Men jeg tør ikke tænke derpaa.

Femte Optrin.

Leander og Orgon.

Leander.

Velkommen, min Onkel! De kommer ret beleiligt. Tør jeg byde Dem det, jeg har ved Haanden? De har ikke spist.

Orgon.

Dg jeg har heller ingen Lyst dertil. Men jeg maa vel undskyldte mig . . .

Leander.

O, jeg beder for alting.

Orgon.

Dg den stakkels Pernille med.

Leander.

Nei, min kære Onkel, det er meer end overflødig! hun er over alle Undskyldninger.

Orgon.

Hun har vist nok forlobet sig, det gode Barn; men hun har opoffret alting for mig, hun har mange Besværligheder, mange Fortredeligheder, hun . . .

Leander bitter.

Fortiener ikke Deres Godhed.

Orgon.

Jeg veed det, at hun er forhadet af alle; men det er mig en Aarsag meer, hvorfor jeg bør tage hende i Beskyttelse.

Leander.

Af min fiære, min saa inderlig elskte Oncle! Forlad mig, det er mig ikke anstændigt, ikke tilladt, at giøre Dem Grindringer; men skulde jeg og vove at fortørne Dem, jeg maa tale. Vilde De dog lade Dem overtønde! hvorfor vil den retskafne Borger, den ædle Menneſkeven, den ellers saa viſe Orgon ikke ſee det eneſte, ſom kan giøre ham lykkelig?

Orgon.

Og hvad er det for et eneſte?

Leander.

Et varigt, et heiligt Baand, ſom er knyttet under Himmelens Beſignelse, under Dydens Baretægt, under Lovens Biſald, og under alle gode Medborgeres Lykønfninger.

Orgon.

Men det er altid et Baand.

Leander.

Fælles Høiagtelse, og ſelv, i Mangel af den, fælles Fordeel giør det let og behageligt og ærværdigt; da derimod — De maa forlade mig det, min Oncle — den Vænke, ſom De ſukker under, er tung og haanlig. Skulde De og være ulykkelig nok til at faae en ſlet Kone, og ſlettere end Pernille kan ingen være . . .

Orgon.

Hum, hum!

Leander.

Forlad mig det, ſaa vil hun dog ikke plyndre Dem, thi hun veed at hun beſtiæler ſig ſelv. Hun vil ikke let vanære Dem, hun vil i det mindſte tage den udvortes Anſtændighed i

Agt, thi hun har en Ære at miste. Hun vil være om over Deres gode Navn, thi det er hendes Prydelse og hendes Berns Arvegods. Hun vil være høflig, omhyggelig, ja lydig, for at undgaae Skam. Deres Brødre ere hendes Brødre, og Deres Venner hendes Venner. Et Fruentimmer derimod, som ingen Love giøre sikkert for Deres Ubestandighed, eller for Mangel efter Deres Dod, en Pernille vil ansee sin Fordeel for reent adskilt fra Deres. Hun vil, for at sætte sig i Sikkerhed, uden Indskrænkning betiene sig af den Tid, da hun har Noret i Hænderne. Hun vil bedrage, bestiale, ødelægge Dem, for at berige sig og sine Venner. De derimod, som elske Dem, vil være hende til en Affkye, thi hun veed at de hade hende. Deres Ære vil være hende ligegyldig, thi hun vil ikke, at De skal være mere agtet, end hun er selv. Grindrer hun sig, opvaft af den almindelige Foragt, sit første Feiltrin og hvad hun kunde have været, da vil hun lade Dem føle sin tabte Dyd, og det som hun har opoffret for Dem, og Bægten af sin Fortvivlelse. Hun vil bebreide Dem sin Ulykke, hun vil bande, hun vil hade, hun vil affkye Dem. Og snart vil Virkningen af hendes Fortvivlelse vise sig i al hendes Udsærd. Hun vil foragte en Ære, som hun troer at have tabt for evig; hun vil blive tøileløs, liderlig. Troer De ikke, at det andet Skridt til Laster er lettere, end det første? eller troer De, at De er den Mand allene, som hun kunde opoffre sin Dyd for? Forlad mig, jeg er heftig, min kiære Uncle! jeg taler frit.

Orgon.

Vel frit, men din Alder, din Redelighed og mit Venskab kan tillade dig det; du taler uegennyttig.

Leander.

Er De derimod saa lykkelig, som jeg haaber, og som De fortjener, at De faaer en dydig Ægtefælle: hvilken Ulyksalighed,

hvilken Betsignelse! De behøve kun at betragte Deres Broder, den lykkelige Drontes, og hans Araminte.

Orgon.

Ja ja, min Søn, der er noget i det, du siger; men du betænker ikke hvad Frihed betyder.

Leander.

Den, at drikke hvad Viin man lyster, er vist nok artig.

Orgon.

Du har dog vel ikke fortalt den Historie her i Huset?

Leander.

Til ingen uden til Araminte, i min første Hede kunde jeg ikke tie; men hun har lovet mig at holde det hemmeligt.

Orgon.

Ja til hun faaer sin Drontes at see. Jeg kan ikke nære mig, jeg gjør lige saa got at jeg gaaer.

Leander.

Araminte elsker sin Mand for høit til at betroe ham noget som kunde giøre ham Rummer, og hun veed at intet kan bekymre ham meer, end naar det gaaer hans Broder ilde; desuden har de altid nok at tale om deres egen Ulyksalighed.

Orgon.

Og Leonore?

Leander.

Til hende taler Araminte aldrig om sigt. Hun, saavel som Drontes, skulde gierne Deres ulykkelige Uag for hele Verden. Den dydige, den uskyldige Leonore har heller ingen Mistanke derom, hun bærer tvertimod stor Hoiagtelse for Dem, og taler ofte om Deres Retsindighed, deres Menneskeiærlighed.

Orgon.

Hun taler ofte om mig, siger du? det rører mig, det . . .

Siette Optrin.

Henrik med et Brev i Haanden, de Førrige.

Henrik.

Et Brev til Dem, Herr Leander!

Orgon.

Jeg vil lade dig allene, jeg vil gaae ind til min Broder. Herr Argantes har desuden lovet at møde her i Eftermiddag, vores lærde Magister kommer uden Tvivl og. Bliv kun!

Han gaaer.

Henrik.

Argantes og Herr Magister Træknub, et herligt Selskab for Herr Orgon! det bliver et heelt Knippe Pebersvende. I Eftermiddag vil det gaae ud over Koneerne.

Leander,

jom endnu seer efter Orgon.

Arme Mand, at saa giftig en Fordom skal forblinde, plage, vanære dig! Men jeg maa læse mit Brev. Det er fra Leonore! jeg stielver for at bryde det; der var noget vigtigt, sagde du for. Al min Leonore, naar vil du tillade mig at nyde, at være vis paa min Lykke? den fortreidelige Hemmelighed forbittrer al min Glæde. Men jeg maa see.

Han bryder Brevet og læser.

„Jeg kan ikke komme til at tale med Dem; men jeg er ulykkelig, jeg skal have faaet en uførmødentlig Arv paa 30000 Rigsdaler efter en Slægtning i Batavia. Alting er ude! Min Fætter Herr Argantes . . . Men jeg kan ikke sige Dem meer. Jeg er i dette Dieblit allene i Haven. Kom snart, og trest Deres bedrøvede Leonore.“

Henrik.

Al hvilken Ulykke, 30000 Rigsdaler fra Batavia, hvilken

Glendighed! Dersom saadant et Banheld hændtes min Lucie, saa troer jeg at jeg gistede mig med hende af Fortvivlelse.

Leander.

Jeg veed ikke selv, hvad jeg skal tænke herom. Hendes Fætter Argantes? hvad kan det nedrige Menneske have i Sinde? Jeg maa vide, hvad det er. Kom, og pas paa Hovedøren, at du kan advare os, om nogen kommer.

De gaae.

Ende paa den første Sandling.

Anden Handling.

Første Optrin.

Argantes allene.

Holla ho! Der er ikke en Siæl. Men dersom de tænker, at de skal beholde Leonore, nu da hun har 30000 Rigsdaler, da kiende de Herr Argantes ikke ret. Jeg veed hvad jeg skal paa-
 staae. Ja, da hun ikke havde noget — men 30000 Rigsdaler, bevare os! de Renter kan jeg ja holde min hele Huusholdning for ti Gange, og endda lægge Penge op. Kort sagt, jeg maa, førend en ung Springer . . . Vel har jeg tusinde Gange forforet at gifte mig, en Kone er en ædende Capital, en Odelæggelse i et Huus! jeg kan jo see det paa denne Araminte, jeg tør bande paa, at hun bruger allene for to Rigsdaler Handsker om Aaret. Nu Knappenaale, nu Hovedvand, nu Bændler, au vee! Men er jeg ikke Mand? jeg skal nok lære hende at spare, og førend jeg lader den Capital tage mig bort for Næsen . . . Stille! jeg troer, der kommer nogen. Holla ho!

Andet Optrin.

Leander, Argantes, og siden Henrik.

Leander heftig.

Hvad er der?

Foragtelig.

O Herr Argantes!

Argantes.

Deres ydmygste Tiener, Herr Leander!

Leander.

Deres Tiener!

Argantes.

Jeg er her for at tale med Herr Drontes i en vis Sag.

Leander.

Herr Drontes taler med sin Broder i Familiefager; men jeg skal lade ham sige, at De er her. Henrik!

Henrik.

Herre!

Argantes.

Alt imedens Argantes taler, giver Leander med alle sine Gebærder Utaalmodighed tilkiende.

O jeg beder, gjør Herr Drontes ingen Uleilighed, jeg kan komme igjen. Jeg har desuden et lille Grinde paa Torvet. Jeg maa sørge for min Huusholdning, Herr Leander! I gamle Dage var det mig en Fornoielse; men i disse besværlige Tider — Haaret kan staae een paa Hovedet — hvad mener De? nu er det saamæn ikke to Maaneder siden jeg købte en Skieppe Gryn, og nu er de saamæn allerede slupne. Men, hvad mener De? skulde De troe det om min gamle Agnete, at hun var saa ugudelig, et Christen-Menneske? thi det kan ikke være andet, end at hun maa give Ratten Grød, ja saamæn maa hun saa, thi den bliver vensynlig federe og federe, og dog er der hverken Muus eller Rotter i mit hele Huus. Og hvad mener De? naar hun kunde spare noget fra sin Mund, bør det da komme mig til Fordeel, eller Ratten? Men hvad skal jeg gjøre? jeg kommer ligesaa got først som sidst til at købe en Skieppe igjen, ja saamæn gjør jeg saa. Nu faaer jeg at see. Jeg skal strax have den Gre at være her.

Han gaaer.

Leander.

Bliv borte til evig Tid! Den Nederdrægtige, den Nar!

Henrik

raaber ud af Skuepladsen efter Argantes.

Hei, hei, glem ikke at tælle Grynene!

Leander.

Den Nar, siger jeg? nei jeg, jeg er det, som burde rende med Hovedet imod Væggen, det dumme, dumme Hoved! og mit uskionjsomme Gierte! ha, kiendte jeg da ikke Araminte, ikke Drontes? har jeg ikke været opdraget i deres Huus, i deres Skiod? eller havde jeg Mistillid til dem? at jeg ikke kunde betroe dem min Kiarlighed til Leonore førend den forbandede Arv! Nu, nu havde min Lykke været kronet! Af Leonore, det var din Skyld! utidige Betænknelighed! ha, jeg maatte gaae fra Biddet!

Henrik.

Bevare os! hvorledes tager Herren affted?

Leander.

Har jeg ikke sagt dig, han tager...

Henrik.

Hvem, Herre?

Leander.

Hvor tit skal jeg sige dig det? han, den Forbandede, Karlen med Grynene!

Henrik.

Hvad tager han?

Leander.

Leonore, Leonore, Leonore tager han!

Henrik.

Til Kone?

Leander.

Han springer hen imod ham.

Til Kone, Dumdristige? tør du sige til Kone?

Henrik.

Hvortil da i al Verden? Jeg veed ikke selv hvad jeg skal tale, De er og alt for utaalmodig.

Leander.

Du skal holde din Mund, naar jeg er vred, forstyrret! Ha, gid Fætter og Arv var paa Bloksbjerg, og Batavia med!

Henrik *affides*.

Det var Skade for Hollanderne.

Leander.

Hvad skal jeg gjøre, min beste Henrik? hvad skal jeg gjøre?

Henrik.

Lad Dem endnu i Dag vie til hende!

Leander.

Det vil hun ikke.

Henrik.

Om De . . . nei, saa veed jeg intet.

Leander.

Du er en Døsmer.

Henrik.

Stille, Herre! der kommer Drontes og Araminte.

Leander.

Ha, jeg veed hvad jeg vil gjøre, jeg vil sige dem det altsammen. Gaae imidlertid . . .

Henrik vil gaac.

Holla! du kan skaffe mig at vide hvad hun vil mig med sin Mistanke, Furien, Huusholderken!

Henrik gaaer, og Leander kaster sig i en Lænestol, uden at hilse Drontes og Araminte, som staae lige ved Siden af ham.

Nei, dersom jeg taaler det! dersom jeg taaler det, saa . . .

Tredie Optrin.

Drontes, Araminte og Leander.

Araminte.

Hvad vil De ikke taale? Gud bevare os, hvad De seer forstyrret ud, Fætter! jeg bliver bange for Dem.

Leander.

Han springer op, og kaster sig paa Knæe for Araminte.

Jeg er det ulyksaligste Menneske paa Jorden, naadige Tante! han tager hende.

Araminte.

Hvem? hvilken? De maa være saa koldfindig, at jeg kan forstaae Dem!

Leander.

Han springer hastig op.

Ha, jeg er en Utaknemmelig! dersom jeg havde sagt Dem det før, at den guddommelige Leonore var den eneste som jeg kunde elske, saa havde jeg nu været lykkelig, førend den forbandede Arv...

Araminte.

Jeg igientager det, at De maa være koldfindig, og saa koldfindig, at De endog kan tage imod Behreidelser af Deres Veninde, førend hun taler videre med Dem.

Leander.

Jeg er som et Lam.

Araminte.

Det er det, at De virkelig har giort min Drontes Uret med Deres ringe Fortrolighed; han fortiente Tillid af Dem. Ikke som om vi ei skulde have vidst Deres Kiærlighed, De er for heftig i Deres Tilboieligheder til at skjule dem; men vi undskyldte Deres Tausshed, og ønskede Dem indbyrdes til Lykke med Deres Valg. Leonore uden Penge, og selv uden Skionhed, havde været en Belsignelse for Dem.

Leander.

O Himmel, og hende skal jeg miste!

Araminte.

Stille! jeg har endnu en Bebreidelse. Uagtet Deres ædle Hierte, uagtet Deres gode, Deres store Egenskaber, gjør Deres overdrevne Hestighed — om De vil høre det af mig — Deres Ubefindighed, at jeg længe vilde betænke mig paa at give Dem min Leonore, om det og virkelig stod i min Magt at give hende bort. Til en Elskovs Barighed, som er saa heftig at den sætter Fornuften til Side, bør enhver have Mistillid. Dersom min Drontes havde kaldet mig guddommelig, eller han havde bandet en mig tilfalden Arv, saa havde jeg maaſkee — ja, jeg vil tilstaae Dem det, jeg havde været daarlig nok til at tage ham, men han havde end ikke været min Ven.

Drontes omfavner hende.

O min Araminte!

Leander.

Og nu, naadige Frue?

Araminte.

Nu staaer det ikke i vor Magt at give Dem Leonore.

Leander.

O Himmel!

Araminte.

Jeg vil fortælle Dem hele Sammenhængen. De har uden Tvivl hørt tilforn, at Deres Farbroder Ariste, den redelige Mand, som saa ufornodentlig drog herfra uden at nogen vidste hvorhen, levede her længe i fortroligt Venſkab med vor Leonores Fader; og at han, da hans Ven var død i flette Omſtændigheder, i en rum Tid underholdt den efterblevne Enke, Moderen til Leonore. Vel havde hun en eneste Slægtning, et rigt Søskendebarn — just Herr Argantes; men saa rig som han var, havde han altid gjort hende meer Ont end Got.

Leander.

Den Riding!

Araminte.

Ofte bragte Ariste Leonore og hendes Moder til os. Han og min Drontes og jeg rev Barnet af hinaudens Arme. Allerede dengang beundrede vi de spæde Undigheder, som daglig udviklede sig meer og meer. Vi troede alt at finde sindig Bittighed og Dyd hos hende. Dmsider døde Leonores Moder, og kort derefter gjorde en uforstigtig Caution Ariste ulykkelig. Han kom til os med Barnet, han lagde det i mit Skiod — jeg seer det endnu — Taarene stod ham i Øinene. Hendes Moder, sagde han, er død, hendes Fætter er en ynkesløs, ugudelig Mand, mig kan støde noget til; men jeg besværges dig, Drontes, og eder, Araminte, ved eders hellige Forbindelse, ved eders ubrødelige Kiærlighed til mig: skeer det, saa lad Leonore ikke være forladt, lad hende være eders Datter!

Leander.

Den ædle, den værdige Mand!

Araminte.

Strax derefter blev han usynlig, og vi tog Leonore i Huset.

Leander.

Og Argantes?

Araminte.

Lod vi det vide. Men alt, hvad vi kunde aftvinge ham for vort Fosterbarn, var det Løfte, at hun skulde være hans Arving, om han efterlod sig noget. Fra den Tid er han af og til kommet i vort Hus. Drontes har kun taalt ham for vor Leonores Skyld, thi det er en ond Mand.

Leander.

En Nederdrægtig!

Araminte.

Han gjør heller ikke andet end plage hende, naar han kommer. Men han har ikke talt om at tage hende under sin Opfigt, førend denne usformodentlige Arv tilfaldt hende. Nu paastaer han det.

Orontes.

Og han har Lovens Medhold; vi kan ikke vel negte ham det, i det mindste kan vi ikke give hendes Haand bort uden hans Samtykke.

Leander.

Beste Oncle, værdige Tante, hav Medlidenhed med mig! hvad skal jeg gjøre? tager han hende bort, saa er jeg dødsens.

Araminte.

Jeg tænker, min Orontes, at det kun er den Mand om at gjøre at have Leonores Penge imellem Hænderne. Hun har, som du veedst, altid, langt fra at være os til Byrde, været den største Glæde, vi kiendte, næst vor Forening. Jeg troer, at om vi lade Argantes raade for Pengene, saa lader han sig gierne overtale til at skienke os vor Datter.

Orontes.

Det skulde jeg ogsaa troe; Tiden maa da raade for det øvrige.

Leander.

O jeg lever op igien! o lad mig, lad mig paa mine Knæ . . .

Araminte forhindrer ham i at falde paa Knæ.
takke for mit Liv! Men jeg døer af Glæde! min Fader! min Moder! mine Skyttsengle!

Araminte.

Atter overdrevet, atter for hastigt!

Leander.

Thi han vil, han maa, han skal lade sig overtale! han kan ikke staae imod, naar De vil overtale, naar Araminte vil nedlade sig til Bon. Leonore, min Leonore maa vide det.

Han gaaer hastig bort.

Orontes.

Borte er han! hvilken Hestighed!

Araminte.

Hos saa retskaffent og saa ædelt et Gemyt som hans er den tilgivelig, om ikke elskværdig.

Orontes. Han omfavner hende.

Hvor rorer det omme Hjertelag mig ikke, som min Araminte viser imod alt det som hører mig til! Dog tør jeg sige, at vor Leander vil gjøre sig værdig til din Godhed, naar han bliver sindigere.

Araminte.

Der har vi ham allerede igien.

Fjerde Optrin.

Leander, Leonore og de Førrige.

Leander.

Han halv trækker Leonore ind paa Skuepladsen.

Sil, min deiligste Leonore, iil at kaste sig ned for de ædelmodigste, de beste Forældres Fødder, at udøse sit hele taknemmelige Hierte, og at anraabe dem om deres Belsignelse!

Leonore.

O med hvilken Glæde!

Hun fransjer, da hun seer dem noget alvorlige.

Himmel! o Leander, jeg tør ikke løfte mine Bine op! O min Fader! min omme, min medlidende Moder! Forladelse, Forladelse! jeg seer at han har sagt Dem det altsammen, min Ube-

sindighed, min Driftighed! og jeg har ikke tilstaaet Dem den selv! Jeg er en Uværdig, min Moder! jeg tør ikke see paa Dem, førend De har tilgivet mig. Aldrig, aldrig skal jeg vige et Skridt fra den Rettesnor, som De foreskrive mig.

Araminte.

Jeg burde virkelig være halv fortrydelig paa min Datter, om jeg kun kunde være det; men i eet Stykke fordrer jeg dog at du skal adlyde mig til Belønning for min Godhiertighed.

Leonore.

I alle, alle Stykker, kæreligste Moder!

Araminte.

Nu, saa befaler jeg dig da, at du skal holde op at elske Leander.

Leander.

Ikke elske mig? min Leonore ikke elske mig? før...

Leonore juffer dybt, han springer hastig hen, og tager hende ved Haanden.

Araminte.

Ikke saa hidsig, min Herre! det er hendes eget Beste, thi turde hun vel forbinde sig for evig med et Menneske, som er saa heftig? turde du, Leonore?

Leonore undseelig.

Herr Leander er vel noget heftig, men

Hun seer kielent til ham.

han er oprigtig.

Araminte.

Elsker hinanden, mine Børn! D at vor Betsignelse maatte befordre eders Lyksalighed!

Orontes.

Simlen bekræfte den, og hoié Hjertet paa Argantes!

Leander.

Han omfavner den ene efter den anden.

O min Fader! min Moder! min Leonore! jeg er drukket af min Lyksalighed, jeg . . .

Araminte.

Stille, stille! der kommer nogen.

Leander.

Ha, det er uden Tvivl Argantes, jeg vil løbe hen at omfavne ham!

Han kommer noget fortræden tilbage.

Af Himmel, det er den evige Magister Trækneb! Paa min Ære, om jeg kan tale et venligt Ord til den Karl, saa glad som jeg er.

Femte Optrin.

Magister Trækneb smudsig og uordentlig i Klæder, de Forrige.

Trækneb til Araminte.

Salute quamplurimum! den naadige Frues underdannede Tjenere!

Til Leonore.

Og De, min lille Gudinde af Cythere, er De og her?

Drontes byder ham en Stol, og alle sætte sig.

Quid novi ex Africa?

Leander.

Keiseren af Monomotapa har ladet to af sine Fortænder trække ud.

Trækneb.

Min Herre er i got Humeur, han behager gunstigt at skiertse med sin ydmygste Client; thi De veed meget vel, at man paa Latin kan spørge om Nytt fra Africa, naar man vil vide noget fra Grønland. Det er bekiendt, at de gamle Romere . . .

Leander.

Jaja, det var brave Folk! Men hvad ellers for got Nytt af den lærde Verden, Herr Magister?

Cræknub.

Per Jouem, det skal jeg have den Ære at sige Dem. Jeg kommer lige fra et lærd Selskab, hvor der blev forelæst en meget erudit Dissertation om, *salua uenia*, Keiser Constantinus Copronymus, paa Dansk...

Orontes.

O Herr Magister, gjør Dem ingen Umage! vi veed alle, hvad det hedder paa Dansk.

Cræknub.

For Jomfruens Skyld.

Leander.

O, Jomfruen kan Græsk paa sine Fingre!

Cræknub.

Hvad siger De? hun kender da vel og noget til den græske Historie og Mythologie? til Danae, til Leda, til Jo, til Europa?

Leonore.

Nei, jeg kender ingen uden Diogenes.

Cræknub.

Diogenes var en stor Mand, Jomfrue!

Leander.

En stor Nar var han, en Pebersvend i en Lønde!

Cræknub.

At han blev ugift, er det hvorpaa man fornemmelig skal kende hans Wiisdom. Havde Diogenes spildt sine kostbare Timer i en Kones Arme, i Stedet for at han tilbragte dem i en Lønde, saa skulde Alexander aldrig have sagt: *si non es-*

sem Alexander, uellem esse Diogenes, fordansket: om jeg ikke var Alexander, vilde jeg være Diogenes.

Leander.

Alexander var en Nar som Diogenes, og en Besynderlig som han. Han vilde bemærkes, i hvad det skulde koste.

Cræknub.

Alexander, min Herre? har De ikke læst Deres Curtius? Sed quid hoc ad rem? hvad gior det til Sagen? Diogenes elskte sine Muser, og var dem troe; og saaledes bør vi Værde alle være, de taale ingen Medbeilelsker, enhver af vore Timer er dem kostbar. Det er kun Ignoranter, som gifte sig. En Kones kielne Kiærlighed er Mand, der har med saa alvorlige Ting at bestille som vi, uanstændig og til Overlast. Deres Viner og deres Egenfindigheder forstyrre os, Børn og Huisbelymringer vilde giøre os galne.

Leonore.

Har De aldrig været gift, Herr Magister?

Cræknub.

Per Jouem, jeg gior mig en Ære af at kunne sige Nei. Uden at prale, jeg skulde da ikke have forestillet den Person i den lærde Verden, som nu.

Leander.

Og De vil ret alvorlig heller aldrig giftes?

Cræknub.

Me Deus fidius! ikke om Helena laae paa sine bare Knæ for mig!

Leander.

Stakkels Helene! Men om alle tænkte som De, hvad vilde ikke da Fruentimmeret tabe?

Cræknub.

Ja, lad dem tabe! men jeg vinder.

Araminte.

Ikke i alle Henseender, Herr Magister! Deres Lintoi, tillad mig at sige det . . .

Cræknub.

O det er ikke af det udbortes, at man skal domme om Manden. **Forma uirum neglecta decet.**

Araminte.

Keenlighed, Herr Magister, Keenlighed er dog en god Ting.

Cræknub.

Concedo, for dem, som ikke har andre og ædlere Brydelses, eller vigtigere Ting at passe paa; men hvad os Lærde betræffer, nego. Men for at komme igien til vor Hovedsag, saa har store Mænd endnu en Marsag, hvorfor de ikke bør gifte sig: man har snart aldrig seet en ret stor Mand, som har været lykkelig i sit Giftermaal. Der kunde skrives en herlig Bog herom; Socrates fik en Kantippe, Periander, en af de syv vise i Grækenland, blev nødt til at sparke sin Kone ihjel.

Leander

affides til Araminte.

Sparke sin Kone ihjel! hvilken ubehøvlet Bedant!

En Tiener.

Kaffeen staaer paa Bordet.

Orontes.

Dersom Dem da behager, saa vil vi gaae ind.

De staae op, og gaae saa nær som Leander.

Leander.

Himlen skee Tak! han skulde tilsidst have paaftaaet, at en Foliant var bedre end en Kone.

Han gaaer.

Ende paa den anden Sandling.

Tredie Handling.

Første Optrin.

Leander allene.

Her er det, at Leonore lovede mig at møde, for at høre, sagde hun, nogle Dieblif paa mine Daarligheder. Men med hvilken indtagende Mine sagde hun dette! Ha, hun veed for vel, at den rene Kiærlighed er Viisdom, og Dyd, og Belønning for Dyd. Fortredelige Selskab, som opholder min Leonore, som rober mig hendes liflige Rost, hendes Smil, hendes Mandedræt, hendes Skygge! Hvilken Banstiebne har i Dag samlet Byens lat-terligste, effelste Pebersvende hos Drontes? en Samuel Smal-been, som søger en Ure i at fortælle hele Verden, at han er ugift, fordi han er liderlig; en Herr von Lilleput, som troer, at det er dumt at gifte sig, fordi det staaer i Bibelen; en Magister Trækub, som troer at giøre Verden større Tieneste med at besmøre Papir til Kræmmerhuse, end med at forsørge en Fa-milie; en Claus Dosmer, som ikke vil gifte sig, førend han kan faae en rig Brygger=Enke. Himmel, hvilke Dyr! hvor frække i deres Snak! hvor ubehøvede i deres Manerer! Saa aabent som vort Hjerte er, saa redbonne som vi ere til at være fornøiede med alle, naar vi ere lykkelige, saa kunde jeg dog ikke holde dem ud. Hvor kan du det, min Leonore?

Han seer paa sit Uhr.

Hun bliver længe borte. Vil hun da bie til vi ikke mere kan komme til at tales ved allene og udøse vore Hjertes for hin-

anden? Men der er hun, der er hun! mit Liv, min Glæde!

Han vil modtage Leonore, og bliver i hendes Sted Henrik vaer.

See, er det den Slubbert?

Andet Optrin.

Henrik og Leander.

Henrik *seende.*

Slubbert! det var et bandsat Fald fra „mit Liv, min Glæde!“

Leander.

Hvad vil du? hvor kan du komme fra?

Henrik.

Har Herren da glemt, at han selv sendte mig ud paa Spionerie?

Leander.

Jeg erindrer det: du skulde udfritte min Farbroders Pernille. Og hvad fik du at vide?

Henrik.

O jeg har fundet et Bund hos mig, som jeg ikke vidste at jeg besad. Havde jeg aagret dermed i Krigens Tid, saa havde jeg vist svinget mig i Beiret derved. Jeg er en Spion over alle Spioner.

Leander.

Dine fortræffelige Gaver var ikke det, som jeg vilde vide.

Henrik.

Jeg kommer da til Sagen. Men først maa jeg sige Herren, at jeg ved denne Leilighed har faaet anlagt en Mine under den fiendtlige Fæstning, som vist vil sprænge den. Med et Ord, dersom Herr Ordon beholder sine Dine endnu en halv Time, saa kan han blive saa overtydet om Pernilles Utroskab, som vi andre.

Leander.

Er det sandt? hvor? naar? hvorledes?

Henrik.

Jomfrue Pernille har Hovedpine, og har luft sig inde paa sit Kammer. Jens er ogsaa af Banvare sluppet ind paa det samme Kammer. Der er et stort Noglehul. Marie har ved en besynderlig Hændelse, siger hun, fundet en Hovednogle i Jomfrue Pernilles Lomme, som hun dog forsikker paa hendes Samvittighed at hun aldrig har brugt uden til at gjøre Vel med. Den Nogle lukker Døren op. Naar det er Tid, kommer Marie og bringer Herr Orgon det Bud fra Jomfruen, at hun er ganske jammerlig syg; og saa fører hun ham lige ind paa Kammeret, og saa løber hun ventelig sin vei.

Leander.

Ah, kiæreste Henrik! dersom I fører det ud, og det lykkes, saa har du der min Haand: jeg giver hver af eder 25 Ducater.

Henrik.

Jeg er bange, at De betænker Dem, naar jeg fortæller Dem Udfaldet af mit egentlige Grinde.

Leander.

Jeg betænke mig?

Henrik.

Taalmodighed! hvad om det er afgjort, om det er soleklart, at Herr Orgon elsker Deres Leonore?

Leander.

Haha! du drømmer, min stakkels Henrik!

Henrik.

Jeg bygger ikke paa Pernilles Snak; men med disse mine Dine har jeg seet Leonores Portrait, som hun har fundet

i hans Siemme, det samme som Leonore engang blifste Dem, da jeg var hos, og De fandt saa liigt.

Leander.

Leonores Portrait, siger du? O du maa have taget Feil, haaber jeg, endskjønt Orgons Urolighed for . . . Jeg vil lade den stræffelige Mistanke fare, det kan ikke være.

Henrik.

Men om det er saa, vil De da endnu give mig 25 Ducater for at stille Herr Orgon ved sin Pernille?

Leander.

Hvad andet? kan du tvivle derpaa? er jeg en Nederdrægtig? Men bort, bort, bort med dig! der er min Leonore!

Henrik.

Af Herre, Lucie er der og!

Leander.

Bliv da, Fiante!

Henrik.

Jeg skal dog engang spørge Herr Doctor Theophrastus, hvem der er de største Fianter i Klærlighed, de Fornemme eller de Ringe, de Rige eller de Fattige, de Lærde eller de U lærde.

Tredie Optrin.

Leonore, Lucie og de Forrige.

Leonore.

Au, min Leander, her har De Deres Leonore!

Leander.

Jeg, jeg kan ikke, Deiligste! jeg kan ikke bære min Glæde! En vred Mine! et haardt Ord! eller jeg døer.

Leonore.

Au, mit Ansigt har aldrig staaet i min Magt. Et haardt

Ord vil jeg forsøge, men jeg kan intet finde. Men at, min Leander! et bedrøvet veed jeg.

Leander.

Min Leonore bedrøvet!

Leonore.

Har De glemt Argantes? det er ikke afgjort, om han — vor Lyksalighed er maaskee en Drom, Leander!

Leander.

Ha Drom, en Drom! Himlen være ham naadig, om han vækker mig deraf!

Leonore.

Det er Himlen, som vi bør sætte vor Tillid til, og Araminte, og vor Kiærlighed. Men det er sandt, nu hialp De mig til et haardt Ord, et ret alvorligt: naar vil De blive noget koldfindigere?

Leander.

Naar min Leonore befaler det.

Leonore.

Ha Leander, jeg kunde lige saa gjerne befale Dem at blive en Allen høiere.

Leander.

O Dydigste, vær min Siæls Ledestjerne, naar den forvildes! Men tilgiv mig mine Feil! mit Hierte er oprigtigt, Himlen veed at det er! Men mine Svagheder vil jeg afbede, indtil jeg kan rette dem. Skienk mig igien et mildt Diekast, et eneste! tilgiv Deres Leander!

Han falder paa Knæe forhønde. Hun forsøger at reise ham op, men forgives.

Lucie.

Nu, lille Henrik?

Henrik.

Jeg vilde gjerne falde paa Knæ for hende, min Gudinde, om jeg kun vidste noget at bede hende om Forladelse for.

Leonore.

Men hvor tit skal jeg igientage Dem det? jeg kan, jeg vil ikke taale Tilbedelser, de ere mig kiedsommelige, efle. Jeg bliver virkelig fortrydelig, jeg gaaer.

Leander springer hastig op, og seer stivt paa hende, med Hænderne over Kors.

Henrik.

Det havde været artig, om hun var gaaet bort, og han var blevet liggende allene paa Knæ midt paa Gulvet.

Leonore.

Nu, Leander?

Leander.

De gaaer, siger De? maaskee min Onkles Selskab er behageligere.

Leonore.

Herr Orgon? hvorfor just Herr Orgon?

Leander.

Jaja, jeg veed nok . . .

Leonore.

Hvad er det, De siger, Leander? jeg agter Herr Orgon som en retsindig og velgiørende Mand, der forener med disse Egenskaber et venligt og behageligt Væsen; og den Taknemmelighed . . .

Fjerde Optrin.

Magister Traknub og de Forrige.

Leander,

i det han seer Magisteren komme.

O Himmel!

Cræknub.

Her skal man finde de unge Folk samlede. Man siger og for et gammelt Ordsprog, at Ege lege best. *Ea demum firmissima est amicitia, quam similitudo parit.*

Leander affides.

Kunde denne Pedant vel komme paa en mere ubeleilig Tid?

Henrik.

Herre!

Leander.

Hvad vil du?

Henrik.

Bliver det ved Aftalen om det Bevidste?

Leander.

Jeg prygler dig, om du spørger mig engang endnu! be=rettiger andres Falskhed mig til at være nedrig?

Leonore.

Alt min Leander!

Lucie.

Hun trækker Leonore til Side.

For alting, beste Jomfrue! hun røber sig. Siv sig til=freds! det bliver vel got, hun kender dog Herr Leander.

Leander.

At jeg nogen Tid skulde . . .

Cræknub.

De er ikke i got Humeur, Herr Leander!

Leander.

Nei.

Cræknub.

Og De ikke heller, min lille Rosens-Mund! Hvad giel=der det, min Sukkertop, at jeg skal opmuntre Dem? kom, saa

skal jeg forelæse Dem nogle Anagrammata, som jeg har gjort selv; nogle af de ypperligste Anagrammatibus, som der ere giorte siden Syndfloden.

Lucie.

O ja, lad os engang høre en Anegramatibus!

Henrik.

O ja, Herr Magister, Deres Anders Grammaticus!

Cræknub.

Saamæn, Born! endskjønt jeg nok hører, at I ikke forstaaer dem, skal jeg dog læse jer dem for, partim for at fornøie eder, og partim for at faae dem læst selv. De har alle Hensigt til Egtestandens Ulyksaligheder.

Leander.

Vil De følge mit Raad, Herr Magister, saa skal De ikke spille Deres Umage.

Henrik.

Der kommer Herren og Fruen.

Femte Optrin.

Drontes, Araminte og de Forrige.

Cræknub.

Beneueneritis, beneueneritis! velkommen! De kommer her, som De var kaldet, for at sætte Mod i de unge Mennesker. Alting er her bedrøvet: vor lille Gudinde hænger med Næsen, som Venus da hun begræd sin Aldonis, og Herr Leander premit alto corde dolorem.

Leander.

Himlen give, at De heller vilde spotte med mig paa Dans, Herr Magister!

Eræknub.

Anne dixi? har jeg ikke sagt det? intet kan være visere Tegn paa en Sorrig, som forvirrer Sandserne, end naar man ikke længer kan lide Latin.

Leander.

Jeg troer, det skal være et klogtigt Indfald, Herr Magister?

Araminte.

For Himmelen's Skyld, hvad skal alt dette sige? du skifter Farve, Leonore? hvad fattes dig?

Leonore.

Intet, naadige Frue!

Araminte.

Hvad fattes Dem, Fætter?

Leander.

Endnu mindre.

Araminte.

Hvem kan blive klog paa alt dette?

Orontes.

Jeg veed ikke selv hvad jeg skal sige. Jeg kan ikke erindre, at jeg nogen Tid har seet saa megen Misfornøielse i mit Huus, som i Dag.

Henrik affides.

Ho! det er ingen Under, hvor der er saa mange Pebersvende og Forelskte samlede.

Orontes.

Min Broder styrer Selvfab, sukker, og taler ikke et Ord.

Leander.

Han gaaer formodentlig i Gistetanker.

Araminte.

Det var at ønske.

Cræknub.

Nei, per Jouem, dertil er han før flog. Det kan jeg jeg bevise baade a priori og a posteriori.

Orontes.

Herr Magister, De er en god Mand, De kan lade sig sigge imod, uden at blive vred.

Cræknub.

Naar det ikke skeer paa Latin, og ikke i Syllogismer, saa anfægter intet mig.

Orontes.

Jeg vil da tage mig den Frihed at sigge Dem, at De ikke kiender Egtestandens Lyksaligheder; og jeg maa lægge det til, at De, saa længe De blive ved at tænke som nu, ikke fortjener dem. Den kiærlige Omhyggelighed, hvormed den beste Kone forekommer mine mindste Duffer; den Duhed, hvormed hun bøder af for hver Skygge af Bekymring, som kan true mig; de Afverlinger af Trost og Opmuntring, af Glæde selv, hvormed hun saa uudtømmelig veed at lindre, at tilfredsstille mit af Naturen hypocondriske Sind, uden at jeg mærker det; den Godhed, hvormed hun bærer over med mine Skrøbeligheder; og over alt hendes behagelige, vise og opbyggelige Omgang — den har lært mig at skionne paa Egtestandens Lyksalighed, og daglig at takke Himmelen for min Araminte.

Araminte.

O min Mand, o min Orontes, hvor gjør du din Araminte lykkelig! Men den Noes kunde let gjøre hende stolt; jeg fortjener den ikke.

Cræknub.

Concedo! men, præstantissime Domine, kiende De da og de — sit uenia uerbo — langt større Lyksaligheder, som Muserne tilbyde deres Søner?

Orontes.

Saa meget kiender jeg dem, at den, som holder dem for uovereensstemmende med Hgteskab, den, min Herre, den kiender dem ikke. En ægte Son af Muserne kan ingensteds bedre finde den Vettelse for Nærings-Bekymringer, den Forpleining, den styrkende Opmuntring, som han saa nødvendig behøver naar han skal arbejde med Nytte, end hos en god og behagelig Kone. Men er han vanheldig nok til at faae en slet, saa vil ingen lettere troste sig derfor, end han. Hans Studeerkammer er ham et sikkert Tilflugtssted, saa længe det onde Veir varer, og det varer ikke altid. De talte for om Socrates, min Herre! han lod sig ikke forstyrre af sin Kantippe, han . . . Men der kommer min Broder.

Siette Optrin.

Orgon og de Forrige.

Orontes.

Vi talte om dig, Broder! der blev sagt, at du gif i Gistetanke.

Cræknub.

Dg jeg, som Deres gode Ven, tog Dem i Forsvar.

Orontes.

Siig os dine Tanker: troer du, at du i saa Fald behøvede Forsvar?

Orgon.

Jeg har hidindtil altid tænkt, at næst Sundhed var Selskab og Frihed de største Lyksaligheder paa Jorden, at man burde derfor søge at forbinde dem saa meget med hinanden, som det var mueligt.

Cræknub.

Utroque pede in tuam descendo sententiam, efter

Ordene: jeg stiger med begge Fødder ned i din Mening; efter Tanken: De har Ret, min Herr Orgon!

Orontes.

Troer du da, at det er nødvendigt til Frihed, at være uden alle Baand?

Cræknub.

Distinguendum est . . .

Syvende Optrin.

Argantes og de Forrige.

Argantes.

Han kommer som et forstyrret Menneske ind paa Skuepladsen.

Nei, naadige Frue! nei, Herr Orontes! nei, mine Her-
rer! nu er Ulykken reent løs!

Araminte.

Himlen bevare os! hvad er der?

Argantes.

Syv Mark for en Skieppe Gryn! syv Mark! har man
nogen Tid hørt Magen? syv Mark!

Araminte.

Himlen skee Tak! jeg fik mit Bær igien.

Argantes.

Syv Mark! det er et Under, at Jorden ikke aabner sig
under saa ugudelige Folk. Jeg er en ruineret Mand.

Leander affides.

Paa en halv Tønde Guld, troer jeg.

Argantes.

Jeg kan herefter ikke holde min Huusholdning under 100
Rigsdaler. Agnete jager jeg bort endnu i Aften. Det er og
forbandet! jeg har aldrig seet en gammel Kierling æde saa me-
gen Grød!

Leander.

Skal Ratten have sin Afsted med?

Argantes.

Mener De at en Kat intet koster, min unge Herre?

Eræknub.

Ignoscatis uelim! jeg skulde have mig en Botte Smør, hvad koster Smørret paa Torvet i Dag, Herr Argantes?

Argantes.

Ja Smør, Smør! nu er det Tider at kiobe Smør i! naar man endda imellem kunde faae noget Madfit, uden at odelægge sig selv! Jeg sparer saamæn ofte min Stilling, og spiser Salt til mit Brød; hvad mener De? Jeg veed vist, at der er ingen bedre Huusholder i hele Borgergaden end jeg; jeg vil dog fortælle noget deraf for de unge Mennekers Skyld: hvad mener De? om Morgenens tidlig tager jeg et Stykke Brænde ud af mit Skab; thi jeg er saa forsigtig at holde det under Laas. Det er sauet brav fort, det forstaaer sig selv; der er ingen større Forraadelse i et Huus, end langt Brænde. Det pinder jeg da ud, og saa staaer jeg selv hos, indtil mit Vand koges, ja saamæn gior jeg saa. Saasnart det er kogt, slukker jeg Brandene, og giemmer dem igien. Herpaa kommer jeg Thee paa Potten, ikke hver Dag frisk, det maa De ikke tænke, nei saamæn gior jeg ikke; jeg kan tørre den tre Gange, førend Kraften er trukket deraf. Saa, skal jeg sige Dem, drikker jeg da Thee. Frokost har jeg vant mig og Agnete fra at spise, uden naar jeg undertiden besøger en eller anden god Ven. Min Middagsmad er saa tarvelig, som den kan være, ja saamæn er den saa. Jeg spiser gierne opkogt Mad, og jeg har selgellig kun tre Gange Forandring om Ugen, og jeg kan vel sige om Naret; thi jeg troer saamæn, at siden Dyrene altid noies med een Sort, saa kan jeg sagte noies med tre. Det

er at sige: de tre Dage gierne Vandgrød og Graasei, de to gierne Urter og Flesk, og de to andre Belling og Klipfisk. Dog maa jeg tilstaae, at jeg undertiden om Søndagen koger mig en Suppe paa en islandsk Bov. Og Aftenen, skal jeg sige Dem, spise vi stelden, eller, som sagt, kun en Mundfuld Brød. Saa tænder jeg min Lampe, om jeg har noget at bestille; thi tales ved kan man gierne uden Lys. Saa ryger jeg min Pipe Tobak, holder min Aftenbøn, og gaaer i Seng, ja saamæn gjør jeg saa. Der har De min hele Huusholdning, er den ikke tarvelig?

Araminte.

Det maa enhver tilstaae Dem.

Argantes.

Dg dog kan jeg ikke holde det ud.

Orontes.

De er en rig Mand, De kunde gierne underholde en Familie, Herr Argantes!

Araminte.

De skulde gifte Dem med et skikkeligt midaldrende Fruentimmer, saa fik De det got paa Deres gamle Dage.

Argantes

forstræffet.

Gifte mig!

Han besinder sig med eet, og seer stivt paa Leonore.

Ja, naar man kunde faae en kion, ung, tarvelig Kone, som tillige havde nogle Skillinger.

Leander affides.

Nu!

Cræknub.

Al, en Kone, som har saa mange gode Egenskaber samlede, Herr Argantes, est rara avis in terris, nigroque simillima cygno, hun er en rar Fugl paa Jorden, og lige-

som en sort Svane — det er Dem bekiendt, at alle Swaner ere hvide. Nu har jeg her den Gæst at sidde ved Siden af den mediciske Venus, af Dyden, af Astræa selv; men det, som De talte om, *nervus rerum gerendarum*, Penge har hun ikke.

Leander affides.

Den Redrige, den Tølpel!

Leonore.

Der sidder min Moder og min Fader, Herr Magister!

Argantes.

Dg dem behøver hun ikke engang nu da hun har 30000 Rigsdaler.

Eræknub.

30000 Rigsdaler! per Jouem, det vidste jeg ikke. 30000 Rigsdaler! hvilket Bibliothek man kunde anlægge for de Penge! 30000 Rigsdaler! profecto et skionne Subjectum til Tegteskab! Men for alting, Jomfrue, tag en lærd Mand!

Leander affides.

Gia vist! hvorfor ikke et Lexicon?

Argantes.

Nei, en skion huuslig Mand bør hun tage.

Leander affides.

Nu for en Ufærd!

Araminte.

Siden vi dog tale derom, hvad for en Mand synes Dem at Leonore bør tage, Broder Orgon? De har altid viist megen Agt for hende, og en særdeles Nidkærhed for hendes Vel.

Orgon.

Han seer frygtfomt og meget fiøent til Leonore, som slaaer Øinene ned, og bliver forvirret.

Jeg — jeg vidste maaskee — men nei! det blev for dristigt at raade en Engel.

Leander

heftig, i det han slaar Hænderne sammen.

Uf Himmel, jeg er forloret!

Araminte.

Fætter! for Himmelens Skyld, hvad fattes Dem, Fætter!

Leander.

Han tager sin Hat, og gaaer.

Jeg har glemt noget.

Araminte.

Hvad fattes din Herre, Henrik?

Henrik.

Det er en Verel, troer jeg, som han er nær ved at lade forfalde.

Araminte.

Det er ikke sandt, Benge ligge ham ikke saa nær paa Hjertet. Gaae, og see hvad ham fattes.

Henrik gaaer,

Og du, Leonore? Himmel, hun har ont! Vand, Vand, Lucie! Kom, lad os bringe hende i Luften! Min Datter, min Leonore! O Himmel, hvad er alt dette?

Araminte og Lucie føre Leonore ud.

Argantes.

Jeg vilde gierne, Herr Orontes, tale et Ord i Centrum med Dem og Deres Kærester, dette Pigebarn angaaende; De veed, jeg er hendes næste Paarørende. Jeg har kun først et lidet Grinde at forrette her i Kæbelauget.

Orontes.

Naar De befaler, Herr Argantes!

Han gaaer ind.

Cræknub.

Jeg vil betiene mig af denne Leilighed, og gaae hjem, for at sætte de Grunde methodice ud af hinanden, som Herr

Drontes bragte frem for Gistermaal. De er aldrig forekommet mig saa vigtige som nu.

Han gaaer.

Orgon afsides.

Himmel! Skulde hun elske mig? nei, det tør jeg ikke haabe! mig synes dog . . . Ha, jeg fortjener ikke den Lykke. Men jeg maa see . . .

Han vil gaae ind.

Ottende Optrin.

Marie, Orgon og Argantes.

Marie.

Herren skal strax komme hjem, Fomfrue Bernille er dødelig syg.

Orgon.

O Himmel! hvad gjør jeg nu? O min — o Leonore, jeg vilde helst — jeg tør ikke — hvad skal jeg gjøre? Ak, det er lige saa got først som sidst — Det er dog sikkerst, at jeg gaaer til Bernille.

Han gaaer.

Marie,

i det hun gaaer med Orgon.

Du arrige Trold, du skal ei slaae mig tiere! nu faaer han alting at see med sine Dine.

Argantes.

Haha, jeg har lugtet Lunten! Argantes er ikke dum. Jutet mindre end tre Snushaner om Leonore: Orgon, den unge Herr Leander, og Herr Magister Træknub. Men dersom nogen af dem tænker at han skal faae hende, da kiender han mig ikke ret. Ikke saa meget af hende, i det mindste ikke af hen-

des 30000 Rigsdaler! Ja, da var jeg flog, om jeg lod hende blive her! nei, nei! saasnart jeg kun har været hos . . .

Han bliver med eet staaende, og føler i sine Lommer.

Men Gillemand! jeg har glemt Nøglen til mit Brændeskab, jeg maa gesvindt springe hjem, og see om Agnete har været saa ugudelig at luge Theevand.

Han gaaer.

Ende paa den tredie Sandling.

Kierde Handling.

Første Optrin.

Henrik allene.

Jeg har engang læst i en gammel Bog, at der i gamle Dage var en gammel Philosoph, som var Kok, eller en gammel Kok, som var Philosoph. Denne Kokke-Philosoph da befalte hans Herre engang, da han skulde have Fremmede, at han skulde hente det beste, som var at faae paa Torvet, og saa hentede han lutter Tunger, det var intet andet end Tunger, Tunger til den første Ret, Tunger til den anden Ret, Tunger til den tredje Ret, kogte Tunger og rogede Tunger, Dretunger, Lammetunger og Karpetunger. Herren nu, som blev vred ligesom andre Herrer, sprang op fra Bordet, tog et Fad med Tunger, og kastede ham i Hovedet. Slyngel, sagde han, kunde du intet andet faae end Tunger? Nu, hvad Kokke-Philosophen havde at gjøre, saa — tørte han sig af igien, og sankede Tungerne op, troer jeg, og — ja, nu kommer jeg derpaa — Slyngel, sagde han, Herre? hvorfor er jeg en Slyngel? hvorfor kaster Herren mig Tungerne i Hovedet? har Herren ikke selv befalet mig, at jeg skulde hente det beste, som var at faae? er ikke Tunger det beste? beroer ikke al vor Ulyksalighed paa Tunger? bliver ikke alt det Gode, som skeer, udrettet ved Tunger? Nu, hvad skulde Herren svare? han blev stum som en Fisk, han mærkede nok, at hans Kok var ham for klog; tilsidst tog han

i Burelommen. Der, sagde han, har du to Rigsorter for dit Drefigen, men i Morgen skal du hente mig det allerværste, du kan faae.

Der kommer Lucie ind, og lister sig sagte bag ved paa Henrik, hvor hun bliver staaende, saa at han ikke seer hende.

Atter Tunger, intet andet end Tunger, Tunger og Tunger, atter ligesom før. Slynge! kunde du intet andet faae end Tunger? Har Herren ikke sagt, at jeg skulde hente det værste, som jeg kunde faae? er der noget værre end Tunger? kommer ikke al vor Ulykke fra Tunger? bliver der noget Ont udrettet uden ved Tunger? Atter to Rigsorter — hvad var nu det tilsammen? det var min Troe en heel Rigsdaler. Men ligemeget — jeg syntes, jeg vilde have sagt noget? — nu ja, det er sandt: om Kofke-Philosophen eller Philosophie-Kofken havde Ret eller Uret, det veed jeg ikke, og hvad kommer det mig ved? men saa meget veed jeg, at om min Herre sagde til mig: hør, Henrik! gaae paa Torvet, og hent mig det bedste, det lækkerste, det smukkeste, det kostbareste, som der er i hele Verden, saa vilde jeg hente ham et Fruentimmer; og naar han vilde sige: gaae hen og hent mig det værste, det styggeste, det modbydeligste, som der er i hele Verden, saa vilde jeg ligesaa hente ham et Fruentimmer.

Andet Optrin.

Lucie og Henrik.

Lucie.

Hun giver ham et stærkt Slag paa Ryggen.

Hvad siger han, lille Henrik?

Henrik forbausset.

Hei!

Lucie.

Jeg synes, han sagde noget om Fruentimmer.

Henrik.

Ikke et Ord! Det er ellers ikke artig at lure paa Folk, naar de staaer og snakker et Ord i Fortrolighed med sig selv.

Lucie.

Han kan dog sagte sige mig det engang endnu, det er for Tidsfordriv.

Henrik.

Virkelig?

Lucie.

Paa min Tre.

Henrik.

Saa at jeg kan sige med Sikkerhed hvad jeg vil?

Lucie.

O han er alt for høflig til at sige noget, som jeg burde tugte ham for.

Henrik.

Thi det forstaaer sig dog, at hun er en af de gode Tunger.

Lucie.

Tienerinde!

Henrik.

Isald jeg da af Banvare skulde slumpe til at bagtale nogle af hendes Søstre en Smule, saa fradser hun formodentlig ikke Dinene ud paa mig?

Lucie.

Nu, lad det faae Ende!

Henrik.

Nov da din Gud for Sandhedens Skyld, Henrik! men jeg vil dog staae nogle Skridt nærmere Døren, af sine Aarsager. Saa, vil hun nu give Agt? Jomfrue Leonore...

Lucie.

Hvad vil han med min Jomfrue?

Henrik.

Det var heller ikke endnu det. Gudsfiendt naar — men det var at begynde, hvor jeg skulde holde op! Hør nu: Jomfrue Pernille . . .

Lucie.

Sad det blive til noget!

Henrik.

Det var heller ikke det.

Lucie.

Nu?

Henrik.

Derksom hun forvilder mig, kan jeg ikke tale et Ord meer. Jeg vil være en Hund, om det ikke og er lettere at tale for ti Borgemeistere, end for en lille Tasse, man har forgabet sig i. Men nu veed jeg det, hør nu: det er da saa meget, at naar Fruentimmer ere gode, saa ere de Engle, meget, meget deiligere, rarere, prægtigere, bedre, fuldkommere, større, end vi stakkels Mandfolk kan blive med al vor Kunst og alt vort Pralerie.

Lucie.

Er der nogen, som tvivler derpaa?

Henrik.

Men naar de igien ere onde, saa ere de — saa ere de — de ere langt, langt fuldkommere end vi, baade i det ene og i det andet.

Lucie.

Hvor har han dog faaet al den Klogskab fra?

Henrik.

Har jeg ikke reist paa Studeretiet med min Herre? Men

pas nu paa! nu skal jeg give hende en Bignelse: er hun ikke et lille allerfjæreste, ungt, velskabt, deiligt Fruentimmer, Lucie?

Lucie.

Hum! synes han dog?

Henrik.

Dg er ikke jeg et allerfjæreste, smukt, velskabt Mandfolk?

Lucie leende.

Et deiligt!

Henrik.

Men hun er dog noget deiligere end jeg.

Lucie.

Hum! noget?

Henrik.

Ja hum, hum!

Han seer sig i et Lommespil.

Det er dog heller ikke saa farlig meget; men det kommer ikke derpaa an, hun er da deiligere end jeg. Men nu bliver vi begge gamle eller begge hæslige, hvad gielder det da, at hun bliver hæsligere end jeg? Saaledes er det i alle Ting. Troe mig, Lucie! Henrik har Erfarenhed. Et Fruentimmer, som har Forstand, kan, uden at have studeret længe dertil, dreie Mandfolkene efter sit Velbehag; hun kan bestyre hundrede Ting paa eengang; hun kan regiere — o et heelt Land, og hele Verden, om det skal gielde. Derimod kiender jeg Mandfolk, som heller ingen Færehoveder ere, og som har studeret sig krumme og skieve i 30 Aar, og dog neppe kan bestyre der' eget Huus. Men er et Fruentimmer paa den anden Side listigt og falskt, saa er hun, med hendes Tilladelse, Jomfrue Lucie, listigere og falskere end en Slange; og er hun enfoldig, saa er hun enfoldigere end en Gaas. Vi Mandfolk stige ikke saa høit, men vi falde heller ikke saa dybt.

Lucie.

En herlig Forklaring!

Henrik.

Endnu meer! et Mandfolk er godhiertigt, han seer en syg Stakkel, giver ham en Almisse, og gaaer sin Vej; oftest glemmer han ham. Et medlidende Fruentimmer derimod bekymrer sig om de mindste Omstændigheder, om hver en Ting, som kan fattes ham; hun sørger for, om den Doctor, som han bruger, og er en duelig og forsigtig Mand, om han ligger got, om hans Kammer er varmt. Hun besøger ham, hun gjør sig en Fornøielse af at pusle for ham, hun koger Supper, hun rører Pulvere, hun tæller Draaber til ham, og hun slipper ham ikke, førend han enten er frisk eller begravet.

Lucie.

Han er jo ret veltalende paa vort Beste, Henrik!

Henrik.

Men hør nu! et Mandfolk er vredagtigt, han slaaer mig paa Dret, og lader mig løbe; et arrigt Fruentimmer derimod, et arrigt Fruentimmer, Lucie — hun kiender jo Pernille!

Lucie.

Men hvad vil han nu sige med alt det?

Henrik.

Jeg vil sige, jeg vil sige, at ligesom Tunger ere Tunger, og Fruentimmer ere Fruentimmer, saaledes er det soleklart . . .

Lucie.

At han skal tæmme sin Tunge, naar han taler om Fruentimmer.

Henrik.

Har hun lært at gjøre Slutninger af Magisteren? Saa flyder heraf, siger jeg, at — endskjønt jeg vel troer, og altid

tilstaaer, og i Nødsfald bander paa — saa dog, da det paa den anden Side kan være mueligt — da man ikke kan skue Hunden paa Haarene — da Got kan synes Ont, og Ont kan synes Got — saa flyder deraf — at jeg ikke veed, om jeg gifter mig.

Lucie.

Hvad bekymrer jeg mig derom?

Henrik.

Helst da Jomfrue Leonore selv, hun som jeg holdt for et ret Klendie blant alle af sit Kion . . .

Lucie.

Nu da, min Jomfrue?

Henrik.

Ja, det maa ud, det maa koste hvad det vil, jeg brister ellers, og det er dog derfor, at jeg har sat min Hierne og min Lunge i al denne Bekostning. Jeg er grædesfærdig, hvergang jeg tænker paa min stakkels Herre, en Steen maatte ynkes over at see ham; nei saa listig, saa falsk, saa hykkelsk, saa forrædisk som Jomfrue Leonore kunde dog intet Mandfolk være!

Lucie staaer ham paa Øret.

Mange Tak! tænkte jeg ikke nok, hvad Løn jeg vilde faae for min Oprigtighed?

Lucie.

Hans Herre er ikke den mindste Fingert værd af min Jomfrue. Han et dydigt og artigt Fruentimmer! han, som omgaaes hende saaledes!

Henrik.

Ja, hun maa nu sige hvad hun vil, saa lader det dog heller ikke smukt at snakke for een og at holde af en anden.

Lucie.

En anden? efter de Ord, som faldt forhen imellem dem, og den Udsærd, hans Herre derpaa lod see, skal det vel være Herr Drøen?

Henrik.

Just ham! troe mig, vi har de klareste Beviis herom!

Lucie.

De klareste Beviis! det skal jeg fortælle min Jomfrue. Det bliver best, at de selv komme til Ords sammen, saa vil hele Sagen snart oplyses.

Hun gaaer.

Henrik.

Saa oplyses! Gjør Jomfrue Leonore det ved min Herre, saa er det langt rimeligere, at Lucie kan gjøre det ved mig. Og kan Lucie gjøre det ved mig, førend vi saae hinanden, hvad kan hun ikke da gjøre siden? hu, min Pande! Nei Henrik, betænk dig vel, førend du gjør noget, som du ikke kan gjøre om, naar det fortryder dig! Men skal jeg af en blot Frygt, som maaskee er ubillig, maaskee taabelig, berøve mig selv dette Livs største Lyksalighed, den søde Fornøielse at blive kaldt Papa? skal jeg lade Henrikernes Stamme døe ud, og blive en Hebersvend?

Tredie Optrin.

Leander og Henrik.

Leander.

Henrik!

Henrik.

Herre!

Leander.

Blæk, Pen, Papir, Skriverbord! Nei Leonore, dersom du troer det, saa gjør du mig Uret! ha, for briste dette Hjerte, førend det agter min Lyksalighed høiere end din! du elsker ham, han fortjener dig, det er en ædel, en retskaffen Mand, og nu, han snart vil saae afkastet sit haanlige Nag . . .

Til Henrik.

Det Portrait, Huusholderken viiste dig, er dog virkelig Leonore? du har dog ikke taget Feil?

Henrik.

Jeg har jo sagt Herren, at det var det samme, som Somfrue Leonore engang lod ham see, og som han fandt saa liigt; et lidet Oval-Portrait, malet paa Elfenbeen, af Hoyer.

Leander.

Ha, det er alt for klart! jeg kiender min Ducle, han kan aldrig have taget det selv, hun maa nødvendig have givet ham det. Og desforuden begges oiensynlige Forvirring! Aha, grusomme, alt for grusomme Forestilling! jeg skal miste min Leonore, og en anden . . . Men det er afgjort, evig, evig er det besluttet over mig, min Dom er affagt af Himmelen og af Leonore, og jeg — ha, om den og kunde forandres, saa skal dog min Fortvivlelse giøre den ulykkelig! Ha, jeg maatte gaae fra Biddet! Er du færdig, Henrik?

Henrik.

Alting er i Orden.

Leander.

Belan! hun skal da faae at see, om . . .

Han sætter sig ned at skrive, og repeterer af og til noget af det, han har skrevet. Imidlertid seer Henrik medlidende paa ham, snaffer halv jagte for sig selv, ryster Hovedet og sukker.

— fortvivlet Hierte — saa lykkelig i —

Til Henrik.

Stakkels Henrik, hvem staaer du og sukker over?

Bliver ved at skrive,

— at De elsker ham — Deres ulykkeligste Leander.

Han tager Blækhorret.

Henrik

springer til og holder ham paa Armen.

Hei, det er jo Blækhorret, Herre! See, der er Sandbøssen.

Leander,

i det han stroer Sand paa Brevet og folder det sammen.

Saa, nu er det ude, o Himmel, ude for evig! Gaae til hende med Brevet, Henrik!

Han staaer op.

og dersom hun skulde spørge dig, hvorledes jeg er tilmode, saa skal du kun sige, at jeg er ganske, ganske rolig.

Henrik,

i det han tager imod Brevet.

Ja, det kan hun nok see selv! Men, Herre, Brevet har jo ingen Paaskrift, ei heller er det forseglet.

Leander.

Det er sandt. Giv hid!

Han tager Brevet tilbage.

Henrik.

Men var det ikke got, at Herren læste det igiennem først? hans Tanker ere saa adspredte.

For sig og leende.

Hvem veed, om jeg ikke ogsaa kom til at staae i Brevet!

Leander.

Nu da!

Han læser.

„Grusomme Leonore! Det er af et oprigtigt fortvivlet Hjerte, at jeg inderlig glædes over Deres nye Lykkelighe^d. Jeg holder det virkelig for en Lykkelighe^d i al min Ulykkelighe^d, at De har været saa lykkelig i, saa lykkelig i, at vælge Deres nye Mand. Han besidder, foruden Retsindighed og en ædel Character, den store Fortieneste, at De elsker ham. Deiligste, evig elskte Trolo^{se}, had mig kun, men glem ikke den, som snart snart glemmer den Lykkelighe^d, som han engang har nydt hos Deres ulykkeligste Leander.“

Hvorledes har jeg kunnet skrive dette forvirrede Løi? Ah, jeg har ingen Samling, og veed ei selv hvad jeg gjør eller ikke gjør. Jeg kommer til at skrive Brevet om igjen.

Han sætter sig, og begynder at skrive.

Henrik.

Der er min Troe Magisteren.

Fjerde Optrin.

Magister Trækneb, Leander og Henrik.

Trækneb

med et Papir i Haanden.

Jeg kommer, min **Mecoenas**, o et præsidium et dulce decus meum!

Leander.

Jeg har at bestille, Herr Magister! forlad mig.

Trækneb.

Jeg vil kun være kort.

Leander staaer fortrydelig op, og falder i dybe Tanker.

De see her en **Chria Aphthoniana**, som jeg har elaboreret, efter at jeg var her sidst; **horæ opus est**. Jeg har i den, efter det behørig **Exordium** og **Captatio Benevolentiae**, med Argumenter grundig demonstreret, med Exempler tydelig illustreret, og med authentique Vidnesbyrd overflødig confirmeret, at enhver lærd Mand burde gifte sig; og deraf har jeg **mascule concludeert**, som De selv seer, at jeg Magister Trækneb bør gifte mig, **et quidem**, om det kan lade sig gjøre, med den Gudinde, som jeg tilbeder her i Huset. Jeg har dediceret min Chrie til Jomfruen, men da hun endnu skal være noget upasselig, og jeg følgelig ikke kan have den Lykke at levere den selv, saa er det min ydmygste Begiering, **oro rogoque**, at De, min **Mecoenas**, vil levere den paa behørig Steder, og

tillige recommendere min Person saavel som min bekiendte Lærdom paa det beste — **et eris mihi magnus Apollo! dixi.**

Leander,

i det han tager imod Papiret.

Jaja, jeg skal levere det til Greven, saasnart jeg gior ham min Opvartning.

Eræknub.

Proh deos! Jomfruen er dog vel aldrig blevet Greve?

Leander.

Er det ikke et Rectorat, som De søger om?

Eræknub.

Et Rectorat? *me miserum!* jeg seer, at jeg har spildt min Dlie og mit Arbeide. Jomfrue Leonore, den guddommelige Leonore er det eneste Rectorat, hvortil jeg ønskede at promoveres.

Leander

giver med en foragtelig Mine Papiret tilbage, som falder paa Gulvet, da Eræknub ikke strax tager derimod. Eræknub tager det hastig op igien.

Leonore? De, en offentlig Foragter af *Wgtestanden*, De Leonore?

Eræknub.

Per Jouem, dersom jeg ikke var Magister *Philosophiæ*, eller dersom jeg stod paa mit Catheder, saa blev jeg vred. Saaledes at behandle en *Chria Aphthoniana!* Men Herr *Drontes* vil skionne bedre derpaa! Og hvorledes det gaaer, saa skal jeg dog ikke kunne bebreide mig, at jeg ei har bevæget enhver Steen for at naae mit Forsæt. Nei, de som troer at jeg lader mig skræmme saa let, de kiende ikke Magister Eræknub.

Han gaaer.

Leander.

Men see mig dog engang til den Dumdriftige! han, denne smudsige Pedant, han Leonore? Er det ikke, som om alle muelige

lige Pebersvende paa eengang har faaet det Indfald at gifte sig, blot for at gjøre mig ulykkelig, fortvivlet?

Han vil sætte sig til Skriverbordet, men bliver i det samme Argantes vaer. Hvad? Argantes ogsaa? ret nu taber jeg Taalmodigheden.

Femte Optrin.

Argantes, Leander og Henrik.

Leander.

Hvordan? De her? jeg meente, at De var for længe siden gaaet bort.

Argantes.

Jeg har just nu havt en alvorlig Samtale med Deres Herr Oncle og Araminte, og sagt dem reent ud, at jeg gierne onskede at de vilde udlevere mig mit Søskendebarn med det Gode, heller i Aften end i Morgen.

Leander.

Saaledes! og hvad Svar gav de Dem derpaa?

Argantes.

De søgte allehaande Udflugter: jeg skulde kun bide til man tilfulde var underrettet om Sammenhængen med de hende testamenterede 30000 Rigsdaler, saa skulde denne Sag vel finde sig; de vilde gjøre mig saadanne Forslag, som jeg ganske vist skulde være fornøiet med. Men jeg lader mig saamæn ikke føre omkring ved Næsen, nei saamæn gjør jeg ikke; thi jeg kan saa sandelig ikke længere taale med en god Samvittighed, at hun er her i Huset, imellem saa mange Snuushaner, og siden Leonore endelig skal giftes, saa handler jeg saamæn christeligere, om jeg for hendes salig Moders Skyld tager hende selv, end om jeg lader hende forføre og fordærve her.

Leander halv sagte.

Kieltring!

Argantes.

Rieltring! jeg? meget vel! min unge Herre, meget vel! det Skieldsord var got til Huusholdningen i disse dyre Tider; jeg vilde ikke have undværet det for fem Rigsdaler. Et Dreftigen har engang indbragt mig tyve, foruden Processens Omkostninger. Deres Tiener! De skal snart faae Nytt at vide fra mig, baade De og Deres Oncle, ja De skal saamæn.

Han gaaer.

Leander.

Jeg kunde have Lytt til at prygle min Harmes ud paa den Karl for et Par hundrede Rigsdaler; men det var Synd at giøre ham den Fornøielse. Han blive hendes Mand! nei Leonore, saalænge jeg har en varm Blodsdraabe, skal ingen tvinges dig paa, som ei fortienet dig; ingen, som du ikke elsker! Endskjønt du forkaster, hader, foragter mig, saa skal dog din Lyksalighed, dit mindste Onske evig, evig være mig kostbarere end mit Liv. Jeg skal af yderste Magt forsvare din Orgon, din lykkelige Orgons Rettigheder. Din Orgons Rettigheder — o Himmel, hvilket Ord! men hun elsker ham, og det er nok. O Leander, Leander! hvorfor er dog din Lyksalighed forsvundet som Dug for Solen?

Han sætter sig, og begynder at strive igien.

Henrik.

Der kommer Herr Orgon, Herre!

Leander.

Himmel! min Farbroder?

Han springer op, og stikker Brevet i Lommen. Henrik gaaer.

Siette Optrin.

Orgon og Leander.

Orgon.

Omfavn mig, min Broersøn! jeg er det lykkeligste Menneske.

Leander

forstræffet og med sammenlagne Hænder.

Retfærdige Himmel, det er forbi!

Orgon.

Hvad siger du? hvad fattes dig?

Leander.

O min Oncle, her, det grusomme Sting her i den venstre Side — jeg kan ikke holde det længere ud.

Orgon.

Du forstrækker mig, du maa ikke være saa utaalmodig, lad dig aarelade, saa gaaer det vel over. Men jeg maa dog sige dig, hvori min Lykke bestaaer, thi jeg veed, at du vil tage Deel deri. Jeg har ved en Hændelse, som jeg kan fortælle dig siden, truffet Pernille i den allerffammeligste Utroskab, og Uhyret er i dette Dieblif ikke meer i mit Huus.

Leander

omfavner Orgon med Hestighed.

Åh, min allerkiæreste Oncle, til Lykke, til Lykke af det oprigtigste Hierte! hvor længe har jeg ønsket, hvor længe har jeg haabet denne Forandring!

Orgon.

Tag din Side i Agt, dit Sting! Ja, for længe siden burde jeg have skilt mig ved hende, forandret den uordentlige Levemaade, som en uheldig Bane holdt mig bunden til, og indladt mig i et lovligt Egteskab. Dit redelige Hierte, og din Riærlighed til mig bragte dig saa ofte til at give mig dette

Raad. Dine Grunde for Ægtestanden vare gode, og jeg tilstaaer det til min Skam, at jeg bestred dem kun fordi jeg dengang vilde bestride dem. Ja, min Ven, din Farbroder bør ikke undsee sig ved at tilstaae sine Feil, siden han ikke har undseet sig ved at begaae dem. Jeg var forblindet, uden at ville lade mig oplyse. Du kiender Leonores Dyder, de har giort et stærkt Indtryk i mit Hierte, og alligevel har jeg saa længe kunnet . . . Du sukker?

Leander.

Mit Sting, Oncle!

Orgon.

Nu da jeg saa lykkelig har affastet et Nag, som jeg maa blues ved, nu er intet, som holder mig tilbage fra at tilbyde dette elskværdige Fruentimmer min Haand.

Leander.

Uf min Side, min Side!

Orgon.

Du maa virkelig lade dig aarelade. Vel kunde en billig Undseelse holde mig tilbage; men hun er vist nok uvidende om det, jeg maa bebreide mig selv. Jeg har desuden meget, hvoraf jeg tør smigre mig med den Tanke, at hun ikke er mig ugunstig. Kort, min Slutning er fattet, og jeg er forsikkert om, at du ganske vil bifalde den.

Leander tvungent.

Leonore fortæner — virkelig — Deres Haand, min kiære Oncle! — jeg ønsker — Dem begge — Lykke dertil.

Orgon.

Udsøg dig og en yndig Ægtefælle, kiære Leander, og vogt dig for at bie længe dermed! Du seer, jeg giver dig dit eget Raad tilbage. Erfarenhed har lært mig at kiende de Klipper, som den ledige Stand saa ofte støder paa. At henleve sin

beste Tid ugift, er at udsætte sig for den Fare, tilfaldt at blive enten en gammel Skiorlevner eller en gammel Qvindenar.

Han gaaer.

Leander

fafter sig paa Stolen.

Han har meget, siger han, hvoraf han slutter, at hun ikke ham ugunstig. O veed jeg ikke desuden, at hun bærer Godhed for ham? Ha Trolose, Trolose! Aldrig kan jeg bære den Smerte at være Vidne til deres Forbindelse, jeg vil uden Forhaling reise bort, langt bort, uden at tale med hende først, uden at see hende! Ja, det er ædelt gjort af mig, at jeg unddrager mig hendes Syn, for ikke at forurolige hende, ikke at være en Mand til Ginder, som elsker mig, og som fortjener hendes Haand. O Himmel, der er hun!

Syvende Optrin.

Leonore og Leander.

Leonore alvorlig.

Hvad i al Verden vil De at man skal tænke om Dem, Leander? Man er saa temmelig vant til Deres fremfusende Hidsigthed; men i Dag er De ganske forunderlig. Deres Tante er ganske ilde tilfreds med Dem, hun vil, at jeg for min Skyld, for Deres egen Skyld, alvorlig skal irettesætte Dem, og tage al den ædle Stoltthed til Hielp, som er vort Kion saa anstændig og undertiden saa uundværlig. Jeg burde og gjøre som hun siger; men jeg vil kun spørge Dem, hvad det er for en Mistanke, Lucie fortæller mig og jeg selv mærkede for at De har fattet om Orgon og mig?

Leander

ipodst, og med en tvungen Koldsindighed.

En taabelig, latterlig Indbildning, som ikke er værd at

tale om, min smukke Jomfrue! min Farbroder har kun besluttet at tilbyde Dem sin Haand.

Leonore.

Mig sin Haand?

Leander

i samme Tone.

Dg det paa ingen anden Grund, end at han veed, siger han, at De ikke er ham ugunstig.

Leonore.

Det siger han at vide?

Leander

endnu feldsindig.

Saa har han just nu udladt sig mod mig, dog var han for beskeden til at melde noget om Deres Portrait, som han har faaet af Dem, det samme som jeg for nogle Uger rosende saa meget, men ikke fik, og ikke engang turde bede om.

Leonore

noget forvirret.

Det er sandt, han har faaet dette Portrait, men . . .

Leander

meget heftig.

Han har faaet det! han har faaet det! det kan De sige mig uden at undsee sig derfor? Trolose! Ubarmhiertige!

Leonore.

Men her dog . . .

Leander.

Jeg hører ingen Ting! jeg er mig ikke selv mægtig! I Morgen tidlig reiser jeg herfra, og kommer aldrig meer for Deres Dine. Farvel! lev lykkelig med en anden, eftersom De kan det!

Han gaaer hastig bort.

Leonore.

Leander! Leander! — Han er borte. Hvilket heftigt og

uregierligt Menneſke! Dog jeg maa heller beklage ham, end blive vred paa ham. Hans Farbroder har ſagt til ham, at han vil tilbyde mig ſin Haand, og at han troer ſig viſ derpaa at jeg ikke er ham ugunſtig. Jeg kom og ikke til at ſige ham Sammenhængen med Portraitet, at hans Onkel har formaaet Araminte at give ham det, mig uafvidende, for at lade gjøre en Copie deraf.

Efter nogen Tausked.

Jeg maa nødvendig endnu i Aften have en Samtale med Herr Orgon; han elſker ſin Broderſøn, og hans modne Alder gjør ham ſagtnodig, ſaa jeg kan haabe at bringe ham med fornuftige Foreſtillinger til mit Maal.

Ende paa den fjerde Sandling.

Femte Handling.

Første Optrin.

Orgen allene.

Jeg skal da nu have en Samtale med Leonore; hvad mon hun ville? uden Tvivl betroe mig sin Frygt for hendes Fatters Paastand, at hun skal forlade dette Huus og flytte hen til hãm. Ah, var det saa, da fik jeg derved den onskeligste Leilighed at aabne mit Hjerte for hende. Ja, det maa jeg ikke længere opsætte. Men hvorfor jitrer jeg? jeg, en Mand, er bange for at tale til et ungt og uerfarent Fruentimmer! O Last, o Bevidsthed om Dnt, hvor dybt, hvor dybt nedtrykker du Mennesket! Thi jeg indseer det nu, alt for sildig indseer jeg det, at min Egenstindighed var Uorden, og den Uorden Last. Og før end jeg indsaae eller tilstod det, ha, hvor stærkt maatte jeg ikke allerede føle det, hvergang jeg nærmede mig til den uskyldige, den dydige Leonore! Uden at kunne staae imod slog jeg forvirret Dinene ned, saa tit hun saae alvorlig paa mig. Jeg vilde tale, og Ordet døde paa mine Læber. Endog hendes himmelske Venlighed kunde neppe oplive mit Mod. Ak! tænkte jeg, dersom hun vidste, dersom hun maaskee veed, eller om hun faaer at vide . . . Men nu, da denne Frygt forøges ved den Opsigt som Pernilles pludselige Afsted har giort blant Tjenestefolkene her i Huset, da jeg skal aabenbare Leonore min Kiærlighed, nu mærker jeg først ret, hvilken elendig Person Skiorlevneren forestiller hos den kydste og dydige Skionhed, helst naar

han elsker hende. Er han ikke nedrig og affhyelig nok til at hykle, hvad bliver ham da tilovers, uden at være fræk, eller at at synes tosset? Enten sætter han al Skam til Side, og anstiller nogle usle og fornærmende Forsøg at gjøre hende Lasten behagelig; eller om han er saa lykkelig endnu, at han savner og ærer den Dyd, han har forladt, o saa føler han sig nedtrykt af sin egen Uværdighed, frygter for, at hvert et Ord, hver en Mine skal røbe ham, og bliver tvungen og latterlig. Men der er hun!

Andet Optrin.

Leonore og Orgon.

Leonore,

i det de sætte sig.

Jeg er Dem meget forbunden derfor, min Herre, at De paa min Anmodning har villet umage sig herhid.

Orgon.

Umage mig! af, enten maa jeg have været meget uheldig i at tilkiendegive Dem mit Hiertelag, eller De maa vide, elskværdige Leonore, at intet i Verden er mig dyrebarere end den Lykke at være hos Dem.

Leonore.

Jeg troer det, Herr Orgon, at De bærer nogen Godhed for mig.

Orgon.

Siig heller . . .

Leonore.

At De er om og nidkær over min Ære.

Orgon.

Ganske vist.

Leonore.

Alt De ikke vilde udlade sig med noget, som kunde underkaste mig usordeelagtige Domme.

Orgon.

Uden Tvivl! men hvad vil Jomfruen sige dermed?

Leonore.

Jeg vil sige, at da jeg har saadanne fordeelagtige Tanker om Dem, jeg ikke kan finde mig i, at De skal have roset sig af, at jeg ikke er Dem ugunstig. Er det afgjort, at jeg føler meer end Høiagtelse for Dem, fordi jeg finder Fornøielse i Deres Omgiængelse, og undertiden søger den?

Orgon forvirret.

Hvorledes? jeg . . .

Leonore.

Men det er Fruentimmerets almindelige Skiebne, og jeg handler maaskee usornuftig, at jeg beklager mig derover. Ethvert af vore Ord, enhver af vore Miner har det Baneheld at være Mandfolkene saa vigtig, at de altid vil finde noget deri. Og det er ikke lidet, som de vil finde; ikke vor Tanke om en og anden Ting, ikke vort Humeur allene, men vor Tilbøielighed, og ofte vor hele Character. Ere vi alvorlige, saa hade, saa foragte vi dem; lade vi derimod et Ord falde, som kun har Skin af Venlighed og Fortrolighed, saa ere vi dem ikke ugunstige. Og ikke ugunstig er, som De vel veed, Herr Orgon, meget sagt om et Fruentimmer, alt for meget.

Orgon.

O Himmel, Leonore! jeg veed ikke, hvad jeg skal sige. Skulde jeg være saa ulykkelig . . . har Leander . . .

Leonore.

Ja, Herr Orgon! min Agt var ikke at dølge det for Dem.

Orgon.

Den Ubesindige! men Himlen veed, jeg talte ikke om nogen Bished, kun om Aarsag til at haabe.

Leonore.

O, naar et Mandfolk udlader sig med, at han tør haabe, saa veed man nok, hvad det betyder. Men er det aldrig faldet Dem ind, Herr Orgon, at een, der altid har været saa ivrig en Forsegter af den ugifte Stand som De, uagtet andre gode Egenskaber kunde synes mig ikke at love den beste, ikke den kiærligste, ikke den sømmeſte Egtemand?

Orgon forvirret.

Saa, jeg har tænkt . . . jeg troede ikke . . .

Leonore.

Og at jeg kunde forestille mig, at den Dmgang, han var vant til med Dvindelkionnet i hans Huus . . .

Orgon affides.

Himmel! skulde hun vide . . .

Leonore.

At denne Dmgang, denne bydende Tone, han saa længe havde brugt med dem, mueligt vilde give Anledning til, at han beegnede sin Kone noget nær som sin første Betient?

Orgon affides.

Alf, jeg faaer mit Bær igien!

[Soit.]

Alf, jeg veed alt for vel, at jeg ikke fortæner Dem; men den Lyksalighed, jeg forestilte mig, var alt for stor til at mit Hierte saa let kan rive sig løs fra den. Om jeg nu og har været daarlig nok til at smigre mig for meget, forboven nok til at sige det, skal da, fromme Leonore, et usorgtigt Død betage mig alt Haab? og om jeg end hidtil har været en Fritænker i Henseende til Egtestanden, kan Deres indtagende Dyder da ikke

have forandret mit Sind? og bør man ikke forestille sig langt større Virkninger af dem? ak, dersom De vidste, hvor høit . . .

Leonore.

Jeg kunde vente meget af et Hierte, som Deres; men mit, Herr Orgon, jeg nødes til at sige det, er ikke mere i min Magt.

Orgon.

O Himmel! hvad horer jeg?

Leonore.

Det er alt givet bort til Leander. Deres Herr Broder og Frue Søster ere i Dag bleve underrettede derom.

Orgon.

Leander! ham tilhorer Deres Hierte! hvordan er det gaaet til, at jeg ikke er bleven det vaer? men jeg henførte alt til Venstak, stiftet og forøget ved fælles Opdragelse.

Leonore.

Jeg veed det, at De elsker ham, og jeg tør haabe af Deres Udelmodighed, at De ikke unddrager ham Deres Indest for denne Tilstaaelses Skyld.

Orgon.

Saa ubillig haaber jeg ikke at blive.

Leonore.

Jeg tør endogsaa anmode Dem om meer. Leander troer, at jeg elsker Dem, at det er mig, som har givet Dem mit Portrait. Han vil, siger han, reise herfra i Morgen tidlig, og aldrig meer komme for mine Dine. Har De nogen Godhed for ham og mig, kiære Herr Orgon, saa søg ham strax op, bring ham af hans Bildfarelse, siig ham, at det er Araminte som har givet Dem mit Portrait, at jeg tilgiver ham alting, at han allene eier og stedse skal beholde mit Hierte.

Orgon.

Hvor haard er denne Probe, De sætte mig paa, deilige Leonore! men hvor det kommer an paa Deres og Leanders Ulykkelighed, der kan jeg ikke betænke mig et Dieblit.

De staae op.

Jeg gaaer, og bringer ham selv hid.

Affides.

Hvad har jeg ikke udstaaet i denne Samtale!

Han gaaer.

Leonore.

Jeg var ikke uden Bekymring om hvorledes det vilde gaae af; nu er jeg mere rolig. Jeg maa dog underrette Araminte herom. Lucie!

Tredie Optrin.

Lucie og Leonore.

Leonore.

Hvor er min Moder, Lucie?

Lucie.

Hun og Herr Drontes har indsluttet sig i hans Cabinet med en hollandsk Skibscaptain, der skal have været i Batavia og bringe Breve med fra Herr Drontes Broder, som opholder sig der.

Leonore.

Fra Ariste! ah, det glæder mig, og jeg veed, at det ligesaa vil glæde dem.

Lucie.

Maaskee kan denne Mand og give noiere Efterretning om de 30000 Rigsdaler, som skal være testamenterede til Jomfruen.

Leonore.

O, intet meer om denne upaalidelige Fortælling, som kun

udsætter mig for en Argantes Forsølgelse og en Magister Træk-
knubs egennyttige og latterlige Opvartning!

Lucie.

Der har vi ham selv.

Leonore.

O Himmel! der findes og fortrædelige Folk i Verden, der
ret paa et Haar veed at træffe den Tid, hvori de kan plage
os meest!

Fjerde Optrin.

Magister Trækknub, Leonore og Lucie.

Trækknub.

Gratulator, Gratulator! jeg seer, at Roserne igien har for-
jaget Lilierne af Deres smaa Kinder. Nu, det er mig per
Jouem kiært at finde Dem saa munter. Har min lille Gud-
inde maaskee min Chrie at takke for den Forandring?

Leonore.

Jeg forsiktrer Dem, Herr Magister, jeg veed neppe hvad
det er, en Chrie.

Trækknub.

Saa at Herr Drontes ikke har forklart den Chria Aph-
thoniana for Dem, som jeg . . .

Leonore.

Al, jeg troer ikke, at Herr Drontes veed selv hvad det
er, det barbariske Ord, og jeg forstaaer det sandelig endnu mindre.

Trækknub.

Da vil jeg dog forklare Dem det, om ikke for andet, saa
for at fordrive Dem Tiden; en . . .

Leonore fortrædetig.

Al, De maa forlade mig! jeg er ikke i Humeur til at
høre paa lærde Sager.

Eræknub.

Bene! det kan da være; og der kommer endnu — thi jeg seer det forud — lange Aftener, hvori jeg *colloquendo* kan udpynte Leonores guddommelige Siæl med hundrede saadanne Skionheder som Chrier, Declamationer, og Orationer, *speciatim* med Troper og Figurer; som Troper: **Metaphora, Metonymia, Synechdoche, Ironia; Figurer . . .**

Lucie.

Hun holder ham Haanden for Munden.

For Himmelens Skyld, Herr Magister! De maner os, min ene Fod er alt halv i Jorden.

Eræknub.

O Fruentimmer, Fruentimmer! I skionne ikke paa eders eget Bæstel! I burde anraabe Guderne paa eders Knæ om lærde Mand.

Sit Leonore.

Hvad siger hun, som er en Minerva iblant det smukke Kion: vilde hun ikke synes got om en Mand, som foruden at han var paa sin midlere Alder, at han saae lovlig got ud, som jeg omtrent; som foruden alt det, siger jeg, forstod sine Sprog, sit Latin, sit Græsk, sit Hebraisk, sit Chaldaisk, sit Syrisk, sit Arabisk, sin Philosophie *ex fundamento*, sin Mathematik og sin Algebram, sin *historiam uniuersalem, naturalem et patriam*, sin . . .

Leonore.

Nei, nei, nei, Herr Magister! jeg vilde slet intet synes om saadan een.

Eræknub

efter nogen Taushed.

Per Jouem, saa maa hun og være af en maadelig Gout. Men dermed fordærvede hun min hele **Maior**. Den Instant's havde jeg ikke ventet, den bragte mig fra alle mine

Concepter. Men der er fleer, som benytte sig af det Fegterkneb i Disputeerkonsten, at de attackere Majoren.

Lucie.

Vil De ikke frie til mig, Herr Magister? Forend De siger mig reent Nei, maa jeg underrette Dem om en liden Omstændighed, som De maaskee ikke veed: der er skeet en stor Feiltagelse, det er ikke Jomfruen, det er mig, som har arvet de 30000 Rigsdaler.

Træknub bliver vred, og vil gaae, men betænker sig, da han seer Argantes komme.

Leonore.

Lucie! der kommer nogen, Lucie! skulde det alt være...
O Himmel!

Femte Optrin.

Argantes, og de Forrige.

Argantes.

Jeg havde saamæn ikke tænkt at komme her uden got Følgeſkab, nei jeg havde saamæn ikke.

Vil Træknub, meget foldt.

See, Deres Diener! Men jeg hører at den hollandske Skibscaptain, som jeg talte med i Saar, er her i Huset. Jeg har og betænkt det siden, at det i disse besværlige Tider er christeligere at forlige sig, helst naar man ikke just er saa sikker paa sine Vidner. Saa kan dog den ene spare og den anden faae noget; ellers vilde vist nok Stevningsmænd, og Skrivere, og Procuratorer, og Himlen veed hvad for flere Gripomenuser, løbe af med det altsammen. De veed dog, min lille Sukkertop, at jeg har et Skieldsord tilgode hos Herr Leander?

Lucie affides.

Hvorfor ikke et got Drestigen?

Argantes.

Jo saamæn har jeg saa! men det kommer vi, som sagt, nok tilrette om, jeg veed at Herr Leander ikke vil forbeholde mig mit, nei han vil saamæn ikke. Og hvad Herr Drontes betræffer, da har han sikkert og sine Penge for kiær til at giøre mig mange Vidtløstigheder, hvor min Ret er saa soleklar. Jeg kan saamæn heller ikke længer forsvare det, hverken for hendes salig Moder eller for hende selv, at lade hende blive i et Huus, hvor hun ikke kan lære andet end Odselhed og Uorden og Galskab. Jeg vil saamæn gierne troe, ja jeg vil saamæn, at hun for lang Tid siden er kied deraf, det stakkels Barn, saavel som af de mange Enuusbaner, der hoppe her Dag og Nat omkring hende; men jeg har sandelig ikke havt Veilighed til hende før, men nu har jeg været saa lykkelig at finde en, som ikke kunde være bedre.

Leonore.

Til mig? Veilighed? men hvem har besværet Dem med den Commisssion, min Herre?

Argantes.

O, hun vil blive saa fornøiet, saa fornøiet, som om hun var kommet i Himmelen. Jeg skal sige hende, det er hos en kion, gammel, reenlig, tarvelig Jomfrue, som boer paa min tredie Stage. Værelset er smukt, det er vel ikke betrukket, thi kort at fortælle, jeg holder slet ikke med Betræk i Værelser; der vil gierne sanke sig Utoi bag ved, ja der vil saamæn. Men der er des flere kionne Skilderier, alle med Glas og Ramme for; der er Jephthæ Datter, der er Dronning Elisabeth, der er Christine af Sverrig, o, jeg troer, der er alle de 40000 Jomfruer! Hvad Kosten anbelanger, saa spiser hun vel kun daglig Føde, saavel som jeg; men naar min lille Lækkertand engang vil have lavet sig noget andet, som en Risengrød, eller et Par

Ublestiver, saa har hun, Himlen skee Tak! Penge nok dertil, ja hun har saamæn, om det var til en Søsterfage. Tiden skal saamæn heller ikke blive hende lang. Naar De nu, skal jeg sige hende, fordrive sig Tiden med at sye, eller med at spinde, eller med hvad De saaledes kan tage sig for, saa staaer saamæn Munden aldrig stille paa den gamle Jomfrue. Hun kan fortælle om den svenske Krig, og om Pesten, og om Ildbranden, saa man maa tabe Næse og Mund derved. Og der er saamæn ikke en Familie i hele Kiøbenhavn, hvis Slægtregister og Giftermaal og Historie hun jo kan regne op paa sine Fingre, nei der er saamæn ikke. Og saa skal jeg sige hende, om Astenen saa lister hendes lille gode Ven, hun forstaaer mig nok, sig saa sagte op til Dem, og saa skal vi fortælle Eventyrer, og lege Nodder i Hænde, og Blindebuk, og sye Skoe, og giøre hvad vi kan finde paa. Kort at fortælle, Meningen er denne: hun skal blive saa fornøiet, og komme til at holde saa meget af mig, at der endnu skal blive et Par af os, førend vi slippe hinanden, ja der skal saamæn.

Leonore.

O Himmel!

Lucie.

Derfom jeg maatte raade Dem, saa gjorde De saamæn bedre, Herr Argantes, om De parrede sig med Deres gamle Jomfrue, eller med Deres Agnete, ja De gjorde saamæn; og endnu bedre, om De blev som De var, thi der er dog ingen Kone at faae, som kan knibe Huusholdningen saa got som De, nei der er saamæn ikke.

Trækub leer, og nikker ventig til Lucie.

Argantes.

Det er der, min Troe, ikke heller; men dog, da jeg har kiendt hendes Moder saa vel, og . . .

Siette Optrin.

Leander, Orgon, Henrik og de Forrige.

Leander

løber til Leonore, og kaster sig paa Knæe for hende.

O min Leonore!

Træknub.

Oho! *έυρηκα, έυρηκα!*

Leander.

O, jeg er en Uværdig! Herr Orgon har oplyst mig om min hele Forbrydelse, jeg seer den med Skam, her bliver jeg liggende, indtil De har tilgivet mig!

Imedens han taler, vil Argantes træde imellem dem for at faae Leander til at staae op, men han tør ikke, hvilket giver et teiertigt Theaterispil.

Leonore

rækker Leander Haanden, han springer op og kysser den.

Al Leander, jeg havde tilgivet Dem længe førend De tænkte paa at bede mig derom. Deres — Deres Overilelser kan trykke, de kan quæle, men de kan ikke forandre dette Hierte!

Leander.

Edle, fortræffelige, mageløse Hierte!

De tale sagte med hinanden, og derefter med Orgon.

Træknub.

Det kunde jeg vel vide, at det ikke var for intet, at man forsmaaede min Chrie. Quos ego!

Argantes,

i det han nærmer sig dem.

Nu, det bekiender jeg!

Henrik

trækker Argantes stærkt bag i Klæderne, og bukker sig meget dybt for ham, da han vender sig om for at see hvad det er.

Deres ærbødigste Diener, Herr Argantes!

Argantes vred.

Tiener igjen!

Henrik.

Men jeg har noget vigtigt . . .

Argantes.

Saa sig snart!

Henrik.

Jordæbler, Herr Argantes, saa store som begge mine Næver, rette Svinemæder, og for 8 Skilling Skieppen! er det ikke Roverkiøb?

Argantes.

For 8 Skilling Skieppen, siger han? hilleman, Kiære, hvor kan man faae dem?

Henrik.

Det veed jeg sandelig ikke, jeg tænkte kun, at det var got, om man kunde faae dem. Men dog skal jeg sige Dem noget andet . . .

Argantes.

Lad mig i Roel! Men see kun engang til den dumdriftige Karl!

Til Leonore.

Jeg kan saamæn ikke nok forundre mig . . .

Sidste Optrin.

Orontes, Araminte og de Forrige.

Orontes

med et Brev i Haanden.

Jeg bringer noget Nytt, noget aldeles Uventet, som i visse Henseender, saavidt jeg troer, ikke vil være ubehageligt, endskjønt det har kostet mig og min Araminte . . .

Araminte.

Alf, jeg kan ikke forvinde det! nu anden Gang og for altid at miste den ædleste, den redeligste Mand!

Til Orgon.

Min Broder — o Leonore!

Leonore.

Jeg jitrer! o forklar . . .

Orontes.

Ja, det har kostet os nogle Taarer; men Skiebne's Lov, Himmelens Villie er uforanderlig, og fordrer Underkastelse uden Knur. Og her, hvor saa megen Aarsag til Glæde opretter vort Tab, kan endog Suf være Forbrydelse.

Leander.

Smidlertid quæler De mig, Oncle! tænker De, at det er en Belyst at staae paa Naale?

Orontes.

Taalmodighed, min Broersøn!

Argantes.

Men førend De gaaer videre, vil jeg fortælle Dem noget, som, endskjønt det formodentlig hverken er Dem nyt eller uventet, burde ikke koste Dem nogle, men mange Taarer, ja det burde saaman.

Leander affides.

Ha, endnu?

Argantes.

Jo, De har en Ære af den Opdragelse, De har givet mit Søskendebarn! at hun her for mine Dine, uden — imod mit Samtykke — med Herr Leander — jo! men dersom jeg er en ærlig Mand, skal der ikke blive noget af! det skal ikke vare længer end i Aften.

Orontes.

Taalmodighed, Herr Argantes! Den, som bragte mig dette Brev og endeel andre Documenter som høre dertil, er Captain Adriani, just den samme, som gav Dem den Efterretning i Gaar om Arven. Brevet er fra min Broder Arift. De veed, at vi vare fire Brødre: Arift, som vi nu taler om, Eifimon, Leanders Fader, Orgon, og jeg. Han har skrevet det paa sin Sotteseng, og den smertelige Slutning er, at han ikke kan leve, naar vi faae dette Brev. Han er virkelig død, han var det alt, da Captain Adriani reiste fra Batavia.

Araminte og Leonore.

Al!

Leander.

Saa ventede der dog i Dag et Baneheld paa mig!

Orontes.

Han beretter, at han efter adskillige Hændelser er kommet til Batavia, og der har været lykkelig nok til at opreise sine forfaldne Omstændigheder. Han melder de Aarsager, hvorfor han har skilt sit Opholdssted for sine beste Venner. Men de giøre intet til Sagen. Det vigtigste, det fornøieligste af det Hele er, at han ikke allene har udnævnt sine Brødreborn, dig Leander, og mine Børn, og ligesaa Broder Orgons, om han skulde have nogen, til sine eneste Arvinger; men at det og er ham, som testamenterer Leonore de 30000 Rigsdaler, med det Tillæg: at hun skal giftes med dig, ifald I begge samtykke deri, og at . . .

Leander

omfavner Orontes.

Al min kæreste Farbroder! af Leonore!

Araminte.

Denne Gang undskylder jeg Deres Hestighed, men lad dog Deres Oncle tale ud!

Orontes.

Han forordner tillige, Herr Argantes, at jeg, og i Mangel af mig Araminte skal imodtage disse Penge, og udbetale dem siden til den som hun med vores Minde ægter, og at Leonore skal fremdeles blive i vort Huus og under vort Opsyn, indtil hun bliver gift.

Argantes.

De maa saamæn forlade mig, Herr Orontes, at jeg begierer en Smule Beviis for alt dette, ja De maa saamæn.

Orontes.

Testamentet skal blive Dem forelagt, og De skal faae Copie deraf.

Argantes.

Men hvorledes kunde da Captain Adriani . . .

Orontes.

En blot Feiltagelse. De fandt ham i Saar paa tredie Sted, han var kommet saa hastig i Land, at han havde glemmt Brevet om Bord, og han kunde, som det er naturligt nok hos en Mand der har saa mange Commissioner, ikke erindre mit Navn. Han spurgte derfor efter Leonore og hendes Paarørende, i den Tanke at jeg maatte være hende nær beslægtet, siden jeg efter Testamentet skulde have Opsigt med hendes Midler. De forsikkrede, at De var den eneste Paarørende, som Leonore havde her paa Stedet, og at De heed Argantes. Som man nu let kan tage Feil af Argantes og Orontes, troede han, at det var Dem.

Argantes.

Men jeg meente, at denne Gave til Leonore kom fra en af hendes fædrene Slægtninger, som ogsaa opholder sig i Batavia eller der i Egnen, og skal være meget rig.

Orontes.

Det har Captainen ikke sagt Dem, men De selv har for hastig sluttet sig dertil, og da han ikke kunde bide, saa kom det ei til nogen nærmere Forklaring imellem Dem.

Leonore.

Den ædelmodige Mand! indtil sit Yderste har han beviist sig som en Fader imod mig!

Til Orontes og Araminte.

Nu jeg for altid mister ham, hvor lykkelig er jeg da, at jeg beholder i Dem saa kiærlige Forældre!

Leander.

Og en kiærlig Mand i mig!

Araminte.

Utter for hastigt! De bør i det mindste først prøves i et Aar efter saa stor en Overielse.

Leander.

Alf, det er et Aar siden min Leonore blev vred paa mig.

Henrik.

Vi har været over Alperne siden.

Orgon.

Jeg har hidindtil taugt, jeg har været stum af Smerte over min Broders Død, og jeg har eftertænkt, hvor vel og vise- lig han har sørget for Leonores Beste, i at udvælge hende en Egtefælle. Den rette, den bekvemteste Alder er ingen uvigtig Sag i Egteskab; og den som, fød med et Hierte der gjorde ham oplagt til denne kiærlige Forening, forsemmer alligevel den beste Tid dertil, han bør finde sig i, han bør ansee det for en billig Straf, at han siden maa undvære den. Ja, yndige Leonore! saa vil jeg tænke fra denne Dag. Jeg længes nu kun efter at blive Vidne til Deres og Leanders Lykkelig- hed.

Leonore til Orgon.

Derfom min ømmeste Hengivenhed . . .

Argantes.

Jeg feer nok, at man agter at bortgifte mit Søskende-
barn uden at spørge mig derom. Men hun kan saamæn og
være vis derpaa, at hun skal aldrig faae saa meget af mine
Midler!

Leander.

Deres Midler bruger hun ikke.

Lucie

tommer en Kurv med Syetoi i, som staaer paa Bordet, neier for Argantes,
og byder ham den.

Og Deres Person forærer hun denne.

Argantes.

Nu, nu! den kunde saamæn dog være god til at hente
Og i.

Lucie

neier meget dybt for Magisteren, og byder ham Kurven.

Herr Magister, en lille Foræring fra Jomfruen!

Eræknub.

Apage! saaledes at forhaane en Magistrum Philoso-
phia!

Leonore alvorlig.

Lucie!

Orgon.

Mine Herrer! vi gamle Ungkarle har maaskee fortient
denne Spøg, vi har talt og muelig tænkt saa længe ubillig
og ringe om Fruentimmer, indtil de tilsidst foragte os igien.
Vi bør ikke fortænke dem deri, at de hevne sig. Vi har dog
altid noget, som vi kan trøste os ved: Frihed!

Eræknub.

Og Muserne!

Argantes.

Dg de mange Beføstninger, man kan spare!

Henrik.

Dg Sikkerhed for —

Han tager sig for Panden.

havde jeg før en Time siden havt lyst til at sige; men nu!
Hvad vil hun med den Kurv, Lucie?

Lucie.

Seg venter, at han skal frie til mig, lille Henrik!

Henrik.

Saae den Skam der gjør, saa længe hun har den i
Haanden.

Han tager Kurven fra Lucie, som kun modstaaer paa Skromt, og sætter
den bort.

Saa! nu tør jeg vove at bede om hendes Ja.

Lucie.

Han skal, min Troe, først gjøre Fruentimmeret Afbigt før
det, han sagde før, erindrer han, om Tungerne?

Henrik.

Afbigt? saa maatte det da være til de onde, arrige, falske,
hæslige, tofsede Dvinder allene. Saa snart de melde sig . . .

Orgon.

Gjør Henrik lykkelig, Lucie! jeg giver ham min ene Herre-
gaard i Forpagtning, og det Forskud som han behøver.

Leander.

Dg jeg giver ham alt hvad jeg har lovet ham, og mere
dertil.

Araminte.

Dg jeg bekoster Brylluppet.

Lucie.

Nu da!

Hun rækker Henrik Haanden.

For Friens og det gode Herskabs Skyld.

Henrik.

Nu da!

Han rækker hende sin Haand igien.

For ikke at blive en Pebersvend.

Orontes.

Han tænker at skiemte, men det er dog et virkeligt Uheld; og intet er visere, jeg veed det af Erfarenhed, end at Jorden ikke har saa rig, ikke saa sikker en Kilde til Lyksalighed som Ægtestanden, naar den bliver begyndt med Kiærlighed, med Overlæg, og i Tide.

Ende paa Lystspillet.

Anmerkungen.

6. 1: **D**e brutale Klappere. Originaludgaven: De brutale Klappere. Et tragi-comisk Forpil, Til Brug for den Kongelige Danske Skueplads. Kiøbenhavn, den 25 November 1771. Trykt hos M. Hallager. 48 Sider 8vo. Lw. vedkjendte sig Forfatterffabet i Aadr. Nr. 1772, Nr. 33. — Proftste Udg. IV, S. 291-338. Denne anden Udg. af Stykket (der ogsaa folgtes i særskilt Aftryk, betitlet: De Brutale Klappere. Et tragi-comisk Forpil i een Handling. Med et Kobber af Chodowicki. Kbh., 1791. Trykt paa J. G. Profts Forlag, hos J. F. Schulz) er ledsaget med følgende Fortale:

„Dinterens Begyndelse, eller for at være end mere nøiagtig, den 7de Oktober 1771, er en af de vigtigste Epoker i den danske Skuepladses Historie. Al Bestræbelse at fordærve den dramatiske Smag, og al Bestræbelse at forbedre den, datere fra den Dag. Sal. Borgemeester Bredal var, Simlen veed hvorfor, bleven Direktør for Skuepladsen, han der dog ved sin Gram og Signe havde aflagt saa fiendelig Prøve paa den maadeligste Smag. Han gav strax en nye Prøve paa det Samme, da han troede et Theater kunde ei bestaae uden Syngestykker. Han skrev flux Tronfølgen i Sidon, og lod aabne Skuepladsen med den; og fra den Tid er det, at det saa idelig har haglet Syngestykker ned paa vort Theater, og nedslaaet hver Spire af sund Smag, lige saa fast den pippede frem.

Samme Tid havde en ung Mand af megen Geist i Stillehed dannet sin Smag og sit Vie, og udgav nu ugentlig den dramatiske Journal, den første Dramaturgie i Danmark. Han maatte naturligviis begynde sit Blad med denne Tronsfølges Bedømmelse, og folgelig vise, at det var et saare fattigt Stykke. Forbittret derover skrev Direktøren en Ting, skulde være et Skuespil, kaldet den dramatiske Journal, som skulde gjøre Dramaturgen latterlig. Han begik tillige den ublue Uforsigtighed, at lade den opføre. At han blev udpeben, det forstaaer sig; men han stolede paa et mægtigt Partie, bestaaende af hans egne Venner og Bekjendtere (dem han som en bon compagnon havde mange af) og af de af Dramaturgen lastede Skuespilleres og Skuespillerinders respective Clienter, Venner og Tilbedere. Disse havde igien hvervet Andre ganske Uvedkommende, og iblandt dette Partie vare endeel Folk, som ved deres Stand skulde være over Pøbelen, men ved deres Udsærd satte sig ganske i Pøbelklassen. Disse forulempede dem, der gavede deres Misshag tilkiende, tillode sig endog Voldsmands Gierning. Svært tænkende Menneske i Publikum opbragtes mod denne Uregelmæssighed, og det saa meget mere, da det var notorisk, at den største Deel, der just paa det voldsomste forsøgte Borgemeisterens Sag, forstode ei et Ord af Kritik eller det allermindeste, hvad der behøves til at bedømme enten Poesie eller Prosa, hvilket ogsaa nogle ganske naiv tilstode.

Fra denne saa usigelig latterlige Side betragtede vor Digter det ellers uanstændige Optrin, og skrev dette saa meget skionne Stykke. Han daterede det ogsaa af 25 November 1771, som var det Forspil til Bredals Æfterstykke."

See Dram. Journ. 1771, S. 259-62 (af Rosenstand Goisse). — Fort. paa alle de Skr., som siden Trykfr. ere udk., II, S. 117-19. — Kbhns lærde Æsterr. 1791, S. 762-64 (af Abrahamson). — Athene, V, S. 498 (af

N. K. Boye). — Sertha, 1827. I, S. 117-30 (af Rah-
bek). — Digtek. und. Chr. VII., S. 245-52. — Kv. Levn.
af Molb. S. 138-43.

- S. 2, L. 1: Handlende Personer] Saaledes Orig.; Proftfke
Udg.: Personerne.
- 3, — 3: sees siddende ved et Bord] Saaledes Proftfke Udg.:
Orig.: De sees osv. Smlg. nedenfor Anm. til S. 1,
L. 27.
- —, — 7: Døe den som trodser os! døe hver Coleurdeloup]
Coleurdeloup d. e. graaklædt, civil Person. Smlg. S.
29, L. 23: den museblakked Kål. See videre i Rahb.
Erindr. I, S. 91-92, Anm.
- —, — 12: Det er jo hans Natur, og naar misundte vi]
Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Det var ja der'Natur osv.
- —, — 20: Net give Tønen an, og lade sig forstaae] Begge
Kilderne: Net give Tønen om osv.
- 4, — 2: Det, Broder Bürgerschreck, kan evig ærgre mig]
Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): Det, Bruder
Bürgerschreck osv. Samme Afvigelse S. 17, L. 29:
Hvad, Broder Bürgerschreck, hvad, Klaphanns, siger du?
- —, — 6: Sligt, Broder, har vi glemt, du veedst, i Meßlen-
borg] Man erindre, at 40,000 Danske i Aaret 1762
rykkede ind i Meßlenborg for at møde Russerne, uden at
det dog kom til videre Sjendtligheder. (L.)
- —, — 13-14: Hvor nær den græske Hund — min stakkels
Bodex fandt hvor nær han osv.] Fandt d. e. følte. Saa-
ledes Orig.; Proftfke Udg. (som Th. fulgte, dog naturlig-
viis med Borttagelse af Comma efter Hund): Hvor tidt
den græske Hund, min stakkels Bodex fandt; Hvor nær
han osv.
- —, — 17: Som man med meer kan see af Verba Ste-

phani] Verba Stephani, Stephani nomenclator latino-danicus, en den Tid almindelig Skolebog, siden fortrængt ved Badens latinske Lexicon.

- S. 4, L. 26: Hans Lærdom dræber een!] Saaledes Orig.; i den proftste Udg. mangler dette halve Vers.
- —, — 27: Klinker med Rechtbruder] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Han klinker osv. Den samme Afvigelse, med Ordet Han umiddelbart efter Replik=Overskriften, finder Sted S. 7, L. 5; S. 8, L. 21; S. 9, L. 6 og 22; S. 17, L. 2; S. 19, L. 13; S. 26, L. 1, 4, 7 og 22; S. 27, L. 14 og S. 28, L. 5. See ogsaa Anm. til S. 3, L. 3 og til S. 13 L. 18.
- 5, — 22: At vi var lærde nok, naar det kom an derpaa] Begge Kilderne (og Th.): At vi var lærde nok osv.
- —, — 23: Thi, Brødre, alt om alt, hvor mange Laurbær henter] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . Lorbær henter. Fw. brugte begge Former. (L.)
- 6, — 4: Det er en Cavaleer vel magtpaaliggende] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Det er en Cavaller vel osv.
- 7, — 15: Da Klap er Dolkestik for hver Coleurdeloup] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): . . . Couleurdeloup. Samme Afvigelse S. 12, L. 9. Hvor Ordet ellers forekommer i Stykket, have begge Kilderne: Coleurdeloup.
- 8, — 18: Pib saa, pib hvem der vil, og hele Verden pib] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Pib saa! — pib hvem der vil! — og hele Verden pib! (Th.: Pib saa — pib hvem der vil! og hele Verden pib!) Smlg. S. 28, L. 7 og Anm. til S. 28, L. 16.
- —, — 21: og finder den tom] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: og finder at den er tom.
- 9, — 19: Tirilit paa Hallingsaaß, thi Stuen er for sne=

- ver] Th. anmærkede: „Hallingsbaas, en ogsaa af Baggesen brugt Form for Hallandsaas d. e. Kongens Nytorv. Om Navnet see Molb.s Udg. af Solb. Com. I. S. 320“.
- S. 10, L. 11: Af Gølf som drikke lidt, men som betale got] Dette Vers mangler i nogle Ex. af Proftfke Udg.
- —, — 23: Jeg har fra Comos Tid ei havt saa mange [Siester] Hertil har Proftfke Udg. (1791) følgende Anm.: „Como, en italiensk Balletmester for en tredive Aar siden, forarsagede Uroeligheder blandt Tilskuerne, da han og hans Kone fik forurettet en Dandsker og Dandskerinde, som vare meget gode, og efter Fortieneste yndede af Publikum“. See videre i Rahbeks Erindr. IV, S. 67, Anm.
- 12, — 29: Som turde sige mig, at vor Journal var mat] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Som kunde sige mig osv.
- 13, — 1: Tredie Dptrin] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Andet Dptrin.
- —, — 18: sætter sig paa hans Skød] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Hun gaar hen, og sætter sig osv. See Anm. til S. 3, L. 3 og S. 4, L. 27.
- —, — 31: Og intet er saa smukt, som naar Parterret støier] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . naar Parterre støier.
- 14, — 1: Det raske Klappende, det Bravo bravo har] Det raske Klappende d. e. den raske Klappen. (L.)
- —, — 5: Det gaar til Marv og Been, det lurker jeg kun paa] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . Been — der lurker jeg kun paa.
- —, — 8: Som Elskov, Klammerie, og hvad det forestiller] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Som Elskov, Klammirie osv.
- —, — 18: For Fanden, da ei og et christen Mennefke]

Saaledes begge Kilder; Th.: ... et Christen-Menneske (ligesom S. 205, L. 23).

- S. 14, L. 29-30: Det var en Tomark værd, man tog en Båndspand med] Ved en Båndspand mener Kjelderpi-
gen formodentlig en Spand Vand, til at fæste paa den
„Svermands Pige“, hun troer der skal fremstilles paa
Scenen. (Th. anmærkede: „Det var en Tomark værd,
Prisen nemlig paa Parterrebilletter; man tog en Bånd-
spand med, formodentlig til at fylde Piberne — ironi-
st“.)
- —, — 30: Gy, for en Vandens Værd] nemlig, at fremstille
en Saadan paa Scenen. Saaledes Proftfke Udg.; Orig.:
Pfiui osv. Samme Afvigelse S. 25, L. 17 og S. 30,
L. 16; derimod S. 6, L. 12 har Proftfke Udg. med
Grund beholdt Orig.s Pfiui.
- 15, — 10-11: Det skulde være mig! vel er jeg kun et Bud
osv.] Formodentlig vil hun sige: Hvis det nu var mig,
der blev fremstilt paa Scenen, skulde jeg dog ikke troe,
de vilde pibe, thi det er kun Skjøger, man behandler
saaledes. (L.)
- —, — 15: Ved Piben; nei, Parbleu, det skal du faae at
høre] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: ... det skalt du
osv.
- —, — 17: Skal der fra Noahs Tid ei være klappet saa]
Begge Kilderne: ... ei være pebet saa.
- —, — 22: Saa fuld af Klap, var værd at see paa bare
Been] Efter denne Linie mangler i begge Kilderne et
halvt Vers, formodentlig af Pigens Replik.
- —, — 25: Det Dyr af sin Betryk, lod fire Styver springe]
Fire Styver, nemlig: fire Styver hver, otte Skilling
hver. (L.)
- 17, — 17: Dg fuld er Bestet nu; der vil den gamle

- Taahe] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Dg fuldt er Beeftet osv.
- S. 18, L. 19: Har hun indbudet Dem] Begge Kilderne: Har hun indbildet dem.
- —, — —: jeg veed ei hvad De hede] D. e. jeg veed ei hvad De hedder. Samme Sprogbrug forekommer oftere i det følgende. (L.)
- —, — 30: Var Grækerne dertil alt for poleerte Folk] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . alt for poleert et Folk.
- 22, — 29: Saa, troe De, Digter og Aeteur er lige glad] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . Digter' og Aeteur osv.
- 23, — 23: Dg ei berøve ham hans Gienstand og hans Ret] Hans Gienstand maa her være: hans Formaals, Gjenstanden for hans Stræben. (L.)
- 24, — 30: Bed Sladder sover man istedet for at høre] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Bed Sladder sove man osv.
- 25, — 2: Bed dem kan pibes got, men ikke soves vel] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Bed den kan osv.
- —, — 13-14: Man tie, Dido, naar du ueiende og mild osv.] Samme Aar var gjentagne Gange opført paa det kongl. kbnstte Theater en italiensk tragisk Opera: Didone abbandonata eller den forladte Dido, af Metastasio, med Musik tildeels af Sarti og tildeels „af andre gode Auctores“ (Aldr. Ny. Nr. 71), i hvis sidste Scene Dido styrter sig i Flammerne af det brændende Carthago. (Th. anmærkede: „Udentvivel sigtes her til en Ballet, dog ikke Galeottis forladte Dido, der er yngre“.)
- —, — 15: Men sæt det, at en smuk, og kaad og fræk Aettrice] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . at en skøn, og kaad osv.

- S. 25, L. 17-18: *Hy! sæt at vore nu var ei for høflige osv.]*
 D. e. sæt at vore Actricer nu vare uhøflige nok til at
 fornærme os ved sliq Udsærd, som igrunden indeholder en
 Bebreidelse imod os (see L. 3:9). (L.)
- —, — 28: *Ei til en mordist Dolk, men til — en lille Pibe]*
 Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: *Ei til en mordist Dolk*
 osv. Samme Afvigelse S. 27, L. 1: *Er her kun mor-*
diste og utilladte Baaben.
- 26, — 29: *Alt, hvor vi haabe meer, og kun dramatisk Digt]*
 Kun d. e. udelukkende, alene. (L.)
- 27, — 2: *Betale villige dens Forelæsninger] Dens Forelæs-*
ninger d. e. Forelæsningerne, Oplæsningerne af den, af
Trættten. (Th. anmærkede: „dens — maaskee h a n s, saa-
ledes som Rahb. citerer Stedet i Gertha S. 125“.)
- —, — 21: *Dg har Der' Slutningskraft bragt mig saa stærkt*
i Knibe] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . saa stærk
i Knibe.
- 28, — 16: *Ha pib, Herr Bægter, pib!] Saaledes Proft-*
fke Udg. (og Th.); Orig.: Ha pib Herr Bægter, pib!
- —, — 21: *Was, raisonnirst du noch?] Saaledes Proftfke*
Udg.; Orig.: Was raisonnirst du?
- 30, — 18: *Der Kerl hat Schwein' im Leib] Saaledes*
Proftfke Udg.; Orig.: Der Kerl hat Grüg' im Kopf.
- —, — 24: *Den Onde tordne skal] Saaledes Proftfke Udg.;*
Orig.: Den onde Torden skal.
- 31, — 12: *Blodfanen vaier alt, og her Trompetens Skrald]*
Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . Trompettens Skal.
- —, — 18: *Stof hoch! gerichtet marsch! — Saa ret] Saa-*
ledes Proftfke Udg.; Orig.: Stof hoch! — Herstellt
eüch! Marsch osv.

S. 31, L. 29: De fire Brutale marschere af] Saaledes Proftffe Udg.; Orig.: . . . marschere ordentlig af.

— 33: **Philemon og Baucis.** Orig.: Philemon og Baucis. Et Skuespil med Sang, i en Handling. Efter Begiering Oversat af det Tydske og Forøget med nogle Arier, af Johannes Ewald. Kbh., trykt hos L. N. Svare. 1772. 55 Sider, 8vo. — Proftffe Udg. II, 185-236. — Titlen paa den anonyme tydske Orig., som er af G. K. Pfeffel, og af hvilket det uagtet al anvendt Umage ikke har været muligt at tilveiebringe et Ex., nævner Abrahamson i sin nedenførte Rec. saaledes: Philemon und Baucis ein Schauspiel in Versen, von einem Aufzuge 8. Strasb. 1763. hos Bauer.

See Alm. dff. Litt. Journ. 1781, 3. Stykke, S. 370-84.

Abrah., og Rahbek efter ham (Digtek. und. Chr. VII., S. 275) roser Theaterdirecteur Bredal, fordi han med Anmodning om Oversættelse af Phil. og Baucis „just vendte sig til den samme Ewald, der faa Maaneder tilforn havde i sine brutale Klappere sagt saa mange dyrebare, men bitre Sandheder til ham og hans loierlige Tilhængere“. Udentviol tillægges her Bredal mere Koes, end der tilkommer ham. De brut. Klapp. anmeldes udkommet den 9. Dec. 1771, og allerede den 27. Jan. 1772 udkom Overs. af Phil. og Baucis. Antager man end Bredal underrettet om hvem der var de brut. Klapperes Forf., før denne offentligen nævntes (i Nr. 22 af Dram. Journ., udkommet efter den 30. Dec. 1771), synes dog Mellemtiden ganske utilstrækkelig, for den nys faa lidenskabelige Bredal til at glemme Ew.s Angreb og henvende sig til ham om et Arbeide, og for Ew. til at udføre dette Arbeide og lade det trykke. Meget snarere maa man antage, at Bredal, der ogsaa Aaret i Forveien ved at subskribere paa 10 R. af Kolf Krage (see III, S.

308) havde viist Kw. sin Paastjennelse, har henvendt sig til ham angaaende Phil. og Baucis før de brut. Klapp. blev skrevet; og det ligger da meget nær at søge Aarsagen, hvorfor Kw.s Oversættelse blev henlagt uden at opføres, ikke i de forskjellige Gisninger, hvori Abrah. udtømmer sig, men i den Ugunst, som de brut. Klappere rimeligt nok i det mindste for en Tid kunde paadrage sin Forf. hos Theaterdirecteuren. (L.)

S. 34, L. 1: Personer.] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Personerne.

— 35, — 9: Trygt smiler i Tyrannens Arme] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Tryg smiler osv. Paa samme Maade er i Proftfke Udg. S. 39, L. 3: Forgieves raabte vi, men da vi ydmygt hvilte; S. 48, L. 17: Diane seer igien saa mildt, som før, til Jorden; S. 52, L. 26: I Guder, skiertser I saa grusomt med vor Smerte; og S. 58, L. 9: Naar de langsomt stige Originalens ydmygt, mildt, grusomt, langsomt forandret til ydmyg, mild osv. (Th. fulgte S. 39, L. 3 og S. 48, L. 17 den proftfke Udg.)

— 36, — 18: Jeg saae — og Sielen fandt en før ufundet Lyst] d. e. . . . følte en før ufølt Lyst (efter en hyppig ewaldst Sprogbrug). (L.)

— 37, — 20: Dem, som gaaer ind og ud i denne snevre Hytte] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Dem, som gaaer ind osv. Den samme formeentlige Kættelse har Proftfke Udg. indført S. 52, L. 10: I Magter fra Cocyt, hvad viser I mit Die; L. 26: I Guder, skiertser I saa grusomt med vor Smerte; S. 58, L. 6: Bæver i det Dybe; S. 65, L. 22 og S. 66, L. 3: Og Elskere! vi seer i eder ved at forandre Orig.s viser, skiertser, bæver, seer til vise, skiertse osv.

- S. 40, L. 5: Jeg saae dem samles først paa vore Dfferhøie]
 Saaledes Proftste Udg.; Orig.: ... paa vores Dfferhøye.
- 45, — 9: Ven, du nedtrykker mig med alt for megen Roes]
 Saaledes Orig.; Proftste Udg.: ... med al for megen
 Roes.
- 46, — 20-22: [Aret og Narcisse.] Duetto. Aret.]
 Begge Kilderne (og Th.) have: Aret. Aria. der synes
 at være en Tryk- eller Skrivfeil. Smlg. S. 64, L. 23-
 25. — Om denne Duet bemærker iøvrigt Abrah.: „For at
 forstaae Sangen tilfulde, bør den fiden følgende Beskri-
 velse have i Tanterne; i Elysium siges nemlig at være
 Klipper af Kristal, hvor Nektar skummer ned [S. 55,
 L. 26], de kom i et Labyrinth af Myrter [S. 56, L. 28-
 29], hvor der paa Gruus af Perler stod et gyldent Al-
 ter af Jovis egen Haand [S. 57, L. 7-8]. Og her var
 det hvor de i en Kreds af Hellige, med Krands paa
 Hovedet, og i lyse Klæder [S. 57, L. 11-12] sang Sym-
 nerne omkring dette Alter“.
 (L.)
- 49, — 12: For Cythereens Harm, ei Amor selv, din Mand]
 Cythereens, Germanisme for: Cythereas; saaledes ogsaa
 S. 56, L. 7: Da jeg med eet fornam en Glands, Dia-
 nens liig; L. 11: Da hun paa Idens Mark for Pri-
 ams stolte Son; S. 60, L. 29: Dig i Narcissens Arm
 paa Søvnens Rosenvinge.
 (L.)
- —, — 29: Og fandt, og trykte dig herop til dette Bryst]
 Saaledes Proftste Udg.; Orig.: ... trykte Dig Dig
 herop osv.
- 50, — 6-7: Til Acherons Morads. Der, hvor vi muntre
 sprang i Charons lette Baad!] Der d. e. da vi vare
 komne der. (Th. afveg her fra Kildernes Interpunction,
 idet han læste: ... Morads, der hvor vi muntre sprang
 i Charons lette Baad.)

- S. 50, L. 14: Paa mindre Stole sad den underjord'ske Ret] Saaledes Proft'ske Udg.; Orig.: ... sad der underjord'ske Ret.
- —, — 27 til S. 51, L. 6: Naar Dnyilden zidsker igiennem vort Bryst osv.] Om denne og de S. 55 og S. 58 forekommende Sange [figer Abrah.: „Narcis'ses Arie, som slutter den 10 Sc. er en stolt Beskrivelse over den brat Døendes Sølelser, og Arets i 12 Optr. over dens Tilstand, der vil tale om himmelske Ting, men føler Menneskets og Sprogets Indskrænkelse. I samme Optr. udtrykker Baucis hvad hun har følt ved de Opstandnes Tale om Elysiums Lovsange.“ (L.)
- 52, — 14: som træder noget nærmere] Saaledes Orig.; Proft'ske Udg. (og Th.): træder noget nærmere. Samme Afvigelse S. 53, L. 6: som lægger Haanden osv.
- —, — 28: Hvor mørkt!] d. e. hvor ubegribeligt! (L.)
- 54, — 7: D evig, evig Tak for denne Miskundhed] Saaledes Orig.; Proft'ske Udg.: Dg evig osv.
- —, — 24: Det hele Maaneløb, hvori de Fromme græde] Græde d. e. gråd (efter ældre Sprogbrug). Smlg. S. 58, L. 28: Ei Døden samler os med dem, hvis Støv vi græde. (L.)
- 56, — 9: Thi slige Farver har ei Keuxes kunnet finde] Keuxes d. e. Zeuxis (hvortil Th. vilde rette det).
- —, — 21-22: Om Ord, og fandt kun Suf. En stille Graad forsøgte den Belyst, som den sang osv.] Som den sang d. e. som Graaden tolkede, som den i Mangel af Sang udtrykte. (L.)
- 57, — 13: Men ingen Dødelig har hørt Citharen klinge] Saaledes Proft'ske Udg.; Orig.: ... Kitharren klinge. Samme Afvigelse i L. 19.
- 58, — 5-6: Dg afbrudt og længe hæver i det Dybe] Af-

- brudt og længe d. e. med vedvarende Dirren; afbrudt, for saa vidt al Dirren er en fortsat Afbrydelse og Fornyelse. (L.)
- S. 58, L. 15: Høit til Guders Throner] Begge Kilderne (og Th.): . . . Throne.
- —, — 28-29: Ei Døden samler os med dem, hvis Død vi græde — et Under] I begge Kilderne (og hos Th.) udgjøre disse Ord Slutningen af Urets Replik. Men i hans Mund sees ikke hvorledes de skulle opfattes, hvorimod det falder ganske naturligt for Baucis at sige: Ikke Døden, men et Underværk samler os med dem, hvis Død vi begræd (græde nemlig brugt som Datids=Flertal, ligesom ovenfor S. 54, L. 21). At foretage denne Retelse bliver saa meget mindre betænkeligt, som Orig. (der uden væsentlige Forandringer gjentages i Proftste Udg.) er overmaade slet corrigeret, og de her Baucis tillagte Ord netop der begynde en ny Side, hvor Overskriften snarest kunde falde bort.
- 60, — 8: Dg himmelsk Salighed i hans beklemte Bryst,] Orig. har Udraabstegn efter Bryst; Proftste Udg. (og Th.) sætter Punktum, og henfører saaledes de to første Linier af denne Replik til det Foregaaende.
- —, — 28: Dg til Elisium skal Morpheus atter bringe] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Dg til Elisium osv.
- 61, — 25: Ds to med Infulet! hvor stolt var denne Lykke] Et eller en Inful er det præstelige Sovedsmykke. (L.)
- 63, — 7-8: Af disses Skiebne fat det Ord, som Almagt talte, o Folk: dens Løn osv.] Interpungeret efter Orig.; Proftste Udg. (og Th.): . . . talte: O Folk! Dens Løn osv.
- —, — 29 til S. 64, L. 4: Triumph! Triumph! og Stovets Sønner skal prise osv.] I begge Kilderne (og hos Th.)

ansføres her kun første Linie af dette Chor med et *sc. sc.* Paa samme Maade forkortes i Orig., men ikke i den proftste Udg., Choret S. 67, L. 18-23, S. 68, L. 4-9 og 20-25, S. 69, L. 8-13.

- S. 65, L. 22 og S. 66, L. 3: Og Elsker! vi seer i eder] Elskere d. e. Elskende, Aret og Narcisse. (L.)
- 67, — 11: Du, elskte Par, tilbage kalder] Saaledes Orig.; Proftste Udg. (og Th.): . . . tilbagekaldet. — Det elskte Par er Aret og Narcisse, ikke Gudeparret. (L.)
- —, — 26-27: O Haand, som trakte Dødens Piil usølt af dette Bryst] D. e. o Narcisse, ved hvis Side det blev mig let at døe. Smlg. S. 49, L. 29-30. — Trakte, forældet Form for trak. (L.)
- 71: **Harlequin Patriot.** Orig.: Harlequin Patriot eller den vægte Patriotisme — En comisk Comødie i tre Handlinger paa Vers af Johannes Ewald. Kbhvn. 1772. Bekostet og findes til Kiøbs hos Rothens Arvinger og Proft. 132 Sider 8vo. — Proftste Udg. IV, 1-162, under Titel: Harlequin Patriot, eller Den vægte Patriotisme. Komødie i tre Handlinger.

Da det af Abrahamsons *Utringer i Lærde Usterr.* 1791, S. 760, er klart, at Stykkets anden Udgaves Afvigelser fra Orig. ikke hidrøre fra noget efterladt Forarbejde af Digteren selv, have disse nyere Læsemaader ikkun for saavidt kunnet følges i nærværende Udg., som de rette Trykfeil eller saadanne Ordformer, som *Lw.* i sin sidste Periode havde forkastet. (L.)

See Fort. paa alle de Skr., som fiden Trykfr. ere udk. III, S. 91-95. — *Todes Blandinger*, 1772, Nr. 4, S. 59-60. — *Kbhns lærde Usterr.* 1773, S. 134-37. — *Dramaturg. Saml.*, 5 Hefte, 1791, S. 1-65 (af Kbh.). Denne Rec. udkom, noget omarbejdet, som et særskilt Skrift: *Om Ewalds Harlequin Patriot.* Af K. L. Rahbek, Prof.

Kbh. 1806. 64 Sider, 8vo. — Kbhns lærde Lsterr. 1792, S. 266:67 (af Abrahamson). — Athene V, S. 495:98 (af H. K. Boye). — Digtek. und. Chr. VII, S. 310:16. — Kv. Levn. af Molb., S. 143:16. — Oehlenschl. Erindr. I, 32.

Kv. satiriserer i dette Stykke over den Skrivetsyge, som Trykkefriheden i den struenskeske Periode havde foranlediget. „Skiondt historiske Noticer om de nærmeste Motiver, der kunne have indvirket paa Digteren, ganske fattes: kunne vi vel med god Grund antage, at det deels var den ved Skrivetsfriheden indbragte epidemiske Syge, at ville reformere Staten, og den Tids mange, deels hierneløse og enfoldige, deels lave, egennyttige og hornerede radicale Reformers; deels vel ogsaa det, ved et paa sin Viis ligesaa radicalt Ministeriums anti-danske Tone og Fremgangsmaade opvakte blinde Had og Opposition imod Tydskeheden, som Kvald vilde gjøre latterlig.“ (Molb.)

S. 72, L. 1: [Handlende Personer] Saaledes Orig.; Profstke Udg.: Personerne.

— 73, — 6:22: Ja, Squenz, hvis Siæl er tyk af Tænkensprog og Glosse osv.] I sit ovenanførte Skrift om Charl. Patr. S. 5:7 siger Kbh.: „Han [Charlequin] vaagner af sin Dvale, og begynder Stykket med et betydningsfuldt Ja, som vidner, han har giennemtænkt sin Materie, og er færdig med sin Slutning; han giennemgaaer adskillige Personer og Døsner, der ere komne paa den urette Synde, og derved satte i Uvirkomhed, og viser, at hele disses Ulykke dog er intet at ligne mod en Patriots,

Der har — af! den Fortred, at Landet lider vel. Den første, der saaledes falder ham ind, er Squents (et Navn, der formodentlig fra hans Kuffomsnuflæsning er bleven i hans Sukommelse),

Squents, hvis Siæl er tyk af Tænkensprog og Glosse,

Den lærde Sqvents i Lag med sværmende Matroser,
 naturligviis det Selskab, hvor Lærdom, Tænkesprog og
 Gloser mindst vare paa sit Sted; ikke lykkeligere ere de
 følgende:

en laplandsk Advocat,

En sukkelige Bigot hos en forædt Prælat,

En grønlandsk Haarfriseur —

lutter Virtuoser, henstillede, hvor deres Talenter maa ruste;
 en Moralist til Hove,

der ligeledes er en Person, der, især efter de daværende
 Sarlequin Patriots Begreb om et Hof, maatte have
 særdeles magelige Dage; med alt dette finder dog Sarle-
 quin, at alle disse

Kan noget, gabe dog, og strække sig, og sove.

Ja selv et endnu ørkesløsere Væsen, Ladhedens og Le-
 diggangens Symbol,

En Munk *) fordsier dog, og sladder,

Ja, hvad mere er:

selv en Død

Formælder os med Stank sin Ret til Kirkens Skib;
 og ikke nok dermed:

En Mand — ja! en med Horn, med Kiæder, og med
 Flammer,

Kan kysse Sands og Liv af Herremænd og Nummer,

En dum trebenet Skurk har jaget mangan Helt

Fra Bonsebollens Ild til sin Fru Moders Telt.

Dybere end ned til disse forklædte og slet udmonderede
 Mander synes nu Sarlequin ikke at kunde komme; men jo,
 ved Ordet Mand kommer han til at tænke paa Noget,
 der endnu staaer lavere hos ham, og mindes, at

*) For at føle hele Værdien af denne Gradation, maa man erindre sig,
 hvorledes Præstehaderne Philopatris og flere paa den Tid streeg
 mod Munkesedme og Munkeladhed. (R.)

Selv en pudret Mand kan floite, faae sin Næste,
 Dg spille sin Fallit, saa ziirlig, som den Bedste,
 En giennemsigtig Nar, en lustig Springere,
 Kan hoppe, sje Merlin, og tumle Præsterne.

Ser see vi egentlig den Brode, der nedsætter alle disse pudrede Mander saa dybt. Sarlequin, som den Tids borgerlige uægte Patrioter, ansaae Spradecasser og stærke Mander for eet, og for Tilhængere af det dem saa forhadte Modparti, og som Medskyldige af Philopatreas, homiletiske Journal, og flere den Tids Skrifter, som vel kunde siges at tumle Præsterne. Fra disse, som de nederste blandt fornuftige Væsener, kan han derfor ikke gaae endnu dybere, uden at komme til den laveste Klasse af de besialede Skabninger, en Orm, og atter derfra til en af de ubetydeligste blandt de livløse: en Sidibus". Til denne rahbekske Commentar over Stykkets temmelig dunkle Begyndelse veed Udg. intet andet at sjeie end en Forklaring af Ordet Merlin i L. 21, der nemlig var et Slags haardt, løst vævet Tøi, til at brodere paa, omtrent som det nuværende Canevas. (Th. anmærkede, dog uidentvivel som noget, Kw. paa dette Sted ikke kunde have tænkt paa: „Merlin eller Merling, tynde stærke Toug om Kanterne paa et Seil, Kaabænder".)

- S. 74, L. 24: som ikke har hørt et Ord af alt hvad hun har sagt] Saaledes Orig.; Profstke Udg.: som ikke har hørt, hvad hun har sagt.
- 75, — 15: Det veedst du vel, min Glut), hans Son er ung og rig] Saaledes Orig.; Profstke Udg.: Det veed du osv.
- 76, — 14-15: endskjønt han virkelig er vel undskyldt for at forståa hende, dog endnu i en ganske anden Betragtning end den, hun formoder] Saaledes Orig.; den profstke Udg. har blot: i en ganske anden Betragtning.

- S. 76, L. 26: der endelig bliver vaer, at hun har spildt al sin Veltalenhed] Denne Aparte mangler i den proftfke Udg.
- 77, — 8: Saaledes for os selv, fy, den er ikke fød] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: ... Pfiui, den osv. Samme Afvigelse overalt hvor Ordet fy forekommer i Stykket, undtagen S. 139, L. 19, hvor begge Kilderne have Pfiui, og S. 149, L. 11, hvor Orig. har Pfy og Proftfke Udg. fy. (Th. fulgte S. 139 Kilderne, og S. 177, L. 17 Orig.)
- 78, — 13-14: paa en Maade, som siger at hun veed hvorfor han kommer] Denne Apartens Slutning er udeladt i den proftfke Udg.
- —, — 16: Matrosen gier sig gal] Matrosernes Opløb den 17. Jan. 1772 havde sat faadan Skræk i Folk, at det, som Kahb. vidner, „endnu adskillige paafølgende Dage saaledes virkede fort, at, allerbedst Folk sad til Bords om Aftenen, og en Tiener eller Pige uventet kom ind, det første Spørgsmaal altid var: hvor er Matroserne nu?“ Erindr. I, 90.
- —, — 18: Han springer op osv.] Saaledes Orig.; Proftfke Udg. (og Th.): springer op osv. Saaledes overalt i Stykket, hvor de korte Aparter umiddelbart efter Replik-Overskriften begynde med Han, Hun eller som; undtagen S. 179, L. 15, hvor begge Kilderne have: raaber efter ham, og S. 186, L. 16, hvor de begge have: som af Glæde falder Lisette om Halsen.
- 80, — 13: De tage sig hver en stor Priis St. Dmer] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: De tage sig hver en Priis.
- —, — 18: Gaae, Ven! Marktkrigeren, som gierne, sig til Beste] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Gaae Ven! ... Marktkrigeren osv.

- S. 81, L. 5-8: Han giver osv.] I den proftfke Udg. er denne Aparte saaledes forkortet: Han giver ved adskillige Lazzi Utaalmodighed og Riedsommelighed tilkiende, og tilsidst kaster sig med Armene over Kors i sin Lænestol.
- —, — 20: Dg altid Ds! Hvad, om vor Handel var betroet] Dg altid Ds d. e. og altid os selv. See I, 172, Anm. til I, 5, L. 19. (L.)
- 82, — 14: Der' Vel? groe Statsmænd da som vilde Champignonner] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.:... Schampioner.
- 83, — 9-10: Efterat han, som en Person der troer at være i Færd med at tilintetgjøres, paa hundrede forskellige Maader osv.] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Efter at han paa hundrede forskellige Maader osv.
- —, — 12-14: Den ærlige Jost osv.] Denne Apartens Slutning er udeladt i den proftfke Udg.
- —, — 19: Betsignet være Sem og Saphet af den Høie] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.:... af det Høie.
- —, — 26: Der dræber Mennesket, ei mærkes af en Muus] Hertil giver Orig. følgende, af den proftfke Udg. udeladte, Anmærkning: „Med Deres Tilladelse, Herr Jost! et L i Stedet for et M havde gjort Deres Billede baade sandere og stærkere. Men De er høflig! Saa betænk som i al Deres Hede? — O Natur, hvor slavisk behandles du af din Stedsøster!
- 84, — 5: Dg du! en bister Kål, en Tyv kan skræmme dig] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Dg du!... En bister Karl osv. Samme Afvigelse S. 113, L. 27 og S. 115, L. 4. (Th. fulgte S. 84 og 113 den proftfke Udg. og S. 115 Orig.)
- 87, — 12: De vil maaskee, fordi de tænker, at de kan...]

Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . tænke, at de kan —. Til dette Sted anmærker Rahb. (S. 15): „Nu har Sarlequin Alt, hvad han behøver, og strax er en heel Hiftorie færdig i hans Soved; med en betydelig mystisk Mine siger han:

Ha! jeg forftaaer, de vil . . . ei! ei! hvad siger han? Forundret spørger nu Jost med Soie: hvad har jeg sagt? Men Sarlequin lader sig ikke bringe ud af sin Drøm, og tilføier med en endnu vigtigere Tone: Ja faa! ja det seer ud for Landet. Nu har Patrioten faaet noget at røre i, nu er det forgiæves at tænke paa, at faae ham til at høre eller sandse“. (L.)

S. 88, L. 27-28: Om visse Folk maae raade, Matrosen . . .] Interpungeret efter Proftfke Udg. og med Sensyn til Sarlequins følgende Repliker: Mat==, Sol==, Solmens Magt skal snart forstærke sig d. e. saa skal Matrosen eller Solmens Magt snart forstærke sig. Orig. (og Th.): Om visse Folk maa raade Matrosen . . .

— 93, — 10: som den at knappe sin Vest op] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: som at knappe osv.

— —, — 12: Par Gange osv.] Sertil har Orig. følgende, af den proftfke Udg. udeladte, Anmærkning: Disse, eller omtrent lige saadanne Manoeuvres har jeg seet Herr Jost engang før giøre, da han var i samme Lune, som han er nu. Men da man ikke just veed meget af det, man tager sig for, naar den raske Humeur regierer, saa kan jeg ikke finde nogen tilstrækkelig Grund, hvorfor han, som jeg seer, har de samme Indfald nu, som da. Det er et Problema.

— —, — 30: Et Mantov, af Herr Jost! hvidt Moos med Guldbofetter] Mantov (manteau), Kaabe, Saloppe.

- S. 94, L. 1: Og Hængler, som De veed, o Himmel! og
Mansfetter] Hængler, et Slags qvindelig Sovedpynt.
- 95, — 8: Ei, den Lov, at alle skulde skrive] Saaledes
Orig.; Profstke Udg.: Ih, den Lov osv. — Lisette
mener det kongelige Reskript af 14. Sept. 1770.
- 96, — 1: Saa boned, ikke som man nu omstunder boner]
Begge Kilderne (og Th.): Som boned — ikke osv.
- 97, — 4: Saa har De hørt det? nu, der stod han paa et
Fad] Begge Kilderne: Saa har De hørt det — Nu —
der osv. (Th.: Saa har De hørt det. Nu osv.)
- —, — 15: Paa Vinduer og Dør; jeg fandt den fulde Fare]
Fandt d e. følte (efter en hyppig ewaldst Sprogbrug).
- —, — 26: Saa kom den syttende forleden Januar] Den 17.
Jan. 1772, Struensees Fald.
- 103, — 10: Ei for alt! Nu skal her gøres Rede] Ei for alt
d. e. ikke for Alt i Verden skal de drive Spas med Jost
(see ovenfor L. 3=1). Saaledes Orig.; Profstke Udg.:
Ei! for alt nu skal her osv.
- 104, — 21: Hvor sund! ei, Wiisdom selv! maaskee, fordi
han giver] Saaledes Orig.; Profstke Udg.: Hvor sund!
— Na! Wiisdom osv.
- 106 — 7: Ende paa den første Handling.] Disse Ord, lige-
som S. 146, L. 6: Ende paa den anden Handling,
og S. 186, L. 20: Ende paa Skuespillet, mangle i den
profstke Udg. (og hos Th.).
- 114, — 5: Skriver] J en Note har Digteren, „sikkerlig“,
som Rahb. (S. 26) bemærker, „ikke uden fiændeligt
Sensyn til de Dages Skrivere, som fra deres graa-
lige Fængsels Mørke skrev Digte over Frihe-
den“ (smgt. Digtek. und. Chr. VII, S. 35), givet
os følgende, af den profstke Udg. udeladte, Charakteristik
af denne Person: Jeg har den comiske Fornoielse at

kiende Herr Skriver personlig og nøie. Det er ikke just Bittighed, eller Naturens første Anlæg til et Genie, som ham fattes, men det er megen Læsning, og næsten al Dømmekraft, folgelig den Smag, der allene bilder en Digter. Endog dem af hans Ideer, i hvilke enten den goddædige Natur eller et lykkeligt Tilfælde har lagt en indvortes Værdie, og som under ethvert tænkende Væsens Hænder vilde blive skionne, endog dem fordærver han, da han hverken veed at ordne eller at temperere eller at polere dem, og næsten altid enten anbringer dem paa det urette Sted, eller giver dem en urigtig Tone. Hans Dre, det eneste som han spørger til Raads, er fornøiet naar det bliver fyldt, og bedrager ham hvert Dieblif. Man kan ikke giøre sig noget Haab om hans Forbedring, i Særdeleshed af to Marsager: den ene, at han har alt for gode Tanker om sig selv; og den anden, at han har et egennyttigt og nedrigt Fierte, hvilken sidste Omstændighed allene giør ham saa uskicket til Poesien, som en Odeland eller et alt for godhierttet Menneske er det til at være Regnskabsfører. Jeg vil imidlertid gierne troe, at der er en Deel Versifikaster, som Herr Skriver kan oversee; men han er den sidste af dem, hvis Talent et skikkeligt Menneske kan være bekiendt at tænke paa meer end ti Secunder i Træk. De, som er under ham, er tillige under al Satyre, og de bør overlades til sig selv, eller til Lægerne, eller til Politiet.

S. 115, L. 20-21: Ambassadeur er Fransk, dog kunde det passere for Apocryph endnu] Skriver, der stedse slaer om sig med fremmede og svulstige Ord, og saaledes forhoier det danske som et andet Bud til Ambassadeur, vil formodentlig undskyldte Agnetes simple Udtryk ved

den Bemærkning, at Ordet Ambassadeur endnu ikke har vundet Borgerret i vort Sprog.

- S. 116, L. 22: Nok, at fra Seths Tractat, som dog kun faa har seet] Tractat d. e. Afhandling. Jødiske Sagn tilskreve Seth Opfindelsen af de hebraiske Bogstaver, ja gjorde ham endog til Forfatter af forskjellige Skrifter. (L.)
- 117, — 27-28: Han seer sig rundt omkring osv.] Denne Aparte er i den profste Udg. saaledes forkortet: Han seer sig rundt omkring om et Bord; men der er intet.
- 118, — 7-8: Nu faae den Skam, der bytter Haand med en Amtsbarbeer, og Pødex med en Rytter] D. e. nu skal jeg bruge min Haand flittigere end en Amtsbarbeer, og sidde mere vedholdende end en Rytter. (L.)
- —, — 21-23: men han springer strax op igjen osv.] Serfra og til Enden er denne Aparte saaledes forkortet i den profste Udg.: men springer strax op igjen, leder i alle sine Lommer, og finder endelig den Bog, han søger om.
- —, — 24-25: Ei ei, min Navnebog! — nu dog, det var en Lykke osv.] Navnebog d. e. Encyclopædi. Saavidt Udg. har kunnet finde, er Herr Junkers Navnebog ikke noget virkelig eksisterende Skrift.
- 119, — 14: Zaleucus, Xenophon, Ulysses — de Navne lod sig høre] Th. anmerkede, at dette Vers har en Sod formeget. Smlg. Anm. til S. 165, L. 32.
- —, — 18: St. John — en Helgen her? Ha, Richelieu — kun Skade] Til St. John foier Digteren i Orig. følgende, af den profste Udg. udeladte, Anmærkning: De af Tilskuerne, som kiende Lord Vicomte af Bolingbroke under dette Navn, veed, at han var en stor Philosoph og en stor Statsmand; men hvad hans Hellighed betræffer . . .
- 120, — 4-10: Han har været ude osv.] I den profste Udg.

er det første Punktum af denne Aparte udeladt, og Resten saaledes forkortet: forfulgt og aandeløs, falder meer, end løber, ind paa Skuepladsen; men saasnart har han ikke slaaet Døren i, og veed sig i Sikkerhed, førend han vender sig om imod den, og sætter sig i en puffende Stilling.

- S. 120, L. 22: der i sin Iudbildningskrafts Hede ikke veed andet osv.] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: der ikke veed andet osv.
- 121, — 3-4: Harlequin, der vil sætte sig i Postur, gjør, som man kunde vente det af ham, i Stedet for at springe frem, et stærkt Spring tilbage] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: Harlequin, der vil sætte sig i Postur, gjør et stærkt Spring tilbage.
- —, — 23-25: Harlequin, som lukker Dinene osv.] Serfra og til Enden er denne Aparte saaledes forkortet i den proftste Udg.: Harlequin veed ikke andet, end at det er en Kniv.
- 122, — 14-15: som endelig kommer til sig selv osv.] I den proftste Udg. er denne Aparte saaledes forandret: som endelig kommet til sig selv, kiender Skriverens Røst, og seer, at det kun er en Ben, som han har frygtet sig for, springer op.
- —, — 29-33: Nu kommer Harlequins og Skriverens Interesse osv.] Af denne Aparte er i den proftste Udg. kun Slutningen beholdt: De tale næsten paa eengang osv.
- 124, — 2: Jeg lee? Om Kongens Folk fik ham engang i Dvæt] nemlig, saa skulde vi erfare, om han vilde lee deraf. (L.)
- —, — 14: Men mit var Spøg? nei her, hvor lystig det

- gif til] Begge Kilderne (og Th.): Men mit var Spøg
— Nei her osv.
- S. 127, L. 31: Han vil falde paa Knæ, men Leander forhindre ham deri] Saaledes Orig.; Proftske Udg.: ... Knæ, men Leander hindrer ham deri.
- 131, — 23: Ei Knæfald selv, men af, han hører ei sin Søn] Saaledes Orig.; Proftske Udg.: Et Knæfald osv.
- 132, — 20: Alt er forgieves, hvor ... Nei, alt forvirrer mig] Ved hvor ... maa vel være meent: hvor man har med en saadan Person at bestille. (Th. læste: Alt er forgieves! Hvor? ... Nei osv.)
- 135, — 13: Der har jeg, Naboe Puff, saa min Betænkning ved] Saaledes begge Kilderne; smlg. II, 174: Støv, hvor hun alt her saa rolig, saa glad løstrev sig fra, og III, 105: den Sød, som Cedren kaster ned, hvor den meddeler Støv sit eget Væsen ved. (Th.: Det har jeg, Naboe osv.)
- 137, — 19: Fordi du ei endnu har solgt Vestindien] Kabb. bemærker (S. 38), at man just dengang havde meget travlt med at drømme Guldminer paa St. Croix.
- 138, — 9: En Stat, den Sag er klar; jeg kan ei disputere] Saaledes Proftske Udg.; Orig.: En Stat — Din Sag osv.
- —, — 31: Den vil ei slide mig; som jeg Dem siige schal] Saaledes Orig.; Proftske Udg.: Den vil ei sliden mig osv.
- 141, — 7-9: hvor stærk foreger vor Handel sig, den med saa mange skionne Bøger, naar Folk først lære Dansk.] Begge Kilderne (og Th.) interpungere saaledes: hvor

stærk forsøger vor Handel sig! — den med saa mange
skionne Bøger? Naar Folk først lære Dansk . . .

S. 143, L. 10=11: Gi, de kan ereqveres, før vi . . .] Begge
Kilderne: Gi de kan osv.

— 144, — 13: Uha!] Geert trækker Deiret dybt, da han ved
Puffs Bortgang igjen tør begynde at tale. (L.)

— —, — 17: Der Pulmo wär beynahel] Saaledes Proftste
Udg.; Orig.: Der Pulmo war beynahel. — Pulmo
d. e. Lungen. (L.)

— —, — 22: Dog sandt, Vesica war es nur] D. e. dog det
er sandt, det var ikke Lungen, men Vesica, Urinblæren,
der brast for Tycho Brahe. (L.)

— 145, — 6: Ein Kataplasma nur — ich seze ti mod eet]
Kataplasma d. e. blodgjørende Omslag. (L.)

— —, — 19: Gewalt! er det honet? hei, to mod een, Coujon!]
Saaledes Proftste Udg.; Orig.: . . . Hei! — to mod
en Coujon . . .

— —, — 22: naar de ere borte] Saaledes Proftste Udg.;
Orig.: Naar de er borte.

— 148, — 27=28: Om Uhyrer, Syæner . . .] Rahb. bemærker
(S. 45), at Kw. har lagt Agnete adskillige for hende vel
søgte Ord i Munden, „skiondt det vel er vist, at disse
Udtryk dengang ved Syænejagten, og dens Fortsættelse,
Historien om det gevaudanske Dyr, og flere saadanne af
de — saakaldte — Skrivefrihedens Producter, hvori Ag-
nete ikke synes ubelæst, lettelig kunde være hende mindre
fremmede, end de nu maa forekomme en Pige i hendes
Stilling“. (L.)

— 153, — 12: En, i hvis Magt det stod, formilde ham igjen]
Begge Kilderne: . . . formilde den igjen. (Th. fulgte
i sin Text Kilderne, og tilføiede i Anm.: „den, mon
ham?“)

- S. 158, L. 6: Hem!] Skriver rømmer sig, for at begynde Oplæsningen; saaledes ogsaa S. 159, L. 16. (L.)
- 159, — 14: O Biglipugli!] Biglipugli er, som Th. anmærkede, Navnet paa „de autochthone Mexicaners onde Mand eller Djævel“; men Agnete griber det uden tvivl blot som et høitklingende Ord, uden Sensyn til Betydningen, idet hun, „med en Lune, som vist nok ikke er saa ganske let at foreene med hendes Stemning og Stilling“ (Kahb. S. 51), begynder at tale Skriver til i hans eget Sprog. (L.)
- —, — 22: Lad dog en uskyldig Siæl med Noe] Saaledes Profstke Udg.; Orig.: . . . Siæl i Noe.
- 162, — 24: Nu vel, den gif for vidt, tilgiv mig det, Herr Skriver] Saaledes Orig.; Profstke Udg.: Nu vel! — Det gif for vidt osv.
- 164, — 29: Det Dgenavn forskyldte jeg desværre] Saaledes Profstke Udg.; Orig.: Det Dienavn osv.
- 165, — 28: Du Gienfærd af en Nar, fordrufne Ostrogoth] Da Ostgotherne ikke fortrinligviis vare bekjendte for Drukkenskab, synes Skriver, ved at kalde Harlequin en fordrunken Ostrogoth, blot at følge sin sædvanlige Lyst til at anvende høitklingende Ord. (L.)
- —, — 32 og S. 166, L. 2: Bort af mit Huus! — Bort? Nar, jeg er der ikke] Th. anmærkede, at dette Vers har en Fod for lidet. Smlg. Anm. til 119, L. 14.
- 166, — 12: O Corfig, o Tartüff!] Kahb. anmærker (S. 56): „Nu aabnes da Harlequins Øine tilfulde, og han kalder Skriver en Corfits (Ulfeld, hvis Minde, ligesom Griffenfelds, just i de Dage ved meget upassende Leiligheder fornyedes), en Tartüff (som Folk af den Klasse da meget hyppig forbyttede med Cartouche)“.
- 167, — 5: og gjør sig noget at bestille med sin Speramme] Kahb. anmærker (S. 60) som „en Forglemmelsesfeil af

Æv., at han i tredie Act baade forudsætte, at Stole og Syramme endnu ere tilstæde, som dog maa være borte", da ved Puffs Indførsel „ikke engang Agnetes personlige Eiendom er skaanet", see S. 176, L. 21: den Tyrk, først plyndrer han en Pige . . .

- S. 168, L. 24: Nu got, jeg kiendte dem; af, var det værd at nævne] dem d. e. Ketsbetjentene. Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Nu godt! Jeg kiendte Dem! Af osv.
- 173, — 15: Er det en Digt, om Jost og han forliges] D. e. hvis det kun er Digt, og hvis Jost osv. (Th.: Er det en Digt? Om Jost osv.)
- 175, — 14-15: uagtet at disse, imod Puffs Forsæt og blot mekanisk, altid blive dybere og dybere] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: uagtet at disse blive dybere og dybere.
- —, — 16: Den Skurk, den Nedrige, den Utaknemmelige] Jost taler om Skrivelser, af hvem han er bleven skriftlig underrettet om Harlequins Undvigelse. (L.)
- 176, — 16: Ei, jeg tog altid Deel i alle Husets Sager] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . Deel i Husets Sager.
- 177, — 9: med en antaget Riækhed] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: med antaget Riækhed.
- —, — 16: meer sagtmælende] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.; mere sagtmælende.
- 181, — 22-23: har kunnet bare sig for af og til] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: har kundet bare sig af og til.
- —, — 30-31: som umueligt kan vide, hvis Hænder han er i, og naturligtviis mindst kan giette paa Harlequin] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: forkrækket.
- —, — 33: In tiefften Nøthen . . .] Geert, som i sin Forkrækkelse vil til at fremsige et Psalmevers, sammenblans

der „Wenn wir in höchsten Nöthen seyn“ og „Aus tiefer No. schrei ich zu dir“.

S. 182, L. 8-9: der har seet paa denne Scene, som desuden gaaer for sig i en Haandevending, med store Dine] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: der har seet paa denne Scene med store Dine.

— —, — 12: i det han besinder sig, og osv.] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: besinder sig, og osv.

— —, — 27: som har været i Nærverelsen, og hørt osv.] Nærverelsen d. e. Nærheden (efter det forrige Nærhundredes Sprogbrug). (L.)

— 184, — 14: Min Harm — det er forbi, jeg hastede herhen] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: . . . hastede derhen.

— 185, — 2-3: Jeg saae i Haabet alt den Lykke, som vi nyde, Der' Godhed. „Dette Skridt osv.] Interpunctioneret efter Orig.; Proftste Udg.: . . . som vi nyde. Der' Godhed — „Dette Skridt osv.

— 186, — 5: Forresten sværm! din Feil er uforbederlig] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: . . . uforbedrelig.

— 187: Pebersvendene. Orig.: Pebersvendene. Et Lytspil I Fem Handlinger. Af Johannes Ewald. Kbh., trykt hos L. N. Svare. Uden Aarstal (1773), 144 Sider, 8vo. Udgaven har den Egenhed, at Replikkerne i Reglen ende uden Interpunctionstegn. — Proftste Udg. IV, S. 163-290. — Oversat paa Tydsk ved F. L. Cramer: Die Sagesstolzen. Ein Lustspiel in fünf Handlungen von Johann Ewald. Aus dem Dänischen übersetzt. Altona, bey J. S. S. Sellmann. 1782. 144 Sider, 8vo.

See Fort. paa alle de Skr., som siden Trykfr. ere udf. III, S. 264-68. — Krit. Journ. 1773, S. 81-81. —

Dramat. Journ. S. 225-32 og 262-63 (af Rosenstand Goiske). — Skrivelse til Forfatterne af den Dramatiske Journal angaaende deres udgivne No. 20. og 21. i Maret 1773. Kbh., den 5 May 1773. 8vo; underskrevet M. R. Krit. Journal 1773, S. 167-70 (af Abrahamson). — Tanker, til hvilke den dramatiske Journals Anden Aargang har givet Anledning. Kbh. 1773, hos Gyl-dendal. 32 Sider, 8vo. Krit. Journ. 1773, S. 215-21. — Allg. deutsche Bibl., 59. Bd., S. 117. — Digtet. und. Chr. VII, S. 310-11. — Kbhns lærde Lsterr. 1791, S. 760-62 (af Abrahamson). — Ev. Levn. af Molb., S. 146-48.

Til den nærværende Udgave af dette Stykke forefandtes intet Forarbejde af Th.

- S. 188, L. 1: Handlende Personer] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: Personerne.
- 189, — 13: hvad for Appetit det giver] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: hvad Appetit osv.
- —, — 16: Fortvivlede Her! ulykkelige Farbroder] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: Fortvivlede Hærel — Ulykkelige osv.
- 190, — 7: Hvilken Uorden hos min Onkel, hvilken Plage] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: Hvilken Uorden hos min Onkel! Hvilken osv.
- —, — 15-16: Ja, Pernilles Ære! ha! haha! Pernilles Ære] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: Ja! — Pernilles Ære! Haha! Pernilles Ære.
- —, — 25-26: den føre, bredskuldrede Jæns] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: den føre, den bredskuldrede Jæns.
- 191, — 25: at disse Pebersvende ere usle Stakeler] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: . . . usle Stakler.
- 192, — 20-21: og indtager hvad ham fattedes] Saaledes

- Orig.; Proftfke Udg.: . . . hvad han fattedes. Samme Afvigelse S. 233, L. 16: Gaae, og see hvad ham fattedes.
- S. 193, L. 5-6: [saa sandt jeg hedder Marie] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . heder Marie. Samme Afvigelse S. 195, L. 17; og S. 215, L. 11.
- —, — 27: enten før tidlig eller før silde] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: enten før tilig osv. Samme Afvigelse S. 230, L. 15; S. 253, L. 28; og S. 259, L. 25.
- 195, — 14: som, siger hun, vil forloffe de gamle Narre] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: som, siger hun, som vil osv.
- 196, — 11: snakke nærmere herom med ham selv] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: snakke nærmere med ham selv.
- 197, — 27: Han seer forbittret efter hende] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: seer forbittret osv. Den samme Afvigelse, med Ordet Han umiddelbart efter Replik-Overskriften, finder Sted S. 207, L. 2; S. 208, L. 7 og 14; S. 212, L. 11; S. 214, L. 2; S. 229, L. 11; S. 232, L. 28; og S. 233, L. 7. See nedenfor Anm. til S. 212, L. 21 og til S. 224, L. 20.
- 199, — 8-9: den retskafne Borger, den ædle Menneſkeven] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: den retskafne Borgere, den osv. Saaledes ogsaa efter den proftfke Udg. S. 204, L. 10: Springer; S. 230, L. 13: Huusholder; S. 247, L. 19: Foragter; S. 249, L. 6, S. 266, L. 32 og S. 267, L. 2: Tiener — hvor Orig. har: Springere, Huusholdere osv.
- 200, — 4: Deres Brødre ere hendes Brødre] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Deres Brødre er hendes Brødre.
- 203, — 9: Ende paa den første Handling.] Disse Ord, ligesom de tilsvarende ved anden, tredie og fjerde Acts og ved Stykkets Slutning, mangle i den proftfke Udg.

- S. 204, L. 3: Argantes allene] Saaledes Proftfke Udg.; i Orig. mangler Ordet allene. Saaledes ogsaa S. 218, L. 3; S. 236, L. 3; og S. 255, L. 3.
- 205, — 2: Deres ydmygste Tjener] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . Tjenner. Samme Afvigelse L. 4, samt S. 214, L. 18 (Tjenere — Tjenner); S. 217, L. 22; og 263, L. 20.
- —, — 21: og nu er de saamæn allerede slupne] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: og nu ere de osv.
- —, — 30: en Skieppe igien, ja saamæn] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . igien . . . Jaa saamen.
- 209, — 4: Stille! jeg har endnu en Bebreidelse] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: Stil! — Jeg har osv.
- —, — 32: altid gjort hende meer Dnt end Got] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: mere Dndt end Godt.
- 210, — 7-8: Vi troede alt at finde findig Wittighed og Dyd hos hende] Sindig synes her brugt i Betydning af det tydske sinnig.
- —, — 14-15: Araminte, ved eders hellige Forbindelse, ved eders ubrodelige Kiærlighed] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Araminte, ved Eders ubrodelige Kiærlighed.
- —, — 28-29: taalt ham for vor Leonores Skyld] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: taalt ham for Leonores Skyld.
- 211, — 2: Han gjør heller intet andet end plage hende] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . end plager hende.
- 212, — 12: Hvor rorer det omme Hiertelag mig ikke] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . Hiertelaug mig ikke. Samme Afvigelse S. 256, L. 18.
- —, — 21: Han halv trækker Leonore] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: halv trækkende Leonore.
- 213, — 8: at du skal adlyde mig] Saaledes Proftfke Udg.;

- Orig.: at du skalst adlyde mig. Samme Afvigelse i
L. 12: at du skal holde op.
- S. 213, L. 19: turde hun vel forbinde sig for evig med et Men-
neske] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . forbinde sig
med et Menneſke.
- 214, — 30-31: at de gamle Romere] Saaledes Proftfke
Udg.; Orig.: . . . Rommere.
- 215, — 7-8: om, *salua uenia*, Keifer Constantinus Co-
pronimus, paa Danſt. . .] Den byzantinſke Keifer Con-
stantinus V (741-75) fik af Munkene, der hadede ham, Til-
navnet Copronymus (Møgnavn), fordi han efter deres
Fortælling ſom Spæd ved ſin Daab havde befudlet det
hellige Kar.
- —, — 24: Leander] Saaledes Orig.; den proftfke Udg. til-
lægger Leonore denne Replik.
- —, — 29: i Stedet for] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: i
Steden for.
- 216, — 28-29: hvad vilde ikke da Fruentimmeret tabe]
Fruentimmeret ſtaær her, ligesom S. 257, L. 15 og
S. 273, L. 17, efter ældre Sprogbrug collectiøt for
Fruentimmerne.
- 217, — 2: Ikke i alle Henſeender, Herr Magiſter] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: Ikke i alle Henſeende osv.
Samme Afvigelse S. 267, L. 27-28: i viſſe Henſeender.
- —, — 16: lykkelig i ſit Giſtermaal] Saaledes Orig.; Proft-
fke Udg.: lykkelig i Giſtermaal.
- 218, — 8-9: ſom røver mig hendes liflige Koſt] Saaledes
Proftfke Udg.; Orig.: Som røver mig osv.
- —, — 24: til vi ikke mere kan] Saaledes Orig.; Proftfke
Udg.: . . . meer kan.
- 220, — 9: aldrig har brugt uden til at giere Vel med]

Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . uden at giøre Bel med.

- S. 221, L. 22: Leonore, Lucie og de Forrige] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: Lucie, Leonore, og osv.
- —, — 27: et haardt Ord! eller jeg døer] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . Ord! — Ellers jeg døer.
- 223, — 16: De gaaer, siger De] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: De gaaer, fige De.
- 224, — 20: Hun trækker Leonore til Side] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: trækker osv. Den samme Afvigelse, med Ordet Hun umiddelbart efter Replik=Overskriften, finder Sted S. 237, L. 26 og S. 262, L. 9. See ovenfor Anm. til S. 197, L. 27 og S. 212, L. 21.
- 225, — 2-3: som der ere giorte] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: som ere giorte.
- 227, — 21: og over alt hendes behagelige] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: og overalt, hendes osv.
- 230, — 24: førend Krasten er trukket deraf] Saaledes Proftfke Udg.; Orig.: . . . er trakt deraf. Kw. skrev baade trak, trukket og det foraldede trakte, trakt.
- 231, — 1: de tre Dage gierne Vandgrød og Graasei] Graasei, en stor Siff af Torffeslægten, med grovt Kjød.
- 233, — 32: sætte de Grunde methodice ud af hinanden] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: sætte disse Grunde osv.
- 235, — 3: og føler i sine Lommer] Saaledes Orig.; Proftfke Udg.: . . . i sin Lomme.
- 244, — 6: et lidet Oval = Portrait, malet paa Elfenbeen, af Hoyer] Prof. Cornelius Hoyer, død 1804 i Kbh., var en af sin Tids største Miniaturmalere i Europa.
- 246, — 18: De see her en Chria Aphthoniana] Aph-

thonios var en græsk Rhetor (omtrent 300 Aar efter Chr.), hvis Progymnasmata i det 16. og 17. Aarhundrede bleve almindelig benyttede til Underviisning i Skoler og paa Universiteter, hvor man beskæftigede sig meget med at forfærdige a phthonianske Chrier d. e. Dispositioner til korte Taler efter Aphthonii Maade, hvis Særkjende bestod deri, at Propositionen altid var et dictum auctoris, og Begyndelsen altsaa maatte gjøres a laude auctoris.

- S. 247, L. 14: Leonore er det eneste Rectorat] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: ... er det Rectorat.
- 249, — 10: at prygle min Harm ud] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: ... min Harm ud.
- 251, — 22: Kort, min Slutning er fattet] Slutning d. e. Beslutning (efter ældre Sprogbrug).
- —, — 31: som den ledige Stand saa ofte støder paa] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: ... Stand ofte støder paa.
- 252, — 1: at udsætte sig for den Fare] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: at udsætte sig den Fare.
- 254, — 5: Sammenhængen med Portraitet] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: Sammenhængen med osv. Hvor Ordet ellers forekommer i Stykket, have begge Kilderne: Sammenhængen.
- 255, — 10: et ungt og uerfarent Fruentimmer] Saaledes Proftste Udg.; Orig.: ... uerfaret Fruentimmer.
- 260, — 20: med en hollandsk Skibscaptain] Saaledes Orig.; Proftste Udg.: ... Skibskaptain. Samme Afvigelse S. 263, L. 20-21. Saaledes ogsaa efter Orig. S. 269, L. 3 og 10, og S. 270, L. 14: Captain, og S. 271,

2. 2: Captainen, hvor Proftffe Udg. har: Kapitain,
 Kapitainen.
- S. 260, 2. 30: D, intet meer om denne upaalidelige Fortalling]
 Saaledes Proftffe Udg.: Orig.: . . . Fortalning.
- 262, — 30: Men dermed fordarvede hun min hele Maior]
 Maior d. e. Over= eller Sovedsætningen, hvorpaa et Be-
 viis støtter sig.
- 263, — 17=18: Jeg havde saamen ikke tænkt at komme
 her uden got Følgeskab] — nemlig med Kettens Betjente.
- 264, — 2: Jo saamen har jeg saa] Saaledes Orig.; Proft-
 fte Udg.: Ja saamen osv.
- —, — 3=4: Leander ikke vil forbeholde mig mit] Forbe-
 holde d. e. forholde.
- —, — 12=13: der hoppe her Dag og Nat omkring hende]
 Saaledes Orig.; Proftffe Udg.: der hoppe hver Dag
 osv.
- —, — 24: jeg holder slet ikke med Betrak i Bærelser]
 Saaledes Proftffe Udg.; Orig.: . . . slet intet, med osv.
- 266, — 13: hvilket giver et loierligt Theaterispil] Saaledes
 Orig.; Proftffe Udg.: . . . et Theaterispil.
- —, — 30: og bukter sig meget dybt for ham] Saaledes
 Orig.; Proftffe Udg.: og bukter meget osv.
- 270, — 5: og under vort Dpshyn] Saaledes Proftffe Udg.;
 Orig.: og under vor Dpshyn.
- —, — 29: af hendes fædrene Slægtninger] Saaledes Orig.;
 Proftffe Udg.: . . . Fæderne Slægtninger.
- 271, — 25: og den som, fød med et Hierte] Saaledes Orig.;
 Proftffe Udg.: . . . fød med Hierte.
- 272, — 26: vi gamle Ungkarle har maaskee fortient] Saa-
 ledes Orig.; Proftffe Udg.: . . . Ungkarle have maaskee

fortient. Ligeledes efter Orig. i L. 27: vi har talt,
og i L. 29: Vi har dog, hvor den proftffe Udg. har:
Vi have talt, Vi have dog.

S. 275, L. 15: Saa! nu tør jeg vove at bede om hendes Ja]
Saaledes Orig.; Proftffe Udg.: Saa! nu tør jeg bede
osv.

Rettelser.

- S. 91, L. 11: **Si, ta Forsikring, Pant...** læs: **Si, tag Forsikring, Pant...**
- 215, — 7.8: meget erudit **Dissertation om, salua uenia, Keiser Constantinus Copronymus** læs: meget erudit **Dissertation om, salua uenia, Keiser Constantinus Copronymus.**
-

T

